

ex auctione Raskiana
Hafniæ 1833. A. Eiriksson.

Huss-Postilla/

EDUR

EINFALLDAR

PREDIK ANER

Yfer øll Hatijda og Suñudaga Gudspiøll
Ared um̃ Krijng.

Giørdar Af
Vel-Edla og Vel-Eruverdugum Sal. Byskupenum
Yfer Skalholts Stifte,
MAG. JONE THORKELS SYNE
VIDALIN.

Fyrre Parturen̄.

Fra Fyrsta Suñudeige i Adventu / til Trinitatis
Suñudags.

EDITIO VI.

Prentud at Hoolum i Hialltadal, Anno 1744.
Af Halldore Erikssyne.

HINNE
Dijrkeptu JEsu Christi Brwde
Christelegre Kyrkiu
GUDS
I ISLANDE,
Miñe Hiartkiærre Modur/ Oska eg Fridar og Heilla
Af sijnum Uñusta.

Elskulega Mooder.

ÞAD er bæde Guds Bod og vidteked hiaa ollum Piood-um, ad Børn eru skylldug ad ala Forelldra sijna, ef þau gieta. Eñ Faatækur er eg og Vanburda til þess Mooder ad ala þig, jafnvel þoott ad aungvum af Sonum þijn um sie þad skylldara eñ mier, Þu ert og ecke i þvi mijns Lids Þurfe, þvi Fader þijns Elskuga og allra hñs Bræd-ra, hefur Enda bunded a sijn Heit, er ritud standa hia Esajam i Fertug-asta og Nijunda Capitula. Konungarner skulu vera þijner Foostur-Fedur, Og þeirra Høfdings Kviñur þijnar Foostur-Mædur. Hvørs Naaduga Fyrerheitis ad þu ert ordeñ Hluttakande, Eins vel og hvør Piood i CHRISTEñdoomenum, og i Krapte þessa Fyrerheites hefur hañ giefed þier, epter Raadstøfun Konunga vorra, marga Gudhrædda og Vijsa Kieñendur og Forstioora, sem vaka yfer Saalum Barna þiña: Eñ þoott eg sie þeirra Veikastur, og kuñe ecke miklu vid þeirra Verk ad bæta, Samt veit eg Skylldu mijna ad þocknast þier i þvi eg kañ og maa, epter þeirre Naad sem Gud hefur giefed mier. Eg les i Exodi Bookar Þrijtugasta og Fimta Capitula, Ad þegar Gud baud Moysi ad laata gio ra Vitnisburdar Tialldbwdena, þa hafe hañ skipad, ad til heñar skyllde leggia hvør eirn epter þvi sem þeir sialfkrafa villdu, Sumer Gull, sum-er Sylfur, sumer Kopar og dijrmæt Klæde og Steina, eñ adrer Geita-Ull og Hrwta-Skiñ, med ødru fleira sem þar uñ gietur og var i miña

Gillde.

Gillde. Medal þeirra Sijdurstu reikna eg mig, og maa vel reikna, Sek inn Faafrædis mijns og Overdugleika, Eñ fyrer þvi ad eg veit, ad þiñ HErra aalijtur meir Viliañ eñ Maatteñ, þa voga eg ad biooda þier epterfylgiande Predikaner i Packlætes Miñing, ad eg hafe leiged, og ligge eñ nu aa Briioostum þier. Þigg þvi Mooder þeñañ lijteñ Skeink af hiñum Aumasta Þienara þijns Brwdguma, og þijnum Miñsta Syne; Sem vill aastunda ad fiñast

Skaalhollte,
Þañ 7. Augusti,
Añno 1717.

Hønum Trwr, Og þig
Af Hiarta elskande aat
til Daudans.

Jon Thorkelsson
Vidalin.

Til Lesarans.

EPter þvi ad Vel-Edla og Vel-Eruverdugum Herra Biskupenum, Hr. Steine Jonssyne, hefur Naudsynlegrar Ordsakar vegna þocknast, ad laata setia þær Citatiur sem a Spatiuñe stoodu i þeirre skrifudu Book, sem þesse er preutud epter, iñ i Predikanernar, Þa vil eg hafa Lesarañ hier med advaradañ, ad nær þessar Predikauer Openberlega Lesnar eru, þa skule hlaupa yfer Citatiurnar, so þær ecke lesnar sieu. Citatiur eru ei giørdar til þess, ad þær skule Lesast i eirnre Prediknu, Þvi þær uppehallda Lesaranum, og giøra Lestureñ Laangsamañ, helldur til þess, ad hvør sem vill, kuñe ad sia epter þvi sem Citerad er af Ritninguñe, og bera þad samañ, þegar hañ Les wt af fyrer sialfañ sig. Þetta sijnest mier Naudsynlegt ad gieta nu vid þa sem Lesa þessa Book. Befalande alla Lesendur og Heirendur hier med, Guds Heilags Anda Adstod og Upplijsingu.

Og vil alltijd fiñast epter Skylldu miñe,

Skaalhollte,
Dag 9. Martij,
Añno 1718.

Þeirra Viliugur Þienare
J ollu þvi sem mier er af
Guds Alsu tiltruad.

Jon Vidalin.

Añar Formaale til Lesarans.

HVert þad Landsplats, Sem noog Vatn og Vøkva hefur, er hid feitasta og hid Rijkasta af Avextunum. Fyrer þeirre þurru Jørd hefur Akurmadureñ hid stærsta Erfide og margfallda Mædu; eñ lijteñ Aviñing af heñe. Þar sem Guds Andleger Bruñar framflioota, verda Saalernar Avaxtarsamar og Gude þægelegar: Bruñur Vitskuñar er Ord hins Hæsta Guds; og þad eilijfa Bodord er heñar Uppsprettа, Syrach. 1. Cap. Allt þad Vatn, sem framreñur af þessum Bruñe, Er lifande Vatn, þviad Guds Ord er Ande og Lijf, Jaa, Ord þess eilijfa Lijfseus, Joh. 6. Af þessum Hiaalprædesens Bruñe uppausa Naudþyrstar Saaler Vatned med Fagnade, Esa. 12. Þetta Huggunareñar Vatn framflijtur af þeirre Andlegu Jerusalem, i allar Atter moot Austre og Vestre, Sumar og Vetur, Zach. 14. Vatned Bethesda var upphrært af Einglenum, sem i þad nidur stie, og hvør sem þar fyrstur stie nidur i þad, epter þess Hræring, vard heill af hvørinn hellst Siwkdoome, sem hañ var halldeñ, Joh. 5. Heilagur Ande hrærer Bruñ Gudlegra Orda, fyrer Eingla Fridarens, sem adeñ utvallder Ordsens Þienarar a Jørduñe, og laugar i hønum siwk og saurug Mañа Hiørtu, af

hvørium þeir Trwõndu hafa alla Avaxtarseme til þeirra gooðu Verkaña, skiptande sierhvørium epter þvi sem haũ vill, 1. Cor. 12. Af hvørium þeir eirneñ ødlast Heilbrygde Saalareñar og allra heñar Siwkdooma, þviad hvørke Jurter nie Plaastur lækna þa, helldur þitt Ord DRottẽ, Sem læknar alla Hlute, Sap. 16. Þier kiemur nu fyrer Siooner, þu Christelege Lesare, Ein Nij Hwss Postilla, Giørd og samaũskrifud af Vel-Edla, Vel-Ervērdugum og Haalærdum Biskupenum yfer Skaalhollts Stipte, Mag. Jone Thorkelssyne Vidalin, og af hønum tilskrifud og dedicerud Guds Christne i þessu Lande, a hvørrar Briostinu haũ sialfur i sijnu merkelegu Skrife til heñar jaatar sig leiged hafa, og eñ uu liggia, Og so ad hun, er haũ hefur aled, skule ecke sialf Þurrbrioostud vera, edur Skort lijda, forsorgar haũ hana nu aptur med þeirre hreinu og Ofølsudu Miolk Guds Orda, af hvørre hun skule eblast og Upphallde hafa, epter þad hun hefur smackad hvad DRotteñ er sætur, 1. Pet. 2. Eige þarf þesse Book med mïñar Hroosinar, þvi hun ber sialf med sier, nær hun er Athugasamlega leseñ siñ Lofstijr. J heñe er veitt iñ til þijns Hiarta hreinum Vatns-Reñum Gudlegra Kieñinga, hvøriar sa Helvijtske Holofernes kaũ ecke ad upphøggva, so sem sa Jardneske giørde hiaa Borgeñe Bethulia, Fordum Daga, Judith. 7. J heñe sier þu, Christeñ Lesare, wtfliota af þeirre Himnesku Hiaalprædesins Helln, Guddoomlegar Hugganer, til ad svala þier i Angist þijns Hiarta, Psalm. 119. J þessare Book virdest mier, þeir sem fallner eru, Sien med Guds Orde a Fætur reister: Þeir Vanmaattugu styrkter: Þeir Þverbrotnu Syndarar Gudlega aaminter og til Christelegra Dygda aafijster og uppvakter: Þeim sem fyrer Daudanum liggia, vijsadur Vegureñ til Lijfsins: Og i einu Orde ad seigia, Er þier, þu goode Lesare, kient allt þad sem þig Naudsyniar uũ, til þiñar eilijfrar Saaluhiaalpar. Laat þar fyrer, Vinsamlege Lesare, þessa Book, vera þitt Lioos og Leidarvijser, epter hverium þu gaanger wr Egypta-Lande þessarar Veralldar, iñ i þad Himneska Canaan. Eg vil med Audmiukre Bæn, epter miñe Skylldu, styrkia þig a þessare þiñe Vegferdar Reisu, og Dag lega bidia, ad Gud Myskunsemdaña hiaalpe þier og mier, so i vorum Christendoome ad framhallda, ad vier aller verdum samaũsafnader til Guds Sonar hægre Handar a Efsta Deige, Og vil alltijd finast, miñ Christeñ Brooder, þiñ Einlægur Fyrerbidiare til Guds og Þienare. Skrifad a Hoolum i Hialltadal, þaũ 18. Aprilis, Anno 1718.

Steiñ Jonsson.
Sup: Hol. St.

Bæn fyrer Predikun.

Þu Stoore Konungur allrar Veralldareñar, sem bijr i þvi Lioose er eingeñ fær tilkomest: Vier synduger Ormar skrijdum a þessare Blessadre Stundu upp wr voru Dupte fraũ a Skør þiña Foota, til ad Fridmælast vid þijna Guddoomlega Hætign, er vier med saurugum Verkum og Illgiørdum vorum so þraalega moodgad høfum allt i fraa Barnæsku vorre. Eñ æ oss DRotteñ, vier erum so vanmegna under Byrde Syndaña, ad þegar vier gyrnunst ad lypta oss upp i Hæderñar til þijn, þa draga vor eigeñ Saurende oss nidur aptur. Þu hefur ad søñu fyrergiefed oss margar Synder, og sparad oss midt i þeim allt a þeñaũ Dag, Eñ vort Hiarta skielfur i oss og kvijder vid þijnu straanga Riettlæte, nær vier til þess hurum, ad vier þverbrotnar Maũeskiur høfum so laangsamlega forsmaad þijna Myskunseme, og sialfer

sialfer Oniitt so marga Kvittun vorra Synda, er vier þeiged hofum, med hverjwdarsamlegre Idkun sonnu Glæpa og Illgiorda. Hvort skul um vier þa flija undan þiñe Hende? Þu uppfyller bæde Himen og Jord, Eñ þijn Myskunseme er eins stoor og þu sialfur, Hun hefur ollum þeim vel giefest sem heñar med bliwgu Hiarta og sundurknosudum Anda leitad hafa, Og ef vier sem erum Hey-Strau, meigum ecke snerta þig, sem ert eirn fortærande Elldur, þa leif oss ad skrijda ad Sonarens Footum, sem er Holld af voru Hollde, og þvo þær i Taarum vorrar Ydranar. Eñ æ vor Gud, Vier vitum ad hañ er i Heimeñ komeñ til ad lækna þad sem kramed er; Hvad kañ þad oss ad gagna ef vort Hiarta er heillt? Ef þad er hardara eñ nockur Steirn? Þvi Grautbænum vier þig, fyrer hañs dijru Kvol og Bloodugar Under: Sla þu O HErra a þeñañ harda Klett med Moyses Sprota, so ad Vatns-Straumarner, Ja, eitt breñande Vatns-Flood meige spretta þar wt af, til ad þvo vorar Ohreinar Samvitskur: Lat eirn glooande Anda breña upp allt Sorp añarlegra Þanka wr voru Hiarta, sem er þitt Mustere, so þijn Ord faie Rwm þar iñe. Lat oss ecke heyra þad so i Dag, ad þad fordæme oss a sijdarsta Deige, helldur gief ad þad verde Epterlæte Saalna vorra: Lat þess Sætleika burtdrijsa allt Toomlæte og Gaaleyse fra oss, so vier vardveitum þad i goodu og sidsomu Hiarta. Þess bidium vier þig fyrer JEsum Christum þiñ Son med hañs eigeñ Bæn, Seigiande, Fader vor, etc.

Bæn epter Predikun.

O Þu Haaleita Guddoomsens Þreñing, Eirn Gud og sañur fra Eilijfd til Eilijfdar: Vier auñer Syndarar liggium hier flat er fyrer Auglite þiñar Haatignar, til ad offra þier Þacklæte vors Muñs fyrer þijnar Owtseigiañlegar Velgiorder, er þijn millda Orlætes Hond oss Oþacklaatum og Þverbrotnum Mañeskium audsijnt hefur, bæde i Andlegañ og Lijkamlegañ Maata: Eñ æ oss O Drott eñ, vier erum so kallder i Bæneñe, ad vier Ottast meigum, ad þu vilier skirpa oss wt af þijnum Muñe, nema þu vermer vor Hiortu. O Vor Gud, Lat þiñ gooda Anda, bidia aasamt vorum Anda, med Oumrædelegum Andvorpunum, So ad hier lijka mætte Foorn Vara vorra fyrer JEsum Christum. Vier þockum þiñe Guddoomlegre Elsku fyrer þitt H. Ord og þau Haaleitu Sacramenta, a hvortum þu foostrad hefur og

nært vorar Sæler, ad ei skylldum vier wtaf sofna i Daudanum. O vor Gud, læt vorar illar Athafner, Vort Gæleyse og Opacklæte, alldrei þvi vallda, ad þu svipter oss þessare himnesku Gæfu.

Gief ad þitt Ord, sem vier i Dag høfum heyrt og numed, meige bloomgast i Hiørtum vorum, so ad þad fære þañ Avøxt er sijne sig, bæde i Ordum og Verkum, so þitt hæleita Nafn vegsamest i oss, hvøria þu virdest ad nefna þitt Foolk og Eigeñdoom. O DRottеñ, vort Hiarta er þitt epter Riette Skøpunareñar, Endurlausnareñar og Helgunareñar, þad er þijn Kyrkia, Eñ Heimureñ, vort Holld, og Diøfulleñ gyrnest ad festa siñ Foot þar iñe, og æ þvi verr, ad þad tekst þeim framar, eñ vier gyrnast villdum: O vor Gud, yferfall þau med þiñe Magt, og tak þijna Eign af þeirra Hende, so ad þijner Oviner brixle ecke þijnum Her-Flockum. Þu Vollduge Konungur, sem ert Sterkur og Mættugur i Strijde, læt hiñ Guddoomlega Krapt þiña Heiløgu Orda verda so rijkañ i Hiørtum vorum, ad oss velge vid Syndeñe, so sem añare Opeckt. Gief þu ad Miñing hiña fornu Glæpaña verde oss so skielfeleg, ad oss hrylle vid þeim, so sem añare Ofreskiu. Gief oss ad temia vor Hiørtu, vora Tungu og Eyru a þad sem a ad vera sijdañ vor ædsta Glede og Epterlæte i Dijrd Himnaña, sem er þijn Elska, þijn Ihugan, þijn Lofgiørd og Packlæte fyrer þijnar Guddoomlegar Dæsemder æ medal vor, og veit ad vier leggium hid mesta Kapp a, ad framkvæma þad i Verkunum, sem vier þeinkium i Hiartanu, tølum med Muñenum og heyrum med Eyrunum, ad ei gaungum vier i þeirre Blindne, ad hafa Skyn Gudhrædsluñar, eñ afneita heñar Krapte.

O þu Stoore Konungur Himens og Jardar, vardveittu þiñ Smurda, vorn Allra-Nædugasta Arfa Herra og Konung, Hañs Hæbornu Drottningu, og vorn Næduga Arfa Printz, og allt þad Konunglega Hws. Vertu Konungsens Skiølldur og Sool, og eitt ørugt Vijge a moote øllum hañs Ovinum. Læt Hañs Rijkesstioorn farsæla verda, og gief hønum langa Lijfdaga: Uñgyrd Hañs Tignar-Stool med Hersveitum þiña Volldugu Eingla: Gief Konungenum Hlijdna, Trwa, Drugga og Nædholla Undersæta: Læt Hañ so stioorna i þijnu Umbode, hier a Jørduñe, ad hañ meige Eilijflega med þier rijkia i Himnenum. O Herra Jesu Christe, þu sem ert hiñ mikle Hyrder Saud

aña, fyrer Blood þess Eilyfa Testamentes; vardveittu Kienendur Ord. sens þijna Pienara, lææt þa alldrei gleima þvi, ad þeir eiga þier Reikning ad standa, fyrer þitt Dijra Blood, med hveriu ad Endurkeyptar eru þær Hiarder, er þu hefur sett þa yfer, eñ vert þeirra Vernd og Forsvar, a moote Ogudlegum og Ohlutvøndum Moñum, nær þeir giøra Verk siñar Kallanar trulega: Og trod Andskotañ under þeirra Fætur. Vor Gud stioorna þu Valldstietteñe, og þeim er i Doomunum sitia, Upplijs Hiertu þeirra, ad þeir skilie Rietteñ, og gief þeim Vitsku til ad Dæma þitt Foolk, med Vilia og Astundan ad giøra þar epter. Tak ad þier O Gud Husstioornar Stiettena, Lææt øll Egta-Hioon Elskast Iñbirdes i Falslausum Kiærleika, og uppala sijn Børn og Hiw i Aga og Umvønd un til DRottens, Eñ Børnum og Hiwum hlijdeñ og audsveip Hiørtu, ad þau sieu Forelldrum og Hwsbændum undergiefeñ i øllu þvi er þeim epter Guds Orde og Lagaña Skylldu tilsagt verdur.

O DRotteñ añast þu alla þa sem Naudstadder eru, og bera þijns Son ar Krossa Herdum sier, Væg þeim vor Gud fyrer hañs Skulld sem lided hefur, uppa þad, hañ kyñe ad hiaalpa þeim sem freistadur er. Uñ alla Hlute fram Graatbænum vier þig Himneske Fader, Forlææt oss vorar Bloodugar Illgiørder og Synder, fyrer JEsu Christi saaru Kvøl og Pijnu. Miñst þess, ad hañ fyrer oss i Daudañ er wtgiefeñ af þiñe Guddoomlegre Elsku, þegar vier eñ þa vorum þijner Oviner. Virdstu þar fyrer ad gleima vorum Yfertrodslum, fyrer hvoriar hañ Fullnægiu giørt hefur, Þar vier fyrer hañ og i hønum erum Børn ordner, Og nær vor Æfe er ad Protum komeñ vor Gud, og vier liggium fyrer Daudans Porte, horfande fram a Veg allrar Verralldar, Riett oss þa þijna Milldu Hønd vor Gud, og lææt oss deya med vorn Endurlausnara i Fadmenum, so vier meigum Eilijflega med þier og hønum lifa. Bænheyr þetta Naaduge Gud og Fader fyrer JEsum Christum, J hverium allar vorar Bæner eru Jaa og AMEN.

* * * * * *
* * *

Fyrsta

Fyrsta Suñudag i Advent/ Gudspialled skrifar Matthæus i 21. Capitula.

J Þañ Tijma. Og þa er þeir tooku ad nælgast Jerusalem, og komu til Betphage vid Fialled Oliveti, wtsende JEsus Tvo sijna Læresveina, og sagde til þeirra: Fared þid i þad Kauptun sem gagnvart ydur er, og strax munud þid fiña Ösnu bundna og Folañ hiaa heñe, Leysed hana og leided til mijn. Og ef einhvør seiger nockud til yckar, þa seiged, þad HErrañ hafe þeirra Þørf; og jafnsnart mun hañ laata þaug laus. Eñ þad skiede so, ad uppfyllteft hvad sagt er fyrer Spaamañeñ, er so seiger: Seiged Dottureñe Zion, Siaa, Þiñ Kongur kiemur til þijn hoogvær, sitiande aa Ösnu, og aa Fola klifbærrar Ösnu. Eñ Læresveinarner geingu i burtu, og giørdu so sem JEsus baud þeim, og leiddu med sier Ösnuna og Folañ, og løgdu sijn Klæde yfer þaug, og settu hañ þar uppaa. Eñ margt Foolk breidde sijn Klæde aa Veigeñ. Og adrer hiuggu Kvistu af Triaanum og dreifdu þeim aa Veigeñ. Eñ þad Foolked sem fyrer þeim gieck, og Epterfylgde, Kallade og sagde: Hosiaña Syne Davids, Blessadur sie sa sem kiemur i Nafne DRotteñs, Hosiaña i hædstum Hædum.

Exordium.

Epistlenum til Phil. 2. Kiemst Heilagur Paulus þañeñ ad Orde: Vered eins lynder og JEsus Christus, hvør þott hañ være Guds Mynd, hiellt hañ þad ecke fyrer Herfang ad hañ Gude jafn var, helldur lijtelæckade hañ sialfañ sig, takande a sig Præls Mynd, og ordeñ Mønum lijkur. Postuleñ seiger, hañ hafe þad ecke fyrer Herfang reiknad, þott hañ Gude jafn være. Þeir ed Herfang teked hafa, stæra sig þar af, brwka þad til Yferlætis, giøra þar af forkostuleg Sigurmerke, breita vid þa Herleiddu sem þeim lijkar: So þad var Maalsħattur hia Grickium, ad hallda þañ Hlut fyrer Herfang, er einhvør brwkade Rijkmañlega. JEsus brwkade ecke þañveg Guds Mynd þoott hañ være alls raadande, bæde a Himñe og Jørdu, Matth. 28. Samt hafde hañ ecke Valld sitt vid yfer aumum Mañeskium, hvøriar hañ var komeñ ad Endurleysa af Myrkraña Vallde, helldur giørdest þeim lijkur, ja, þeim undergiefeñ, þolde Mootlæte og allslags Hædungar af Syndurunum, er hañ med Andvirdingu þessare Endurkeypte wr Syndareñar Prældoome, og hiellt ecke Guds Mynd Herfang ad vera, so hañ med siñe Þioons Mynd, feinge Herleidinguna ad Herfange teked,

treckd, Ps. 68. Eñ afklædt hiñ sterka Hervopnada Olwþul siñe Harnesskin, Luc. 11. Og med Hleckium Myrkrañá fiøtrad, 2. Pet. 2. Þegar Satan took vora Fyrstu Forelldra til Fanga i Paradijs, og i þeim alla þeirra Epterkomendur, þa talde hañ þeim Trw uñ þad, ad ef þau æte af Eplenu, mundu þau Gude lijk verda, Gen. 3. Eñ þau hlijddust a hañs Slægdarfullar Fortølur, tøpudu þvi Guds Mynd, eñ giørdust Fiandanum lijk hverium þau framar hlijddu eñ Gude, og fyrer þetta Raan Guds Myndar, took JEsus uppa sig Þioons Mynd, og hiellt þad ecke so sem Raan edur Hersaang þoott hañ Gude jafn være. Eñ þoott ad vor Frelsare ecke brwkade sijna Almættis Tign i Mañdoomenum, medañ hañs Lægingar Tijme yferstood hier a Jorduñe, þa hefur hañ samt eitt añad Rijke af Gude og Fødur, sem er hañs volldug Stioornan i Christelegre Kyrkiu med Ordenu og Sacramentunum: Þar uñ talar so David under Guds Persoonu. Eg hefe smurt miñ Konung og sett hañ yfer mitt heilaga Fiall Zion, Ps. 2. Eñ þoott ad Guds Rijke kome ecke þañveg, ad þad abgiætt verde, so sem HErrañ seiger, Luc. 17. Þa siaum vier þo nockra Lijking þess edur Skugga i þessa H. Dags Evangelio, þar ed JEsus rijdur iñ til Jerusalem so sem eirn Konungur, ecke einasta til ad uppfylla Spaadoom Zachariæ, hvørs hier gieted verdur i Gudspiallenu, og þañeñ hlioodar, Zach. 9. Seiged Dotturenñe Zion: Sia þiñ Kongur kiemur til þijn Hoogvær, sitiande a Asnu og a Fola Klifbærrar Asnu. Helldur til þess ad afreka og wtvega sijna Christelega Kyrkiu, sem er eirn Konunglegur Kieñemañskapur, og þad med sijnu eigeñ Bloode, hvar uñ Esajas spaer, Cap 62. A þeñañ Haatt; Siaed DRotteñ hroopar allt til Enda Jardareñar, Seiged Dotturenñe Zion, sia þitt Hiaalpræde kiemur. Og søkum þess, Børn mijn, ad þetta Hroop hefur og heirst til vor, sem ad bwum a Enda Verallдareñar, og oss verdur asamt ødrum þetta Hiaalpræde bodad, Þa laatum oss af þessu heilaga Evangelio yfervega i þetta Siñ, hvilijkum ad þessa Konungs Undersaatum byrie ad vera. Gud Fader Myskunsemdañа giefe oss Naad sijna þar til fyrer JEsum Christum, AMEN.

Utleggingeñ.

HEir munu ecke aller sem til mijn seigia, HErra, HErra, Iñgaanga i Guds Rijke, seiger JEsus, Matth. 7. helldur þeir sem giøra Vilia mijns Fødurs sem a Himnum er. Marger munu þeir vera i Safnade Christs hier a Jorduñe, sem eins eru lynder og Judar fordum Daga, er søgdu, Vier viliumm ecke laata þeñañ drottna yfer oss, Luc. 19. þo er Christur allra þessara Konungur, þvi aller vill hañ ad hoolpner verde, og komest til Sañleiksins Vidurkieñingar, 1. Tim. 2. Eñ so sem þad, ad eirn Konungur, hañ er Konungur bæde þess er hañ lætur under Exe draga vegna Glæpa siña, so sem hiñs er hañ setur sier a hægra Veg, So eru og bæde Vonder og Gooder i Christi Rijke, og hañ drottnar eins vel yfer þeim, til hverra hañ vill seigia a Efsta Deige, Fared fraa mier aller Illgiørda Meñ, Matth. 7. So vel sem hinum, er hañ kvedur þessum Ordum: Komed blessader mijns Fødurs, og eignest þad Rijke sem ydur er fyrerbwed i fraa Upphafe Veralldar, Matth. 25. Jafnvel þoott ecke laate þesser hverutveggiu sier eins stioorna af Anda DRotteñs. Hvad byriar oss þa hier uñ ad þeinkia Guds Born? Eg meina ad laata oss uñhugad vera, ad lwka þessum Konunge Skylldur þær sem hañ af oss heimter, Og er sw hellsta, ein audmiwk Hlijdne. JEsus baud sijnum Læresveinum, ad fara i þad Kaaptun sem gagnvart þeim var, þar mundu þeir fiña Asnu bundna og Fola hiaa heñe, þau skipade hañ ad leysa og leida til sijn. Þeim hefde matt til Hugar koma, ad ei være Skipun þesse svarleg, þeir

mundu Araasium mæta, ef þeir tæke svo añara Maña Eigur O=adspurt, eñ þeir faast ecke uñ þad, helldur giora sem þeim boded var. Giør slijkt hid sama Christeñ Madur, laat einskis Bod edur Bañ vera þier jafnskyllt sem þijns Guds, Hlijdne er betre eñ Offur seiger Ande DRotteñs, 1. Sam. 15. Heyr hvad hiñ Eingietne Sonur Guds seiger, þegar hañ iñkiemur i Heimeñ, Psalm. 40. Offur og Foornfæringar þocknast þier ecke, Eñ mijn Eyru hefur þu i giegnum stunged, Breñefoorner og Synda=Offur villtu ecke, þa sagde eg, Siaa eg kiem, i Bookeñe er skrifad af mier, þiñ Vilia miñ Gud giore eg giarna. Hver Davids Ord S. Paall til Hebr. 10. heimfærer uppaa vorn Endurlausnara. Hafe nu hiñ Eingietne Sonur Fodursins, vered honum so hlijdeñ, hvør þo med siñe Forþienustu hefur sialfum sier eckert forþienad, hvad miklu framar ætter þu Gude ad hlijdnast, sem honum ecke einasta Saal og Lijf skylldugur ert, helldur og þar ad auke Otal Tiju Þusund Punda, Matth. 18. og þau so morg, ad þu alldrei fær honum loked þañ sijdasta Penning, ef hiñ Stoore Konungur Himens og Jardar vill Reikning hallda? Hvad þa Christeñ Madur? Muntu ecke uñ alla Hlute fram̃ skylldur honum ad hlijdnast, sem fyrer þig hefur allt þetta gollded, so Gud hefur uppgiefed alla Skulldena, ad ecke yrde þier kastad i hin ytstu Myrkur, eñ straffad hañ sem var hreirn og heilagur, og fraaskileñ Syndurunum? Hebr. 7. Jaa, hañ hefur hañs Eyru i giegnum grafed, eins og Præls þess er ecke villde laus verda aa Fagnadar Arenu, Exod. 21. hvørn hañs Hwsboonde matte festa a Eyranu vid siñ Dyrastaf, ad hañ være hañs Præll upp þadañ Æfeñlega. Muntu neita honum þiñar Þienustu, er þvilijka Smaan hefur lided þier til Frelsis, þar þo Christi Præll ad vera, er eintoomis Frelse, og hañs Þienusta, er øllu Herradæme ædre. So þad er sañkveded, er sa Guds Madur orte Fordum: Kong miñ JEsu eg kalla þig, kalla þu Præl þiñ aptur mig, Herra=Tign aungva ad Heimsins Sid, helld eg þar meiga jafnast vid. Þvi seiger og Paulus, Rom. 8. Þier hafed og ecke medteked Prælkunar Anda aptur til Hrædslu, helldur hafed þier medteked Arfleidsluñar Anda, fyrer hvørn vier køllum, Abba Fader, Eñ ef vier Born erum, þa erum vier og Erfingiar, Jaa, Erfingiar Guds og Samarfar Christi, Eñ seiged mier, Hvad munu øll Rijke Veralldareñar vera ad reikna vid þad, ad eiga Arfskipte vid hañ, sem Gud ecke alleina hefur giefed Endemørk Veralldareñar til Arfleifdar, Psalm. 2. helldur og sett hañ sier til hægre Handar, Psalm. 110. og mun leggia alla Ovine hañs til Footskarar honum, 1. Cor. 15. O hvørsu blind er þa Mañeskiañ? Meñ leggia allt Kapp aa, ad komast i Tigeña Maña Þienustu, hvar þo Tiju þioona fyrer eins Lucku a Stundum, so margur maa þioona leinge aadur eñ hañ kiemst til þess sem þo er i sialfu sier ecke añad eñ Prældoomur, og i giegnum mikeñ Prældoom briist Faavitska Mañsins til añars meira, hvar þad geingur optlega miøg Andhælis til, so ad þeir sem dyggvaster vered hafa og Drotteñ hollaster, þeir faa hina vestu Utreid a Stundum, eñ þeir eru i Haavegum er aa Svikraadum sitia, Eñ ad gioraft Hyrdmadur Christi, skeita faaer uñ, jafn=

vel

vel þoott hañs Pioonusta stande øllum til Boda, Þar er ei Gydingur nie Grickur, ecke Prœll nie Frelsinge, ei Rijkur nie Fatœkur, ei Vijs nie Vankuñande fraæskileñ, helldur eru þar aller eitt i Christo JEsu, Gal. 3. Eñ þess er ad giæta, Børn mijn, ad sa sem vill gaanga Christo til Handa, hañ skal ecke tvijskipta Hiarta sijnu, helldur giefa honum þad allt. Ecke seige eg þad, ad hvør eirn skule ei þioona i þeirre Kallan, hvar til hañ er kalladur, eda Undergiefeñ skule ei Undergiefeñ vera, þvi sa sem giører Verk siñar Kallanar, hañ þioonar Christo sem þad hefur boded, hañ sem Yfervalldenu hlijdnast, hañ giører og Christi Skipan, er sagt hefur: Giefed Keysaranum hvad Keysarans er, Matth. 22. Og hañ sem leitar Næringar siñar med œrlegu Erfvide, hañ hlijder honum er þad Bodord gaf, J Sveita þijns Andlitis skalltu þijns Brauds neyta, Gen. 3. Hitt seige eg, ad sa sem vill þessa Konungs Þegn vera, hañ leite fyrst Guds Rijkis, og hañs Riettlætis, Matth. 6. og mete eckert af þessu jafnframt honum, myklu sijdur hlijde añara Bode edur Fortølum meir eñ hañs. Seiged mier, hefur ei Gud boded ad Forelldrana skyllde heidra hvad mest af Moñum, og lagt Bølvan vid, ef nockur þa vanheidrar? Devt. 27. Eñ þo seiger JEsus, Sa sem elskar Fødur edur Moodur, framar mier, hañ er mijn ecke verdugur, Matth. 10. Gud hefur skipad, ad Madureñ skyllde yfergiefa Fødur og Moodur, og samteingiast siñe Egta-Kviñu, Gen. 2. Eñ hvad seiger Moyses hier uñ? Devt. 13. Ef þiñ Brooder, Sonur Moodur þiñar, edur Sonur þiñ, edur Doottur þijn, edur þijn Eigeñ-Kona, sem hvijler i þijnu Skaute, edur Vinur þiñ, sa sem er eins og þu, vilia locka þig, seigiande: Lætum oss fara og dijrka añarlega Gude, þa skalltu drepa hañ, þijn Hønd skal vera fyrst a moote honum, til ad deyda hañ, og sijdañ alls Jsraels. Nu kyñe Einhvørium i Hug ad flíwga, hvilijker skulu þa Christs Þegnar vera? Meiga honum ecke þioona nema Syndlauser og Heilager Meñ? Pad em eg ecke, og giet ecke vered, a med añ eg life i Holldenu, þvi eg em Daudlegur Madur, under Syndena selldur, Rom. 7. Og þegar eg vil giøra hid Gooda þa loder þad Vonda vid mig: Hvad skal eg hier til seigia? Þo eg sie skylldur Christo ad þioona af ollu Hiarta, þa giet eg þad ecke, þvi þad Gooda sem eg vil giøra, þad giøre eg ecke, eñ þad Vonda sem eg vil ecke giøra þad giøre eg. Heyr Christeñ Madur, Guds Sonur er i Heimeñ komeñ til þess, ad kalla Syndugа, eñ ecke Riettlæta til Ydranar, Matth. 9. Være Von æ þvi, ad vier giætum fullnægt Guds Løgmæle, þa være Christs Forþienusta oss Onaudsynleg. Eñ ecke hefur Gud sent hañ i Heimeñ til þess, ad vier mættum þess Ohultar syndga, ecke yfergnæfer hañs Naad i Christo þar til, ad vier skulum i Syndunum lifa, Rom. 6. helldur hefur hañ þar fyrer lided Kvøl og Dauda, ad hañ visse, ad vier mundum med Syndeñe Guds Naad og Vingan oprlega af oss brioota. Þar fyrer seiger Johañes, 1. Pistl. 2. Børn mijn, Petta skrifa eg ydur til, ad þier syndgest ecke, eñ ef nockur syndgar, þa høfum vier Tals-Mañeñ hia Fødurnum JEsum Christum hiñ Riettlæta. Eñ giæted þess Christner Meñ, ad Syndeñ er marghættud. Þar eru Synder sem

verda ad Ovilia, og af Faavitsku, uñ hvoriar Guds Løgmaal so talar, Num. 15. Ef nockur Saala syndgast Ovitande, þa skal hun Foornfæra Ars-gamalle Geit fyrer Syndena, þvilijk var Synd Pæls, er hañ Offsookte Guds Søfnud, fyrer þvi seiger hañ, Eg hefe Myskun hloted, af þvi eg giorde þad Ovitande i Vantrw, 1. Tim. 1. Item Abimelechs, er hugde ad taka Saram Abrahams Hustru Frillu-Take, og visse ecke ad hun var hañs Eigeñ Kona, Gen. 26. Adrar skie af Braadræde einu, þa Mañ eskiañ sem er hneigd til hins Vonda, giefur sier ecke Stunder til ad laata Guds Anda edur Skynsemena vid sig raada, so sem þegar Moyses sloo Helluna Tvisvar, Num. 20. Þegar David hiet ad farga Nabal, og ollu Kallkyns i hañs Hwse, 1. Sam. 25. Þeg ar hañ Foolked talde, 2. Sam. 24. Og þad er þad sem Paulus kallar, Gal. 6. ad verda yferstijgeñ af einhvorre Hrosun. Nockrar verda og af Mañlegum Breiskleika, hvør ad jafnvel Guds Bornum fylger, æ so leinge þau bera epter sier þeñañ dandlega Lijkama, og þad eru þeir Giorningar syndugs Mañs, sem Hollded og Andeñ eru ad glijma uñ, og gieta alldrei sættst þar uppaa, þviad hvort strijder a moote ødru, Gal. 5. Og þær fædast þegar Andeñ lætur sigrast af Holldenu, og verda hier Imser under, þvi verr, ad su Synd sem i oss bijr, hvoria Postuleñ Holld nefner, Gal. 5. hun verdur optlega sterkare. Þetta verda aa Stundum þwngar Synder, og sierdeilis Guds Bornum nærre Obærelegar, Eñ þo reiknar Gud þær ecke Endurfæddum Mañe til Dauda, þegar þær med hreinnre og alvarlegre Ydran fyrer Lausnarans Forþienustu bættar verda. Hvar fyrer? Þvi þar er eingeñ Fordæming hiaa þeim, sem eru i Christo JEsu, þeim sem ecke epter Holldenu gaanga, helldur epter Andanum, Rom. 8. Eñ þeir kallast ecke ad gaanga epter Holldenu, sem med Andanum leitast vid ad deyda Holldsins Gyrnder, jafnvel þoott tilbere ad þad faae Yfer-Hond, allt so leinge Meñ giefa þvi ecke Taum, þad Meñ þioone þvi i þess Gyrndum. Og þvi seiger David, Psalm. 19. Hvør skilur hvad opt hañ villest, Afleys mig af mijnum heimuglegum Syndum, og hallt Præle þijnum aptur fraa Þvermoodskuñe, ad þær drottne ecke i mier, þa mun eg heill verda.

Nu eru þar adrar Synder, sem Madureñ, ecke einasta giorer med fullum Asetninge, uñ hveriar DRotteñ talar Num. 15. Su Saal er drijger Syndena med uppriettre Hende, (þad er med aasettu Raade) hun vanvirder DRotteñ, þvi hun foracktade hañs Ord, og Onijtte hañs Bod, helldur og laata þeir Syndena drottna i sijnum daudlegum Lijkama, fyrer utañ alla Baraattu a moote heñe, og liaa Limu sijna heñe til Vopna, hvoria hun brwkar med Sialfskylldu Andskotanum til Þioonustu, eñ Drottne til Stigdar, so sem eirn Handverks-Madur sitt Verkfære. Þesser eru þeir, er JEsus kallar Præla Syndareñar, Joh. 8. Og þañveg eiga ad skiliast Ord Joh. 1. Ep. 3. Er hañ seiger, ad sa sem drijger Syndena, hañ sie af Dioflenum. Hiñ Agiarne heinker ecke uñ añad, eñ hvernig hañ meige fylla sitt Hws af añars Sveita med Riettu og Raungu. Þioofureñ, sem er hañs Stall-Brooder,

hyggur

hyggur ad, Vakeñ og Sofeñ, hvernig hañ Stela meige. Hiñ Dramblaate þenur sig wt sem añad Laarberia Trie, Psalm. 37. Hañ nijtur ei Svefns nie Matar, ef einhvor hañ virder miña, eñ hañs Potte bijdur. Hiñ Metorda giarne sparar aungva Illmensku til þess ad tilla sier upp i Virdingárnar. Joab sveifst ecke ad taka Lijfed af Abner og Amasa, og þo med Flærd og Svikum, til þess ad hañ sie Ohultur uñ Nafnbætur sijnar. Hiñ Ofundsiwke etur sitt eiged Hiarta, Hañs Ormur sofnar ecke ef hañ sier ad nockrum geingur vel, hañ eyrer aungvu nema einhver steite sig, og hefur aungva Skiemtan nema af añara Olucku. Hiñ Bakmaaluge fiskar i añara Avirdingum, hañ leitar smaasmuglega epter þvi sem ødrum yfersiest, hañ þeinker sig um, hvorneñ hañ faae einhveriu þar lijklega vid auked, og giorer tiju Pund af einu, þvi sem Andskoteñ hefur honum i Hendur feinged. Ligareñ spiñur sitt Verk af sijnum eigeñ Ydrum eins og Konguloveñ, og brijtur Heilañ til ad liosta þvi upp, sem alldrei er Tilhafed. Hiñ Flaaraade grefur eina Grof Bake brotnu til ad steipa hinum Einfallda þar i. Allt þetta viña þeir ed so eru lynder med Astundan, fyrer utañ allañ Guds Otta, edur nockra Mootstødu i giegn Andskotans, Heimsins og Holldsins Vielum. Þesser laata Syndena drottna i sijnum daudlegum Lijkama. Og þetta er su Þvermoodskañ er David bidur Gud ad hallda sier aptur fra, Ps. 19. Ad soñu er þad satt, ad Guds Sonur er fyrer þessar Synder daaeñ, þvi hañ er Forlijkun fyrer allar Veralldareñar Synder, 1. Joh. 2. Hvad og audsied er af Dæme Manassis Kongungs, 2. Par. 33. Hiñar Bersyndugu, Luc. 7. Ræningians, Luc. 23. Og añara laangtum fleire: Þo er næsta hætt vid þvi, Brædur mijner, ad slijk Ydne Syndaña sem Madureñ temur sier aan allrar Ydranar, aan alls Otta fyrer Guds straungu Hootunum, aan alls Asetnings til Apturhvarfs, edur og med Hiegoomlegre Raadagiørd, ad ætla sier þa ad ydrast, þegar oss gott þiker, sem kañskie seint þike, edur þegar oss Syndeñ leid verdur, er maaskie alldrei verde, ad þesse Ydia og iñdruckeñ Vane til syndsamlegs Athæfis, meige smaast upp i fraleitt Siñe, Rom. 1. Upp i forbrenda Samvitsku, 1. Tim. 4. Uñ hvoria Paulus talar, Eph. 4. Ad þeir gange i Hiegooma sijns Hugskots formyrkvader i Huxunum, fraskilder Lijfe Guds, fyrer þad Þeckingarleyse sem i þeim er, sokum Hardwdar þeirra Hiarta, hvorier þa þeir hofdu mist alla Tilfiñing, gaafu þeir sig til Lausungar, ad fremia allañ Ohreinleik med Agyrne, so sem voru Pharao, Judas, Achithophel, og þeir adrer sem Postuleñ kallar sialfdæmda, Tit. 3. Eñ þad seige eg i Guds Stad, og i umbode hañs Eingietens Sonar JEsu Christi mijns HErra, hvert eg a Hende hefe, ad jafnvel þott ad Naadeñ yfergnæfe Syndena, þa er sa aungvañveigeñ Kongungsins Christi riettur Þegn, nie sañur Limur hañs Kyrkiu, er visvitande og ydrunarlaust framfer i Syndum og Glæpum, med þvi Moote sem aadur hefe eg sagt: Þvi Guds Sonur er til þess i Heimeñ komeñ, ad kalla Synduga til Ydranar, Matth. 9. eñ ecke til þess ad þeir skule syndga uppa Naadena, til þess ad Meñ skijrest i hañs Nafne til Ydranar, Act. 2.

 eñ

eñ ecke til Athugaleisis nie Vndañdrættar, til þess ad þioona honum i Endurnyungu Lijfdagaña, eñ ecke til þess ad giefa Dioflenum hiñ mesta Hluta þeirra, eñ ætla Gude hiñ sijdarsta Part Æfeñar, sem eingeñ veit nær þrijtur. Eg veit ad þeir sem komu um elleftu Stund i Vijngardeñ, feingu jafnt vid hina, sem bored hofdu Hita og Þwnga Dagsins, Matth. 20. eñ þu hefur kalladur vered um siettu og nijundu Stund, hvad veistu af þvi ad þu muner næ hiñe elleftu, muntu kuña Gud fyrer þad, þott hañ læte þig hafa jafnaña Hlut med þeim til hverra sagt var: Eingeñ þeirra Maña sem bodner voru munu smacka mijna Kvolldmaltijd, Luc. 14. Villtu heimta þad af Konunge Himens og Jardar, þu sem ecke ert einasta Molld og Aska, helldur Landrædum sekur vid hiñ lifanda Gud, ad hañ liet kvelia siñ Eingieteñ Son til þess, ad þu þess triggvar mætter i allre Ohæfu þioona Fiandanum, hvor ad er Guds svareñ Ovinur. Er þad ecke noog, ad hañ hefur læted greptra þig fyrer Skijrnena med Christo til Daudans (þad er til ad deya Syndeñe) so ad lijka sem Christur er uppvakeñ fra Daudum fyrer Dijrd Fodursins so kuñer þu ad ganga i Endurnyung Lijfdagaña. Reined þar fyrer Christner Meñ, hvort þier erud i Trwñe, 2. Cor. 13. hvada Lyst þier hafed til goodra Verka, Hvorn Leida a Syndeñe, og ef þier fiñed Brest a slijku, þa giæted ad ydur i JEsu Nafne, forsmæed ecke Rijkdoom hañs Poleñmædis og Langlundargieds, helldur giæted þar ad, ad hañs Giæska leider til Ydranar, so ad þier ecke safned ydur Reide a Dag Reideñar, og Guds Riettlætes Doms, Rom. 2. hvor Eyru hefur ad heyra hañ heyre þad, og bidie Fodur Liooseña, fra hverium ad kiemur oll good Giof, og oll Fullkomeñ Giof, Jac. 1. ad giefa sier Ydran til Saluleiksins Þeckingar. JEsu Læresveinar logdu Klæde sijn yfer Osnuna, og settu hañ þar uppa, þeirra Dæme fylgde Foolked, er breidde sijn Klæde a Veigeñ. An alls Efa hefur þessum til Hugar komed, ad JEsus munde i þad Siñ ætla ad upprietta hid jardneska Israels Rijke, þvi þad var Hættur Gydinga ad breita þañeñ vid þa sem nijlega hofdu Stioorn teked, hvad siæ mæ af 2. Reg. 9. Þegar Spamañsins Þienare hafde smurt Jehu til Konungs, þa breidde hvor af hañs Herra Þienurum sitt Klæde under hañ a þad hædsta af Troppunum, og sogdu: Jehu rijker. Og þo nu ad bæde Læresveinarner og Folked, villtust i þessu, þa er þad samt skied af Drottne, til ad teikna þar med hañs Konungs Tign, hvorn Gud Fader hefur smurt yfer sitt heilaga Fiall, Psalm. 2. Eñ giæt ad þvi Christeñ Madur, ad þesse Konungur Dijrdareñar rijdur hvorn Dag iñ til siñar Borgar, sem er Christeleg Kyrkia, og so sem hañ er eirn andlegur Konungur, so og er hañs Rijke andlegt, þviad Vopn Herfarar vorrar eru ecke Lijkamleg seiger Paulus, 2. Cor. 10. helldur Kraptur Guds til ad nidurbriota Gyrdingarnar. Hañ kiemur til vor i Ordenu og Sacramentunum, i Krapte sijns Heilags Anda, sem straffar i Mañenum Syndena, uppvekur Ydranena, ebler Truna, kveiker Elskuna til Guds, iñræter Kiærleikañ til Naungans, verkar Poleñmædena. Þegar þu christeñ Madur, fiñur i Hiarta þijnu nockrar þesshattar Hræringar, þa vit þad, ad sa Drottnareñ er þar

komeñ

komeñ til sijns Musteris, sem Malachias um̃ spaaer, Cap. 3. Þegar Phariseæi spurdu Drotteñ ad fordum Daga, hvenær Guds Rijke kiæme, Svarade hañ þeim: Guds Rijke kiemur ecke so þess giætt verde, þeir skulu ecke seigia, Siaa þad er þar, edur siaa þad er hier, þvi siaaed, Guds Rijke er iñe hiaa ydur, Luc. 17. Gud kiemur ecke i Hiortu Mañaña, eins og Herodes og Bernice fordum, med stooru Yferlæte, Act. 25. Siaa þiñ Konungur Kiemur Til Þijn Hoogvær, seiger Gudspialled. Þoott Christur bwe i Himnenum, þa bijr hañ under eins i sundurkromdum Hiortum, Esa. 57. JEsus sagde fordum vid Nicodemum, Vindureñ blæs, og þu heyrer hañs Þit, eñ þu veitst ecke hvadañ hañ kiemur, edur hvort hañ fer, so eru og aller þeir sem af Andanum fæddir eru, Joh. 3.

Nu er Endurnijungeñ Dootter Endurfædingareñar, bædar koma af Anda Guds sem verkar i Mañenum fyrer Orded: Eñ ecke veit hañ edur skilur med hvoriu moote hiñ alvitre Gud þad verkar, Verkänena siñur hañ, eñ Verkunareñar Maata skilur hañ ecke. JEsus reid einum Asna iñ til Jerusalem, og so þocknast Gude a stundum margañ fyrer faafrooda Predikun hoolpeñ ad giora, 1. Cor. 1. Eñ þegar hañ so vitiar þijn, syndugur Madur, þa breit epter þessu Foolke: Þeir breiddu sijn Klæde a Veigeñ. Eñ hvorneñ fær þu þad epter þeim giort? Þad kieñer St. Paall, Eph. 4. Aflegged þañ gamla Mañeñ, epter hiñe fyrre Um̃geingne, sem fordiarfast i Gyrndum Villudoomsins, eñ Endurnijest i Anda ydar Hugskots. Afklædunst þessum Illskuñar Ham, og kostum honum fram̃ fyrer Fætur JEsu: Honum byriar þo med ollum odrum hañs Ovinum ad leggiast til Footskarar honum, þvi ecke er þvilijkur Ovinur Christs næst Fiandanum, so sem Holdded, hvors Þaankar ad eru Reide og Fiandskap ur i giegn Gude. Eñ Jklædunst einum nijum Mañe, sem epter Gude er skapadur, i Riettlæte og Heilagleika Sañleikans, Eph. 4. Miñunst Elskañleger a þad, ad JEsus Christur Konungur Dijrdareñar, hañ var flettur sijnum Klædum, og hañs blessadur Lijkame var Allsnakeñ reirdur vid Stoolpañ i Þijng-Hwse Pilati, hvar hañ var Hwdstryktur, til þess ad vier yrdum frelsader fra eilijfum Hwdstrokum i ytstu Myrkrum, eñ Jklædder nijum hvijtum Skrwda med Paalmavidum i vorum Hondum, Apoc. 7. Jaa, þetta allt hefur hañ þolad til þess, ad vier mættum honum Jklædast, so sem Paulus seiger, Gal. 3. Skylldum vier þa ecke leitast vid ad deyda vora Jardneska Limu, sem er Saurlifnadur, Ohreinleike, Gyrnd, Illfijse og Agyrne, hvor ad er Afguda-Dijrkan, Col. 3. Sierdeilis þar Gud hefur oss sialfur Vopneñ i Hendur feinged, hvor Paulus kallar Liossens Vopn, Rom. 13. og Guds Allvepne, Eph. 6. Þad ætlar Heimur þesse, ad hañ hafe eingeñ Not Lijfsins, nema hañ life ad Munudum sijnum, svo sem væru Meñ alleina þar til i Heimeñ borner, eins og Petur seiger, 2. Pistl. 2. Ad þeir sieu eins og Skynlaus Dijr, sem ana fram̃ epter þvi sem Naatturañ bijdur, alleina til þess skopud, ad þau slaatrud verde, nær þau faungud eru, og er Lijking þesse ægiæt, þvi so sem Villudijreñ ecke um̃ añad hyrda, eñ ad fylla Magañ,

añ, og verda þar fyrer a ſtundum tæld og lockud med adſkiliañlegum Veidebrellum, þar til þau eckert af vita, fyrr eñ þau hafa Foot ſiñ i Snoruñe. So eru og þeir ed uñ eckert ſkeita, nema uñ Lijkamans Epterlæte, Fijſn Augnaña, og drambſamlegt Lijferne, 1. Joh. 2. Þeir giæta ecke ad fyrr eñ Sæleñ uppvaknar i Helvijte og Kvolunum. Hvad Poſtuleñ greinelega uñ þa ſeiger, er rijker vilia verda, ad þeir falle i adſkiliañlegar Freiſtingar og Snorur og Gyrnder, heimſkulegar og ſkadlegar, er ſteypa Mañenum i Topun og Olucku, 1. Tim. 6. Eñ þeir ſem Chriſto tilheyra, þad eru þeir ſem eru hañs Trwfaſter Hyrdmeñ og Læreſveinar, þeir Kroſsfeſta ſitt Holld med þeſs Gyrndum og Tilhneigingum, Gal. 5. og hrooſa ſier ecke nema af Chriſti Kroſße, fyrer hvorn þeim er Heimureñ Kroſsfeſtur, og þeir Heimenum, Gal. 6. Þegar Meñ ræda eirn Þienara til Viſtar, þa giora Meñ Skilmæla vid hañ, hvad hañ viña eige, og hvad hañ fæ ſkule i ſijn Verka-Laun. So hefur JEſus giort, Luc. 9. Hañ ſagde fyrer ollum Moñum, ſeiger Gudſpiallamadureñ: Hvor ſem mier vill epterfylgia, hañ afneyte ſiælfum ſier, og take Daglega ſiñ Kroſs uppæ ſig og fylge mier epter. Hañ ſagde þad ollum, ſo aller vita meige, hvors þeir vænta eige i hañs Þienuſtu. Hañ ſeiger Daglega, ſo ad þeir ſem Gud hefur ongvañ wtvortis Kroſs a Herdar lagt, ſkule þo vera vidbwner ad Kroſsfeſta ſitt eiged Holld, og deyda ſijna Jardneſka Limu, Gal. 5. ſo ad hañ vante ongvañ Chriſti Kroſs, ſem vill under Chriſts Merke ſtrijda, edur gæanga æ Mæla med þeſſum Konunge, þvi þad ſtendur þo O-raſkañlegt uñ Alldur og Æfe, ad i giegnum margar Hormungar byriar oſs iñ ad gæanga i Guds Rijke, Act. 14. og er hañs Þienuſta þo þvj betre, eñ allra añara, ad þoott hun þyke hord Adgaungu, þa er hañs Ok ſætt og hañs Byrde liett, Matth. 11. þvi hañ hiælpar ſiælfur til ad bera, hañ er Trwr og freiſtar einkis yfer Megn fram, 1. Cor. 10. Sætleike Guds Nædar, og Smeckur epterkomande Farſælldar, deiſer ſo Neñu Kroſsens fyrer Guds Bornum, ad heñar giæter ecke. Eg heyre ad Paulus og Sylas eru glader i Fæangelſenu, Act. 16. Poſtularner geingu fagnande wt fræ Nædenu i Jeruſalem, þegar þeir Hwdſtrykter voru, Act. 5. Jeg heyre ad Paulus Oſkar, ad Feſtus Landsdoomare og Agrippa Konungur væru eins Meñ og hañ, ad þeim Hleckiunum undañteknum er hañ var bundeñ med, Act. 26. hvoria hañ hefde þo ecke læted fyrer alla Dijrd Verallldareñar, hefde hañ ætt añars hvors a mjs ad fara. Þeſs Siñis var Þijſlarvottureñ Babylas, er beidde ad grafa ſig med þeim Hleckium er hañ var leiddur til Aftokuſtadarens med, ſo ad ecke vantade hañ ſitt Brwdarſkart i Uppriſuñe, Evſeb. Lib. 6. Cap. 36. et 40. So lijted ackta þeir ſem vel hafa ſmackad hvad ſætur ad DRotteñ er, Pſ. 24. So lijted ackta þeir hvorſu med þeñañ forgeingelega Lijkama er hondlad. Eñ vilie Meñ epter ſpyria, hvor ad Launeñ ſieu i Chriſti Dijrdar-Rijke, þa ſeiger hañ ſiælfur, Matth. 5. Sæler eru þier nær Meñerner hallmæla ydur og Offſookn veita, og tala i giegn ydur alla Vondſku fyrer mijns Nafns Saker, þo liwgande, Fagned þier og vered glader, þvi ydar Verdkaup er nooglegt a Hiṁnum. Eñ hvada Verdkaup

kaup Brædur mijner? Hvilijkt ecke hefur Auga sied, og ecke hefur Eyra heyrt, og ecke hefur i nockurs Mañs Hug edur Hiarta komed, 1. Cor. 2. Pad er pad Verdkaup er DRotteñ hefur tilbwed þeim er hañ elska. Hvør sem nu samañ ber þa litlu Hørmung, er vier þola meigum i Christi Naadar-Rijke, og þa Ouñrædelegu Sælu, er hañ mun launa oß med i sijnu Dijrdar-Rijke, Hañ mun jaata med Postulanum, ad Motlætingar þessara Tijma sieu ei verdar þeirrar Dijrdar, sem fram vid oß mun koma i eilijfu Lijfe, Rom. 8. O JEsu! uñ oß þessarar farsælu Vistar med þier Eilijflega. O JEsu! laat oß vera þar sem þu ert, Joh. 17. O JEsu! virdstu ad þurka øll Taar af þiña Barna Augum, Apoc. 7. O JEsu! laat vora Hrygd snwast i Glede, Joh. 16. O JEsu! gief ad hvorke Lijf nie Daude, hvorke Einglar nie Hofdingia-Dæme, hvorke Hæd nie Dypt, nie nockur Skiepna, kuñe ad skilia oß vid þañ Kiærleika, sem er i þier, Rom. 8. Og laat oß þier alldrei sleppa, þar til þu bleßar oß med eilijfre Bleßan, og vier þig aptur med eilijfu Hosiaña i hædstum Hædum. Bænheyr þad O HErra JEsu! Pier med Fodur og Heilogum Anda, sie Lof, Prijs, Magt og Vellde, um Allder Allda, Amen.

Añañ Suñudag i Adventu.

Gudspialled, Luc. 21. Cap.

Pañ Tijma. JEsus sagde til siña Læresveina: Par munu skie Teikn a Soolu, Tungle og Stiornum, og a Jordu Kralning Pioода og Orvinglan, Sioor og Bylgiur munu hlioода, og Meñ munu fyrer Hrædslu uppþorna, og af Epterbijdingu þeirra Hluta, sem ad koma skulu yfer allañ Heimeñ. Pviad Kraptar Himnaña munu hræraſt: Og þa munu þeir siaa Mañsins Son komanda i Skijunum med Magt og miklu Vellde, Eñ nær þetta tekur ad skie þa lijted upp og upphefied ydar Hofud, af þvi ad ydar Endurlausn tekur ad nalægiast. Og hañ sagde þeim þessa Epterlijking: Skoded þier Fijkin-Tried, og øll oñur Trie, nær þeirra Alldin tekur ut ad sprijnga, þa vited þier ad Sumared er nalægt. So lijka nær þier siaaed þetta skie, þa vited ad Guds Rijke er nalægt. Sañlega seige eg ydur, þad þesse Kynslood mun ei forgaanga, þangad til ad allt þetta skier. Himen og Jord munu forgaanga, Eñ mijn Ord forgaanga eige.

Exordium.

EG Dæme aungvañ seiger JEsus, Joh. 8. Hvad er þa þad hañ seiger, Joh. 5. Fadereñ dæmer aungvañ, helldur hefur hañ Syñenum allañ Doom i Hendur feinged. Tvent bar til þeß Brædur mijner, ad DRotteñ talade þeße Ord fyrer Gydingum, þad eina ad þeir dæmdu uñ hañ epter ytre Asynd, þar þeir søgdu skøñu aadur: Pu ber sialfur Vitne um þig, þiñ Vitnisburdur er ecke gylldur,

ur, Eñ hañ svarade þessu medal añara, Pier dæmed epter Holldenu, eg dæme aungvañ, hañ meinte epter Holldenu. So var og añur, ad hañ i þad Siñ ecke var komeñ til ad lœta Doom gœnga yfer Illar Athafner Mañaña, þvi Illgresenu byriade ad vaxa allt til Koruskieru Tijmans, Matth. 13. Eñ ei ad sijdur var þo DRotteñ komeñ til Dooms a Jordu, so sem hañ sialfur vottar, Joh. 9. til þess ad þeir Siaande yrdu, er ecke saa, og þeir ed saa, skylldu Blinder verda, og er þad audvitad hver ad sie þesse Doomur, og yfer hverium hañ gieck, sem voru hverbrotuer Gydingar, hverier ei villdu JEsum þeckia fyrer Guds Son, af þvi Kraptaverkenu, er hañ giørde a hønum, sem Blindur var boreñ, Joh. 9. Eñ Doomureñ var þesse, Ef þier værud Blinder, þa hefdud þier ecke Synd, eñ nu seiged þier: Vier siaaum, þar fyrer blijfur ydar Synd, og þo at Doomureñ sie so Riettvijs, ad eckert sie Riettvijsara, þa er hañ þo næsta þungur og hrædelegur, þvi hañ er Undañfare hins Ognarlega Dooms, er a hinum mikla Deige alls Hollds mun aan Myskunar gaanga yfer alla þa, sem ecke hafa trwad a DRotteñ JEsum, Þvi so seiger GudsSonur, Joh. 3. Hvør sem ecke trwer, hañ er þegar dæmdur, af þvi hañ trwde ecke a Nafn Eingietens Sonar Guds. Þesse hiñ straange, eñ þo Riett ferduge Guds Doomur, gieck yfer hiñ vesæla Gydinga Lijd ad miklu Leite, þegar þeir høfdu uppfyllt Mæling Syndareñar: Þess gietur Paulus, Act. 28. Er hañ straffar Þvermoodsku þeirra, seigiande: Þar fyrer sie ydur Vitañlegt, ad Hiaalpræde þetta er Heidinginum giefed, og þeir munu þad heyra. Þessarar miklu Guds Naadar erum vier og Hluttakande ordner, er bwum under hinu ysta Heims-Skaute, Þeñañ skielfelega Doom yfer Guds eigeñ Foolke, høfum vier og heyrt: Eñ giætum ad þvi er Paall seiger til Heidingiaña, þeirra er vid Christne teked høfdu: Vel, þeir eru fyrer Vantrwna afbrotner, seiger hañ, eñ þu stendur fyrer Trwna. Stær þig ecke, helldur vert Ottasleigeñ, Rom. 11. Satt er þad sem DRotteñ seiger, ad hañ sem ecke trwer, sie þegar dæmdur, Joh. 3. Eñ þvi trwa Meñ ecke? Þvi Meñ koma ecke til Liossens. Þvi koma Meñ ecke til Liossens? Þvi Meñ Elska meir Myrkred eñ Liosed, af þvi ad þeirra Verk eru Vond, Joh. 3. Þad þyker Jñdællt ad sofa a Kodda Athugaleysesins, sem Andskoteñ dillar sijnum Børnum a, med hañs gamla Vøggu-Kvæde, er þañeñ lætur: Hvar er Fyrerheit hañs Tilkomu, 2. Pet. 3. So hefur þad geinged i fra Upphafe Veralldar, og þar fyrer eru Meñ so treger ad vakna vid Guds Orda Baasunu, þar til Daudans edur Doomsins Baasunu Hliood tekur yfer, og ecke er vært ad sofa leingur. Eñ Gud vekur sijdañ med Eilijfu Ope og Taña Gnijstran i Helvijte. Hvør þad heyrer, hañ hygge þar ad, og giæte þess er Paall sagde til þeirra i Athenu Borg, Act. 17. Gud hefur tilsett eirn Dag, a hvørium hañ dæma mun alla Jardarkrijngluna med Riettlæte fyrer þañ Mañ er hañ hefur fyrerhugad. Þar fyrer vil eg laata mitt Tal vera i þetta Siñ, hvad oss eige ad leida til þess ad bwa oss under hiñ sijdasta Dag, sem vær ecke vitum, nema ad Morgne uppreñe. Hiaalpa hier til, O þu Allsheriar Doomare fyrer JEsum Christum, AMEN.

Utleggingeñ.

PAr munu skie Teikn a Soolu og Tungle og a Stiørnum. Þad synest audraaded vera, Brædur mijner, ad ecke mune Endurlausnareñ hafa talad þetta so vegna Læresveinaña edur Foolksins, er honum i þad siñ naalægt var, þvi jafnvel þott ad þeir til samans hafe i þeirre Meiningu vered, ad hiñ sijdarste Dagur munde vera skamt i burtu, so sem siaa maa af sumu þvi, er þeir hafa skrifad epter sig laated, Þa hafa sijdañ mørg Hundrud Aar lided allt til þessa Dags, helldur er þad sagt vegna vor, yfer hvøria lijklegt er, ad Heims Endereñ sie komeñ, Fyrer þvi ættum vier, ecke sijdst med Ugg og Andvara ad vænta Tilkomu DRotteñs, þvi ef HErrañs Postular ætludu a þeim Døgum, ad hiñ munde so naalæg vera, hvørsu miklu nær mun hun þa vera oss, er so miklu sijdar lifum? Eg hygg ad Teikn þesse flest, er Lucas gietur um i Evangelio, mune ecke fiarlæg

fiarlæg Doomenum verda, helldur nærre i sama Vetfaange, þvi HErrañ seiger hier, ad vier munum Pa Siaa Mañsins Son Komanda i Skijum Himens, og er audsiært, ad þess mune ecke laangt ad bijda ur þvi ad allt þetta skiedur, sem maa skie ei añad vrde eñ Fiorbrot Veralldareñar, þegar Himnarner munu med Stoor-Brestum forgaanga, og Hofud-Skiepnurnar af Hita braadna, 2. Pet. 3. Hvad medal añara maa þar af raada, ad JEsus seiger, Marc. 13. Ad uñ hañ Dag vite eingeñ Madur, og ei jafnvel Einglar aa Himnum. Eñ ef Teikn þesse skiedu rœnnum Tijma fyrr eñ Himen og Jord forgaanga, þa kyñu þeir ed aa Jordu bwa, ad vita nockud hier uñ, hvad St. Petur fortekur, 2. Ep. 3. er hañ seiger, Ad Dagur DRottens mune koma sem Pioofur a Noottu: Eñ Pioofureñ giører aungva Vitneskiu undañ sier, añars være hañ ecke Pioofur, So er og Dagur DRotteñs, þvi eins og Taalsnara mun hañ koma yfer alla þa sem a Jordu bwa, Luc. 21. Drage þvi eingeñ sialfañ sig a Taalar, edur meine, ad af þvi ad þesse Teikn sem Lucas skrifar uñ i Gudspiallenu, eru eñ nu ecke oll frañkomeñ, og vier merkium aungva Uñbreiting a Soolu, Tungle og Stiornum, adra eñ hun vered hefur i fraa Upphafe Veralldar, epter Veniulegu Naatturuñar Hlaupe, ad DRotteñ mune þar fyrer seinka, so sem nockrer kalla þad Seinlæte seiger Petur, 2. Pet. 3. Helldur er hañ þoleñmoodur vid oss, viliande ei ad nockur fyrerfarest, helldur ad aller sñwest til Ydrunar.

Laatum oss ei þvilijkt i Hug koma, Brædur mijner, þvi þad eru Spottarañs Paankar, er hañ seiger ad upp mune rijsa a sijdustu Dogum, þeir ed gaanga i sijnum eigeñ Gyrndum, seigiande: Hvar er Fyrerheit hañs Tilkomu, 2. Pet. 3. þvi sijdañ Fedurner sofnudu, þa er allt hid sama so sem fraa Upphafe Skopunareñar. Og hañ dylur ecke hvar fyrer ad syndugum Moñum, sem alla Hlute mæla, epter Jaafræde Spillingareñar og Smaamunum vorum, sem þiootum upp eins og Gufa, eñ lijdum i burt aptur a Augnabragde, Hvar fyrer, seige eg, ad oss þyke so laangt wr verda er hañ talar uñ þetta sama Efne, seigiande: Eñ eitt sie ydur vitañlegt Elskañleger, ad eirn Dagur er fyrer DRottne so sem Pusund Ar, og Pusund Ar so sem eirn Dagur. Eñ þeir ed þetta ecke samañbera vid Guds Fyrerheit, þeim þyker so sem ad hañ tefie og sie bryggdmaall ordeñ, so er þad og vijst, ad jafnvel þoott ad bæde St. Paall og adrer lijke þvi, ad Heims Endereñ være yfer þa komeñ, 1. Cor. 10. þa hefur ecke Postuleñ vænt hañs so braadlega, þar hañ seiger, 2. Tess. 2. Pier skulud ecke skielfast fliootlega i Hugskotum ydar, nie trublast, hvorke af Anda nie Orde, nie af Sendebrefe, sem vier hefdum skrifad, eins og Dagur DRotteñs være nær þvi komeñ: Kañ skie þess vegna, ad einhvor hafe teked sier Ordsok af hañs fyrra Pistle til þeirra, ad skielfa veikar og Istodulitlar Samvitskur, þar ed hañ skrifar: Eg hef ei Porf ad skrifa ydur uñ Tijma og Hentugleika, þvi þier giorla vited, ad sa Dagur DRotteñs mun koma, sem Pioofur a Nottu, þegar þeir seigia: Par er Fridur og Tryggleike, þa er þeim skyndeleg Foreydsla nærre, so sem Jood-Soott þwngadre Konu, 1. Tess. 5.

Lætum oss þvi ecke Andvaralaust lifa, Brædur mijner, þott DRotteñ dvelie, þvi Komande mun hañ koma og ecke seinka, Heb. 10. Eñ vier vitum ecke, a hvorium Tijma ad hañ kiemur, ad Kvollde Dags edur um̃ Midnætte, edur þa Haneñ galar, edur sneṁa Morguns, so ad þegar hañ kiemur hastarlega, ad hañ fiñe ydur ecke sofande. Þad eg seige ydur, þad seige eg ollum, seiger DRotteñ, Vake þier, Marc. 13. Lætum ecke vora Ydran bijda epter Soolareñar Formyrkvan, þvi þegar hun allra sijdarst tekur ad sortna, mun Ydranar Tijmeñ ute vera, hun hefur so leinge þioonad oss i Heime þessum, so leinge afmarkad tilsetta Tijma af Gude, og bored Vitnisburd um̃ hañs Vitsku, hañs Dijrd, hañs Giæsku og hañs Almætte, so leinge hefur hun skyned yfer Ogudlegañ Heim þeñañ, so leinge uppruñed yfer Ranglæta og Riettlæta, ad aller hafa haft noogañ Tijma til ad ydrast, og leita Guds ædur eñ þad sijdarsta Myrkur byrger heñar fagra Lioos, so hun mun upp þadañ alldrei ad Eilijfu skijna. Hun hefur alldrei fra Veralldareñar Upphafe formyrkvast a moote Natturuñar Edle, nema ollu Einu-Siñe, þegar Himen og Jord byrgdu fyrer Augu sier, og so sem skielfdust vid ad horfa þar a, ad þeirra Skapare var eins og ein Bolvan a Krossеñ uppheingdur, Matth. 27. Eñ ef hin Natturlega Sooleñ miste sijna Byrtu af þvi, ad Sool Riettlætesins formyrkvadest um̃ Stundarsaker, hvad er þa ad undra þoott hun alldeilis blind verde, þegar hañ kiemur i Skyum Himens med hañs heilögu Þusundum, Judæ. Pist. v. 14. Jæ, þegar þeir munu fyrer hiñ hærsta og sijdasta Riett kallader verda, sem Konung Dijrdareñar hafa ad nyu Krossfestañ, og Sættmaalans Blood almeñelegt hallded, med hvoriu þeir helgader eru, Heb. 10. Læt þier þetta jafnañ fyrer Augum vera, Syndugur Madur, þegar þu sier hid blessada Heimsins Lioos, sem alla Verolldena upplijser, þu sier hana i Dag uppreña, þacka Gude þar fyrer, eñ þu veitst ei hvort hun næ mune sijnu veniulega Takmarke ad Kvollde Dags, þu sier hana i Ægeñ gaanga, og ad Tungled og Stiornurnar taka aptur ad lijsa, eñ þu veitst ecke nema a þeirre somu Noottu reñe upp Jacobs Stiarna Christur, Num. 24. añad Siñ, sem bæde Sool og Tungl mun formyrkva og ad aungvu giora, og Stiornunum af Himne ofañ steipa, so sem þa eitt Fijkiutrie kastar sinum Avoxtum fra sier, nær þad hristest af Stormenum. Læt þar fyrer Soolena ecke undergaanga þijna Vondsku: Tru ecke so Nætur-Myrkrunum fyrer þier, ad þu miñest ei vid Soneñ, a medañ þu ert eñ a Veige med honum, so ad hañ verde þier ecke reidur, Psalm. 2. Ef kañskie hañ byrtest i Skijum Himens a þeirre somu Noottu. Haf þiñ Lampa tendradañ, sem er Lioos Trwar þiñar, ad ei verder þu utelokadur, þegar Brudgumeñ kiemur um̃ Midnætte, Matth. 25. Hlijd Bode Peturs er hañ seiger, 2. Pet. 3. Þar fyrer Elskañleiger, þar þier bijded epter ollu þessu, þa kostgiæfed ad þier hreiner og Ostraffañleiger af honum fundner verded med Fride, og hallded Seinlæte Drottens til Reideñar, ad vera Hialpræde. Eñ hyggium ad þvi, hvorsu ad hañ mun Obærelega straangur og hardrædur verda ollum Gudlausum og þverbrotnum, er sier hafa a

Naadartijmanum Reide safnad. Hañ mun ei koma so sem fordum Daga, liggiande i einum Stalle, ecke so sem hier heyrdud Fyrra Suñudag, Sitiande a Ösnu, og a Fola klifbærrar Ösnu, Matth. 21. Ecke so sem hañ var utleiddur af Pijnghuse Pilati, berande eina Purpura Kaapu og Pyrne Koronu, Joh. 19. Eñ þeir ed allt þetta hafa ad aungvu haft, þeir munu siaa hañ so sem eirn straangañ Doomara. Elldureñ breñur fyrer hañs Auglite allt til nedsta Helvijtis, Devt. 32. J hönum munu Himnarner sundurglidna, og Hofud-Skiepnurnar smelltast, 2. Pet. 3. Krijngum hañ mun gey sa eitt hrædelegt Stormvidre, Aller hañs megtuger Einglar munu hönum fylgia, og hañs Heilögu Pusunder umhverfis hañ skijna, med skielfelegre Hofud-Eingelsins Baasunu mun hañ kalla Lifendur og Dauda i Lopted upp til moots vid sig, 1. Tess. 4. og eingeñ Skiepna mun standast hañs Tilkomu, Mal. 3. Pa mun Sooleñ formyrkvast, af þvi ad Guds Forsmaanarar geingu formyrkvader i Huxunum Sokum þeirra Peckingarleysis, vegna Hardwdar þeirra Hiarta, 2. Tim. 3. Pa munu Kraptar Himnaña hrærast, af hvi þeir hafa so tijtt syndgad i Himeneñ, og forsmaad hañ sem i Himnenum bijr, þa mun verda aa Jordu Angist og Raadleysa Pioodaña, so sem þa Sioor og Bylgiur hliooda, sem vite þær ecke hvar þær eige ad falla edur hvad af sier ad giora, þañeñ mun allt Holld verda i Tilkomu DRottens. Pegar Jeremias spaaer um Babylons Eydeleggingu, þa dunar hañ so sem eitt Reidar-Slag a þeñañ Haatt: Peirra Bylgiur munu dynia, þeirra Raddar Hliood mun verda so sem mikilla Vatna, Jer. 51. Eñ hvad miklu meira mun verda Öskur hiñar stooru Babylon Veralldareñar, þegar hun hrapar i Dijked þad, sem vellur af Ellde og Breñesteine, Apoc. 21. med öllum þeim sem druckner eru af Vijne heñar Hoorunar, Apoc. 17. O! hvörsu fegner munu þa þeir, ed smaad hafa hiñ Faatæka JEsum og hañs Limu, i Velmagt siñe hier a Jordune, hvörsu giarna munu þeir þa vilia hafa sadt hañ, þegar hañ hungradur var, svalad hönum, er hañ þyrstur var, hijst hañ, þegar hañ Giestur var, klædt hañ, þegar hañ Nakeñ var, vitiad hañs, þegar hañ var Siwkur og i Myrkva-Stofu? Matth. 25. Hvörsu lijted munu þeim gagna Metord þau, er þeir keyptu fyrer Guds Vinaattu? Epterlæte Heims þessa, er þeir mottu framar eñ DRottens Kross? Eigner og Bwgardar, fyrer hvöria þeir selldu Saaler sijnar? Sveite Daglaunarans, er þeir hafa iñehallded, Hws Eckiuñar og hins Fodurlausa, er þeir hafa wtsoged? Braud hiñs Einfallda og Naudstadda, er þeir hafa sviked under sig med Okre og Raangsleitne? Hvad lijted mun allt þetta duga þeim, nær Verolldeñ og öll heñar Dijrd og Hoffragt stendur i biörtu Baale, Eñ hiñ Riettlaate Himens og Jardar Konungur vill segia upp Doomeñ med þessu skielfelega Atkvæde: Fared fraa mier bölvader i eylijfañ Elld, sem fyrerbwen er Dioflenum og öllum hañs Arum, Matth. 25. O DRotteñ vor Gud, hvörsu mun hañ þa Ognarlegur verda i Augum fordæmdra Maña, er ecke eiga framar neirnrar Naadar Von? Manoha og hañs Kviña saau Guds Son, er hañ stie upp i Foornar-Elldenum, og hañ meinte þau mundu þar fyrer deyia, Jud. 13.

Esajas, sa Gud sitiande a hærum Stoole, og hønum fiellst Hugur, so hañ sagde: Vei mier, eg mun upprættur verda, þvi eg hefe saurugar Varer, og bij a medal þess Folks, er saurugar Varer hefur, þar eg hefe sied DRotteñ Allsheriar Konung, Esa. 6. Jsraels Syner beiddu Moisen ad ganga uppa Fialled og tala siña vegna vid DRotten, Exod. 20. þegar Guds Reider sloou i Horeb, og søgdust eige framar gieta heyrt Raustena DRotteñs Guds sijns. Daniel sa Christum vid Flooted Chid-Dekel, og þar var ecke Mattur i hønum, øll hañs Fegurd umbreittest, so hañ hafde aungva Krapta, Dan. 10. Læresveinarner urdu Ottaslegner, er hañ kom til þeirra ad lyktum Dyrum, Luc. 24. Þesser voru þo aller Guds Viner, þeim byrte hañ sig i Naad siñe og Giæsku, þo kuñe ecke Breiskleike Holldsins ad standast Naalægd Guddoomsins, hvad mun þa vid Ovine DRotteñs skie i Doomenum? Þegar hañ wtheller þeirre Reideñe i einu Augnablike, sem þeir hafa safnad sier a Reideñar Dag, Mañ epter Mañ um alla Æfe. Þegar Josua hiñ ypparste Kieñemadur stood fyrer Eingle þess mykla Raads og Andskoteñ hønum til hægre Handar, til ad mootstanda hønum i Jerusalems Byggingu, þa stood hañ i saurugum Klædum, þar til DRotteñ took hañs Ranglæte fra hønum, Zach. 3. og var þa Guds Sonur hañs Tals-Madur. Eñ hvorneñ munu aller Gudlauser verda, þegar þeir standa fyrer Doomara alls Hollds, þegar Gud sialfur aklagar, eñ eingeñ afsakar, þegar Ranglæted ei framar verdur burt teked, helldur tilreiknad? Þeir munu standa Skømeñe Jklædder, Psalm. 109. Og um Allder Allda wtrekner fra hiñe himnesku Jerusalem, Apoc. 3. Johañes seiger, þeir drecka af Vijne Guds breñande Reide, og kveliast med Ellde og Breñesteine i Auglite heilagra Eingla og Lambsins, Apoc. 14. og þeir munu aungva Roo hafa Nott nie Dag, þeir munu eta Tungur sijnar wt af Ofraun, og lasta Gud Himensins wt af Kvøl og Sarendum sijnum, og þeir munu Daudans Oska, og hañ mun fra þm flija, Apoc. 9. J øllu þessu fa þeir ecke eirn Dropa Vatns til ad kiæla med Tungu sijna, Luc. 16. Þetta er ad søñu Ognarlegt ad heyra, Brædur mijner, eñ þad er þo Guds Ord sem ecke kañ ad liuga, eñ ef þad kañ ad øfbiooda nockrum ad heyra alleina, hvad mun þad þa vera ad sia og reina, Ecke hefur Guds Ande forgiefens talad þetta, og so skijrlega uppteikna laated, eckert af Guds Ordum mun a Jordu falla, Himen og Jord forganga, eñ hañs Ord forganga alldrei, Luc. 21. Laat þau þvi duga þier til þess, ad þu verker þijna Saaluhialp med Ugg og Otta, Phil. 2. ad ei komer þu i þeñañ Kvala-Stad, edur siert varbueñ vid hinum sijdarsta Deige, sem þu ecke veitst nær ad þier uppreñur. Hugleid Christeñ Madur, hvad JEsus seiger, Joh. 12. Hvør sem forsmaaer mig, og medtekur ecke mijn Ord, hañ hefur þañ sem hañ dæmer, þad Orded, sem eg talade, þad mun dæma hañ a sijdarsta Deige. Vert þvi ecke Ugglaus edur Ohræddur, Barn Guds, þegar þu situr under Heyrn hañs Orda, þvi þar er þiñ Doomare, þad mun a hinum efsta Deige uppskaatt verda, hvorneñ þu hafer epter þvi reked, hvorneñ þu hafer epter þvi lifad, hvorsu fws þu hafer vered a ad heyra þad, hvad vandlega

lega

lega þu hafer med þad höndlad, i hvad goodu og sidsömu Hiarta þu hafer geimt þad, hvort þu hafer fært þar Avoxt af i Polenmæde, Luc. 8. Allt þviliijkt verdur bert þegar Bækurnar verda upplaatnar i Doomenum, Apoc. 20. Og epter þvi muntu dæmdur verda. Pvi so seiger Paulus, Ad DRottenn mune dæma leynda Hlute epter siinu Evangelio a siidarsta Deige fyrer Christum JEsum, Rom. 2. Seig mier, Barn Drottens: Munder þu þora ad forsmaa þann, er ætte ad dæma um Liif þitt edur Æru, edur svara honum fullum Haalse, sierdeilis ef þu þig sekann visser, og þier uggvænt þætte, ad þu munder falla a Maalenu? Pad þorer einginn ad giora. Ecke eru Dæme til þess, ad nockur hafe so bited Hofuded af Skomenne. Enn þad þora Menn ad seigia, ad Prestar seige so margt, þad sie ecke allt satt, jafnvel þott þeirra Embætte sie DRottens, og þeirra Verk, þeirra Guds, Esa. 49. Petta voga Menn ad seigia og hugsa und er Heyrn Guds Orda, sem eiga ad dæma þa a siidarsta Deige. Veitstu ecke sagde Pilatus, ad eg hefe Valld til ad Krossfesta þig, og Valld til ad laata þig lausann, enn hann laug, þvi hann hafde eckert Valld yfer hinum Alvallda Konunge, nema honum hefde vered giefed þad af Himnum ofann. Enn Christur hefur til þess Valld i hanns heilaga Orde, syndugur Madur, ad fordæma þig, ef þu kastar þvi a Bak þier aptur, og so til ad laata þig lausann, ef þu hliider þvi. Hvar fyrer laata Menn þa hid gooda Ord Guds, so sem Vind umm Eyrunn þioota? Menn hrædast allann Voda, enn Guds Ord ecke, þier þyker þeim Tijma vel vared, er þu gietur skoted þier undann þess Heyrn, og munder þar kannskie alldrei koma, nema þu meir ottadest Mennena enn Gud, Enn muntu og gieta skoted þier undann hinum siidarsta Doome, hvar þu skallt þo af þessu sama Guds Orde dæmdur verda? Og fyrst þu villt ecke heyra Christ, þar ed hann seiger: Komed til miin aller þier sem ersided og Punga erud þiader, eg vil Endurnæra ydur, Matth. 11. Pa skalltu þo heyra hann a siidarsta Deige, hvort þu villt edur ecke, er hann seiger, Fared fra mier aller Illgiorda Menn. J einu Orde ad seigia, Par er einginn Hlutur sem meir ætte ad hvetia upp syndugann Mann til ad buast vid Daudanum, enn sialfst Guds Ord, hvort hann mun dæma, epter hvoriu hann mun dæmast, og fyrer hvors Forocktun hann mun dæmdur verda. Sie þad þier kient og predikad af hinum Aumasta og Vesælasta, af einum Faatækum og lijttkunnande, hvor hallden er fyrer Afrak og Hreinsun Veralldar, forsmaa þad eige ad helldur, ef þad eru Guds Ord hann hefur i Munne, og hanns Evangelium, er sagde til sinna Postula og allra þeirra er leitast vid ad feta i þeirra Footspor, og hanns Umbod a Hende hafa: Hvor sem forsmaaer ydur, hann forsmaaer mig, enn hvor hann mig forsmaaer, hann forsmaaer þann er mig sende, Luc. 10. Jaa, þott þad sie frambored af einhvorium, sem eckert giorer af þvi hann kienner, þa kannast þo þar vid, ad JEsus sagde til sinna Læresveina: A Moisis Stoole sitia Skriftlærder og Phariseæi, allt hvad þeir seigia ydur ad vardveita, þad vardveited og giored, enn epter þeirra Verkum skulud þier ecke giora, þvi þeir tala og giora ecke, Matth. 23. Hvor sem nu umm þetta vandlega hugsar, hann mun þess betur læra ad buast vid þessum hræ-

delega Deige, med Daglegre Ydran og Apturhvarfe fra Syndum og Glæpum, og þad þess helldur, sem lijklegra er ad DRottens Tilkomu sie ei all-langt ad bijda, þvi þott þau Teiknen er Lucas i þessu Gudspialle umtalar, sieu enn þa ecke oll framkomen, og lijkast sie, ad ei framkoma mune fyrr enn under sialfann Doomenn, þa geingur þad eins til hier, so sem fyrer daudlegum Manne, ad Helsotten er leinge ad bua um sig i hanns Lijkama, ꝏdur enn hun slijtur Lijfed af honum. So hefur og Gud openberad oss i sijnu H. Orde nockur Teikn, þau er a sijdustu Dogum skie munu, og eru Vite hinns Effsta Dooms, er vier vel meigum þeckia og vidkannast a vorum Dogum. Christur seiger, Matth. 24. Ad Evangelium Rijkesins skule predikast um allann Heim, til Vitnisburdar ollum Pioodum, og þa mune Endirenn koma. Siaꝏd hvorsu Guds Orda Doomur skal yfer alla Menn gꝏnga, þar eru og miog fꝏar Piooder nu i Heimenum, a medal hvorra ei hefur skined Lioos Evangelij, þoott aller hafe ecke vid þvi teked, Hann gietur um þar mune verda Hwngur, Drepsoott og Jardskialftar i ollum Stodum, Matth. 24. og kallar þad Upphaf Hormunganna, Petta hofum vier sialfer reynt, Brædur mijner, og er ecke lꝏngt ꝏ ad minnast, Gud giæfe vier værum þess so minnuger sem vera byriade, ef Menn vilia ecke onnur Teikn þeckia, þa mættu Menn þau vidkannast er almennust eru, og JEsus umgietur, Luc. 18. Pegar Mannsins Sonur kiemur, meinar þu hann finne Trw a Jordu ? Noog er af Guds Orde, noog af Evangelij Lærdoome, til Vitnisburdar yfer ollum Monnum, Matth. 24. Enn hvert hinn sanna Guds Otta er so vijda ad finna, mꝏ stoorlega efast um, edur seiged mier, hvada Hyrtne er þad, ad Almenningur hefur a ad læra Christelega Trw, edur kienna hana þeim er vid þurfa? Enn þo allra sijdst epter henne ad lifa. Eg hygg þad gꝏnge til eins og ꝏ Noe Dogum, hvad og er Teikn Mannsins Sonar Tilkomu, Matth. 24. Peir ꝏtu og drucku, þeir gyptust og sig gypta lietu, allt til þess Dags, ad Noe gieck inn i Orkena og þecktu ecke Flooded, fyrr enn þad kom og took þa alla i burtu. Jꝏ, nu a þessum Dogum ꝏdur enn þeir vita hvad Hioonaband er, edur kunna meir enn eirn Asne ad uppfræda Born sijn i Christelegre Trw og ærlegum Lifnade. Peir gieta þau epter sinne Mynd, og ala þau upp epter sinne Mynd, Andskotanum til Pioonustu a stundum, enn ecke Gude. Enn fyrst Trwenn er þannen, þa er ei Von ad Kiærleikurenn sie betre, so ad rætest eirnenn þad er Frelsarenn seiger ad fram mune koma fyrer hinn sijdarsta Dag, ad af þvi Rꝏnglæted vex, mune margra Kiærleike koolna, Matth. 24.

Petta er so vijst framkomed, ad mig undrar þad Menn ecke hafa gleymt Nafnenu, þar Hlutenn sialfann er valla hiꝏ nockrum ad finna. J einu Orde ad seigia: Menn þreifa a þvi sem Paulus skrifar, 2. Tim. 3. seigiande: Vited ad a sijdustu Tijmum munu verda fꝏrlegar Tijder, þar munu verda Menn siergooder, Agiarner, Hoolsamer, Dramblꝏter, Gudlastarar, Foreldrunum Ohlijduger, Oþacklꝏter, Glæpafuller, Hardbriostader, Heiptrækner, Laussinnader, Oþijder, Gott hatande, Svikarar, Pverbrotner, uppblꝏsner, elskande meir Sælgiæte enn Gud, hafande Skyn Gudhrædsl-

hrædsluñar, eñ afneita heñar Krapte. Allt þetta hygg eg ad Nooe þeckia munde, ef hañ nu mætte lijta upp af Grof siñe, og þad þecker hvor og eirn, sa ed giorer nockurn Greinar-Mun a millum Dygda og Odygda. A Dogum Noa slockte hiñ Riettlaate Gud Baal Oleyfelegrar Elsku og Lostagyrndar med Vatnsfloodenu, fyrr eñ þeir nockud af vissu, eñ nu tekur Kiærleikureñ so ad kolna, ad Hiortu sumra Maña mæ stockfredeñ kalla, jæ hardare eñ Kopar og Staal. Hvad er lijklegra eñ ad hiñ alvitre Heimsins Smidur mune bræda þau og smellta med hinu sijdarsta Baale, fyrr eñ nockurn varer? Þetta vil eg nu hafa sagt, Brædur mijner, Ydrunar og Athugalausum til Vidvorunar, eñ ecke sturludum edur ængrædum Samvitskum til Skielfingar, ollum til Sidboota og Leidriettingar Lifnadarens, eñ aungvum til Orvæntingar, þvi so sem Tilkoma hins mikla Guds og Drottens vors JEsu Christi mun hrædeleg verda ollum Ogudlegum Moñum, so mun hun gledeleg verda ollum þeim er a hañ vona, og heñar med Poleñmæde bijda. Þad kieñer oss St. Paall, 2. Tess. 1. seigiande: Þad er Riettwijst fyrer Gude, ad endurgiallda þeim Piæningunna er ydur þiæ, Eñ ydur sem þiæest Endurnæringu medur oss, þegar DRotteñ JEsus opeñberast af Himne med sijnum megtugum Einglum. Ad soñu byriar oss ollum ad mæta fyrer Doom-Stoole DRottens, 2. Cor. 5. og þar Reikning ad standa, jafnvel af hvorju Onitiu Orde, i Doomenum, Matth. 12. Eñ þad er Ohullt ad mæta fyrer hañs Doome, sem sialfur er Talsmadur siña Barna. Sa fer ecke sekur af Pijngenu, sem sialfur a ad dæma, Eñ nu eru aller Truader eitt med honum, so sem hañ og Fadereñ eru eitt, Joh. 17. Og hañ er Hofud Lijkamans, sem er Christeleg Kyrkia, Eph. 1. Þad er og indællt ad standa honum Reikning, sem sialfur hefur betalad fyrer alla Skulldena, Þar fyrer seiger JEsus, Joh. 3. Sa sem truer a Soneñ, sa dæmest ecke. (hvar Doomsins Ord merker Fordæming) Og aptur seiger hañ: Sa sem heyrer mijn Ord, og truer honum er mig sender, hañ hefur eilijft Lijf, og hañ kiemur ecke i Doom (þad er i Fyrerdæming) helldur fer hañ fra Daudanum til Lijfsens, Joh. 5. Þvi skylldu þa Guds Born fælast hiñ sijdarsta Dag? Mun ein Brwdur ottast sijns Brwdguma Tilkomu, og ecke helldur a allar Lunder bua sig til ad fagna honum? Mun eitt Barn fela sig fyrer sijnum Fodur: Eñ so sem Fadereñ er Bornunum lijknsamur, Ps. 103. so vill hiñ eilijfe Fader og Fridar-Hofdinge, Es. 9. vera oss nædugur a þeim Deige. Þar fyrer seiger hañ og i þessa Heilaga Dags Evangelio: Eñ Nær Þetta Tekur Ad Skie, Þa lijted upp, og upphefied ydar Hofud, af þvi ad ydar Endurlausn er Nalæg. Þad er sem hañ segde: Þier skulud ecke leingur nidurlwter gaunga, af þeirre Sorg er þier hafed i Heimenum, þvi þa skulud þier i mier Glede hafa, Joh. 16. Þier skulud ecke leingur stynia med sialfum ydur, bijdande epter Arfleidsluñe sem er Endurlausn ydar Lijkama, Rom. 8. þvi hun er þa nalæg. Þier skulud ei leingur kveliast i Fangelse þessa daudlega Lijkama, þvi þetta er Dagur Endurnæringareñar, Act. 3. Dagur Endurfædingareñar, Matth. 19. Dagur Endurlausnareñar, Eph. 4. Dag

ur Endurnijungar allra Hluta, þa munud þier ecke framar syrgia þa Guds Mynd er þier i Adam töpudud, þvi þier munud siaa i Skijum Himens hiñ aňan Adam sem er DRottiñ af Himne, 1.Cor.15. Og þo Holld af ydar Hollde, hvor ad er ydar Brood-er, og þo ydar Doomare, ydur ad ollu samlijkur. Ebr. 2. ad Syndeñe fra tekeñe, Eñ þo J-mynd sijns Fodurs Dyrdarfullrar Persoonu, Ebr. 1. Hvor ydar forgeingelega Lijkame mun forklaara og samlijka giora sijnum dijrdlegum Lijkama, Phil. 3. Lijted upp þier sem leinge hafed leitad ad þvi sem þar uppe er, Col. 3. þa skulud þier þad fiña: Upphefied ydar Hofud, sem aasamt allre Skiepnuñe hafed med utriettu Hofde beded epter ydar Endurlausn, Rom. 8. og siaaed ydar Hofud komanda i Skyum Himens. Lijted upp þier sem med Ahyggiu hafed leinge þraad epter hiñe Himnesku Jerusalem, Gal.4. sem þar uppe er, og gaanged nu iñ i hana, Pa mun DRotteñ seigia: Komed þier sem nakter erud, eg mun giefa ydur hvijtañ Skruda og faa Paalmavid i Hendur yd ar. Komed þier sem þyrster erud, eg mun dryckia ydur af Straumum lifanda Vatns, Joh. 4. Komed þier sem hungrader erud, eg mun metta ydur af nægdar Giædum Guds Huss, Ps. 36. Komed þier sem Erfided og Punga erud þiaader, eg mun endurnæra ydur, Matth.11. Komed þier sem sijted og graated, eg mun þerra oll Taar af yd ar Augum, Apoc.7. Komed þier sem bored hafed mitt sæta Ok, og mijna lietta Byrde, eg vil ydur endurgiallda med eilijfre Pijngd Dijrdareñar, 2. Cor.4. Komed þier sem reiknader erud fyrer Afrak og Hreinsun Veralldar, eg vil setia ydur til Bords med Abraham, Isaac og Jacob, Matth.8. Jaa, Komed blessud Born mijns Fodurs, og eignest þad Rijked, sem ydur er fyrerbued fra Upphafe Veralldar, Matth.25. Kom O! Herra JEsu, kom og iñleid oss i þetta Fagnadarsæla Lambsens Brudkaup og þijna Dijrd, þu sem lifer og rijker ad Eilijfu, AMEN.

Pridia Suñudag i Adventu

Gudspialled, Matth.11.

Pañ Tijma. Eñ þa ed Johañes heyrde i Bondunum Verkeñ Christi, sende hañ ut tvo af sijnum Læresveinum, og liet seigia honum: Ertu sa sem koma skal, eda eigum vier ad vænta eins aňars? JEsus svarade og sagde til þeirra: Fared aptur og kuñgiored Johañi hvad þier siaaed og heyred. Blinder faa Sijn, Hallt er ganga, Lijkþraaer hreinsast, Dauser heyra, Dauder upprijsa, og Faatækum verda Gudspiolleñ bodud, og sæll er sa sem ecke hneixlar sig a mier. Eñ ad þeim i burtu geingnum, hoof JEsus ad seigia til Foolksins af Johañe. Hvad foorud þier ut a Eydemorku ad siaa? Reyr þañ sem af Vinde er skickeñ, Eda hvad foorud þier ad siaa? Mañ Miuk-klæddañ, Siaaed, ad þeir sem miukañ Klædnad bera, eru i Kongaña Hwsum, Eda hv-

ad foorud þier ad siaa? Eirn Spaamañ? Eg seige ydur fyrer Sañ, þañ meire er eñ nockur Spaamañ, þviad þesse er sa, af hvøriium skrifad er: Sia þu ad eg sende miñ Eingel fyrer þiñe Augsijn, sa er þiñ Veg skal tilreida fyrer þier.

Exordium.

HVørsu stoor ad sie Mindugleike Heilagrar Ritningar, Pad kieñer oss best allra DRotteñ JEsus, er hañ sagde vid Gydinga, sem ecke villdu trwa hønum fyrer Kraptaverkeñ, er hañ giørde. Rañsaked Ritningarnar, þvi þier meined ydur i þeim ad hafa Eilijft Lijf, og þær eru þad, sem bera Vitne af mier, Joh. 5. Vel hefur JEsus þetta hverntveggia samañteked, ad høndla uñ Eilijft Lijf, og ad bera Vitne af sier, þvi þad er Eilijft Lijf, ad þeir þeckie þig sañañ Gud ad vera, og þañ þu sender JEsum Christum, sagde hañ, Joh. 17. An JEsu Vitnisburdar, verdur eingeñ Hoolpeñ, og hvør sem hañ hefur og medtekur, hañ hefur Lijfed i sier blijfanda, og kañ ecke ad fara a Mis vid Saaluhiaalpena, þar uñ vitnar St. Petur, Act. 4. Ad ei sie i ødrum Hiaalprædeð, og ad þar sie eckert añad Nafn Møñunum giefed under Himnenum, i hvøriu oss byrie Saaluhoolpnum ad verda, eñ Nafned JEsu Christi. Nu, þar ed heiløg Ritning høndlar uñ so mikla og veglega Hlute, hvad kañ heñe þa jafnt edur samlijkiande ad kallast, af øllu þvi, er Synduger Meñ hafa Mætur a. JEsus sagde vid Kviñuna i Samaria, Ef þu visser Guds Giøf, og hvør sa være, er vid þig seiger: Gief mier ad drecka, þa munder þu bidia hañ ad giefa þier Lifande Vatn, Joh. 4. Eñ eg vil seigia: Gud giæfe, Meñ þeckiu Gud vid sig talande i heilagre Ritningu, þa mundum vier fwsare vera ad drecka af hañs Naadar Straumnum, er þar wt af flioota. Hvør hefur kient oss ad þeckia Gud vorn Skapara? Hvør hefur Openberad oss hañs Vilia? Hvør hefur vijsad oss Veigeñ hønum epter ad fylgia? Hvør hefur upploked vorum Augum ad vier þeckium Syndena? Hvør hefur sijnt oss hvørneñ vier ættum ad blijdka Gud naar hañ Reidur er og faa heñar Kvittan? Hvør hefur Openberad oss Leindardoom Heilagrar Guddoomsins Preñingar, Dijrd Fødursins, Elsku Sonarens, Astgiafer Heilags Anda? Hvør hefur sijnt oss þad sem marger Konungar og Spaameñ gyrntust ad siaa, og saau þad ecke? Luc. 10. Pad sem huled var fyrer Spekingum og Vitringum, eñ nu er Opeñberad Smælingium? Matth. 11. Hefur ecke hiñ Naaduge Gud oss allt þetta anglijst og fyrer eckert giefed i heilagre Ritningu? fyrer siñ Eingieteñ Son sem er i hañs Skaute, Joh. 1. Af þessare Andlegu Fiehyrdslu audgade JEsus Læresveina Johañis, þegar þeirra Meistare sende þa til hañs, ad frietta hañ ad, hvørt hañ være sa sem koma skyllde, edur ættu þeir eins añars ad vænta, ecke i þeirre Meiningu, ad Johañes visse þad ecke siaalfur, þvi hañ hafde aadur vid hañ talad, Matth. 3. helldur til þess, ad þeim hiaalpad yrde i þeirra Andlegu Faafræde, Hvad hiñ goode Meistare JESUS giørde med þvi Moote, ad hañ vijsar þeim til Verkaña sem af hønum giørdust, og under eins til Ritningaña sem uñ Messiam spaadu, og þo ad hvørt eitt af þeim Kraptaverkum sem hier standa i Gudspiallenu, sie noog til ad vitna þar uñ, ad hañ Guds Sonur være, þar Gud er alleina sa sem Daasemdar Verkeñ giører, Ps. 71. Pa er þo eckert þeirra sem so berlega vitne uñ Embætte Messiæ, sosem þad sijdarsta er hier stendur, **Faatækum verda Gudspiølleñ bodud.** Hvør Blessud Ord vier vilium i þetta Siñ oss fyrer Hendur taka, og af þeim sierdeilis Tvent Hugleida. Sem er. 1. Uñ þa Faatæku er hier nefnast. 2. Uñ þad Evangelium er þeim bodad verdur, Med þeim Lærdoomum er þar af leida.

Pu Myskunsame goode Gud, sem oss hefur med Lioose þijns Sonar Evangelij, vijsad hiñ rietta Veg Saaluhiaalpareñar, Vertu i Verke med oss, ad vier þetta framkvæmt gietum, þijnu Nafne til Dijrdar, eñ oss til Eilijfrar Velferdar, AMEN.

Utleggingeñ.

J Atæker, sem hier nefnast, eru ecke alleinasta þeir, sem vantar Audlegd Heims þessa, helldur og aller þeir, sem a: einhvorn Hatt eiga vid baugañ Kost ad bwa. David var rijkur Konungur, og hafde Aura Nægter, þo seiger hañ, Ps. 9. Myskuna mier, og lijt a Fatækt mijna. Nu kuña Meñ þo ecke ad mootseigia þvi, ad vor Frelsare, a medañ hañ umgieckst hier a Jorduñe, hefur sier i Lage wtvaled hina Fatæku og Audvyrdelegu fyrer Heimenum. Sialfur var hañ i Fatækt aleñ, hañs blessud Mooder fieck eckert añad Rwm i Giesta-Herbergenu, eñ eirn Stall til ad fæda hañ i Heimeñ, Luc. 2. sem a allra Hluta Valld, bæde a Himne og Jordu. Hañs Fooſtur-Fader var eirn Trie-Smidur, Matth. 13. sem nærde sig af Hand-Biorg siñe. Hañs Læresveinar voru fatæker Fiske-Meñ. Flestaller þeir ed hañ umgieckst med hier a Jorduñe, voru fatæker og umkomulitler. Skamast þijn ecke þess, vegna Fatæktareñar, Christeñ Madur, fyrst hañ hefur hana wtvaled, sem a þo allt Sylfur og Gull, og oll Dijreñ i Skoognum, Ps. 50. Ærleg Fatækt, er heilagur Hlutur, þar hañ hefur vijgt hana, sem eirn er Heilagur, og þo alleina Rijkur. Fyrerlijt og ecke Fatækañ, þu sem Audugur ert, þvi þad er ad forsmaa hañs Skapara, sem giordest Dreige þiña vegna. Edur þvi skylldu Meñ þañ Ovirda, er Gud hefur so mykels virdt, ad hañ hefur fyrer hañ pijnst, og lated honum sitt Evangelium opeñbera? Eñ hvar fyrer mun vor Frelsare seigia hier, Ad Evangelium Sie Fatækum Bodad? Sañlega, fyrst þess vegna, ad Johañis Læresveinar þeckia mættu, ad Spaadoomur Esajæ 61. uppfylldur være. Eñ Guds Ande, sem fyrer Esajam talade, hefur giorla fyrer sied, ad ei munde þeir marger verda, er Christum medtæke, sem lifdu i Velgeingne Heims þessa, so sem Raun gaf Vitne. Skule Meñ og Sañleikañ seigia, þa kiemur Fatækteñ betur samañ vid Christs Evangelium, eñ Rijkdoomureñ. Hañs Rijke var ecke af þessum Heime, Joh. 18. og þvi er ecke Von til, ad þeir mune vel skipast under hañs Stioornan, sem hafa Gull-Hnotteñ fyrer sitt Athvarf, og ei vita af añare Sælu ad seigia, eñ Audæfum Heims þessa. Þar fyrer sagde JEsus fordum Daga uñ hiñ Rijka Ynges-Mañ, ad hægra være Ulfalldanum ad gaanga i giegnum Naalar-Auga, eñ rijkum Mañe iñ i Himnarijke, Matth. 19. Ecke þess vegna, ad hañ rijkur var, helldur af þvi hañ aungradest þegar DRotteñ sagde ad hañ skyllde giefa Eigur sijnar Fatækum og fylgia sier epter. Ja, sañlega a Fatækteñ og Armoodur betur vid Guds Evangelium, eñ Rijkdoomur mikell. Þvi seiger og Jacob Postule, Cap. 2. Heyred, Brædur mijner Elskuleger, Hefur ei Gud wtvaled Fatæka Heims þessa, ad þeir verde Auduger i Trwñe og Erfingiar þess Rijkis, er hañ heited hefur þeim, er hañ elska. Eñ þar er næsta hætt vid, ad þeir mune ecke hafa mykla Ast a Gude, sem astunda miked Aura-Safn. Hvar fyrer Paulus seiger, ad þeir sem Rijker vilia verda, þeir falle i Freistingar og Snorur, og margar Gyrnder skadlegar og Heimskulegar, sem steipa Mañenum i Fordiorfun og Olucku, 1. Tim. 6. Og hier kvedur so ramt ad, ad Endurlausnareñ seiger: Þier gieted ecke under eins Gude þioonad og Mamona, Matth. 6. Og þvi verr, hvad

hvad morg eru þau Dæmeñ, ad Meñ elſka meir Akneyte ſijn og Bwgarda, eñ DRott eñs Kvølldmaaltijd, ſem þo er ollum tilbodeñ, þar fyrer lætur hañ Blindum, Holltum og Vonudum ſamañſafna, Luc. 14. Vier erum Ahyggiuſamer eins og Martha, og mædunſt i morgu, eñ faaer hyggia ad þvi, ad eitt er Naudſynlegt, edur ad wtvelia þad Gooda Hlutſkipted, eins og Maria, Luc. 10. edur ad hafa Piaaning med Guds Foolke, helldur eñ Ægyptalands Audæfe, eins og Moyſes, Hebr. 11. Eñ þoott ad þeſſu ſie nu ſo vared, munu þa aller wtelokader fraa Evangelio, þeir ed rijker eru, eñ hiner aller iñtekner? Fiærre fer þvi. Abraham hafde Gud giefed Gull og Sylfur, Præla og Ambaatter, Ulfallda og Aſna, Naut og Saude, Gen. 24. og þo kallaſt hañ Fader Trwadra, Rom. 4. og þad var honum til Riettlætis reiknad, ad hañ Gude trwde, Rom. 4. Og þvi Evangelio er Gud honum ſiaalfur bodade, ad i hañs Sæde ſkylldu bleſſaſt allar Piooder, Gen. 22. Job var Rijkismadur, og var hañ þo Guds Vinur, Job. 1. og 42. David, Joſaphat, Ezechias og Otal fleire, J Gamla Teſtament enu voru Magtar Meñ, og þo eru aller þeir fyrer Evangelium Trwareñar hoolpner ordner. Og ad Meñ vite ad þad ecke odruvijs er i Nija Teſtamentenu, þa er þad alkuñugt, ad Nicodemus var eirn Hoſdinge Gydinga, þo kom hañ til JEſum a Naattarþele, og þaade Undervijſun af honum, Joh. 3. Jairus var Samkundu Hofdinge, þo leitade hañ Chriſti Hiaalpar, Marc. 5. Uñ Hundrads Hofdingiañ ſagde JEſus ſiaalfur, ad hañ hefde ecke funded þvilijka Trw i Jſrael, Matth. 8. og hefur hañ aan Efa eingeñ Smælinge vered, þar hañ uppbyggde Gydingaña Samkundu, Luc. 7. Johaña Huſtru Chuſæ, er var Raadsmadur Herodis, Luc. 8. hefur vered rijk Kona, þo trwde hun a DRotteñ. Joſeph af Arimathia var eirn Raad-Herra og Audugur, þo var hañ Læreſveirn Chriſti, Matth. 27. Cornelius var rijkur, þo vottar Eingelleñ um hañ, ad hañs Bæner og Olmuſugiorder ſieu uppſtignar fyrer Gud, Act. 10. Dionyſius Areopagita, var Raads-Herra i Athenu Borg, Act. 17. Paulus Sergius var Hyrdſtioore, og þo lietu baader þeſſer ſkijraſt, og tooku Chriſtne af Paulo, Act. 13. Og hvor kañ oll þvilijk Dæme upp ad telia? Og ſo ſem ad ecke eru aller Rijker þeſſare Guds Naad fraaſkilder, ſo verda og ecke helldur aller Faatæker heñar Hluttakande. JEſus læknade ecke alla Hallta edur Blinda, ſo hefur hañ ecke helldur giort alla Faatæka Saaluhoolpna, Jafnvel þoott hañ fyrer alla lided hafe. Fiærre ſie þvi ad Faatækteñ kuñe nockrum ad afreka Himnarijke, fyrer ſiaalfa ſig. So ſem Gud hefur bølvad þeim er Riettlæter þañ Faatæka fyrer hañs Faatæktar Saker, og aafellder hiñ Rijka fyrer hañs Rijkdooms Skulld, So giører hañ og ſiaalfur hvorugt i ſijnum Riettlaata Doome, þvi hiaa honum er eckert Mañgreinar Allit, helldur aa ollu Foolke ſem giører hañs Vilia hefur hañ Pocknan, Act. 10. Ad ſoñu er Rijkdoomenum hætt ara eñ Faatækteñe, eñ ſo ſem margur, þvi verr, brwkar Audæfeñ til Ohoofs og Dramb ſeme, til ad underþryckia hiñ Volada og Lijtelmagnañ, So er og Faatækteñe ei helldur alltijd Ohætt, og þvi afbad Agur hana, ad ei neyddeſt hañ til ad ſtela, Prov. 30. Hvort

tveggia þetta er epter þvi sem med þad er hondlad. Olmusugiörder Cornelij voru Guds eins þeckar, Act. 10. og smaa-Peningar Eckiuñar, sem lagde meira i Guds Kistuna af sijnum Faatæktdoom, eñ aller hiner Rijku, Luc. 21. Þar eru Faatæker sem ecke villia erfida med Hondunum, og læra þvi ad stela. Þar eru Faatæker sem ofunda hina Rijku, formæla þeim fyrer aungva adra Sok eñ þa, ad Gud hefur þeim meira laanad, hvor þo giörer bæde Faatækaū og Rijkaū epter Velþocknan siñe, Prov. 22. Sviijkia þa i allre Hondlan, meina ad þeir so giora meige ad Saklausu, hælast þar um i siñ Hoop, hiaalpa odrum til ad breyta þañeñ, kalla þvilijkt ad giora Kiærleikans Verk, so sem hiñ Rijke eige aungvañ Riett aa sier, nema þañ er hañ nær med Ofbellde. Þeir una Faatæktēne illa, og stunda med ollum Hætte, med Riettu og Raungu ad drijfa hana fra sier. Munu þetta vera þeir Faatæker er JEsus hier um talar i Gudspiallenu, Brædur mijner? Laangt er fra þvi, helldur þeir ed Faatæktena og allañ añañ Guds Kross med Poleñmæde lijda, sa ed lætur sier nægia med siñ deilldañ Verd. Gud telur ecke Peninga þijna, Christeñ Madur, helldur mæler hañ þitt Hugarfar, hañ er aungvañveigeñ riettelega Faatækur, sem giarnañ villde taka allt fra ollum ef hañ mætte, jafnvel þott eckert hafe hañ, eins og sa er ecke rijkur, sem vill meira hafa, þoott hañ hafe alls Nægter, So er og hiñ ecke faatækur fyrer Gude, er med Hiartanu gaper yfer ollu þvi hiñ Rijke aa, hiñ Rijka kañ og ecke ad skada hañs Rijkdoomur, ef hañ brukar hañ Gude til Dijrdar, og Naunganum til Gagnsmuna, sa ed ecke treister uppa Oriettindeñ edur Raunglæted, edur helldur sig til þess sem ad aungvu er neitt, Vilie honum Rijkdoomur til, þa fester hañ ecke Hiarta sitt vid hañ, Ps. 62. Hañ reiser hiñ fallna, styrker Maal Eckiuñar og hiñs Fodurlausa, upphefur sig ecke i Hiarta sijnu, helldur fellst a Jacobs Raad, er hañ seiger Cap. 1. Sa sem rijkur er, hroose sier i Læging siñe. Og fyrer þvi ad Gude hefur þocknast margañ audugañ ad giora, til ad audsijna i þvi so sem ollu odru sijna Giæsku vid Mañaña Sonu, eñ añars vegar er nærsta hætt vid, ad Audureñ sem er fagur meige blinda Mañsins Hiarta, þa giorer St. Paall Raad fyrer þeim sem rijker eru i Christelegre Kyrkiu, 1. Tim. 6. (So laangt er fraa þvi ad þeir sieu fraa Evangelio utelokader) seigiande: Þeim sem rijker eru i Olld þessare, Predika þu ad þeir ecke metnest i Hiortum, og treyste ecke a Audæfeñ, helldur a hiñ lifanda Gud, sem oss alla Hlute aunægianlega giefur til Notkunar, ad þeir sieu Goodgiarner, ad þeir sieu rijker i goodum Verkum, sieu giafmillder og fuser aa ad medbijta, safnande sialfum sier goodum Grundvelle til hiñs Epterkomanda, so ad þeir hreppe eilijft Lijf. Fare nu nockur þessum Postulans Raadum fram, þa er so laangt fraa þvi ad hañ fare hlutlaus af Guds Velgiorningum i Evangelio, ad hañ hefur meire Ordsok og Efne til ad giora þad Gud hefur i Evangelio boded, helldur eñ hiñ sem snaudur er, eda hvad er þad ad Christur seiger, ad ei skule Vatns-Dryckur Olaunadur vera i Læresveins Nafne giefeñ? Matth. 10. Hvad er hitt er hañ bijdur? Ad Meñ skule giora sier Vine af hinum Raunglaata Mañona, so ad þeir medtake oss i eilijfar Tialld

bwder,

kwder, Luc. 16. Allt er þetta til þess sagt, ad Madureñ lockest med Guds Naadar Fyrerheitum, til ad dijrka hañ med hañs Gaafum, og Naunganum ad gagna, eñ ef odruvijs er, þa klijnger þar og oñur Bialla, hun lætur a þeñañ Haatt, hiaa Luc. 6. Vei ydur sem rijker erud, þier hafed ydar Huggun wttekeð. Og Jacob talar nockud skoreñordt þar uñ Cap. 5. seigiande: Nu vel þier Auduger, grated og veined yfer Hormungum ydar, sem yfer ydur koma munu, ydar Audæfe eru fweñ, ydar Klæde eru uppeteñ af Mol, ydar Gull og Sylfur er ridgad, og þeirra Rid vitnar a moote ydur, og mun uppeta ydar Holld so sem Elldur, þier hafed geimt Fiesiooden til hiña sijdurstu Dagaña, Sjaaed Laun Verkamañaña, sem hafa sleiged ydar Lond, er þier hafed iñe-hallded, þau hroopa, Hroop þeirra er yrkt hafa, er iñgeinged i Eyru DRottens Alls-heriar. Þañ Veg hefe eg nu sijnt, Brædur mijner, ad Rijkdoomur og Faatækt eru Gude jafn kiær, þegar med hvorttveggia er riettelega fared. Þvi vil eg þess ei dylia, ad eg hygg ad Frelsareñ i þessa Dags Evangelio iñebinde þa i þessu Orde, sem hañ tal-ar uñ, Matth. 5. seigiande: Sæler eru Andlega Volader, þviad þeirra er Guds Rij-ke. Þetta sijnest raada meiga af sialfum Spaadoome Esajæ 61. til hvors ad Frel-sareñ vijsar Johañi i Andsvare sijnu. Hvor Spaadomur so hlioodar: Ande DRott-eñs er yfer mier, af þvi hañ hefur smurt mig, hañ hefur sendt mig ad boda Evangelium þeim Hoogværu, og ad binda vid þa sem i Hiortum eru sundurknosader, Þetta skilst mier ad vera sama og Andlega Volader, Matth. 5. Þad eru þeir sem ad til þess fiña, ad i þeim, þad er i þeirra Hollde bijr eckert Gott. Rom. 7. Þeir ed þeckia ad þeir hafa Skort a þeirre Hroosuneñe, sem fyrer Gude gyllder, Rom. 3. Þeir ed med hinum Fortapada Syne audmijkia sig fyrer sijnum Fodur, Luc. 15. Þeir ed med Tollheim-tu-Mañenum voga ecke ad upplypta sijnum Augum til Himens, helldur beria sier a Brioost og seigia: Gud vertu mier Syndugum Lijknsamur, Luc. 18. Þeim er so eru Andlega Volader, og reikna sig so Or-faatæka, af ollu þvi sem fyrer Gude gyllda kañ, ad þeim mislijkar allt a sialfum sier, þeim hygg eg ad bæde fyrst og sijdarst tilheyre E-vangelium, hvort helldur þeir Rijker eru edur Faatæker, þvi so seiger DRotteñ, Esa. 66. A þañ lijt eg sem Faatækur er, og sundurkrameñ i Anda, og skielfest fyrer Ordum mijnum. Þegar Guds Sonur kom i Heimeñ, þa villdu Meñ af Verkunum Riett-laater verda, Eñ hvad seiger JEsus þar uñ? Nema ydar Riettlæte yfergnæfe meir eñ hiña Skriftlærdu og Phariseaña, þa kuñed þier ecke iñ ad gaanga i Guds Rijke, Matth. 5. Þa Tijundudu þeir Myntu Anis og Cumen, þad var þeirra Guds Þioon-usta, eñ gleymdu þvi sem mest var i Logmaalenu, Doomnum, Myskunseme og Trw-ñe, Matth. 23. Þa færdu þeir stoorar Foorner Marc. 7. a HErrans Altare, og æt-ludu þar fyrer hoolpner ad verda. Eñ DRotteñ seiger þar uñ, Es. 66. Hvor ed slaatrar Naute, þad er, sem hañ slæe Mañ i Hel, hvor sem offrar nockrum Smaa-Fie-nade, þad er, sem hañ Haalsbrite Hund, so miked gyllte su wtvortis Guds Þioonustañ i hañs Augum: Þar fundust ecke marger, sem giordu soddañ Jaatning fyrer Gude,

sem David, helldur hiet þad so: Eg þacka þier Gud, þad eg em ecke eins og adrer Meñ, Luc. 18. Þesser þottust rijker vera af goodum Verkum, og jafnvel ødrum laana kuña, eñ hvad seiger JEsus vid Biskupeñ i Laodicea, þu seiger: Eg em full-rijkur og hefe einskis Þorf, eñ þu veitst ecke, ad þu ert aumur og vesæll, blindur og nakeñ, Apoc. 3. og þad hygg eg seigia mætte uñ Mwga Maña a þeim Dogum. Þar fyrer var Evangelium Faatækum bodad, þar fyrer flycktust Tollheimtumeñ og Bersynduger til JEsum, Luc. 15. Þar fyrer komu jafnvel heidner Meñ aa hañs Fund. Þar fyrer sagde hañ til þessa Foolks, Matth. 21. Sañlega seige eg ydur, ad Tollheimtumeñ og Pwtur munu gaanga framar ydur iñ i Guds Rijke, Þvi Johañes kom til ydar med Riettlætesins Veg, og þier trwdud honum ecke, eñ Tollheimtumeñ og Pwtur trwdu honum, eñ þier, sem ad saaud þetta, ydrudust ecke epter aa, so ad þier trydud honum. Og høfum vier nu so nockud heyrt þar uñ, hvilijker ad þesser Faatæker sieu, sem vor Frelsare talar uñ i Andsvare sijnu til Johañem.

Nu vilium vier hier epter nockud uñ sialfst Evangelium tala, sem þeim bodad verdur. Meñ kyñu ad efast uñ hvorneñ þad skilia eige, ad JEsus seiger hier alleina, Ad Faatækum sieu Gudspiolleñ bodud, þar so St. Paall vottar, Tit. 2. Ad heilsusamleg Guds Naad sie opeñber orden øllum Møñum. Hier byriar oss þad ad athuga, ad jafnvel þott Christi Evangelium sie ecke nema eitt, þa verdur þo eitt og hid sama Evangelium med Tvefølldum Hætte predikad, sa eine hefur nockud af Logmaalenu alltijd med sier, og frambijdur Guds Naad giefens veitta med Fororde, ef Meñ ydrast Syndaña og af þeim laata. Þvilijk var su Predikun Christi, er Marcus uñgietur, Cap. 1. JEsus kom i Galileam, predikande Evangelium Guds Rijkis, seigiande: Tijmeñ er uppfylldur, Guds Rijke er komed, giored Ydran, og trued Evangelio. Þess haattar var Predikun Johañis Baptistæ, er hañ sagde: Giored Ydran, þvi Guds Rijke er naalægt. Oxeñ er sett til Rootar Triaaña, hvort þad Trie sem ecke ber goodañ Avøxt, skal upphøggvast og i Elld kastast, Matth. 3. Hier er Oleum Evangelii blandad med sterku Logmaalsins Vijne, til Lækningar þeim sem medal Ræningia hrasader voru, Luc. 10. Med þessum Hætte a Evangelium eñ nu ad kieñast i Guds Sofnudum, hvar iñe ad bæde eru Vonder og Gooder, Matth. 3. Og þañ Veg byriar Guds Fiaarsioodum ut ad skipta i hentugañ Tijma, so hvør eirn faae þad honum ber, þvi ei kom JEsus til ad uppleysa edur afmaa, helldur til ad uppfylla Logmaaled, Matth. 5. Guds Naad i Evangelio hrijn ecke a Mañenum fyrer utañ eina lifande Tru: Undañ eirne lifande Tru verdur ad ganga soñ Ydran; Soñ Ydran er alldrei neina med søñu Angre og Hiartans Trega: Trege Hiartans kañ ecke i Mañenum ad uppvekiast fyrer utañ Þeckingu Syndareñar: Þecking Syndareñar framkiemur af Logmaalenu, Rom. 7. hvar fyrer þott ad Logmaaled giøre ongvañ hoolpeñ af sialfu sier, samt þioonar þad under Evangelium, trnudum Mañe til Saaluhiaalpar, so þegar Bookstafureñ hefur deydt, þa lijfgar Andeñ, 2. Cor. 3. Þegar Logmaaled hefur sundur mared,

þa læknar Evangelium, þegar Mañeskiañ af Logmaalenu þecker ad hun hefur eckert añad forþienad eñ Helvijte, Guds Reide og eilijfañ Dauda, þa tekur Trueñ vid honum og giörer hañ lifande aptur fyrer JEsu Dauda, og endurnijar hañ til ad giöra frañveigis Guds Vilia: Þessa Atferd brukade hiñ ædste Biskup og mikle Hyrder Saudaña optast til ad leida synduga Meñ til Guds Rijkis, þa somu brukudu og aller hañs Þienarar um alla Æfe. Noe var Riettlætis Predikare, 2. Pet. 2. Nathan straffade David, aadur eñ hañ huggade hañ, 2. Sam. 12. Atferd Johañis Baptistæ, er öllum kuñug, Matth. 3. So er nu þesse hiñ almeñelege Haattur og Maate til ad predika Evangelium, sem aller Guds Ords Þienarar eiga ad vita og bruka. Añar er sa sem tilhlijder aangraadum og sturludum Mañeskium, þeim sem allareidu hafa þeckt Syndena, og so eru af heñar Umþeinkingu sundurmarder, ad þeir reikna sig Overduga Guds Naadar, og so Faaraader, ad þeir vita ecke hvad þeir eiga af sier ad giöra: Þeckia ad soñu Guds Naad, eñ ofbijdur þo Stærd Syndaña: Þeir vita ad Sool Riettlætesins JEsus Christur er þeim uppruñeñ, Mal. 4. Eñ fyrer þvi ad þeir treystast ecke til ad lypta sijnum Augum til Himens upp, Luc. 18. og ad Þoka Syndaña skilur a millum Guds og þeirra, Esa. 59. þa faa þeir ecke i giegnum hana sied (fyrr eñ Heilagur Ande ridur Truareñar Smyrslum a þeirra Hiartans Augu) hvad fagurt hun skijn, þeir þeinkia helldur a Stærd Syndaña, eñ til Fiollda Guds Myskuñsemda, og i einu Orde ad seigia, þad eru þeir Faatæker, er sier i Lage um talad er hier i Gudspiall enu, þeim tilheyrer Evangelium eintoomis aan Logmaalsins straungu Hootana. Hvar fyrer? Þviad Guds Ande hefur alla reidu verkad allt þad sem Logmaaled aatte ad verka, sem er Þeckingu Syndaña og saña Ydran, er af heñe kiemur. Þeim verdur bodad, ad hvar sem Syndeñ yfergnæfe, þar yfergnæfe Naadeñ miklu framar, Rom. 5. Þeim verdur sagt ad Mañsins Sonur kom til ad kalla Synduga, eñ ecke Riettlaata til Ydrunar, Matth. 9. Þeim aa ad Predika, ad Blooded JEsu hreinse þa af öllum Syndum, 1. Joh. 1. Og þo ad þeirra Synder sieu raudar sem Blood, skule þær eins hvijtar og Snioor verda, Esa. 1. Þeim seiger David, Ps. 34. Naalægur er DRotteñ þeim sem sundurkramder eru i Hiortum og Harmþrwngner i Anda. Til þeirra seiger Esajas Cap. 55. Heyred þier sem þyrster erud, komed til þessara Vatna, og saa ed aungvañ Pening hefur, komed, medtaked og snæded. Komed seige eg og faaed Okeypis og fyrer eckert, bæde Vijn og Miolk. Til þeirra hroopar sialfur JEsus, sem bored hefur Synder Veralldareñar, Matth. 11. Komed til min aller þier sem erfided og Þwnga þiaader erud, eg vil ydur Endurnæra, til alls þessa seiger öll Heilog Guddoomsins Preñing, Amen. Ezech. 33. Þier seiged, af þvi ad vorar Yfertrod slur og Synder liggia aa oss, Þar fyrer visnum vier upp i þeim, hvorneñ skylldum vier meiga lifa? Þa seig þeim: So sañarlega sem eg life seiger DRotteñ, þa vil eg ecke Dauda hiñs Ogudlega, helldur ad hañ snwe sier og life. Ecke eru þess Dæme, ad Fader Myskuñsemdaña hafe nockurn þañ fraa sier reked, sem til hañs komed hefur,

Joh. 6. Þetta er Evangelium Fridarens, sem hier bodad verdur, Esa. 52. Lat þvi ei syndugur Madur þijna Salu vera Oroolega i þier, þvi þu hefur Frid vid hañ feinged, hvors Ovinur þu varst, þegar hañ gaf siñ Son i Daudañ fyrer þig, Rom. 5. Pad skiedur hia goodum Konungum, nær þeim fædest eirn Sonur, ad þeir giefa einhvorn Bandingia lausañ, Eñ Gud Fader liet hroopa til allrar Veralldar i sijns Son ar Fædingu, Fridur a Jordu og Meñum goodur Vilie, Luc. 2. Þetta er Evangelium Fagnadarens, Luc. 2. Þvi Einglarner sungu, Eg boda ydur mikeñ Fognud, þañ er skier ollu Foolke. Lat þier þvi ecke so Ogna Synder þijnar, þott þær ysrid margar sieu og stoorar, ad þu ecke under eins gledjest i Gude Heilsugiafara þijnum, Luc. 1. Meire Glede er i Himnenum, seiger JEsus, yfer einum Syndara, sem Ydran giorer, helldur eñ yfer niju og nijutiju Riettlatum, Luc. 15. Nu fyrst ad sialfur Gud og hañs Heilager fagna so miog þijnu Apturhvarfe, þvi skyllder þu þa hryggur vera? Þetta er Evangelium Guds Nadar, Act. 20. og Embætte Forlijkunareñar, 2. Cor. 5. Eñ þu hrædest oll þijn Verk eins og Job, og veitst ad jafnvel þitt Riettlæte, er so sem Nidlags Fat, Esa. 64. Nu er þetta Nadareñar Evangelium, i hvoriu Syndaranum verdur framboden Nad wt af Nad, eñ ef þad er af Nad, þa er þad ecke af Verkunum, seiger Postuleñ, Rom. 11. Þijn Verk eru vond, eñ þetta er þo Evangelium good ra Hluta, Rom. 10. Þitt Hiarta fordæmer þig, eñ Johañes seiger þo, ad Gud sie meire þijnu Hiarta, og vite alla Hlute, 1. Joh. 3. Veit hañ alla Hlute, þa veit hañ og þad, ad þu ert Andlega Voladur, þvi vill hañ þier Himnarijked giefa, Matth. 5. Eingeñ er sa snaudur, er hañ a heillt Kongs Rijke, þo er Syndareñ rijkare, þegar hañ a Guds Rijke, og verdur þa rijkastur, þegar hañ er sem fatækastur, og mattugur, þegar hañ veikur er eins og St. Pall, 2. Cor. 12. Veit Gud alla Hlute, þa veit hañ og þad, ad þig hungrar og þyrster epter Riettlætenu, Matth. 5. Eñ ef þu sem Vondur ert, kañt ad giefa Bornum þijnum goodar Gafur, ef þu sem ert aleñ i Synd, mund er ei neita daud-þyrstum Mañe Vatns-Dryckiar, mun þa Gud sem er alleina goodur, tefia leinge ad svala þier med Heilogum Anda, þa þig langar epter honum, so sem Hiorteñ epter fersku Vatne, Ps. 42. Þu fellur i þær Synder er Gud hefur þier adur fyrergiefed, og þad optar eñ Einusiñe, þad er illa giort, Lat þig þad af Hiarta angra, og syndga ei þañeñ framar, ad þu ecke uppauser Bruñ Myskunareñar, Eñ giæt þo þess ad þetta er Evangelium Forlijkunarenar, 2. Cor. 5. Christur er Kieñemadur ad Eilijfu, Hebr. 7. og situr til Fodursins hægre Handar, til ad bidia fyrer oss O-aflatañlega. JEsus skipade Petre ad fyrergiefa sijnum Broodur Siotijusiñum sio siñum, Matth. 18. Hygg ecke ad Fader Myskunsemdaña mune vera sijdur nadugur, eñ hañ ætlar til ad þu skuler vera, sierdeilis þar hañ seiger: Vered Myskunsamer, so sem ydar Fader er Myskunsamur, Luc. 6. eñ brwka samt ecke þessa Guds Nad til Hyrdulеysis edur til ad giefa Holldenu Taum. Hæd ecke ad honum sem Augad hefur skapad og Eyrad hefur plantad, Ps. 94. og er Hiartnaña og Nijrnaña Rañsakare, Apoc. 2

Þvi

Þvi hañ lætur ecke ad sier hæda, Gal. 6. Hafe Gud fyrergiefed þier margar Synd-
er, þa vit ad þier er þess vandara. Þeink a þañ Tijma, hvorsu ad Syndeñ var þier
Obæreleg, ædur eñ Gud huggade þig med Evangelio, hun mun þo betur bijta, ef þar
kyñe ad koma, ad hañ yrde fyrer Allvoru reidur. Slockved ecke Heilagañ Anda seig-
er Paall Postule, 1. Tess. 5. Giæt ad þvi syndugur Madur, þvi kañ skie, hañ verde
ecke so hægt aptur ad kveikia. Sia nu ertu heilbrygdur sagde JEsus vid hañ, sem
hañ læknade vid Dijked Bethesda, syndga nu ei framar, ad ei hende þig añad verra,
Joh. 5. Þu hefur eitt Siñ leiged vid Dijke Guds Nadar, og Eingell hiñs mykla
Nads hefur so hrært þad, ad þier vard til andlegrar Heilsubootar: Sia til ad þu ei
aptur misser Heilsuna og verder so ad kvarta uñ med þessum Mañe, þad þu aungvañ
faaer sem ad kaste þier i Dijked, þegar JEsus er fraa geingeñ. Hafe hañ eitt Siñ ut-
reked Dioful eñ fraa þier, þa giallt Varhuga vid, ad ei hverfe Satan aptur, og take
Sio Anda sier verre, og verde so þitt hid Sijdara, argara hinu Fyrra, Luc. 11. Nu
hef eg so med faum Ordum sagt, Brædur mijner, hvilijkt ad sie þad Evangelium, sem
Fatækum bodad verdur. Þeñañ Veg gieck JEsus til ad leita ad þeim sem añadhvo
rt harmþrwngner voru, og sundurkramder i Mootlætenu, edur særder og lemstrader af
Tilfiñingu Syndaña. Hañ hafde ecke morg Ord vid hina Bersyndugu i Simons
Hwse, hañ took Ordalaust heñar Forsvar a Hendur, og sagde: Ad heñe fyrergiæfust
heñar morgu Synder, af þvi hun elskade miked, Luc. 7. Hañ skipte ecke morgum Ord
um vid hina Bloodfallssiwku, er gieck Bak til vid hañ, og snerte Falld hañs Klæda,
hañ sagde alleina, Vertu hughraust mijn Dootter, þijn Trwa giorde þig heilbrigda,
Matth. 9. Hañ hafde og ecke langordt vid hiñ Limafallssiwka, er þeir lietu sijga of-
añ af Þakenu nidur fyrer hañs Blessadar Fætur, hañ reiste hañ strax upp med þessu
Huggunar Orde: Vertu hughraustur Sonur, þier eru þijnar Synder fyrergiefnar,
Matth. 9. Hañ atalde ei stoorum Hoor-Konuna, til hvorrar hañ sagde: Kona,
hefur nockur fordæmt þig? Eñ hun kvad nei vid, þa sagde hin eilijfa Giæska, so fordæ-
me eg þig ecke helldur, far burt og syndga nu ei framar, Joh. 8. Eingeñ er þvilijkur
Guds Velgiorningur, af ollum þeim Fiolda sem hañs Fodurleg Nad hefur tiaad
syndugum Moñum, sem þesse, Eingeñ Hwngradur verdur so feigeñ ad eta, eingeñ Þyr
stur ad drecka, eingeñ Nakeñ ad klædast, eingeñ þreyttur ad hvijlast, eingeñ Utlægur ad
naa Lands-Vist aptur, eingeñ Sioohrakeñ Landenu, eingeñ Siwkur Batanum, eing-
eñ Þræll Frelsenu, ejngeñ Fiotradur Lausneñe, so sem Fatækur verdur Evangelio, og
og eirn Syndare sem einskis Von a nema eilijfra Helvijtis Þijsla, so sem hañ verdur
þvi feigeñ seige eg, ad Guds Nadar Lioos skijn i hañs Hiarta, so ad hañ sier med Trw-
areñar Augum, ad hañs Synder kvittar eru. O! Herra JEsu Christe, þu saklausa
Lamb Guds, sem burtu ber allar Veralldareñar Synder; Kieñ þu oss ad þeckia vorn
Overdugleik; Drag þu Skijluna fra vorum dopru Augum, so ad vier mættum sia
vora Bligdan; Straffa þu Syndena i oss, med sañre Ydran og Angre Hiartans fyr

 er

er allt þad Jila, sem vier fra Barnæsku vorre hofum drigt a moote þier, og þa vier erum so nidursłegner i Hiortum vorum, og þijn vollduga Hond er oss so sterk orden þa riett oss aptur þijna Naadar Hond, ad vier ei sockvum i Diup Orvæntingareñar, helld ur forlaxtum oss þar uppa, ad þu siert oss af Gude giefeñ til Riettlætis, til Helgunar og eilijfrar Endurlausnar, 1. Cor. 1. Bænheyr þad HErra fyrer þijna Forþienustu, AMEN.

Fioorda Suñudag i Advent u.

Gudspialled, Joh. 1. Cap.

A Þeim Tijma. Gydingar sendu af Jerusalem Presta og Levita, ad þeir skylldu spyria hañ ad, hvør ert þu? Og hañ medkiendest og neitade þvi ecke. Og hañ medkieñdest, seigiande: Eige em eg Christur. Og þeir spurdu hañ eñ þa ad, hvad þa? Ert þu Elias? Hañ sagde, Ei em eg. Ert þu þa Spaamadur? Og hañ svarade nei, ecke. Þa søgdu þeir vid hañ. Hvør ert þu þa? So ad vier meigum Andsvar giefa þeim er oss wtsendu. Hvad seiger þu af siaalfum þier? Hañ sagde: Eg em hroopanda Rødd i Eydemørku, greide þier Gøtu DRottens, so sem sagde Esajas Spaamadur. Og þeir sem wt voru sender, voru af Phariseis. Og þeir spurdu hañ ad, og søgdu til hañs: Þvi skijrer þu þa, fyrst þu ert ecke Christur, eige Elias, og eige Spaamadur? Johañes svarade þeim og sagde: Eg skijre i Vatne, eñ sa stood i Mided hiaa ydur, hvørn þier þecktud eige. Hañ er sa sem epter mig mun koma, hvør ed var fyrer mig, hvørs Skoo.Þveinge eg em ei verdugur upp ad leysa.. Þetta skiede i Bethabara, hinumeigeñ Jordanar, þar sem Johañes skijrde.

Exordium.

I Þessu Heilaga Evangelio er Tvent sem þarf ad athuga. Pad eina ad Johañes seigest ecke Elias vera, eñ JEsus seiger þo um̃ hañ, Matth. 11. Ef þier vilied þad medtaka þa er hañ Elias sa ed koma skal, Og hiaa Matthæum seiger hañ, ad Elias komeñ sie, Matth. 17. Pad er añad, ad hañ neitar þvi, ad hañ sie Spaamadur, eñ hañs Fader Zacharjas seiger þo um̃ hañ, Luc. 1. Og þu Sveirn munt kallast Spaamadur hiñs Hædsta. Þetta sijnest hvørt ødru gagnstædt vera, Eñ þess byriar ad giæta, sem St. Petur seiger, ad Spaadoomarner eiga ecke wt ad leggiast epter eigeñ Þootta, þvi þeir eru ecke ad Mañlegum Vilia til vor komner, helldur hafa Guds Heilager Meñ tilumder af Heiløgum Anda talad, 2.. Pet. 1. Og þvi er eingeñ Vegur betre edur beirne til ad leggia þa wt, helldur eñ siaalf Ritningeñ. Hiaa Malachiam Cap. 4. seiger Ande Guds, Siaa eg mun senda Eliam Spaamañ til ydar, aadur eñ kiemur sa mikle og hrædelege Dagur DRottens. Sa Elias er nu Johañes i Naun og Sañleika, hañ gieck undañ Guds Foolke i Anda og Krapte Eliæ, so sem Eingelleñ spaade, Luc. 1. Elias var eirn straangur Vandlætare i Guds Stad. Johañes var og Ydranar Predikare. Elias sagde hinum Ogudlega Achab Konunge til Synda siña, 1. Reg. 21. Johañes aatalde Herodem Konung, Matth. 14. Elias upprætte ad miklu Leite Asgudadyrkañena wr Jsrael, 1. Reg. 18

Uñ

Uñ Johañem seiger Frelsarenn, Matth. 17. ad hañ mune vidrietta alla Hlute. Elias bodade hiñ saña Guds Veg, 1. Reg. 19. Johañes kom med Veg Riettlætesins, Matth. 21. Uñ Eliam er spaad, Malach. 4. ad hañ mune snwa Hiørtum Fedraña til Barnaña, og Barnaña til Fedraña, og hañ sama Spaadoom hijder Eingell DRottens uppa Johañem, Luc. 1. Og ad Meñ ecke efast uñ þad, ad Johañes sie Elias sa ed koma ætte, Pa skrifar Matth. 17. Ad þegar Lærisveinarner sau a Fiallenu Eliam og Moysen tala vid JEsum, er hañ Forklaaradest, þa hafe hañ bañad þeim ad seigia þa Sijn nockrum, fyrr eñ hañ være upprisen, Eñ þeir spurdu: Pharisei seigia ad Elias eige ædur ad koma, Eñ hañ sagde: Elias a ad sönu ad koma og Lagsæra alla Hlute. Eñ eg seige ydur, ad Elias er allareidu komeñ, eñ þeir þecktu hañ ecke, helldur giørdu vid hañ, hvad þeim lijkade. So mun og Mañsins Sonur verda pijndur af þeim, þa skildu Lærisveinarner ad hañ talade vid þa uñ Johañem, seiger Matthæus. So er nu Johañes sa riette Elias sem koma ætte; Eñ þo ecke eirn og hiñ same Elias Thesbiter; Og so sem Guds Ande seiger, Hos. 3. Ad þeir mune leita sijns Kongungs Davids, sem þo er ei añad eñ Christur. So heiter Johañes hier Elias, jafnvel þott hañ ecke Elias være. J ødru Lage neitar Johañes þvi, ad hañ Spaamadur sie. Hier hyriar ad athuga, ad Gydingar hafa æn Efa vered i þeirre Villu, ad Gud munde ecke einasta senda Eliam Thesbiter i eigeñ Persoonu til þeirra, helldur og eirn añañ Spaamañ, lijkañ Moysi, hvad þeir dreiged hafa af Sialfs Moysis Ordum, Deut. 18. Er hañ sagde: Spaamañ mun Gud ydur uppvekia af Brædrum ydar lijkañ mier, hønum skulud þier heyra. Hvør Ord alleina eiga uñ DRottenn JEsum ad skiliast; So sem St. Petur þad wtleggur, Act. 3. Pad maa og raada af Ordum Foolksins, er sagde uñ JEsum, Joh. 6. Pesse er sañarlega sa Spaamadur, sem i Heimeñ koma skal, edur hvad er þad añad, sem stendur, Maccab. 14. Ad Gydingum og Kieñemoñum syndest ad Simon skyllde vera þeirra Hertoge Æfeñlega, þar til sa visse Spaamadur kiæme, 1. Maccab. 14. Vilie Meñ og Grandvarlega athuga Spurn Gydinga, þa er hun þañ Veg: Ertu sa Spaamadureñ? Hvad talad synest uñ einhvørn vissañ Spaamañ, sem þeir væntu epter; Eñ so sem Johañes þvi Riettlega Neitade, ad hañ være Elias epter þeirra Meiningu; So kvad hañ og Ney vid hinu med øllum Riette, ad hañ sa Spaamadur være, sem þeir epter væntu, jafnvel þoott hañ være Spaamadur hiñs Hærsta, so sem hañs Fader Zacharias ædur sagt hafde, og meir eñ nockur Spaamañ ad Christi Vitne, Matth. 11. Og er þetta ad seigia uñ Persoonu Johañis. Eñ af hañs Andsvørum, eigum vier Christelega Hoogværd ad læra. Hvar uñ eg Frañveigis tala vil.
Par til styrke Guds goodur Ande fyrer JEsum Christum, AMEN.

Utleggingeñ.

HJd fyrsta Andsvar Johañis, er hañ gaf Sendemoñum Gydinga, er þetta: EJge Em Eg CHRJSTUR. Spurn þeirra var þañ Veg. HVor ert Pu? Og sijnest so sem hañ hafe ei viliad bijda epter þvi, ad þeir spyrde hañ ad, HVort Hañ CHRJSTur være, þvi hañ hefur æn Efa vitad, ad þess hattar munde Eyrended vera, þar fyrer fortekur hañ þad strax, og seiger: EJge Em Eg CHRJSTur, og maa þar af siaa, hvorsu ant hønum hefur þaruñ vered, ad eingeñ skyllde so mikla Hlute uñ sig þeinkia, hvar fyrer hañ gietur og ecke bundest sijdar i Gudspiallenu, ad tala so Skoreñordt hier uñ, ad aller skilia mættu, er hañ seiger: SA STood i MJDed Hia Ydur, Hvørn þier þecktud eige, hañ er sa sem epter mig mun koma, hvør og fyrer mig var, hvørs Skoo-Pveinge eg em ei verdugur upp ad leysa. Gudspiallamadureñ sem þetta ritar, hañ hefur so morg Ord hieruñ, seigiande: HAñ MEDkiendist Og NEitade Pvi Ecke, Og Hañ Medkiendist, og sagde: EJ EM EG CHRJSTur

UR. Og er þad audsært þar af, ad hañ hefur a allar Lunder viliad gyrda fyrer þad, ad eingeñ skyllde þvilijkar Ofgar i Hug sier leida. Pañ veg hafa aller Guds Elskendur Lynder vered, ad þeir hafa fyrerorded sig, þa þeir a einhvorn hatt hafa orded añadhvort ad nalægiast Gud, edur og ad þeirra hefur under eins gieted vered og hiñs stoora Konungs, sem ollu rædur bæde a Himne og a Jordu. Heilogum Johañi var þetta nærsta Ættgeingt ad blygdast fyrer sijnum Gude og Skapara. Pegar Guds Mooder Maria heimsokte Moodur hañs Elisabeth Frændkonu sijna, er hun var Olett ad honum, þa fagnade hun heñe a þeñañ Hatt: Hvadañ kiemur mier þad, ad Mod er DRottens mijns kiemur til mijn? Luc. 1. Eins var sialf Maria Skape fareñ, er hun sagde til Eingilsins: Eg em Ambatt DRottens, Verde mier eptet Orde þijnu. Abraham visse ei hvad hañ ætte af sier ad giora, þegar DRotteñ vyrdte hañ Vidtals, þvi sagde hañ: Eg villde nu giarnañ tala vid DRotteñ Gud, þott eg sie Dupt og Aska, Gen. 18. Eg vil ei þar um tala, hvorsu Postular DRottens vorduſt allre þeirre Lotningu, er adrer synduger Meñ villdu veita þeim, þa þeir kiendu JEsum, edur giordu Kraptaverk i hañs Nafne. Pegar Cornelius fiell til Foota Peturs, þa reiste Postuleñ hañ jafnskiott a Fætur, og sagde: Statt upp, eg er eirneñ Madur, Act. 10. Pegar Foolked i Lystris sagde ad Guderner væru Moñum lijker ordner, og til þeirra ofañkomner, Act. 14. af þvi ad Paull reiste hañ a Fætur med einu Orde, er Fothrumur var fra Modur-Lijfe, og villdu hafa fært honum og Barnabæ Foorner, þa sundur rifu þeir sijn Klæde, stucku iñ i Mañþraungena, hroopudu og sogdu: Pier Meñ, hvar fyrer giore þier þetta, vid erum Meñ, sama Breiskleika og þier underorpner. Ja, ecke einasta Guds Heilager Meñ og Astviner, hafa þañ veg blygdast fyrer Gude, sem meir eñ skylldugt er, helldur og hafa hañs volldugu Einglar hid sama giort. Pad ma medal añara lesa, Apoc. 19. Pegar Eingelleñ talade vid Johañem, þa skrifar hañ a þeñañ Hatt: Og eg fiell frañ fyrer hañs Fætur ad tilbidia hañ, og hañ sagde vid mig: Sia ad þu giorer ei þetta, eg em þiñ Medþienare og Brædra þiña, þeirra er hafa Vitnisburdeñ JEsu, tilbid þu Gud. Hafe nu Guds heilager Meñ og Postular, hafe Johañes Baptista, um hvorn Sañleiks Muñureñ vitnar, ad eingeñ sie mei re af Kviñuñe fæddur, Matth. 11. Hafe hañs blessud Mooder, sem hina mestu Tign hefur af Gude þeiged allra syndugra Maña, sem borner eru i þeñañ Heim: Hafe Guds heilager Einglar, sem eru alldeilis an Syndar: Hafe þesser, seige eg, so audmijkt sig fyrer hañs Hatign og Vellde, hvad miklu framar byriar þier þa syndugur Ormur, ad audmijkia þig under vollduga Guds Hond, sem allur ert i Synd, og ecke eitt Augnablik lifer an Syndar i hañs Auglite. Hafe Sonureñ giorst Fodurnum hlijdeñ allt til Daudañs, ja, allt til Krossens Dauda, Phil. 2. Ef St. Paull, 1. Cor. 15. seiger, ad a sijdarsta Deigi, þegar hañ afhender Rijked Gude og Fodur, þa mune hañ (þo epter Mañdoomenum) Undergiefeñ verda honum, sem alla Hlute giorde honum undergiefna, ætter þu þa ecke ad skamast þijn ad standa uppriettur i hañs Auglite, þu

sem

sem optsinis ert Ohlijdugur, Yverbroteñ, Tomlatur, og forsmaaer hañs myklu Mysk-unseme, sem Daglega er nij og fersk yfer þier a hvorium Morgne, Thren.3. Hvar fyrer hafa Guds Heilager so audmijkt sig fyrer Gude? Þvi þeir elskudu hañ. Þvi hafa þeir hañ elskad? Þvi þeir þecktu hañ. Þvi þecktu þeir hañ? Þvi þeir lærdu fyrst ad þeckia sialfa sig. Hvad þecktu þeir hia sialfum sier? Ekert nema Synd og Volæde. Hvad hia Gude? Ekert nema Dijrd og Vegsemd. Gior slijkt hid sama og muntu fiña, hvorsu ad þu ert miña eñ eckert i Guds Auglite. Ber þig samañ vid hañ, þott nockud Olijkt sie samañ ad bera, og nærsta sundurleitt, gior þad þo þvi slijkur Samburdur mislijkar honum ecke, ef hañ mætte duga þier til ad kañast vid Synd þijna og hañs Dijrdarfulla Haatign, hvoria þo Daudlegur Madur alldrei kañ ad þeckia so sem hun er. Judar spurdu Johañem ad, HVOR ERT ÞU? Ef þu spyr ad hvor Gud sie, þa verdur ei svarad, nema med hañs eigeñ Ordum: Gud er eirn Ande, Joh. 4. þo ecke so sem adrer Andar, helldur Fader Andaña, Hebr. 12. Og svo Dijrdlegur, ad honum maa vid aungvañ Hlut samlijkia, Esa. 40. Uñ hañ verdur ei nær komest ad tala, eñ med þeim Ordum, er under eins medkieña Faafræde vora til ad utmaala hañs Dijrd, sem er, ad hun sie Omælañleg, Oendañleg, Oransakañleg og Outseigiañleg. Eñ spyr sialfañ þig ad, Hvad ert þu? J Fyrstuñe eckert, og sijdañ Leyr Jardar, sem Gud skoop hiñ Fyrsta Mañ af, Gen.2. Gud er Eilijfur, sa sem er, og sa sem var, og sa sem koma mun, Apoc.1. Eñ hvor ert þu? nockurskonar Gufa, er siest uñ Hrijd, eñ hverfur sijdañ, Jac. 4. Gud er Omælañlegur, hañ uppfyller bæde Himen og Jord. Þad vottar Zophar af Naema, seigiande: Job. 11. Muntu med Huganum gieta komest ad Stærd hiñs Almattuga, hañ er hærre eñ Himeneñ, og diupare eñ Helvijte. Eñ hvor ert þu? Mæl sialfañ þig, sem ert faarra Foota Leingd, og megnar ecke med allre þiñe Ahyggiu ad auka eirnre Alleñ þar vid, Matth. 6 Gud er Alvitur, aller Hluter eru berer og nakter fyrer hañs Augum, Hebr. 4. Eñ hvor ertu? Þu veitst ecke hvad a Morgun mune skie, Jac. 4. Gud er Almattugur, hia honum er eingeñ Hlutur Omattugur, Luc. 1. Eñ hvor ert þu? Þu formatt ecke ad giora eitt hvijtt Haar svart a þijnu Hofde, Matth. 5. DRotteñ er Riettlatur og goodur, seiger David, Psalm. 25. Og so sem hañ er i sialfum sier, so er hañ i sijnum Verkum. Eñ hvor ert þu? Þijner Þaankar eru vonder i fra Upphafe, Gen. 8. og so eru þijn Verk, þvi þar er eingeñ sa ed gott giore, og ecke eirn, Psalm. 14. Gud er Sañordur, oll hañs Bodord eru Sañleike, seiger David. Ps. 119. Ef vier Otruer erum, þa er hañ trwr, Sialfum sier kañ hañ ecke ad neita, seiger Paull, 2. Tim. 2. Eñ hvor ertu? Spyr St. Paul ad, hañ mun svara þier, Rom. 3. Verde Gud Sañordur, eñ aller Meñ Lygarar. Hvad virdest þier nu syndugur Madur? Muntu ecke, þegar þu so helldur Reikning mille Guds og þijn, munt þu ecke (seige eg) fulla Orsok hafa til ad skomast þijn fyrer hañs Auglite, sem þier so miklu mattkare, miklu ædre, miklu betre, miklu Riettlatare er, og i einu Orde ad seigia, hia hvorium þu ert miña eñ ecke neitt ad

reikna, Og fyrer utañ allt þetta, þa hefur hañ þig so Aumañ, so Fæaradañ, so Vondañ og Onogañ sialfum þier um alla Hlute, upp ur Precknum hafed, og sett þig i siins Sonar Rijke, Col. 1. Eñ lijtelæckad hañ, og giort þier ad ollu Samlijkañ, Hebr. 2. Ad þvi einu undañteknu er hañ var straffadur fyrer, eñ þu ert frelsadur fra, sem er Synd eñ, Hebr. 5. Fyrer hvoria hañ er deydður, Eñ þu fieckst Lijfgiof fyrer hañs Dauda. Þvi skyllder þu þa Aumastur allra skapadra Hluta Guds a Jordune, Skyllder þu (seige eg) stæra þig edur metnast i Hiarta þijnu, so sem værer þu nockud, fyrer utañ Gud, Og ei miklu helldur med Audmykt þijns Hiarta, þacka honum þess iñelegar, sem hañ hefur giefed þier meira Vit a ad þeckia þad, og meira til þijn lagt eñ allra añara. Eirn Guds Eingell hefur honum meira ad þacka fyrer hiñ miñsta Dropa hañs Giæsku, er hañ hefur til hañs lagt, helldur eñ allar skynlausar Skiepnur, fyrer oll Natturuñar Giæde og Skopun allra Hluta. Eñ þu syndug Mañeskia hefur meira af honum þeig ed i hinum minsta Naadar-Mola Andlegra Giæda, helldur eñ allar Einglaña Hersveit er i ollu þvi sem ollum þeim er tillagt, hvar fyrer? Þviad til þess, ad þu lifa skyllder: fyrer Naad Guds, hefur hañ læted Son siñ ecke Einglaña, helldur Abrahams Sæde uppa sig taka, Hebr. 2. og giort þitt Holld sem hañ uppa sig took Einglunum so miklu ædra, sem hañ hefur framar þeim ædra Nafn odlast, Hebr. 1. og læted hiñ lifanda Gud i Mañlegu Hollde deya mañlegum Dauda, so þu mætter Gudlegu Lijfe lifa, þvi hefur hañ so miklu meira til þiñar Upphefdar uñed eñ til Einglaña, sem JEsum hañs Son hefur meira kostad ad endurskapa þig, helldur eñ alla Einglana ad skapa, fyrer þvi ættu honum so miklu meira ad þacka eñ þeir, sem hañ hefur meira uppa þig kostad, Eñ hvar med villtu honum þacka? Ecke etur hañ Kiot Hafraña, edur dreckur Blood hiña feitu Uxaña, Psalm. 50. Offra honum Lofgiordeñe, og giallt honum þijn Heit, þad er audmiukur Ande og sundurkramed Hiarta, hvort hañ mun ecke fyrerlijta, Psalm. 51. Þu kant ad seigia, Eg jafna mier ei samañ vid Gud, ei hef eg mig upp a moote honum, eg veit, eg a honum allt gott ad þacka, og ef hañ vill Doom hallda vid mig, þa hefur hañ Valld til ad kasta Lijfe og Salu i eilijfañ Elld, Matth. 10. Þu seiger vel, þvi allt þetta er meir eñ satt, Eñ rañsaka Hiarta þitt vel, hvort Hugur hefur alltijd fylgt Maale, Hefur þu audmykt þig so fyrer þijnum Gude sem byriad hefur, bæde med Orde og Verke? Ef hañ er þiñ Fader, hvar er þa hañs Heidur? Giæt ad þvi JEsus seiger, Matth. 21. um þañ Son, er Fadereñ skipade ad erfida i Vijngardenum, og hañ kvad jaa vid, eñ foor þo hvorge, Þad er ei noog ad nalægiast hañ med Vorunum, ef Hiartad er langt þar fraa. Vier seigiunst aller eiga ad elska Gud fram yfer alla Hlute, og þad er þad saña Audmyktar Merke ad elska hañ, eñ Gud næde hvorneñ þad efnt er, þar vier lætum oss a Stundum alla Hlute skylldare vera eñ hañs Dijrd. Þegar Holldeð og Andskoteñ freista þijn til Syndareñar, eñ þier kiem ur þa i Hug ad Gud hafe þad bañad, samt hlijder þu Holldenu i þess Gyrndum, og lætur Syndena i þvi drottna, Rom. 6. Er þad ecke ad upphefia sig a moot Gude,

og

og meta framar þess Munad eñ hañs Bodord? Hvorier erum vier þa a medan? Ecke Guds Pioonar, helldur Prælar Syndareñar, þvi hvor hañ Syndena æfer, hañ er Præll Syndareñar, seiger JEsus, Joh. 8. Vier eigum ad hrædast og skielfast hañs Ogurlega Nafn, eñ Meñ vanbruka þad a Stundum, til ad Liuga, Stela, og Svikja. Hvorier erum vier þa? Þeir ad vijsu, fyrer hvorra Skulld Guds Nafn lastad verdur medal Heidingiaña, Rom. 2. Vier seigiumst vera skyllduger ad hlijda hañs Orde, og giøra þar epter, eñ Meñ daufheyrast þar vid, sitia under eirne Predikun Hyrdulauser, og gaanga þadañ Avaxtarlauser, og sumum maa valla þaangad koma, sem þad er um Hond hast. Hvad erum vier þa? forgleimañleiger Tilheyrendur, eñ ei Giørendur Ordsins, Jac. 1. J Krosse og Mootgaange siest allra best Audmykteñ fyrer Gude. Sa audmyker sig riettelega under hañs vollduga Hond, er kysser a Vond Drotteñs med Packlæte, þvi hañ er hañs sañur Læresveirn: Eñ þar vill a Stundum næsta miøg afbera, þar Meñ eru Opoleñmooder under Drottens Krosse. Sumer skioota sier undañ hañs sæta Oke a allar Lunder med Oleyfelegu Moote, og leita þeirra Bragda er Gud bañad hefur. Er slijkt ad audmykia sig fyrer Gude? Fiærre fer þvi. Hvorier erum vier þa? Lijker þeim er lijda so sem Pioofar og Mordingiar, edur þeir sem falla iñ i añars Embætte, 1. Pet. 4. Þvi hvar er vor Audmykt fyrer Gude, Ef vier viliun eckert þola hañs vegna, Og so sem vier erum nu skylldugar a allar Lunder ad audmijkia oss fyrer Gude vorum Skapara, So vill hañ og ei helldur ad vier skulum forsmaa vora Brædur i Heimenum, þvi hvor hañ seigest elska Gud, eñ hatar siñ Broodur, hañ er Liugare seiger Johañes, þvi ef hañ ecke elskar siñ Broodur, hvorn hañ sier, hvorneñ maa hañ Gud elska, þañ hañ sier ecke, 1. Joh. 4. Nu er eckert Verkfære Kiærleikans handhægra eñ Lijtelæted, þvi þad verdur af ollum elskad: Og med þvi dregur Kiærleikureñ alla til sijn, þa sem ecke Kiærleikañ hata, Þess vegna seiger Paulus um Dygd þessa, Kiærleikureñ er ecke mikelaatur, hañ þijtur ei upp, hañ leitar ecke epter þvi sem hañs er, 1. Cor. 13. Og sokum þess ad hañ visse, ad Lijtelæted var Band Kiærleikans, þa bijdur hañ Christnum Moñum, ad þeir hafe hvor añañ sier i Virdingum ædra, Phil. 2. So hefur og JEsus laated ollum sijnum Læresveinum þad Bodord epter, Hvor sem vill stoor vera ydar a mille, hañ sie hiña Pienare, Matth. 20. Hefde Johañes vered aagiarn Hiegooma Dijrdar, þa hefde hañ ecke neitad þvi ad hañ Elias edur Spaamadur være, þar hañ maatte þo hvorutveggia um sig jaata, Þviad þad Elna vitnar Christur, Matth. 11. um hañ, Eñ Añad hañs Fader Zacharias, Luc. 1. sem adur er sagt, Og allt Foolked hiellt hañ fyrer Spaamañ, Matth. 21. Eñ hoñ villde ei moote hvorugu taka, so hañ giæfe Gude einum Dijrdena. Ecke Olijkur i þessu sijnum Herra, hvors Eingell hañ var, Mal. 3. Hvor þa hañ var af hinum Skriftlærda kalladur goode Meistare, svarade hañ: Hvad kallar þu mig Goodañ? Eingeñ er Goodur nema Gud eirn, Marc. 10. Ecke neitade HErrañ þvi ad hañ Goodur være, villde þo ecke þiggia þañ Titel af hañs Muñe, er hañ so kallade

F epter

epter sijnum Pœnka, þad er eins Goodañ og Phariſæi voru, hvoria Foolked kallade Gooda, af þvi þeir gæfu ſo miklar Olmuſur, Eñ Saduceos Riettlæta, af þvi þeir gæfu eckert epter, tooku ei helldur neitt rœnglega fra neinum. Hvar til St. Paall ſijneſt lijta, Rom. 5. er hañ ſeiger, ad valla mune fiñaſt nockur ſa ed fyrer Riettlætañ deyr, þvi kañſkie einhvør findeſt ſa ed dœe fyrer hiñ Gooda. Pañ veg forſmæde Chriſtus og hañs Eingell Johañes fœnijta Virdingu Heims þeſſa, Og ei var St. Pæll odruvijs lyndur er hañ ſeiger, 2. Cor. 12. Ef eg hrooſade mier, þa være eg þo eingeñ Dære, þvi eg ſkal ſatt ſeigia, eñ eg hlijfeſt vid þad. ſo ad eingeñ þeinke um mig fram yfer þad ſem hañ ſier mig vera, edur heyrer af mier.

Johañes ſeiger hier i Gudſpiallenu: GReide PJer GOtu DROTTens. Ord þau eru tekeñ af Eſaiæ Spaadooms Bookar 40. Cap. þar ed ſo ſtendur: Par er Rodd eins Hroopanda i Eydemorku, Greide þier Gotu DRottens, og giored ſlietta Vegu Gude vorum i Obygdeñe. Pegar Meñ ridia eirn Veg og giora hañ fœrañ, taka Meñ i burtu Stoor-Grijte og allar Ojofnur ſo greidt verde um ad fara. Offe og Hroke Veralldar þeſſarar eru Torfærur þær ſem Guds Veg hindra i Mañſins Hiarta Hvadañ kiemur Strijd og Baratta Maña a medal? Hvadañ kiemur Ofund og Ulfbwd, Hvadañ vex Agg, Reide og Præta, Hvadañ uppſtijgur Agyrne og Fiedrættur, Hvadañ framkiemur Mord og Mañſlag, Hvadañ er þad ad Meñ toñlaſt og tiggiaſt Iñbyrdis, þar til þeir um ſijder mœttu verda uppetner? Zach. 11. Kiemur ecke allt þvilijkt af hiñe bolvudu Drambſeme, er Satan iñræter i Mañaña Hiortu? Hvorneñ æ Zions Konungur ad rijda um ſlijkañ Veg, þegar ſa Drottnareñ kiemur til ſijns Muſteris? Mal. 3. ſem er Mañſins Hiarta. Peir breiddu ſijn Klæde a Veigeñ fyrer hañ, þegar hañ ſijdarſt iñreid til Jeruſalem, og dreifdu Kviſtum Triaña a hañs Gotu, þad var Audmijktar og Fridar Merke, þvi æ og i burtu ad ridia Stoor-Grijte Drambſemeñar og Offtopans af hañs Leid, ecke med Lijkamlegum Verkfærum, helldur med Guds Orde, um hvort Paall ſkrifar, 2. Cor. 10. Ad Vopn Herfarar vorrar, ſieu ei Lijkamleg, helldur kroptug fyrer Gude, nidurbriootande Hugreñingarnar, og allar Hæder ſem ad uppheſiaſt a moote Guds Peckingu: Eñ hvoriar munu þær Hæder vera? Pad eru medal añara Fioll Drambſemeñar, þvi eckert mootſtrijder ſañre Guds Peckingu meir eñ Peckingarleyſe ſijns eigeñ Overdugleika, ſem er Mooder Drambſemeñar. Pvi ſeiger Rodd Hroopandans, ad aller Daler ſkule uppheſiaſt, og oll Fioll og Haalſar nidurþryckiaſt. Hvad er þad añad eñ þad ſem Guds Mooder ſijngur i Lofkvædenu, Luc. 1. Dramblætum hrinder hañ af Stoole, eñ upphoof Lijtelæta. Og þott ad þeſſe Hroopandans Rodd, ſpæe ſier i Lage um Guds Naad i Evangelio, og Lagfæring allra Hluta fyrer Chriſtum, hvorrar Frumkvodull Johañes var, þa mæ eg þad vel heimfæra uppa þetta Efne, þvi Fatækum, þad er Andlega Voludum og Audmiukum i Hiarta verda Gudſpiolleñ bodud, og þad ecke ſijdſt vegna þeirra Orda er hier ſtanda ſkomu ſijdar i þeſſum 40. Cap. Eſajæ, a þeñañ Hatt: Par er ein

Rodd sem seiger: Predika þu, og eg sagde: Hvad skal eg predika? Allt Holld er Hey, og allt þess Agiæte so sem Bloom Akursins: Grased uppþornar og Bloomstred fellur af, þa Ande DRottens blæs a þad, jaa, Foolked er Hey. Hvar er þa seiged mier, hvar er þa allt vort Atgiorfe? og allt þad Meñ dramba af i Heimenum? Er þad Audur og Rijkdoomur? Fallvallt er þad, og giorer margañ voñdañ, þad ablast med Ahyggiu, eñ tapast med Sorg. Og nema Meñ giøre so sem Jacob bijdur þeim Rijku, Cap. 1. Ad hroosa sier i siñe Lægingu, þa er þad Volædenu verra. Er þad Metord og Virding ar? Eñ David seiger Madureñ blijfe þo ecke leinge i Heidrenum, Ps. 49. og Prældom ur eru þau Reindar. Er þad gøfugt Forelldre og Afspreinge? Eñ vier erum þo aller af Adam kouner: Hañ var Utlage Guds wr Paradys: Fyrer hvoria Sok, er oss alkuñugt, Gen. 3. Fegurd og Prijde Lijkamans, þad er fallvallt, þvi Bloomstrid fell ur af seiger Esajas i 40. Cap. Eirn Siwkdoomur fær þvi ollu umbreitt: Þvi þegar þu typtar DRotteñ, þa følnar øll þeirra Fegurd, fagur Bwnadur og skrautleg Klæde, Ps. 39. Pad sagde eirn af þeim Gomlu, ad være eins og ef Piaafureñ stærde sig af Snoruñe. Prooftur og Styrkleike Lijkamans? Eñ Hestureñ er eñ þa sterkare, þvi skylldu Meñ þa ecke hañ virda. Eñ hiñ Almattuge hefur ei Lyst a Styrkleika Hestsins, edur a Footleggium Mañsins. Hiaa DRottne eru þeir aller vel þockader, sem hañ Ottast og til hañs Myskunar vona, Ps. 147. Hvad er þa framar, sem Madureñ kuñe so ad metnast af? Kuñaatta og Vijsdoomur er mest tignad i Heimenum, og er hin aagiætasta Guds Giøf, eñ so er hañ bestur, ad hañ sie med Guds Otta kriddadur, þad vottar St. Jacob, seigiande: Ef nockur er vijs, edur med Skynseme gaafadur medal ydar, þa auglijse hañ Verk sijn i goodre Umgeingne med skynsamlegu Hooglæte, Cap. 3. Og hvad eru aller vorer Vitsmuner fyrer utañ þetta, Paall seiger, ad þeir sieu Haalfverk, 1. Cor. 13. Og hvad meira er, ad þeir eru einskis verder, og jafn vel skadleger, nema þeim Guds Otte og Kiærleikureñ fylge. Pvi seiger Postuleñ eñ aptur, 1. Cor. 8. Ef einhver þykest nockud vita, þa veit hañ þo eñ nu eckert, so sem vita byriar, Eñ ef nockur Gud elskar, hañ er fæddur af honum. Og þott ad Skynsemeñ og Vitsmunerner sieu ein su hin besta Guds Gaafa, er hañs Giæska hefur sæmt oss med, þa verdur heñe med Drambsemeñe so spillt, ad hun verdur Ovite argare, þvi seiger Paulus, 1. Cor. 3. Eingeñ ville siaalfañ sig, Ef nockur þykest Vitur vera medal ydar i Olld þessare, hañ verde heimskur so hañ vitur verde. Par skilst mier Postuleñ meine, ad hañ skule giæta ad hvad lijted hañ veit, so hañ stære sig ecke, þvi Skynseme Veralldar þessarar seiger hañ, er Heimska hiaa Gude, 1. Cor. 3. Nu þo ad allar þess ar Guds Gaafur sieu harla goodar, ef þær eru riett brwkadar, þa er samt þess ad giæta, ad þad er ecke vort eiged, og hañ aa friaalst, sem þad allt liente, ad taka þad fraa oss a hvorium Tijma, sem vier þad vanbrwkum. Af ollu þessu siaaum vier, hvad lijted ad þad sie, er daudleger Meñ brwka til Stærelætis, giætande ecke þess, ad Virdingeñ elltir þañ, sem hana flijr, eñ flijr fyrer þeim hana elltir, ef ei añarstadar, þa hiaa Gude. Post

uleñ seiger til Gal. 6. Ef nockur þykest vera nockud, þar hañ er þo eckert, hañ viller sitt Hiarta, Eñ ef vier eckert erum þvi vilia Meñ þa krefia þess, so sem añarar Vita-Skulld ar, ad vier sieum virdter af Moñum. Ei seige eg þad, ad þeim skule ei Heidur veita, er Heidur heyrer, Rom. 13. þvi þad er Guds Bod. Hitt seige eg, ad þeir sem vid eiga ad taka, skule ecke una þvi Illa, þott af slijku meige bera a stundum, þvi sa sem jaatar fyrer Gude, þad hañ eckert sie i hañs Auglite, og þad af Alvoru og Hræsnislaust, þa sie eg ecke ad hañ þurfe meir ad syrgia fyrer Virdingu siñe, helldur eñ hiñ, sem ecke er eñ nu fæddur. Hiaa oss er eckert gott, þvi skylldum vier stæra oss? Hiaa oss er margt Illt, þvi skylldum vier ei skamast vor? Oss kañ margt illt til ad falla, þvi skylldum vier ecke jafnañ hrædder vera? Oss kañ sialfa margt illt ad henda, þvi skylldum vier ecke jafnvel hrædast oss sialfa og leggia af ad forlaata oss uppa þad sem eckert er? Ef vier jaatum þad fyrer ødrum ad vier eckert sieum, og meinum þad ecke, þa svijkium vier adra. Eñ ef vier meinum þad og þeckium þad sem vier vel meigum meina og þeckia, eñ hegdum oss ecke þar epter, þa svijkium vier sialfa oss. Gud sa sem er allt i ollu, 1. Cor. 15. Hañ lijtelæckade sig þiña vegna, Syndugur Madur, og þu sem ecke ert neitt i neinu, villt ecke brioota Odd af Oflæte þijnu hañs vegna, Gud, seige eg eñ nu, lijtelæckade sig til ad verda Madur, eñ Madureñ vill þo ecke lijtelæcka sig til þess, ad verda eirn Ande med Gude. Þess meir sem þu audvirder þig fyrer Gude, þess meire verdur hañ i þier, og þess stærre sem þañ i þier verdur, þess verdur þu stærre i honum, þvi Gud mootstendur Dramblaatum, eñ Lijtelaatum giefur hañ Naad, seiger Jacob, Cap. 4. Og hvad hellst sem stoort edur aagiætt kallast, þad er alleina stoort og aagiætt i Gude, og fyrer utañ hañ, alldeilis eckert. Hvar fyrer Paall seiger: Hvør hañ hroosar sier, hañ hroose sier i DRottne, 2. Cor. 11. Þar fyrer, nær sa Guds Madur hefur upp taled allt þad, er adrer reiknudu sier til Gylldis, sem er, ad hañ være Hebreskur eins og þeir, Israels Madur eins og þeir, Abrahams Sæde eins og þeir, Christs Þienare eñ framar eñ þeir, Hañ hafe ervidad meir eñ þeir, optar i Haaska vered eñ þeir, þa endar hañ med þessu Atkvæde, Ef hroosa skal, þa vil eg hroosa af þeim Hlutum er Veikleika mijnum vidkoma, 2. Cor. 11. og eñ framar seiger hañ, Cap. 12. Eg mun miklu fegnastur hroosa mier af Veikleikanum, so ad Maattur DRottens bwe i mier, þar fyrer em eg vel til Frids i Veikleikanum, J Forsmaaneñe, J Naudunum, J Ofsooknunum, J Angistene fyrer Christum, þvi þa eg er Veikur, þa er eg Maattugur. So er þar nu eingeñ Rijkdoomur, eingeñ Styrkleike, eingeñ Heidur, eingeñ Fegurd, eingeñ Skynseme, eingeñ Maattur, eingeñ Dijrd, eingeñ Prijde nema i Gude alleina, og eckert þad Meñ kuñe ad vegsamast fyrer, nema einsømul og hræsnislaus Audmykt fyrer honum. Þvi vil eg enda þetta mitt Tal til ydar Guds Børn med Paals Ordum, af Pistlenum til Gal, 6. Þad verde mier ecke, ad eg hroose mier nema af Krosse DRottens vors JEsu Christi, fyrer hvørn mier er Heimureñ Krossfestur, og eg Heimenum. Honum DRottne JEsu med Fødur og Hellogum Anda, Einum og Þreñum Odaudlegum

Konunge

Konunge, og alleina Rijkum, sie Lof og Heidur, Kraptur og Styrkleike, Æra og Vegsemd, søgd og sungeñ af øllum Tungum Eingla og Mañа, nu hiedañ i frá og ad Eilijfu, Amen.

A Joola Dageñ.

Gudspialled, Luc. 2. Cap.

Þañ Tijma. Og þad bar til a þeim Døgum, ad þad Bod gieck ut frá Keysaranum Augusto, þad Heimureñ allur skyllde Skattskrifast. (Þesse Skattskrift hoofst fyrst upp þa Cyrenius var Landstioornare i Syria.) Og þeir fooru aller ad láta Skattskrifa sig, hvør til siñar Borgar. Þa foor og Joseph af Galilæa ur Borgeñe Nazareth, upp i Judeam, til Davids Borgar Bethlehem, af þvi ad hañ var af Hwse og Kyne Davids, so ad hañ liete Skattskrifa sig þar med Mariu siñe Festar-Konu Oliettre. Eñ þad skiede so, þa er þau voru þar, ad þeir Dagar fullnudust, ad hun skyllde fæda, og hun fædde siñ Frumgieteñ Son, og vafde hañ i Reifum, og lagde hañ nidur i Jøtuna, þviad hun fieck eckert añad Rwm i Giesta-Herbergenu. Og Fiárhyrdarar voru þar i sama Bygdarlage um Grandana vid Fiárhwseñ, sem geymdu og voktu yfer Hiørd siñe um Noottena. Og siá þu, Þad Eingell DRottens stood hiá þeim, og Guds Byrte lioomade i kriñgum þá, og þeir urdu miøg Ottaslegner. Og Eingelleñ sagde til þeirra: Hyrded þier ecke ad hrædast. Siaaed, Eg boda ydur mikeñ Fognud, þañ er skier øllu Foolke, þviad i Dag er ydur Lausnareñ fæddur, Sa ad er Christur DRotteñ i Borgeñe Davids. Og hafed þad til Merkis, ad þier munud fiña Barned i Reifum vafed, og lagt vera i Jotuna. Og jafnsnart þa var þar hiá Einglenum mykell Fiølde Hiñneskra Herskeita, sem lofudu Gud og søgdu: Dijrd sie Gude i Upphædum, og Fridur a Jørdu, og Møñum goodur Vilie.

Exordium.

Skielfeleg Ognan munde Vesøln Mañkyne hafa staded af þvi hrædelega Straffe med hvørin hiñ Riettlaate Gud fargade hiñe Vantrwudu Verølld a Døgum Noa, nema hañs Giæska hefde giørt Saattmaala vid Mañkyned, ad hañ framar ecke villde Eydeleggia Jørdena med Vatns-Floodenn, og þessu til Merkis sett Bogañ i Skijeñ, seigiande: Þegar þesse Boge verdur i Skijenu, þa vil eg miñast a Saattmaalañ á mille Guds og allra lifande Skiepna, af øllu Hollde a Jørduñe, Gen. 9. Med þessum Hætte lijsie hiñ Naadуge Gud Fride yfer Jørduñe og þeim þar iñe bwa. Og er þad vijst, ad hañ hefur lited under eins til þeirra, sem a hañs Eingietens Sonar Nafn trwa mundu. Fiærre sie þvi, ad Regnbogeñ kyñe þvi ad vallda, ad

Gud

Gud yrde Man̄enum Naadugur, ei helldur þurfte han̄ ad lætа min̄a sig a þad han̄ giøra villde, jafnvel þoott Ritningen̄ so tale ad Man̄a Plagsid; Aller Hluter eru opner og nakter fyrer hønum, Heb. 4. En̄ þar JEsus situr til han̄s hægre Handar, og han̄ sier þar Liooma sin̄ar Dijrdar og Jmind sin̄ar Guddoomlegrar Persoonu, Heb. 1. Voru Hollde Jklædda, og bidiande fyrer oss, þa maa han̄ ei an̄ars en̄ min̄ast sin̄a miklu Myskunsemda, sem vered hafa i fra Upphafe, sijdan han̄ lofade ad Kvin̄un̄ar Sæde skyllde sundur moola Høggormsins Høfud, Gen. 3. Bid þier eins Teikns af DRottne þijnum Gude, sagde DRotten̄ til Achas, hvørt helldur þad er nidre i Under-Diupunum edur a Hædum uppe; En̄ han̄ sagde: Ei vil eg þess bidia, so eg freyste ecke DRottens; Þa sagde Spaamaduren̄: So heyred þier þa af Hwse Davids, Hvørt er þad Oflijted, ad þier þiaaed Men̄ena, þad þier eirnen̄ vilied aangra min̄ Gud, Fyrer þvi mun DRotten̄ siaalfur giefa ydur eitt Teikn; Siaa þu Ein Jomfrw man Barn Gieta, og eirn Son Fæda, og han̄ man hun kalla Jmmanuel, Esa. 7. Þetta er Teikn hin̄s mikla Guds og DRottens vors JEsu Christi, hvør ad er Eingell Saattmaalans a millum Guds og Man̄a, Mal. 3. Han̄ er øllum til Merkes settur, ecke i Skijum Himens, helldur fæddur af eirnre Jomfrw, a medal vor hier a Jørdun̄e, til Stadfestu þar um̄, ad þeir faae aller Kvittun Syndan̄a sem a han̄s Nafn trwa, Act. 10. Sæl eru þau Augu, er siaa hvad þier siaaed, sagde Endurlausnaren̄ vid sijna Læresveina, Luc. 10. En̄ ecke talade han̄ alleina um̄ þad, ad lijta sig og heyra med wtvortis Skilningarvitum; Marger saau han̄ og hneixludust a hønum, þeir saau han̄, og þar var eckert Gyrnelegt a hønum, Esa. 53. Þeir saau han̄ og byrgdu fyrer Siooner hønum, Luc. 22. Þeir saau han̄ og hræktu i han̄s Andlit, Matth. 26. Þeir saau han̄, og saau under eins sijna Villd a hønum. En̄ so sem Gud sette sin̄ Boga i Skijen̄ til þess, ad han̄ være Naadar-Teikn øllum Møn̄um; Og hefur han̄ þo siaalfum sier geimt ad straffa þeirra Ogudlegt Fram̄ferde, sem han̄s Naad forsmaadu, so hafa þeir marger sied Christi Þioons Mynd hier i Naaden̄e, er siaa munu han̄ Reidan̄ og Ognarlegan̄, þegar han̄ kiemur i Skijum Himens med Magt og miklu Vellde, Luc. 21. En̄ ef vier vilium vita um̄ hvørja Sioon han̄ talar, þa heyrum hvad han̄ sagde vid Thomas Postula, Joh. 20. Af þvi þu saast mig Thoma, þa trwder þu; En̄ Sæler eru þeir sem ecke siaa, og trwa þo. Þad er ad siaa JEsum Christum Guds og Mariu Son, voru Hollde klæddan̄, med Augum hin̄s in̄ra Man̄s, oss til Riettlætis, til Helgunar og eilijfrar Saaluhiaalpar giefen̄, 1. Cor. 1. Oss seige eg, sem ad i Synden̄e erum gietner, og i Synden̄e fædder, Psalm. 51. Reiden̄ar Børn, Eph. 2. Og Guds Oviner af Naatturun̄e, Rom. 5. Þesse Dijrdarfulla Sioon verdur ydur og øllu Man̄kyne fram̄boden̄ i Lof-Saung Heilagra Guds Eingla þar þeir sijngia: **Fridur a Jørdu, og Møn̄um goodur Vilie.**

Og vilium vier a þessum Haatijdes Deige þesse H. Ord nockud giør yfervega, og af þeim Hugleida, hvørsu Gledelegur ad þesse Fridur sie, og hvørnen̄ vier eigum hønum ad taka.

Til þessa Eyrindis Fram̄kvæmdar virdest ad hiaalpa oss vor Nijfædde Jmmanuel, Fyrer Krapt sin̄ar Forþienustu, AMEN.

Utleggingen̄.

HVad mun þvi vallda Brædur mijner, ad hiner Himnesku Andar eru so glader a Fædingar Noottu Man̄kynsins Endurlausnara? Ecke þurftu þeir Frelsis vid, þvi þeir hofdu ecke syndgad. JEsus hafde Abrahams og ecke Einglan̄a Sæde uppa sig teked, Hebr. 2. Hvad mun þa vallda Gladværd þessare? Guds Sonur er ad sönu þeirra Herra, eirnen̄ epter Man̄doomenum, Hefde han̄ beded sin̄ Fodur, þegar han̄ var i sin̄e mestu Angist staddur vor vegna, þa munde han̄ hafa giefed hønum meir en̄

Tolf

Tolf Legion Eingla, Matth. 26. Einglar komu og þioonudu hønum, þa hañ var hart nær yfergiefeñ, og so ad seigia Andskotanum ofurselldur; þad hañ freistadur yrde, Matth. 4. Fyrer þvi var þad ecke ad undra, þott þeir gladst hefdu, ef hinum Nijfædda Syne Guds hefde nockur Heidur edur Upphefd hlotnast, Eñ þad mætte ecke so kalla, þvi Paulus talar so hier uñ, Phil. 2. Ad hañ hafe lijtelæckad siaalfañ sig, takande a sig Þioons Mynd, og ordeñ Moñum lijkur. Þad fyrsta hañ saa þessa vesæla Heims Lioos, var hañ lagdur i Eirn Stall, Luc. 2. Og skoñu þar epter vard hañ Landflootta, Matth. 2. og uñ allar sijnar Æfe-Stunder hafde hañ ecke þar hañ kyñe Hofde sijnu ad halla ad, Matth. 8. Þvi sijnest so sem ad hañs Kiorum være ecke so miøg ad fagna i þetta siñ. Hvad þa, Brædur mijner? Vier vitum epter S. Pauls Muñe, ad Einglarner eru þioonustusamer Andar, utsender þeim til Þioonkunar, er Sæluhiaalpena erfa skulu, Hebr. 1. Og þott ad vier sieum Vesæler og syndugar, þa er þo meire Glede hia þeim i Himnenum, yfer einum Syndugum, sem Ydran giorer, helldur eñ yfer Niju og Nijutiju Riettlaatum, Luc. 15. Þar af er audsæert ad þessar Guds Hersveiter hafa so teked Astfoostre vid oss auma Meñ, þott vier sieum þeim ad ollum Edlishaattum Olijker, ad þeir glediast yfer sierhvoriu þvi Happe, er nockur af oss hlijtur. Eñ ef þeir so glediast yfer allre Giæfu vorre: Þvi mundu þeir þa ecke Veniu framar lijsa þessum Fognude, þegar oss a Næturtijma uppræñ su Sool, er alldrei hefur nockur fegre yfer Heimeñ skined, og þegar oss su Heill ad Hondum kom, af hvorre allra Guds Barna, Rijkra og Faatækra, Hærre og Lægre Stiettar, naalægra og fiarlægra, fæddra og ofæddra, tijmanleg og eilijf Heill og Hamingia uppsprettur og framflijtur. Þess gietur Johañes, Cap. 1. Er hañ seiger: Ad af hañs fyllingu hofum vier aller medteked Naad fyrer Naad. Þar fyrer lioomar hin Guddoomlega Byrte i kringum Hyrdarana, so sem vitnande þar uñ, ad hañ være i Heimeñ boreñ, sem ad er Lioome Fodursins Dijrdar, og Imind hañs Guddoomlegrar Persoonu, Hebr. 1. Fra hvorium Liooſaña Fodur, ad oll Good Giof, og oll fullkomeñ Giof kiemur, Jacob. 1. Hvorium og þocknast hefur, ad i sijnum Syne skule oll Fylling bua. Col. 1. Jaa siaalf Guddomsins Fylling, hvør ed bygger i hønum Lijkamlega, Col. 2. Þad er i hañs Blessudum Mañdoome, er hañ af voru Hollde og Bloode hefur uppa sig teked, og giort Hluttakande Guddoomlegrar Naatturu. Æ! oss auma og synduga Meñ, vier siaaum ecke fyrer Blindu Holldsins, hvad miked oss veitt er i JEsu Hollld tekiu, Myrkur vors Skilnings faa þad ecke hondlad, so sem þad er. Eñ Guds H. Einglum er jafnañ standa frañe fyrer hønum, Matth. 18. Þeim er alkuñug Sæla su er øllum Guds Bornum er tilbueñ, hvorre vier tapad hofum i Adams Falle, Þeim eru og ecke Okuñugar Pijsler Fordæmdra er kveliast munu i Augsyn heilagra Eingla, seiger Johañes i hañs Opeñberingum, Apoc. 14. Þvi er ecke ad undra, þo Einglarner fagne, þar hiñ añar Adam, sem er DRotteñ af Himnum, 1. Cor. 15. var i Heimeñ boreñ, til ad frelsa oss fra ollum þeim Oskopum, þvi þeir elska Mañkyned,

Eñ

Enn vissu ad i JEsu Fædingu var Monnunum giefenn sa Kostur, ad forlijkast vid Gud, og setter verda i hanns Sonar Rijke, Col. 1. Nu er þad vijst ad sonnu, ad vier ecke ad fullu þeckium hvad vier mist hofum, edur hvor Olucka oss buenn være, Nema Guds Sonur være i Heimenn komenn synduga Menn Saaluholpna ad giora, 1. Tim. 1. Enn þo mættum vier ad so miklu Leyte þeckia vort Andlegt Volæde, og so miked hefur oss sagt vered af hinne Eilijfu Dijrdarvist i Himnarijke, ad ef vier legdum nockurn Hug a vort Maal, þa mundum vier allshugar fegner verda, ad vier hofum hana aptur feinged, og rooa øllum Arum ad þvi, ad vier sleptum henne ecke aptur ad niju. Eg hefe noog sagt hier umm, þegar eg seige þad med Ordum Esajæ, hvoriu Synder vorar til Leidar koma: Ydar Synder, seiger hann, skilia a mille Guds og ydar, og ydar Raangslætingar vallda þvi, ad hann byrger sitt Andlit fyrer ydur, og vill ydur ecke Bænheyra, Es. 59. Nu vitum vier þad, ad vier lifum ecke eina Stund aan Syndar. Heyred hvad David Konungur talar umm allt Holld, Ps. 14. Ps. 5. og. 10. og 36. Salomon, Prov. 1. Esajas 59. Þar er eingenn Riettlaatur, og ecke eirn, þar er eingenn skyniande, og eingenn sa ad Gude leite, Aller hafa þeir afviked, aller til samans eru þeir Onijter ordner, þar er eingenn sa ed gott giore, og ecke eirn.

Nu seiger Paall, er hann færer þesse Ord til sijns Maals, Rom. 3. Nu vitum vier ad hvad sem Logmaaled seiger, þad seiger þad þeim sem under Logmaalenu eru, so ad aller Munnar verde tilbyrgder, og allur Heimurenn sakfallenn vid Gud. Enn ef Guds Sonur være ecke i Heimenn komenn til ad frida fyrer oss, þa værum vier aller under Logmaalenu, og enn þa i vorum Syndum, þviad Logmaaled er fyrer Moysen wtgiefed, enn Naad og Sannleike er skien fyrer JEsum Christum, sagde Baptista, þegar hann hoof Christne Boded, Joh. 1. So adskilia nu Synder vorar a mille Guds og vor. Seiged mier þa, er þad ecke mikellrar Glede og Fagnadar vert, ad hann er oss i Heimenn borenn, sem heiter Jmanuel, Esa. 7. Þad er Gud med oss? J hvors Nafne hinn Naaduge Gud hefur til sinnar Christne talad, þad er til allra þeirra sem a hanns Nafn trwa, Esa 54. Þott ad Fioll þesse hverfe a Bak aptur, og þesser Haalsar ur Stad hræreft, þa skal mijn Giæska ecke fra þier vijkia, og Sattmaale mijns Fridar ecke vid þig skilia, seiger DRott enn þinn Myskunare. O hvorsu gledelegt er þetta, þegar eirn faaraadur Syndare, hvørs Samvitska vitnar a moote honum, ad hann hafe eckert annad enn Daudann forþienad, þeg. : hann, seige eg, huxar til þeirrar Ognarlegu Tijdar, nær Konungar Jardarennar og Høfdingiarner, og hiner Rijku og hiner Volldugu, seigia til Fiallanna og til Biarganna, falled yfer oss, og hylied oss fyrer Auglite hanns sem i Haasætenu situr, og fyrer Reide Lambsins, Apoc. 6. Þess er og ad giæta, Brædur mijner, hvor hann er, sem ad vier vorum missaatter vid, Ofridurenn er ad þvi Leite hrædelegur, sem hann er Vollðugur til, sem heriar a Landed. Hvor er sa Konungur, er hann færer Hernad a mote ødrum Konunge, ad hann eige setie sig nidur og Raadslage, hvort hann giete med Tiju Þusundum mætt honum, sem med Tuttugu Þusund kiemur a moote honum? sagde DRottenn vid

Lære-

Læresveinana, Luc. 14. til ad sijna þeim hvor ad være Munur Guðs og Maña. Mun um vier gieta svarad hinum Riettlaata Gude Einu a moote Pusund, ef hañ vill i Dom vid oss gaanga, Job. 9. Hañ er Herrañ, vier erum Prælarner, hañ hefur skapad oss, vier vanskopum oss Daglega, hañ hefur oss allt gott giort, vier giorum allt Illt a moote honum. Hañ vegur Fiolleñ a Vigt, og Haalsana med sijnum miñsta Fijngre, Esa. 40. Vier megum ecke ad giora eitt svart Haar hvijtt a voru Hofde, Matth. 5 Hia honum er eingeñ Umbreiting edur Mind til Umbreitingar, Jac. 1. Vier erum Ein Vatns-Boola, vier megnum ecke hinum miñsta Vesælinge hid miñsta Mein ad viña aan hañs Vilia, hañ hefur Valld til ad kasta Lijfe og Saalu i eilijfañ Elld, Matth. 10. Hvor vill faa stadest nær slijkur Herra er reidur? Hvorsu Fagnadarsæll er þa Bodskapur þesse ad vier Fridkeypter erum, og i Saatt komner vid hañ sem allt Valld hefur bæde a Himne og Jordu? Matth. 28. Og ef vier vilium gaanga nær og skoda, hvor ad sie Mismunur Logmaalsins, sem fyrer Moysen er giefed, Joh. 1. og Evangelii, sem Christur hefur fært oss wr Skaute Fodursins, þa er þad i morgum Hlutum audsied: Logmaaled var med stoorre Ognan og Reidarþrumum wtgiefed, ef ad jafnvel eitt Kvik inde snerter Fialls-Ræturnar sagde Gud, Exod. 19. þa skal þad Dauda deya. Hid fyrsta Nija Testamentesins Evangelium, er med Lofsaung Heilagra Eingla bodad, og almeñelegu Fridar-Bode yferlijst. Allt Fialled Sinai skalf og titrade af Guds Ognan, Þar saust Leiptraner og Elldingar, so ad Moyses, sem var hiñ meste Fullhuge, og so var kuñugur Gude, ad hañ talade vid hañ eins og Madur vid Mañ talar, Exod. 33. Hañ sagde: Eg em hræddur og skialfande, hvad Paulus tiltekur til Dæmis uñ þesse stooru Undur, Ebr. 12. Eñ hier lioomar Guds Byrte i krijngum Hyrdarana. Og Eingelleñ seiger vid þessa Vesalings Smala-Meñ: Otteſt ecke, þvíad i Dag er ydur Lausnareñ fæddur, sa ad er Christur DRotteñ i Borgeñe Davids. Meñ hallda ad Einglarner hafe geinged a mille Guds og Moysen, til ad afhenda honum Logmaaled, eda ad vijsu aa einhvorn Haatt þioonad ad þessu, þad seiger Stephanus hiñ fyrste Pijslarvottur Guds, nærre med berum Ordum Tvisvarsiñum, Act. 7. Pad stadfester St. Paall, Gal. 3. og Hebr. 2. Eñ ei heyrest ad þeir hafe þa blijdlega til hañs talad, sem ei var Von, þvi Logmaaled verkar Reide, Rom. 4. Og er vegna Yfertrodsluñar wtgiefed, Gal. 3. Eg vil ecke faa mier til Orda þær grimu Hootaner, er Logmaalenu fylgia. Ef þu blijder ecke Raustene DRottens Guds þijns seiger Moyses, Devt. 28. Pa skulu allar þessar Bolvaner koma yfer þig og hondla þig: Bolvadur skalltu i Borgeñe vera, bolvadur a Akrenum, bolvud skal þijn Hyrdsla vera, hvar þijnar Afgaangs Leifar eru, og bolvadur skal þiñ Lijfsens Avoxtur vera, þiñ Jardar Avoxtur og þiña Sauda, bolvadur skalltu vera nær þu geingur iñ, bolvadur nær þu wtgeingur, med odru fleira, og allre þeirre Olucku er Logmaalsins Yfertrodsla steyper yfer syndugar Maneskiur og hrædelegt er upp ad telia. O! hvorsu er þad Olijkt honum, er sagde: Komed til mijn aller þier sem Erfide drijged og Pwnga erud hlader, Eg vil Endurnæra ydur,

 Matth. 11.

Matth. 11. Hañ medtook Tollheimtümeñ og Bersynduga, æt og drack med þeim, Luc. 15. Til ad æviña þa til Guds Rijkis, þolde Bryxle og Amæle vondra Maña, þeirra vegna. Hañ ed sagde vid hina Bersyndugu Hoor-Konu, hafe eingeñ fordæmt þig, so fordæme eg þig ecke, helldur, gack burt og syndga ecke framar, Joh. 8. So ad þad mæ satt jæta, ad hiñ Naaduge Gud hefur ecke uñ Skor fram̃ spæd uñ siñ Eingieteñ Son, Esa. 42. Siæ miñ Pioon þañ er eg añast, og miñ hiñ Utvalde, æ hvorium eg hefe Velþocknan, eg hefe honum miñ Anda giefed, hañ mun Doomeñ wtflytia medal heidiña Piooda, hañ mun hvorke kalla nie hroopa, og hañs Raust mun ecke heyrast æ Strætunum, þañ brækada Reyr-Legg mun hañ ecke i sundur briota, og þañ kijtt-logande Hor-Kveik mun hañ ecke wtslöckva, hañ mun kieña ad hallda Doomeñ med Sañleikanum, hañ mun ecke Moglunarsamur nie hrædelegur verda, so ad hañ æ Jordu Doomeñ uppbyrie og Eyarnar munu epter hañs Logmæle vænta. Pegar þier nu þetta hvorttveggia samañ bered, Brædur mijner, og ef þier þykest nockru vid Gud seker vera, þa er lijklegt ad þier munud fiña til i Hiarta ydar, hvorsu gledeleg ad sie JEsu Fæding. Gydingum var Fognudur þesse allra fyrst bodadur, so sem Von var til, so ad Spædoomarner yrdu uppfyllder, þess gieta þeir St. Paull og Barnabas, Act. 13. er þeir sogdu vid þæ: Til ydar byriade fyrst ad tala Guds Ord, eñ vær adrer hofum þess sijdañ noted, þar fyrer spæer Esajas so uñ Jerusalem: Myrkred mun hylia Jordena, og Dimañ Piooðernar, Esa. 60. Eñ DRotteñ mun uppreña yfer þier, og hañs Dijrd mun siæst yfer þier, og Heidingiarner munu gæanga i þijnu Lioose. Þvi lijser Eingilleñ i Samtalenu vid Hyrdarana, þar hañ seiger: Eg boda ydur mikeñ Fognud, þañ er skier ollu Foolke. Hier er ecke Gydingur nie Grikur edur Schyta, ecke Þræll edur Frelsinge, Gal. 3. Helldur aller eitt i Christo JEsu, Col. 3. Epter hañs Logmæle munu Eyarnar vona, seiger Esajas 42. Þad eru heidnar Piooder, So plagar Ritningeñ þær optlega ad kalla. Þetta meigum vier bæde ad Raun og Nafne tileinka oss, sem byggium Hoolma þeñañ: Ad soñu hefur Guds eilijf Fyrerhyggia skot ed oss wt under hid ytsta Heimsins Skaut, kañ skie og ad morgum þykia meige, ad vier hofum Var-Hluta fared af margre Fullsælu Heimsins, eñ þar æ mote hofum vier ecke ad seigia af margre þeirre Olucku og Andstreime, sem añarstadar i Heimenum plæagar synduga Meñ, svo vier erum skyllduger ad vidurkieña, ad Gud hefur vel til vor giort, ef vier kyñum med ad fara. Eñ hvorneñ sem þessu er vared, þa hefur hañ ecke giort oss Afskipta af Andlegum Hlutum, sem mest æ rijdur.

Stutt Stund er þad, ad vier eigum vid þetta Tijmanlega ad bua, hvort helldur oss geingur med edur moot, Eñ eins vel er oss JEsu Blessud Tilkoma i Holldeð bodud og odrum, eins vel hañs Pijna og Daude, eins vel hañs Uppprisa, eins vel hañs Uppstigning, eins vel Utsending hins Heilaga Anda, a eingu af þessu hofum vier nockurn Skort, helldur eñ hvor oñur Piood i Heimenum, og ef eg mæ seigia, þa erum vier betur hier med forsorgader, eñ marger, þvi hofum vier aungvu sijdur Ordsok

til

til ad fagna og Lof siingia hinum gooda Gude i Hiortum vorum, Col 3. helldur enn allur Heimurenn, Jaa oll Guds Christne, hvar hellst sem hun er i Heimenum, hun maa jaata þad satt ad vera, er Paulus seiger, Eph. 2. umm Heidingiana: Nu eru þier i JEsu Christo, sem aadur fiærre vorud, naalæger ordner fyrer Blood Christi, þvi hann er vor Fridur, hann sem giorer eitt af baadum, og Gyrdingu Midveggiarens hefur nidurbroted. J kringum Jerusalems Mustere var eirn Stein-Veggur, þaungad leyfdest Heidinglum ad koma, enn ecke leingra, so ad Pioonustugiordenn ecke saurgud yrde af Ommskornum Monnum, og til þessa siitur Postulenn i þessum Ordum. Enn siidann Guds Sonur er i Heimenn borenn, þa er i Christo hvorke Ummskurn nie Yferhwd, Gal. 5. þvi seiger og Paulus aptur, ad hann afmaad hafe Logmaal Bodordanna, sem var innefaled i Setningunum fyrer sitt Holld, so hann giorde i siaalfum sier tvo ad einum nijum Manne, og giorde Frid, Eph. 2. Þetta er medal annars sa Fridur er Einglarner boda, Fridur millum Guds og Manna, þvi Gud er Madur ordenn, Fridur millum Himens og Jardar, þvi Gud hefur i Christo alla Hlute forlijkad vid sig, (semiande Frid fyrer Blooded hanns Kross) hvort helldur þeir eru a Jordu edur a Himne, Col. 1. Fridur vid Heilaga Guds Eingla, hvorra Samneyte vier hofdum af oss broted, þvi seiger Paulus, ad vier sieum komner til Fiallsins Zion, og til Borgar Guds lifanda Jerusalem hinnar Himnesku, og til margra Þusunda Einglanna, Hebr. 12. Fridur a millum Gydinga og Heidingia, þvi þad er i JEsu blessadre Hijngadkomu framkomed sem DRottenn spaaer, Zach. 8. seigiande: A þeim Dogum skulu 10. Menn (þad eru marger) af ollum Pioodum og Tungumaalum, þrijfa i Klædafalld Gydingsins, seigiande: Vier vilium med ydur fara, þvi vier heyrum Gud er med ydur. Þesse er Jmmanuel, hvor ed fyrst var sendur til Fortapadra Sauda af Huse Jsraels, Matth. 15. enn hafde þo adra Saude er ecke voru af þvi Sauda-Huse, er honum byriade og þaungad ad leida, Joh. 10. so þar yrde eitt Sauda-Hus og eirn Hyrder. O hvilijk dypt Audæfanna og Guds Speke, Hier maa þad satt jaata er Petur med stoorre Undran sagde fordum, Act. 10. er Gud sende hann til ad skijra Corneliunt og hanns Heima-Foolk: Nu reyne eg i Sannleika sagde hann, ad þar er eckert Manngreinar Alit hia Gude, helldur ad sierhvor eirn, af hvorre Piood sem hann er, sem hann Ottast, og fremur Riettvijsena, hann er honum þocknanlegur, Act. 10. Þar fyrer siingia og Guds Einglar hier i Lofkvædenu, Og MONNum GODur Vilie, Þad kallar Textenn Velþocknan. Hvar munde þessa Velþocknan vera ad finna, Brædur mijner? ecke hia vesolu Mannkyne, allra siidst a þeim Dogum, þegar Drottenn kom til sinnar Eygnar og hun þeckte hann ecke, og kiemur þad hier framm sem Johanes seiger: 1. Pist. 4. Cap. J þvi er Kiærleikurenn foolgenn, ecke ad vier elskudum Gud, helldur ad hann elskade oss, og sende sinn Son, ad hann yrde Forlijkun fyrer vorar Synder. Þetta er ecke af mannlegum Tilverknade skied, þvi aan Christs er Madurenn Andstygd fyrer Gude, helldur fyrer hanns Skulld sem er hanns elskulegur Sonur, i hvor-

ium hønum alleina velþocknast, Matth. 3. Þess hafa hier ad noted, hvorra Holld og Blood han̄ hefur uppa sig teked, þvi eingen̄ hefur um̄ Alldur sitt eiged Holld hatad, Eph. 5. þar fyrer er ecke ad undra, þott Gud hafe Velþocknan a þeim, hvoria han̄s Sonur skam̄ast sijn ecke Brædur ad kalla, Heb. 2. Og þar ad Auke fyrer Trwna a han̄ eru orðner eirn Ande med Gude, 1. Cor. 6. Fyrer þvi samfagna nu Guds heilager Einglar syndugu Man̄kyne, er so bradlega høfdu þesse gledelegu Um̄skipte feinged, ad verda Guds Born af Satans Børnum, Leysingiar Christi af Syndaren̄ar, Prælum, Guds Rijkis Erfingiar af Ørfum Fordæmingarin̄ar, Einglunum samlijker og þeirra Samlags Men̄, af Lagsmøn̄um Dioflan̄a; En̄ so sem ad þeir himneſku Andar, fagna þessu so miøg sem adur er sagt, ad þeir boda Frid og Velþocknan Guds yfer Jordun̄e, So fagna og Christi Læresveinar, og þad Foolked er hønum fylgde in̄ til Jerusalem, þar af, ad Fridur er i Himnenum orden̄, þar um̄ skrifar so Lucas. 19. Og allur Fiollde Læresveinan̄a tooku til ad lofa Gud med Fognude og hárre Rødu, fyrer allar þær Jarteikner er þeir sied høfdu, seigiande: Blessadur sie sa sem kiemur i Nafne DRottens Fridur a Hiñne og Dijrd i Upphædum. Merk þetta vel Christen̄ Madur. Hin̄ naduge Gud hefur lated Fridar-Bod ganga um̄ alla Verølldena og lagt sijnum Postulum uppa ad auglijsa Forlijkun þessa, 1. Cor. 15. Hvar fyrer þeirra Hlioomur er utgeingen̄ um̄ alla Heimsbygdena, Rom. 10. En̄ Gud naade hvad faaer þeir eru sem vilia fallast a þau Rad, ad min̄ast vid Sonen̄ so han̄ verde oss ecke reidur, Ps. 2. Gud hefur lated boda Frid a Jordu. Lat þier vera ant um̄ Christen̄ Madur, ad verda þess fulløruggur, ad þar sie og Fridur fyrer þig i Himnenum. Aller JEsu Christi Velgiørningar eru i han̄s Fædingu øllum bodner, Eirnen̄ þeim sem Foot-troda Guds Son, og Sattmaalans Blood Almen̄elegt hallda, med hvøriu Syndaren̄ er þo helgadur, Hebr. 10. Gud er ad søn̄u Frelsare allra Man̄a, þvi han̄s Sonur hefur fyrer alla lided, þo eirna mest Trwadra, 1. Tim. 4. Þvi þeir einer meiga Frelsesins nioota, sem trwa a Nafn Eingietens Sonar Guds. Gief þvi ecke upp a Veige þin̄ar Saaluhialpar fyrr en̄ ad Heilagur Ande ber Vitne þijnum Anda þar um̄, ad þu siert Guds Barn. Rom. 8. En̄ hvørnen̄ mattu þad ødlast? Þad skiedur ef þu giorer aungva Saatt vid han̄s Ovine. Ecke vid Diofulen̄, þvi han̄ er Guds svaren̄ Ovinur, vier høfum afneitad øllu han̄s Athæfe i Skijrnen̄e, hvoria Petur kallar Sattmaala goodrar Samvitsku, 1. Pet. 3. Ecke Einungis þess vegna, ad vier i hen̄e Endurfædder erum, og høfum Styrk Samvitskun̄ar þar af, ad vier erum sætter vid Gud, og kvitter um̄ Sekt Uppruna Syndaren̄ar, helldur og hin̄s an̄ars, ad hun min̄er oss a um̄ alla vora Æfe, ad hallda vort Loford af fremsta Megne, og ad flecka ei Samvitskuna med þeim Verkum, sem Andskotanum eru til Þioonustu, en̄ Gude til Stygdar, ecke vid Hollded, þviad þess Þankar eru Reide og Fiandskapur i giegn Gude, Rom. 8. Eingen̄ kan̄ Tveimur Herrum ad þioona, Matth. 6. En̄ Christur og Belial eiga eckert Hlutskipte saman̄, 2. Cor. 6. Nu eru Holldsins Verk auglioos,

þad

þad eru Hoordoomur, Saurlijfe, Ohreinleike, Lausung, Skwrgoda Dijrkun, Fiolkinge, Fiandskapur, Prætur, Kappgyrne, Reide, Prættaner, Sundurþyckia, Flockadrættur, Ofund, Mañdræp, Ofdryckia, Ofneytsla og þessum lijkt, Gal. 5. Ef vier þessar Synder æfum, og lætum þær drottna i voru Hollde, þa erum vier ecke Guds Viner, og ecke er hañs Fridur i oss, ecke kuñum vier helldur vid Samvitskuna Frid ad hafa nema hun sofe, og mun hun þo sijdar af illum Draum vakna þegar vest giegner, þegar Andskoteñ kipper Svæflenum undañ Hofdenu, og vier erum sijst bwner til Motgaungu honum i Daudans harda Strijde, og er þa hætt vid ad heñar Ormur verde ad þeim Orme sem alldrei deyr, Esa. 66. Jaa, nema vier Daglega tokum uppaa oss Guds Herskrwda, og leggium allt Kapp aa ad stockva þessum Oalldar Flocke, epter þui sem hvor eirn verdur æsooktur, þa kuñum vier ecke Frid vid Gud ad hafa, ecke Guds Born ad heita, og i aungre Vissu um Guds Rijke edur Arf Himnaña ad vera, þvi þeir er Christo tilheyra, Krossfesta sitt Holld med þess Gyrndum og Tilhneigingum, Gal. 5. Giored ei helldur Samdrætt vid Heim þeñañ, ef þier vilied Guds Viner heita, þvi Johañes seiger, 1. Pist. 1. Elsked ecke Heimeñ nie þad sem i honum er, Ef nockur elskar Heimeñ, þa er ecke Guds Elska i honum. Ecke seige eg ad Meñ skule ei hafa Umgeingne vid Heimsins Born, añars mættu þeir fara wt wr Heimenum, 1. Cor. 5. seiger Paull: Hitt er og Riettvijst ad umgaangast Fridsamlega vid þaa sem eru af Heimenum, verde þvi æfomed, þvi Paall seiger eñ aptur, Rom. 12. Ef þad skie kañ, ad svo miklu Leite sem i ydar Vallde er, þa hafed Frid vid alla Meñ. Og David hæler þvi, ad hañ hafe fridsamur vered, Ps. 120. Jafnvel vid þaa sem Frideñ hotudu, Ps. 119. Hitt seige eg, ad Meñ skule eckert Samblende edur Samtok hafa vid þa i Illskuñe og Prettvijseñe, þvi þad er ad færa Hernad aa moote Gude, og verde einhvor af oss til þess kvaddur, þa eiga Meñ ad brioota þeñañ Frid og Ottast eige Meñena, so vier kuñum ad hafa Frid vid hañ er Saal og Lijf gietur dreped eilijfum Dauda, Matth. 10. Riettvijseñ og Friduren kysse hvort añad, seiger David, Ps. 84. Þar seigest vel eingeñ vera, sem ecke Frideñ kioose, eñ aller vilia þo ecke Riettlæted æfa, eins og hvort kuñe añars aan ad vera. Þar sem ecke er Riettvijse, þar er alldrei Fridur, þar sem ecke er hiñ sañe Fridur, þar er alldrei Riettvijse. Þad er hiñ sañe Fridur, ad hallda Eindrægne med Gudrækne og goodre Skyckun, eñ hata Skañer og Klæke. Þegar Veralldareñar Syner eru megtuger ordner, og hafa broted under sig adra, so ad eingeñ vogar ad stijga aa þad Straa er þeim mislijkar, þa hyggia Meñ ad þeir sieu i Fride, eñ þad er vijst, ad þeir ed odrum hafa raanglega tilgiort, hafa þa hvad miñstañ Frid, er þeim sijnest einskis Ofridar Von vera, þvi Fridur þesse helldur jafnañ Strijd vid Samvitskuna. Og nær þeir ha sa aungvañ ad beriast vid, þa beriast þeir vid sialfa sig, soddañ Fride eiga oll Guds Born ad hafna, jafnvel hvott þad sie nu um Stunder Fridseme kollud, ad lijda og samþyckia, edur ad miñsta Koste lætast ecke siaa hinar verstu Skañer og Odygder: Og Hlutseme kollud, ef nockur vandlæter þar um, Eñ þad mætte þañ einu gillda, sem hefur

Frid vid Gud og Samvitſku ſijna, Þvi þoott hañ jafnvel Fridlaus yrde og rækur fraa Moñum, þa hefur hañ alltijd Frid-Land i Guds Rijke Og þoott Gud take hañ ei ſo flioott i burt wr Heimenum, þa vardveiter hañ þañ hiñ ſama fyrer Heimenum, Joh. 17.

Þad er gott ad vera hlutſamur med ſama Hætte og Noe, Loth, Moyſes, Samuel, David, Elias, Eſajas, Micheas, Jeremias, Johañes Baptiſta, St. Paall og adrer Guds Meñ, er hiellldu Brixle Chriſti ſtærre Virdingu ad vera, eñ Heidur Veralldar þeſſarar, Heb. 11. Eſajas Cap. 9. nefner vorn Immanuel Fridar Hofdingia, eñ þo ſeiger þeſſe Fridar Hofdinge, Matth. 10. Meined ecke þad eg ſie komeñ til ad ſenda Frid a Jordu, Eg er ei komeñ til ad ſenda Frid, helldur Sverd, þvi eg er komeñ til ad ſetia Mañeñ upp i moote Fodurnum, og Moodurena upp i moote Dottureñe, og Sonar-Konuna a moote Modur Bonda ſijns, og Mañſins Heima-Meñ verda hañs Ovíner. Hvør er þa Fridur ſa er Drotteñ hefur fært oſſ af Himnum? Þad er Fridur millum Guds og Maña, Eñ ecke Fridur millum Guds Barna og hañs Ovina, Fridur vid Samvitſkuna, Eñ ecke vid Syndena, Fridur vid Guds Løgmaal, eñ ecke vid Hollded, eñ ef nockur af þeim er hañ talar um̃, Matth. 10. ſamþycker ecke þeſſa Fridar koſte, þa er ſa hañs Ovinur, og a aungvañ Frid vid þañ ſama ad giora, þvi ſa ſem ecke hatar Fodur og Modur, Brædur og Syſtur, fyrer hañs Skulld, hañ er hañs ecke verdugur, Matth. 10. Ad ſijdurſtu er þetta ſa Fridur Guds, ſem ædre er ollum Skilninge, Phil. 4. Miñ Frid gief eg ydur, miñ Frid læt eg hiaa ydur, ecke ſo ſem Heimureñ giefur þa gief eg ydur, ſeiger JEſus vid Læreſveinana, Joh. 14. Þad er ſoddañ Fridur ſem giorer oſs rijka i Faatæktеñe, Friaalſa i Prældoómenum, Glada i Sorgeñe, Metta i Hungrenu, Inlenda i Utlegdeñe, og um̃ alla Hlute oſs ſiaalfum fullnooga, þa vier eckert høfum. Þeſſe Fridur giørde Job Heilbrigdañ i Kromeñe, David Riettlaatañ midt i Syndeñe, hañ digtade Loffſaungeñ fyrer Paal og Sylas i Myrkvaſtoſuñe, Act. 16. Hañ gladde Chriſti Poſtula þa þeir geingu Fagnande, og þo Hydſtrykter wt fra Raadenu, Act. 5. Hañ huggade Mariu under ſijns Sonar Kroſſe, og eñ nu i Dag alla þa, er hañ bera med heñe. Og fyrer þvi, Brædur mijner, ad þeſſe Fridur er ſo mikell og ſo dijr, ad aan hañs er eingeñ Fridur, og þeir ed þeinkia a Himneſka Hlute, kuña aungvañ Frid ad hafa, þegar þeir hañs ſakna, þott oll Verølldeñ hlæe a moote þeim: Þa Graatbæne eg ydur fyrer ydar Velferdar ſaker, ad Endingu med Ordum Pauls, þar hañ ſeiger: Vier erum Sendebodar vegna Chriſti, 2. Cor. 5. Og ſo ſem Gud beidde fyrer oſs, þa bidium vier i Chriſti Nafne, ſætteſt vid Gud. Eñ þu naadarfulle himneſke Fader, ſem med dijrmætu Bloode þijns Eingietens Sonar, hefur endurkeypt Velferd Saalna vorra, gief þu þijnum Bornum ad elſka þig, elſkaſt Iñbyrdis, og hallda Eindrægne i Andanum, ſo aller þeckia meige, ad þeir ſieu þijns Sonar Læreſveinar, Joh. 13. Gief þeim ad hlaupa ſo Skeid Lijfdaga þeſſara, ad þeir faae yferuñed fyrer hañ, ſem Heimeñ hefur ſigrad, ſo ad þijner Pioonar mættu med Simeone i Fride fara epter Orde þijnu, Luc. 2. nær þier þocknaſt ad

þeir

þeir ganga skule Veg allrar Veralldar, Bænheyr þad Herra Himneske Fader, fyrer JEsum Christum, Amen.

Auñur Predikun a Joola Dageñ.

Gudspialled Joh. 1. Cap.

J Upphafe var Ord. Og þad Ord var hiaa Gude, og Gud var þad Ord, þad sama var i Upphafe hiaa Gude. Aller Hluter erū fyrer þad giørder, og aan þess er eckert giørt, hvad giørt er. J þvi var Lijfed, og Lijfed var Lioos Maña. Og Liooſed lijser i Myrkrunum, og Myrkreñ hafa þad ecke høndlad. Par var eirn Madur af Gude sendur, sa hiet Johañes. Hañ kom til Vitnisburdar, ad hañ bære Vitnisburd af Lioosenu, so ad aller skylldu fyrer hañ trwa. Eige var hañ þad Lioos, helldur ad hañ bære Vitnisburd af Lioosenu. Pad var satt Lioos, hvørt ed upplijser alla Meñ komande i þeñañ Heim. Pad var i Heimenum, og Heimureñ var fyrer þad giordur, og Heimureñ þeckte þad eige. Hañ kom til siñar Eignar, og hañs siaalfer medtooku hañ eige. Eñ so marger sem hañ medtooku, þa gaf hañ þeim Magt Guds Børnum ad verda, þeim sem a hañs Nafn trwa. Eige þeim sem af Bloodenu, eda þeim sem af Holldsins Villd, edur af Mañsins Vilia, helldur þeim sem af Gude eru fædder. Og Orded vard Holld, og bygde med oss, Og vier saaum þess Dijrd, Dijrd so sem Eingietens Sonar af Fødurnum, fullañ Naadar og Sañleika.

Exordium.

DAniel Spaamadur i siñar Bookar ødrum Capitula, seiger fra þvi, ad Nebucadnezar Konunge hafe giefest Sijn nockur i Draume, er hañ kvad sijdañ ad være horfeñ wr Miñe sier, og beidde Fiølkingis-Meñ sijna og Spaasagnara, ad þeir segdu hønum Draumeñ, eñ þeir tøldust undañ Bode Konungs og svørudu hañ veg: Par er eingeñ Madur a Jørduñe, er meige giøra þessa Konungsins Skipan, hvar fyrer eingeñ Høfdinge edur Drotteñ hefur nockru Siñe þvilijks krafest af nockrum Spaamañe edur Chaldæo, þvi sa Hlutur er Konungureñ æsker epter, er so Dijrmætur, ad eingeñ maa hañ seigia Konungenum nema Godeñ, hvør ed ecke byggia med Holldenu. Nu jafnvel þott ad Spaameñ þesser væru Satans Pioonar, þa maa þo ecke þvi a moote seigia, ad þesse þeirra Affsøkun var gilld a alla Vegu. Eñ þess meira sem Heidingiar þesser høfdu til Maals sijns, þess meira høfum vier Christner Meñ Gude ad þacka, ad hañ hefur oss þañ i Heimeñ sendt, er þad hefur giørt, er eingeñ Maña giøra kuñe. Chaldæa Lands Vitringum þootte þad Nijungar, ad Konguureñ skillde leggia þeim uppa þeñañ Hlut; Eñ hiñ Alvitre Gud hefur giørt eirn nijañ Hlut a Jørdu, ad Konañ hefur umkrijngt Mañeñ, Jer. 31. Hvørt Spaadoomur þesse eige ad skiliast um Holldtekiu DRottens edur ei, er eg ecke alldeilis vyss um, samt flijgur mier i Hug af þessu, ad þad hefur alldrei um Æfe heyrst, ad nockur hafe undereins Mey og Mooder vered, ad hañ sem uppfyller Himen og Jord krepptest i einum Stalle, ad

Gud

Gud er Madur orden. Margvijslega og a marga Vegu hefur Gud talad vid Fedurnar i Fyrndeñe; Eñ þad er nijr Hlutur, sem hañ talar vid þa fyrer Soneñ, Heb. 1. Og ad Gud Jklæddur Mañlegu Hollde, sa Eingietne Sonur Födursins, sem er i hañs Skaute, hañ i eigeñ Persoonu opeñberar syndugum Mönnum allañ hañs Vilia og Veg Sæluhiælpareñar. Spaasagnararner fortooku þad, ad Gud munde byggia med Holldenu; Eñ hvad vilium vier þar uñ tala, **Ad Orded er Holld orded, og bygde med oss?** Vier heyrdum þad, saum med Augum vorum og skodudum, og Hendur vorar þreifudu a þvi, seiger Johañes, 1. Pist. Cap. 1. Goden eru Mönnunum lijk orden, og osañ komeñ til vor, sögdu Fordum þeir Meñ i Lystris, er Paulus læknade þañ er Halltur var boreñ, og villdu hafa veitt þeim Barnabæ Gudlega Lotning, Act. 14. Eñ þeir voru þo ecke nema Meñ, og hvad hellst þeir giördu Undrunarlegt, þad giördu þeir i Nafne JEsu Christi. Eñ i Mañdoom DRottens er hiñ lifande Gud osañ stijgeñ, og hefur Bygd sest a medal Mañaña, Jaa, hvilijkur Gud, af hvörs Krapte og fyrer hvörs Almætte ad öll Furduverk a Himne og Jördu giörd eru. Uñ þetta Allra Helgasta og Daasamlegasta Efne giefur oss Ordsök ad tala vor uppleseñ Texte, hvörium vier vilium ganga nock ud nær, og þoott ad ei meige hinum gooda Gude fullþacka þar fyrer, ad eingeñ er sa medal vor, sem Efe uñ Guddoomeñ Christi nie hañs Holldtekiu; Pa samt af þvi ad þetta Heilaga Evangelium færer oss a þa Leid, sem liggur til ad tala hier uñ, Pa vilium vier af þvi alleina hugleida þad, ad Gud sie Madur orden.

Hier til styrke oss goodur Gud med Krapte sijns Anda, AMEN.

Utleggingeñ.

I Upphafe VAR ORD, seiger Gudspiallamadureñ. Eg vil ecke i þetta Siñ fara mier til Orda, edur upptelia Meiningar Maña, hvar fyrer hin oñur Guddoomsins Persona verdur ORD kölllud, þo er þad vijst, ad Gydingar nefndu so Messiam a þeim Dögum, og hefur þad öllum kuñugt vered, maa skie, þess vegna, ad Ord Fyrer heitesins uppa hañ hlijdde. Ad eg ei tale þar uñ, ad hiñ mættuge Gud skapade fyrer hañ alla Hlute, þegar hañ baud þeim ad verda med einu Orde, Gen. 1. edur og hitt, ad hañ Holldenu Jklæddur, hefur med Sañleiksins Orde opeñberad oss Födursins Vilia, Joh. 1. Eñ hvorneñ sem þessu vared er, þa seiger Johañes, ad þetta Ord edur Guds Sonur, hafe vered i Upphafe hia Gude, Hvort sem vier nu tokum þetta Ord UPPhaf, fyrer Upphaf Eilijfdareñar, sem Raunar er eckert añad eñ siælf Eilijfdeñ, i hvorre ad ei er Fyrr edur sijdar, helldur eru þusund Ar hia Gude, so sem eirn Dagur, og eirn Dagur so sem þusund Ar seiger Petur, 2. Pet. 3. Edur vier tokum þad fyrer Upphaf Sköpunar allra Hluta, Gen. 1. þa er þad audsært, ad Sonur Guds er honum sameilijfur, Paulus seiger, 1. Cor. 15. ad þegar sagt verdur, ad aller Hluter sieu Christo underlagder, þa er þad bert, ad sa er undañtekeñ, er honum hefur alla Hlute underlagt. Alijka vil eg hier uñ seigia, nær sagt verdur, ad Guds Sonur hafe vered i Upphafe Sköpunar allra Hluta, þa er audvitad, ad hañ siælfur hefur alldrei skapadur vered, og er þess vegna, og hefur vered fyrer alla Eilijfd. Paulus tekur af Tvijmæleñ hier uñ, er hañ seiger: ad hañ hafe vered ædur eñ ad aller Hluter voru, Col. 1. Og uppa þad, ad eingeñ leide sier þad i Hug, ad hañ ecke sie Gude Födur sameilijfur, þa seiger David Konungur, Ps

45. Þiñ Velldis Stoll O! Gud, er uṁ Alldur og ad Eilijfu. Eingeñ Efe er a þvi, ad þetta er uṁ JEsum Guds Son talad, þvi strax epter seiger David, Pu hefur Riettlæted elskad, eñ hatad Raanglæted, þar fyrer hefur O! Gud þiñ Gud smurt þig med Oleo Fagnadarens fraṁ yfer þijna Hluttakendur, Ps. 45. og þesse hin somu Ord þijder Paulus til Hebreos, 1. uppa JEsum, hvor ed epter Mañdoomenum smurdur er med H. Anda, Og hvad meira er, ad DRotteñ siaalfur er þvi samhliooda, er hañ heimfærer uppa sig þau Ord er standa, Esa. 61. Ande DRottens er yfer mier, af þvi hañ hefur smurt mig seigiande: Þesse Ritning er i Dag uppfylld, ad ydur aaheyrendum, Luc. 4. Og so eingeñ meine, ad þetta sie talad alleina uṁ hina epterkomande Eilijfd, þa seiger Micheas, Cap. 5. Pu Bethlehem Ephrata, ert aungvañveigeñ hin miñsta a medal Hertoga Juda, þvi af þier mun fraṁkoma sa DRottnareñ i Jsrael, hvors Utgaangur er i fraa Upphafe, og fyrer allar Allder. Þegar David bidur Guds Son ad spara sijn faau Ar, þa fiñur hañ eckert dijrmætara til ad hræra hañs blessudu Myskunar Ydur sier til Medaumkunar, helldur eñ hañs eilijfa Gietnad, þar hañ seiger, Ps. 102. Miñ Sterke Gud, svipt mier ei burtu midt a mijnum Dogum, af eilijfum Gietnade eru Ar þijn, aadur eñ þu Jordena grundvallader, og Himnarner eru þijn Handaverk, þau munu forgaanga, eñ þu blijfur, allt mun þad so sem Fat fyrnast, og so sem odru Klæde muntu uṁbreita þeim, eñ þu blijfur hiñ same, og þijn Ar þrotna ecke. Hvor Davids Ord Paulus til Hebreos, Cap. 1. eñ aptur þijder uppa Drotteñ Jesum og hañs Guddoomlega Naatturu, edur þvi munde Esajas Cap. 9. kalla hañ Fodur Eilijfdareñar edur eijfañ Fodur, nema Guds Ande hefde skoted honum þvi i Briost, ad hañ hefde aasamt Gude Fodur vered fra eilijfu? Ecke hefur Esajas talad þetta af siaalfum sier, þvi hañ spaaer so greinelega, ad aa maa þreifa, uṁ þa Hlute er eingeñ Madur vita kuñe, nema Gud være med honum. Eñ eg em vissum, ad ef hañ er Fader Eilijfdareñar, þa er hañ ecke yngre eñ Eilijfdeñ, eñ fyrst hañ eilijfur er, þa er liooft þar af, ad hañ er sañur Gud, Þess gietur og Johañes hier i Gudspiallenu, er hañ seiger: OG GUD VAR PAD ORD. Hvor Grein ad epter Ordshætte Ritningareñar merker sama og hañ sagt hefde, Pad Ord var Gud, so sem þegar hañ seiger i odrum Stad, Andeñ er Gud, þad merker, Gud er eirn Ande, Joh. 4. Þetta vottar Gudspiallamadureñ med þeim Verkum er eingeñ kuñe ad giora nema Gud eirn, er hañ seiger: Aller Hluter Eru Fyrer Pad GJorder: Hvor vill þa þeinkia uṁ Christ añad, eñ hañ sañur Gud sie? Mier koma i Hug þau Ord er sagde heid eñ Madur Pythagoras, aan efa til þess ad hæda ad Metnade og Ærugyrnd daudlegra Maña, sem þo ecke kuña ad skapa eina Mijflugu, og vilia þo so sem Guder tignader vera: Ef nockur þeinker sagde hañ, þad hañ mune Gud vera, þa skape hañ eina Verolld lijka þessare, og mun eg hañ strax tilbidia. Johañes itrekar þetta eñ aptur, so ad aller meige ur Skugga ganga hier uṁ, seigiande: An Hañs Er Eckert Giort Hvad Giort Er. Sie nu eingeñ Hlutur aan hañs giordur, þa er þad audsært, ad hañ siaalf-

ur Ogiordur er og Oſkapadur, þvi a millum Skaparans og allrar Skiepnu kan̄ eing‑
en̄ Madur ad hyxa edur minda ſier nockurn Hlut, þar eingen̄ hefur ſig ſialfan̄ ſkap‑
ad, og Skiepna eingen̄ hefur giort ſin̄ Skapara, og ſo ad vier ei meinum, ad Guds
Sonur hafe vered alleina nockurskonar Verkfære i Skopunarverkenu, þa ſeiger Da‑
vid med lioosum Ordum i þeirre Grein, er eg ſtrax las, af Pſalm. 102. ad han̄ hafe
Verolldena grundvallad, og ad Himnarner ſieu han̄s Handaverk, og ecke einaſta
hefur han̄ þeſſa ſijnelegu Verolld ſkapad, helldur ſeiger og Paulus, Col. 1. Fortaks‑
lauſt, ad fyrer han̄, þad er, af honum ſieu aller Hluter ſkapader, ſem eru a Himne
og Jordu, hvad Sijnelegt og hvad Oſijnelegt er, hvort helldur þad eru Tronarner
edur Herradæmen̄, edur Yfervollden̄, edur Valldſtioornernar, allt er þad fyrer han̄,
og han̄s vegna ſkapad. Med þeſſum hinum ſijdurſtu Ordum vill Paulus merkiaſt
læta Eingla Guds og hinar Andlegu Verur, fyrer utan̄ Gud eirn, allra Hluta Skap
ara, ſem eirn af ollu Oſkaptur er. Nu være þad ad ſon̄u noog til ad vitna um̄ Gud‑
doom Frelſarans, ad han̄ er eilijfur og allra Hluta Skapare, en̄ Johan̄es lætur ecke
kyrt þar med, helldur ſeiger han̄: J ÞVJ VAR ORDJD, Og ORDJD Var
LJoos Man̄an̄a. Med hvoriu han̄ teikna vill, ad allt hvad Lijfs Anda hefur, And‑
legan̄ edur Lijkamlegan̄, þad life af þvi ſama Lijfe, og af han̄s Fyllingu hofum vier all‑
er medteked. Hvornen̄ utmaalar Paulus hin̄ ſan̄a Gud fyrer Athenu Borgar Mon̄‑
um, er han̄ foor til þeirra med Chriſtne‑Boded? J honum lifum vier, erum vier og
hrærunſt vier, Act. 17. En̄ hvad er þad an̄ad en̄ þad, ſem hin̄ ſame Poſtule vitnar um̄
Chriſt? Col. 1. Ad i honum ſtande til ſaman̄s edur ſtandeſt aller Hluter. Þad er
vardveiteſt og ſtioorneſt af honum. Þvi ſeiger og Poſtulen̄, Heb. 1. Ad han̄ bere alla
Hlute med Orde ſijns Kraptar. Eg giet ecke bored allt þetta Foolk ſagde Moiſes vid
Gud, Num. 11. Þegar han̄ villde hafa ſig undan̄ þeigen̄ ad ſtijra einſamall Jſraels
Foolke, af hvoriu Ordtæke Ritningaren̄ar eg þad fillelega ælykta, ad ſa ſem ber alla
Hlute med ſijnu kroptuga Orde, han̄ ſtioornar ollum Hlutum med Gude Fodur og
Heilogum Anda bæde a Himne og Jordu, hvad ſialfur DRotten̄ ſamþycker, er han̄
ſeiger: Þad ſem Faderen̄ giorer, þad giorer Sonuren̄ eirnen̄ med, Joh. 5. ſem Von
er til, þvi han̄ ſeiger berlega, ad Faderen̄ ſie i ſier og han̄ i Fodurnum, Joh. 14. Jo‑
han̄es ſeiger, ad ORDJD hafe vered i ORDenu, en̄ hvilijkt þad ORDJ ſie, greiner
han̄ ſialfur, Joh. 5. So ſem Faderen̄ uppvekur og lijfgar þa Daudu, ſo lijfgar og
Sonuren̄ þa han̄ vill. Og þott han̄ hafe þad med morgum Dæmum ſan̄ad, þa er þad
ſamt af han̄s ſialfs Uppriſu allra kun̄ugaſt orded. Adrer Guds Men̄ hafa fyrer
han̄s Krapt uppvaked hina Daudu, en̄ eingen̄ hefur ſialfan̄ ſig af Daudum vaked, ne‑
ma han̄ eirn. Þetta vottar han̄ ſialfur. Þvi ſagde han̄ vid Gydinga. Briooted þi‑
er þetta Muſtere, en̄ eg ſkal þad a þrem Dogum upp aptur byggia, en̄ han̄ talade um̄
Muſtere ſijns Lijkama, ſeiger Joh. 2. Og um̄ Saalena ſeiger han̄, Þar fyrer elſkar
Faderen̄ mig, ad eg læt mijna Saal fra mier, ſo eg hana aptur take, eingen̄ tekur ha‑

na fra mier, enn eg legg hana fra mier sialfur. Eg hefe Valld til ad leggia hana fra mier, og Valld til hana aptur ad taka, og þessara ordsaka vegna hafa heilager Guds Menn i Ritninguñe yduglega kallad hann Gud, þvi Gud er alleina sa ed dasemdarverkenn giorer, Ps. 72. Eg hefe allareidu nockur Vitne þar til leidt af hinu Gamla Testamentenu, og mætte þo enn fleire telia. Enn Lærefveinarner hans og Postular, sem voru uppfræddet af honum, sau hann og skodudu, 1. Joh. 1. atu og drucku med honum, uppa hverra Lærdoom hans Kyrkia bygd er, Peir ed hans Vitnisburd hafa med sijnu eigenn Bloode underskrifad, og lated Lijfed fyrer þennann Sannleika, Peir luka aller einum Munne upp umm þetta. Hans Vitne hafe þier heyrt, er JEsus elskade, sem var Johannes, er Gudspialled ritad hefur. Enn hann talar enn þa framar, 1. Joh. 5. seigiande: Vier vitum ad Guds Sonur er komenn, og ad hann hefur giefed oss Hiarta til ad þeckia hinn Sannarlega, og ad vier sieum i hinum Sannarlega, þad er i Guds Syne; hann er sannur Gud og þad eilijfa Lijf. Rom. 1. giefur St. Paall Gude allra Hluta Skapara þann Titel, ad hann sie Blessadur umm allar Allder: Enn i sama Pistle Cap. 9. seiger hann umm JEsum Christ, af hverium (hann meinar Fedrunum) ad Christur er epter Holldenu, hvor ad er Gud yfer ollum Hlutum, blessadur ad eilijfu. Judas Postule DRottens, hann endar sinn Pistel med þessum Ordum: Gude alleina vijsum Frelsara vorum, sie Dijrd og Magt, Kraptur og Velldе, bæde nu og umm allar Allder. Peim somu Ordum sem Guds Eingieteñ Sonur hefur skipad oss syndugum Monnum ad kvedia Gud vorn Fodur i Drotteñlegre Bæn, Matth. 6. Med þeim somu avarpar hann hier vorn Frelsara, hvad hann munde ecke giort hafa, nema hann villde hafa honum Gudlegann Heidur veittann. DRottenn Gud þinn skalltu tilbidia og honum einum þioona, seiger Moyses Deut. 6. og 10. Og med þessum somu Ordum rak JEsus Diofulenn burt fra sier, er hann freistade hans, og sagdest munde giefa honum oll Rijke Veralldar, ef hann fielle framm og tilbæde sig, Matth. 4. Hvar af audsært er, ad einsomlum Gude, enn aungvum odrum tilheyrer soddann Lotning. Enn hvad seiger St. Paall umm JEsum, hann seiger ad i hans Nafne skule oll Knie sig beigia, bæde a Himnum og Jordunne, og under Jordunne, Phil. 2. Og so Menn vite ad hier er eingenn undantekenn, þa seiger Postulenn Hebr. 1. i Davids Orda Stad, ad aller Einglar Guds skule hann tilbidia. Enn ef þad skulu Einglarner giora, hvorier ed sia yduglega Guds Fodurs Auglit a Himnum, Matth. 18. þvi munu þa ecke skylldar til þess hinar Oædre Skiepnur? Pegar Johannes villde hafa tilbeded Eingelenn, þann er talade vid hann, Apoc. 19. þa varnade hann honum þess og sagde: Sia til, ad ei giorer þu þetta, tilbid þu Gud. Enn er hann fiell til Foota Guds Syne, þa aptrade hann honum ecke, helldur lagde sijna hægre Hond yfer hann, seigiande: Ottast ecke, Eg em hinn Fyrste og Sijdarste, Apoc. 1. Og hvad opt var DRottenn vor tilbedenn, jafnvel i sinne Auaud hier a Jordunne. Hin Canaaniska, Matth. 15. Maria Syster Lazari, Joh. 11. Hundrads Hofdingenn, Matth. 8. . Og adrer miklu fleire tilbadu hann, og hann audsijnde þar med,

ad

ad honum Guddoomlegur Heidur tilheyrde, ad hañ vard vid ollum þessum jafnskiott og þeir beiddu. Ræningeñ sem med honum Krossfestur var, tilbad hañ Daudvona, sialfañ komeñ ad Dauda, Luc. 23. þa sijnde JEsus fyrer Alvoru ad hañ Gud var, þvi hvorsu mætte hañ einum Stoorbrota Mañe Himnarijked giefa, nema hañ sialfur ætte þess Valld a Himnum. St. Stephanus Frumburdur hañs Vijslarvotta, hañ tilbad hañ midt i Andarslitrunum, og var hañ þa fullur af H. Anda, sem Lucas vottar, Act. 7. Heyrt hafde hañ med hvilijku Kalle ad JEsus lietst a Krossenum, er hañ sagde: Fader i þijnar Hendur fel eg miñ Anda, Luc. 23. Eñ hañ giørde þess eingañ Mun og hiñs er hañ sagde: HErra JEsu medtaktu miñ Anda. Hvar fyrer? Þvi hañ visse ad Fader og Sonur voru eitt, og Sonureñ Fodurnum ad allre Tign, Dijrd og Mætte samjafn epter Guddoomenum. Heidingiar þeir ed af Gude eckert vissu, og voru aan hañs i Heimenum, Eph. 2. þeir skøpudu sier adskiliañlegar Meiningar um God sijn, er þa hofdu þo ecke skapad, og meintu ad eirn være odrum undergiefeñ, eñ þvilijkt er eckert um JEsum ad þeinkia. So Eilijfur, so Allmaattugur, so Alvitur sem Fadereñ er, so er og Sonureñ, so sem hiñ Heilage Athanasius Lærefader hefur oss þad kiendt i siñe Trwarjaatningu. Jehova vor Gud, Jehova hañ er eirn seiger Moyses, Devt, 4. Eñ ef ecke er nema eirn Gud i Veruñe, og þad er aadur vottad ad JEsus sie Gud, hvernig maa hañ þa honum miñe vera? Og þvi seiger Postuleñ til Heb. 1. Ad hañ sie wtþryckeleg Mynd hañs Personu. Eg er Jehova, þad er mitt Nafn, og mijna Dijrd vil eg eingum giefa seiger DRotteñ, Esa. 42. Være nu ecke Guds Sonur Fodurnum ad ollu jafn, og være þetta Nafn ecke Guddoomlegrar Veru, i hvoriu ad eru Priaar adgreindar Personur, þvi munde Gud þa sialfur Giæskuñar Bruñur, hafa opeñberad sijna Dijrd med þessu Nafne, þeim sem oll Saalareñar Velferd aa þvi rijdur ad vita a hvorn þeir eiga ad trwa, og hallda eingañ honum jafnañ? Eñ hañ hefur skipad oss ad trwa aa Soneñ. Hvi munde hañ seigia vid Moysen, Exod. 3. Eg mun vera sa eg vera mun, og þad skalltu seigia Sonum Israelis, Sa ed vera mun, sende mig til ydar? Þvi munde hañ seigia fyrer Muñ Esajæ: Eg er Jehova, og fyrer utañ mig, er eingeñ Gud, Cap. 45. Munde nockud Guds Eingieteñ Sonur, sa ed er i Fodursins Skaute zanheidra siñ Fodur, þar med ad giora sialfañ sig honum jafnañ, nema hañ visse þad være so? Þvi seiger hañ þa, Apoc. 1. Eg em Alpha og Omega, Upphaf og Ender, sa sem er, og sa sem var, og sa sem koma mun, hiñ Allmaattuge. Þvi munde hañ seigia vid Philippum, er hañ beiddest epter ad meiga siaa Fodureñ? Phillppe, sa sem sier mig, hañ sier Fodureñ, trwer þu ecke ed eg em i Fodurnum, og Fadereñ i mier? Joh. 14. Þvi munde sialfur Fadereñ kalla hañ sijnu Nafne? Edur mun hañ sijna Dijrd odrum giefa? Þvi seiger hañ þa Jer. 23. Eg vil uppvekia David eitt Riettlaatt Sæde, saa ed mun Rijkia sem Konungur, og þad skal honum vel-luckast, og hañ skal Fremia Log og Riettinde a Jordu, aa hañs Dogum mun Juda hoolpeñ verda, og Israel ugglausbwa: þad mun vera Nafn hañs, er hañ mun nefna hañ med, Jehova vort Riettlæte:

Þvi

Þvi mun hañ aptur itreka þetta, i33. Cap. seigiande: A þeim Dogum mun Juda holp eñ verda og Jsrael tryggelega bwa, og sa ed kallar, hañ mun vera Jehova vort Riettlæte? Mun ei þetta vera hañ, sem oss er af Gude giørdur til Riettlætis, til Helgunar og eilijfrar Saaluhiaalpar? 1. Cor. 1. Hvar fyrer mun Gud Allsheriar eñ framar seigia uñ siñ Son, Hos. 1. Eñ eg skal Myskuna Hwsenu Juda, og frelsa þa fyrer Jehova þeirra Gud, og ei vil eg frelsa þa med Boga edur Sverde edur Strijde, Hestum edur Riddara Lide. Meñ þreifa aa þvi, ad þetta er i JEsu af Nazareth fullkomnad og framkomed. Hañ var aleñ i Faatækt, Luc. 2. Hañ uppoolst i Armood, hañ hafde ei þar hañ mætte Hofde sijnu adhalla, Matth. 8. Hañs Rijke var ecke af þessum Heime. Ecke strijddu hañs Þienarar fyrer hañ, Joh. 18. Hañ skipade Petre ad slijdra Sverded, Matth. 26. J sijnu mesta Yferlæte reid hañ eirnre Ösnu iñ til Jerusalem, Matth. 21. hvadañ hañ var eins og Oboota-Madur til Gaalgans wtleiddur, og hañs bestu Viner og Villdarmeñ eru deydder hañs vegna allañ Dageñ. Eñ þo er i öllu þessu Volæde Rijke Guds Sonar i hañs Barna Hiortum stærra orded eñ nockurt Konungs Rijke hefur uñ Æfe vered. So eg maa þad satt jaata, er Severus Sulpitius seiger, Lib. 2. Histor: Sacræ, uñ Draap Guds Barna under Diocletiano Keysara: Vier hofum alldrei frægare Sigur uñed, eñ þa vier ecke urdum med 10. Ara Offsooknum sigrader. Munde nu öllu þessu vera spaad uñ JEsum, edur hañ nefndur þvi Nafne, sem Gude einum er eigenlegt, og eingum odrum maa aan Syndar tilleggiast, nema hañ være eirnrar Veru med Gude Fodur, og honum samjafn ad öllu? Zacharias ecke af sialfum sier, ecke af eigeñ Hugbode sijnu, helldur fullur af Heilogum Anda seiger uñ Johañem, Luc. 1. Og þu Sveirn munt nefnast Spaamadur hins Hærsta, eñ þad er kuñugt ad Johañes var Fyrerreñare JEsu, og Eingill undañ hañs Auglite sendur, Mal. 3. Eñ ef hañ er hiñ allra Hærste, hvorneñ maa þa nockur honum hærre vera? Ef hañ seiger sialfur, Eg em hiñ Fyrste og Sijdarste; Apoc. 1. Hvor kañ honum þa fyrre ad vera? Og hvad hallded hefur vered uñ Messiam aa Hiervistar Dogum D Rotteñs, þad kieñer Johañes 5. seigiande: Þess meir sooktu þeir epter ad deyda hañ, ad hañ ecke einasta braut Hvijldardageñ, helldur sagde Gud ad vera siñ eigeñ Fodur, giørande sig jafnañ Gude, hvad hañ med þessum Ordum giørde: Miñ Fader erfidar allt hijngad til, og eg erfida, Sem villde hañ sagt hafa, miñ Fader er ei bundeñ vid Sabbatsdageñ, ad hañ ei stioorne öllum Hlutum bæde a Himne og Jordu, epter Villd siñe, so lækna eg og þa siwku, epter þvi Vallde sem eg hefe, og maa þvi ecke aa moote seigia, ad þesser Raunglaatu Meñ toludu riett i þessu. Paulus er skorenordur uñ þetta Efne, þegar hañ eggiar Christna Meñ aa Hoogværd og Lijtelæted, seigiande: Vered eins lynder og JEsus Christus var, hvor þoott hañ Guds Mynd være, hiellt hañ þad ecke fyrer Herfaang Gude jafn ad vera. Og hefe eg so med nockrum Rokum vitnad fyrer ydur, ad JEsus er Gud eilijfur, Almaattugur, alls Heidurs verdugur, og Fodurnum ad öllu jafn epter Guddoomenum, ecke þess vegna, Brædur mijner, ad eg

þurfe nockrum i þessum Safnade ad telia Trw hier um̄, þvi þad jata aller med Hiarta og Mun̄e, helldur ad eg i stuttu Maale audsijne wt af þessu H. Evangelio, hvilijkur han̄ sie, er vort auma Holld og Blood hefur uppa sig teked, hvar um̄ Johan̄es framar talar med þessum Ordum: Og Orded Vard Holld Og Bygde Med Osz. Hvor Ord ecke eiga þan̄ Veg ad skiliast, so sem ad Guddoomuren̄ sie i Man̄doom um̄breittur, hia Fod ur Lioosan̄a er eingen̄ Um̄breiting edur Mynd til Um̄breitingar, seiger Jacob Postule Cap. 1. En̄ þar han̄ nefner Fodur Liosan̄a, þa meinar han̄ Gud: En̄ þad er adur vottad, ad JEsus Christus sie san̄ur Gud, þar fyrer er þvi laangt fiærre, ad han̄ kun̄e hin̄e minstu Um̄breitingu underorpen̄ ad vera, og þoott ei være an̄ad til Vitnis hier um̄, þa eru Johan̄is eigen̄ Ord er hier standa skom̄u sijdar i Evangelio: Vier Saaum Han̄s Dijrd, Dijrd So Sem Eingietens Sonar Af Fodurnum. En̄ nær saau þeir hana? Ad son̄u i Kien̄ingun̄e, i Kraptaverkunum, i Skijrnen̄e, en̄ ecke sijdst þa han̄ forklaradest a Fiallenu, Matth. 17. og var þad hin̄ same er þeir hofdu eted og druck-ed med, 1. Joh. 1. So er þa ecke Guddoomuren̄ um̄breittur i Man̄doom, helldur hefur Guds Sonur Man̄doomlega Nattturu uppa sig teked, so sem Paulus til Hebreos Cap. 2. ad Orde kiemst, ad han̄ hafe ecke Einglana, helldur Abrahams Sæde a sig teked, teiknaude þar med, ad han̄ hafe Man̄doomen̄ teked i Samfielag og Einingu sin̄ar Guddoomlegu Persoonu, o g i þessum Ordum: Orded Vard Holld, er venilegur Ordshattur Ritningaren̄ar: so seiger Gen. 2. Adam vard ad lifande Saalu, þegar Gud blies lifande Anda i Man̄sins Naser, ecke þad ad Lijkamen̄ um̄breitteſt i Saal, helldur teiknast med þessu Orda tiltæke, hin allra nakvæmasta Eining a millum Saalar og Lijkama, hvor miog so er þessare lijk, þvi so sem Saal og Lijkame verda ad eirnre Persoonu, so urdu og Tvær Natturururnar i Christo, eirn Gud og Madur, þegar han̄ Holld og Blood uppa sig took, þetta vitnar allvijda H. Ritning, bæde i Spaadoomunum i gamla Testamentenu, sem og i Medkien̄ingu þeirra er saau og skodudu han̄, og hvorra Hendur a honum þreifudu, 1. Joh. 1. og saau þo han̄s Dijrd, so sem Eingietens Sonar af Fodurnum. Hin̄ fyrste Vottur i gamla Testamentenu er sialfur Gud, er han̄ sagde ad Kvin̄un̄ar Sæde skyllde i sundurmeria Hoggormsins Hofud, Gen. 3. Hvilijkt ad sie þetta Kvin̄un̄ar Sæde, þad vitnar Esajas Cap. 9. med þessum Ordum: Eitt Barn er osz fædt, og eirn Sonur er osz giefen̄, hvors Hofdingia Doomur er a han̄s Herdum, og han̄s Nafn er Undrunarlegur, Raad, Hetia, Kraptur, eilijfur Fader og Fridar Hofdinge. Siaed hier, Brædur mijner: Han̄ sem fæddur er, han̄ sem Spaamaduren̄ Barn kallar, han̄ nefner han̄ under eins Fodur Eilijfdaren̄ar, af hvoriu lioost er, ad han̄ er bæde Gud og Madur. Og ad þetta sie meint um̄ JEsum af Nazareth og ecke an̄ad Barn, vottar Esajas Cap. 7. Sia þu ad ein Jomfrw mun Oliett verda, og mun Son fæda, og han̄ mun hun kalla Im̄anuel, þad er Gud med osz. Þetta seiger Lucas Cap. 1. fram̄komed ad vera. Morg on̄ur Vitne mætte hier til leida ef þad Tijmen̄ leifde, en̄ i hinu Nija Testamentenu eru ecke færre. Hin̄ sterkaste Vottur

Vottur er Thomas Postule, hvor ed ecke villde trwa fyrr enn hann took a, enn þegar hann liet sijnar Fijngur i Naglaforenn, og sijna Hond i hanns Sijdu, þa æpte hann upp af Fagnade, og sagde: O Drottenn minn og Gud minn, Joh. 20. St. Paull sem var i Pridia Himen uppnumenn, og heyrde þar Oumrædeleg Ord, 2. Cor. 12. hann kallar hann hinn mikla Gud, og Frelsara JEsum Christum, Tit. 2. og hinn same seiger: Ad hann sie giörd ur af Sæde Davids epter Holldenu, Rom. 1. Mannsins Sonur sem talade vid Nicodemum, seigest vera a Himne, Joh. 3. og aptur seiger hann vid Gydinga, Joh. 8. Pier leitest vid ad deyda mig, eirn Mann sem seige ydur Sannleikann, og sialfur seiger hann, þegar hann hafde sialfur aptur teked Saalu sijna, Ande hefur ei Holld nie Bein, so sem þier siaed mig hafa, Luc. 24. Vier vitum ad ecke fædest af Manne nema Madur, enn Lucas seiger ad Maria hafe fædt sinn Eingieten Son, hvar fyrer ad Postulenn til Hebræos skrifar, ad hann sie hluttakande Hollds og Bloods eins og Smaa-Bornenn, Heb. 2. Paull seiger enn aptur, Col. 2. ad i honum bwe oll Fylling Guddoomsins Lijkamlega, þad er Reyndar fullkomlega og sannarlega.

I Foornum Gamla Testamentesins bioo Gud so sem i Skugga epterkomande Giæda, Hebr. 10. J Christo hofum vier sialfann Lijkamann, Col. 2. og hann bijr i honum eins og Saal Mannsins bijr i hanns Lijkama. Kraptur Guds bioo i hanns Spamonnum og odrum Heilogum, enn ecke vard hann ein Persona med þeim, hvad liosst er þar af, ad Guds Ande veik fra þeim a stundum, enn Guddoomurenn Christi hefur alldrei Manndoomenn vidskila orded, fra þvi fyrsta Augnablike Gietnadarens, og mun helldur alldrei verda umm alla Eilijfd. Pvi Eingillenn er hann bodade Moodur hanns Gietnadenn, Luc. 1. seiger ad hann mune drottna yfer Huse Jacobs ad eilijfu, þad er ad hann skule alldrei hanns Konungs Tign afleggia, hvor honum þo ecke er odruvijse meddeilld, enn fyrer Jbud Guddoomsins. Jaa þott hinn grimme Dande sundurslite Saal og Lijkama i Pijnunne, þa maatte hann þo ecke leysa þad Band Eiingarennar, sem var mille Guddooms og Manndooms, þvi hvorsu maatte hann af sialfum sier, og af eigenn Kroptum upprijsa ella? Eige veit eg hvort nockurt Vitne er sterkara edur liоosara umm Guddoom og Manndoom Christi i eirnre Persoonu, helldur enn St. Pauls. 1. Tim. 3. er hann seiger: Pad er mikell Leindardoomur Gudhrædslunnar (þad er Christenndoomsins) ad Gud er openberadur i Holldenu, Riettlættur i Andanum, er siedur af Einglunum, er Predikadur Heidingiunum, er truad i Heimenum, er uppnumenn i Dijrdenne. Hvad er þetta Br. M. ad Gud sie Riettlættur i Andanum? Kann nockur ad riettlæta þann Riettlaata i Jsrael? Enn þesser ad giæta, ad þetta Ord, þad er ad vidurkienna sannann og riettlaatann ad vera. So skrifar Luc. Cap. 7. ad allt Foolked og Thollheimtumennerner hafe riettlætt Gud, þad er prijsad hann og medkient sannann Gud ad vera, i Andanum seiger Postulenn, þad er epter Guddoomenum, so seiger Petur, 1. Pist. Cap. 3. umm Christ, ad hann sie deyddur epter Holldenu, enn lijfgadur, þad er, lifande epter Andanum, þad er Guddoomenum, og med sama Hætte seiger Paulus,

Rom. 1.

Rom. 1. ad hañ sie auglijstur Guds Sonur i Mætte epter Anda Heilagleikans, So er þa Meiningeñ, ad i Christi Hollde hafe Guddoomureñ so auglijst sig, ad Meñ hafe jaatad og þeckt, ad Gud hafe i honum bued. Er siedur af Einglunum, hvort helldur þad eru Postular Drottens, sem opt verda Einglar kallader, Mal. 2. Apoc. 1. edur og Guds Einglar, sem gyrnast ad skignast iñ i þeñañ Leyndardom, 1. Pet. 1. Pa eru hvorutveggiu þesser fullnooger til Sañinda. Er Predikadur Heidingium, er truad i Heimenum, Þesse Ord sijna oss, hvad hiner fyrstu Christner Meñ hafe hier uñ hallded, og hvorneñ Drottens eigeñ Postular hafa Christum predikad. Uppnumeñ i Dyrdeñe, hañ sem þeir vissu ad doo a Krossenum, af Daudum uppriseñ, hañ sem aat og drack med þeim, a hvorium þeirra Hendur þreifudu, 1. Joh. 1. hañ saau þeir til Himens faranda, med Guddoomlegre Dyrd. og Skyed took hañ i burtu fra þeirra Augum, Act. 1. O! hvilijk Dypt Audæfaña og Guds Vitsku. Hier maa allur Eingla og Maña Skilningur i hina mestu Undran falla. Petta er sa Leindardoomureñ, sem huleñ er fyrer Vitringum, eñ nu er openberadur Smælingium, Matth. 11. Hvor vill utseigia hañs Gietnad? Esa. 53. Hañ er fæddur af Fodurnum fyrer allar Allder, hvor vill þad utseigia? Hañ er gieteñ af Heilogum Anda i Tijmanum, Hvor vill þad utseigia? Hañ er fæddur af Meyu eirnre, hvor vill þad utseigia? Oss fallast Hendur af Forundran, þegar vier heyrum ad Moisis Stafur verdur ad Hoggorme, Exod. 7. Pegar Aarons Vondur bloomgast, Num. 17. Pegar Sooleñ stendur kyrr, Jos. 10. Pegar hun geingur uñ nockur Strik til baka aptur, 2. Reg. 20. Pa Biorgeñ klofna i sundur, Matth. 27. Pa Vatned skiptest i tvo Hlute, og stendur eins og Mwrveggur, Jos. 3. Pegar Elldureñ breñer ecke og giorer ongvañ Skada þvi sem i hañ er kastad, Dan. 3. Og er þad þo Ender allrar vorrar Undrunar, ad vier seigium þad sie ecke undarlegt, þott hañ sem Natturuna skapad hefur, giete uñbreitt Natturuñar Hattum. Eñ hvad skulum vier uñ þad seigia, ad Gud Natturuñar Madur verdur? Og hañ sem var fyrer allar Allder, hlijder Tijmans Logmaale? Ad Skapareñ fædest af Skiepnuñe? Og hañ sem Himen og Jord taka ecke, verdur i Moodurlijfe iñeluctur? Pesse Gietnadur, þesse Fæding eru so furdanleg, ad þegar Kraptur hins Hæsta yferskygger Riett-trwada Saalu, þa gietur hañ slijka Hlute vid heñe, ad Mañureñ fær þeim ecke wtklaked, og lætur sier nægia þar med, ad allt Tilefne þessa stoorundrunarlega Furdu-Verks er iñefaled i þañs Almætte, hañs Giæsku, hañs Vitsku og Omælañlegre Myskunseme, er þad giort hefur. Honum sie Lof, Dijrd og Heidur, uñ Allder Allda, AMEN.

Añañ Dag Joola.

Gudspialled, Matth. 23. Cap.

J Þañ Tijma sagde JEsus til Gydinga Foolksins og Høfdingia Kieñemañaña: Siaaed, Eg sende til ydar Spaameñ, Spekinga og Skriftlærda, og nockra af þeim munud þier Aflijfa og Krossfesta, og suma munud þier Hwdstrijkia i Samkundu Hwsum ydar, og af añare Borg i adra munud þier þa offækia, so ad yfer ydur kome allt Riettlaatt Blood sem aa Jørdena wthellt er, i fraa Bloode Abels Riettlaata, allt til Bloods Sachariæ Sonar Barachiæ, hvorn þier draapud a millum Musteris og Altaris. Sañlega seige eg ydur, ad allt þetta mun koma yfer þessa Kynslood. Jerusalem, Jerusalem, þu sem aflijfar Spaameñena, og grijter þaa er til þijn eru sender, hvorsu opt hefe eg viliad samañsafna Sonum þijnum, lijka sem Hænañ samañsafnar Ungum sijnum under Vænge sier, og þier hafed ecke viliad? Siaaed, ydar Hws skal ydur i Eyde laated verda. Þviad eg seige ydur, ad þier munud eige siaa mig upp fra þessu, þaangad til þier seiged: Blessadur sie sa sem kiemur i Nafne DRottens.

Exordium.

ÞEgar Meñ athuga a eina Sijdu Guds Owtseigiañlegañ Heilagleik, hañs Riettlæte og hañs Almætte: Og so añars Vegar, ad Heimureñ er nidursøktur i hid Vonda, 1. Joh. 5. hvar ed sialf Giæskañ lijted añad sier, helldur eñ þad sem heñe er Gagnstædelegast, sem er Jllskañ og Ogudlegar Athafner syndugra Maña, þa meigum vier med Blygdun vors Andlitis medkieña þad satt ad vera, sem Moyses seiger, Num. 14. DRotteñ er Þoleñmoodur og miøg Myskunsamur, fyrergiefande Synder og Misgiørder. Nu þoott ad øll Verøllden ætte i einu Hlioode ad prijsa þessa Guds Giæsku, þa mætte þo sijnast, ad hañ hefde hvad mest auglijst hana sijnu Foolke a Gamla Testamentesins Døgum, þvi uñ þa maa jaata þad satt ad vera, sem David seiger, ad Gud hafe ecke so giørt øllu Foolke, Ps. 147, Eñ hvøriu launade sw þverbrotna Kynslood sijnum Gude? Hañ klagar sialfur yfer þeim fyrer Moyse, Num. 14. Ad þeir hafe Tijusiñum møglad a moote sier i Eydemørkuñe. Hañ sette Miñing sijns Nafns a medal þeirra, Exod. 20 Þar var hañs Elldstoo og hañs Bwstadur, Esa. 31. Eñ þeir tooku vid Tialldbwd Molochs, og vid Stiørnu Guds þeirra Remphan, Act. 7. Þeir uñvelltu hañs Skickan, og yfergaafu Guds Bodord fyrer Maña Setninga, Matth. 15. Eñ aflijfudu hañs Spaameñ, sem til þeirra voru sender. Allra sijdarst sende hañ þeim Soneñ, og sagde, so sem JEsus kieñer i Epterlijkinguñe, Matth. 21. Þeir munu feila sier fyrer Syne mijnum, eñ þad villde ecke so til ganga; Þeir søgdu: Þesse er Erfingeñ, laatum oss raada hañ af Døgum, Jaa, vier vilium ecke laata þeñañ drottna yfer oss. So hafa þeir og sialfañ Guds Eingieteñ Son a Krosseñ uppheingt, þañs Pijnara og Posiula af Lijfe teked; Forsmaad þeirra Kieñingar, og eckert Ogiørt laated þad Gude kuñe til Stigdar ad verda; Hvar uñ JEsus þeim brixlar hier i Evangelio, og under eins fyrerseiger, hvad stoorkostleg Hefnd ad fylgia mune a epter so laangvaranlega Forsmaan Guds og hañs Heiløgu Orda, þegar þeir høfdu uppaused Bruñ Myskunareñar og uppfyllt Mælingu Syndaña: Þvi DRotteñ er eirn Hegnare, eirn vandlætande Gud, Jaa, eirn Hegnare er DRotteñ a sijnum Mootstødu Møñum, og sa ed ei mun gleyma þvi a sijnum Ovinum, seiger Nahum Spaamadur. So er nu øll sw Olucka komeñ yfer þessa vesølu Þiood;

sem Gud og hañs Spaameñ hafa fyrer sagt, af þvi ad þeir ecke þecktu siñ Vitinnar Tijma, Luc. 19. Og þeirra Hws er þeim i Eyde laated; So sem DRotteñ spaaer hier i Gudspiallenu; Eñ þeir wtrekner um̃ alla Verolld, hafa hvorge blijfañlegañ Samastad, nema þad er þeir þiggia verda af þeim er þeir sijst villdu. Nu høfum vier sied þeirra Ofarer, Brædur mijner; Eñ giæt- um ad þvi, ad hvad sem skrifad er, þad er skrifad oss til Lærdooms, Rom. 15. Ei sijdur þetta Heilaga Gudspiall, eñ hvørt añad; So ad vier wt af Gydingaña hrædelegu Dæme laatum oss um̃hugad vera ad leita DRottens medañ hañ er Naalægur, Esa. 55. ad ei følllum vier i nock- urt syndsamlegt Andvaraleyse, þvi ef Gud þyrmde ecke hinum Naatturlegu Kvistunum, þa er uggvænt ad hañ oss ei þyrme, Rom. 11. Eg hefe i Guds Nafne aasett i þetta Siñ, ad tala um̃ þa Hlute wt af Gudspiallenu, sem oss kuña ad hvetia til ad rækia Guds Heilaga Ord, og laga vorn Lifnad þar epter, so ad ei kome yfer oss þær straungu Hootaner, sem rætst hafa allt ofmiøg a hañs Foolke Gydingum. O DRotteñ hiaalpa hier til i Nafne JEsu Christi þijns Eingietens Sonar, og gief þijnum Børnum Naad Heilags Anda þar til, Amen, J JEsu Nafne, AMEN.

Utleggingeñ.

ÞAd er vidteked hiaa øllum Gudhræddum Moñum, ad Meñ hallda þad fyrer stoora Synd ad fara illa med Guds Gaafur, sem hañ hefur giefed oss til Notkunar og Lijfs Upphelldis, og faaer ei þeirra verdugur, sem ecke hyrder þær og medtekur med stærsta Þacklæte og Lofgiord vid Skaparañ; Eñ Ord DRotteñs, er eingeñ almeñeleg Gu- ds Giof: Þad kostade hiñ eilijfa Vijsdoom ecke nema faa Ord ad skapa Himen og Jø- rd af eingu Efne, Gen. 1. Af hvørium hañ allt til þessarar naalægrar Stundar gief- ur allre Skiepnu sitt Foodur. Eñ i Synda-Fallenu giordest Vañmaattu reñ so maatt ugur, ad hiñ goode Gud vard ad taka til Almættes sijns, so þad Endurskapad yrde sem Syndeñ og Diofulleñ hofdu vanskapad, og þad kostade hañ so myked, ad opeñbera oss siñ Vilia og Veg Saaluhiaalpareñar, ad þad ellijfa Ord Fodursins, Joh. 1. hiñ Ein- gietne Sonur Guds, sem er i hañs Skaute, hlaut Þioons Mynd aa sig ad taka og gior ast oss ad øllu lijkur, Phil. 2. ad Syndeñe fraatekeñe, jaa, ad þola hier i Eymdum vors Holldsallskonar Volæde og Vesolld. Hvad vyrdest ydur þa Born DRotteñs? Hvilijk Skom̃ er þad einum Synda Præl, ad troda under Fætur sier hina dijrmætu Perlu, Matth. 13. sem DRotteñ Dijrdareñar hefur kostad so miked uppaa, ecke siaalf um̃ sier til nockurra Nota, helldur hønum til Lækningar, til Myskunar og Syndalausu ar, sem var hañs Ovinur og Barn Reideñar? Rom. 5. Eg vil ecke faa mier til Orda, um̃ Postula DRotteñs JEsu, hvorier ed uppfyllt hafa Leifar Christi Harmkvæla aa sijnu Hollde fyrer hañs Lijkama, sem er Søfnudureñ, so sem Paall um̃ sig ritar, Col. 1. Ecke i þeirre Meiningu, ad hid allra miñsta vante aa Christi Pijsler til ad frida fyrer syndugt Mañkyn hiaa Gude, so ad þeir edur nockur añar þyrfte ad bæta hañs Forþien- ustu upp, helldur hiñs vegna, ad Guds Sonur hefur ecke einasta lided oss til Forlijkun- ar, helldur og til Epterdæmis, so sem Postuleñ til Hebræos 12. vottar. Þa hafa þess er Guds Meñ ad Dæme sijns HErra lided allskonar Hormungar, og ad Sijdurstu Daudañ, til ad byrta Guds Søfnude (hvørn Paulus hier nefner Christi Lijkama) ha- ñs Evangelium, og ad sijna þeim bæde med Orde og Epterdæme hina riettu Leid til Him

narijkis. Nu fyrst hin eilijfa Myskunseme hefur audsijnt oss so stoora Giæsku, oss sein bwum a Torfu þessare, so ad seigia wtlæger fra allre Verolldu, ad vier og meigum reik nast a medal hans Safnada, þa verum ecke so Opacklaater edur Rænulauser, ad vier forsmaum þenan dijra Doom sem Guds Astviner hafa vared bæde Fie og Fiore til ad utbreida um Verolldena, so ad þesse JesuChristiSendeför hefur og nad til vor, hvorla þeir ecke þecktu, edur vissu, hvort vier mundum nockurn Tijma Manneskiur verda, edur ei, helldur giordu þeir þad alleina wt af Hlijdne og Elsku vid sin Herra, og heitum Kiærleika vid alla þa sem a hans Nafn trwa mundu, þvi sokum þess, ad þeir hofdu Vitnisburd H. Anda i Hiarta sijnu um þad ad þeir væru Guds Born og elskudu han, og þecktu ad Mootlæte þessara Tijma var ei verdt þeirrar Dijrdar, sem Gud hefur sijnum tilbwed i eilijfu Lijfe, Rom. 8. þa villdu þeir kosta Lijfe og Velferd til þess, ad sem flester kynnu hennar niootande ad verda. Epterdæme hins H. Stephani, hvors signadre Minning ad þesse blessade Dagur helgadur er, þad heyrdum vier af Pistlenum sem nijlega var sungen fyrer Altarenu. O HErra Gud, hvilijk var hans Roksseme, hans Vandlæte, hans Polenmæde, þar ed han ad Dæme sijns Frelsara, beidde fyrer þeim sem han villde hafa a Guds Veg snwed, þegar han stood fyrer Daudans Dyrum, vard honum þad fyrst ad Veige, ad bidia Ovinum sijnum Myskunar, Luc. 23. og sijdan ad fela sin Anda sijnum Frelsara i Hendur, so kiæra hafde þesse Guds Astvinur, bæde sijna og þeirra Velferd. Pad er og kunnugt af St. Pauls Pistle til Romveria Cap. 9. ad han seiger: Eg æskte sialfur ad vera wtreken fra JEsu Christo fyrer Brædur mijna epter Holldenu, og ad Postulen hafe ecke talad þetta fyrer Sidasaker, helldur af fullre Alvoru, og ef eg maa segia af nockurskonar Elskunar Ofbode, lijku þvi sem Christo þrijste til þess ad lata heingia sig fyrer Syndgran, þad votta þau Ord er han skrifar strax ad ur a þenan Hatt: Eg seige Sannleika i Christo, eg lijg ecke, ad samvitande mier Samvitsku minne fyrer H. Anda, af hvorin audsært er, hvad lijtels han meted hefur sijna Velferd hia annarra, uppa þad han feinge Vitnisburden JEsu Christi wtbreidt, þeim til Syndalausnar og Saaluhialpar er han bundu, ossooktu og hroktu fra eirnre Borg i adra, fra einum Ranglatum Doomara til annars, og mætte hier uppa morg onnur Dæme finna, ef þad Tijden leifde. En þu sem ætlar þier med þessum Guds Einglum sionu Vist ad hafa i eilijfre Himnarijkis Dijrd, giæt ad sialfum þier, ad þu ecke ad litlu hafer þann dijrmæta Hlut, er þeir hafa so mikels meted, og þegar þu heyrer Johannem halshoggven, Matth. 14. Jacob med sama Hætte Lijflaaten, Act. 12, Petur Kross festan, og allar Guds Hetiur med smanarlegum Dauda af Dogum teknar, fyrer þetta Sannleiksins Ord, og hina mestu Goodgiord, sem aungvan Maka hefur, þa ber saman hvad fraleitt ad sie þessu, Toomlæte og Hiarrœna sumra Manna, þeir ed lifa a vorum Dogum, og allar Stunder þykia inndælle en þær, er þeir eiga Guds Eyrende og Verk sinnar Saaluhialpar ad giora. So langt er fra þvi ad þeir hafe sig epter nockud Gott ad nema, af þeim sem til þess eru setter, edur late sier umhugad vera, ad Born

þeirra edur Hiw lære þad er þeim kan̄ til Sidboota og Saalar-Nota ad gagna, Jafnvel þott þvi sie nærre aa hvoriu helgum Deige yferlijst, ad aan Guds heilögu Orda Peckingar, kan̄ Madureñ sijdur ad lifa Andlegu Lijfe helldur eñ Lijkamlegu, fyrer utañ Fædsluna. Pad vottar JEsus er hañ sañfærde Andskotañ fordum Daga med Moysis Ordum, seigiande: Madureñ lifer ecke af Einusamañ Braude, Devt. 8. helldur af sierhvoriu Orde þvi er framgeingur af Guds Muñe, Matth. 4. Hvad vill hier af verda, Born mijn? Nema ad sa er andlega daudur, sem ecke hefur Foostur Saalu siñe i Guds Orde, jafnvel þott hañ life fullur og feitur i Lijkamanum. O! Jerusalem, Jerusalem, þu sem aflijfar Spaameñena og grijter þa sem til þijn eru sender, seiger JEsus. Ad soñu giorer þad eingeñ medal vor, eñ hvad giora þeir ed forakta Spaadoomana og þær Kieñingar sem þar wt af eru? Pa vantar eckert nema Tækefæred til ad giora hid sama. JEsus griet yfer Borgeñe er hañ saa hana og sagde: Ef þu visser hvad til þijns Fridar heyrde, þa munder þu a þessum þijnum Tijma þar Vaktan a hafa, eñ nu er þad huled fyrer þijnum Augum, Luc. 19. Mun hañ eñ nu ecke i Dag seigia hid sama i sijnu heilaga Orde, vid alla Hyrdulausa, sem ecke vita ad giora Grein aa Trw siñe, edur skynia meir hvad Christeñdoomur er, eñ blindur Madur kañ um Lite ad dæma? Þetta munu Ofgar þykia, eñ eg maa spyria, ef Meñ vita þad almeñelega, þvi haga þeir sier ecke þar epter, og ef Meñ þad ecke vita, þvi leggia þeir ecke allañ Hug aa ad naa þvi, aan hvors þeir kuña ecke Guds Born ad heita, ecke Himnarijke ad erfa, og ecke eilijfar Helvijtis Pijsler ad umflyia? Eg vil ei tala um þad, hvorsu hyrdulauser ad marger eru i þvi, ad laata Born og Ungdoom læra ad lesa Guds Ord, sem þo er eitt ægiætt Medal til ad naa Grundvellenum i hinum saña Christeñdoome, og so miklum Froodleik i Guds Orde, sem næger til Saaluhiaalpar: Ecke er ad dyliast vid þad, ad marger Unglingar eru so Tornæmer, ad þeir faa ecke teked allt þad af einum Predikunarstool, sem þeir þursa til andlegs Upphelldis. Sæded ber ecke Avöxt þott þvi sie kastad i Jordena, nema þad rotne, 1. Cor. 15. ei helldur Guds Ord i Mañsins Hiarta, nema Meñ smellte þad med yduglegre Umþeinkingu: ad þessu giæta Meñ ecke, og ætla þad sie noog, ef Guds Ord þijtur um Eyrun i Kyrkiuñe, og jafnvel þoott sumer medtake þad med Fagnade, um Stundarsaker, Luc. 8. þa hefur þad ecke alltijd so mikla Root, ad þad fære Avöxt, nema þad sie nært og vökvad med sijfelldre Astundan.

Gud skipade Israel ad þeir skylldu brijna sitt H. Logmaal fyrer Bornum sijnum, þa þeir sætu i sijnu Hwse, Devt. 6. Eñ ef so þotte miked varda um Logmaaled, sem er nockurskonar deydande Bookstafur, 2. Cor. 3. og ongvañ kañ af siaalfu sier hoolpeñ ad giora. Hvad skal eg þa seigia um Ord Evangelij, sem er Kraptur Guds til Saaluhiaalpar ollum þeim sem trwa, Rom. 1. Skyllde þad ecke med allre Astundan kostgiæfa? Edur seiged mier, Brædur mijner, er þad so lijted, ad vier meigum þessarar Guds Gæfu med Fride og Frelse niota, fyrer hvoria Guds Eingieteñ Sonur hefur Lijf sitt laated, og hañs heilager Pijslarvottar epter hañ, til ad stadfesta hañs Vitnis-

burd hia Mañaña Sonum æfenlega, iñ til þess hañ kiemur? So er nu Guds heilagt Ord dijrmætt, so er þad til Saaluhiaalpar naudsynlegt, edur riettara ad seigia Omissande. Nu vil eg þess hier gieta, ad þetta tijmanlega Lijf, þad er Eymdum og Andstreime vafed. Madureñ af Kvinuñe fæddur, er fullur Eymda og faarra Lijfdaga, seiger H. Job. 14. og jafnvel þeir sem Heimureñ lætur vel, ad þeir una þo ecke a allañ Haatt vel vid Hag siñ, hvar skulum vier faa añad betra Raad vid siijku, eñ i Guds Heilaga Orde? Morg eru Maña Mein. Eirn hefur Fullsælu Fiaar, eñ er þo Oheill ad Lijkamans Burdum: Ecke gietur Gots edur Gardar bætt honum þad, Guds Ord verdur ad hugga hañ i hañs Veikleika, So ad þott Saal og Lijf vanmegnest, þa lære hañ samt af þvi ad vona a Drotteñ, Ps. 73. Maaske hañ sie og heilbrigdur, eñ a Osundarmeñ, þa epter honum sitia, og laate hañ ecke i Fride, hvorke Nott nie Dag, Eckert stødugt Raad fiñur hañ vid þvi i Veralldlegum Munum, edur hia siñe Skynseme, þott hañ sie Allvitur, þvi vorer Vitsmuner eru Haalfverk, 1. Cor. 13. Guds Ord skal kieña honum ad varpa allre siñe Ahyggiu uppa Gud, hañ mun þvi vel til Vegar koma. Kañske hañ vante og hvorke Heilsu, Metord nie Vinsælld-er, eñ þa er honum nærsta hætt ad ecke falle hañ i Andvaraleise, nema hañ lære ad þeckia sig af Guds Orde. Verda maa hañ gyrnest meira eñ hañ a, so sem þad giarnañ fylger Audlegdeñe, Pad er verra eñ Vanheilsa Lijkamans, þvi þad er nockurskonar Siñisveikia, vid þvi giefur Guds Ord honum Raad, ad eckert hafe hañ iñ i Heimeñ bored, mune þvi eckert i burtu bera, 1. Tim. 6. Lære þvi ad vera rijkur af goodum Verkum, og medbijta hinum Naudþurftuga, ef hañ vill riettelega Aud siñ brwka. Kañske og hañ sæke tijmañlegañ Munad i Audlegd siñe, og seige med hinum Rijka: Et og dreck Saala mijn, þu hefur til margra Ara samañsafnad, Luc. 12. Eñ Guds Ord miñer hañ a, ad hafa sijna Uuadsemd i Drottne, hañ mune giefa honum þad hañs Hiarta gyrnest, Ps. 37. Añar er heill Heilsu siñar, eñ hefur Skort a Lijkamlegre Atviñu og Veralldar Munum, honum seiger Guds Ord, ad þegar hañ hafe þad hañ kuñe ad eta og drecka og klædast med, skule hañ ecke framar Umsorga edur fyrer Morgundeigenum Umhyggiu bera, Matth. 6. So ad hvorn Kost Mañlegs Lifnadar sem vier tøkum, þa er Guds heilagt Ord Boot vid ollum Meinum, so sem Paulus vottar, ad Gudhrædslañ sie til allra Hluta nytsamleg, 1. Tim. 4. Þetta vil eg nu ecke sagt hafa i þeirre Meiningu, ad þad sie noog ad heyra Guds Ord og læra þad, so ad Meñ kuñe Greiner Ritningareñar, og adra Fræde utanad, þvi Guds Rijke er ecke foolged i Ordum, helldur i Krapte, 1. Cor. 4. Pad er ecke noog ad hroosa Guds heilogum Pijslarvottum, eñ lifa þo ecke epter þeirra Dæme edur Kieñingu, þad geingur nærst þvi ad uppbyggia Leide Spaamañaña og prijda Grafer Riettlaatra, og seigia: Hefdum vier vered a Dogum Fedra vorra, villdum vier ecke hafa vered þeirra Stallbrædur i Lijflaate Spaamañaña, Matth. 23. Þvi so sem ad Paall seiger, Rom. 2. Ad ecke Heyrendur Logmaalsins sieu Riettlaater, helldur þess Giorendur mune Riett

laater verda; So kallar og Christur þa sæla sem ecke alleina heyra Orded, helldur þa sem vardveita þad, Luc. 11. Eñ ad vardveita Orded, þad er ad lifa þar epter. Forgiefens vardveita Meñ Orded i Hiartanu, nema þeir laate þad siaa i Lijfernenu, þvi af þeirra Avoxtum skulu þier þeckia þa, seiger Herrañ, Matth. 7. Gudlætur rigna hid sama Regn yfer Korn-Akureñ og Þyrnebuskeñ, eñ yfer Korned til þess ad þvi verde samañsafnad i Hloduna, eñ Þyrnereñ verdur uppbrendur, Matth. 13. og þo er Doggeñ hin sama; Siaae hvor eirn til hvoria Root hañ hefur i Hiarta sijnu, til ad taka a moote hiñe Himnesku Dogg, sem ad er Guds Ord, giæte sierhvor ad, hvad langt ad þesse Vokve siigur, og i hvada Jord hañ fellur. Doggeñ er good, Orded er gott, allt þangad til þad kiemur i vondt Hiarta, og verdur þar Ilmur Daudans til Daudans, 2. Cor. 2. og þeim til Fordæmingar sem ongvañ Avoxt færa, nema Þyrna og Þystla, sem til einskis añars duga, eñ ad utkastast og i Ellde breñast, Heb. 6. Eñ eg veit ecke hvort hun hefur i gooda Jord falled, nema Avexterner þad auglijse, Matth. 5. So lijse ydar Lioos fyrer Moñum, ad þeir siaae ydar Goodverk, og dyrke ydvarn Fodur sem a Himnum er. Ecke var ad ælasa Gydingum fyrer þad ad þeir ecke kyñu Ritningarnar. Paulus seiger uñ þa, ad þeir hafe haft ad soñu Vandlætingu Guds, eñ ecke epter Skynseme, Rom. 10. þeir voru bæde Skriptlærder og Logvitringar, Eñ þo kallar JEsus Phariseos Blinda, Blindra Leidtogara, og ad þeir gleime þvi sem mest er i Logmaalenu, Doomenum, Truñe og Myskunseme, Matth. 23. Saduceei þottust og Spekingar vera, og villdu þreita Spurningar vid Christ, eñ Drotteñ sagde vid þa, þier villest og vited ecke Ritningarnar, Matth. 22. Spekingar Gydinga sem lifdu a Christi Dogum voru i þeirre Meiningu, ad þeir alldrei kyñu ad forganga edur illa fara, þvi þeir væru Abrahams Syner, Joh. 8. Eñ Johañes kiende þeim þad langtum odruvijs, þegar þesser hvorutveggiu komu til hañs Skijrnar, þa sagde hañ, Matth. 3. Þier Nodru-Kyn, hvor hefur kient ydur ad uñflya tilkomande Reide? þar fyrer giored verduga Avoxtu Ydraneñe, og seiged ecke med sialfum ydur, vier hofum Abraham fyrer Fodur, þvi maattugur er Gud ad uppvekia Abraham Sonu af Steinum þessum. Forfedur þessa Lijds hielldu miked uppa hid fyrra Mustered, er Salomon Konungur liet byggia, og meintu ad þad alldrei skillde falla, af þvi ad þeir ecke riett skildu Guds Fyrerheit, þvi seiger Drotteñ Gud fyrer Muñ Jeremiæ, Cap. 7. Setied ecke Traust ydar a falska Hlute, seigiande: Mustere DRottens, Mustere DRottens, helldur vanded Vegu ydar og Giorder ydar, og giored riett a mille eins Mañs og añars, þegar þier steled, myrded, drijged Hoor, sveried falsklega og dijrked Baal, skylldu þier þa koma og standa fyrer mier i þessu Hwse, sem kallad er epter mijnu Nafne, og seiged: Vier erum Ohulter, so ad þier giored allrahanda Svijvyrdingar? Þessa Mæling siña Fedra uppfylltu Israels Syner a Christi Dogum: þad er alkuñugt af Josepho, þeirra eigeñ Sagna Meistara, hvorsu Kappsamlega þeir hielldu uppa Mustered, og so leinge þad stood, vill-

du

du þeir ecke þijdast under hid Romverska Valld.. Par fyrer var þad ein Hofud-Sok hiaa þeim, ad tala hid miñsta i giegn þessu Guds Hwse, þad sijner oss Dæme Christi, Matth. 26. Dæme Stephani, Act. 6. Dæme Pauli, Act. 21. hvorier aller voru fyrer þetta hardlega aaklagader; Eñ ecke ad sijdur seiger JEsus hier i Gudspiallenu: YDar Hws Skal Ydur i Eyde Laated Verda. Pad er, ad hiñ vollduge Gud villde þar ecke leinge iñe bwa: þad took til sneṁa ad rætast, þegar Fortiallded mille Mustereṡins og hiñs allra Helgasta rifnade i sundur i Pijnuñe Christi, Luc. 23. voru og ecke miog morg Ar til þess, ad Josephus skrifar, ad nockru fyrer Eydeleggingunna hafe Rodd heyrst i Musterenu, seigiande: Forum burt hiedañ. Nu vil eg miñast a þad DRottenñ seiger vid Juda, Jer. 7. Fared þier til mijns Stadar, sem var i Silo, hvar eg liet mitt Nafn first bwa, og siaaed hvad eg hefe giort vid hañ fyrer Illsku mijns Foolks Jsrael. Par fyrer af þvi ad þier giored nu oll þesse Verk, seiger Drotteñ, og ad þier heyred ecke þa eg tala til ydar fra Morgne til Kvollds, þier giegned mier ecke þegar eg kalla, þa vil eg giora vid þetta Hws, sem kallad er epter mijnu Nafne, uppa hvort þier treisted, og þeñañ Stad, hvorn eg hefe giefed ydur og ydar Forfedrum, so sem eg hefe giort Silo.

Nu vil eg seigia i Guds Stad, Brædur mijner, Gaanged þier til hiñar sijdare Jeru salem, og skoded alla þa Olucku sem yfer hana er komeñ, og hvorsu Spaadoomur Herrañs Christi er rættur aa heñe, ad ei munde þar Steirn yfer Steine vera, Luc. 19. Christur seiger; Ydar Hws Mun Ydur i Eyde Laated Verda. Hvar fyrer? Pvi þad ecke var framar Guds Hws, þad vottar hañ sialfur skoñu sijdar er hañ sagde: Skrifad er, Mitt Hws er Bæna Hws, eñ þier hafed giort þad ad Ræningia Bæle. Christens Mañs Hiarta er i Endurfædinguñe uppbigt til þess ad vera Guds Mustere, vited þier ecke seiger Paull, 1. Cor. 3. ad þier erud Mustere Guds? og eñ aptur seiger hañ, Ydar Lijkamer eru Mustere H. Anda, Cap. 6. Hvad verdur þa Br. M. þegar Guds Mustere verdur saurgad? Pad verdur Ræningia Bæle, þegar þad med illum Hugreñingum Ordum og Giordum, sem af Hiartanu frañkoma, verdur giort ad Satans Herberge, mun þad þa framar vera Guds Kyrkia? Pess være Oskande, ad ecke hende Christna Meñ þad sama og Gydinga, ad þeir reiddu sig ofmiog uppa þad, ad þeir være skijrder, geinge til Altaris, heyrdu Guds Ord i Kyrkiuñe: Allt þetta giordu Gydingar epter þeirre Pioonustu, sem aa Gamla Testamentesins Dogum tijdkud var. Pad er ad soñu Gude ad þacka, ad fæſter a medal vor adhafast þær Skañer, sem þeim er brijxlad uñ:. Faaer slaa Meñ i Hel, fæster leggiast med Kpiñu sijns Naunga, Peir eru nu ecke hellдur so marger miog, sem fundner verda i Opeñberum Pioofnade, Eñ verda maa ad margur laate sierhvad af þessu Ogiort, añadhvort af þvi ad hañ er ecke so Skape fareñ, meir helldur eñ af Trwñe og Elskuñe til Guds og Kiærleikanum til Naungans, edur og ad vær Ottunst Meñena, og añadhvort Straff edur Amæle af þeim, og er slijkt eingeñ Dygd fyrer Gude. Jseñ breñer ecke, af þvi hañ er kalldur, og Vatned reñur ei aafrañ þa þad er stiblad upp, so og hefur sa eckert Hroos fyrer Gude, sem

af

af Nattúruñe er sidsamur, og ecke hneigdur til Stoor-Glæpa, og hefur þo sierhvor eirn so miked Illt i sier, ad hañ gietur med þess Aflaate Gud dijrkad, þad munde sierhvor eirn fiña, ef hañ geinge nockud skarplega i Riett vid sialfañ sig, og liete sier ecke nægia Skriftargaang Phariſæarans, Eg þacka þier Gud, þad eg em ecke so sem adrer Meñ, Luc. 18. Þeir voru sidprwder Meñ i wtvortis Haattseme, og lifdu Hardlijfe, eñ þo heyrum vier þeirra Vitnesburd, Matth. 23. af honum sem visse hvad med Mañenum bioo, Joh. 2. Og so sem þeir þottust ecke þurfa Christs Forþienustu vid, so Ottast eg ad Meñ ydrest nu ecke nema stoorra Klækia, eñ giore smaa Synndernar ad hinum stærstu Syndum, og kaste þeim Ydrunarlaust uppa Guds Sonar Hrygg, þvi hañ hafe noogu breidt Baked ad bera þær: Þad hafde ſa goode HErra, er hañ var Hwdstrikt ur fyrer mijna Skulld, sem veit mijns Herra Vilia, eñ giore hañ ecke, og hefe þvi mörg Sløg forskulldad, Luc. 12. Þad hafde hañ þegar hañ bar siñ Kross ut af Jerusalem miña vegna, sem læt so illa vid, ad taka hañs Kross uppa mig og fylgia honum epter, er hañs þvi ecke verdugur, Matth. 10. Þad hafde hañ þegar hañ bar mijnar Synder uppa Tried, og liet sitt Lijf fyrer þær a hinum smaanarlega Krossens Gaalga fyrer mig, sem ad so tregt veiter ad krossfesta mitt Holld med þess Gyrndum og Tilhneigingum, Gal. 5. eñ ad hañ vilie taka i moote þeim Syndunum og kasta þeim i Hafsins Diwp, sem eirn helldur ecke fyrer Synd, og ecke þecker hañ þad fyrer Synd, jafnvel þott hañ meige þad vel þeckia af Guds heilögu Orde, ef hañ giæfe sier Stunder til ad rañsaka Guds Vilia og sitt Framferde, þvj hefur hañ ecke lofad og aungvu umheited, ad þær kvittast skule fyrer hañs Dauda, nema Meñ þeirra af Hiarta ydrest. Eg tala um þær, sem eirn veit og man, Þvi um hinar Ovitañlegu, hvorra Fiollda eingeñ veit, Ps. 19. vil eg ei odruvijse tala, eñ ad eirn Syndare laate sig af Hiarta angra þad, ad hañ gietur ecke i þessu Hollde Eitt Augnablik Syndlaust lifad. O HErra Gud, þu hiñ Heilage og Riettlaa..., hvor kañ ad vita, hvad opt hañ syndgar? Aller Heilager hlioota þig Fyrergiefningar ad bidia, Ps. 32. a þeim Deige, nær Reikningsskapureñ skal halld ast, hvad munum vier þa ecke Ohreiner Ormar? Gud vertu oss syndugum Lijknsamur; og hialpa oss O HErra fyrer þijna Giæsku, sem ecke villt Syndarans Dauda, ad vier lærum ad þeckia vorn Saurugleik, og sporna vid Syndunum, so vier mættum med alvarlegre Ydran og þijns Sonar Bloode afþvegner, vera visser um Fyrergiefning vorra Afbrota, aadur eñ vier forum burt hiedañ. Þad veite goodur Gud fyrer JEsu blessadar Under og Forþienustu, Amen.

Þridia Dag Joola.

Gudspialled, St. Johañ. 21. Cap.

I Þañ Tijma, sagde JEsus til Peturs: Fylg þu mier epter. Petur snere sier vid, og leit þañ Læresvein epterfylgianda, sem ad JEsus elskade; Sa er og um Kvølldmaaltijdena hafde

de æ hañs Briooste leiged, og sagt: HErra, Hver er sæ er þig Forrædur? Pa ed Petur leit nu þeñañ, seiger hañ til JEsu: HErra, Hvad skal þesse? JEsus seiger til hañs: Ef eg vil hañ blijfe til þess eg kiem; Hvad kiemur þad vid þig? Fylg þu mier epter. Pa gieck su Ordræda a medal Brædraña; Þesse Læresveirn deyr ecke. Og JEsus sagde eige til hañs, hañ deyr eige, helldur ef eg vil hañ blijfe til þess eg kiem, hvad kiemur þad vid þig? Þesse er sa Læresveirn, er uñ þetta ber Vitne, og þetta skrifade, og vier vitum ad hañs Vitnisburdur er sañur.

Exordium.

Nÿerst siælfum DRottne JEsu Christo, og þeim Astgiøfum sem hiñ goode Gud hefur i hønum giefed vondre Mañeskiu, þa er eingeñ þvilijk, so sem Raad og Skilningur, er hañ hefur Sæler vorar prijddar med, þau adgreina oss fra Villu-Dijrunum, Grøsunum, Eykunum og ødrum Skiepnum a Jørduñe. Eg veit ecke i hvøriu Madureñ være betre eñ Hestureñ, nema ad hañ stioornadest af Skynsemeñe, og hvad meira er, ad ein Vitsiola Mañeskia, hvøria Gud hefur med Fæsiñn straffad, hun er øllum ødrum Skiepnum midur a sig komeñ, hvad oss sem Heilvita erum fyrer Guds Poleñmæde, ætte ad þrijsta til þess ad bruka Dijrgrip þeñañ til Loss og Dijrdar hønum, er hañ oss giefed hefur. Eñ Gud nææde, ad þar vill vera stoor Brestur a hiæ all-møргum og hiæ flestum, og eg mæ seigia hiæ øllum nockud; So ad David hefur nooga Orsøk til ad taka Syndugum Møñum Vara fyrer, ad ecke lijkest þeir Hestum og Mwlum, hvørium Meñ verda Beitsle og Bitel i Muñ ad leggia, Psalm. 32. Og samt þykiunst vier aller noogu Vitrer, og erum noogu framvijgder i þvi Skada ad giøra, i þvi ad dæma uñ adra eñ ecke uñ siælfa oss, i þvi ad leita epter þvi sem vort er, eñ ecke añars, þvert a moote Postulans Bode, 1. Cor. 10. So þad geingur Olijkt þvi er hañ i ødrum Stad seiger, ad Meñ eru Børn i Skynsemeñe, eñ ecke i Hreckvijseñe, 1. Cor. 14. Eg meina i hiñe riettu Vitsku, sem Ritningeñ so kallar, og þar i er foolgeñ, ad þeckia G[illegible]d og siælfañ sig, og velldur þad þvi, ad Meñ læta sier vera so añt uñ þad, ad hnijsa uñ añara Maña Hættu, ad Meñ giefa sier ecke Stunder til ad rañsaka sijna eigeñ, hvørin þo eckert er þarfara i vorn Sæluhiælpar Verke, og er þesse Spilling Nætturuñar so rijk i Mañlegu Hollde, ad Grein af heñe hefur stwnged sier wt, jafnvel hiæ Guds Astvinum. Dæme høfum vier a hinum Heilaga Petre i upplesnu Gudspialle; Eñ uppa þad ad Meñ vita skyllde ad þvilijkt er Synd, jæ, ein Synd sem margt Illt af sier leider, sem sijdar mun sagt verda, þa ætalde DRotteñ heñañ siñ Læresvein nærsta hardlega og røksamlega fyrer þetta. Nu þoott ad Skapløsiur þesse sie ecke hiñ miñste Avøxtur Spillingareñar, þa vite Meñ þo, ad Gud er so Vijs, og so Mættugur i Breiskleikanum, ad þar er eckert i Nætturu Mañsins so Illt, ad hañ kuñe ecke Gott af ad giøra, þvi ad Tilhueigingarnar voru i Ondverdu goodar og af Gude skapadar, Vanbrwkuneñ giører þær Skadlegar; Eñ þegar þær verda hreinsadar fyrer Endurnijungu H. Anda, þa kuña þær eñ nu allar Gude ad þioona til Vegsemdar, og Endurgietnum Mañe til Sæluhiælpar. Þar fyrer, ad so sem Forvituеñ er Skadleg og Hæskasamleg, ef heñe er beitt i þeim Hlutum sem Gud hefur bañad, so er hun Þørf og Gagnleg sie hun brwkud til þeirra er hañ boded hefur. Eg vil uñ hvørtveggia tala med fæum Ordum, epter þvi sem Gud giefur Raad til. Hvar til hañ styrkia vyrdist med Krapte sijns Anda i JESU Nafne, AMEN.

Utleggingeñ.

SAa leider gott af Forvitneñe seiger Ordshaattur gamall: Vier høfum nockrum Siñum heyrt, ad þær Syndernar er vier minstar holldum, þær kuña ad verda ad þeim stærstu, velldur þad þvi, ad Meñ bidia Gud ecke miøg rækelega Fyrergiefningar a þeim, eins og ad hañ sie skylldugur til ad hallda oss þad til gooda, sem vier ecke misvyrdum a sialfum oss, og geingur þad eins til um þetta, og um litla Skeinu a Lijkamanum, þa er vier forsmaum, ad hun verdur optlega ad Lijfs og Lima Tioone, sie ecke vid giort, Eñ þad maa kuñugt vera, ad þesse Okostur er ecke hallden fyrer neina Synd af morgum, og þo kañ skie fyrer Dygd, fyrer Adgiætne, fyrer Kostgiæfne, fyrer Framsijne, og hiner sem hana ecke æfa, fyrer Ohocka og Raadleysingia. Være nu þetta ein geñ Stoor-Synd i odru, þa er hun þo i þvi, ad hun ecke er hallden fyrer Synd, þvi eins kañ ein lijtel Synd ad fordæma Mañeñ fyrer Guds straunga Doome, so sem ein stoor, og verda þær þo þingstar sem alldrei verda þecktar nie med alvarlegre Ydran afþvegnar: Pad sijner oss Dæme Phariseans og Tollheimtumañsins, hvor ed foor Riettlaatare hinum aptur i sitt Huus, Luc. 18. Nu er þessu þo ecke so vared um Forvitnena, ad hun sie lijtel Synd, og hafe Meñ ecke añad til Dæmis, þa skignunst epter þvi, hvorneñ Syndeñ fyrst iñ kom i Heimeñ. Paall seiger oss þad hafe skied fyrer einn Mañ, i hvorium aller syndgudu, Rom. 5. med hvoriu Moote var þad? Ritningeñ greiner um þad noogu skijrlega hvorneñ Diøfulleñ sveik vora fyrstu Forelldra, sem er, ad þau skylldu fa Gyrnd til ad þeckia hid Illa, og forsmaa Guds Bodord i þvi ad vita hvorneñ Epled smackade, og ad verda Gude lijk, Gen. 3. Seiged mier Br. M. er ecke af þessare Forvitne komeñ øll Synd, og Daudeñ sem er heñar Verdlaun, iñruñeñ til allra Maña? Rom. 5. Bid eg ydur þvi ad athuga, sem Christner heita vilied, ad ef Agg, Reide, Præta, Øfund, Agyrne, Drambseme, Mañdraap, Hoordomur, Frillulifnadur, Afgudadyrkan, Gudlastan, Gal. 5. og adrar Skamer sem steipa Syndaranum i eilijfa Glotun, ef þetta seige eg eru Okoster hallduer ydar a medal, hvort ad Forvitneñ sem eg hefe sijnt, og eñ þa framar skal sijna, ad sie Mooder alls þessa, sie goodur Kostur edur so lijtel Synd sem hun ad Almeñinge hallden er. Ad søñu er þad satt, ad vier i aungvañ Maata eigum vorum Fyrstu Forelldrum ad aalasa, þvi þau brukade Gud til þess Medals, ad vier sem nu lifum, kyñum ad verda hluttakande hañs Giæsku. Po verdur þvi ecke moot sagt, ad þesse þeirra Forvitnis Synd, hun var hin stærsta Synd, sem af Mañkyneñu hefur frameñ vered, allar Synder sem sijdañ giorst hafa, þær eru ad søñu a moote Gude giordar, þo Meñ fremie þær vid Naaungañ, eñ þesse stefnde Riettlijnis a Guds Dijrdarfullu Haatign, Allt hvad Meñ nu syndga, þad syndga Meñ af Breiskleika edur Illsku Natturuñar, hvorrar Paankar eru vonder i fraa Barndoome, Gen. 8. eñ þau voru heiløg skopud, og þar þau voru so Dyrdleg skopud, þa gaatu þau audvelldlega hallded Guds Bodord. Eg maa ei fa mier þad til Orda, ad þau steiptu øllum sijnum Epterkomendum i Tijmañlega og eilijfa Ogiæfu hier med, þvi Guds Oumrædeleg Giæska sem hefur fyrergiefed þeim, hefur giefed mier og øllum

vorum Stoor-Syndurum noog Medal i sijns Eingieteñs Sonar dijrmætum og saklau sum Dauda, til ad faa þetta endurbætt oß til Saaluhiaalpar og Myskunar. En hitt vil eg bidia ydur ad hugleida, hvort ad Gud, sem vegna sijns Riettlætis straffade so hardlega þessa Synd Forvitnena, aa vorum fyrstu Forelldrum, hvort hañ seige eg, mune kalla hana gooda aa oß, sem valla kollum hana Synd ad vera. Nu so sem ad þesse Synd var i Upphafe Ordsok til allrar Mañsins Olucku, so er hun enn nu til hverrar Syndar, ef Meñ riett ad gaa, Af heñe sprettur allt Raanglæte mote Gude, mote sialfum oß og mote Naunganum. Andskoteñ sagde i Fyrstu vid Konuna: Gud veit ad nær sem þid eted af Eplenu, þa munu upplwkast Augu yckar, ad þid verded so sem Gud er, skyniande Gott og Jllt, Gen. 3. Hier af kiemur Forvitne su, ad Meñ vilia ecke lata sier nægiast med þad sem Gud hefur openberad oß i sijnu H. Orde til Saaluhiaalpar, hverneñ vier eigum ad trwa, hverneñ vier eigum Christelega ad lifa, helldur giora sier adskilianlegar Grillur um Guds Fyrerhyggiu, um hañs Veru, um þær Priaar Personur, um þau heilogu Sacramenta og margt añad, sem Guds Speke hefur ei unt syndugum Moñum grant ad þeckia, og hefur þo allt þetta so berlega auglijst hvorium heilvita Mañe sem ecke forsmaaer Uppfrædinguna, ad hañ maa þar vel vid una og holpeñ verda, eñ þeir sem þa vilia Forvitrer vera, þeir hafa lært þad af Fiandanum, ad laata sier ecke nægiast med Guds Giof, helldur eyda goodum Gaafum og Tijmanum, sem Gud hefur giefed til ad rækia sijna Saaluhiaalp, og ad kieña odrum, til þeß ad skignast iñ i Guds Leyndardooma, og hid Orañsakañlega Diwp hañs Guddoomlegrar Speke, lijker Bethsemitum, hvorier af Forvitne skignduft iñ i Orkena, og urdu þar fyrer af Gude slegner morg Pusund Maña, 1. Sam. 6. So eru og marger af hinum med Blindne slegner, þvi DRottenñ hefur hondlad þa i þeirra Slægvitsku, og hañ veit ad Prætur Vitringaña eru Hiegoome, 1. Cor. 3. Eins og Gud, sa sem vill ad aller Meñ verde Saaluhoolpner, 1. Tim. 2. hefde ecke giort þetta lioosara, hefde hañ vitad þad munde Mañeskiuñe vera hagañlegra til Saalar-Nota: Og þañeñ er nu Forvitneñ þeim skadleg, er sig hygna og lærdasta kalla, hvar af oll Vantrw, oll Hiaatrw, Afgudadyrkun, Mañasetningar, Jaa allar Trwar-Villur og Andskotans Evangelium er iñkomed i Heimeñ, og hvor vill þa seigia ad Forvitneñ sie ein lijtel Synd? Og þañeñ vanvyrda Meñ nu Gud med þessu er vier Speke kollum, og syndgar so Forvitneñ ein midt a moote honum, eñ ei giorer hun þad miña aa moote sialfum oß og Naunganum, þoott ecke eigum vier so Sok þar aa, þar vier erum ecke vorer eigeñ Herrar, Gud aa alla Sokena, samt lender Skadeñ hiaa oß, honum kuñum vier eckert Jllt ad giora med Forvitneñe. Vær komustum ei leingra þar med, eñ hiner er ætludu ad byggia sier Turn upp under Himeneñ, Gen. 11. Sialfum oß er hun vest, og so Naunganum.

Pegar Diofulleñ hafde smeigt þvi iñ hia Konuñe, ad Ovyrda Gud, þa flaug heñe þad strax i Hug ad vita hverneñ Epled smackade, og ad locka Mañeñ til Syndareñar, Gen. 3. So giorer hañ eñ i Dag, þegar hañ fær þvi skoted i Hug Mañsins, ad agta

 Gud

Gud lijtels, af þvi hañ ſkilur ecke allt hañs Raad, og þar kiemur ei ſtrax Hefud yfer vondar Athafner, þa hefur hañ bued ſier Rum i hañs Hiarta, til ad forvitnaſt um̃ þad, er hañ ſkilia kañ, ſem er um̃ Hage Naungans. Eingeñ a meire Plagu eñ ſa, er þeſſ umSiukdoome er underorpeñ. Hvor er veſælle eñ ſa, hvors Hiarta ad Diofulleñ hef ur med Agyrne iñteked? Eñ mun nockud hiñ Algiarne gieta vered aan Forvitne? Hañ ſpyr alla Vegana epter þvi, hvorneñ odrum gange, hvad um̃ þeirra Eigur lijde, hvor iar Utriettingar þeir hafe? ecke til þeſſ ad ſamfagna þeim, ef þad er vel, edur ad ſampijn aſt, ef þad er illa, helldur ad hañ meige ſvæla under ſig a einhvorn Hatt Eigur þeirra, edur hindra þeirra Utvegur ſier til Abata, takeſt honum þad ecke, þa leggſt hañ uppa Sængena eins og Achab, 1. Reg. 21. og uner ecke vid nema hañ faae Naboth i Hel komed. Oſundena gietur Forvitneñ af ſier, og hun foſtrar hana. Eingeñ oſundar aňañ fyrer þa Hlute ſem hañ ecke af veit, eñ þad er Plaga hiñs Oſundſiuka, ad hañ gietur ei lifad aan þeſſ ad forvitnaſt um̃ Hag ſijns Naunga, jafnvel þott eingeñ Drep ſott ſie honum þvilijk, ſo ſem ef honum lijdur vel, og lijde honum illa, þa er honum þad ad ſoňu ein ſtundar Glede, eñ helldur þo jafnañ Spurnum fyrer, hvort þad mune ecke midur vera, og ſie þad ei, lijkar honum illa. Eins er hañ og Andſkoteñ, hon- um þyker vænt um̃ Mootgang Mañeſkiuñar, eñ ſamt er hañ þo eins Veſæll. Hiñ Dramblaate er Forviteñ, þvi hañ er Ærugiarnugur; hañ ſpyrſt fyrer, hvort nockrum ſie meire Lotning veitt eñ ſier? og fiñe hañ Breſt þar a, þa eirer hañ þvi ecke betur, eñ Haman, þa Mardocheus ei villde heidra hañ eins og adrer, Eſth. 5. Og er þetta ein ſtoor Olucka, ecke einaſta þeim ſem verda fyrer Skadanum og Ofbelldenu, helld- ur og hinum, er ala þeſſa Ovætte i Hiarta ſijnu, og maa þañ med riettu Dioful-ood- añ kalla, ſem af þeſſum þremur Andſkotans Einglum er plaagadur, þvi hvor þeirra hefur heila Sveit Diofla, þad er Skaña og Laſta, og er Forvitneñ þeim ſo Hand- geingeñ, ad þeir verda ad bruka hana til allra ſiña Utriettinga i Satans Eyrendum. Hvor er ſu Olucka Maña a medal, ſem Reidiñ og Heiptrækneñ ecke af Stad kome? Sundur þyckia, Tvijdrægne, Mord, Mañſlog, Strijd og Bloods Uthellingar, mun þad ecke allt af heñe koma? Eñ hvad ſeiger hiñ Vijſe Seneca hier um̃? Vilier þu ecke Heiptrækur vera, þa vert ei Hnijſiñ. Þad er margra Maña Hattur, ad þeim er mikel Forvitne a ad vita, hvad um̃ þa er talad og Raadſlagad, eñ ſlijkt er ſtoor Prældoomur og faavijſleg Ordſyke, þviad ſoddañ Meñ ſkal alldrei vanta eirn Hræſn- ara, eirn Ligara, ſa ed bere i Eyru þeirra falſkar Sogur Roog og Bakmælge, hvort ad ablar ſtoors Orooa i Hiartanu, eñ hialpar eckert til Eyrindaña Framkvæmdar, og lætur optlega þañ, er giefeñ er fyrer ſlijku, taka uppa ſig Oþarfa Mædu og Umhyggiu, og þott Meñ forſvare ſlijkt med þvi, ad Meñ hlioote ad forvitnaſt um̃ Raadagiorder O- vina ſiña, þa er þad einkis vert, þvi Forvitneñ, hvorſu forviteñ ſem hun er, ſkal alldrei faa ad vita Helmingeñ af þvi ſem ſatt er, og þott hun feinge, þa vill þad abla Mañenum laangtum meire Okyrrleika i Hiartanu, helldur eñ Vareigdar edur Framſyne, og er

þuſund

hußundsinum betra, ad kosta þeim Tijma, er Meñ brwka til hiegoomlegrar Forvitne, og til ad vita hvad hvor Her-Kiellingeñ um̃ hañ talar, ad brwka hañ, seige eg, til Kostgiæfne og Astundunar i sijnu Kalle og Embætte, og ad varpa siñe Ahyggiu uppá Drotteñ, Ps. 55. þvi hitt mætte æra, ecke einungis Ostodugañ, helldur og þañ sem añars være noogu Raadsettur, þar Verollden er full af Hreckvijse, Otrw og Opackꝛ kete, og er eingeñ Vijsdoomur lakare, jaa, eingeñ Heimska heimskare, eñ su, ad vilia allt þetta vita: Pad er eins og ef nockur hefde Ynde af þvi, ad hafa Mok vid Ofreskꝛ iur og ecke Mañeskiur. Hvad giorum vier oss i Lund? Munum vier ætla þad, vier munum med Einglunum bwa, edur Heilogum Moñum, og vitum vier ecke ad þeir eru flester sem uña sialfum sier best? Torsookt mun þad, ad venia Illskuna og Varmenskuꝛ na af þvi alldeilis. Par fyrer, þott ad nockur være so fiolkuñugur, so sem i Skrok-Sogꝛ um seiger, ad hañ kyñe ad giora sier eirn Speigel, i hvorium hañ sæe alla Bakmælge, Roog, Lijge, Aaustur, Raadagiorder, voudar Osker, Vauþacker, ljmislega Dooꝛ ma um vorar Athafner og Lijfernis hattu, suma saña suma logna af þeim, sem þo eru jafnvel myklu verre eñ vier villdum vera. Ef einhvor, seige eg sæe þetta i einum Speigle og horfde þar i litla Stund, þa munde honum ofbiooda, sierdeilis þeim, er mikꝛ lu a vid adra ad skipta, og kasta Speiglenum i burt, ef hañ heilvita være, og yrde þvi hvad fegnastur ad hañ alldrei optar i hañ lite, nema hañ villde verda eins og Ismael, ad hañs hond være a mote hvorium Mañe og hvors Mañs Hond a mote honum, Gen. 16. Ulfur af Mañe, og eins og Nebuchadnezar Stallbrooder Vargaña, Dan. 4. Og þesser Hluter er Meñ leitast so miog epter ad vita, eru þo optast eins og Pytur i Skooꝛ ge, hañ varer ei leinge, eins reñur Lijgeñ aptur þegar soñu mæter, og være þa betur heiꝛ ma seted, eñ fared, til ad Mañspilla sier og hefna a odrum þeirra Hlúta sem dodna af sialfum sier, eins og Svepptureñ þegar hañ er fullvaxeñ, Og breite Meñ odruvijs, þa ala Meñ Illgyrne añarra med Forvitneñe og Grunsemeñe er heñe fylger avallt so sem Skugge Lijkamanum, þvi þad er Haaske ad erta illt Skap og Samvitskur vondra Maña, hvorier ed laata opt af, ef þeir meina ad Strakskaptureñ sie duleñ, Eñ ætle þeir ad hañ uppvijs sie, þa drijfa þeir Illt ut med Illu, so framt þeir megna, þar þeir viꝛ ta ad þeir ecke eiga til Goods ad giera. O! hvad miklu betra er Raad Salomonis i þvi, ad laata sem Meñ siae ecke Orietteñ, og safna so Gloodum Eldds yfer Hofud Oꝛ vin sijnum, til ad færa hañ a rietta Leid. Tvær Dætur hefur Forvitneñ, sem Meñ leika vid eins og Smaa-Born edur Hvelpa medañ þær ungar eru, eñ þegar þær vaxa upp i Mañsins Hiarta, og hafa leinge soged Moodurena, þa verda þær skiæder Gripꝛ er, þad er Grunsemeñ og Trwgyrneñ, so lijkar Systur, sem þær eru skylldar til. Sa ed misgrunar hvorn Mañ, gietur alldrei nockurn Trwañ att, þviad þess trurre og dyggvare ad eirn er, þess helldur gremst honum þad, ad honum sie illa trwad, þar ed hañ ecke til þess viñur. Medal añara sijner oss þad Dæme Isbozeth Israels Konꝛ ungs, 2. Sam. 4. Hvor ed miste bæde Rijked og Lijfed fyrer þad, ad hañ misgrunꝛ

ade Abner um̃ Legord med Rispa, Frillu Sauls Konungs Fodur siins, 2. Sam. 3. Þegar Maagur Samsons tortrigde hañ um̃, ad hañ munde ætla Dottur siñe Einlæte, þa olle hañ þvi, ad Samson uppbrende Philisteaña Akurlønd med Refunum, Jud. 15. Og so skiedur þad tijdt, ad nær eirn ærlegur Madur er misgrunadur, tekur hañ sier uppa Refs-Ham, og gioreſt ad þeim sem hañ er ætladur ad vera. Þusund maa fiña Dæme til þess, bæde i Ritninguñe og añarstadar, og bar ad auke, er þ.in Ills hugar Vite, þvi seiger Plautus Skealld um̃ Moodurena, ad þar sie eingeñ Forvitni nema ad hañ sie under eins Illgiarn: Eñ Chrysostomus, ad eirn goodur Madur ætle skialldañ ødrum Ills, og skialldañ ætle sa Goods af ødrum sem er Vond ur sialfur, þetta er hvoriu Orde sañara, og sañast hier hid fornkvedna, ad margur ætlar mig sig, og maatulega dyggvañ. Og so sem ad hañ, ed hefur Saar eda Orkum̃l a Lijkamanum, hañ hriller vid ef nockur kiemur þar nærre þott alldrei snerte hañ þad, so ætlar hiñ Grunsame alls Ills til allra, jafnvel þeirra sem honum eckert Illt giora vilia, edur giora kuña, af þvi hañ er siaalfur sier Ills medvitande. I einu Orde ad seigia: Hun giører eirn Konung ad Tyraña, eirn Husbonda ad Bodle, eirn Þienara ad Drottens Svikara. Hun er Saattarspiller millum Hioona, millum Fedgina, millum Brædra, millum goodra Vina, og eru til þess Obriootande Dæme, og Dagleg Reinsla kieñer þad, og er þo Trwgyrneñ haalfu verre. So þad er sem i Forvvijsuñe stendur: Aungvum ad trwa ecke er gott, øllum haalfu verra. Eg veit ecke hvort ad Andskoteñ a nockurt saarbeittara Pijslarfære, eñ Trwgyrnena, hun er tvijeggiad Sverd, og skadar beggia vegna, bæde þañ sem trwer ølln, og hiñ sem loged er a. Naanka maa vid þvi, ad Eva trude Høggormenum, og Adam heñe. Fyrer Talhlijdne Potiphars maatte hiñ saklause Joseph i Vardhallde gista i mørg Ar, Gen. 39. Fyrer Talhlijdne Davids tapade Mephibozet haalfum Akrenum, 2. Sam. 19 og var hañ þo Sonur hañs besta Vinar. Fyrer Trwgyrne Assveri Konungs hafde allur Israel nærre þvi Lijfed mist, Est. 3. og auk þessa, þa gietur ecke hiñ Talhlijdne hia þvi sneidt, ad vera allra þeirra Narre sem ad honum liuga, hvorsu vitur sem hañ añars er, þvi eingeñ er Trwgiarn nema hañ sie og maalugur, eñ Mælgeñ er Teikn Heimskuñar, þess gietur Salomon, Prov. 29. seigiande: Saastu maalugañ Mañ, betre Von er a einum Vitfyrring eñ a honum. Og aptur Cap. 17. ad jafnvel eirn Heimskinge ef hañ þeiger, sie vitur hallden, allt þetta kiemur nu af Forvitneñe sem aadur er sagt, Og hefe eg nu so utmaalad þetta Skrijmsle ad nockru Leite; Eñ þo hvorge nærre so sem hun Reindar er.

Eñ nu vilium vier i hiñe sijdare Greineñe skoda hvorneñ vier kuñum ad giora þeñañ Okost ad hinum besta Mañkoste fyrer Naad Guds og Adstod H. Anda. Pad er vitañlegt Brædur mijner, ad hiñ fyrste og beinaste Vegur til allra Dygda og Mañkosta er sa, ad þeckia siaalfañ sig. Eñ sa sem Forvitnena brwkar til þess ad rañsaka sitt eiged Hiarta, sijn Ord og Athafner, hañ mun sijdur skignast um̃ añara Efne, og er þa lijkast ad

hañ

hañ kvittur verde vid alla þa Okoste og Oroa, er eg upptalde i hinum fyrra Partenum, so sem Madur ecke fær sieðañ siñ Yferlit i þvi Vatne, sem er af Vindenum uppblæsed, helldur nær þad lygnt er, so er og Omogulegt, ad sa kuñe sialfur sig ad þeckia edur rañsaka, sem eckert añad giorer, eñ ad forvitnast um añara Hage. Pad eru dijrmæt Ord sem Frelsareñ talade fordum, Matth. 7. Pu Hræsnare, drag fyrst wt Bialkañ wr þijnu Auga, og siaa til sijdañ, ad þu faaer utdreiged Flijsena ur þijns Broodurs Auga. Par er i Mañlegre Natturu nockurskonar Pootte, ad vier metum sialfa oss meir eñ adra, hañ kiemur af øngvu meir eñ þvi, ad vier rañsokum añara Hattalag meir eñ vort eiged, maa þad þo vita sierhvor eirn, ad hvorsu sem hañ vera þykest Kostum bweñ, þa er hañ þo ecke øllum betre, og hender oss i þessu þad sama og Stiornumeistarañ fordum, ad a medañ hañ var ad siaa epter Himen Tunglunum og goonde upp i Lopted, fiell hañ i Grifiu eina sem vard fyrer Footum hañs. Eñ vited þad Br. M. ad allur Vijsdoomur, so sem ad þeckia Stiarnaña Gang, Natturu Grasaña, Steinaña, Fuglaña, Fiskaña, þad er Faavitska hiaa þvi ad þeckia sialfañ sig, og þess er øllum þeim unt sem Gud hefur giefed heila Nænu; þad er ecke i odru foolged, eñ ad bera siñ Lifnad samañ vid Guds Vilia, sem bæde er iñskrifadur i vor Hiortu, Rom. 1. og oss Christnum Moñum þraalega Openberadur i hañs heilaga Orde, eñ þvi gleymum vier, og telium oss þad til Agiætis sem lijtels edur einskis er vert, edur vanbrwkum þad sem mikels er vert eñ hvad er þad þo er vier kuñum ad virda so mikels aa oss, ad vier forsmaaum adra? Pad eru añadhvort Luckuñar Giæde edur Natturuñar edur Naadareñar. Eg vil eirn Formaala hafa fyrer ollu þessu, og hañ sem Paall 1. Cor. 4. hefur fyrer þeim, er stærdu sig af Andans Gaafum. Hvad er þad Madur, ad þu ecke þeiged hafer, og fyrst þu hefur þad þeiged, þvi stærer þu þig þa, so sem þu hefder þad ecke þeiged? Um Luckuñar Giæde, Aud og Metord vil eg faatt tala, þad er Almeñinge kuñugt, ad eingeñ verdur af þeim aagiætare, marger verre, og er daarlegt ad hrokast upp af þvi sem hlotnast kañ hinum versta Mañe, og hid sama maa seigia um Natturuñar Gaafur, þott þær sieu goodar, þær eru wtvortis eda iñvortis. Utvortis er Abl og Frijdleike, eñ um Hreistena er þad ad seigia, ad Asneñ og Uxeñ eru eñ þa sterkare, og sieu þeir betre fyrer þad, þa mætte saa ofunda þa, sem odrum fremur þykest fyrer Ablsmuna Saker. Eñ hvad Frijdleikanum vidvijkur, þa eru Rooseñ og Liliañ miklu fegre, eñ hin vænsta Jomfrw, þvi Lausnareñ seiger, Matth. 6. ad Salomon i allre siñe Dijrd hafe ecke so skrijddur vered sem þær, og er þo vitañlegt, ad Gud hefur meira lagt til hiñs lijotasta Mañs, og hvorneñ sem þvi er vared, þa er þad Ovíturlegt, ad þeckia ecke sialfañ sig af Metnade þess Hlutar, sem eirn Kvillæ gietur i burt fraa oss teked, og Elleñ ad vijsu ræner alla þa er heñar bijda, eñ Daudeñ añars. Jñvortis Giædeñ er Gud hefur prijdt oss med, eru Vitsmunerner, þeir eru hiñ aagiætaste Hlutur, ef þeir eru til Goods brwkader, og þo allra hellst t l ad þeckia Gud og sialfañ sig, eñ saa er þad giører, honum er ecke hætt vid ad forvitnast um añara Mañs Naadslag edur Hattsemie, hañ hefur noog ad giora, ad

rañ

ransaka hvad hañ hafe hvorn Dag Gude a moote broted, og þeinkia sig um, hvornen hañ meige fa þad kvitt hiaa honum, og leidrett framveigis. Þ þessu og ødru þvilijku skylldu Meñ æfa Forvitnena, Br. M. i Staden þess ad hnijsa epter Naungans Hattum, honum til Meins, eñ sialfum oss til einskis Frama, og verdur hun þa ad hiñe bestu Mañprijde og Vegur til allra goodra Dygda. Naadareñar Giæde eru hinar andlegu Dygder, Trweñ, Voneñ, Polenmæden og Kiærleikureñ, sem er mestur af þessum, seiger Paall, 1. Cor. 13. og so þeir Avexter sem hier af spretta. Meñ vilia vel seigia, ad slijkt giete Meñ ecke vanbrwkad, þvi þad sie Guds Anda Verkan i oss, eñ giætum þess, ad so sem Gud kañ ad giora gott af Illu, so kañ Andskoteñ ad giora Illt af Goodu. Eg heyre ad Paulus i hinum fyrra Pistle til Corinthios og hinum þremur fyrstu Capitulum deiler aa þa Christnu i Corintho, vegna þess, ad þeir stærdu sig af andlegum Giædum, Eg heyre ad Phariseanum var þad til Ranglætis reiknad, ad hañ sagdest ei vera so sem adrer Meñ, Luc. 18. Hvad olle þvi Br. M? Vanþeckíng aa sialfum sier, eñ Forvitneñ um Tollheimtumañeñ, er hañ þóktest vita syndugre sier ad vera, sem þo foor Riettlaatur framar honum i sitt Hws. Pad er ad señu meste Daaraskapur, ad vilia stæra sig af Luckuñar og Naatturuñar Giædum, so sem aadur er sagt, eñ þo er sa eñ meire, ad hroka sier upp af þvi sem Naatturleger Kraptar ecke i oss verka, helldur kiemur aan þeirra Riettlijnis fraa Gude, og er su vijsust Von, ad hañ svipte hañ sijnum Gaafum, er so illa med þad hondlar. Pu seiger: Hañ tekur ecke þad Gooda fraa Mañenum, þvi þad er honum þocknañlegt: Eg jaata þad satt ad vera, eñ þad sem Guds Naad hefur verkad gott med oss, þad er ecke leingur gott, þegar Madureñ tilreiknar sier Guds Giorning, eñ þad giora aller þeir, ed ødrum betre þikiast, og ecke forvitnast um sialfa sig, hvad miked þa vante aa þa Skylldu er þeir eiga honum ad giallda, og kalla sig gooda af þvi ad adrer verre eru, ad þeirra Hyggiu. Mun nu ecke Gud reidast slijku, þegar hañs Gaafur eru þañveg til Metnadar brwkadar: Jw, meir eñ hinum er vier kollum Stoor-Syndara. Vier siaaum i Epterlijkinguñe, Matth. 25. ad Pund ed var teked fraa honum sem ecke villde leggia þad a Mangarans Bord, hvad eigum vier þa ad ætla um hañ sem fer so illa þar med, ad i Staden þess, ad hañ ætte ad þioona Gude med þvi i Audmijkt sijns Hiarta, þa stæst hañ i Lid med Fiandanum, er var i Ondverdu hinum bestu Gaafum prijddur, eñ þess gielldur hañ eñ i Dag, og mun ad eilijfu giallda, ad hañ upphoof sig aa moote honum er hañ hafde so Dijrdlegañ skapad, so munu og aller þeir ed honum i þessu epterfylgia. Hvør hefur meire Guds Dijrkare vered eñ Salomon? 1. Reg. 11. og þo vard hañ straffadur med Faasiñu. Var ecke Jehu hiñ meste Vandlætare vegna Guds yfer Achabs Hwse? 2. Reg. 9. þo vard hañ ofurselldur i fraaleitt Siñe, 2. Reg. 10. Giorde ecke Judas Kraptaverk med hinum Lærisveinunum? Matth. 10. og þo eru hañs Afdrif Moñum kuñug. Og kañ þad eckert þvilijkum Moñum ad gagna, hvad leinge og hvorsu vel sem þeir hafa Gude þienad, þvi nær þeir hvad bester vera þykiast, og ætla sier einskis aabootavant, þa verda þeir eins og

Smaa-

Sinaa-Born, þau er riffa þad sialf i sundur er þeim vænst um̃ þyker, so verdur fyrer hinum, ad þeir hafa þess eingeñ Not, er þeir hafa þo maa skie kostad miklu Erfide til, þeg ar þad skijn of-fagurt i þeirra Augum, af þvi þeir ecke forvitnast um̃ sialfa sig, edur hug leida, ad þott þeir giordu allt þad þeir ættu ad giora, þa ættu þeir samt ad kalla sig Onijta Pioona, Luc. 17. Og ecke einasta missa Meñ Launeñ hier fyrer, so sem Endurlausnareñ seiger um̃ þa ed giora Goodverkeñ sier til Hroosunar, ad þeir hafe sijn Laun utteked, Matth. 6. helldur verda Meñ og þar fyrer eilijflega straffader, þvi eingeñ mun þvilijkur Reikningsskapur mæta oss i Doomenum, so sem Misbrwkun Guds Naadar. Eñ i Sañleika þa er eingeñ heñar Misbrwkun stærre eñ su, ad bruka hana þvert a moote þvi, sem hun er oss giefeñ til, þad er til ad audmijkia oss og lijtelække, eñ ad prijsa Fodur Lioosaña, fraa hvorium ad oll good Giof og oll fullkomeñ Giof kiemur, Jac. 1. Um̃ allt þetta talar DRotteñ Gud med skielfelegum Ordum, Ezech. 18. seigiande: Ef hiñ Riettlaate i burtu snijr sier fraa sijnu Riettlæte og breiter vondslegana, og lifer epter ollum þeim Svijvirdingum, sem hiñ Ogudlege giorer, skyllde hañ lifa? Jaa, allt hañs Riettlæte sem hañ giort hefur, skal ecke i Miñe leggiast, helldur skal hañ deya i ollum ha ns Misgiordum og Syndum, sem hañ giort hefur. Eñ eingeñ er meire Synd, eckert Ranglæte meira, eñ ad ræna Gud þvi sem er alleina hañs, þad er hid gooda sem hañ hefur verkad med oss, eñ brwka þad til ad forsmaa adra. Siaaum þvi til, ad Andskoteñ ræne oss ecke, 2. Cor. 2. og forvitnunst um̃ Hage vora, hvort ad vier fiñum i Hiarta voru Potta nockurn, þad vier sieum betre i vorum Augum, eñ adrer þeir ed vier kollum verre, þvi þott þad vera kuñe, þa er þad ecke oss ad þacka, helldur þeirre Guds Naad, sem med oss er, 1. Cor. 15. Og ef vier fiñum soddañ Hugreñing, þa drepum hana strax med Jhugan vors eigeñ Overdugleika, og laatum so þeñañ Veikleika Nattúruñar verda Ordsok til ad blygdast fyrer Gude, af hvors Naad vier erum þad vier erum, 1. Cor. 15. Og þad er ecke oss ad þacka, þott ei sie hun ydiulaus i oss. Og þegar vier nu holldum Reikning vid sialfa oss, þa berum oss ei samañ vid hina, sem vonder eru. Mun þad nockud Boot fyrer þig, þott añar sie verre? Pad heiter so sem hiñ Latinske Ordshattur seiger: Ad hiñ Glaamskigne drottnar a medal hiña Blindu: Helldur, viltu þu i Mañjofnud fara, þa ber þig samañ vid Enoch, sem var uppnumeñ, Gen. 5. Vid Noa Riettlætesins Predikara, 2. Pet. 2. Vid Abraham Fodur Trwadra, Rom. 4. Vid Moysen, er var hiñ þoliñmoodaste Madur aa Jordune, Num. 12. Vid Eliam, 2. Reg. 2. Vid Johañem Baptistam, Matth. 11. Vid St. Paul, hvor þo er so miog Ahyggiusamur um̃ Velferd sijna, og eckert treyste sijnu Riettlæte, Phil. 3. O HErra Gud, hier kiemur mier i Hug þad, er Petur seiger, 1. Pet. 4. Ef hiñ Riett laate verdur naumlega hoolpeñ, hvar mun þa byrtast hiñ Ogudlege og Syndareñ? Ef St. Paull þottest vid þurfa, ad verka sijna Saaluhiaalp med Ugg og Otta, Phil. 3. O hvad hrædder og skiaalfande mættum vier þa vera, sem Daglega iñdreckum Ranglæted, so sem Jordeñ Vatned, Job. 15. Og þvi kalla eg þad Oska Naad ad vera, sem

hañ

hañ giefur Corinthu Borgar Moñum, 2. Cor. 13. Ransaked sialfa ydur, seiger hañ, hvort þier erud i Trwñe, Proofed sialfa ydur, Pecked þier ydur ecke, ad JEsus Christus bijr i ydur, nema þier sieud ræker ordner. O! hvad stoor Porf er syndugre Mañeskiu a slijku i Utlegd þessare, Vited þier ecke, Brædur mijner, ad Daudeñ stendur jafnañ fyrer Dyrunum, og ad hvors eins Dauda Dagur, er hañs Dooms Dagur? Jaa, þad vite þier, þvi eru Meñ þa so Oforvitner um sitt Haattalag i Andlegum Efnum? Margur ætlar þad, kañ skie, ad ef Samvitskañ ecke nagar hañ eda klagar uñ neina Stoor-Glæpe, ad hañ hafe Vitnisburd Andans um þad, ad hañ sie Guds Barn, Rom. 8. Eñ þvi er ecke so vared allt ijd, þvi eingeñ er so heilagur, ad hañ ecke hafe nooga Orsok til ad afbidia Synder sijnar og græta þær fyrer Gude. Peckingarleised a Syndunum og Toomlæted i þvi ad ransaka sitt Hiarta, þad velldur þvi, ad Samvitskañ fiñur so lijtt til þeirra, og sefur hun þa, og mæ þad aungvañveigeñ gooda Samvitsku kalla. Eiñ Stoorbrota Madur, sem af Hiarta angrar sijnar Illgiorder, er miklu betur a sig komeñ eñ hiñ, sem hvorke er heitur nie kalldur, þvi Gud vill skirpa honum ut af sijnum Muñe, Apoc. 3. Og hvad miklu betur var fared hiñe Bersyndugu, sem ad laut Bak til ad Fotum JEsu, og þvode þær i sijnum Taarum, og þerrade med Haar-Lockum sijnum, kyste þær og smurde med dijrmætu Salve, helldur eñ Hræsnaranum, er sagde i Hiarta sijnu: Ef þesse være Spaamadur, þa munde hañ vita hvor su Kona være, er snerter hañ, ad hun Bersyndug er? Mun ecke þesse Sialfbyrgingur hafa skamast sijn, þegar DRotteñ sagde? Heñe fyrergiefst miked, af þvi hun elskade miked, og hañ sagde til heñar: Pier eru þijnar Synder fyrergiefnar, þijn Trw giorde þig hoolpna, far i Fride. Eg kañ ecke añad ad seigia, eñ ad þetta var stoor Skeinkur, og þesse Smyrsleñ voru betur launud, helldur eñ þott hañ hefde giefed heñe oll Rijke Veralldareñar. Eñ eg vil hier uñ seigia, so sem Paall uñ sig talar, Pess vegna hefur hañ mier myskunad, seiger hañ, ad hañ sijnde a mier alla Stærd Myskunar siñar, þeim til Dæmis, er a hañ trwa mundu, 1. Tim. 1. Aller eigum vier hins sama Von og Kviña þesse, ef vier laatum oss af Hiarta angra Syndernar, Eñ þad kañ ecke ad skie, nema vier smaasmuglega ransokum hin iñstu Fylsne vors Hiarta, og er þesse Forvitne, sem eg aadur sagt hefe, hin fyrsta Trappa til Himnarijkis, Pvi af Ransookneñe kiemur Peckingeñ, af Peckinguñe Ydraneñ, af Ydraneñe Fyrergiefningeñ, af Fyrergiefninguñe Elskañ, sem er hin Einasta Root allra Dygda og Mañkosta, er i Guds Augum kuña ad skarta. Hristed ut, hristed ut ydar Hiortu, O! þier hin Astlausa Piood, seiger DRotteñ Gud hiaa Zophoniam.

Pad er ecke noog ad Meñ jaate almeñelega Synder sijnar fyrer Gude med Muñenum, seigiande: Eg hefe allskins Synder giort, til Orda og Verka og vondra Hugreñinga, og kañ skie ad Hugur fylge þo lijtt Maale a stundum, eñ vier eigum ad leita grandgiæfelega epter þeim, og rekia upp allañ vorn Alldur, þad frekast vier til muñum, allt i fra Ungmeñis Arum, allra hellst, nær vier gaungum til Altaris, hvar vier eigum

ad fridmælast vid Gud, i hañs Sonar Kvølldmaaltijd. Ecke er þad helldur noog ad vier høfum Einusiñe ydrast Syndaña, og sierdeilis þeirra er oss mætte hellst Miñe til reka, helldur eigum vier ad laata oss þær aangra, so opt sem þær oss i Hug koma, so opt sem vier heyrum þær i Guds Orde straffadar, so opt sem vier heyrum þær af ødrum drygdar; Og þa munum vier sijdur þykiast upp yfer þeim i Hiarta voru. Vier eigum ecke ad gleyma þvi so fliott, ad Gud hefur teked oss i Saatt aptur, þvi þad heiter ad vilia ecke aptur snua med Utlendingenum og giefa Gude Dyrdena, Luc. 17. Ef vier gleymum ecke drygdum Syndum, þa vill Gud þeim gleyma, eñ gleymum vier þeim, þa er hætt vid ad hañ miñest þeirra, Sierdeilis þar ecke er trutt um ad oss kuñe optar ad verda hiner somu Glæper, edur ad minsta Koste, ad oss lange aptur til Katlaña i Egyptalande, Num. 11. Og þott alldrei være, þa vitum vier þad, ad Petur afneitade Christo einusiñe, eñ alldrei optar; Po seigia Christiñdooms Søgurnar, ad so opt sem hañ epter þad heyrde Hanañ gala, hafe hañ beisklega Grated. Eñ Gud naade oss auma Meñ; Hvad opt høfum vier nu afneitad vorum Skapara med Petre? Er þad ecke ad afneita Gude, ad elska Skiepnurnar? Jaa, Syndena framar eñ hañ, ad vilia eckert lijda hañs vegna, ad vilia ecke laata a moote sier hina miñstu Hollds List hañs vegna, ad leggia ecke ad eins hañs Ogurlega og Dijrdarfulla Nafn vid Hiegooma, helldur hafa þad ad Haade, ef eg mætte so seigia, ad vanbrwka ecke einasta Hvijld ardagana til adskiliañlegra Synda og Lasta, helldur hafa Leida a Guds Orde, hafa þad i Fiblskapar Maalum, hyxa allt añad nær þad er kient og predikad, og fylla Hiartad, sem er Guds Mustere, 1. Cor. 3. med sauruga Þanka, þa sem þad er vant til, so Guds Ord hefur ecke Rum þar iñe? Er ecke þetta ad afneita Christo miklu verr eñ St. Petur? Pvi hañ giorde þad af Otta, eñ vær gioxum þad ad Raunarlausu, eñ faa heyre eg ganga ut og græta med hønum, faa taarast þegar Haneñ galar i Guds H. Orde, so vier meigum jaata, ad jafnvel vor Ydran hefur stoor Synd vered, þvi hun hefur eñ nu ecke þraungad oss til ad Krossfesta Hollded edur laata af Syndunum. O! vei, O! vei, hvorsu langt erum vier þa fra Guds Veige, eñ vitum þo ecke nær sagt verdur, gior Reikningskap þiñar Raadsmensku, Luc. 16. og kiemur allt þetta af Forvitnisleisenu um vora eigeñ Hage. Pu seiger vel, ef eingeñ yrde Saaluhoolpeñ nema sa sem være eins og Petur og Paall, þa yrdu faaer hoolpner; Pu seiger satt, þvi Endurlausnareñ svarade þeim er spurde hañ ad, hvort þeir mundu ei faaer verda, sem hoolpner yrdu a þeñañ Haatt? Kieppest vid ad ganga iñ um hid þraungva Hlided, þvi þeir eru marger sem þar vilia iñganga og komast þad ecke, Luc. 13. eñ hvad um þad? Sieu þeir nu faaer, sem satt mun vera, ad reikna hia hinum sem tapast, er þad Gagn fyrer þig, muntu hafa nockra Skiemtan af þeirra Selskap i Helvijte? Jeg jaata þad, ad þeir munu og marger Saaluhoolpner verda, sem ecke eru Peturs edur Paals Lijkar. Þad sijner oss Epterlijkingeñ um Penings Giallded, Matth. 20. Eñ trw mier til, ad eins miked heimtar Gud af þier, epter þeirre Naad sem þier er giefeñ, so sem af Pet-

re edur Paale. Drotteñ er goodur Reiknings-Madur, hañ heimter eins miked af þeim sem hañ hefur eitt Pund i Hendur feinged, so sem tiju, epter þvi sem Tala reñur til, Matth. 25. Pad kieñer oss Epterlijkingeñ um̃ Sæded er fiell i gooda Jord, ad sumt færde hundradfalldañ, sumt sextugfalldañ og sumt þrijtugfalldañ Avoxt, Matth. 13. Þar fyrer mattu Ohætt hallda þad fyrer vijst, ad þott ecke siertu so heilagur sem Enoch, Gen. 5. so fulltrua sem Abraham, Gen. 15. so þoleñmoodur sem Job, Job. 2. so heitur i Bæneñe sem Elias, Jac. 5. so hreirn i Lijfernenu sem Baptista, Matth. 11. so breñande i Elskuñe sem Petur, Joh. 21. So alvarlegur og roksamur i Gudrækneñe sem Paall, þa samt ef þu legur alla Astundan a, ad þioona Gude (epter þeirre Naad sem þier er giefeñ) i Heilagleikanum, i Trwñe, i Þolenmædeñe, i Bæneñe, i Elskuñe, i Alvorugiefneñe, i Kiærleikanum, þa ertu Guds Barn: Eñ hier um̃ byriar þier jdugleg a ad forvitnast Kvolld og Morgna, og ad mæla þijnar Athafner med þeirre Naad, sem Gud hefur þier lient, hvort ecke gietur þu meiru afkastad, og þar sem þu Brest fiñur, ad ydrast þess af Hiarta, og bidia Gud ad fylla þad a-brestur, giorer þu so, þa muntu fiña Vitnisburd Andans um̃ þad, þu siert Guds Barn, Rom. 8. þa ertu iñsigladur med Anda Fyrerheitesins, Eph. 1. til Dags Endurlausnareñar, Eph. 4. og hvort helldur þu lifer eda deyr, og med hvoriu mote hinum Naaduga Gude þock nast ad lata þig gialldа hina sijdurstu Skulld, a Sioo edur Lande, i Ellde edur Vatne, i Svefne edur Voku, þa ertu Drotteñs, Rom. 14. og eingeñ fær þig teked af hañs Hende, Joh. 10. helldur þo þu deyer, muntu samt lifa og med honum eilijflega rijkja, þar sem ad er Gnogt Fagnadarens og gledelegt Lijferne til Fodursins hægre Handar, Ps. 16. Pad veite oss goodur Gud i Nafne sijns Eingietens Sonar JEsu Christi, og giefe oss þar til Styrk Heilags Anda, Amen.

Suñudageñ mille Joola og Attadags.

Gudspialled, Luc. 2. Cap.

OG hañs Fader og Mooder undrudust þad, hvad af honum sagdest: Og Simeon blessade þau, og sagde til Mariu Moodur hañs: Siaa þu, Þesse er settur til Falls og Upprisu margra i Israel; Og til Merkis, hvoriu i moote mun mælast. Og sialfrar þiñar Aund mun Sverd i giegnum smiwga, so ad auglioos verde Hugskots Hiortu margra. Og þar var þa Aña Spaa-Kona, Dootter Phanuels af Kyne Aser, hun var og komeñ til siña Ara, og hafde lifad i Sio Ar med sijnum Eignar Mañe fra Meydoome sijnum. Og þesse Eckia hafde nær Fioora Vetur um̃ Attrætt, hvor ed eige gieck wr Musterenu, þioonande Gude Noott og Dag, med Fostum og Bæna hallde, Þesse gieck Samstundis þaangad ad, og prijs-

ade

ade DRottenn, og sagde af honum til allra þeirra sem Endurlausnar-
ennar bidu til Jerusalem. Og er þau hofdu allt fullgiort epter Løg-
maale DRottens, sneru þau aptur i Galilæam til Borgar sinnar Naza-
teth. Enn Sveirnenn vox upp og styrktest i Anda, fullur Vijsdooms,
og Guds Naad var med honum.

Exordium.

GUD leit allt þad er hann hafde skapad, seiger Ritningenn, og siaa, þad var allt harla gott, Gen. 1. Stoort er þa Volæde Manneskiunnar er Andskotenn hefur fært yfer hana med Syndenne, ad hinar bestu Guds Skiepnur snwast henne til hinns mesta Mootgaangs opt og tijdum. Eldurenn er hinn þarfaste Hlutur, enn hvørsu opt verdur hann oss ad Skada? Vatned i sama Maata, og þo hliootum vier optlega Tioon af þvi: Jafnvel þær Guds Gaafur sem i sialfum sier ecke eru Skadvænar, þær snwast oss til hinns mesta Ohagnadar fyrer Misbrwkun vora. Jll Medferd a Gotse og Peningum hefur steipt mørgum Daara i Olucku, Metordenn hafa margann blindad, og sialfa Skynsemena hefur margur Veralldar Sonur so Vanbrwkad, ad honum hefde þarfara vered, ad hafa Sinnings Boonda Vit, enn ad falla so Hraparlega a sijnu eigenn Bragde, so sem þeir giøra er Paulus seiger, 1. Cor. 3. ad Gud høndle i þeirra Slægvitsku; Umm allt þetta kiennum vier Fiandanum og Uppruna Syndenne, ad vijsu ecke umm Skør framm; af þeirre Root er øll sw Olucka sprottenn er synduga Menn Daglega plaagar, bæde i Andlegann og Lijkamlegann Maata. Enn samt er oss þad Vitannlegt, ad hinn Myskunsame Gud hefur so bætt Raad vort i Sendingu sijns Eingieteus Sonar, ad oss maa Jafngooda kalla, nema vier spillum þvi aptur ad nyju; Þvi Guds Sonur er i Heimenn komenn til ad nidurbrioota Diøfulsins Verk, 1. Joh. 3. Enn hier er Grætlegt til ad vita, ad þad Hiaalpræded sem hinn gamle Simeon so miøg fagnade, og sagde, Ad Gud hefde tilreidt Fyrer Auglite Allra Piooda, Luc. 2. Þad vill so faaum gagna, og so fæer af hvørre Piood hafa þess Not, og sw Frelsan er Gud giørde sijnu Foolke, Luc. 1. verdur mørgum ad enn stærra Prældome, Lækningenn ad Eytre, og sialf Heilsugiøfenn ad Vanheilsu, fyrer Vanræktar og Þvermoodsku þeirra Saker, er ecke þeckia sinn Vitiunar Tijma. Þess gietur St. Paall er hann seiger umm sig, 2. Cor. 2. Vier erum Christi sæt ur Ilmur i Gude, bæde i þeim sem Hoolpner verda, og hinum sem tapast, þessum ad sønn Ilmur Daudans til Daudans, enn hinum Ilmur Lijfsins til Lijfsins. Og hvad er þad annad er Simeon hier talar i Gudspiallenu; Ad Christur Sie Settur Til Falls og Upprisu Margra i Israel? Eg vil þesse Heiløgu Ord nockud giør Hugleida, og af þeim yfervega. 1. Hvorium DRottenn sie settur til Falls. 2. Hvorium hann sie settur til Upprisu. Hier til styrke hinn Naaduge Gud med Naad sijns Anda i JEsu Nafne, AMEN.

Utleggingenn.

ÞEsse er Settur til Falls seiger Textenn. Hvor er þesse? þad er hann sem Esajas umm spaaer Cap. 28. med þessum Ordum: Siaa eg set Grundvoll i Zion, eirn Stein, eirn wtvalenn Stein, (so sem Petur þad utleggur, 1. Pet. 2.) Eirn dijrmætann Hyrningar-Stein, eirn fastann Grundvoll, sa sem trwer hann mun ecke flijta sier; þad er eirn og hinn same, sem David kvedur umm Ps. 118. seigiande: Sa Steirnenn sem Uppbyggendur hafa forsmaad, hann er ordenn ad Hofde Hyrningar, af DRottne er þad, og er undarlegt fyrer vorum Augum. Ad þessu sie so hættad, vottar sialfur DRottenn Matth. 21. Er hann heimfærer þennann Davids Spaadoom, uppaa sialfann sig, og þa sem ad Lijf-

Lijflietu Sonen, er Faderen sende; þegar þeir hofdu ædur Lijflæted hans Piŏona, þvi han seiger strax epter i sama Capitula vid Gydinga: Þar fyrer mun Guds Rijke fra ydur teked verda, og giefed Piood þeirre er fære Avoxt þar af, Er þvi audræded hvorier þeir sieu, sem ad Guds Sonur er til Falls settur, sem eru fyrst Gydingar, þeir Mordingiar er Konung Dijrdarennar af Dogum riedu, 1. Cor. 2. og ei skipudust vid Kienningar hans heilagra Manna og Pijslarvotta epter hans Himnafør, jafnvel þott þeir sæu Teikn og Stoormerke, med hvorium DRotten styrkte Christne-Boded, so og eru þad aller þeir sem enn nu i Dag ganga i þeirra Footspor, og Krossfesta Guds Son ad niju, Hebr. 6. med Vantrw og Gudlausu Framferde: þessum er Zions Hyrningar-Steirn til Falls settur; Enn med hvoriu moote er hann þa settur? Villde Gud nockud ad þeir skylldu detta umm hann sem falla? Langt er fra þvi, hann vill ad aller Menn hoolpner verde og komest til Sannleikssins Vidurkienningar, 1. Tim. 2. Kom nockud Sonuren i Heimenn til ad fordæma Heimenn? Aungvannveigenn, helldur til þess ad Heimuren hefde Lijfed fyrer hann, Joh. 3. Var ecke Steirn þesse so audsær, ad nockur þyrfte ad detta umm hann? Ad sonnu var hann so audsien, ad eingenn þurfte umm hann ad rasa. Borg sw er a Fialle stendur, gietur ecke dulest, Matth. 5. Villdu þeir ei trwa sialfum honum, þa mættu þeir samt Verkunum trwa er hann giorde, Joh. 10. Hvørnenn er hann þa til Falls settur? Þar til svara eg: Ecke til þess, ad neirn skyllde falla, helldur aller uppriisa, David kienner oss þad i þeim Ordum er eg strax umgat, þar hann seiger, Ps. 118. ad Uppbyggendur hafe forsmaad þennann Stein, og þesse somu Ord Davids brwkade St. Petur til ad sannfæra med hinn Gudlausa Hofudprestanna Flock er fordæmde JEsum, Act. 4. seigiande: Þesse er sa Steirn er þier Uppbyggendur hafed ad øngvu haft, hvør orden er ad Hofde Hyrningar, og ecke er i neinum odrum Hiælpræded. Og þeir skipudust þo ecke meir vid þesse Sannyrde, enn so, ad þeir hootudu þeim, ad ei skylldu þeir kienna edur tala i þessu Nafne framar, jafnvel þoott þeim alkunnugt være, ad þeir Petur og Johannes hefdu skomnu ædur i JEsu Nafne giort þann heilbrigdann sem halltur var børenn, Act. 3. Og er ecke ad undra, þoott Guds Sonur være þess Hættar Monnum til Falls settur fyrer þeirra Hardwdar og Þvermoodsku Saker.

Lætum nu Juda fara, Bræddur mijner, þeir hafa sinn Doom med sier, og sijn Laun utteked, enn giætum ad sialfum oss, ad ei verde JEsus oss til Falls edur til Asteitingar. Vier vitum hvoriu Christur svarade Johannis Læresveinum, er hann giorde þa fra sier til ad spyria Drottenn ad, hvor hann være? Fared og seiged Johanni (sagde hann) hvad þier heyred og siæed: Blinder fa Syn, Hallter ganga, Lijkþraær hreinsast, Dauser heyra, Dauder uppriisa, og Fatækum verda Gudspiollenn bodud, og sæll er sa sem ecke hneixlar sig a mier, Matth. 11. Þetta hofum vier alltsamann heyrt, og eing enn efar umm Drottens Kraptaverk, med hvorium hann auglijste þad hann sannur Gud være. Enn hvort ad vier samt og ædur ecke hneixlunst a honum sumer hvorier, þad þyrfte nockud framar ad ransaka. Einhvør mun spyria, J hvoriu hneixlunst vier a honum?

So

So ſpurdu og Judar fordum Daga, Mal. 1. J hvoriu forſmaaum vier þitt Nafn? DRotteñ ſvarade: Pier offred Ohreinum Mat a mijnu Altare, þo ſpyried þier, hvar med ſaurgum vier þig? Hañ ſvarar: J þvi ad þier ſeiged, DRotteñs Bord er forſagtañlegt, þvi nær þier offred hinu blinda er þad ecke Jllt, og nær þier komed frañ med þad Hallta og Siuka, er þad ecke Jllt? Ber þetta Hertoga þijnum, muntu hia honum vel þockadur verda? Seiger DrotteñZebaoth. Sama er a Brefenu goder Vinr; Foorner gamla Teſtamenteſins eru aſmaadar med þeirre einu Foorn er hiñ æðſte Preſtur heſur einuſiñe iñbored i þad Allra Helgaſta, Heb. 9. ſamt eigum vier Gude liſanda Foorner ad færa, þad er ſialſa oſſ og vora ſkynſamlega Pioonuſtu, Rom. 12. Eñ þegar vier iñgongum i Muſtere Guds, dauder i hinum veſtu Syndum og Glæpum Ydrunarlauſt, forſmaaum vier þa ecke Guds hæleita Nafn? Hneixluuſt vier þa ecke a Chriſto? Pegar Meñ ganga Oforhugſader til Guds Bords, ecke reina og profa ſialſa ſig, ecke giora Greinarmun a millum Lijkama Drottens og añarar Fædu, 1. Cor. 11. ecke rauſaka ſiñ Lifnad ſo þeir meige ydraſt, ecke reina hvort þeir eru i Truñe, 2. Cor. 13. ecke hafa fullañ Aſetning til ad betra ſiñ Lifnad, hallda Meñ þa ecke Bord Drottens foragtanlegt, ſaurga Meñ þad þa ecke? Seiged mier i Drottens Nafne, ſeiged mier, er ecke þvilijkt ad hneixlaſt a Chriſto, edur ſeiger ecke Paulus, ad ſa ed þvilijkt giorer, hañ ſie ſekur vid Holld og Blood hañs, 1. Cor. 11. Hvad er ad hneixlaſt a Chriſto, ef ei er þetta? Pegar Meñ ecke hyrda uñ ad læra hiñ ſaña Chriſteñdoom, ſo þeir faae kient hañ Bornum ſijnum og Hiuwum, og eru ſo blinder, blindra Leid togarar, Matth. 15. og þo reka Meñ þetta blinda Fie iñ fyrer Drotteñs Altare, til ad eta og drecka ſialſum ſier Doom, miklu lijklegra til ad verda þar Satans Foorner eñ Guds Offur, nema hañ vilie meire Myſkun a giora: Seiged mier, offra Meñ þa ecke hinu blinda? Er ecke þad ad hneixlaſt a Chriſto? Pegar Meñ vilia under eins þioona Gude og Mamona, Matth. 6. ſitia i Kyrkiuñe, eñ Hiartad er ut a Brugardenum edur hia Akneitunum, Luc. 14. Halltra Meñ þa ecke a baadar Sijdur med Preſtum Baals? 1. Reg. 18. Er þad ecke ad offra þvi hallta og veika? Er þad ecke ad hneixlaſt a Chriſto, er ſeiger: Eingeñ kañ tveimur Herrum ad þioona, Matth. 6. Bioodum þetta einhvorium Veralldar Hofdingia, komum med Oþvegnum Hondum fyrer hañs Bord, giolldum honum einhvorn Vanmeta Grip i Skilldur ſijnar, ſvorum honum ut af, nær vier eigum Tal vid hañ, reinum til hvort hañ þiggur þad vel af oſſ, og þo vilium vier heimta ſlijkt af hinum ſtoora Konunge Himens og Jardar. Petta er ad vijſu ad hneixlaſt a Chriſto, ad Ottaſt hañ, ſem ecke kañ nema Lijkamanum ad granda, eñ hyrda ei hvad vier giorum vid Gud, ſem Lijfe og Saalu gietur kaſtad i eilijfañ Elld, Matth. 10. Eg ſpyr, Hvar fyrer hneixluduſt Judar a Chriſto? Pvi hañ var Fatækur. Guds Fatæker eru eñ nu hia oſs: Peir eru JEſu Limer, ef þeir ynder eins eru Andlega Volader. Eñ hvad er tijdara i Heimenum, eñ ad Ovirda Fatækañ, og ecke einaſta Ovirda hañ, helldur og ad taka fra honum þad lijted ſem hañ ac,

og ad brwka hans Sveita til Ohoofs og Metnadar? J Løfum Klæda þiña er Blo-
od hiña þurfande Saalna, seiger DRotteñ, Jer. 2. vid Juda. Pad maa eg heimfæ-
ra til þeirra, er selia hiñ Volada fyrer eirn Skoo, Amos. 2. so ad þeir sialfer, þeirra Syn
er og Dætur, gange so sem velbwnar Haller og utskorner Pijlaarar, Ps. 144. Er
ecke slijkt ad hneixlast a JEsu? hvor ed kallar hina Faatæku sijna minstu Brædur,
Matth. 25. og vill reikna þad vid sig giort ad vera, sem þeim er giort. Hvad bar flei
ra til þess ad Gydingar hneixludust a Drottne? Pad, ad hañ ecke hroopade nie hafde
miked uñ sig, og eingeñ heyrde Rødd hañs a Strætunum, Es. 42. So aasælest og
Heimureñ hina spoku og kyrrlaatu og forsmaaer þa, hæder ad þeim, kallar þa Ohocka
og Heimotta, þeir ed ecke bere Mañskap edur Vitsmune til ad hallda Vyrdingu siñe,
og brioota Ok hins Dramblaata af Haalse sier; Er ecke þetta ad hneixlast a Christo?
Hvor ed ecke kom i Heimeñ til ad laata sier þioona, helldur til ad þioona odrum, Matth.
20. Hvad er þad eñ þa framar sem kom Gydingum til ad hneixlast a Guds Syne? þad,
ad hañ rak Eyrende sijns Fodurs so skøruglega, og vandlætte uñ Glæpe og Vantrw
Ogudlegra Maña. Ecke mun Diofuleñ vanta þa eñ nu i Dag, sem ad fylge þeirra
Fotsporum i þessu. Hvor vandar so uñ illar Athafner Mañaña, ad ei sie hönum aa
Haalse leiged? Hvor er sa, er hañ þycker vegna Guds og hañs Dijrdar, ad ei sie hañ
hlutsamur kalladur og sturle Jsrael? 1. Reg. 18. Ef nockur vill styrkia Maalefne Eck-
iuñar og hins Fodurlausa, þa giora þeir Samdraatt a moote hönum, sem eingeñ Fæ-
da þyker Løstæt, utañ hun sie tekeñ fra Muñe hins Volada og Underþryckta.

Hvor er sa, ef hañ vill hallda gooda Skickun i Hwse sijnu, ad ecke laste hañ Jllkvit-
ner Meñ og hate? Og jafnvel þoott ad þeir sem vilia hlijda Gude i þessu og vardveita
Samvitsku sijna Oflekkada, þott þeir, seige eg, giore allt þetta epter Skylldu sijns Em-
bættis, þa uppvekur þo Diofulleñ þeim Andskota epter sijnu eigeñ Nafne, so þeim tekst
ecke Guds Verk ad giora. Simeon spaaer uñ Christ, ad hañ mune settur verda so
sem Teikn, þad er moote mælest, þad er epter mijnum Skilninge so sem eitt uppsett Tei-
kn, er Meñ plaga ad skioota aa. So var og DRotteñ, wr þvi hañ iñgieck þad Kieñe-
mañlega Embætte. Øll Satans Børn giordu sier ad Skylldu, ad vega ad hönum,
hvar sem þeir kuñu med Ordum og Verkum, so sem lioost er af Æfe-Søgu hañs, er
Gudspiallameñerner hafa oss ritada epterlaated. Soddañ eitt Teikn eru aller hañs
Læresveinar, aller hañs Epterfylgiendur i Lærdoomenum og Vandlætenu: Pess giet-
ur sialfur Christur, Esa. 8. Pegar Spaamadureñ beid epter hvad Gud villde seig-
ia, er hañ hafde byrgt sitt Andlit fyrer Hwse Jacobs: Siaa, hier er eg og þau Børn,
er DRotteñ hefur giefed mier, Vier erum so sem nockurskonar Teikn og Merke hiaa
Jsraels Foolke, Hvørn Spaadoom ad St. Paull til Hebræos Cap. 2. heimfærer til
Christum og hañs Barna, og er þad vijst, ad ecke er Læresveirneñ framar eñ Meistareñ,
hafe þeir Hwsboondañ kallad Beelzebub, hvad munu þeir ei giora vid hañs Heima-
meñ? Matth. 10. Nu er þad ad søñu Gledelegt ad þola fyrer hañs Saker, er lofad
hefur

hefur noogum Launum a Himnum, Matth. 5. enn hitt er þeim Vol sem Christi eru, ad þeir erfida til Oniytis, jafnvel þott ad þeirra Embætte sie DRottens, og þeirra Maalefne þeirra Guds, Esa. 49. fyrer hinna Prioostsku Saker, er hneixlast a Christo, og lijkast er ad hann mune til Falls verda. Sialfrar hinnar Ond mun eitt Sverd i gegnum ganga, sagde Simeon vid Guds Moodur, teiknande aan Esa þar med, Harma þa er henne mundu til Handa bera wt af Mootmælum þeim, Offsooknum og Pijslum er hann i Anda saa, ad DRottenn munde þola verda, aadur enn hann feinge oss Synduga leyst fraa eylijfum Pijslum. Ein Riett=trwud Saal, er Christi andleg Mooder, þad vottar St. Paall til Gal. 4. Sona korn mijn, med hveria eg þwngbwenn er, þar til Christur myndast i ydur aptur ad niju. Mun ecke þesse JEsu Mooder kienna i Briooste, nær hun sier DRottenn aptur ad niju Krossfestann, Ebr. 6. fyrer Augum sier af Bornum Vantruarennar, med hinum verstu Syndum og Glæpum, þeim til Olucku, sem eins vel og hun eru med Guds Bloode Endurkeipter, og faa þo ecke vid þvi giort, helldur enn Maria vid Pijslum Sonar sijns, Illsku þeirra vegna, sem ad hneixlast a þeim: Enn þeir hlæia þar ad, og þad Angur, sem Guds Born kvelur fyrer þeirra Ogiæfu saker, hafa þeir ad Skimpe og Athlaatre, þad liggur þeim Liett i Skape, þoott ad Menn faaest umm þetta, og seigia: Ad þar siaae ecke meira Bann a sier enn þeim er laata sier þeirra Olucku til Hiarta ganga.. Seiged mier i Guds Nafne, seiged mier: Er ecke þvilijkt ad hneixlast a Christo? Og er nu so nockud hier umm talad.

Nu vilium vier i sijdare Partenum læra, hvornenn hann sie til UPPrisu settur. Til UPPrisu Margra seiger Textenn. Oss er kunnugt med hvoriu Moote ad Johannes Skijrare hoof sinn Lærdoom: Giored Ydran sagde hann, þviad Guds Rijke er naalægt, Matth. 3. Vidlijkann Formaala hafde St. Petur fyrer Judum, er hann i fyrstu bodade þeim Heilsugiof þessa, þa þeir spurdu ad, hvad þeir giora skilldu: svarade hann þeim: Gioried Ydran, og sierhvor ydar laate skijrast i Nafne Drottens Jesu Christi til Fyrergiefningar Syndanna, Act. 2. So er þa Christus þeim til Upprisu settur, sem ydrast Syndanna, og trwa ad þær verde sier i hanns Nafne tilgiefnar. Ein alvarleg Ydran er hin fyrsta Trappa til þessarar Upprisu, epter þad ad Menn hafa þeckt Veg Sannleikanns, enn fyrer þvi ad Ydrannenn verkar ecke i Mannsins Hiarta, nema vier þeckium Syndena, þa er einsætt ad læra Guds Vilia af hanns Logmaale og Orde, ecke alleina til ad laga sinn Lijfnad þar epter helldur og til ad þeckia hvad oss er Abota vant, sem vier fyrer vijst vita meigum ad all=miked er, og fleira enn vier þeckia kunnum edur upp ad reikna. Enn þott ad eingenn vita kunne hvad opt hann fellur, Ps. 19. Samt eigum vier med hinu mesta Athygle ad hallda Daglegt Ransak umm sialfa oss og vora Lijfernis Haattu til þess, ad vier þeckium Syndena og hennar Liootleik, so þar af vaxe Angur og Trege i Hiarta voru, enn fyrer þvi ad þetta Hiartalag tekur eingenn af sialfum sier, þa vill þar til ydugleg og alvarleg Bæn, ef Ydrannenn a so heit ad vera, ad hun Gude lijke, þvi hann nægiest ecke med Hiegoomа nockurn, Hiartad a ad brænna og klockna fyrer Gude, ef

M hann

hañ aa Syndena burt ad taka, ecke duger soddañ Ydran miked sem hañ um talar hiaa Jeremiam, Cap. 3. seigiande: J ollu þessu snereſt ecke til mijn hin fraafallna Syſter Juda af ollu Hiarta, helldur voru þad ei nema Læte heñar, seiger DRotteñ. Eckert kañ þad ad duga hiaa Gude, sem hañ ecke sialfur med oſs verkar, þvi af sialfum oſs til megnum vier eckert Gott ad framkvæma, nema vor Hrygd sie epter Gude, so sem Paall ad Orde kiemſt, 2. Cor. 3. þa er hun Onijt, soddañ Ydran vill hañ ſkirpa ut af ſijnum Muñe, þvi hun er volg, Apoc. 3. Pad er aagiætt sem Nicephorus Caliſtus ſkrifar epter hinum gooda Keysara Theodoſio, er hañ sagde, ad þad være eingeñ Undur, þott nockur dæe, þar hañ være Madur, eñ þad være eins Guds ad kalla þañ aptur til Lijfſins med Ydraneñe sem eitt Siñ dauður være, þvi er hier af audsied, ad Meñ ſkulu þyggia Ydranena med Bæn af Gude, so vel sem allt añad, ef hun aa honum ad þocknaſt, og maa þad ecke hindra nockurs Mañs Alvorugiefne i Ydraneñe, þoott ei sie hañ sier hiña verſtu Klækia og Bodorda Brota medvitande. Noog er þad til ad koma ut Taarunum aa einu Guds Barne, ad þad gietur ecke eitt Augnablik syndlauſt lifad, ef Giorder vorar ættu ad ſtikaſt a Guds Riettlætis Mæleſnæru. Eitt Hiarta sem elſkar ſiñ Gud er hægt ad bleita, þad aangraſt meir af ſijnum Ofullkomlegleika, helldur eñ hiñ Gudlauſe af Miñingu allra ſiña Skaña og Odaada. So ad David i ollum ſijnum Heilagleika hañ væter ſijna Sæng i Taarum alla Noottena, Pſ. 6. vegna ſiña Avirdinga, þar hiñ Ogudlege Manaſſes fiñur eckert til ſiña Stoor-Glæpa, fyrr eñ hañ er beygdur i þvongum Jaarn-Vidium, 2. Par. 33. Nu þoott ad ſa hafe miklu afloked, sem hefur ſtraffad ſiaalfañ ſig, med alvarlegum Trega fyrer Syndena, þvi þad aa heima hiaa þeim er Poſtuleñ seiger, Ef vier dæmum ſiaalfa oſs, þa verdum vier ecke dæmder, 1. Cor. 11. Samt er þad ecke noog ad laata ſig ydra Syndaña, nema Meñ treyſte þvi fullkomlega, ad hiñ Naaduge Gud mune ſier uppgiefa alla Skulldena, fyrer JEſu bleſſada Forþienuſtu: Ydraneñ kaſtar Syndaranum nidur fyrer Guds Fætur, til ad audmykia ſig under hañs vollduga Hond, eñ Trweñ reyſer hañ upp aptur, og giorer hañ þeſs full oruggañ, ad hañ hafe frijañ Tilgaang til Naadar-Stoolſins, Heb. 5. hvorſu sem hañ ſie hinum verſtu Syndum hladeñ, og þad ecke fyrer nockurs Mañs eigeñ Verdugleik, Ætt edur Atgiorfe, þvi Gud er Heilagre, Volldugre og Riettlaatare eñ ſo, ad nockurt af þeſſu edur einhvor añar Veralldlegur Hlutur meige faa hañ kreinkt edur yfertalad, helldur ſkiedur þad alleina af hañs ſkiærre og einſamalle Goodgyrne og Myſkun, fyrer þad Lauſnar-Gialld er hañs Eingieteñ Sonur hefur ad ſoñu utlagt fyrer alla Verolldena, eñ þeir einer munu Not af hafa sem aa hañs Nafn trwa, Act. 10. Af Ydraneñe og Trwñe framkiemur Elſkañ til Guds, ef þær eru añars ſo sem þeim vera byriar. Ydraneñ ſijner oſs vorn Overdugleik, og hvorneñ vier hofum med Glæpunum uñed til hiña bitru Helvijtis Pijſla: Eñ Trweñ Guds Giæſku og Oraňſakañleg Myſkunar Ydur, i þvi ad uppgiefa þau morgu Tiju Puſund Punda, sem vier ecke einaſta Einuſiñe, helldur Ar epter Ar, verdum hinum gooda Gude ſkyllduger um, hvad ef vier yduglega hugleidum og ſamañberum i Hiarta voru, þa kuñum vier ei ad fara aa

Mis

Mis vid þad, ad þar af kvikne ein breñande Elska til hañs, er so vel giører til vor Overdugra, og fyrergiefur oss margar Synder, og hun er hin einasta Root allra Dygda og Mañkosta, og jafnvel Løgmalsins Uppfylling, so sem Paulus uñ Kiærleikañ vottar, Rom. 13. Þvi þad er vijst, ad sa sem elskar nockurn, hañ skirrest vid ad stiggia hañ, og verde honum þad Ovart, þa angrar hañ þad af Hiarta, og uner illa Hag sijnum, nema hañ fare komed sier aptur i samt Lag og nad hañs Vinattu er honum þyker indællt ad elska. So eru og Guds Born lynd, verde þau yferstijgeñ af nockurre Hrøsun, þa standa þau brått upp aptur til ad fridmælast vid Gud: Þad sie eg a David, Ps. 38. Þad sie eg a Petre, Matth. 26. og odrum fleirum, hvorier, er þeir hafa ratad i nockurn Glæp, hafa þeir ecke Frid edur Roo haft, fyrr eñ þeir hafa sættst vid Gud, hvorn þeir af Hiarta elskudu. Eñ ecke er þess ad dylia, Born mijn good, ad þeir sem eru i miklum Kiærleika vid Gud, og ordner eru eirn Ande med honum, 1. Cor. 6. Þeim er myklu vandara eñ odrum i slijku.

Fadereñ heimtar meire Elsku af Synenum eñ af Prælnum, jafnvel þott sijdur giøre hañ Barned Arflaust, helldur eñ Prælen utlægañ ur Hwsenu: Þad mætte ætla ad margur hefde meira til uñed vid Gud eñ Moyses, þegar hañ sloo tvisvar a Kletteñ, Num. 20. Eñ fyrer þvi ad hañ var Gude so handgeingeñ framar odrum, þa vard hañ straffadur. Margur Konungur hefur lated telia Lands folked, til ad vita hvor hañs Magt være, og hvad hañ mætte reida sig uppa. Þo vard þad David til Synd ar reiknad, 2. Sam. 24. ja storrar Syndar, af þvi hañ i þad siñ hafde meira Traust a Mañablanum eñ a Gude, er þo so optlega hafde barest fyrer hañ, og lagt hañs Fiandmeñ ad Velle. So skulum vier og meina uñ þañ sem Gud hefur eitt Siñ ad sier teked, honum veiter hægra ad bera Avoxt eñ hinum, sem eñ þa hefur ecke noted þeirrar Nadar, og viñur hañ þvi til meire Hegningar, Luc. 12. ef hañ afbregdur. So er þesse Elskañ til Guds, sem af Ydraneñe og Truñe framkiemur, nockurskonar Sæde, hvar af allar goodar Dygder spretta, sem adur er sagt, Og af heñe kiemur hin nija Hlijdne og Umboot Lijfdagaña, an hvorrar bæde Ydraneñ og Trweñ daudar eru og magtarlausar, þvi þad er eingeñ Ydran sem lofar Mañenum aptur ad ganga til somu Synda, og þad er ecke hin saña Trw sem ei verkar fyrer Kiærleikañ, Gal. 5. hvar uñ St. Jacob noogu skoreñordt talar i sijns Pistels. 2. Cap. Og þesse er hin andlega Upprisa, hin fyrre Upprisa. Sæll er sa sem hefur Hlutdeild i heñe, seiger Guds Ande i Openberingar Bookeñe 20. Cap. Og hefe eg nu so med nockrum Rokum sagt, hvorium Christur sie til Falls settur, og hvorium til Upprisu. Gud giefe ad hins sijdara meige sem flester niootande verda. Gioresi þvi eige Stallbrædur Gydinga, er þeñañ Hyrningar Stein forsmadu, hvor sem yfer hañ fellur, þañ mun hañ sundurbriota, og yfer hvorn sem hañ fellur, þañ mun hañ sundurmola, Matth. 21. O! þier favijsu Born Veralldareñar, O! þier Pafuglar þessa vonda Heims, torvelldara mun ydur verda ad beria Hofdenu vid þeñañ Stein, eñ S. Paale ad spyrna a mote Broddunum, Act. 9. Hañ hefur fyrer ydur og allra Maña Skulld, Hoggormsins, þad er

Diofulsins Haus i sundur molad, Gen. 3. Munud þier vera sterkare eñ ydar Hofdinge sem er Gud Veralldar þessarar, og drottnar i ydur; Bornum Vantruareñar? Eph. 2. Ef ad jafnvel eitt Kvikende snerter Fiallsræturnar, þa skal þad Dauda deyia, sagde Gud vid Moysen, Exod. 19. under þad hañ utgaf sitt heilaga Logmaal; Eñ þegar sa Steirneñ sem einusiñe er af Fiallenu utskoreñ og sundurbraut Jarned og Leyreñ, Gulled og Silfred, Dan. 2. þegar hañ, seige eg, i añad siñ dettur yfer gudlausañ Heim þeñañ i hañs siidare Tilkomu, munu þa Fiolleñ hylia ydur fyrer hañs Reide? Apoc. 6. munud þier faa stadest i hañs Auglite, sem jafnvel hin megtugu Konga Rijke hefur i sundurbroted; Edur vited þier ecke, ad þier Leyr og Aska erud? jaa, breisk Leyrkier, semoptlega detta sundur af sialfum sier, auk helldur ad þier kuñed ad bua vid þeñañ fortærande Elld. Gud er eirn megtugur Konungur, Himeneñ er Hañs Haasæte, Joreñ er Skor hañs Foota, Act. 7. og nær hañ drepur Fætenum vid Pwfu þessare, vid þessare Madkaveitu, hvar iñe vier synduger Ormar skrijdum hvor uñ añañ þverañ, þa titrar hun og skielfur, eins og Lauf-Blad fyrer Vinde: Munud þier þa stadest gieta ha, ñs Tilkomu Dag? Mal. 3. nær hañs Reide tekur til ad breña allt til nedsta Helvijtis, Deut. 32. Þvi forsmaaed þier þa hañs Riettinde, þvi hallde þier hañs Sendeboda fyrer eina Skoo-Þurku, og þvi hafa hañs Ord ecke Rwm i ydur? Þvi jafnvel þott ydur meige hitna i Brioste uñ Stundarsaker, þegar Guds Reidar þruma slær uñ Eyru ydar af einum Predikunarstool, þa er þo Snioореñ leingur a Steinenum þegar Regned ofañ kiemur, Jer. 18. helldur eñ Miñing hañs Ognarlega Nafns hia ydur. Þvi vanvirded þier hañs Sacramenta, þvi hneixled þier hañs Vesælinga, þvi forsmaaed þier hañs Volada, þvi ræned þier hiñ Faatæka, þvi hamled þier Riettenum ad hafa siñ Framgaang, þvi hefied þier hiñ Raanglaata, og nidurdreped hinum Saklausa, þvi hallded þier iñe Sveita Daglaunarans, þvi giored þier allt þetta, og ætled Gud mune ecke færa ydur under siñ Doom fyrer þessar bloodugu Skamer og Illgiorder, ef þier seigest ecke hneixlast a JEsu? O! þier Eitur Ormar og Nodrukin, vered þo ecke argare eñ Pharisæi og Skriftlærder sem komu til Johañis Skijrnar, Matth. 3. og siaaed til ad þier faaed umflued tilkomande Reide. Giored Ydran, medañ Guds Rijke er naalægt. Leited DRottens medañ hañ er ad fiña, Es. 55. og miñest vid Soneñ, ad þier eige fyrerfarest a Veigenum, þegar hañs Reide tekur til ad breña. Sæler eru aller þeir ed leita Athvarfs hia honum seiger David: Jaa, sæler erud þier sem eckert Athvarf hafed i Heime þessum, þvi Drotteñ er ydar Hlutskipte. Sæler erud þier sem alla Hlute hafed yfergiefed, og jafnvel sialfa ydur, þvi þier skulud faa Hundradfallt aptur og erfa eilijft Lijf, Matth. 19. Sæler erud þier sem forsmaaed allt Yferlæte og Skarkala Veralldareñar, þvi þier leited ad þvi sem þar uppe er, Col. 3. Sæler erud þier, nær þier alla Hlute þola vilied fyrer Guds Saker, þvi ydar Verdkaup er nooglegt a Himnum, Matth. 5. Sæler erud þier midt i Hormungunum, midt i Armæsunum, midt i ollum þeim Raunum sem ydur til Handa bera, þvi Guds Kraptur fullkomnast i ydar Breiskleika, og þa þier veiker erud, þa erud þier maattuger,

uger, 2. Cor. 12. Sæler erud þier nær Heimuren kallar ydur Afrak og Hreinsun Veralldar, þvi þa erud þier Dijrmæter i Drottens Augum, þier skulud sia ydar Glede nær þeir munu til Skammar verda seiger Drotten, Esa. 66. Pad sem Heimsins Børn troda under Footunum, þad er Guds Haasæte a medal vor. Eins Ydrande Syndara Hiarta, Esa. 57. Eins Guds Vesalings Saala, er hans Himen a Jordunne. Mørg Skwr rigner þadan ad sonu yfer þennan Taarana Dal, en aller þeir Dropar falla i Guds Siood, Ps. 56. han telur þa og geimer so sem annad Fwlgu-Fie, han grefur ecke þetta Pund i Jørdu, helldur skilar þvi aptur med yfermaata miklum Avexte, þegar þad verdur uppskored med Glede, sem hier var i Taarunum nidursaad, Ps. 126. Hid Naatturlega Regned kiemur fra Himnum ofan, og frioofgar Jørdena, so hun ber Avøxt. Taar hinna andlega Voludu i Heime þessum koma fra Gude, þau færa han Avøxt, er safnadur verdur i Bindine Guds Barna, i hinne stooru Endurfædingu sem Lausnaren um gietur, Matth. 19. Ef eg leige nockurs Mans Jord under Bw mitt, þa krefur han mig Landskulldar hvørt Ar, og þad þess vegna, ad han ætlar mig ecke fullvedia, edur maa ecke sialfur missa. En þvi er ecke so vared fyrer hinum stoora Akurmanne, Gude Allsheriar, Joh. 15. Eg vil allshugar feigen byggia honum Hiarta mitt, laate han Ploog Løgmaalsins, Ploog Ydranarennar, Ploog Hormungana gaanga um þennan stoorgrijtis Akur so sem han vill, laate han Gudlaus Villudijr Heims þessa spora han i sundur og Footum troda, so sem honum blessudum lijkar, þad er mier fyrer minnstu, þegar eg veit han er mier naadugur, og eg maa alltijd missa so miked sem han vill laata mig missa, þvi einkis freistar han yfer Megn fram, 1. Cor. 10. Og þott mier þykia meige, so sem han svare mier ecke hvørs Ars Rentu, sem þo ecke er, þa maa eg þo vita, ad han er bæde trwr og Fullvedia, og er eg þess fulløruggur ad han munne um sijder endurgiallda mier hina liettu Byrde Hørmungarennar, sem varer um Augnablik, med yfergnæfannlegrar Dyrdar eilijfre Pijngd, 2. Cor. 4. Hvørrar njootande ad verda, unne og veite øllum Guds Børnum hin haaleita Guddoomsins Prenning, Hvørre ad sie Lof og Dijrd, Vellde og Kraptur um

Allder Allda, AMEN.

A Nijaars Dag.

Gudspialled, Luc. 2. Cap.

Pann Tijma. Epter þad ad aatta Dagar voru lidner, og þad Barned skyllde umskierast, var hans Nafn kallad JESUS. Hvad er kallad var af Einglenum, aadur en þad han var Gieten i Moodur Kvide.

Exordium.

KOmed og skoded Verken DRottens seiger Skallded, Ps. 66. Hvad Vyrduglegur han er i Verkum sijnum vid Mannana Sonu. Til þessa vil eg eirnen hafa kvatt ydur, Brædur mijner, a þessum Hatijdes Deige. Hvørnen Guds Dijrdarfulla Almætte dasamlega stiornar Ar-

enn oss til Nota; Pad heyrum vier i hinum 74. Psalme, þar David seiger: Þiñ er Dagureñ, þijn er eirneñ Noottiñ, Liooſed og Soolena hefur þu tilbwed, Jardarcñar Enda hefur þu afmarkad, Sumar og Vetur hefur þu ſkapad. Hier yfer laatum vier nærſta lijted, Børn mijn. Gud giæfe ei finduſt þeir ed møgla þegar þeſſe hañs Raadſtoſun er ecke epter vorum ſyndugum Vilia. Hvar fyrer? Þvi þad ſkiedur Daglega, og vier høfum þeſſ Not a hvørre Stundu, og þyker þad Skyllda Guds ad ſvipta oſſ ecke þvi hañ eitt Siñ gaf. Jeg heyre ecke ad Jonas haſe þackad Gude fyrer Lundeñ a medañ hañ ſtood, eñ reidur vard hañ þa hañ viſnade, Jon. 4. Munde ecke hiñ Blinde verda Allshugar feigeñ, mætte hañ hid bleſſada Liovs Soolareñar Augum lijta? Eñ hinum Heilſkigna þiker þad lijtels vert. Hvørſu laungar þañ, er Omæder epter Vatnenu? Pad ſie eg a Konungenum Dario, er hañ drack hiñ ſætaſta Dryck Æſe ſiñar wr Heſt Farenu; Eñ þo ecke ſijdur af Epterlijkinguñe, uñ hiñ Rijka Mañ, er hañ æſkte eins Vatns Dropa af Fingre Lazari, þa hañ vaknade upp i Helvijte og Kvølunum, Luc. 16. hvørn hañ muñ þo lijtils meted haſa, þegar hañ lief ſier ad allre Fullſælu Veralldar. Jeg tek hina Almeñeleguſtu Hlute, ſem miñſt eru af Møñum virdter, til ad ſijna vort Oþacklæte vid Gud i ſtadeñ þeirra Hluta, er hañs Millde øllum jafnt veiter; Vondum og Goodum, Rijkum og Fatækum, Stund epter Stund, Dag epter Dag, Ar epter Ar. O miñ Gud! Hvørin ſkulum vier þier giallda? Eckert hefur Snaudur fyrer ad gieſa. Hvørin ſkulum vier ſvara? Ecke Einn a moote Puſund, Job. 9. Hvad ſkulum vier af oſſ giøra? Vaagt er haangad ad flya, ſem Hønd þijn naae oſſ ecke, Pſ. 139. Vier villdum ad ſoñu gieſa þier alla oſſ med Saalu og Lijkama, eñ þad er allt þitt, þu hefur oſſ þad ædur giefed. Gud naade þad vier høfum teked þijna Limu, og giørt þa ad Satans Limum: Lied þa til Verkfæra Ranglætenu, og Syndeñe til Iþwdar, Rom. 6. So vier mættum kvijda þvi, ad hiñ Heilage i Iſrael munde laata þvilijkum Saurendum wtkaſta edur þau i Ellde breña. Eitt høfum vier til Raads epter, ſem er Forþienuſta þijns Eingietens Sonar. Vier høfum Ohlijdnger vered, Dan. 9. Hañ var hlijdugur allt til Daudans, Phil. 2. Vier høfum Løgmaaled broted, Hañ er komeñ til ad uppfylla Løgmaaled, Matth. 5. Vier erum Oumſkorner i Hiørtum og Eyrum, Act. 7. Hañ hefur umſkieraſt laated, ſo hañ umſkiere Iſraels Hiarta og hañs Sædes Hiarta, Devt. 30. Løgmaaled lijſer Bølvan yfer þeim ſem ecke helldur allt þad ſem, ſkrifad ſtendur i Løgmaalenu, Devt. 27. Eñ Guds Eingieteñ Sonur hefur Bølvan Løgmaalſins uppa ſig teked i ſiñe Umſkurn, þvi Paulus ſeiger: Ad ſa ſem umſkieraſt lætur, hañ ſie Skulldnautur alls Løgmaalſins, Gal. 5. Eñ þo hañ Løgmaaled uppfyllte, þa hefur hañ ſamt Løgmaalſins Bølvan þolad, hañ eirn ſem giørde allt þad i Løgmaalenu ſkrifad er, Hañ einſamall er a moote Løgmaalenu ad ſiaalfs ſijns Vilia daueñ. Hañ eirn ſem ætte alla Hlute; Hañ betalade þad hañ rænte ecke, Pſ. 69. Og hañ ſem er Gud bleſſadur uñ Allder, Rom. 9. Hañ er ſo ſem øñur Bølvan uppheingdur. Laated þvilijkañ Guddoomſins Kiærleika uppryckia ydar Hiørtum i Himeneñ uñ Stundar ſaker fra Jardneſkum Hiegooma, til ad umſkieraſt med Chriſto, af hvørs Allra Helguſtu Umſkurn, er oſſ bodud verdur i þeſſu Evangelio; Vier vilium læra ad umſkieraſt i Andlegañ Maata, Eph. 4. Vil eg þvi laata Tal mitt vera þar uñ i þetta Siñ; Hvørneñ hiñe Andlegu Umſkurn haatt ad ſie. DRotteñ umſkier þu Hiørtu vor med Sverde Andans; So þetta vel luckeſt, fyrer JEſum Chriſtum, AMEN.

Utleggingeñ.

EF þu vardveiter ecke Løgmaaled, þa er þijn Umſkurn ordeñ ad Yferhwd, ſeiger Paall, Rom. 2. Ad ſoñu talade hañ þad Gydingum til Vlygdunar: Eñ þo maa hier af ſiaa, ad hin ytre Umſkurn mune ecke haſa einhlijt vered til Saaluhialpar. So ſem þad var nu fyrer Gydingum, ſo er þad og fyrer oſs, Brædur mijner, þvi ecke meigum vier vænta oſs betre Koſta eñ hiner Naatturlegu Kviſterner, Rom. 11. Ecke eru aller þeir

full

full Christner, sem opeñberlega eru skijrder, helldur þeir sem fyrer Skijrnena eru med Christo greptrader til Daudaũs, og lifa i Endurnijungu Lijfdagaña, Rom. 6. Pack er og Lof sieu eilijfum Gude, sem fyrer Vatns-Saren i Ordenu hefur Endurgieted oss i Christo til lifande Vonar, 1. Pet. 1. Eñ þar fyrer hefur hañ Endurgieted oss, ad vier skylldum Gude lifa eñ Syndeñe deyia. Par skal koma eirn Dagur seiger Drott eñ fyrer Muñ Jeremiæ Cap. 9. ad eg skal heimsækia alla Oumskorna, sem eru i Umskurn eñe. Par af ræd eg, ad margur nune hafa bored þetta Teikn a sijnum Lijkama, sem ecke hefur haft þess mikel Not i sijnu Hiarta, ecke sijdur eñ nu. Munu ecke allmarger giefast þeir, ed hroosa sier af Gudhrædsluñe, eñ afneita þo heñar Krapte, 1. Tim. 3. Margur mun skijrdur med Vatne og Anda i fyrstu, sem illa lijdur ad læta sig med Christo fyrer Holldsins Deydingu umskiera. Aller Heidingiar eru Oumskorner seiger DRotteñ, Jer. 9. Eñ Jsraels Hws er Oumskored i Hiarta. Par er ad Ottast fyrer, ad Gud hafe eñ nu i Dag Ordsok til ad seigia, ad Tyrkiar og Tartarar sieu Oskijrder, eñ marger þeir ed sig Christna nefna, sieu Oskijrder i Anda, edur ecke umskorner þeirre Umskurn, er Paulus um talar, er hañ seiger: Pier erud umskorner þeirre Umskurn, sem ecke er med Hondum gior, hvor ad er Umskurn Christi, Col. 2. Pad er Deyding Holldlegra Gyrnda, fyrer Christi Dauda, Christi Upprisu og Christi Anda. Nu verdur i Skrifteñe sierdeilis gieted um Andlega Umskurn a Tveimur Lijkamans Portum. Bæda nefner Stephanus Pijslar-Vottur DRotteñs, seigiande: Pier Hardsvijrader og Oumskorner i Hiortum og Eyrum, þier mootstanded jafnañ Heilogum Anda, Act. 7. Hiartad kallar Ritningeñ Mañsins Hugskot og Krapta Sælareñar, er þvi fylgia, þad vill Gud læta umskiera sier til Jbwdar. Af Hiartanu wtgæanga vondar Huganer, Mañdrap, Hoordoomur, Frillulijfe, Pioofnadur, Ljwgvitne, Lastmælge, Matth. 15. Petta Jllyrme ber ad wthreinsa wr Hiartanu, ef Gud skal þar iñe bwa fyrer H. Anda. Synder og Glæper eru Diofulsins Foostur, hvor hañ gieted hefur vid spilltre Mañsins Nætturu, fyrer Sampycke Vilians, eñ hvorsu mæ Guds Eingieteñ Sonur, sem er Lioome hañs Dijrdar og Jmynd hañs Guddoomlegrar Personu, Ebr. 1. eiga Sess vid Diofulsins Dætur? Hañ hefur Trwlofad sier hreina Brwde, þa ed hvorke Fleck nie Hrucku hefde, Eph. 5. Pvi er ei Von ad hañ vilie i sama Herberge lijda þessar Helvijtis Ambætter. Rek ut Ambættena med heñar Syne, þvi Sonur Ambættareñar skal ecke erfa med Syne hiñar Frialsu seiger Ritningeñ, Gal. 4. Syner Ambættareñar eru Holldsins Verk, þau byriar wt ad reka i Eydemorku, æsamt Moodureñe, eda ad miñsta Koste, ad temia hana, so ad Agar drottne ecke yfer Sara, nie Jsmael offæke Jsaac, Gen. 21. Ef þijn Hond eda þiñ Footur hneixlar þig seiger JEsus, Matth. 18. þa snijd hañ burt og snara honum fræ þier, þad heiter ad umskierast i Andlegañ Mæta. Ecke hefur Gud Þocknan æ þvi ad nockur meide edur hamle Lijkama siñ, eins og Baals Prestar, 1. Reg. 18. og þoott hañ hefde, þa være sa Footur edur Hond betur afhoggveñ, sem ætlar ad draga Mañeñ til Helvijtis, betra er þau rotne hier æ Jordueñe, eñ svijde eilijflega

i Hel-

i Helvijte. Eñ þess þarf ei vid, þar er Sverd Andans, Heb. 4. sem af snijdur so ecke aa sier, þad giører Svida um̃ Hrijd, eñ þad bæter eilijflega, þad verkar Hrygd um̃ Stundarsaker, eñ epter aa giefur þad Fridsamlegañ Avoxt Riettlætesins, Heb. 12. Pier gieted ecke under eins drucked Christi Kaleik og Diøfulsins, seiger Paall, 1. Cor. 10. Hefde Guds Heilagleike gietad lided Andskotans Saurende, munde hañ ecke hafa vered wtsnaradur af Himne, Gud villde ecke lijda Satans Naalægd i Himnarijke, eige helldur i sijnu Rijke hier aa Jorduñe, sem er i Guds Barna Hiørtum. Guds Rijke er iñe hiaa ydur, seiger Frelsareñ, Luc. 17. Eñ hvør hañ Syndeñe þioonar, þad er, hvør hana lætur drottna i sijnum Lijkama, hañ hefur giørst Andskotañs Madur, eñ raaded Pegn undañ Gude. Pvi seiger Paulus Rom. 6. Vited þier ecke, ad hvørium þier liaaest i Prældoom til Hlijdnis, þess Prælar erud þier er þier hlijded, hvørt helldur Syndeñe til Dauda, edur Hlijdneñe til Riettlætis? Laated ei villa ydur, Eg vil þioona Gude i Verkunum, eñ hvad mier flijgur i Skap, fæ eg ei vidgiørt. Pad er ad vijsu satt, Fuglarner verda ad søñu ad fliwga yfer Høfuded, þad er baagt ad bañaa, eñ ecke þurfa þeir ad hreidra sig i Haarenu. Eg vil þioona Gude i Verkunum seiger þu, hvad þa? Ætlar þu ad þioona Syndeñe i Hiartanu? Siaa þa til ad þu faaer ei sama Vitnisburd og Pharisei, ad hid ytra siertu fagur, eins og daudra Maña Grafer, eñ iñvortis fullur med allskonar Opeckt, Matth. 23. Pegar Hiartad er gott, þa er meire Von aa ad allt sie gott, þvi Gud aalijtur Hiartad, 1. Sam. 16. Goodur Mad ur af goodum Fiesiood sijns Hiarta, fram̃ ber Gott, seiger Hiartnaña Rañsakare, Matth. 12. Eingeñ kañ ad seigia, mitt Hiarta er hreint, eg em klaar af Syndeñe, Prov. 20. Hitt kañ eg af Alvøru ad giøra, ad bidia Gud ad skapa i mier hreint Hiarta, Ps. 51. Hvad ef ecke tekst ad øllu Leite vegna þeirrar Syndar sem i mier bijr, Rom. 7. þa tekst þad fyrer JEsu Blood, sem hreinsar mig af øllum Syndum, 1. Joh. 1. Pvi hañ er komeñ til ad kalla Synduga eñ ecke Riettlaata til Ydranar, Matth. 9. Eg hafde nærre þvi sagt, ad Davids Synder hefde betre vered eñ Pharisæaña Riettlæte. David drijgde ecke Syndena med þvi Hiartalage, ad hun skyllde Velgiørd heita, helldur af Mañlegum Veikleika; Eñ allt Pharisæaña Riettlæte, var ecke nema Synd, þvi Goodverk þeirra fram̃komu ecke af Hiarta, helldur til þess ad byrtast fyrer Møñum, Matth. 6. Og þo villdu þeir þad skyllde fyrer Gude Gillda. Saa Gud sem lætur þeim alla Hlute þiena til gooda, er hañ elska, Rom. 8. Hañ liet Davids Synd honum fyrer bestu verda, 2. Sam. 12. Eñ Pharisæaña Riettlæte snerest þeim jafnañ i Synd, so sem allt þad, er ecke fram̃kiemur af Trwñe, Rom. 14. aan hvørrar Omogulegt er Gude ad þocknast, Hebr. 11. Eingeñ seiger oss betur eñ Moyses hvørneñ Mañsins Hiarta um̃skored verdur, Devt. 30. DRotteñ mun um̃skiera þitt Hiarta, so ad þu elsker DRotteñ Gud þiñ af øllu Hiarta þijnu, og af allre Øndu þiñe, ad þu lifer. Elskañ til Guds, er þad Verkfære, sem best afsnijdur Synder og Leste. Hiñ Agiarne viñur alla Hlute fyrer Rijkdoom. Hvad sparar sa Heiptræke til þess, ad hañ faae sijnum Ovin fyrerkomed? Lijtels hefur margur Daud

aañ

añ agtad fyrer Metorda saker, og þvi skyllde þa'ecke Gud vera so sterkur i þeim er hañ elska, so sem Andskoteñ i Bornum Vantrwareñar: Eph. 2. Sa sem elskar Vin siñ, hañ Kostar Kapps uñ, ad giora sem mest epter Giede hañs. Aller Hluter eru sameigeñleger Vina a millum, ef þad er Falslaus Elska. Elskañ samteinger alla Hlute, so ad Skynlauser og jafnvel dauder Hluter teingiast sijn a mille, þess vegna, ad hvors Naattura a vid añañ. Ef þetta Elskuñar Logmaal, er nu so rijkt i Naatturu Hlutaña, þvi skyllde þad ecke hvorium Mun framar a millum Guds og Mañsins, sem epter hañs Mynd er skapadur? Eingeñ Efe er a þvi, ad sa sem fyrst være komeñ i fullkomeñ Kiærleika vid Gud, hañ telde ongvañ Hlut epter sier ad giora hañs vegna, hañ giæfe sig og allt sitt alleina Gude, so hañ mætte hañ eirn aavinña, og hañ yrde eitt med honum, og allt hvad Gud bijdur, og odrum virdest þungt ad vera, þad yrde honum sæt Byrde, og þvi seiger Paall, Rom. 13. Ad sa sem elskar, hafe Logmaaled uppfyllt. Gud er Kiærleikureñ seiger Johañes, 1. Pist. 4. Cap. Og sa sem er i Kiærleikanum, hañ er i Gude og Gud i honum. O! Herra Gud, hvilijkt er þetta? Hvorneñ maa sa skora sig undañ nockrum Hlut, ad þola Guds vegna, i hvorium Gud bijr? Kañ saa um Æfe illa ad fara sem er i Gude? Fellur hañ i Synd nockra, þa er Guds styrkve Armleggur naalægur ad reisa hañ, Ps. 145. Ef hañs Hiarta fordæmer hañ, þa er Gud mattugre hañs Hiarta, 1. Joh. 3. Ef vondskufull Heimsins Epterdæme ætla ad villa hañ, þa er ei Guds Fijngur honum fiarlægur til ad benda honum a hiñ rietta Veg: Og ef Satan fer a Hendur einum med Her Freistingaña, þa hefur hañ þañ ad Vistum med sier, sem ad er trwr, og ongvañ lætur freistast yfer Megn fram̃, 1. Cor. 10. Þvi aalikta eg so, ad eckert sie kroptugra, eckert aagiætara og eckert heilnæmara Medal til ad um̃skiera Mañsins Hiarta, eñ Elskañ til þess ellijfa Gooda, sem er hiñ lifandeGud. Eg gat og þess fyrer skom̃u, Brædur mijner, ad Meñ ættu sijn Eyru i andlegañ Maata ad um̃skiera. Eyrun eru Dyr Hiartans, i giegnum hvor margt geingur, bæde Illt og Gott, Sæll er sa sem þessu fast helldur, eñ wtskwfar hinu. Paulus varar oss vid, ad eingeñ fwl Ræda utgaange af Muñe vorum, Eph. 4. Hun a ecke helldur ad gaanga iñ um̃ Eyrun. Þad er gomul Assokun þeirra sem tamt er ad heyra Lijte og Skam̃er um̃ siñ Naaunga: Eg giet ecke byrgt fyrer Eyru mier, eñ kañskie færre mundu illa tala, nema þig fijste ad heyra. Eg vil vera faataladur hier uñ, þvi baagt mun vera ad temia Muñ hiñar prettvijsu Kynsloodar, er Hoggorma Eytur foolged hefur under Tungurootum sier, hvar hiñ gamle Dreke, er kallast Diofull og Andskote, Apoc. 12. hefur sier Hreidur bued, og lagt þar Eggium þeim, ur hvorium um̃ sijder mun kvikna sa Ormur er alldrei deyr, Esa. 66. nema Tungañ aadur um̃skoreñ verde. Alleina vil eg tala um̃ þad fyrer Guds Bornum, hvort ad sie hid hellsta Medal til ad um̃skiera Eyrun i andlegañ Maata, þad er Guds lifanda Ord, sem er haarhvast Sverd, utgangande af hañs Muñe, sem ad skrijddur er Bloodlitudu Klæde, Konungur Konungaña og DRotteñ Drottnaña, Apoc. 19. David kallar þad lystelegañ Grashaga, Ps. 23. Eñ Gud naade, hvad tregt er Mañum þo þaangad

komed? Paulus nefner þad Krapt Guds til Sæluhiaalpar øllum þeim sem trwa, Rom. 1. Eñ þar er ad ottast fyrer, ad þad verde hinum Vantruudu, Guds Kraptur til Fordæmingar, þvi Endurlausnareñ seiger, Joh. 12. Pad Orded sem eg tala, mun fordæma þa, Og saññast hier ecke sijdst, ad þad er eins og twijeggiad Sverd, er sker a baadar Sijdur, þa ed hiaalpast til Ydrunar, hina til eilijfrar Refsingar. Matur er Mañsins Meigin, seigium vier, eñ hvad er Saaleñ ef hun misser Guds Ord? Eins og St. Paall talar um Eckiuna þa ed i Gyrndum lifer, hun er lifande daud, 1. Tim. 5. Frilla Diofulsins er hun og Helviites Elldsneyte. Hvad velldur nu þessum Leida, Børn mijn? Pad sama er eg talade i Ondverdu um hinar almeñelegu Guds Gaafur, af þvi Guds Ord er so nægt i Heimenum nu orded, þa vegnar þvi eins og Elementunum, ad þad er foragtad. Eg sie, a medañ Meñerner urdu ad fara med Christne Boded i giegnum Hvdstrokur og Krossfestingar, Pegar Paulus var halshøggveñ, Petur Krossfestur, Jacobus med Beinbrote lijflaateñ, Laurentius steiktur a Rist, þa urdu þeir glader ad þeir maattu lijda nockud fyrer Jesu Nafns Sku-lld, þa vard Guds Ord Moñum sætara eñ Hunaang og Hunaangs Seimur, Ps. 119. þa fanst margur sa er keypte þa dijrmætu Perluna, sem Endurlausnareñ talar um, Matth. 13. fyrer alla Aleigu sijna. Eñ nu þyker þvi øllu illa vared sem Gude er giefed. Pu villt kañske seigia, þa være Raad ad giefa upp ad Predika Christum um Hrijd, og munde Meñ þa epter hønum laanga eins og a fyrre Døgunum; Eg villde ad eg giæte Oriett til sumra Maña Paanka, eñ þvi er verr, ad eg hygg ad nockrer mune fiñast þeir ed giarna mundu hafa umskipte a Svijnunum og Christo, med Gergesenis, Matth. 8. Pvi heyrt hafa Meñ Skritne þeirra, er laata sier um Muñ fara, ad eigé sie þeim Matur i Messuñe. Pu talar vel, være Guds Ord i burtu teked, þa mundu Meñ leita þess med Angist: Munde þad og ecke gott Raad, ad Gud tæke Soolena af Himnenum um nockra Daga, so feingu Meñ Vit a, ad þacka Gude fyrer heñar Gagnseme? Pad maa eige seiger þu, þvi þa mundu aller Meñ utaf deyia, og eingeñ lifde til ad giøra Gude Packer, þar David seiger, Ps. 6. Peir þacka ecke Gude, sem i Grøfena eru ofañ farner. Jeg jaata þad satt ad vera; Eñ munder þu leinge lifa i Gude, ef hañs Ord være i burt tekeñ? Eige hygg eg þad, Pvi Frelsareñ seiger, þau sieu Lijf og Ande, Joh. 6. Hvar fyrer? Af þvi ad Saaleñ hefur eckert Lijf fyrer utañ þau. Eñ trw mier til, ad þu sem snerer Bakenu vid Guds Myskunar Fadme a medañ þu maatter niota hañs Orda, þu munder verda illur Apturhvarfs til ad leita hañs, þa hañ er ecke leingur ad fiña. Pu seiger: Sooleñ maa eige burtu hverfa, so Meñerner mættu lifa; Eñ ef þu mætter sofa a medañ, þa hygg eg þad litlu skipta. So þyke þier og nu sem i Syndunum sefur a øngu rijda, þott Sool Riettlætesins burtu lide og ætte alldrei apturkvæmt, eñ þad munde añad heita, þa þu uppvaknar i Sal Myrkraña, hvar þeir ellda Saalum Ogudlegra Maña. Peck þvi Giæsku Guds, aumur Madur, og kañast þar vid, ad eins og hañ lætur hid fagra Lioos Heimsins reña upp yfer Raanglaata og Riettlaata, Matth. 5. til þess ad Mañkyned meige lifa, jafnvel þott

sumer þar eckert i þyggia vilie, so vill hañ eirneñ ad hin fagra Byrte Evangelii, sem er Lioos a Vegum vorum, Ps. 119. skijne i Christelegre Kyrkiu, þott þad verde af morgum forsmaad, uppa þad ad ongvum tape hañ af þeim hañ aadur þeckte. Og þesse er Ordsøkeñ, hvar fyrer hañ ecke sender Hungur siña Orda i Landed, Amos. 8. Ord Christi bue rijkuglega a medal ydar, ad þier kieñed med allre Vitsku, og aamiñed siaalfa ydur med andlegum Dicktum, Psalmum og Kvædum, syngiande Drottne i ydar Hiortum, seiger Paall, Col. 3. Þesse var Jþrott hiña fyrstu christeña Maña, i stadeñ hvors ad Dioful leñ hefur iñfært i Heimeñ, Brixle, Haad, Kiesne, skaṁarleg Ord, og siblslegt Hial, sem Christnum soomer ecke, Eph. 5.

So er eg hrædduṙ uṁ, Brædur mijner, ad ef St. Paall mætte lijta upp af Grof siñe, og siaa sig uṁ i heñe, sem nu Christne nefnest, þa munde hañ ecke vijda siña JEsu Christi Trygda Pant, Eph. 1. sem hañ hefur heñe epterlaated, og kallast H. Ande, og hañ munde snarara þeckia hana fyrer Andskotans Frillu, helldur eñ Brwde hiñs Krossfesta. Edur hvar siña Meñ nu þad, sem hañ vottar uṁ sig og sijna Samchristna? 1. Cor. 4. Þegar oss er formælt, þa blessum vier, Þegar vier ossookter erum, lijdum vier þad. Laangt mun vera ad leita epter Dæme Stephani, Act. 7. og Jacobs Postula, hvorier ed beiddu fyrer þeim, er þaa aftooku. Mig ugger og, ef Jacob mætte hverfa aptur i Heimeñ; þa munde hañ kalla sumra Christeñdoom Diofla Trw, þvi so seiger hañ i sijns Pistils Cap. 2. Þu trwer ad Gud sie eirn, þvi trwa og Dioflarner og skielfast þar af. Og Gud giæfe þar findust ei þeir, sem ad nockru Leite eru verre eñ Dioflarner, Þeir giora ecke epter þeirra Trw, þvi þeir hafa ecke Von Fyrergiefningareñar, þar þeir eru wtrekner fraa Asioonu Guds eilijflega, og med Myrkraña Hleckium fiotrader, 2. Pet. 2. Eñ þoott Gud wtbreide baadar Hendur, Esa. 65. Þoott hañ hroope, þu hefur drygt Hooraner med morgum Elskuga, Kom samt aptur til mijn seiger DRotteñ Gud, Jer. 3. Þoott hañ laate Dogum optar heyra: Eg vil ecke syndugs Mañs Dauda, helldur ad hañ snwe sier og lise, Ezech. 33. Þott hañ laate almeñelega wtberast: Þvoed ydur, Hreinsed ydur, Taked ydar Illsku Breitne fraa Auglite mijnu, Komed sijdañ og eiginst Log vid. Þoott ydar Synder sieu raudar sem Blood, þa skulu þær Snioohvijtar verda, og þo þær sieu eins og Purpure raudar, skulu þær verda hvijtar sem Ull, Esa. 1. Þoott vier meigum so tijtt heyra, ad þegar hiñ Ogudlege snijr sier fraa øllum sijnum Syndum, er hañ giort hefur og vardveiter Guds Bodord, og giorer Doomeñ og Riettvijsena, þa skule hañ lifa og ecke deyia, Ezech. 18. allra hañs Misgiorda skule ecke miñst verda, samt lætur ecke Illvirkeñ af, og Foolked snijr sier ecke til hañs, er þad typtar, Jer. 8. So þad maa satt jaata, er David talar uṁ hiñ Ogudlega, Ps. 14. ad hañ seige i Hiarta sijnu, þar er eingeñ Gud; Þvi hræddust Meñ, ad Gude mislijkade Ogudlegt Athæfe, þa munde ecke so mikill Osse, Raanglæte, Hardydge, Lygar, Bakmælge, Roogur, Agg, Reide, Præta, Agyrne, Pioosnadur og allra handa Andskotans Pioonusta drottna so freklega i Heimenum, ad jafnvel sumt af þessu være fyrer Dygder hallded... Hvad mun nu þessu

 vall-

vallda, Born mijn? aňad eñ þad, ad Meñ tilbyrgia Eyruñ fyrer H. Guds Orde. Paulus kallar Ord Guds, Sverd Andans, Eph. 6. Pad er sa beitte Knijfur, med hvorium vor Eyru eiga ad umskierast, eñ þesse Beneñ svijda miog so hinum gamla Adam, og þoott hañ meige þau a Stundum þola, þa hafast þau so illa, ad þar svellur um til eilijfs Dauda. Hañ hallar sier aptur a Kodda Syndaña, til ad samañhrwga sier Lærendum, epter þvi sem Eyru klæia, 2. Tim. 4. Hañ er eins og Zippora var fordum, er hun mætte naudug umskiera siñ Son, Exod. 4. Pegar Moises kiemur med Knijfeñ, þa kalla Meñ hañ Blood Brwdguma, edur Bloodgijrugañ Mañ, giætande ecke ad þvi, ad Gud er utfareñ i Bræde siñe til ad deyda, ef ecke er vid giort. Gud baud sijnu Foolke, Exod. 21. ad a Siounda hvoriu Are, skylldu þeir hallda eitt Hvijldar Ar, og a medal añara Bodorda sette hañ, ad a þvi Are skyllde Anaudugu Foolke Lausn giefast, eñ sa er ei villde Frelse þiggia, þañ mætte hañs Herra taka og setia All i giegnum Eyru honum, og festa vid Dyr edur Dyrustaf, og skyllde hañ vera hañs Præll upp þadañ Æfeñlega, Exod. 21. Ecke einasta a hvoriu Siounda Are, helldur a hvorium Siounda Deige eigum vier þañ Kost, ad leysast af Andskotans og Syndarenar Prældoome; þvi þad er Meining alls Evangelii, sem oss predikad er, ad vier sieum frialser vid Syndena, ecke til þess ad lifa i heñe, helldur ordner Gude Handgeingner, til þess ad deyia fra Syndunum, so sem Pall seiger, Rom. 6. Pier erud frelster af Syndeñe, ordner Pioonar Riettlætesins. Eñ ef nockur vill ei Lausn þiggia og lætur sig festa a Eyrunum vid Port Helvijtaña, Andskotanum til eilijfs Prældooms, þa er audsært, ad hañs sijdara verdur argara hinu fyrra, 2. Pet. 2. O HErra Gud, mier kiemur i Hug, hvorneñ Guds Eingieteñ Sonur vijkur þessare Logmals Grein til sijn, Ps. 40. er hañ seiger til sins Himneska Fodurs: Offur og Foornfæringar villder þu ecke, eñ Eyru mijn hefur þu i giegnum stwnged, Teiknande med þessare Prældooms Mynd hina allra herfeleguslu Anaud, er hañ þolde fyrer Præl Syndareñar, þar hañ, sem allt Walld er giefed, bæde a Himne og Jordu, Matth. 28. kom i Heimeñ, ecke til ad lata sier þioona, helldur ad hañ odrum þioonade, Matth. 20. þar hañ hafde verre Kior eñ Hræ-Kvikinde Jardareñar, og Fuglarner under Himnenum, Matth. 8. hvor þo ecke lætur eirn Titling a Jordu detta an sijns Vilia, Matth. 10. þar hañ fieck eckert Rwm i Giesta Herbergenu, Luc. 2. sem uppfyller bæde Himen og Jord, þar hañ vard Maña Purfe, sem uppfyller alla vora Naudþurft epter Rijkdoome siñar Dijrdar, Phil. 4. og hañ bar siñ Kross, sem ad ber alla Hlute med Orde sijns Kraptar, Ebr. 1. Petta giorde hañ, seiger Pall, þegar hañ mætte vel Sælu hafa: Og þo vill Syndareñ ecke lia honum Eyru sijn til þess, ad hañ meige eilijflega med honum rijkia, eñ a þo añars Vegar ongvañ añañ Kost, nema pijnast eilijflega. Gud næde þad, ad vier erum ecke Olijkt a oss komner, og Cicero skrifar um Catadupos, hvorier ad bwa vid Fossana i Añe Nilo, þad þeir heyre verr eñ adrer Meñ. So giorer Nidur Veralldar þessarar oss dausa, so vier gietum ecke giætt ad DRottens Raustu. Johañes seiger i hañs Openberang Cap. 1. Ad Rodd Mañsins Sonar er til hañs talade, hafe

verid

vered sc sem Lwdurs Hlioomur. Nærsta fagurt maa Gledskapur Veralldareñar laata i Eyrum syndugra Maña, ad vier faaum ecke fyrer honum adgiætt Raustu Brwdgumañs er hañ so haatt kallar: Hvad velldur þessu? Þvi Eyrun eru so tøm aa hitt, ad Meñ þeckia ecke hvort fraa ødru. Mijner Sauder þeckia mijna Raust, seiger hiñ goode Hyrder, Joh. 10. Hvad vill hier aa epter fylgia, Børn mijn? Þeir sem ecke þeckia hañs Røddu, þeir eru ecke hañs Sauder. Hvad mun fyrer þeim liggia? Hvad vill Doomareñ seigia aa hinum mikla og straanga Deige? Ecke þecke eg ydur, fared fra mier aller Illgiørda Meñ, Matth. 7. Þa mun Saudunum skipad verda aa hægre Hlid, eñ Hofrunum aa hina vinstre, Matth. 25. Aller vilia ad soñu i Sauda-Flocknum vera, eñ þeir sem ecke villdu þeckia Hyrdersins Raust i Naadeñe, þeir munn verda med Hofrunum Arf ad taka i Kvøleñe. Hvor sem elskar mig og vardveiter mijn Ord, til hañs mun eg koma og miñ Fader, og Vistarveru hiaa honum giora, seiger Endurlausnareñ, Joh. 14. Hvad aagiæt ad sie þesse Sambwd, veit eingeñ nema sa ed smackad hefur, hvad sætur ad Gud er. Eñ hvar eiga Meñ ad faa þeñañ Smeck nema i hañs Orde? Þar verdur JEsus Christus framreiddur til andlegrar Nautnar, uñ hvoria hañ sialfur þañ Veg talar, Joh. 6. Hvor sem etur mitt Holld og dreckur mitt Blod, hañ skal ecke Daudañ smacka ad eilijfu. Lwked þvi upp Dyrum ydar Eyrna, Guds Elskuleg Børn, so Konungur Dijrdareñar meige iñgaanga i ydar Hiarta, Ps. 24. Laated þær ecke læstar honum, so hañ læse ecke aptur fyrer ydur Himnenum, dreped ei Hende aa moote framboðeñe Naad, og bægest ecke til Vandræda vid hañ, sem ydur elskade ad fyrra Bragde. Hañ hefur sitt Lijf i Daudañ giefed til þess, ad þier faa kyñud hañs Gledelega Raust ad heyra, þvi eingeñ hefur uñ Alldur Gud sienañ, sa Eingietne Sonur Fødursins hefur oss þad opeñberad, Joh. 1. O! hvad Vitstola er þa Mañeskiañ, sem tredur þañ Dijrgrip under Footum, er wtvegadur er med Guds eigeñ Bloode. Þeinked til þess, ad hañ laangade epter ad lijda Helvijtis Pijsler ydar vegna, laated ydur eirneñ laanga epter honum, so þier kuñed þær somu ad umflija, eñ eilijflega med honum lifa. O! þu eilijfa Ord Fødursins HErra JEsu Christe, þu sem ert sætare eñ Hunaang, frijdare eñ Sooleñ, gledelegre eñ Einglaña Saungur, aahrær þu vor dofeñ Eyru, upplwk voru Hiarta, Endurnija vorn Anda, so oss leidest uñ sijder Endime þessa vonda Heims, Eñ giøre fwsa ad reña epter þier: Þu eilijfa Glede, laat þijn fagnadarrijku Ord vera Epterlæte Saalña vorra, so ad vier høfum vora Lysting i Løgmaale þijnu Dag og Noott, Ps. 1. Og þegar vor Augu sjaa ecke leingur, vor Eyru heyra ecke leingur, og vor Tunga gietur ecke talad leingur, ad vier þa verduger aalycktast mættum hiñ fagra Saung, Heilagur, Heilagur, Heilagur ertu DRotteñ Gud Zebaoth, Esa. 6. Eilijflega ad heyra i þijnu Rijke, hvar eingeñ Noott er, Apoc. 22. og eingeñ Umskipte Lioossens og Myrkursins, Þad Bænheyre Gud Fader Myskunsemdaña, fyrer hid dijrmæta Blood sijns Eingieteñs Sonar, og sende oss þar til Naad sijns Anda, Amen.

Suñudageñ mille Attatags og Prettanda.

Gudspialled, Matth. 2. Cap.

Da Herodes sa̋ þad, ad hañ var gabbadur af Vitringunum, vard hañ reidur, og sende wt, og liet drepa øll Sveinbørn til Bethlehem, og i øllum heñar Endemørkum, Tvævetur og þadañ af yngre, epter þeim Tijma, sem hañ hafde wtspurt af Vitringunum. Þa uppfylltest hvad sagt er fyrer Jeremiam Spa̋mañ, sem seiger: A Hædum hefur heyrst Kallmikillrar Kveinunar, Ops og Ylbrunar, Rachel æpte Sonu sijna, og villde ecke huggast la̋ta; Þviad þad var med þeim wte.

Exordium.

Reidest eñ Syndged ecke seiger Paulus, Eph. 4. La̋ted eige Soolena underganga yfar
Reide. Mun nockud Postuleñ giefa Mønum Leife til ad reidast med þessum Ordum? Ed-
ur er þar nockur Riettferdug Reide til? Þvi ma̋ ei neita ad þad sie riett, ad hata þa sem Gud
hata og hañs Riettinde; So seigest David hata Samkundu hiña Illgiørnu, Ps. 26. Og Ps. 139.
Seiger hañ eñ aptur: Mun eg ei hata þa DRotteñ, er þig hata, og hafa Leida a þeim er
reisa sig upp a moote þier? Med fullu Hatre hata eg þa, og þeir eru ordner mier ad Ovinum.
Þa sijner Madureñ ad hañ elske Gud af Alvøru, ef hañ giarnañ stendur af sijnum Riette, eñ þyk-
er Guds vegna, og þad er ad vijsu sw Reide er fylgia a̋ hvørium Christnum Mañe, eñ þo ei-
na mest þeim sem yfer adra eru i Guds Stad setter. Ritningeñ giefur Moysi þañ Vitnisburd,
ad hañ hafe vered hiñ Polenmoodaste Madur a Jørduñe, Num. 12. Og eige fiñst þad ad høn-
um hafe ruñed i Skap, þoott Israels Børn so optlega settu sig upp i moote hønum. Mikl-
helldur beidde hañ Gud fyrer þeim nær þeir høfdu syndgast, ja̋, hañ villde hafa mist sijna
Velferd fyrer þeirra, er hañ sagde vid Gud, Exod. 32. Munt þu fyrergiefa þeim sijna Synd?
Añars drag mitt Nafn wt wr þeirre Book er þu skrifad hefur, og er þad þo alkuñugt, hvørsu
a̋kaflega hañ reiddest, er hañ kom ofañ af Fiallenu, og sa̋ Afgudadijrkun Foolksins. Vidlijkt
er Dæme St. Pa̋ls, er hañ æskte sier ad vera wtrekeñ fra Christo fyrer Brædur sijna epter
Holldenu, Rom. 9. og er þo kuñugt af Giørninga Book Postulaña, hvørsu hañ vandlætte veg-
na Guds um̃ þa sømu. So og eru kuñug Dæme Phineæ Num. 25. Samuels, 1. Sam. 15.
Jonathans, 1. Sam. 14. Davids, 1. Sam. 17. Ezechiæ Konungs, 2. Reg. 18. Nehemiæ,
Nehem. 13. og añara Guds Maña, sem hafa teked sier þad nærre, er þeir hafa heyrt edur sied
Gud Dijrdareñar Vanvirdtañ af nockrum, hañs Heilaga Nafn lastad, edur hañs Bodord und-
er Footum trodeñ, og er Gude valla nockur Hlutur þægare, sem audra̋ded er af þeirra Straffe,
sem i þvilijku hafa Toomla̋ter vered, ad þeir hafa ma̋tt bera þeirra Synder, er þeir hafa
sied i giegnum Fijngur vid, so sem lioost er af Dæme Eli Kieñemañs, er hañ stie fram̃ yfer
Glæpe Sona siña, 1. Sam. 3. Sauls Konungs, er hañ þyrmde Amalechita Konunge, 1.
Sam. 15. og Achabs, þa hañ vægde Konungenum af Syria, 1. Reg. 20. Nu þoott ad þessu
sie so vared, þa hygg eg ad eige sie Postulans Meining i þessu, ad hañ epterla̋te Mañenum ad reid-
ast, edur tale um̃ þess ha̋ttar Reide er eg Samstundis um̃gat, þvi hañ biidur i þessum Ord-
um, ad Sooleñ eige skule underganga Mañsins Reide, hvad so er ad skilia, ad Madur ei sku-
le ersa leingur eñ til Kvølldz þad hønum er a moote giørt. Eñ Gudlegt Vandlæte og Hatur
a Løstum og Odygdum a̋ alldrei vid oss ad skilia; Þvi meinar Postuleñ hier, ad Meñ skule
demia Reidena, þoott hun kuñe ad slitvga i Mañsins Hiarta, og hvørke la̋ta hana na̋ so mik-
elle

elle Øfer-Hønd, ad hun framkome i Orde nie Verke, og eñ þa ſijdur ale Foolſkuna i Hiartanu, ſo hun verde ad Hatre; Hvad þvi velldur ad Mañeſkiañ verdur Ulfur af Mañe, Þræll Syndareñar af Chriſti Læreſveine, og Diøfulſins Barn af Guds Barne. Dæme uppa þeſſ haattar Reide høfum vier a hinum grima Herode i uppleſnu Evangelio, wt af hvøriu vier hugleida vilium i þetta Siñ. 1. Hvad ſkadlegur og daarlegur Løſtur ad Reideñ ſie. 2. Hvørneñ vier eigum ad ſtilla hana. Hiñ goode Gud virdeſt Naadarſamlega ad framkvæma þetta Eyrende hiaa oſſ, med Adſtod ſijns H. Anda i JEſu Nafne, AMEN.

Utleggingeñ.

ÞEGer Herodes ſaa ad hañ var gabbadur af Vitringunum, vard hañ reidur, ſeiger Texteñ. Hvør var hin fyrſta Orſøk til hañs Reide? Þad var Metorda Girndeñ. Strax ſem hañ fieck ad heyra af Kieñemaña Høfdingiunum og Skriftlærdum Lijdſins, hvar Chriſtur munde fædaſt, ſkaut Diøfulleñ hønum i Briooſt ad Lijflaata þad nijfædda Konungs Efne JEſum, Þad ſijner oſs Samtal hañs vid Vitringana, og ſo Avijſan ſu, er þeir feingu af Guds Alfu i Svefne, ad hverfa aptur til Baka i ſitt Fødur-Land um añañ Veg. Meiningeñ var ſu, ad hañ kyñe ad ſtadfeſta ſiñ Tignar-Stool og ſiña Nidia epter ſig. Hvørneñ Metorda-Girndeñ ſie i fyrſtu til komeñ, er audſært af Falle Satans, og Falle vorra fyrſtu Forelldra, af hvøriu øll Olucka er iñruñeñ til allra Maña, og aa medal añara Reideñ. Og fyrſt Moodureñ hefur giørt oſs Adams Nidium ſo ſtoorañ Skada, þa er audvitad, ad Doottureñ er heñe lijk, nema verre ſie. Hvør er ſu Olucka i Heimenum, er Reideñ ecke af Stad kome? Hun er Verkfære allra Laſta og Odygda. Hun er eins og ein Pwta, ſem lifer epter hvørs Mañs Villd, ſo þionar Reideñ øllum Skomium, þegar aa þarf ad hallda. Hvør drap Abel, þegar Cain øfundade hañ? Gen. 4. Hvør kveikte Ellldeñ i Balachs Noſum, er hañ villde mootſtanda Guds Foolke? Num. 24. Hvør kom Eliab til ad atyrda ſiñ Broodur David, er hañ forſmaade hañ? 1. Sam. 17. Hvør rak Saul til ad offækia ſiñ Doottur-Maag, 1. Sam. 19. og ad drepa Kieñemeñena i Nobe? 1. Sam. 22. Hvør framkvæmde Achabs vondañ Aſetning? 1. Reg. 21. Hvad brwkade Haman til ad ſvala Drambſemeñe med? Eſt. 3. Hvørneñ fieck Joab Metordum ſijnum hallded? 2. Sam. 3. og 10. Nema med Reideñe? og var þad honum þo ecke nema Stundar-Fridur: Øllu þeſſu kom Reideñ af Stad, og er hun ſo eirn almeñelegur Bødull allra Skama og Odygda. Eg veit ad bæde Ariſtoteles og Cicero ſkrifa, ad hun ſie Brijne Hugprijdeñar, og ad eingeñ viñe nockurt Stoorvirke, nema reidur ſie: Þad gietur valla ſatt vered, og eige kiemur þad ſamañ vid ſiaalfa þa, er þeir ſeigia ad Hugprijdeñ ſkule vera aa Skynſemeñe grundvollud. Eñ ſa ſem reidur er, hañ er Vitlaus, og þvi ſeiger Horatius, ad hun ſie nockurskonar ſtutt Æde, Teiknande þar med, ad eingeñ ſie Munur þeſs, ſem reidur og hiñs ſem Vitſtola er, nema ad Reideñ varer ſkiemur, Æded leingur: Og eru þo Dæme til þeſs, ad ſumer hafa bwed ſo leinge ad Heipteñe, ad þeir alldrei hafa orded Heilvita aptur. Heipteñ er eitt Andſkotans Reidarſlag, Gen. 4. Hun afmyndar alla Mañſins Lime og Lide, hun kveiker Baal i Augunum, hun hleiper Bloode i Naſernar, Boolgu i Kiñarnar, Æde og

Stioorn

Stioornleyſe i Tunguna, Deyſu fyrer Eyrun, hun lætur Mañeñ gnijſta med Toñunum, fliwga med Hondunum, ædа med Footunum, hun ſkiekur og hriſter allañ Lijkamañ, og aflagar, ſo ſem þegar Hafid er uppblaaſed af Stoorvidre. Og i einu Orde ad ſeigia: Hun giører Mañeñ ad Ofreſkiu og ad Holldgietnum Diofle i Augum þeirra ſem Heilvita eru, og ef hun ſo affkræmer Aſynd Mañſins fyrer odrum Moñum, hvorneñ mun hun þa ecke afmynda Saalena i Guds Auglite? Seiged mier, hvilijkur Diofull mun þar iñe bwa, ſem Allt Mañſins verdur hid ytra ſo affkræmt? Hvilijkur Elldur mun vera i þvi Hiarta, er hañ lyſter ſig þañeñ wt i hvorn eirn Lid og Lim? Pad er øllum liooſt, ad eckert ſtyrker og ebler Sambwd Mañaña i Heimenum, meir eñ Kiærleikureñ, þvi hañ er Band Fridarins, Eph. 4. Hañ bindur ſamañ Hiortu Mañaña, og hañ ſamteinger og vidhelldur Chriſti Lijkama, ſem er hañs Kyrkia hier aa Jordune. Eñ hvad ſeiger Salomon, Prov. 18. Hvør gietur þolad eirn reidañ Mañ? Hvar af audſied er, ad hañ, ſem Reidegiarn er, hañ er Ohæfur til Samneytis añara Maña, og Ohæfur til ad vera Chriſti Limur og hañs Kyrkiu. Hvad er hañ þa? Andſkotans Limur og þeirra Stall-Brooder, ſem Toñlaſt og Tyggiaſt Jñbyrdis, þar til þeir um ſijder verda uppetner, Gal. 5.

Eg hefe nockrum ſiñum heyrt a Tal þeirra, er ſeigia: Meñ verda ad reidaſt, og laata til ſijn taka, añars verda Meñ forſmaader, og ad hvør Madur giøre ſier dællt vid þañ ſem eckert Siñe hefur, þvi ſie þad Hofdingsſkapur og Stormeñſka ad reidaſt aakaflega, ſo ad þeir hrøckve undañ er einum mootþægia. Ecke ræteſt þetta aavallt, ſo vel fare, þvi añadhvort reideſt eg vid Of-Meñe mitt, edur vid miñ Jafningia, edur vid mier miñe Mañ. Reideſt eg vid þañ ſem er meire Maattar eñ eg, þa er eg diarflegur, og reiſe mier Hurdar-As um Oxl, þvi ſo ſeiger Syrach: Praatta ei vid þañ, ſem er rijkare þier. Sie hañ miñ Jafninge, þa vite Meñ, ad eckert er þvilijkt Fool, ad ecke eige ſier Jafningia. Og þegar Meñ beria tveim Steinum ſamañ, þa er vanſied hvør þeirra fyrre brotnar. Sie hañ Miñemaattar, þa giøre eg ſiaalfum mier Oriett, ad eg ſpille mier a honum, ſem eg giet alltijd naad Jofnude a Reide lauſt, Og ef mig koſtar þad Omak nockurt, þa vil eg þo hugſa, ef eg være Hugprwdur, ad þad ſieu ſmaamuner ad uthella Reide ſiñe yfer þañ, ſem ongva Mootſtødu gietur veitt, og þvi kalla eg ſæʃla og Samvitſkubetra ad fylgia Raadum þeirra Salomons, Prov. 25. og Paals Poſtula, Rom. 12. Ad ſafna Gloodum Ellds yfer Hofud Ovinar ſijns med Goodgiørdum, ſo hañ ſkameſt ſijn og rodne af Blygdan, ad hañ hafe mier illa tilgiørt, er ecke meir ræke hañs Motgiørder eñ ſo, ad eg giefe honum ad eta, nær hañ er Hungradur, og ad drecka nær hañ er þyrſtur, og hvør ſem ødruvijs kieñer, hañ framfylger ſo kappſamlega Satans Evangelio medal Mañaña, ſo ſem Guds Pijſlarvottar Chriſti Lærdoome, þeir ed bleſſudu nær þeir laſtader voru, og þoldu þad ad þeir voru offokter, 1. Cor. 4. Eg vil eige faa mier þad til Orda, hvørn Skada Meñ giøra ſiaalfum ſier med Reideñe. Sa ſem giarn er til Reide, hañ er jafnañ Siñisveikur. Eingeñ er ſo var i Umgeingne ſiñe, ad hañ giete giørt honum til Maata, og eru þeir þo fæſter af oſſ, er ſo regle widur

ur Athafner sijnar, ad ecke verde ad funded, eñ hañ sem reideñ er, hañ er eins og Elldur i Sinu. Hvad sem ecke er epter hañs Skape, þad griipur hañ eins og Elldureñ Tundred, og þar fyrer utañ spiller Reideñ Heilsu-Lijkamans, ecke all-lijted, Þvi seiger hiñ Vijse: Vandsijsneñ og Reideñ stitta Dagana og slijta Elleñe, Syr. 30. Eg vil ei tala uñ, hvorsu opt ad hun spiller Gotse og Formegun Maña. Hiñ Reidegiarne er eins og sa er bijr i Straa Huse, hañ kañ ad vera fiklrijkur ad Morgne; Eñ ef Ellduren griipur þad, verdur hañ Husgaangs Madur ad Kvollde.. Skaña Stund verdur Hond Hogge feigeñ, seigium vier. Hvad margur hefur giort þad i Bræde siñe, a einu Augnablike, sem hañ hefur ydrast epter alla sijna Æfe? Þad er valla Mañskostur þvilijkur sem ad hafa Valld a Tungu siñe, og þad er so naudsynlegt, ad St. Petur seiger, 1. Pist. 3. Hvor sem vill elska Lijfed, og siaa gooda Daga, hañ hallde Tungu siñe fra illu. Eñ þad er honum Omogulegt sem reideñ er, þvi hañ hefur eckert Valld a neinum sijnum Lim, auk helldur Tunguñe, er Jacob seiger bægara sie ad temia, eñ alla Natturu Dijraña, Fuglaña og Fiskaña, Jacob. 3. Nu þott ad þad sie noogu stoor Olucka, sem allareidu er upptaled, þa er þo ecke bued þar med: Reideñ er ad soñu kollud stutt Æde, eñ ecke er þad hia ollum. Hia allmorgum snijst hun upp i Hatur, og eingeñ hatar sa añañ, ad hañ hafe honum ecke fyrst reidur orded. Fraum þeim sem reidast þyker Reide sijn rainglaat vera, og med soddañ Moote verdur hun ad Hatre i Mañsins Hiarta, og surnar þar iñe til þess hun skiemer Kiered, og er þa illa fared med Guds Mustere, 2. Cor. 6. Þegar þad er giort ad soddañ Diosla Bæle, hvar Andskoteñ iñe rijker med sio Ondum sier verre, Luc 11. þvi Heipteñ er alldrei einsomul, Osund, Drambseme, Roogur, Lyge, Bakmælge, Agg, Præta, Tvidrægne, og margt añad Illþijde fylger heñe giarna. Pall seiger i þeim Ordum er eg i Ondverdu las fyrer ydur: Lated ecke Soolena underganga ydar Reide, med hvoriu hañ tekur oss Vara fyrer, ad þott oss henda kyñe ad reidast, þa skulum vier þo ecke laata Reidena ad Hatre verda. Eñ strax þar epter seiger hañ, giefed ei Dioslenum Rum, Eph. 4. og bender oss til med þeim Ordum, ad þar sem Andskoteñ er Hwsbonde, þar mune þetta hañs Hyske med honum Samsæte eiga, og er þeim Mañe vijst Helvijte, so fliott sem Aundeñ skreppur ut af Kroppnum, sem af þessum Putum ek kvaleñ, nema hañ hreinse aadur Saalu sijna med heitre Ydran, og er raadlegt ad ætla ecke til, ad Daudañs Beiskia skule þad giora, þvi vandhitt er a, hvort þar verdur Toom til þess, ef so kañ til ad bera ad hañ kome ad Skyndingu. Eñ stoor Saar þurfa mikla Grædslu. Þetta Groom er ecke so fliott utþveiged, er so leinge hefur bued uñ sig i Mañsins Hiarta. Eñ hitt er vijst, ad so sem þeir aller faa Kvittun Synda siña, er fyrergiefa ut af Hiarta sijnum Broodur hañs Misgiorder, nær þeir heñar leita af Alvoru i Nafne JEsu Christi; So verda og hinum sijnar Synder aptur halldnar, er ala Hatur til Naungans, og Gud vill þa ecke heyra, þott þeir utbreide sijnar Hendur, Esa. 1. og bidie morgum Ordum; Hvar fyrer? Þvi þott ad ei sieu Hendur þeirra fullar af Bloode fyrer Otta saker, þa er þo Hiarta þeirra. Og hygg eg sa bere

O ecke

ecke laangt af Mordingianum, sem Hrædslañ fyrer Straffenu alleina hamlar ad slaa siñ Broodur i Hel. Verda maa ad Cain hefde laated Abel lifa, Gen. 4. og Joab, Ashael, og Abner, 2. Sam. 2. og 20. hefdu þeir Ottast Boduls Oxena. Og hefe eg nu ad nockru Leite sagt hvorsu skadleg ad sie Neideñ og Heiptrækneñ, eñ ecke er hun sijdur daarleg og Heimskuleg. Hvorier eru giarnaster a Reide? Pad eru Born, þad eru veslær Meñ og heimsker; Par uñ talar Salomon, Prov. 12. Hiñ Faavijse hleiper fram̃ Reide siñe, eñ sa er vitur, er hañ læst ecke sia Oriætteñ. Seiged mier þier Babylons Giædingar, þier Verallldareñar Phaetontes, † sem vilied dansa a allra Maña Hofdum, og soopa allt þad er ydur mislijkar i burtu med hinum snarpa Reideñar Vende. Vilied þier laata halllda ydur lijka þessum? Pier seiged, margur stoor og vitur Hofdinge, hefur vered hneigdur til Reide, þad er þess verr, þa hafa þeir miog so nidurdreped Tign siñe. Homerus skrifar uñ Agamemnon, er Gricker nefndu Konung Konunganna, af þvi hañ var fyrer Lide þeirra i Trojumaña Bardogum, ad þa hañ hafe vered i goodu Skape, hafe hañ vered Godunum lijkur ad Millde og Vijsdoome: Eñ þegar Reideñ took hañ, grim̃are eñ hin verstu Oarga Dijr. Siæd þo hvad hid heidna Skalld dæmer hier uñ? Godunum eignar hañ Vitskyna og Milldena, eñ Reidena Vorgunum. Pad er og riett dæmt, þvi eingeñ kañ meir Gude ad lijkiast, eñ med Giæskuñe. Par fyrer sagde DRotteñ: Vered Myskunsamer lijka sem ydar Fader er Myskunsamur, Luc. 6. Og eckert lætur verr a einum Konunge, sem er nærstur Gude, eñ Reideñ. Peim er ollum framar hroosad, sem stioornad hafa med Riette og Myskunseme, eñ hinum, er rijkt hafa med hardydge og Ofbellde, jafnvel þo þeir hafe aatt Rijke meira eñ hiner. Alexander hiñ stoore, hefde eñ þa stærre vered, hefde hañ Clitum Parmenionem og Calistenem Odrepna laated, helldur eñ þott hañ hefde broted under sig allañ Heimeñ, þvi var þad aagiætt er hañs Skolameistare Aristoteles skrifade honum til (er hañ heyrde ad Reideñ og Offeñ tooku til ad aflaga Giedsmune hañs) a þeñañ Haatt: Peir sem reidast, þeir reidast sier meire Moñum. Eñ þar er eingeñ stærre eñ þu, þvi byriar þier ecke ad reidast. Siæd hier hvort Reideñ og Foolskan gioerer nockurn meire Mañ, ef riett er aalited? Alldeilis ecke, þvi hun gioerer þañ sem añars være mikell Madur, ad Kvikende Verallldar og Athlæe skynsamra Maña. Pvi var þad viturlega talad af Cicerone fyrer Julio Keysara: Ad sa eine Dagur, er hañ gaf Marcello Landsvist, hañ giorde hañ frægare eñ allar hañs Sigurvijningar. Kalla Meñ þad ecke hiñ mesta Daaraskap ad farga sialfum sier, eñ hiñ Reide er Bijfluguñe lijkur, þegar hun stijngur, þa stijngur hun sialfa sig i Hel, og skilur Lijfed epter i Saarenu. So gioerer og optlega, sa ed lætur Reidena fyrer sig raada, drepe hañ ecke siñ Ovin, so hañ verde aptur drepeñ, þa drepur hañ þo gott Mañord

† Skaallldeñ dikta uñ Phaetontem, ad hañ hafe vered Soolareñar Sonur, og feinged af Fodur sijnum med Bæn, ad hañ mætte stijra Soolar Vagnenum eirn Dag. Pad toofst honum so illa, ad hañ datt af Himnenum, þegar hañ var komeñ sem hæst i Lopted. Pui kallast aller Ossa Meñ, sem hvorke þeckia Gud nie sialfa sig, Verallldareñar Phaetontes.

Mannord sitt, hann drepur gooda Samvitsku, jaa, Saalena ef til vill, ef hann meltter Reidena med sier þar til hun uldnar i Hiartanu. Sa sem dreckur Oforvarandis nockud Banvænt, hann maa sia til hvornenn hann fære þvi ælt upp aptur þad fyrsta hann verdur þess var, annars er Daudenn vijs, so er og i þessu, hende nockurn þa Avirding, ad hann reidest Broodur sijnum, þa siaæ hann til ad hann fære Heiptena a braut reked, þad fyrsta hann verdur heilvita aptur, og kiemur til siaalfs sijns, annars myrder hann Saalu sijna, hann myrder eirn Mann i Hiarta sijnu, so opt sem hann minnest med Heiptrækne a þad sem vid hann var ofgiort: So opt sem hann æsker Hefndar yfer sijnum Ovin; So opt sem hann fagnar yfer þeirre Hefnd, er hann alla reidu feinged hefur yfer sijnum Naaunga. Þvi ef Christur seiger: Ad sa sem lijtur eina Konu til ad gyrnast hana, hann hafe allareidu drijgt Hoor med henne i sijnu Hiarta, Matth. 5. þa er lijklegt ad Heiptenn mune ecke hafa meira Frelse i Himnenum, helldur enn Oleifeleg Elska, þott hvorutveggia sie Andstigd fyrer Gude. Seiged mier, hvada Daaraskapur er þa þad, ad spilla so Vinaattu hanns med Folskunne, sem sagt hefur: Nema þier fyrergiefed Mönnunum þeirra Misgiorder, þa vill minn Himneskur Fader ecke tilgiefa ydur ydar Synder, Matth. 6. ad Menn naae henne ecke aptur, fyrr enn Menn hafa sætst vid Broodur sinn, og være þa betur heima seted enn fared. Öllum þyker miked fyrer ad bidia Forlaats a Avirdingum sijnum, og enn þa meira ad laata undann honum sem oss hefur tilgiort. Þetta verdur þo ad vera, ef Menn skulu hallda Guds Vinaattu. Christur bidur ecke fyrer þær Syndernar, sem hann veit ad hanns Fader ecke tilgiefur. O! Gud naade oss, hvorsu illa er honum þa fared, sem Guds Sonur vill ecke bidia fyrer? þvi kalla eg þad hinn mesta Daaraskap, ad fremia þad i Braadræde, fyrer hvort Menn annadhvort skulu missa Guds Ast i Himnenum, edur og Virdingu sijna hiaa Mönnunum. Enn eg hefe allareidu sijnt, ad sa verdur annadhvort ad giora sem Heiptrækur er, og være þa betra alldrei ad reidast, edur ad minnsta koste laata Reidena ecke faa so miked Valld yfer sier, ad hun briootest ut umm Munnenn edur Hendurnar. Og hefe eg so nockud talad umm þad, hvad skadleg og daarleg ad Reidenn sie. Nu vilium vier sijdann heyra med hvoriu Moote Menn faæ henne best i Taume hallded.

Þad er ad tala yfer sig, ad seigiast vilia edur kunna Reidenne aldeilis fraa sier ad hrinda. Fordilld heidenna Spekinga er þad, enn ecke Þecking Christenna Manna aa siaalfum sier. Þad er eins Ohægt, og einhvor seigia villde, þad hann kynne olldungis ad deyda Spilling Naatturunnar so hun hreifde sier alldrei, og er þad alldeilis Omögulegt, so leinge vier berum epter oss þennann daudlega Lijkama. Þad er og ecke Riettvijst, alldrei ad reidast: Reidast eigum vier Syndum og Glæpum, reidast eigum vier siaalfum oss, nær vier fremium eitthvad af slijku. Reidast eigum vier og vandlæta fyrer Guds Saker, þvi er þad hvorke mögulegt nie gagnlegt Reidena alldeilis burt ad taka, enn ad setia Skordur vid henne, ad sem minnst gaange hun yfer Maal Hooglætesins edur kreinke Samvitskuna, þar umm aa Christenn Madur ad laata sier hugad vera, og er þad hid fyrsta, ad vier ydlugega hugleidum hvad skadlegur og daarlegur Lostur ad Reidenn sie, hvar

um̃ eg nockud talad hefe i hinum fyrra Partenum. Þar næst er þad, ad Meñ varest þeirra Selskap er oss mest kuña ad egna til Reide, edur sialfer eru med þessum Skap-Lost plaagader, þar um̃ talar Salomon, Prov. 22. Vert ecke Vinur Reidens Mañs, og gack ecke med hinum Galda, ad þu lærer ecke hañs Vegu, og hneixler Saalu þijna. Þar ad auke ad Meñ varest þær Orsaker, hvar af Reideñ plagar giarnañ ad kvikna i Mañsins Briooste. Og er þad hid fyrsta, ad vier ecke bwuum yfer neinum illum Asetninge. Hvad þesse Blood-Hundur Herodes hafe i Siñe haft, er af Gudspialls Historiuñe augliooft, sem var ad Lijflaata þad saklausa, nijfædda Konungs Efne JEsum, ecke so af Reide edur illu Skape i Fyrstuñe, so sem af Metorda-Gyrnd, sem aadur er sagt: Eñ er hañ saa ad þesse hañs illur Asetningur hafde ei Framgaang, þa kveikte Diofulleñ Foolskuna i hañs Hiarta, so hañ liet myrda þesse saklausu Born: Ecke var þetta hid fyrsta Bragd Satans vid hañ, aadur hafde hañ laated af Dogum raada sijna eigeñ Sonu, Alexandrum og Aristobulum, er þeir voru rægder vid hañ, so sem ad sætu þeir honum epter Rijkenu, og þo aan Orsaka, so sem af Sogunum raada maa. Þetta er alltijtt i Heimenum, sa sem ecke kiemur fram̃ siñe illre Fyrerætlan, hañ reidest aungvum Hlut so miog, sem þvi, so hañ gietur ecke aflaated: Þad siaa Meñ aa Pharaone, er hañ fieck ecke hallded Jsrael aa moote Guds Vilia, Exod. 14. Þad sijner oss Dæme Sauls Konungs, er hañ gat ecke David fyrerkomed, 1. Sam. 21. Achabs Dæme, er hañ ecke fieck svællt under sig Naboths Vijngard, 1. Reg. 21. Gydinga, er þeir feingu þvi ecke raaded vid Postulana, ad laata af ad predika wt af JEsu Nafne, Act. 5. Daarlegt er þañeñ ad vilia strijda vid hiñ Almaattuga. So blindar nu Reideñ þañ, sem illt hefur i Siñe. Añad hvort trwde Herodes Spaadoomunum, edur hañ trwde þeim ecke. Ef hañ þeim ecke trwde, hvad droo hañ þa til þess, ad fremia þetta Gudlausa Mord? Og ef hañ þeim trwde, þa var þad Gloopska ad vilia beriast vid Gud, eñ þad saa hañ ecke, fyrer Heipteñe, og þessare Foolsku velldur nu illur Asetningur. Vondskañ er Frilla Diofulsins, og eitt friooffsamt Kvikende: Ein Jllska gietur Þusund adrar af sier, og er Reideñ og Heiptrækneñ Foostur-Mooder allra þeirra. Vakte þvi hvor Christeñ Madur Hiarta sitt, og laate þar aungva syndsamlega Gyrnd iñe drottna, helldur bidie Gud ad skapa hreint Hiarta i sier, Ps. 51. þa mun honum sijdur verda hætt vid Reideñe. Ad soñu er þad Mañlegt ad reidast, þegar eirn hefur gott i Siñe og fær þvi ecke framkomed fyrer añara Jllsku Saker, (sem optlega skiedur) og er þad skillt Gudlegre Vandlætingu, eñ þo skulu Meñ ecke giefa þañ Taum Reideñe, ad Meñ trode Guds Bodord under Footunum, þvi ei maa Jllt giora, so ad Gott framkome, Rom. 3. Giorum helldur Skylldu vors Embættis med Poleñmæde, eñ felum Gude Avoxteñ aa Hendur. Eñ hitt er vijst, ad þess verre sem Asetningureñ er, þess stærre verdur Reideñ og Oriettvijsare, ef Asetningureñ odlast ecke siñ Framgaang: Þad velldur þvi, ad ef eirn hreckvijs Madur gietur framkvæmt Gyrnd sijna, þa fagnar hañ i Hiarta sijnu, aa medañ honum þyker vænt um̃ Skom̃ena, hefur og marga, sem eins eru Skape farner og hañ, hroosande þvilijku, og kalla þad vel giort, og

þoott

Þoott ecke sieu þeir, þa vantar eirn Magtar Mañ alldrei eirn Hræsnara, sem gyller þad fyrer hañs Augum, sem honum Reyndar þykia þo Klæker ad vera. Eñ bere af þvi, ad hañ nææ Fyrerætlan siñe, þad gremst honum, þvi hañ veit ecke einasta ad Illmeñska sijn er i Lioos komeñ, helldur þar aa ofañ verdur hañ spiadur og lijttur af hvorium Mañe, so sem saa ed took til ad byggia og gat þad ecke fullendad. Þad sijner oss Dæme Mordingians Herodis, er hañ saa ad hañ var gabbadur af Vitringunum, þa vard hañ afar reidur. Eingeñ Hlutur er saa, er so miog upperte illt Skap, so sem Forsmaaneñ; og ecke einasta þa sem vonder eru, helldur og gooda Meñ, ef þeir eru añars nockud Stor=Hiartader, og þess vegna, er þad hid añad Raad aa moote Reideñe, ad lijta ecke stoort aa sig, helldur ad eignast Saal sijna i Poleñmæde epter Bode Lausnarans, Luc. 21. Þvi fyrer utañ þad, ad Draumbsemeñ spiller Mañkostunum wr Mææta, hvorsu vel sem eirn er ad sier um marga Hlute, þa giora aller Meñ sier ad Skylldu ad kresia hañ sem mikellaatur er, og þykest odrum betre, og gietur hañ so ecke aa mis vid þad fared, ad eige bere honum margt Reide Efne til Handa, og þvi er gott ad temia sier nockurskonar Mañudleika, og um alla Hlute fram Kiærleikañ, um hvorn Paulus skrifar, 1. Cor. 13. Kiærleikureñ er Poleñmoodur og Goodgiarn, Kiærleikureñ ofundar ecke, Kiærleikureñ giorer eige Illmañlega, eige þijtur hañ upp, hañ er eige Osidsamur, hañ leitar ecke epter þvi sem hañs er, hañ er eige Þwuglyndur, hañ þeinker ecke Illt, og er i þessare Gullvægu Maals=Grein allt þad iñebunded, sem afstijra maa Reide og Fiandskap, eñ ebla Frid og Eindrægne Maña aa medal. Verolldeñ kieppest nu um Stunder vid, ad tilla sier sem hærst, og saa er lijttur af morgum er þad giorer ecke, so sem hafe hañ eige Vit aa, ad hallda Virdingu siñe, nema hañ trode sier fram. O hvad betra er og Ohultara, ad setia sig i hiñ ytsta Sess, epter Lausnarans Raade, Luc. 14. þa mun Virdingeñ sialfkrafa epterfylgia þeim er so giora. Eñ hañ sem tiller sier aa þa Troppu sem hañ er eige vaxeñ til ad stijga uppaa, hañ maa vel taka sier Vara, ad ei þurfe hañ ad briota Odd af Oflæte sijnu, og ef so kañ til ad bera, þa er eingeñ oñur Von aa honum sem hefur giort miked af sialfum sier, eñ ad honum gremiest þad, og hañ kieppest vid aa allar Lunder ad saa Hefnd þar yfer, Er honum þvi illa fared hvorn Veg sem þad tekst. Nææ hañ Hefndeñe, þa stelur hañ heñe fraa Gude, er seiger: Mijn er Hefndeñ, eg vil Endurgiallda, Rom. 12. Eñ bere af þvi, verdur hañ lijttur af sijnum Lijkum, Veralldareñar Bornum, hvor ed forsmaaer þa er Guds Syne fylgia i þvi ad forsmaa Orietteñ. Hvorsu miklu betra er þa ad hafa i fyrstuñe snided sier Stack epter Vexte, so ecke þurfe þeir ad snijda hañ upp aptur er þu sijdst villder, þar til hañ verdur maatulegur, eda kañ skie oflijtell, og sagt verde til þijn: Gief þessum Rwm, Luc. 14. Þoott eige sie hañ heidarlegre eñ þu, sem þu maatt vijkia fyrer, þvi er Raadlegt ad hafa sig i Hoofe, ef Meñ vilia ei giefa sialfum sier nie odrum Orsøk til Reide og Fiandskapar. Meñ skulu ei helldur vera allt of=grañskygner epter Orietteñum, edur gloggver i þvi ad leggia þad wt aa vondañ Veg sem oss er tilgiort, þad kañ margt ad vera giort af Faavijse, af Braadræde, af Trauste til Vinaattu vorrar, af Otta, af añarra Fortolum, er sa reik=

nar sier ad vera til Smaanar giort, sem er allt of-vidkvæmur, hvorium sijn Virding er saarare, eñ þoott hañ være skoreñ eda breñdur, og reidest þar fyrer optlega Ofyrersyniu, eñ villde kañ skie alldrei reidst hafa, þegar hañ fiñur Sañleikañ, og hefur i Bræde siñe añadhvort giort stærre Oriett edur þolad, helldur eñ Tilgiordeñ var i Fyrstuñe, eñ skamast sijn ad jaata sijdañ ad hañ hafe fared villt, þoott hañ þecke þad nær honum er Reiden ruñeñ. Og þoott einhvor Ovirde nockurn af aasettu Raade, þa er þad vijslega sagt, er Salomon skrifar, Prov. 12. ad hañ sie vitur sem lætur sem hañ eige siaae Oriettreñ, þvi Oriettureñ er eins stoor, so sem hañ er af honum meteñ, er hañ lijdur. Eing eñ reidest, nema hañ ætle sig Vanvirtañ aa einhvorn Haatt. J ollu þessu er eckert betra Raad, eñ ad giefa Reideñe Stunder, og wthella heñe ecke strax sem hun tekur eirn, þvi Bideñ kañ margt ad auglijsa, og Proteñ i Hiartanu kañ ad siatna aa medañ, og sa sem vijs er, hañ giorer so, þad er heilnæmt ad pretta siaalfañ sig i slijku, og þegar Meñ reider eru, ad ætla sier ad bijda betre Tijma til ad hefna sijns Vansa, eñ aa medañ kañ eitthvad ad skie, eg kañ ad deyia, og skal mig þa alldrei ydra þess ad eg hafe slept Hefndeñe. Hañ kañ ad deyia sem mier tilgiorde, og giet eg þa eige helldur ydrast þess, ad eg tilgaf honum, hvorium eg þo giarnañ vil samfagna i Himnarijke, og verde hvorugt af þessu, þa kañ skie hañ ydrest, og fære mier aptur Virdingu mijna med Averte, þa hefe eg vel beded og teked Hlut aa þurru Lande. Verde eige helldur þad, þa hefe eg Toom til ad huxa mig um̃, hvorneñ eg faae þad bætt, er eg lided hefe, med sem miñstum Skada beggia ockar: Alleina er ad vakta sig fyrer þvi, ad Heipteñ snwest ecke upp i Hatur, ef Meñ geima Reidena, sem þeim er hætt vid, er ecke Ottast Gud, og hvorium ad fol er sijn eilijf Velferd fyrer Virdingu Heims þessa. Guds Born giora þad ecke, sem Himnarijked erfa vilia, þau laata Soolena ecke undergaanga sijna Reide, nie giefa Dioflenum Rwm, Eph. 4. Eñ hvorneñ sem ollu þessu er vared, þa fæ eg alltijd Tom til þess, ef eg hepte Reidena, medañ hun er sem braadust, ad huxa um̃ hvad betra sie ad lijkiast mijnum Frelsara, sem Mootmæleñ þolde, Ebr. 12. og drottna so med honum eilijflega, helldur eñ ad vada uppe med Heimenum, og fyrerfarast so med honum og ollu þvi sem i honum er, 1. Joh. 2.

Pvi vil eg bruka Raad hins gamla Platonis, er hañ baud þeim sem reidur være ad skoda sig i Speigle, a medañ hañ være hvad grimastur og munde hañ hrædast siałfañ sig; Eñ eg villde skoda mig i miñe Molld og Osku, þegar nockud fraa lide, ef eg giæte stillt Brædena, medañ hun er sem mest, og skoda þar hvad lijted eg aa under siaalfum mier, eg sem er eitt Bloomstur folna strax sem Ande DRottens blæs a þad, Es. 40. Ein Vatns-Boola, sem þijtur upp af Vindenum, ein Gufa, er siest um̃ Stundarsaker, og hverfur sijdañ, Jac. 4. og mun eg þa braadlega skamast mijn, og þeinkia helldur a Vesolld mijna, eñ Hefndena yfer honum, sem ecke hefur kañskie meira syndgad eñ eg a moote Gude, sem baada ockur skapad hefur, og i hvors Hende ad stendur beggia ockar Giæfa og Ogiæfa. Eg vil alleina gledia mig af þvi, ef honum þocknast ad laata mig þola Oriett siña vegna, Matth. 5. Eñ eg aumka miñ Ovin,
ad

ad hañ ecke þeinker hid sama og eg vil þeinkia. So hugleided nu þetta DRottens Born; Aller þier sem elsked ydar tijmanlega Velferd, þier sem elsked ydar Saaluhiaalp, og aller þier sem Gud elsked, giefed ydur stunder til ad þeinkia um hvad skadlegur Hlutur ad Reideñ sie, hvorsu skamvinn ad sie su Glede, er sa hefur af Hefndeñe, er hana tekur fra Gude. Laated ydur i Hug koma, ad Saaler ydar bua i Hey=Huse, þvi allt Holld er Hey seiger Raust Predikarans, sem hroopar i Eydemorku, Es. 40. Hvorsu fliott kañ þad ad verda til Osku brendt, þegar i þvi kviknar af Heipteñe, og hvar erum vier þa? Hvad verdur af þeim, er siaalfur hefur eidelagt þad Herberge, er Gud fieck Saalu hañs til ad bwa i? nema ad Guds Relde=Elldur tekur vid Oskuñe og breñur i hene allt til nedsta Helvijtis, Devt. 32. fra eirnre Eilijfd til añarar. Vert þvi snarlega samþyckur þijnum Mootstødu Mañe, a medañ þu ert eñ þa a Veige med honum, ad ecke ofurselie hañ þig Doomaranum, eñ Doomareñ Kvalaranum, og verder þu so i Dijblissu kastadur. Sañlega seige eg þier, þu munt þadañ ecke utfara, fyrr eñ þu hefur gollded hiñ sijdarsta Pening, Matth. 5. sem alldrei verda mun um alla Eilijfd. Þar fra vardveite hiñ Myskunsame goode Gud, alla þa sem a hañs Myskun og Giæsku treista, fyrer JEsu Christi Forþienustu, AMEN.

A Þrettanda Dag Joola.

Gudspialled, Matth. 2. Cap.

NÆR ed JEsus var fæddur i Bethlehem a Gydinga Lande a Døgum Herodis Konungs. Siaa þu, þa komu Vitringar af Austuraalfu til Jerusalem, og søgdu; Hvar er sa Nijfædde Kongungur Gydinga? Þviad vier høfum sied hañs Stiornu i Austurveige, og erum komner ad tilbidia hañ. Eñ er Herodes Konungur heyrde þad, skielfdist hañ og øll Jerusalem med hønum. Og hañ liet samañsafna øllum Kieñemaña Høfdingium og Skriftlærdum Lijdsins, og forheyrde af þeim, hvar Christur skyllde fædast. Eñ þeir søgdu hønum; J Bethlehem a Gydinga Lande. Þviad so er skrifad fyrer Spaamañeñ: Og þu Bethlehem a Gydinga Lande, ert aungvañveigeñ hin minsta a medal Høfdingia Juda, þviad af þier mun koma Hertoge sa ed stioorna skal yfer mitt Foolk Jsrael. Þa kallade Herodes Vitringana Heimuglega til sijn, og spurde þa Jñelega ad, a hvørium Tijma þad Stiarnañ hefde byrst þeim, og vijsade þeim til Bethlehem, og sagde: Fared þier, og spyried Vandlega ad Sveinenum, og nær þier fiñed hañ, þa kuñgiøred mier þad aptur, so ad eg kome eirneñ ad tilbidia hañ. Sem þeir hofdu nu hlijdt Konungenum, fooru þeir af

Stad.

Stad. Og siaa þu, ad Stiarnañ sem þeir høfdu sied i Austuraalfu, gieck frame fyrer þeim, allt þar til hun kom og stood þar uppe yfer, hvar ed Barned var. Eñ er þeir saau Stiørnuna, gløddust þeir af miklum Føgnude, og geingu i Huused iñ, og fundu þar Barned, med Mariu Moodur þess, fiellu fram og tilbaadu þad. Og ad uppluknum sijnum Fiaarsioodum, offrudu þeir þvi Giafer, Gull, Reikelse og Myrru. Og feingu Aviisan i Svefne, ad þeir kiæme ecke aptur til Herodem, og fooru so añañ Veg aptur i sitt Land.

Exordium.

SNemma taka Børn til Meina, seiger Ordshaattur vor gamall, og er hañ sañur. Madureñ fædest til Eymdaña, eins og Neistarner upp i Lopted sliwga, Job. 5. Fullur Hørmunga og faarra Lijf-Daga, Cap. 14. Allar Skiepnur Guds er hañ giørt hefur oss til Þarfinda, þær eru ad nockru Leite sialf-færar, skømu epter þad þær wtkoma af Moodur Lijfe, þeim hefur Gud og Naatturañ til lagt af sialfum sier, hvad þau skulu hylia sig med og vardveita fyrer Kullda og Illrydrum; Madureñ fædest Nakeñ i Heim þeñañ. Þau fædast Þeigiande af Moodur-Lijfe; Mañeskiañ med Ope og Taarum, so sem kvijde hun vid þvi, ad heñe byriar ad ganga i giegnum Taaraña Dal, a medañ hun naaer Lijfe ad hallda. Jørdeñ er Dijraña Sæng edur Siooreñ Fiskaña, nær þau wtklakeñ eru. Mañeskiañ maa ecke Lijfe hallda, nema hun a alla Vegu sie nærd og foostrud. Þesse er Upprune vor, hvørium þo a stundum eckert þyker sier Omaattugt, nær vier drøgnust a Legg, er þetta þo hiñ miñste Hlute Mañlegra Eymda er vier þolum a Omaalga Alldre vorum. Og er þad ecke ad undra a oss, hvørra Fødur sagt var i Ondverdu, ad i Sveita sijns Andlitis skyllde hañ sijns Brauds neyta, og næra sig af Jørduñe med Ervide alla sijna Daga, Gen. 3. Hañ hafde til þess uñed, og vier sijdañ sem af hønum komner erum. Eñ þad eru Undur ad hiñ añar Adam, sem er DRotteñ af Himne, 1. Cor. 15. hañ skule vid sama, og eñ þa miklu lakare Koste bwa, jafnvel þoott hañ sie epter Holldenu af Adam komeñ: Þad heyrum vier þo i þessa Dags Evangelio, þar Konungur Himens og Jardar, maa Svikum og Offooknum hiñs Grima Herodis mæta. Valla var hañ fyrr i Heimeñ boreñ, eñ ad Andskoteñ uppfyllte Hiarta þess Gudlausa Konungs til ad wtslockva Livos Heimsins, og afsijfa hañ sem øllum giefur Lijf og Anda. Og fyrer þvi ad þesse Umsaatur Herodis voru Upphaf DRottens Hørmunga, er hañ þola maatte strax i Iñgaungu þessa Naatturlega Lijfs, þar sa Refur med Slægdarfullre Underhyggin, leitade so freklega epter ad vita hvar DRotteñ være fæddur, alleina til ad raada hañ af Døgum, sem Raun gaf sijdañ Vitne um; Þa vil eg tala framveigis um þeirra Kiør i Heimenum, sem honum vilia eptersylgia i þessum Taaraña Dal iñ i hañs Dijrd, og þad i Tveñn Lage. 1. Vil eg ræda um Guds Barna Mootlæte, hvad Þarflegt þad sie. 2. Um Guds Adstod i Mootlætenu. Hiñ goode Gud stioorne Tungu miñe og Hiørtum ydar med Naad sijns Anda, sier til Lofs og Dijrdar, fyrer JESUM Christum, AMEN.

Utleggingeñ.

DRotteñ JEsus sagde vid Læresveina sijna, Luc. 18. Hver sem ecke medtekur Himnarijke so sem Ungbarn, hañ kañ ecke ad iñgaanga i þad. Eñ eg vil seigia, Brædur mijner, Nema þier gioreſt eins og Ungbarn, þad er Maria lagde i Jotuna, þa fared þier ecke iñgeinged i Guds Rijke. Hier med vil eg ecke þad meint hafa, ad nockur af oss Adams Børnum, kuñe so fullkomeñ, so heilagur, so Riettlaatur ad vera, sem hañ er ecke

visse

visse af Synd, 2. Cor. 5. helldur so sem DRotten seiger, Luc. 6. Vered Myskunsamer, lijka sem ydar Fader er Myskunsamur, og er þo syndug Maneskia laangt fra þvi, ad jafnast vid Gud i Myskunsemene, so vel sem ollu odru, helldur bijdur Frelsaren oss, ad breita epter honum sem mest verdur. So eigum vier DRottne JEsu ad lijkiast i ollum vorum Lijfernis Haattum, ad so miklu Leite sem oss er mogulegt i þessum Daudlega Lijkama, og þad ecke sijst i Krossburdenum. Hvornen hans Fæding, hans Uppfoostur og allur hans Alldur, var Faatækt og Eymdum hladen, er oss alkunugt af Gudspiallamanana Bookum. Meinum þvi ecke, Brædur mijner, ad vier munum sleppa hiaa ad drecka af Læknum med Christo, Ps. 110. hier i Utlegdene, ef vier vilium nijtt Gledenar Vijn med honum drecka i Guds Rijke, Matth. 26. Minest þess Ords er eg sagda ydur, seiger JEsus vid Læresveinana, Joh. 15. Ecke er Prællen fyrer Herra sijnum. Hafe þeir mig offsookt, þa munu þeir ydur eirnen offsækia, han hlaut þan Kaleik af ad drecka, er hans Fader hafde honum aaskeinktan, so ad Ritningen uppfyllest, Joh. 18. Vier skulum og Ritninguna uppfylla, Matth. 26. med þvi ad drecka hans Kaleik, hvor ed seiger, ad i giegnum margar Hormungar byrie oss inn ad ganga i Guds Rijke. St. Petur bijdur oss, Act. 14. ad vier skulum hugga oss þar vid i Mootgaangenum, ad vorer Brædur i Heimenum hafa þvilijkt ad lijda. En hvad miklu helldur ættum vier ad hressa Gied vort þar vid, ad þetta er oss med sialfum Guds Syne sameigenlegt, hvor ad er Hofundur og Fullkomnare Trwarenar, Heb. 12. Þvi seiger Paall, 2. Cor. 1. Ad so sem ad Christi Pijsler ysergnæfe til sijn, so ysergnæfe og sijn Huggun fyrer Christum. Vitringar þesser, er Gudspialled umgietur, þeir Offrudu hinum nijfædda JEsu, Gull, Reykelse og Myrru. Allt voru þetta Konunglegar Gaafur. So var han faatækur sem allt Sylfur og Gull aa, Jordena og allt hvad i Jordunne er, Ps. 50. ad han maatte þetta þyggia af framande Monnum, En þvilijks einkis krefur han nu af oss, þar han er ingeingen i sijna Dijrd, utan hvad vier skyllduger erum ad hiaalpa hans Naudstoddum Limum, med þvi sem Gud oss laanad hefur, um hvoria han seiger, Matth. 25. Hvad þier giordud einum af þessum mijnum minstu Brædrum, þad giordud þier mier. Hvors krefur han þa af oss? Eirnrar sannrar og lifande Trwar, þad er þad Gull, sem vier eigum Gude Himnana Konunge ad bjooda, en hun reynest hvad mest i Hormungene. Pad er hægt ad trwa Gude nær allt ad Oskum geingur. Valla vitum vier hvort vier Riett-trwader erum, fyrr en i Manraununum. Pad orkar ecke aa Hreyste Kappans fyrr en aa Hoolmenum. Eige vita Men hvorsu ad Stijremaduren er forsiaall nema i Olgu-Sioonum og Andvidrenu: Og eige hvorsu dyggur ad Hyrderen er, fyrr en han sier Ulfen koma So reynest og Trwen vor i Mootlætenu. Pad er sa Elldur, er Gull þetta skal reynast i, og so sem Gulled smeltest i Elldenum, en tapar ecke Þijngd sinne ef þad gott er, en Heyed og Haalmen brener han upp: So reynast Guds Born i Mootgaangenum, styrkiast, eblast, vidurkveikiast og leidrieltast, en i sama Mootgaange kollsteipast Veralldarenar Born, tortijnast, eydeleggiast, orvænta og falla i Vijl og Efasemе, hiner þacka Gude, lofa han

og prijsa, kyssande a hans Fødurlegan Hyrtingar Vønd, med allre Audmykt og Trwfastre Von, hvør ed alldrei lætur til Skamar verda, Rom. 5. Þesser lasta Guds H. Nafn, mogla, leita allra anara Medala en ad snwa sier til hans sem þa typtar. Hier um talar St. Petur ægiætis vel, 1. Pist. 1. seigiande: Þier erud glader, jafnvel þott þier um litla Stund ef vid þarf, hrigder verded med adskilianlegum Freistingum, so ad Reynsla ydvarar Trwar verde Gullsins Reynslu dijrmætare, hvort ed forgeingur, og verdur þo i Ellde reynt, til Lofs og Heidurs og Dijrdar i Openberan JEsu Christi. Med Reykelsenu verda teiknadar Bæner Heilagra i Opeñberuninni hiñs heilaga Johañis, Cap. 5. og 8. Eñ Gud næde oss, hvørsu ad vier kallder erum i Bæneñe. J Medlætenu giører Madureñ Gud af sialfum sier, þegar allt ad Oskum geingur, og þykest einkis Þurfe vera, eñ veit ecke þad hañ er Fautækur og Voladur, Ber og Nakeñ, Apoc. 3. Meñ seigia, þar er Fridur og Tryggleike, eñ vita ei nær eñ Ogiæfañ bradlega yfer þa kiemur, so sem Joodsoott Olietta Konu, 1. Tess. 5. Gud næde hañ sem Bænarlaus er i vondre Verolldu þessare, betra er nakeñ ad gaanga i Orustu, og Mællaus fram fyrer Doomarañ, helldur eñ Bænarlaus fram ad gaanga i Heimenum. Eñ þetta Reykelse tendrast ecke betur af neinum Hlut, eñ af Ellde Mootlætingaña. Þvi seiger David, Ps. 34. Hiner Riettlaatu kolludu til DRottens, og hañ Bænheyrde þa, og frelsade þa af øllum Hørmungum þeirra. Meñ faa ecke Elld af Staalenu, nema Meñ slaae þvi vid Tiñuna, og so læra Meñ ad þreyta vid Gud med heitre Bæn i Mootgaangenum, so sem Von er til, þvi hañ sem heitt skal bidia, honum skal myked a þvi liggia, er hañ bidur um. Vier erum soddañ Sialfbyrgingar þegar Verollden lætur epter oss, ad vier þykiunst oss um alla Hlute full-nooger vera, so sem eckert hefdum vier ad þiggia af Fødur Lioosaña, fraa hvørium þo kiemur øll good Giøf, og øll fullkomeñ Giøf, Jac. 1. Mootlætid hlijtur ad verka i oss Hitañ og Alvørugiefnena i Bæneñe, þvi añars erum vier kallder og dofner i þvi ad bidia Gud. Ecke hefde hin Canaaniska þreytt so vid DRotteñ med Bæneñe, nema heñar Dootter hefde vered so þwnglega plaagud, Matth. 15. Ecke hefde Samkundu Høfdingeñ leitad Christs, nema Dootter hañs hefde andast, Matth. 9. og Konungsmadureñ hefde vel heima seted, hefde eige Vanheilinde hañs Sonar reked hañ af Stad, Joh. 4. Og þoott ad oss Daglega ligge so miked a Guds Adstod, ad vier erum aller uppa hana komner, þa siaa Meñ þad samt ecke fyrr eñ i Mootgaangenum. So kveiker nu Gud þetta sitt Upplyptingar Offur med Ellde Mootlætingaña hier a Jørduñe, so þad verde eirn Sætleiks Ilmur fyrer honum i Himnenum. Fyrer Myrruna hafa Lærefedur Christelegrar Kyrkiu, og medal añara Gregorius hiñ mikle viliad skiliast laata Deydingu Holldsins, af þvi ad hun beisk er, eñ giefur þo af sier Ilm miøg sætañ. Eingeñ Foorn er Gude þeckare eñ þesse, næst Trwñe a Christum, og hun verkar ecke i Mañenum, nema fyrer Trwna, eñ þo allra hellst i Mootlætenu. Þegar hiñ gamle Adam tekur til ad verda fullur og feitur, og gioraſt Lauslaatur, so sem Moises sagde um Jsrael, Devt. 32. þa leggur hiñ Alvijse Gud vid hañ Krossens Beisle, so hañ tameñ verde og Krossfestur

med

med Christo. Pad er, ad hin illa Gyrnd sem i oss bijr, verde asmaad med Krossgaung uñe epter vorum Frelsara. Hañs blessada Holld vard so Vanburda a Krossenum, ad hañ gat daaed og laated sijna Saalu fraa sier. Eñ hañ vard Lijfgadur aptur epter Andanum, so sem Petur seiger, 1. Pet. 3. Pad er epter Guddoomenum: Pad skiede til þess, ad hañ til-legde vorum Anda þañ Styrk, ad hid syndumspillta Holld, giæ-ke daaed i oss, eñ vier epter Andanum lifad, vard so hiñ same Hlutur, sem ablade honum Mañlegs Veikleika, Orsok til Gudlegs Kraptar i oss, og hefur JEsus alldrei meira Almættis Verk framed, eñ þegar hañ sem veikastur var. So verda og þeir sem af Andanum fædder eru styrkvaster i Gude þegar Hollded deydest og hiñ gamle Madur er sem veikastur. Petta vottar St. Paall er hañ seiger, 2. Cor. 4. Alla Tijma ber-um vier uñ krijng Deydingu DRottens JEsu i Lijkamanum, so ad Lijf JEsu verde og augliooſt i vorum Lijkama. Seiged mier, Br. M. Kañ nockurt Hlutskipte, nock-ur Heidur, nockurt Rijke þvilijkt ad vera, so sem ad kallast, og ad vera Guds Barn? Oll Veralldareñar Metord eru Prældoomur hia þvi Nafne. Madureñ blijfur ecke leinge i Heidrenum sziger David, Ps. 49. Hvorsu haa Volld edur Virdingar sem einhvor hefur, eñ þetta Hlutskipte maa eingeñ af oss taka. Vier erum teiknader i hañs Hondum, Es. 49. af hvors Hende eingeñ fær oss slited, Joh. 10. Eñ hvad seiger Postuleñ til Hebræos, Cap 12. Hvorn DRotteñ elskar, þañ agar hañ, og hañ typt-ar þañ Son, er hañ ad sier tekur. Ef þier Ogunena þoled, þa mun Gud tiaa sig ydur eins og Bornum. Pvi hvor er saa Sonur, er Fadereñ ecke vandlæte uñ, Eñ ef þier erud fyrer utañ Aga, hvors aller Hluttakendur eru, þa eru þier Hiaa-Born og ecke Syner. Hier af ræd eg þad, ad Krosseñ Christi maa reiknast Pantur Arfleifdar vorr ar, og eitt Trygda Merke, sem Guds Sonur hefur sett uppaa sijna Elskulega Brwde, og so sem Feste-Peningur þess Bwstadar, sem Guds Born hafa i hañs Rijke heima teked, Pvi hier hofum vier ecke stadfastañ Samastad, helldur væntum eins añars, þar sem vor Borgar-Riettur er, sem er a Himnum, Phil. 3. Pad er þad Merke, er St. Paall uñ talar, Gal. 6. er hañ seiger: Ad Heimureñ sie sier Krossfestur, og hañ Hei-menum. Hiedañ af (seiger hañ) giore mier eingeñ Onaad, þvi eg ber Teikn JEsu Christi a mijnum Lijkama, Par fyrer er Mootlæted alldrei so þwngt, og eingeñ Horm-ung so mikel, ad sw Huggun ecke yfergnæfe, ad vier eigum vissa Arf-Von i Guds Rij-ke medañ vier berum Christi Kross med Poleñmæde. Par uñ talar St. Paall, Rom. 8. Sialfur Andeñ ber Vitne vorum Anda ad vier sieum Guds Born, eñ ef vier Born erum, þa erum vier og Erfingiar, Jaa, Erfingiar Guds, eñ Samarfar Christi: Ef vier lijdum med honum, ad vier eirneñ med honum Dijrdleger verdum. Hañ seig-er eñ aptur, ad ef vier vonudum a Christ alleina i þessu Lijfe, þa værum vier vesælaster allra Maña, 1. Cor. 15. Eg vil og þad seigia, ad vier værum allra Maña saavijsast-er, ef vier dijrkudum Gud fyrer Epterlæte þessa Heims alleina, eins og hañ hafe ecke añ-ad Pusundsiñum meira og betra fyrerbwed þeim, er hañ elska. Reidunst þvi ecke, Br. M. þoott vier siaaum hiñum Ogudlega vel gaanga, Ps. 73. eñ Guds Born Horm-

 ungar

ungar lijda. Poott Gud hafe a stundum margt lated epter Elskenduin sijnum, þa er þad Reyndar ecke so eigenlegt Christenndoomenum, ad þeim lijde jafnan vel, sem eru Christi Pegnar. Ogudleger hafa eckert a Himnum, so hafa og Guds Born eckert i Heimenum, og þoott þeim falle Rijkdoomur til, þa festa þau ecke Hiartad vid han, Ps. 62. Hier umm aminner St. Petur næsta heilnæmlega, 1. Pet. 4. med þessum Ordum. Elskanleger (seiger han) skielfest ecke so sem Okunnuger af Reynslu þeirre er fram vid ydur kiemur af Elldenum, til ad freista ydar, so sem hefde ydur nockud Oveniulegt tilfalled, helldur gledieſt af þvi, ad þier erud Hluttakendur Hormunga Christi, so ad þegar hans Dijrd opennberast, ad þier gledieſt þa fagnande. Pegar Skyen hafa nockra Stund byrgt fyrer Soolena, þa skijn hun hvad fegurst. Þess meira sem vier lijdum hier fyrer Christs Saker, þess helldur munum vier fagna, nær vier skulum med honum Dijrdleger verda, Rom. 8. Sa kan alldrei huggadur ad verda, sem eige harmade. Mai sa nockud Sigrenum hroosa, sem eige bardest? Gud kan ecke ad afþerra þau Taren i eilijfu Lijfe, er alldrei voru wthellt i þessu. Lijtum þvi ecke til nærverande Hrellingar, hvor ad er skammvinn, helldur til epterkomande Farsælldar, sem er eilijf, vitande þad, ad Mootlætingar þessara Tijma eru eige verdar þeirrar Dijdar, sem vid oss mun opennber verda i eilijfu Lijfe, Rom. 8. og hin lietta Hormung, er vær hier lijdum, ablar oss Ommrædelegs Pwnga eilijfrar Dijrdar, 2. Cor. 4. Hvoria Gud oss giefe fyrer Forþienustu Sonarens, Amen.

Hvad þvi sijdara vidvijkur, er eg hiet umm ad tala, þa stendur hier i Gudspiallenu, Ad Vitringar hafe komed ur Austurveige, og fært Barne þessu Gaafur. Petta sijner oss Guds Almaattugs Fodurlega Ummhyggiu og Forsion fyrer sijnum Bornum, midt i Mootgangenum, midt i Orbyrgdenne, og sannast a þessu medal annars, ad JEsus hefur oss til Epterdæmes lided, 1. Pet. 2. Hinn alskigne Gud, fyrer hvors Augum ad aller Hluter opner og nakter eru, Hebr. 4. hann visse vel hvad la fyrer sijnum Eingietna Syne, og hvorsu hans Hond hafde aasett ad plaaga hann vorra Synda vegna, Es. 53. med laangre og mædusamre Reysu, og laangre Utlegd i Egyptalande, og þad strax sem hann i þennan Eymda Dal boren var, samt liet Gud hann ecke alldeilis hiaalparlausann, helldur sende þessa Okiendu Menn af fiarlægu Lande, til ad bæta hans Naudþurft, og hans faatækrar Moodur. Tvent hefur hinn goode Gud med þessu Almættis og Myskunar Verke utriett. Hid fyrra, ad hann sijnde ad þetta Hiaalpræde tilheyrde heidnum Pioodum, Es. 49. hvorier ad voru aan Guds i Heimenum, og fiarlæger Israels Riette, Eph. 2. Pad Foolk er sat i Myrkrunum sa Lioos miked, Es. 9. Pvi eige er lijklegt ad þesser vijsu Menn hafe duled þad fyrer Londum sijnum er þeir saau og heyrdu, hvar epter sijdann fylgde Christne-Boded medal annara Piooda. Hann sende þessa framande Menn so sem i Ummbode Heidingianna, til ad hylla þennan nijfædda Kong yfer sig, til þess ad hann drottna skyllde til ytstu Veralldarennar Endemarka, Ps. 2. O! hvorsu ættum vier þessu ad fagna, hvorier eige vorum Guds Foolk, 1 Pet. 2. enn hann hefur þo kallad sitt Foolk. Hvorsu ættum vier ad Prijsa hans Riettlæte yfer

hans

hañs eigeñ, og hañs Myſkunſeme yfer oſs, ſem vorum añarleiger, ad hiner nattur-legu Kviſterner eru afbrotner, eñ vier iñplantader, ſem vorum ville-Vijnvidur, Rom. 11. Hañ rak ſiñ Eingieteñ Son i Utlegd a Egyptaland, ſtrax a Omalga Alldre, eñ hañ hefur flutt Vijn-Vid af Egyptalande aptur, af þvi Prældooms Hwſenu, og groodurſett hañ i þvi Landenu er hañ villde giefa þeim, Pſ. 80. Pad mæ eg heimfæra uppa oſs, hvorra Fedur ad voru Syndareñar og Diofulſins Anaud underokader, er þeir geingu til Maal-lauſra Skwrgoda, 1. Cor. 12. Alldrei kuñum vier nooglega ad mikla og upphefia hañs Guddoomlega Speke og Fodurlega Forſioon, ad hañ med þeſſu Vitringaña Dæme ſijnt hefur, ad ſa være i Heimeñ boreñ, ſem er vor Fridur og giører eitt af baadum, og Gyrdingu Midveggiarens hefur afbrotid, Eph. 2. þar hañ afmaad hefur Ovinſkapeñ, hvort ad var Logmaal Bodordaña, ſem var iñefaled i Setningunum fyrer ſitt Holld, ſo hañ giorde tvo ad einum nijum Mañe og ſemde Frid, ſo þar er nu af Gydingum þeim ed trwdu, og Heidingium, er adur ecke trwdu, orded eitt Sauda-Hus og eirn Hyrder, Joh. 10. Petta var hid allra meſta Myſkunar Verk, vid þa er voru hinum ſaaruſtu Eymdum vafder og meſta Saalar Voda, Eñ ſo ad Guds Fodurleg Giæſka liete oſs vita, ad honum og umhugad være um Lijkame vora, þa ſier hañ ſijnum elſkulega Syne, hvor ad i Volde aleñ var, hañ ſier honum Farborda med þeſſu moote ſem adur er ſagt. Herra Gud, hañ kom til ſiña eigeñ, og hañs eigeñ medtooku hañ ecke, ſeiger Johañes, Cap. 1. Arla ſijndu þad Gydingar; Hañs Mooder fieck eckert Rum i Gieſta Herbergenu, til ad fæda i Heimeñ Himens og Jardar Skapara, nema eirn Stall, Luc. 2. Eñ framande Meñ þeir ed eckert af Gude viſſu, þeir koma um lannga Vegu til ad færa honum Giafer. An Efa hefur hiñ goode Gud þetta giort medal añars til þeſſ, ad þau eige ſkylldu Naud lijda a Flootta- num i Egyptaland. Mattugur var hañ ad ſiaa þeim borged med ødru Moote. Hañ gat læted hvort Heyſtraa a Jorduñe ad Gulle verda. Pad var ecke meira Kraptaverk, ad leida þeñañ litla Hoop i giegnum Eydemorkena, æn allra Medala til Egyptalands fra Canaan, helldur eñ morg Puſund Iſraels Sona ur Egypto iñ i Canaans Land, og forſorga þa um heil fiorutijger Ar i Eydemorkuñe. Eñ Gud villde hier med ſijna bæde Moodur hañs og Fooſtur-Fodur, ſem og ollum þeim, er þetta Evangelium ſijdañ heyrt hafa og a hañs Nafn trwa, ad jafnvel þott hañ Konungur være, þa være hañs Rijke ecke af þeſſum Heime, Joh. 18. Og ſo ættu aller þeir Lynder ad vera, ſem honum villdu til Handa ganga, ad laata ſier nægia, 1. Tim. 6. ſiñ deilldañ Verd, bæde i Medlæte og Mootlæte. Og þegar vier høfum þad vier ſkulum fædaſt og klædaſt med, ad vier laatum oſſ þa nægia, ef Gud vill ſo vera laata. Uppa ſiñ Eingieteñ Son hafde Gud lagt alla Byrde Syndarra, Eſ. 53. Su Anaud took til ſtrax i Voggu, añars hefde hañ ecke i Armood fæddur vered, og Landflotta orded, eñ ef hem m var ſo umhugad um hañ, þa er hañ reidur var Syndareñar vegna, ad hañ þetta giorde, ad hañ ſende honum Eingla til Pioonuſtu, þa hañ freiſtadur var, Matth. 4. Ad hañ ſende honum Eingil af Himne

ne i hañs bitra Dauda-Strijde, Luc. 22. Þvi villtu þa orvænta um̃ Guds Adstod i Mootgaangenum, sem i honum og fyrer hañ ert sættur vid Gud, Col. 2. Og JEsu Christi Samarfe ordeñ. Eru ecke oll vor Hofud-Haar taleñ? Mun þa eitt af þeim falla a Jordu aan vors Fodurs Vilia, þar slijkt maa ecke eirn Titling henda? Matth. 10. og hvorsu dijrmætare erum vier þo Titlingunum, sem med Guds Bloode erum endurkeypter: Act. 20. eñ ef Guds Vilie verdur a oss, hvoriu hofum vier þa ad kvijda? Er hañ faatækur ad hañ giete ecke hiaalpad? Edur hardsvijradur ad hañ vilie ecke? Þvi moglum vier þa strax sem ecke er fyrer Augunum þad sem eta skal? Hvar fyrer þijngia Meñ Hiortu sijn med Sorgum þessarar Næringar? Luc. 21. Þvi hripsa þeir Naaungans Braud ut af hañs Muñe, sem Vallded hafa, strax sem þa vantar? Þvi svijkia hiner med adskiliañlegum Undañskotum og Raangsleitne er Yfervalldenu eiga Tolla og Tijunder ad giallda? Þvi hallda Meñ Daglaunarans Sveita iñe? Þvi prettast Meñ a iñbyrdis i Kaupum og Solum? Allt þetta er af hinum Vonda, og giora þad nockrer af þvi, ad þeir eru so lynder, Adrer þess vegna, ad þeir hyrda ecke um̃ þott ad þeir brwke Leifar Eckiunar, og Arf hins Fodurlausa til Ohoofs og Ofmetnadar, eñ flester þess vegna, ad þeir vantreista Gude, eñ hvad miklu betra er ad brwka Davids Raad, Ps. 55. og varpa siñe Ahyggiu uppa DRotteñ, þvi hañ mun þvi vel til Vegar koma. Hañ kañ ad giefa Vatn af Helluñe þegar hañ vill, Exod. 17. Hañ gietur sadt sitt Foolk med Maña, Exod. 16. nær honum þocknast. Hañ gietur sijnt Agar Bruñeñ a Þurlendenu, nær hun til hañs kallar, Gen. 21. Hañ gietur forsorgad Jonas i Hvalfiskfins Kvide, Jon. 2. og jafnvel laated Hrafneñ þañ graadugasta Hræfugl, færa Eliæ Fædslu, 1. Reg. 17. Eñ Vantrweñ seiger ad Gud giore ecke Jardteikner eins og a Eliæ Dogum. Eg jaata þad, þess þarf og ecke vid, Gud hefur so leinge sijnt oss Giæsku sijna og Almætte, ad vier mættum vel trwa, þott ecke siaaum vier Teikn og Stoormerke; Eñ þo vil eg þad seigia, ad være þar til Eliæ Trw, Eliæ Bæn, og Eliæ Kiærleike, þa er Eliæ Gud eirn og hiñ same, ef honum þætte Kraptaverkaña vid þurfa. Eñ mier sijnest eige þurfa Jardteikner til þess, edur ad um̃breita Natturuñar Haattum, ad Gud vardveite þa sem honum treista, og hañ i Anda og Sañleika aakalla, og siaae þeim Farborda, bæde þa illa og vel geingur, þvi þess hefur alldrei Misbrestur orded fra fyrstu Heims Skopun, allt til þessa Dags. Þad Ord stendur stodugt seiger Postuleñ, 2. Tim. 2. ad þecker Gud sijna. Eda vill nockur skrifa honum fyrer, med hvoriu moote hañ hiaalpa skal? Seig mier, hvor myndade þig nær þu eingeñ varst? Ps. 139. Hvor forsorgade þig i Moodur Lijfe? Hvor leidde þig ut þadañ? Hvor gaf þier Alldur og Voxt, Maal og Vit? Giorder þu þetta siaalfur? Eda hiaalpader þu nockud þar til med þiñe Ahyggiu? Seig mier, Er þa ecke Lijfed meir eñ Fædslañ? Og Lijkameñ meira eñ Klædnadureñ? Matth. 6. Hvor lætur Grased a Jorduñe vaxa? Seiger ecke JEsus ad þad verde ad Akurkallenum sofanda, Marc. 4. Hvor plantar Trien i Skogenum? Hvor lætur Saudena fiolga a Jorduñe? Hvor framleider Fiskana af Sioonum? Hvor giefur Regned a Jord-

..a i hagstædañ Tijma, Paall sagde Gud giorde þad til Vitnisburdar um sialfañ sig, Act. 14. Være þier eirneñ rignt i Verolldena i Dag, og þu sæer ad allt þetta skiede, munder þu ecke kalla þad Kraptaverk. So verda Guds Almættis Verk, eirn almeñur Hlutur hia oss, i hvorium vier þo ecke hid miñsta skilia kuñum. Hañ lætur mig þo margt Mootlæte þola, seiger þu: Þvi maa eg hungra og' þyrsta? Þvi hañ vill kieña þier, ad Madureñ life ecke af einusamañ Braude, helldur sier hvoriu Orde sem frañgeingur af Guds Muñe, Matth. 4. Þvi em eg Siukur og Saar? Til þess, ad Lijkamans Vanheilsa verde ad Andans Heilbrygde. Þvi misse eg þad Gud mier aadur laanad hefur? So þu ecke fester Hiartad þar vid, Ps. 62 Þvi verdur mijnum kiærustu Vinum og Adstodar Moñum i burtu svipt? So ad Gud sie þiñ beste Vinur, og þu lærer ad þeckia, ad hia honum einum er Hiaalpeñ, Es. 43. þa oll Mañleg Hiaalp er ute. Hlusta þvi til þess er Eliphas Temanites sagde vid Job, af hañs Bookar Cap. 5. Sañlega er sa Madur sæll er Gud typtar, fyrerlijt þu ecke Straffan hiñs Almaattuga; Hañ hreller sialfur og læknar. Hañ slær, eñ hañs Hendur græda. Af sex Hormungum mun hañ utryckia þier, og i hiñe Siounndu skal eige snerta þig hid Vonda. J Hwngrenu mun hañ frelsa þig fraa Daudanum, og i Strijdenu af Sverd sins Hende. Vel er þad satt sem Postuleñ seiger, Heb. 12. Ad oll Typtan medañ hun aaliggur, þyker hun Sorg og eingeñ Glede vera, eñ hun giefur þo epter aa fridsamlegañ Avoxt Riettlætesins. Þar fyrer geingur þad Guds Bornum, so sem hañ um sig jaatar, 2. Cor. 4. Vier hofum þeñañ Fiesiood i Leyr-Kierum, so ad Yferburder Kraptarens sieu af Gude og ecke af oss. J ollu þiaaunst vier, eñ verdum þo eige adþreingder, Vier efunst, eñ orvæntum eige, Vier lijdum Offookn, eñ verdum eige yfergiefner, Oss verdur nidurvarpad, eñ vier fyrerforunst þo ecke, Hvar fyrer, Brædur mijner? Þvi ad oss hender eige nema Mañleg Freistne, 1. Cor. 10. Þad er soddañ Mootlæte sem Moñum er bærelegt, Eñ hañ er trwr, og freistar einkis yfer Megn fram, so ad margur Lazarus, sa ed liggur fyrer Dyrum hiñs Rijka, fullur Kauna, Luc. 16. Hañ er betur til Frids, eñ eirn Veralldar Sonur, hvorn Agyrndeñ Daglega plaagar, hvorium Ofundeñ slijtur, hvorn Reideñ breñer, hvorn Hofmoodureñ uppblæs, so hañ hefur eige Frid nema einhvor steite, hvar aa moot Guds Vinur hroosar sier af Hormungunum, vitande ad Hormungeñ verkar Poleñmæde, eñ Poleñmædeñ Reynsluna, eñ Reynslañ Vonena, eñ Voneñ lætur eige til Skañar verda, Rom. 5. Þviad Elska Guds er wthellt i Hiortum vorum fyrer Heilagañ Anda sem oss giefeñ er, Rom. 5. Jaatum þvi satt ad vera er Jacob seiger, Cap. 5. Sæll er sa Madur er Freistinguna þoler, þvi nær hañ reyndur verdur, mun hañ ødlast Coronu Lijfsins, hvorre DRotteñ hefur heited þeim er hañ elskar. Heñar niootande ad verda, uñe oss Myskunsamur Gud, Konungur Eilijfrar Dijrdar, fyrer Son siñ JEsum, Amen.

Fyrsta Suñudag epter Prettanda.

Gudspialled, Luc. 2. Cap.

J Þañ

Þañ Tijma. Og þa ed Hañ var tolf Ara gamall, fooru þaug upp til Jerusalem, epter SidvenIu Hatijdardagsins. Og er þeir Dagar voru lidner, og þau fooru Heimleidis, vard Barned JEsus epter i Jerusalem, og hañs Forelldrar vissu þad ecke. Eñ þau meintu þad, ad hañ være hia Selskapnum, og voru so komeñ eina Dagferd, og leitudu hañs medal Frænda og Kuñingia. Og þa ed þau fundu hañ ecke, geingu þau aptur til Jerusalem, og leitudu ad hønum. Eñ þad skiede so epter þria Daga, ad þau fundu hañ i Musterenu, sitiande midt a mille Lærefedraña, heyrande þeim og adspyriande þa. Eñ aller þeir er hañ heyrdu, undrudust yfer hañs Skilninge og Andsvørum. Og er þau sau hañ, hnickte þeim vid. Eñ hañs Mooder sagde til hañs: Son miñ, þvi breitter þu so vid ockur? Sia þu, Fader þiñ og eg leitudum Harmþrungeñ ad þier. Og hañ sagde til þeirra: Hvad er þad þid leited ad mier? Vissud þid ecke, ad mier byriade ad vera i þeim Hlutum sem mijns Fodurs eru? Eñ þau underſtoodu ecke þetta Ord, sem hañ mællte til þeirra. Og hañ foor med þeim ofañ, og kom til Nazareth, var þeim og hlijdeñ. Eñ hañs Mooder geimde øll þesse Ord i sijnu Hiarta. Og JEsu jookst Alldur og Vitska, og Nad hia Gude og Møñum.

Exordium.

HVør sem ecke medtekur Himnarijke sem añad Ung-Barn, hañ mun ecke iñganga i þad, seiger Endurlausnareñ, Marc. 10. Hvad skulum vier hier til seigia, Br. M? Jeg ætla ad Hollde og Bloode mune þetta Ovgar þykia; og er þess øll Von, þvi þau erfa sialf ecke Guds Rijke, 1. Cor. 15. Er þar fyrer Lijklegt, ad þau mune ecke kuña mykla Grein a þeim Hlutum, er til Guds Rijkis heyra. Hvørneñ kañ Madureñ ad Endurfædast þa hañ er gamall? Hvørt gietur hañ horfed aptur i siñar Moodur Kvid, og fædst so ad nyiu, sagde Nicodemus? Joh. 3. Og slijkar Tølur mun Holld og Blood telia sier: Skal eg æpa aptur eins og Ung-Barn, og verda Vitfyrringur eins og Ung-Barn, og læta øllum Latum eins og Ung-Barn? Eda eru Himnaña Dyr so þraungvar, ad eg verd ad skrijda a fioorum Footum iñ i Guds Rijke eins og Ung-Barn? Þraungvar eru þær ad søñu, Christeñ Madur, og þad so miøg, ad hægra er Ulfalldanum ad ganga i giegnum Nalar-Augad, helldur eñ Rijkum Mañe iñ i Himna-Rijke, Matth. 19. Og Leideñ er þangad so þraung, ad marger vilia hana ganga og gieta þad ecke, ad Vitne Christi, Luc. 13. Eñ ecke er þad Meining vors Frelsara, ad þad sie Vegur til Himnarijkis ad ganga i Bernsku edur i Ungiæde, helldur eñ hitt ad Mañenum byriade aptur ad hversa i Kvid siñar Moodur. Paulus seiger oss best hvørneñ þvi hagar, med þessum Ordum: Vered ecke Børn i Skilningenum, helldur i Hreckvijseñe, 1. Cor. 14. Sa er alltijd noogu Vitur, er sier lætur stiorna af Anda DRottens: Hiñ er Favijsare eñ Nauted og Asneñ, Esa. 1. sem mootstendur Heiløgum Anda. Þier þyker þad Vesalmañlegt ad æpa eins og Barn, eñ ecke þoockte þad David, sem ad Taradest fyrer Gude nu allar Nætur, Ps. 6. Ecke Ezechiæ Konunge, sem tijste eins og Tranañ, og kurrade eins og Dufañ, Esa. 38. Ecke Man-

asse,

asse, sem giørde þetta Ydran fyrer sijnar Synder, 2. Par. 33. Og voru þesser eingeñ Lijtel-Meñe. Ecke Petre, sem gieck wt og griet Beisklega, Matth. 26. Og ecke hiñe Bersyndugu, er þvode JEsu Fætur i Taarum sijnum, og þerrade med Haar-Lockunum, Luc. 7. Þesser breittu epter Smaa-Børnunum, og þañeñ ætla eg ad flester hafe geinged iñ i Himnarijke. Gud naade vort Eymdarstand, hier i Heimenum; Þegar vier vorum Omaalga Børn, og vissum eingeñ Deile Goods edur Ills, þa var Himnarijke vort, eñ nær vier drøgunst a Legg, giørast sumer Helvijtis Elldebrandar. Gott er ad søñu ad vaxa ad Alldre, og under eins ad Vitsku og Naad hiaa Gude og Møñum, eins og Barned JESUS. Eñ hvad Illskuñe vidvijkur, þa ætla eg gott sie ad fara alldrei af Barns Alldre; Þvi kalla eg þañ heppeñ, sem ecke veit af fleire Odygdum ad seigia, eñ hañ er fæddur med, jafnvel þo allt sie Holldlegt þad af Holldenu er fædt, Joh. 3. Eñ þad maa þo ad myklu Leite bæta med Christelegum Aga og Uppfrædingu, aan hvørrar Syndumspillt Naattura, er eins næm a þad Illa, so sem Tundred tekur a moote Elldenum. Um̃ þetta vil eg nockud framar tala wt af þessu H. Evangelio, er vier vilium i Tvo Hlute deila. 1. Um̃ Skylldu Forelldraña vid Børneñ. 2. Um̃ Barnaña Skylldu vid Forelldrana. Eñ þu sem ordeñ ert Hluttakande Hollds og Bloods, eins og Smaa-Børneñ, HErra JEsu Christe; Stioorna þu Hiørtum vorum, so oss sjvsa giøre ad fylgia þijnu blessudu Dygda Dæme, og send oss þar til Naad þijns H. Anda, AMEN.

Utleggingeñ.

HId fyrsta sem Forelldrarner eru Børnunum skylldugir um̃, þad er Lijkamleg Forsorgun, Fot og Fæde, þad kieñer sialf Naatturañ; Himen og Jord hroopa þad Daglega. Aller Hluter hafa Forsorgun af þvi sem þeir eru fædder af; Villudijreñ a Morkeñe, þau griñu Leoneñ, og hinar Olmu Byrnur afrækia ecke sitt Fostur. Tried hefur siñ Vokva af Rootiñe, og Ormum Jardareñar giefur hun sijna Fædu, og vier erum sialfer komner af heñe i Ondverdu, og øll sijn Børn hefur hun fyrer Allmættis Krapt DRottens fostrad, allt til þessa Dags; Þacker sieu honum ad eilijfu, sem hana daasamlega frioofgar, med Feite Vagnleidar siñar, Ps. 65. Þetta er ad søñu skylldugt og naudsynlegt, eñ þo er þad hiñ miñste Partur, jafnvel þoott sumer þykest øllu hafa aflokid, þegar so er giort. Þad er þo Haalfverk, nema niña sie, þvi betra er ad kasta Afkvæme sijnu wt aa Morkena, eñ ad laata þad uppalast i øllum Odygdum, Dioflenum til Þioonustu. Hvad er þa framar? Hvad heyrum vier af For elldrum JEsu? Þegar Hañ Var Toolf Ara Gamall, Hofdu Þau Hañ Upp Til Jerusalem. J Exod. 34. stendur, ad DRotteñ hafe giefed þetta Bodord: Þrisvar aa Are hvørin skulu aller þijner Kallmeñ mæta fyrer Auglite DRottens Guds þijns: Þessu Bode voru þau Joseph og Maria hlijdug, og toldu ecke epter sier ad reysa um̃ laangañ Veg, allt fraa Nazareth i Galilæa upp til Jerusalem. Merk hier hvad fyrst aa ad vera i Christelegu Uppelde, sem er Otte DRottens. Þad sem fyrst kiemur i Kiered, þad lyktar þad leingst af seiger hiñ Romverske Ordshaattur. So eru og Børneñ, Þad fyrst er hiaa þeim iñplantad, þvi hallda þau leingst, eñ ekkert er þvilijkt, sem Otte DRottens. Hañ er eins og Sæded þad Meñ i Jordena leggia, þad kañ eige añad, eñ ad bera sier lijkañ Avoxt: Þar fyrer aa þad ad vera þitt fyrsta Verk, Christeñ Madur, ad iñræta hiaa Barnenu Elskuna til Guds, og mun allt añad gott med niña Erfide aa epter fylgia. Læknisdooma giefa Meñ iñ aa tooman Maga, og hallda þad gott til

Heilsubootar. Vier fædunst i þeñañ Heim siwker af Syndeñe, þvi i Syndeñe em eg aleñ seiger David, og i Syndeñe hitnade miñe Moodur med mier, Ps. 51. Eñ hvor mun þvilijk Lækning þar vid, sem Elskañ til Guds? Lát þiñ Son drecka hana iñ med Moodur-Mioolkeñe, og muntu abla hønum Andlegrar Heilbrygde, og þad ædur eñ allt añad iñkiemur, ædur eñ hid unga Hiarta saurgast af Heimsins Ohreinendum, af vondre Umgeingne og illum Dæmum, ad þad sie þa fullt af Elskuñe til Guds og Dygdaña, so þa Satan kiemur og ber ad Dyrum med Hamre Lastaña, þa verde hañ snarlega broteñ æ Bak aptur, af þeim sem hønum er ysersterkare, Luc. 11. Lastadu Blygdunarlaust, þar mun alltijd eitthvad vid loda, seigia hin hreckviisu Diofulsins Born, sem tamt er ad bera illt i Hofdingiaña Eyru, til ad abla Fiandmoñum sijnum Ohocka. Brwka hid sama vid Baru þitt med ødrum Hætte. Tala jafnañ uñ Gud, hvad goodur hañ sie, og hvorsu Volldugur, ad hañ hafe Himen og Jord skapad, hvad mikid gott hañ Moñunum veite, hvorneñ hañ þa dagsamlega forsorge, hvorsu goodur hañ sie þeim, sem hañ Ottast, hvad Dijrdlega Vist hañ hafe tilbwed þeim med sialfum sier, er hañ elska og nockud lijda i Heime þessum hañs vegna, hvorsu ægiæt Giøf ad sie JEsus Christus, og hvorneñ hañ hafe eirneñ Ungbarn giorst fyrer Mañaña Hiálpræðis Saker. Tala þetta fyrer Barnenu Christeñ Madur, þad er sw hreina og skynsamlega Mioolk, sem ad Petur uñ talar, 1. Pet. 2. Ad vier skulum gyrnast, so ad vier voxum til Sæluhiálpar, og trw mier til, þad mun eige Avaxtarlaust verda, jafnvel þoott Bernskañ sie rijk i Ungdoomsins Hiarta, Prov. 22. Þvi af Muñe Smæ-Barnaña og Briooftmylkingaña hefur hañ sier Lofed tilreidt, Ps. 8. Þetta mæ einfalldlegt þykia, þad er þo þad æn hvors eingeñ hefur vitur orded. Jeg skamast mijn ecke ad tala þad til Guds Barna, sem Moysi þootte eingeñ Mijnkun ad tala til Israels Sona, edur hvad seiger hañ? Deut. 6. Þesse Ord sem eg bijd þier i Dag, skalltu leggia uppæ Hiarta þitt, og brijna þau allt jafnt fyrer þijnum Børnum, og ræda uñ þau nær þu situr i þijnu Hwse, og bind þau til Merkis æ þijna Hønd, og skrifa þau æ þijna Dyrustafe, og þau skulu vera þier Miñingar Teikn fyrer þijnum Augum: Hvar uñ talade Moyses þetta? Uñ Guds Løgmæl sem þo deyder, 2. Cor. 3. Hvad miklu framar mæ eg þad seigia uñ Ord Evangelii, sem er Lijf og Ande, Joh. 6. Og fyrer þvi ad allt Løgmæled er i Tveimur Bodordum iñefaled, sem er ad elska Gud afollu Hiarta, og Næungañ sem sialfañ sig, Matth. 22. Þa undervijsa Barnenu strax æ unga Alldre, hvorneñ aller sieu ordner eirn Madur i Christo, Gal. 3. eñ hañ sie Hofuded, Eph. 1. Hvad skamarlegt þad sie, ad eirn Limureñ forsmæer añañ, edur ad þeir toñlest og tyggest iñbyrdis, þar til þeir mættu uñ sijder verda uppetner: Ja, hvada Merke hiñ goode JEsus hefur sett uppæ sijna Læresveina, ad aller skule þeckia þæ þar af, ad þeir elske hvør añañ, Joh. 13. Brijn fyrer Syne þijnum Christelegar Dygder og Gudrækelegt Athæfe, Hoogværdena, Kiærleikañ, Myskunsemena, Þoleñmædena, Riettvijsena, Goodsijsena, Sparsemena, Hugprijdena. Afmæla þær so sem DRotteñs Eingla i hañs Augum, so ad hañ fæe Elsku til slijkra Hluta, og hafe þa

kiærare

kiærare eñ allt añad, og þecke hvorsu Gud hafe þa kiæra er slijkt ydka, og hverneñ ad aller ægiæter Hluter, sem Meñ hafa mestar Mætur a i Heimenum, plage slijkre Atferd epter ad fylgia, so sem er Heidur, Metord, Astsæla, og añad stundlegt Epterlæte er Gud veiter mørgum af sijnum Vinum: Eñ kuñe odruvijse ad falla, þa sie Dygdeñ sijn eigeñ Verdlaun i þessu Lijfe, og hafe Fyrerheit eilijfrar Sælu i Himnarijke. Lææt hañ sem allra seinast naa Odygdernar ad þeckia, eñ elska alldrei. Drep þeirra Nafn ut i hañs Eyrum, og giør Lestena ad Skrijmslum og Ofreskium, leid hønum fyrer Siooner þeirra Straff og illar Utfarer, er þvilijkt adhafast, og ad hañ mune slijkañ Kost eiga, nema hañ giallde varhuga vid: Med soddañ Fortølum er christelegt og skynsamlegt ad hræda ungar Mañeskiur, eñ eige med Grijlum, Draugum og Forinium. Upphaf Vitskuñar er Otte DRottens, Ps. 111. eñ ecke ad hrædast Fiendur og Pwka, hvoria þeir alldrei sied hafa er hvad mest þar um rausa. Umfram alla Hlute vert siæalfur hiñ skiæraste Dygda Speigell fyrer þijnu Askvæme. Lææt eckert lioott siaast i Fare þijnu, hvad hiñ unge kuñe epter ad henda. Borneñ trwa Forelldrunum eins og Gude, og meina þad sie allt gott sem þau giora. Lææt ecke Hlijdne Undergiefneñar glæpast a Agne Illskuñar. Fyrer aungvum a meire Vligdun ad bera, eñ fyrer einum Ingling. Pad er betra ad giora lioott eitthvad i Hofdingians Auglite eñ Barnsins. Hvar a þiñ Sonur gott ad læra, ef hañ sier eige til Fødursins añad eñ þad Illt er? Munt þu, sem Lijtum ert hladeñ hafa gieted hañ so næmañ a Dygdernar, ad hañ lære þær sialfkrafa, er hañ sier alldrei fyrer sier nema Odygder? Kuñe þig þvi Mañlegt ad henda, so sem opt skiedur, þa tak þier vara fyrer, ad hiñ Unge Madur vite sem minst þar af, þvi eg vil helldur ad Ovinur miñ siææ Illt til mijn, helldur eñ Sonur miñ; Pegar eg giæte ad hvorsu þung ad Guds Hond vard yfer Jeroboam Syne Nebat, sem ad kom Jsrael til ad syndga, 1. Reg. 14. Pad er og ecke noog ad þu vardveiter siææalfañ þig, vagta og Barn þitt fyrer vondum Selskap, þvi illt Samtal spiller goodum Sidum, seiger Postuleñ, 1. Cor. 15 og lijted Swrdeyg sijrer allt Deyged, 1. Cor. 5. Jeg sie hier i Gudspiallenu, ad Joseph og Maria leitudu ad JEsu a medal Frænda og Kuñingia, sem voru Gudhrædder Meñ, eñ ecke medal Illþijdis, Hvar fyrer? Pvi hañ var ecke þesshaattar Selskap vanur. Pau fundu hañ og i Musterenu, sitiande midt a mille Lærefedraña, eñ ecke ut a Strætum medal Gaarunga. Eingeñ kañ um þad Høgum ad hyggia, hvad vondur Selskapur giører, þad geingur tregt ad venia vonda Naatturu a hid gooda, hitt er liett ad temia gooda a hid vonda. Juda hefde kañskie ecke vered Hluttakare i Mañsale † Josephs, hefde ecke spillt hønum Selskapur Brædra siña, Gen. 37. Dina hefde hallded Æru siñe, hefde hun ecke komed i lausllaatar Hendur, Gen. 34. Paulus hefde ei offsokt Guds Christne, nema hañ hefde ææður vered druckeñ af Surdeyge Phariseaña, Matth. 16. Pott ad vier sieum gietner og fædder i Syndeñe, þa er þo Barnaña Hiarta lijkt hreinum Pappir, þar ed aller Hluter verda ritader a. Ef þad er gott, þad blijfur,

 er

† Man er Præll, ad selia Mañsale, er ad selia i Prælboom.

er þad Jllt, þad er ecke helldur so liett ut ad skafa, so ecke a siaᴂ; Umgeingne Hreckvijskra Mañа er heimuglegt Eytur, eirn Nætur-Pioofur, ein Mordpijla, ein Drepsott sem i Myrkrunum læđest, Ps. 91. eirn Hoggormur i Barme og Rotnan i Beinunum, Prov. 12. Hallt þvi hinum ungu Arum fra slijkre Olifian. Barned samþycker þad kañskie ecke strax sem þad heyrer, eñ tru mier til, ad eitt vondt Ord grefur meir uñ sig i Hiartanu eñ Flijseñ i Holldenu. Ef nockur stijngur Fijngrenum a Vaxed medañ þad er blautt, þa verdur þar Hola epter, og hun varer þegar þad hardnar, tekst og ecke helldur i burt nema þad sie brædt aptur. So er og Barned. Pad eirn Ungur numde, þad kañ hañ gamall. Gietur og kañskie ecke gleimt þo hañ villde, og þo hañ kiñe. Pa er betra Heillt eñ Bætt. Lat þvi sem miñst verda Spiolleñ, so eige þurfe ad endurbæta. Par er Stoorlæte nockurt i flestra Mañа Hiortum, Jer. 17. þvi Madureñ er drambsamt Dijr. Pad er ad soñu skadleg Tilhneiging, kañ þo til Gagns ad koma, sie heñe vel stioornad, lat þiñ unga Son læra ad forsmaa þad sem Jllt er, og virda þa ad aungvu sem ecke vanda sialfa sig, þad stoorlæte er skadlaust, þvi Postuleñ seiger uñ þa sem lataſt Brædur (þad er Christner) vera, eñ eru þo Heidingiar i Hiartanu, ad med þvilijkum skule Meñ ecke Matar-Nautn hafa, 1. Cor. 5. Ad þessu undañgeingnu, þa venied og Born ydar til Ydne og Astundunar. So sem Lete og Omeñska hefur ablad morgum mikellra Lasta, so hefur Ydne og Eliun margañ Osoma i burtu teked. Hofdinge þeirra Athenuborgar-Mañа Solon, hañ sette fordum Daga, ad sa sem ecke hefde kient Syne sijnum neitt Handverk, hañ skyllde ecke eiga skiled af honum Fostur i siñe Elle. Eg kañ ecke ad seigia, ad þad være christelegt, hitt seige eg ad þad var gagnsamt, þo eg valla vite hvad sa er Forelldrunum skylldugur uñ, sem er uppaleñ i Lete og Omeñsku, so hañ gietur ecke feingedsier Atviñu, þa hañ er fullþroska. Og þott aller faae eige til þess komest ad setia Barn sitt til Menta, þa vited ad Ærlegt Erfide er Gude eins þægt, þvi hia honum er hvorke Præll nie Frelsinge, helldur aller eitt i Jesu Christo seiger Postuleñ, Gal 3. Pad være eige gott ad aller være Herrameñ, eg ætla þa yrdu aller Bændur, hvad Verollldeñ eige þoler fyrer Mañaña Jllsku saker: Bondeñ vid Orfed er eins þægur Gude þegar hañ giorer Verk siñar Kallanar, So sem Doomareñ i sijnu Sæte, edur Prestureñ fyrer Altarenu. Jesus var ecke til Bookа settur, þvi sogdu hañs Oviner, hvadañ kiemur honum Fræde þesse, Matth. 13. er hañ hefur þo ecke a Bækur lært; Pad skiede af Guds asettu Rade, so eingeñ kyñe ad seigia, þad hañ hefde sijna Speke af Moñum. Eñ Timburmañsins Son, Marc. 6. var hañ kalladur, og sialfur Smidur nefndur. Pvi er Audvitad, ad hañ mune ecke Ydiulaus vered hafa i Ungdoome sijnum, helldur numed þad sama Handverk, þo mæla sumer epter Bornum sijnum, ad læra ad leita sijns Brauds i Sveita sijns Andlitis, vitande ecke þad ad sa sem uppelst Ydiulaus, hañ er nærst þvi ad deyia Ærulaus; Pvi þegar hañ kañ eckert ad viña, hvad gietur hañ añad giort eñ ad hlaupa med Piofnum til ad stela og verda sijdañ dreigeñ i Galgañ til ad hanga? Margt mætte hier uñ framar tala, eñ eg læt hier vid bijda i þetta siñ, og vil Jhuga framveigis, hvad Borneñ eru aptur

aptur a moot Forelldrunum skylldug. Og hañ foor ofañ med þeim, og kom til Nazareth var þeim og hlijdeñ seiger Texteñ. Hvilijkt er þetta Br. M. Skapareñ hlijdnast Skiepnuñe, Gud Mañenum, Herrañ Ambaatteñe. O! miñ Herra JEsu, hvilijk er Þions Mind þesse? Þad er ecke um̃ skor fram̃ talad, ad þu lided hefur oss til Epterdæmis, 1. Pet. 2. Merke þad aller þeir ed under Forelldra Vallde eru, og añara sem i Forelldra Stad setter eru, Hvørsu Ovidurkvæmelegt þad er, ad briootast a mote þeim sem vier ecke einasta eigum sialfst Lijfed, helldur og Fooftur og Upphellde ad þacka. Þier Born vered hlijdug Fedrum ydar i DRottne seiger Paall, Eph. 6. Þvi þad er Riettvijst, Heidra Fodur þiñ og Moodur, þad er hid fyrsta Bodord med Fyrerheite, ad þier vel vegne, og þu siert Lææglijfur a Jorduñe. Hvar fyrer seiger hañ i DRottne? Þvi ecke einasta vegna Forelldraña, helldur og Guds vegna a þeim ad hlijda. Gud er allra vor Fader, Eph. 4. og med þvi allra fegursta Nafne hefur hañ auglijst sijna Elsku til vor Mañaña. Hañ kuñum vier ecke ad siaa og lifa, Exod. 33. Þvi hefur hañ sett Forelldrana i siñ Stad, ad vier skulum dyrka sig med Hlijdneñe vid þaa.

Hiñ fyrsta Heidur og Lotningu, hefur Gud sialfum sier skiled af Mañenum, þaug eru iñebundeñ i hiñe fyrre Bodorda Tobluñe. Þad allra fyrsta i þeirre sijdare, hefur hañ laated vera þad Fioorda Bodorded, so sem Hlijdneñ vid Forelldrana være sa Hlutur er um̃fram̃ adra være mest verdur, þetta er hid einasta Bodord med Fyrerheite, og er ecke Oliijkende ad hin Almaattuga Speke sem leikur vid Mañaña Born, Prov. 8. hafe þad giort i þeirre Meiningu, ad Ungdoomureñ sem alla Hlute viñur fyrer fogur Loford, eñ ecke hefur Vit a ødrum Dygdum eñ Hlijdneñe, sem er Root hiña, skyllde hafa eitthvad þad ad gangast fyrer, sem iñ i Auguñ geinge; eñ þott ad Gud hafe hier Tijmañlegre Blessan heited, þa vite Meñ, ad hitt er eige fraskiled, helldur þar sem þetta Stundlega endar, þar tekur hid Eilijfa vid. Sæll er sa sem misser nockud af Leingd Lijfdaga siña, til ad naa sem fyrst iñ i Rijke Himnaña, þvi leinge ad lifa er leinge ad syndga, þad maa og ecke leinge kallast sem einhvorn Tijma skal Enda taka, bregdest þvi Leingd Lijfdagaña hier a Jorduñe; þa bregdst hun ecke a Lande lifande Maña. Ohlijdne er Galldra Glæpur seiger Skrifteñ, 1. Sam. 15. Hvar fyrer? eda hvad er Galldur? Þad er Afguda Dyrkan, eñ sa hiñ Ohlijdne giorer sialfañ sig ad Gude: Þvi seiger Paulus, Rom. 13. Ad sa sem mootstande Valldstioorneñe, hañ mootstande Gude, eñ hañ ed Forelldrunum mootstendur, hañ giorer hid sama. Þad er nærsta merkelegt sem ad sagde Jeremias Spaamadur, vid Sonu Jonadabs Sonar Rechab, Jer. 35. Þegar Jsrael aatte ad utleidast i Herleidinguna med Kviñum og Bornum; Þa sagde Spaamadureñ i Guds Stad, til Rechabs Sona: Af þvi þier hlijddud Bodorde Jonadabs Fodur ydar, og þier giored sem hañ baud ydur, vardveitande oll hañs Bodord, þar fyrer seiger DRotteñ Allsheriar: Þar skal ecke upprætast eirn Madur fyrer Jonadab Syne Rechabs, ad eigestande hañ frameñ fyrer mier alla Tijma. Og ad Meñ vite, ad Hlijdneñar Fyrerheit naae leingra eñ til Jsraels Sona, þa voru Rechabitar framande Meñ, og

ecke af Jsraels Sonum, og var þann̄ Fyrerheited teked fra Børnum Fyrerheitesins, en̄ giefed þeim er eige hofdu Fyrerheit. So siaa Men̄ nu, ad þar er eckert Man̄greinar Alit hia Gude, helldur a ollu Foolke og Tungumaalum, sem giører han̄s Vilia, hefur han̄ Pocknan, Act. 10. Og so sem Gud hefur i Naad sin̄e blessad Hlijdnena vid Forelldrana, so hefur han̄ og i sin̄e Grimdar Reide Ohlijdnena straffad. Hrædeleg eru þau Ord er DRotten̄ talade vid Samuel, 1. Sam. 3. um̄ Sonu Eli, þa þeir traassudu a moote sijnum Fodur: Jeg skal giora eirn Hlut i Jsrael, ad hvør þad heyrer, han̄s Eyru skulu klijngia þar vid. Jeg hefe svared Eli Hwse: So san̄arlega sem eg life, ad Eli Hwss Misgiørd skal ecke forlijkud verda med Gaafum edur Fornfæringum ad eilijfu. Og hvørsu margur hafe hier fyrer straffadur vered, er ofl aangt upp ad reikna. Fyrer þetta miste Ruben sijna Frumgietningu, Gen. 45. Fyrer þad hieck Absalon i Eyken̄e, 2. Sam. 18. Fyrer þad vard Canaan, Sonur Cams bølvadur, Gen. 9. Pad sama utriette Neronis Hond til ad myrda siaalfan̄ sig, og adrer hafa med ødru mote heingder vered. Og hvad vilium vier laangt leita? Giætum ad Oskøpum þessa auma Lands: Par Sonuren̄ skipar Fodurnum. Faderen̄ þorer ecke ad tala i midt Hoof vid Sonen̄. Faderen̄ vin̄ur Bake brotnu, Sonuren̄ sefur a bæde sijn Eyru. Faderen̄ hungrar og þyrster; Sonuren̄ er fullur og feitur. Faderen̄ hefur aungva Roo fyrr en̄ han̄ hefur klaked þvi upp; sem han̄ gieted hefur, en̄ Sonuren̄ vill laata Fodurnum vera veitt i ollu þvi han̄ læst giøra, hvad þo aungvan̄vegen̄ er, þvi Faderen̄ þiggur eckert af Synenum, þott han̄ ale han̄. Hin̄ giører eige meira en̄ giallda aptur þad honum laanad var. Ecke þarf eg ad segia, ad fyrer þetta kome Hefnd DRotten̄s og Reide yfer Land vort, þvi þetta er noog Hefnd i siaalfu sier, þar þesser, sem so eru uppalder, ganga heilbrigder Bæa a mille, þad eru vorer Ølmusu Men̄, og vier fædum þa i Guds Nafne: Pad eru þeir ed utsiuga Hws Eckna og Fodurlausra, og þeir ed drecka an̄ara Guds Barna Sveita, jafnvel þott þeir eige i sijnum eigen̄ ad næra sig af Jordun̄e, Gen. 3 Solon var eitt sin̄ adspurdur, hvar fyrer han̄ hefde aungvar Vidløgur haft vid Fodur-Draaped? En̄ han̄ svarade: Ad han̄ hefde alldrei þeinkt til þess, ad þad munde nockrum i Hug koma. Eg medkien̄e og þad, og þacka Gude fyrer, ad han̄ hefur vardveitt Land vort fra so skielfelegre Olucku i laanga Tijma, jafnvel þott þess Dæme sieu an̄arstadar. En̄ sa ed formæler Fodur og Moodur, Prov. 20. sa ed hæder Foduren̄ en̄ foragtar Moodurena, Prov. 30. Han̄ sem med Jllu einu launar alla þa Mædu og Piaaningu, sem han̄s Forelldrar hafa uppa han̄ kostad; Han̄ sem med Ogudlegu Athæfe, Skom̄um og Løstum kvelur þad Briooſt, fyrer hvøriu han̄ boren̄ var, so þetta hefur marga Gudhrædda Forelldra til Dauda dreiged: Mun han̄ vera laangt fra Fodur-Morde? Og so sem þad maa hin stærsta Glede vera ad siaa sitt Afkvæme fram̄gaanga i Guds Otta, so hlijtur þad ad vera hin mesta Hiarta-Sorg og Hugar-Angist ad siaa sijna eigen̄ Saalu illa fara. Børn en̄ eru kveikt af Forelldran̄a Veru; En̄ eingen̄ hefur um̄ Allder sitt eiged Holld hatad, helldur fostrar han̄ þad og nærer, Eph. 5. Zelevchus Hofdinge þeirra i Locris, er

han̄

hañ hafde þad i Løg leidt, ad ſa ſem tæke med añars Mañs Egta-Konu, ſkyllde Augun miſſa, þa hente þad hañs eigeñ Son, hvar fyrer hañ liet ſtijnga ut hañs þad eina Auga, eñ ſitt añad, til ad fullnægia Logmaalenu. Pad auglijſte og Pſamenites Egyptalands Konungur, þegar Born hañs voru ſvivirdt og illa utleikeñ, þa griet hañ ecke helldur eñ Steirn, eñ þegar hañ ſaa Vine ſijna til Lijflaats leidda, þa taaradeſt hañ miøg ſo, og er hañ var ad Orſokeñe ſpurdur, ſvarade hañ þvi, ad i Mootgaange Vina ſiña ſkylldu Meñ graata, eñ Barnaña Olucka være ſtærre og ſaarare eñ ſo, ad hun tæke nockrum Taarum, og allt mun helldur ſkorta, eñ ad þvilijkt fiñeſt eñ nu i Dag, jafnvel aa medal vor. Hvad ſijneſt þier þa, Chriſteñ Madur? Hvilijkur Ogiorningur er þad, ad ſaalga þeirra Hiarta med Ohlijdne og illu Athæfe, er ſo heitt elſka, af hvorra Saalu, þijn Saala ſo faſt haanger, ſo ſem Jacobs af Benjamins? Gen. 44. Pad var i Løgum haft hiaa Athenu Moñum, ad ſa ſem ecke villde Forelldrana forſorga, hañ ſkyllde Ærulaus vera. Eg kañ ecke ad ſeigia þad Oriettvijſt, þvi þar er eingrar Æru Von hiaa honum, ſem ecke vill uña þeim Lijfs Upphelldis, ſem honum hefur til Lijfſins hiaalpad. Par fyrer, Born mijn, Giæted ad ydur fyrer Guds Saker, og leided ecke yfer ydur Tijmañlega og eilijfa Olucku med Ohlijdne og Forſmaan Forelldraña. Pier kalled aller Gud ydar Fodur, ſem aa Himnum er, eñ hañ vill ecke þeſs Fader heita, ſem foragtar ſijna Forelldra, þvi elſke hañ ecke ſiñ Fodur, hvorn hañ ſier, hvorſu maa hañ Gud elſka, þañ er hañ ſier ecke? 1. Joh. 4. O HErra JEſu Chriſte, þu ſem Fodurnum hlijdeñ giordeſt allt til Daudans, Jaa, allt til Kroſsens Dauda, Phil. 2. Gief þu ad vier fyrer þijnar, og þijns og vors himneſka Fodurs Saker, verdum ſo allre Mañlegre Skickan undergiefner, 1. Pet. 2. ad þu vilier oſs þeckia fyrer þijn Born aa hinum effſta Deige, nær þu kiemur ad Endurgiallda ſierhvorium einum epter ſijnum Verkum, 2. Cor. 5. Sier i Lage bidium vier goode Gud, gief Bornunum hlijded Hiarta, og vernda þau fraa vondre Verolld þeſſare, ſo þau elſke þig, elſke Forelldrana, elſke Yferbodaraná, elſke Dygder og Mañkoſte, Og i einu Orde ad ſeigia, ad þau vaxe og þrooeſt ad Alldre, Vitſku og Naad hiaa Gude og Moñum. Bænheyr þad fyrer JEſu Forþienuſtu, Amen.

Añañ Suñudag epter Prettanda.

Gudſpialled, Joh. 2. Cap.

Þañ Tijma. Par giordeſt Brwdkaup i Cana Galileæ, og Mooder JEſu var þar. Eñ JEſus og hañs Læreſveinar voru og bodner til Brwdkaupſins Og er þa þraut Vijn, ſagde Mooder JEſu til hañs: Peir hafa ecke Vijn; JEſus ſagde til heñar: Pu Kvinna, hvad hefe eg med þig? Mijn Stund er eñ ecke komeñ. Mooder hañs ſagde til Þionuſtu-Mañaña: Hvad hellſt hañ ſeiger ydur, þad giøred. Eñ þar voru ſex Stein-Kier ſett

epter

epter Veniu Ebreskra Maña Hreinsunar, og hvort eitt took Tvo edur Priaa Mæler. JEsus sagde til þeirra: Fylled upp Kiereñ af Vatne, og þeir fylltu þaug allt a Barma. Og JEsus sagde til þeirra: Helled nu a, og færed Kiæmeistaranum, og þeir færdu hønum. Eñ þa Kiæmeistareñ smackade Vatned, þad ad Vijne var orded, og hañ visse ecke hvadañ þad kom, eñ Pioonustu-Meñerner sem Vatned sooktu, vissu þad: Pa kallade hañ a Brwdgumañ, og seiger hønum: Aller Meñ giefa i Fyrstu hid gooda Vijned, og nær þeir taka Olvader ad gioraſt, þa þad hid liettara; Eñ þu hefur geimt hid gooda allt til þessa. Petta er hid Fyrsta Jardteikn sem JEsus giorde til Cana i Galilæa: Og hañ opeñberade sijna Dijrd. Og hañs Læresveinar trwdu a hañ.

Exordium:

JEG hefe Trwlofad ydur einum Mañe Christo, ad eg fææ ydur hønum hreina Meyu, seiger St. Paall, 2. Cor. 11. Hvør skyllde hafa vogad ad koma so Ordum ad þeirre Einingu sem er a mille Guds og Maña, hefde ecke Guds Ande fyrstur lagt þad i Muñ siña heilagra Maña? Og er þad þo ecke ad undra, þvi Ordeñ eiga epter Hlutunum ad lijkia. J Leindardoom Holldtekiuñar vors Frelsara, er Gud samteingdur Mañlegre Naatturu, þad Himneska vid hid Jardneska, þad Eilijfa vid hid Daudlega, þad Synelega vid hid Osynelega, hid Skapada vid þad Oskapta; og þad med so sterku Bande, ad ecke maa adskilia, og þar ad auke eru þeir sem Gud elska, eirn Ande med Christo. Peñañ Orañsakañlega Leindardoom hefur hiñe Eilijfu Speke þocknaſt ad Jardteikna med Sambwd daudlegra Maña, þar Madur og Kona samañkoma i Ærlegum og Heiløgum Egtaskap. Nu þoott ad Himneskra og Jardneskra Hluta kuñe valla nockur Jøfnudur ad hugsaſt, auk helldur talaſt edur gioraſt, þa er þo Eiuingeñ a mille Guds og Maña, miøg so lijk einum Christelegum Egtaskap: Beggia Høfundur er hiñ Almaattuge Gud; Hvørttveggia hefur Kiærleikureñ samteingt, so sem hrein Elska fester Gudhræddra Hioona Saaler eina vid adra; So hefur JEsus af Eintoomre Elsku og Kiærleika ofañ stijged i vort auma Holld., og giørſt Safnadarens Høfud, eins og Madureñ Kviñuñar, Eph. 5. Og Paulus talar eñ þa nær þessu i sama Capitula, seigiande: Vier erum Limer hiñs sama Lijkama, Holld af hañs Hollde og Bein af hañs Beinum, og med sømu Ordum wtskijrde vor Fader Adam þær Tegunder sem Naatturañ baud hønum, ad være a mille hañs og vorrar fyrstu Moodur, er hañ sagde: Pesse er Holld af mijnu Hollde, og Bein af mijnum Beinum, Gen. 2. Par fyrer Jtrekar Paulus eirnig, hina fyrstu Hioona-Vijgslu, Eph. 5. med þessum Ordum: Af þeim Tveimur skal eitt Holld verda. Vor HErra telur alleinaſta Eina Orsøk til þess, ad Egta-Foolk skilia meige, Matth. 5. Sem er Hoordoomureñ. So skilſt eige Christur vid nockra syndugs Mañs Saalu, þa er hañ hefur sier Eitt Siñ festa, nema hun take framhiaa hønum, Heimeñ, Holldcd og Diøfuleñ; Og þo seiger hin Eilijfa Myskunsemeñ, Jer. 2. Siaa þeir plaga ad seigia: Ef Madur lætur Konu sijna eina, og hun geingur ad eiga añañ Mañ, Mun hañ hverfa ad heñe aptur? Mun ecke þad Land magnlega saurgaſt? Eñ þu hefur Hooraner drygt med mørgum Elskuga. Snw þo aptur til mijn seiger DRotteñ Gud. Egtaskapureñ er af Gude Jñstiptadur, til ad fiølga Mañkynenu i Heimenum, þad baud Gud i Upphafe verdu, er hañ sagde: Vaxed og margfalldeſt, og uppfylled Jørdena, Gen. 1. Pad Jtrekade hañ epter Flooded vid Noa, Gen. 9. og þess sama Ords Almættis Kraptur er eñ nu nijr og ferskur, og mun verda allt til Enda Veralldar. JEsu Brwdur er eirneñ nærsta Frioofsøm, marg-

margra Barna Mooder, heñar Uñusta Spaa, er a heñe farsællega rætt, ad hin Einsamla hesur fleire Born eñ hun sem Mañeñ hefur, Esa. 54. Hañ hefur med H. Guds Orde Otal Barna vid heñe gieted, 1. Pet. 1. hvør nu standa Umhverfis hañs Bord a Himnum, Ps. 128. so sem Paalma-Vidar Kvister a Vatns-Bockum plantader, Ps. 1. Þess gietur Jacob Postule, Cap. 1. Hañ hefur Sialfkrafa gieted oss med Orde sijns Kraptar, ad vier sieum nockurskonar Frumburder hañs Skiepnu. Þessu hroosar Brwdgumeñ, Esa. 8 Seigiande: Siaeed mijn Børn sem DRotteñ hefur giefed mier. Þar yfer fagnar Brwdureñ, Esa. 49. med þessum Ordum: Hvør hefur gieted þessa? Jeg var Obyria, burtflutt og ad Herfaange tekeñ; Hvør hefur uppaled þessa? Jeg var Yfergiefeñ og Einsømul. Hvar voru þesser? Christeleg Kyrkia elur Fiølda Barna, þvi heñar Uñuste er alltijd hiñ same, og hañs Ar taka aungvañ Enda, Ps. 102. Hañ er sa Madur Zemach under hvørium Eilijflega græer, Zach. 6. hvørs Ande adlijfgar. Gydingaña Samkunda er Ein Obyria, þvi hun hefur steiged siñ Mañ i Hel, eñ sadmar hiñ afgamla og wtdauda Moysen, hvørs Bookstafur ad deyder, 2. Cor. 3. Nu fyrst hinum eilijfa Gude hefur þocknast ad teikna so hæleita Hlute med Hioonabands Samvisteñe, þa giætum þess, Brædur mijner, med hvad mikelle Æru og Byrdingu, ad oss byriar ad vanda þa Heilogu Stiett. Þar uñ vil eg nockud frañveiges tala wt af þessu Heilogu Evangelio.

Eñ þu sem oss hefur Trwlofad hier i Nææd og Myskunseme, Eilijfe Sonur lifanda Guds; Upplijs þu Hiortu vor, so ad þetta vort Aform farsællega luckest, og gief þar til Nææd þijns Heilaga Anda, AMEN.

Utleggingeñ.

ÞAr Giordest Brwdkaup i Cana Galileæ, seiger Texteñ: Og JEsu Mooder var þar. Sumer hafa tilgieted ad þesse Brwd-Hioon hafe vered Ætt-Meñ Guds Moodur, og nockrer hallda ad Brwdgumeñ vered hafe Johañes Postule, þvi hañ eirn skrifar þetta, og þeiger þo uñ Nofneñ, so sem Plagsidur hañs er, nær hañ uñ sialfañ sig eitthvad merkelegt skrifar. Uñ þetta er eckert vijst, rijdur og a ongvu. Hitt er audraaded, ad hier hafa Gudhræddar Persoonur bued Raadahag siñ, þvi ecke hefde Jesu Mooder ætt Sess vid þau ella, og er þad af þessu ad læra, ad Meñ take Gudhrædda Meñ til Raadaneitis med sier, þegar slijkt æ ad byria, eñ ecke hlaupa til slijkra Esna fyrer Raad fram, ecke helldur hlijdest æ Fortolur þeirra, er añad hvort sialfer ecke vita Footum sijnum Forraad, edur fyrer eigeñ Gagnsmuna Saker steypa einum Oreindum og Faakiænum i þa Grifiu sem hañ maa æfeñlega gista og alldrei blijdañ Dag siaa. J Egtaskapar Maalum er þad eins og i Strijdenu, þar maa eige villast Tvisvar. Sa sem eitt Siñ fiell i Valeñ, hañ reis alldrei upp sijdañ, og hañ sem byriar siñ Raadahag, maa bwast vid ad tebla vid slijkañ Kost allañ siñ Alldur, er hañ tekeð hefur. Jeg heyre ad JEsu Mooder var hier ad Heimbode, og hañs Læresveinar. Eñ hvad seiger hañ sialfur? Matth. 12. Sa sem giorer Vilia mijns Fodurs sem a Himnum er, hañ er miñ Brooder, Syster og Mooder, þad eru þeir ed Ottast Gud og elska. Slijkum eiga Guds Børn epter ad leita. Eingeñ er þvilijk Heimañ-Fylgia sem Otte Guds og ærlegt Upphellde. Abraham liet Eleazar siñ Þienara sveria sier vid Gud, ad hañ skyllde aungva taka Syne sijnum til Egta af Canaans Dætrum, Gen. 24. So miked þootte honum æ þvi rijda, ad Born sijn ecke skylldu draga Ok med Ogudlegum, 2. Cor. 6. DRotteñ Allsheriar lagde rijkt æ vid sitt Foolk, ad eige skylldu þeir teingiast þeim Gudlausu Þiodum, er hañ rak wt wr Canaans Lande,

 Devt, 7

Devt, 7. Pad bar til þess, ad eige skylldu þeir villa Hiarta þeirra fra Gude, og tem⸗
iast a alla þa Ohæfu, fyrer hvoria hiner voru wt drifner, eda aasamt þeim verda fyrer
Guds straungu Hefndar Hende, er alla Reidu var wtriett til ad hvolfa hinum fulla
Mæler Syndaña yfer þeirra eigeñ Hofud. Syner Veralldar þessarar spyria fyrst
allra epter Audæfum og Rijkdoome, so sem øll er Von til, þvi hvar þeirra Fiesioodur er,
þar er Hiarta þeirra, Matth. 6. Nu ma þo ecke slijkar Guds Gaafur lasta, þegar
þad eru hañs Gaafur, og ecke Braud hiñs Volada, Sveite Daglaunarans, edur
Hwss Eckiuñar, eñ eg sie þo aptur a moot, ad Heimureñ mun fyrerfarast med øllu þvi
sem i honum er, 1. Joh. 2. og hvor eru þa þess Not sem eirn hefur sett fyrer siñ Gud og
ædsta Hiartans Traust? Par er fliott til ad svara: Hañ er Gudlaus og Huggunar⸗
laus, og auk þessa, þoott vier skylldum epter Mañlegum Plagsid tala, þa jaata eg þad
satt ad vera, sem hañ sagde fordum: Eg vil helldur Mañeñ sem Peningeñ brestur, helld⸗
ur eñ Peningeñ ~~hañ er Mañeñ~~ vantar, þvi hvad skal Audureñ hinum Arga, edur Bog⸗
eñ þeim er eige kañ ad nijta hañ? Pad være eins og ad kaupa margar Horpur handa
þeim sem ecke kañ a Horpu, eda Bækur fyrer þañ sem ecke hefur lært a Book. Aud⸗
ur er goodur þeim er kañ ad brwka hañ, hinum er hañ eins og rogum Mañe laangt Vo⸗
pn, eñ eingeñ veit þa Kunst, nema sa sem Gudhræddur er, og giorer sier Vine af hinum
gamla Rangklætis Mamona, þa ed medtaka hañ i eilijfar Tialldbwder, Luc. 16. Og
i stuttu Maale ad seigia, sa er einasta Auds verdur sem Audeñ forsmaaer, Ecke þad hañ
fyrerlijte Guds Gaafur edur kaste þeim a Glædur, helldur fester ecke Hiarta sitt þar
vid, og lætur ecke Mamon drottna yfer sier, helldur drottnar yfer honum. Og fyrst
þessu er so vared, þa er ecke ad slægiast til Audsins sem a ad vera Prælleñ, helldur til
Guds Otta sem a ad vera Herrañ. Adrer eru giefner fyrer Ættum og gøfugu For⸗
elldre, þad er ad søñu ægiætt, þvi tijdara ber þad vid, ad gooder koma af goodum, og
Stoormeñe hafa betre Raad til ad ala upp Born sijn ef þeir vilia vel, helldur eñ Smæ⸗
lingiar. Po er allt Holldlegt þad af Holldenu er fædt, Joh. 3. og aller eigum vier til
Adams ad telia, og ecke taka Meñ alltijd Dygdernar i Arf. Jeg vil helldur ad eirn
giøre Abrahams Verk, eñ ad hañ sie Abrahams Sonur, þvi lijtt gagnar þeim gøfugt
Affspreinge, sem meir er til Mijnkunar Ætt siñe, eñ hun kyñe ad vera honum til Soo⸗
ma, og nærst er þad hvorium sem sialfur er hañ. Peir sem þa hafa eñ miña Vit, þeir
gaangast fyrer Lit, og so ætla eg allmarger binde þad Saattmaal, sem eingeñ ma riwfa
so ad Skøpum fare, nema Daudeñ. Fagurt Gots er þad ad søñu eñ nærsta fallvallt,
þvi allt Holld er Hey, og allur þess Bloome so sem Gras Akursins. Pegar Guds
Ande blæs þar a, þa visnar þad, seiger Rødd Hroopandans i Eydemorku, Esa. 40.
Lijtell Kville, eitt Oforvarandes Tilfelle, ein Mij⸗Fluga, sem er hid miñsta Kvikende,
kañ ad eyda Mañsins Frijdleik og hañs Styrk, so þar er ecke epter af. Dygdeñ er
ein, so sem hiñ gamle Cicero sagde, sem er med diwpum Rootum nidur fest, hvor alldrei
veikiast kañ, og alldrei wr Stad ad hræraft, og ef hañ hafde so miked Traust a Dygd⸗
eñe, sem þo kyñe ecke ad meta hana odruvijse, helldur eñ añar Heidinge; Hvad dijrt

ætter

ætter þu þa Christeñ Madur Gudhrædsluna ad kaupa, sem er til allra Hluta Nytsamleg? 1. Tim. 4. Giefed mier þessa sagde Samson hiñ sterke, þvi hun þocknast mijnum Augum, Jud. 14. Pad var diwpvitur Rokſemd fyrer Doomarañ i Jsrael. Dalila þocknadest og so hañs Augum, Eñ hañ vard añars var, þegar hun olle þvi ad hañ blindadur var aa þeim somu Augum, er komu honum til ad gyrnast hana, Jud. 16. Og maa af hañs Dæme læra þad, ad so verde aa Sviñum sem Osviñum, Eñ hvorneñ sem honum er fared, þa ætla eg ad margur eñ nu i Dag gyrnest þad er hañ glæpest aa, og sañast so sijdañ Ordskvid Salomonis Konungs, er best visse af slijku ad seigia, ad vond Kona sie eins og Reykur i Augunum. Epter ollu þessu spyria nu heidnar Piooder, Matth. 6. og þeir sem eins eru lynder, Eñ hvort nockur elſkar Gud, edur ræker siñ Christeñdoom, edur hefur JEsum ad Heimbode, þar spyria faaer epter af oss, sem þo laatunst Christner vera, og eg hefe Ovijda heyrt adspurt i Lande voru, hvort eirn sem leitar Konfaangs, Ottast Gud, hvort hañ ræker hañs Bodord, hvort hañ giefe Olmusu nema fyrer Forldilldar Skulld, hvort hañ være Riettsijn, aastundunarsamur i siñe Kallan edur eige, hvort hañ hefde Siñe edur Hiarta til ad voga nockru Omake edur odrum Munum uppaa sijna og añara Velferd, eda hefde adrar Christelegar Dygder til ad bera. Eñ hvort hañ rijkur være, kyñe vel ad hræsna fyrer Moñum, kyñe ad koma so Aru siñe fyrer Bord, ad hañ giæte aa einhvorn Haatt slopped Mijnkunarlaust fyrer Almwga, kyñe vel ad hylia Ulfeñ under Saudar-Giæruñe, Og i einu Orde ad seigia, Stela, Svijkia, Liwga og Ræna, under Hylmingu Gudrækneñar og Hooglætesins, Par hefe eg heyrt nærre þvi med berum Ordum umtalad, Og so er fared Christendoomenum hiaa allmorgum. Være þa eige betra ad taka JEsum til Raads og Heimbods med sier, sem allt Valld er giefed, bæde aa Himne og Jordu, Matth. 28. Hvor ed allt Stundlegt Epterlæte kañ yfergnæfañlega ad veita Astvinum sijnum, epter þvi sem hañs alvitra Raad sier þeim best haga, Og ef hañ þad ecke veiter, þa veiter hañ þad sem er ollu ædra, ollum þeim sem hañ Ottast, sem er siaalfur hañ og hañs Vinaatta, sem alldrei bregdst, þoott Himen og Jord forgaange. Pad var stoor Virding ad JEsu Mooder og hañs Læresveinar voru ad Veitslu þessare, eñ þad tekur yfer ad Meñ heyra i Evangelio, ad JEsus hafe hier siaalfur vered. Abraham vard gladur vid ad hañ saa Dag Mañsins Sonar, Joh. 8. og þeckte hañ þo valla. Eñ hvilijkt er þetta? ad JEsus Christus Sonur Guds lifanda, Matth. 16. voru Hollde Jklæddur, sañur Gud og sañur Madur, hañ virdest ad prijda Samkomu þessa med siñe Naalægd.

O! miñ Herra JEsu! Hvad er þo Madureñ þess, ad þu miñest hañs? Eda Mañsins Sonur ad þu vitier hañs? Hiñ Riettlaate þess Raanglaata; Hiñ Odaudlege þess Daudlega, og Konungur Dijrdareñar Pioons Syndareñar? Eñ allt hefur þu þetta giort miñ Herra, til þess ad kieña Bornum þijnum, hvorneñ þau eige ad byria þad Saattmaal, sem þu hefur viliad laata vera Lijking þiñar Guddoomlegrar Elsku til vor aumra Maña. Ecke er JEsus einasta naalægur þessum Brudhioonum, helldur eiga allar christnar Mañeskiur þañ sama Kost sem honum vilia til sijn bioda: Pott

 JEsus

JEsus sie oss ecke nælægur sijnelega, so sem hann var a Dogum sinnar Holldsvistar, þa eiga þo øll Gudhrædd Hiortu Kost a hanns Nalægd, þvi hann hefur sialfur lofad, Matth.28. ad hann vilie vera hia oss allt til Veralldarennar Enda. Ecke hefur hann þad einasta sagt til Læresveinanna, helldur til allra þeirra sem a hann trwa mundu, þvi Postulanna Dagar þrutu laungu fyrer Veralldarennar Enda, helldur mä hier umm ætla þad sama sem Drottenn sagde fordum til þeirra: Pad eg seige ydur, þad seige eg øllum, Marc.13. Biood JEsu med heitre Bæn til þijns Brwdkaups, christenn Madur, og mun hann ad vijsu verda þinn Giestur. Riett-trwad Hiarta þarf eige leinge ad leita ad JEsu, þad er hanns Kyrkia, 1.Cor.6. Og mun Drottnarenn ecke tefia ad koma til sijns Musteris, þegar hann til þess kvaddur er, Mal.3. Eitt Harmþrunged og sundurknosad Hiarta fyrerlijtur hann alldrei, þvi þad er su Fornenn sem honum lijkar, Ps.51. Pad eru þær Vister, er honum skal fagna med, og hanns Pegnskyllda hia Mannanna Bornum. Sie þvi JEsus hinn fyrste og sijdarste Giestur til allra vorra Brudkaupa: Par sem hann er, þangad vill Faderenn og H. Ande koma, og Vistarveru hia þeim giora, Joh.14. sem Guds Syne hafa til sijns Brudkaups boded. Adrer Viner og Giester yfergiefa oss og kannast valla vid oss epter a, sierdeilis ef nockud skyllde a þeim liggia, so ad Vinskapurenn er ute, þegar af er Konnunne. Peir hafa Matar Ast a oss, enn ongva adra, flest-aller. Enn JEsus yfergiefur alldrei þa, er honum treista. Snarara kann Faderenn ad giefa Synenum Hoggorm fyrer Fisk, og Stein fyrer Braud, Luc.11. helldur enn Gud kunne ad neyta þeim umm goodar Gaafur, er hann med riett-truudu Hiarta þar umm bidia. Helldur kann Moodurenn ad gleima sijnu Barne, Avexte sijns Kvidar, Es.49. helldur enn JEsus kunne þeim ad gleima, sem hann elska. Og fyrst þesse Giestur er so agiætur, sem nu er sagt, þa sieu øll christenn Egta-Hioon alvarlega aaminnt umm, ad skicka sier so i sijnum Egtaskap, ad þau fæle ecke i burtu fra sier, so milldann, so Giæskurijkann og so Vollduganr Herra. Paulus leggur Heilræde hier til, Eph.5. seigiande: Pier Menn, elskeð Egtakonur ydar, so sem Christur Sofnudenn, og gaf sig sialfann ut fyrer hann. Omogulegt er ad sonnu daudlegum Monnum, ad vera so fullkomenn a Elskunne hvor vid annan, so sem Christur hefur vid oss vered, þo kunna Menn ad breita epter hanns Elsku, so mikeð sem mogulegt er. Mier þyker lijklegt, ad sa sem tijdt hugsar til þess, hvorsu kiæra ad JEsus hafde hanns Saalu, þegar hanns Saala vard hrygg allt i Daudann, Matth.26. til ad utvega syndugum Saalum eilijfa Glede, hann mune skyrrast vid ad hata sitt eiged Holld, Eph.5. og afrækia þad sem a ad vera ein Saala med honum. Enn Gud nade, hvad fæer hugsa hier til? Og hvad Olijkur er sumra Manna Egtaskapar Underbuningur og Sambud Christi Elsku til sinnar Brudar. Losta og Laatgiæde taka marger til Raads med sier, þegar so Vegsamlegann Raadahag skal byria, þeinkiande lijted umm þad hvort þeir giete veitt sier og sijnum ærlega Forsorgun, eda hvort þeir bere Vit og Menningu til ad ala Born sijn upp i Guds Otta og goodum Sidum. Allt ofmarger hlaupa samann med litlu meire Ahyggiu, enn Hestar og Mwlar, og þegar Gyrndenn er slokt umm stundarsaker, þa yfergiefur hvort annad,

aꝛnad, edur lifa i Hioonabandenu eins og Vargar: Frillulifnadur er sliikt, og ecke ærlegur Egtaskapur, og þott þad kallest so fyrer Monnum, þa er Guds Doomur odruviise en Manna Doomar. Sa sem liitur eina Konu til ad gyrnast hana, han hefur allareidu drygt Hoor med henne i siinu Hiarta seiger Lausnaren, Matth. 5. Þar af ræd eg, ad sa sem ætlar Konu sinne Einlæte (edur Kona sem feigen villde vera vid Mannen skilen) þau hafa allareidu yfergiefed hvort annad. Sa sem illa med henne lifer, han hefur tapad hinum betra Hluta Egtaskaparins sem er Eining Hiartnanna, og i sundur slited þad sem Gud hefur skipad ad eitt skyllde vera, Gen. 2. Christur gaf sitt Liif i Daudann fyrer siina Brwde, Eph. 5. Ad sonnu er þad valla heimtande af syndugre Nattúru, ad hun so heitt elske, þo eru þess morg Dæme Annarstadar i Heimenum, ad margur vogar Liifenu fyrer Kvinnu og Born. En hvad giora Menn i þessu Idiulausa Lande? þad sama sem Salomon seiger um Letingiann: Eg vil en þa sofa liited, og en nu dotta nockud, og en þa leggia miinar Hendur saman litla Stund, þangad til Orbyrgden kiemur, so sem eirn Ferda-Madur, og Skorturen eins og ein Hetia, Prov. 6. Konurnar hafa og Bodord af St. Paale i þessum sama Capitula, sem eg adur umgat. Han seiger: Konurnar vere siinum Monnum undergiefnar so sem DRottne, þviad Maduren er Konunnar Hofud, so sem Christur Safnadarens. Þar fyrer so sem Sofnuduren er undergiefen Christo, so eiga og Konurnar ad vera siinum Monnum undergiefnar i ollu. Med Elsku a sliikt ad vera, Br. M. En eige med Ofbellde. Maduren er ad sonnu Konunnar Hofud og Herra, Gen. 3. En hans Herradæme a ad vera innefaled i Elsku og ecke Ofriike. Hofuded sier fyrer Liikamanum til þess ad honum vel vegne, en ecke meide sig edur steite. Hiner adrer Limerner wtrietta þad sem Hofuded alycktar, en þad a so fyrer ad sia, ad eige sie til Skada nie Hindrunar. Stioorne Menn Konum eins og Christur Sofnudenum, han rædur alldrei nema til Farsælldar, þeim sem vilia lata sier af hans Anda stioorna. En su Manneskia, sem ecke vill hans Radum hliida, hun kann ecke ad heita hans Brwdur. So giet eg eige helldur kallad þa Egta-Konu sem ecke vill fara ad goods Mans Radum. Ecke helldur þann Egta-Mann, sem illa rædur, ef han hefur betur Vit a. I Moysis Logum bannade Gud ad nockur Kallmadur skyllde færa sig i Kvenna Bwning, og ad ein Kona skyllde bwa sig eins og Kallmadur: Þetta er Liiklegast, ad hinn Alvitre Konungur hafe sett til ad hallda gooda Skickun medal siins Foolks, og til ad afstiira Lauslæte og Hneixlissamre Umgeingne millum Karla og Kvenna. En þo kynnu Menn þess til ad gieta, ad a medal annara være hier med teiknad, ad eirn Kallmadur skyllde ecke lata þad Valld, er han epter Guds Bode hefur yfer Konunne, og Konan ekkert Valld taka sier til, yfer Mannenum, Þvi ein Kona sem vill rada fyrer Boonda siinum, hun tekur uppa sig Kallmans Bwning, og eirn Egta-Madur er so miog velltest wr siinu Boonda Sæte, ad han lætur Konuna fyrer sig rada, han biir sig Kvenna Bwninge, og ma ei framar Hwsbonde kallast, og er hvortveggia þetta ad umhverfa Guds Skickun, þvi hvortveggia hefur han bannad, er þad þvi ein Andstygd fyrer honum. Þetta seige eg ecke þess vegna, ad

 eige

eige sie þad Soomasamlegt hvorium Mañe, ad þeckiast holl Raad goodrar Konu. Hefde Pilatus hlijdt Konu siñe, þa hefde hañ ecke giorst sekur i Bloode hiñs Riettlæta, Matth. 27. Aurelianus Keysare gaf þañ Vitnisburd Zenobiæ Drottningu, ad med heñar Raadum og Fylge, hefde Odenatus heñar Hwsboonde Persana sigrad. Munde þad skada David ad hañ hlijdde Abigael? 1. Sam. 25. edur Joab Raade Kviñuñar i Abel Beth-Mahaca? 2. Sam. 20. Pvi seiger og Salomon, Prov. 14. ad ein skyn som Kona bygge Hwsed: So kañ og opt til ad bera, ad Kviñañ sie framar Vite boreñ eñ Madureñ, og er þa eingeñ Mijnkun ad fallast a Raad heñar, Eñ þar fyrer a hun ecke ad hefia sig upp yfer Mañeñ. Eirn Pienare kañ ad skynia margt framar eñ hañs Herra, samt er hañ þo ecke Herra. Pad kañ og opt ad henda sig, ad eirn Raadgiafe sie vijsare eñ hañs Konungur, samt er hañ þo ecke nema Raadgiafe; So er og ein Kona alldrei nema Kona, hvorsu sem hun er vel ad sier um alla Hlute, hun kiemst alldrei hærra eñ ad vera Hofudprijde Bonda sijns, eins og Salomon talar um goodar Konur; Vilie hun meira vera, þa smaanar hun bæde sig og hañ, og heiter hun þa Rotnan i hañs Beinum, Prov. 12. sem er eingeñ Æru Titill.

Gud hefur Hlutunum nærsta vijslega hagad; Mañenum hefur hañ giefed Abl og Vitsmune, Konuñe Fegurd og Blijdlæte, hvorutvegge eiga so sijnar Saafur ad brwka ad Gude þocknest. Kallmadureñ a ad brwka Styrkleika siñ til Erfides, eñ ecke til Osstopa, Vitsmunena til Forsioonar, og ecke Hreckvijse: Konañ Fegurd sijna til ad þocknast Mañenum; þvi þad hefur Gud skapad i Nattuñe, eñ eige til Lauslætis, þvi þad hefur Diofulleñ iñfært i Heimeñ. Blijdleika siñ til ad aviña Mañsins Giedsmune, eñ ecke til ad svijkia hañ til vondra Verka, eins og Jessabel, 1. Reg. 21. Jeg Itreka eñ þa aptur hina fogru Pauls Samlijkingu um Christum og Sofnudeñ, þvi hvorge er christelegum Egtaskap meire Virding giør, eñ i heñe; Pott Sonur Guds lifanda hafe virdt oss þess, ad kalla oss sijna Brwde, þa er hañs Dijrd ongvu ad miñe, helldur ollu meire i allra þeirra Hiarta sem hañ elska; Hañs Brwdur hefur og alla sijna Æru og Virdingu þar af, ad hun er hañs Brwdur, og elske hañ eirn og virde, og þar fyrer utañ hefur hun ongva. Konañ hefur og ongva Æru þegar hun Ovirder Mañeñ. Paall seiger, Eph. 5. ad sa sem elske sijna Egtakonu, hañ elske sialfañ sig, og sama er um Konuna ad seigia; þegar hun Mañeñ virder, giorer hun sialfre sier Virdingu, og su þad ecke giorer, hun rijfur Guds skipan og setur Skorena upp i Beckeñ: Pvilijkt Hioonaband er ecke ollu skickanlegra, helldur eñ ef einhvor geinge a Hofdenu. Salomon seiger, ad ein þægeleg Kona, sie Corona Mañsins, Prov. 12. og er þad i þvi mest iñefaled, ad hun hlijdeñ sie, og giore honum allt til Sooma. Peir sem nu JEsum villa hafa med sier ad Heimbode, þeir skulu med slijku Skape gaanga ad eigast, þa mun alltijd vel farnast og alldrei illa, þa mun Christi Ok sætt fiñast og hañs Byrde liett, Matth. 11. ef honum þocknast ad speña sijn Born fyrer siñ Plog. Romveriar sem og Gricker hafa nefndt Hioneñ med sama Nafne sem Akneite þau er draga eitt Ok. Nauteñ verda

þvi

þvi so von þegar þau samsveitast, ad eitt hiaalpar odru til, og eitt hegdar sier so i sijnu Erfide vid aňad, ad Plogureñ kuñe sem liettast aafram ad ganga. Siaaum til, Christner Meñ, ad eige sieum vier lakare eñ þau Viñudijreñ er Gud hefur sett oss yfer, og giefed oss til ad lietta under vort Erfide, med hvoriu vier eigum ad næra oss af Jorduñe, þar hañ hefur so miklu meira til vor lagt eñ þeirra, ad fyrer utañ hiñ fagra Lijkama er hañ hefur oss giefed, og hina skynsemdarfullu Saal er honum stiornar, þa hefur hañ endurkeipt oss med sijnu eigeñ Blode, Act. 20. Hvsfum Raad JEsu Moodur, er hun sagde til Pienarana, hvad hellst hañ skipar ydur þad giored. Eñ hvor eru þa hañs Raad? Paall seiger oss þad, Gal 6. Eitt bere añars Byrde, og þa munud þier uppfylla Christi Logmaal, þad hefur ad soñu Postuleñ ollum sagt, eñ ecke sijdst Hioonunum. Þa mun hin Almaattuga Orlætis Hond er sedur allar lifande Skiepnur, bæta allañ vorn Brest, og snua ollu Vatne Motlætingaña i sætt Vijn Gledeñar. Og þegar Verolld þesse hætter ad dryckia oss med Vijne sins Munadar, og þad tekur til fyrer Yferburde Þeckingareñar Drotteñs vors JEsu Christi ad smacka oss illa, þa vier fiñum aungva Huggun i Heimenum, og hañ dryckiar oss med Galle og Edike eins og vorn Brudguma, Matth. 27. Þa mun JEsus giefa hid gooda Vijned, þa mun hañ drecka oss til af Nægdargiædum sijns Huss, Ps. 36. Þa mun hañ laata oss smacka Sætleik epterkomande Alldar, hvor ecke er Matur nie Dryckur, helldur Fridur og Fognudur i H Anda, Rom. 14. Hvors niootande ad verda hier i Naadeñe,
og sijdañ eilijflega i Dijrdeñe, oss uñe og veite Gud himneskur Fader,
fyrer Forþienustu sijns Eingietens Sonar Jesu Christi, Amen.

Þridia Suñudag epter Prettanda.

Gudspialled, Matth. 8. Cap.

I Þañ Tijma. Og þa ed JEsus gieck ofañ af Fiallenu, fylgde honum margt Foolk epter. Og siaa þu, ad Lijkþraar Madur kom, tilbad hañ og sagde: HErra, Ef þu villt, þa gietur þu mig hreinsad; Og JEsus riette wt Hondena, aahrærde hañ og sagde: Eg vil, vertu hreirn; Og jafnsnart vard hañs Lijkþraa hrein. Og JEsus sagde til hañs: Siaa þu til, ad þu seiger þad eige neinum, helldur far þu og sijn þig Kieñemoñunum, og offra þeirre Gaafu, er Moyses baud til Vitnisburdar yfer þeim. Eñ þa ed JEsus gieck iñ i Capernaum, kom til hañs Hundrads Hofdinge nockur, bidiande hañ og sagde: HErra; Þioon miñ liggur Limafalls siwkur heima, og kvelst þunglega. JEsus sagde til hañs: Eg vil koma og lækna hañ. Og Hundrads-Hofdingeñ svarade og sagde: HErra, eg em þess ei Verdugur, ad þu ganger iñ under mitt Þak,

helldur seig þu eitt Ord, og mun miñ Þioon Heilbrygdur verda. Þvi-
ad eg em Madur Yfervalldenu undergiefeñ, hafande under mier
Strijds-Foolk, og nær eg seige þessum; Far, þa fer hañ, og ødrum;
Kom þu, og hañ kiem̃r, og Þræle mijnum; Giør þetta, og hañ
giører þad. Eñ þa JEsus heyrde þetta, undradest hañ, og sagde til
þeirra er honum epter fylgdu. Sañlega seige eg ydur: Ad þvilijka
Tru hefe eg ecke funded i Jsrael. Eñ eg seige ydur, þad marger mu-
nu koma af Austre og Vestre, og sitia til Bords med Abraham,
Jsaac og Jacob i Rijke Himnaña, eñ Rijkesins Syner munu verda
wtrekner i hin ytstu Myrkur, þar sem vera mun Oop og Gnijstran
Tañaña. Og JEsus sagde til Hundrads-Høfdingians: Gack þu
hiedañ, verde þier epter þvi sem þu trwder. Og hañs Þioon vard
Heill a þeirre sømu Stundu.

Exordium.

VALLA er nockur sa Vitnisburdur i Heilagre Ritningu, er so Krøptuglega votte, ad Gud
og Madur eru Samteingder i einnre Persoonn DRottens vors JEsu Christi, sem þau Ord
er skrifud standa i Pistlenum til Col. 2. Cap. Þar Postuleñ seiger: Ad i Christo bwe øll Fylling
Guddoomsins Lijkamlega. Nærsta Vermælltur hefur Paulus vered um̃ Leindardoom Holldtek-
iuñar vors Frelsara i þessare Maals-Grein, þvi hvar Gudddomsins Fylling bijr, þar bijr Gud
allur, og allur hañs Kraptur, hañs Almætte, hañs Guddoomlega Speke, hañs Riettlæte,
og hañs mikla Myskuñseme, og allt añad sem Mañleg Hyggia kañ ad giøra sier i Lund um̃ Guds
Orañsakañlega Veru, og þar Gud bijr Lijkamlega, þar bijr hañ so sem Saaleñ i Lijkamanum.
Og so sem Saaler vorar eru samteingdar Lijkamanum; So ræd eg af þessum Postulans Ord-
um, ad Gud hafe Samteingdur vered Christi Mañdoomlegre Naatturu, Og þvilijka Ords-
haattu maa fleire lesa i Sende-Bresum hiñs Heilaga Paals og añara Guds Maña. Nu þo ad
vor Frelsare hafe allmarga Votta siñar Guddoomlegu Haatignar, og heñar Jbwdar i voru Holl-
de, þa hefur hañ samt eñ þa framar viliad styrkia þesse Sañinde um̃ siñ Guddoomlega Krapt,
med Taakunum og Stoormerkium, hvør eingeñ kuñe ad giøra nema Gud, sem alleina Daasemd-
ar Verkeñ giører, Ps. 136. Þetta ætte ecke ad miñstu Leite ad styrkia Trw vora, Brædur mijn-
er, i Eymda-Dal þessum, þvi hañ er Gud sem vort Holld og Blood hefur uppa sig teked. Gud
er i Hollde voru freistadur a allañ Haatt lijka so sem vier, þo aan Syndar, Heb. 5. Gud kañ
ad sampijnast vorum Eymdum. Gud hefur vora Siwkdooma bored, og vorum Orkumslum a
sig hladed, Esa. 53. Gud er pijndur i voru, og þo i sijnu Hollde, fyrer vorar, eñ ecke sijnar
Synder. Gud hefur med sijnu eigeñ Bloode Christinena Endurleyst, Act. 20. Gud hefur gief-
ed oss siñ Lijkama til Nantnar, og med Bloode sijnu hefur hañ dryckiad oss, Joh. 6. Gud hef-
ur i voru Hollde lided, og i þvi sama er hañ iñgeingeñ i sijna Dijrd, Luc. 24. og hefur sett
sig til Kraptarens hægre Handar, Heb. 1. J þessare Trw ætte oss ad styrkia medal añara,
þad Heilaga Evangelium er vier strax heyrdum lesed; J hvørin vor blessade Endurlausnare med
Tvøfølldu Kraptaverke auglijste siñ Guddoomlegañ Maatt og Vellde; Eñ søkum þess, ad eg fyr-
er vijst veit ad þar er eingeñ af ydur, sem efar hier um̃, og eg hefe þeñañ Formaala talad,
langtum helldur til Uppvakningar i Packlætenu vid Guds Sonar Oum̃rædelega Giæsku, helld-
ur eñ til ad telia nockrum Trw um̃ þa Hlute sem aller jaata sña ad vera, og eingeñ Tvijmæle
leika a i nockurs Mañs Hiarta, þa vilium vier helldur, a þessare haalfre Stundu Jhuga, hvørn-
eñ

eñ vier eigum þessar Guds Dasemder og Velgiørninga oss i Nyt ad færa. Og skulum vier þvi alleinasta i þetta Siñ oss fyrer Hendur taka hid fyrra Kraptaverked, um Lækning hiñs Lijk-Praa, og þar af yfervega. 1. Hvad Skadsamlegur og Vidurstyggelegur Siwkdoomur ad sie hin Andlega Lijk-Praa SYNDeñ. 2. Hvørneñ vier eigum af heñe heiler ad verda.

Eñ þu goode Meistare JEsu, sem vor Krankdæme hefur bored; Tala þu Eitt Ord oss til Lijknar hia þijnum Himneska Fødur, ad hañ sende oss siñ Anda til þessa Verks, og munum vier Heilbrygder verda; Bænheyr þad O! HErra fyrer þitt Dijrmæta Blood og Forþienustu, AMEN.

Utleggingeñ.

HJer stendur i Upphafe Gudspiallsens, þegar JEsus var komeñ af Fiallenu, hafe hønum mætt Lijkþraar Madur. Øllum er oss kuñugt, hvørsu skiædur ad er þesse Siwkdoomur, þar hañ smijgur i giegnum Ædar og Synar, Holld og Bein, eins og nockurskonar Eytur, og er so ad seigia almeñeleg Rotnan Lijkamans. Hvar fyrer Aaron sagde fordum Daga, Num. 12. Er hañ bad fyrer Systur þeirra Moisis og siña, Mariam, þa hun hafde møglad sialf og gint hañ til ad mogla a moote Gude og Moise, og vard þar fyrer med Lijkþraa sleigeñ. Aliit mig miñ Herra sagde hañ: Eg bid, Legg ecke a ockur Gialld Syndareñar, med hvørre vid høfum daarlega breitt og syndgad. Jeg bid, ad eige verde þesse lijk Hrææ þvi, hvørs haalfur Lijkame er uppeteñ þa þad wtgeingur af Lijfe siñar Moodur. So bañvæn sem nu Lijkþraaeñ er, þa er þo Syndeñ haalfu verre, bæde Saalu og Lijkama hefur heñar Spilling iñteked, eingeñ Limur Lijkamans, eingeñ Tilhneiging Saalareñar er sw, ad eige stri jde i giegn Gude. Augun hlaupa epter siñe Fysn og drambsømu Lijferne, 1. Joh. 2. Muñureñ bijr yfer Høggorma Eytre, Rom. 3. Hendurnar wtrietta Meñ til ad ræna og stela, til ad slaa og deyda. Fæturnar eru skiootar til ad hlaupa hiñ breida Veg, sem til Glotunareñar liggur, Matth. 7. Eyrun daufheyrast vid DRottens Ord, Ps. 58. eñ klæa epter nijum Lærdoomum, 2. Tim. 4. epter Roog og Bakmælge, epter Naaungans Ohroodre, og nælega øllu þvi, er Meñ vilia þar Illt i bera. Nasernar hitna af Foolsku, þegar vier siaum hañ, er vier þykiunst eiga nockrar Heipter ad giallda, edur ef einhvør virder þetta fanijta Rik og Øsku nockru miña, helldur eñ heñar Mikelæte hlijda þyker, þegar Luckuñar Svipvinde hefur hvirflad heñe um Stundarsaker i Lopted upp til ad blinda þeirra Augu, er oss samfara verda um Eymda Dal þeñañ, edur mæta oss i honum, veit þo ei nær eñ þad fellur aptur a Jordena, hvadañ þad kom, og verdur Footum troded, þegar Vedrenu slotar, sem þo litlu adur numde vid Skyeñ, og saviijsum Møñum þootte, sem ad fære a Vængium Vindaña, Ps. 104. næst Gude yfer Himen og Haudur. Skynsemeñ er afløgud, so þegar Holdded rædur fyrer hana, þa er hun Ovinaatta i giegn Gude, Rom. 8. Vilieñ er haalfu verre, þvi hañ kiepper i moote Andanum, Gal. 5. og af Hiartanu framkoma illar Hugsaner, Agg, Reide, Præta, Mord, Mañdrap, Hooraner, Matth. 15. og añad þvi um lijkt. So er þesse vesæla Talldbwd ecke añad eñ eitt Hospital daudsiwkra Lima, sem af Andskotanum og Syndeñe eytrad er eru. Pad jatar Esajas Cap. 1, þar hañ seiger: Ad allt Høfuded sie siwkt, allt

Hiartad sie veikt, fraa Hvirfle og allt til Ilia, sieu ecke nema Saar, Kaun, Beniar og Prote. Adrar Sootter verda flestar med einhvoriu moote læknadar, eñ Lijkþraæñ ecke, hun skilur eige vid Lijkamañ fyrr eñ Lijkameñ skilar Saaleñe. Fweñ i Grøfeñe, er Eydelegging heilbrygdra Lijkama: Hañ maa kallast Uppbygging þeirra, sem rotna lifande, Pvi sielegre er eiñ Molldar-Hrwga, eñ Lijkþraa Mañeskia. Syndeñ er i øngvu betre, nema midur sie: Hun skilur eige vid oss, Æ so leinge vier berum epter oss þeñañ daudlega Lijkama, þvi þoott vier sieum fyrer Guds Almættis Krapt i heilagre Vatns-Laug Endurfædder, samt græt þo alldrei ad heilu, um hid gamla Mein Adams Spillingar, og hid eytrada Høggorms Bit. Andeñ er ad soñu Reidubweñ, eñ Hollded er veikt, Matth. 26. og þau Tvo berast Bana-Spioot epter, so eins Lijf er añars Daude, þoott vier sieum greptrader med Christo fyrer Skijrnena til Daudans, Rom. 6. þa lifer þo Reiste Syndareñar i Mollдeñe, sem optlega vekur hiñ gamla Adam aa Fætur aptur. Pad geingur eins um vorn Eymdar Hag i þessu Lijfe, eins og Josua skrifar um Israels Sonu, Jos. 23. ad þeir forsoomudu ad wtreka hina Canaanisku epter Guds Bode, ad Gud hafe lææted þeim epter nockra af þeim Pioodum, er hañ formællte, þeim til Asteitingar, þad er þeim til Mootlætis, so er þad og fyrer oss, sem geingner erum yfer um Jordan epter JEsu, þad er i giegnum Heilaga Vatns-Laug, til ad byggia i þvi fyrerheitna Landenu, sem er Rijke Guds Sonar. Par verdur þo alltijd nockud epter oss til Asteitingar, hellst af þvi vier erum Toomlææter ad stockva þeim O-Alldar Flocke, sem Gud hatar, eins og Israel i Canaan, so ad hier um hafa eirneñ Heilager kvartad, og medal añara St. Paall, Rom. 7. Par hañ seiger: Ad hid Vonda lode vid sig, þa hañ vilie giora hid Gooda. Nu er þañ Veg Syndeñe vared, Br. M. og þad maa um hana seigia, sem Hañibal sagde fordum um Romveria og þeirra Borg: Ad bægt munde Ulfum þeim fyrer ad koma, nema Skoogureñ høggveñ være, er þeir plogudu ad flijа i, So verdur og eige helldur Syndeñ afmaad, fyrr eñ þetta heñar Hreise er nidurbroted, og er med soddañ moote þess Kostur betre sem daudur er, helldur eñ hiñs er sig kallar ad lifa, allt eins og hiñs Lijkþraa. Pad sijnest mier St. Paall samþycke, þegar hañ seiger: ad Daudeñ sie siñ Abate, og ad hañ gyrnest ad leysast hiedañ og vera med Christo, hvad hañ kallar miklu betra, Phil. 1. Eñ i þvi maa Lijkþraæñ kallast Heilbrygde hiaa Syndeñe, ad hun skilur vid Mañeñ i Daudanum, eñ Syndeñ fylger ollum þeim epter Daudañ, sem ecke verda med JEsu Bloode afþvegner i þessu Lijfe, so þeirra Reikur mun uppstijga um alla Eilijfd, Apoc. 14. þeirra Elldur ecke slockna, og þeirra Ormur ecke wt af deya, Esa. 66. Lijkþraæñ er afkræmelegur Siwkleike, hun eyder Mañsins Fegurd, so adra heilbrygda Meñ stuggar þar vid, og þeir fordast þeirra Naalægd, jafnvel þeir sem af Christelegre Medaumkan hrærast Myskunar yfer Eymdum þeirra. Par fyrer baud Gud, Levit. 13. ad soddañ Mañeskiur skylldu hylia Asioonur sijnar. Ecke er Syndeñ betre, ef vor Augu være so skign, ad vier siaa mættum heñar O-mynd. Vier hofum Vidbiood aa þeim Lijkþraa, af þvi vier erum ecke aller eins af Gude plaagader, eñ vor Andleg Ill-

sku Kijle og Graptrar-Mein kyssum vær Jñbyrdis, og latum vel yfer þeim, nema þau hafest so illa, ad Faadæme sieu slijkra Vanheilenda, og ber þad til þess, ad aller vier erum med slijku Marke brender, sumer meira, sumer miña, þvi eingeñ er sa ed gott giore, og ecke eirn, Ps. 14. Gud giæfe vier mættum skynia, hvad illa ad vorar Skamer lijta wt i hañs Auglite, þar hañ fyrer þeirra Skulld vill snwa vid oss Bakenu, og ecke Andlitenu: Hvad seiger Gud hiꝛ Esajam, Cap. 1. um Mañaña Guds Pioonustu? Lated af ad Offra hiegoomlegum Gafuum, Reykelseñ eru Andstygd fyrer mier. Og skomu sijdar, Ydar Tunglkomu-Hatijder og hin vissu Helgehollldeñ hatar mijn Sala, þær eru mier Mædusaꝛar, og eg em þreittur ad bera. Sie nu þañeñ vort Gudrækniss Verk i hañs Augum sumra hvorra, Hvilijkar munu þa vera hinar verstu Synder og Glæper, sem ad hroopa i Himeneñ? Vier vorum ad soñu skapter epter Dijrdlegre Guds Mynd, eñ Illyrme Klækia og Lasta hefur upp eted vorn Andlegañ Frijdleik, og Holldswe Syndareñar hefur spillt voru Atgiorfe. Mætte oss þvi til Hugar koma, ad skijla Lijkþra Asioonu vorrar, sem i Guds Auglite er Osijn ordeñ, þar Asiana hiñs fegursta a medal Mañaña Sona, Ps. 45. JEsu Christi, sem er Jmynd Guds Dijrdarfullrar Persoonu, Heb. 1. hun var byrgd medañ hañ var sleigeñ fyrer vora Skulld, Marc. 14. hvoria Andskoteñ sleiged hefur med andlegum Kaunum. O! Hvad naadugur ertu Lijknsame Gud, ad þu so vægder syndugum Moñum, ad þeir sem þiñ Kross a Herdum bera, voru adgreinder fra þeim, sem hid sama hofdu forþienad, eñ þijna heilogu Eingla lætur þu ecke vijkia fra oss, helldur þioona oss og a Hondum bera, jafnvel þegar vier sem verst wt lijtum i þijnu Dijrdarfulla Auglite. Þiñ Eingieteñ Son hefur þu wtreked fra Auglite þijnu vor vegna, hañ er Madkur og ecke Madur ordeñ, Ps. 22. Hañs Alit var andstyggelegra eñ añara Maña, Esa. 53. Þetta var þiñ trwe Pioon, sem var hlijdugur allt til Daudañs, ja, allt til Krossens Dauda, Phil. 2. Eñ til vor wtbreider þu badar Hendur allañ Dageñ, Esa. 65. sem Ohlijduger erum og giorer oss i honum þijn wtvaleñ Born, Einglunum samlijk, Matth. 22. Ja, samlijka hañs Dijrdarlegum Lijkama, Phil. 3. Lijkþraær Meñ hafa illa lyktande Anda, er og þess oll Von, þviad allur Natturlegur Vesse Lijkamans er spilltur. Hvilijk er Syndeñ, og þo ollu verre, jafnvel þoott ad vier fiñum þar ecke til, hvorier Samdauna erum ordner heñar Ylldu. Paulus talar so uñ hana i Davids Orda Stad, Rom. 3. Ad þeirra Barke sie ein vijd-opeñ Grof. Eñ um Grafer framlideña talar so HErrañ, Matth. 23. Ad þær sieu hid iñra fullar med daudra Maña Bein og allskins Opeckt. So er og þeim Mañe hattad, er grafed hefur Salu sijna i syndugum Kroppe, sialfa dauda i Syndunum, og varpad ofañ a hana fwlum Leyr Gyrnda og Lasta, hun ablar vidurstyggelegrar Andfijlu i Guds Auglite, þeim er lata hana drottna i sijnum daudlegum Lijkama, Rom. 6. og leifa heñe ad elldast þar iñe. Heñar Straff breñur allt til nedsta Helvijtis, Devt. 32. eñ heñar Reña uppstijgur fyrer Guds Hasæte. Er þetta sa Fadmur, sem vier eigum Brwdgumanum ad bioda, þa hañ frambrunar af Fijlabeins Holleñe? Ps. 19. Er þad sa Koss, sem vier

eigum ad fagna med, þeim Vorunum a hvoriar Naadeñ er wthellt? Ps. 45. Er þetta su Fegurd, sem hañ a ad gaangast fyrer, i hvors Auglite, ad ecke Himnaña Himnar eru hreiner, Job. 15. Og hvad a þesse Andardraattur skylldt vid Harmþrwngeñ og Sundurknosadañ Anda, er Konungur Dijrdareñar vill ecke fyrerlijta? Ps. 51. Vier bwum oss i Skart, hvor fyrer ødrum, og leggium Kapp a þad, sumer fyrer Hæversku Skulld, eñ sumer til Lauslætis: Eñ faaer hyrda um þad, hvort þeir hreiner sieu i Guds Augum. Vei, vei ydur Skriftlærdum og Phariseis seiger Lausnareñ, Matth. 23. Þier ed hreinsed þad ytra af Kierununm, eñ hid iñra er fullt af Raane og Ohæfu. Þu blindur Phariseus, hreinsa fyrst hid iñra af Bikarnum og Diskenum, so þeirra ytre Partar hreiner verde. Þessa ættu Guds Born ad giæta, og þvo Daglega Kaam Syndaña af Hiarta sijnu med heitre Ydran og JEsu Bloode, þa være þess meire Von, ad vier yrdum ecke so Andramer fyrer Gude. Og þo margt meige nu fleira hier um tala, þa vilium vier laata þetta so sagt vera um Skadseme Syndareñar, eñ Hugleida framveigis, hvorneñ vier eigum oss Raada ad leita, so hun ecke kvelie oss i eilijfre Hel-Soott: Hvar fraa Gud vardveite øll sijn Born i JEsu Nafne, Amen.

Nu fyrst ad þesse Andlega Lijkþraa Syndeñ, er so skadlegur, so hrædelegur, so vidurstiggelegur, og so bañværn Siukdoomur, sem nu hefe eg sagt, og þier munud aller med mier saña, og þad sem yfertekur, ad hun er so laangviñ, ad hun mun alldreige yfergiefa oss, fyrr eñ vier hana yfergiefum, þa er einsætt ad leita þess Medals sem alleina vid heñe a, adur eñ vier erum so yferkomner, ad ecke er Von til Apturbata. Hvad vilium vier þa hier til giora? Hvad giorde þesse Lijkþraae Madur? Þegar vor blessade Endurlausnare, kom ofañ af Fiallenu, mætte hañ honum og bad: Herra, Ef Þu Villt, Þa Gietur Þu Mig Hreinsad. Hañs Bæn var riettskickud, af þvi hañ bad um Lijkamans Heilbrygde, þa beidde hañ med Fororde. Vier þurfum ecke þañeñ ad bidia moote Syndeñe, þvi vier eigum fyrer Saalum ad sia, hvoriar hañ hefur med sijnu dijrmæta Bloode endurleyst, Act. 20. Hvar fyrer skylldum vier med Fororde bidia, þar vier vitum hañ vill vier hreiner verdum, og hañ hefur svared vid sitt Lijf, ad hañ ecke vilie syndugs Mañs Dauda, helldur ad hañ snue sier og life? Ezech. 33. Og þar fyrer er hañ i þeñañ Heim komeñ, ad aller þeir sem a hañ trwa, fyrerfarest ecke, helldur hafe eilijft Lijf, Joh. 3. Þesse aume Madur jaatade siñ Veikleika fyrer Drottne. Gior slijkt hid sama, Barn Guds, drag ecke Dulur a þijn Afbrot fyrer Gude, og fegra ecke þijna Illsku i hañs Auglite. Þeink helldur þad sama sem David, þegar hañ sagde, Ps. 32. Eg jaatade Drottne mijna Misgiord, og þa fyrergafstu mier þad. Christur hefur algiorla vitad, ad þesse Madur var Lijkþraar, adur eñ hañ kallade til hañs, þott hañ ecke hefde vered audkiendur af sijnum Buninge, þa mun hañs Guddooms Speke ecke sijdur hafa þeckt hañs Meinlæte, helldur eñ heñar, sem gieck bak til vid hañ, Luc. 8. og valla þorde ad snerta Falld hañs Klæda. Lat þier af þessu til Hugar koma ad honum mune ecke Okuñug þijn andleg Lijkþraa, eñ a medañ þu þeiger, þa er eingeñ Von ad hañ utriette Hondena. Holldsveñ og

Daudeñ i Sarunum er ad sonu liootur Asyndum, eñ ecke mun þad lijta betur ut i Læknarans Augum, þott hañ sie strokeñ yfer med Purpura Farfanum. Hugsa til þess, hvad lijted þad gagnade vorum fyrstu Forelldrum ad skijla sier med Fijkiublødunum, Gen. 3. þa Nætturañ baud þeim, ad þau nakeñ være, miña mun þier þad gagna, ad draga Sky Hyrduleysens fyrer Skom þijna, þvi þott ad bæde Dieffulleñ og þitt eiged Holld giete svæft þig um Stund, þa munu þid ecke stinga Israelis Vagtara Svefnþorn, þviad ecke syfiar hañ, Ps. 121. og hañs Auga sier hvad i Myrkrunum er huled, Syr. 23. Adam vard feigeñ ad þiggia Skiñkyrtileñ af Gude, Gen. 3. til ad hylia sijna Blygdun med, og ad veria syndugañ Lijkama siñ fyrer Kullda og tijmañlegu Froste. Þu munt og verda ad kaupa eirn nijañ Klædnad, af hinum odrum Adam, 1. Cor. 15. so ad Blygdan þijns Klædleysis ecke opiñberest, Apoc. 3. og ad þu ecke breñer i eilijfum Ellde. Dyl þvi ecke þijn Afbrot fyrer Gude, christeñ Madur, þa mun hañ þau hylia, og lypt Skyluñe af þijnum Syndum, so mun hañ draga hana fra sijnu Auglite, þvi aungvañ þañ sem til hañs kiemur, vill hañ fra sier reka, Joh. 6. Þegar vier vilium ecke siaa edur þeckia vor Lijte, þa sier Gud þau hvad best, þvi vorar heimuglegar Synder setur hañ fyrer sijnu Auglite, Ps. 90. Eñ þegar vier siaaum, þa sier hañ þær ecke, þvi hañ hefur heited, ad kasta þeim i Hafsins Diup, Mich. 7. og miñast þeirra ecke ad eilijfu. Verum þvi ecke so einfallder sem Fisfureñ, hvor ad vænter sier einskis Voda, þegar hañ hefur Hofuded faled, þvi þott vier stijngum vor Augu ut, nær oss ofbiooda vorer Klæker, þott vier villdum seigia Fiollunum hylied oss, og Haalsunum hrinied yfer oss, Apoc. 6. þa skorter Gud ecke Bein-Skeite til ad ramā vorn syndugaū Kropp, þegar hañ hefur spañad siñ Boga, Ps. 7. þvi aller Hluter eru berer og nakter fyrer hañs Augum Heb. 4. Þegar hiñ Lijkþraae beidde, þa dvalldest þad eige leinge fyrer, ad JEsus Bænheyrde hañ, Riette ut Hondena og sagde: Eg Vil, Vertu Hreirn. Þad var goods Þocka Merke hia Persa Konunge, ad rietta ad einhvorium siñ Velldis Sprota, hvad lesa maa um Esther Drottningu, þegar hun gieck fyrer Konungeñ Assverum, Esth. 5. Hvor er þijn Velldissþijra, þu Konungur Dijrdareñar? Þad er þijn Almættis Hond, sem allt verkar, J hvoria Fadereñ hefur allt Valld giefed, bæde a Himne og Jordu, Matth. 28. af hvorre eingeñ kañ ad grijpa Saude þijna, Joh. 10. hun er eige stutt ordeñ, ad hun kuñe ecke ad hiaalpa, Es. 59. Hun er eige apturlokud, þad hun vilie eige Myskuna, hun er eige Aflvana, so hun megne eige ad frelsa: Þad er Guds sterka Hond, og utriettur Armleggur, Devt. 4. Þad er Hond Guds, i hvorre ad eru Filsne Jardar, og Styrkleike Fiallaña, Ps. 95. J hvorre aller Heilager eru, Devt. 33. Jaa, i hvorre ad er oll lifande Saal, og allra Maña Ande, Job. 12. Þegar Syndareñ stijngur Hendeñe i siñ eigeñ Barm, og dregur hana ut aptur hvijta af Lijkþraa, eins og Moyses, Exod. 4. mun hañ þa þora ad drepa Hende siñe a Odd hiñs Almaattuga Velldis Sprota, eins og Esther? Fiærre sie þvi, ad nockur bere miña Traust til ad mæla vid Fodur Myskunsemdaña, eñ hun hafde a Konunge hinum mikelaata. Hañ

hafde

hafde hana ad Herfaange teked, Esth. 2. eñ JEsus hefur oss af Herleidinguñe utþrifed. Hañ kvadst fws ad skipta med heñe Konungs Rijkenu, Esth. 5. Pad kuñe hañ ecke morgum ad biooda, nema hañ giæfe upp sialfur Tignar Nafned. Eñ Jesus hefur ollum seigia læted, sem hañ elska; Komed blessader Børn mijns Fodurs, og eignest þad Rijke sem ydur er fyrerbued fra Upphafe Veralldar, Matth. 25. og er þo sialfur Konungur ad Eilijfu, og hañs Rijkisstoll varer uñ Alldur og Æfe, Ps. 2. Hañ hefur ad fyrra bragde riett oss sijna Hond, þa hañ trwlofade oss sier i Naad og Myskunseme, Os. 2. riettum honum aptur vorar Trwar-Heñdur, og trwlofunst honum i Elsku og Undergiefne. Hañ rietter ad oss siñ og vorn Trigda-Pant, sem er Heilagur Ande, Pantur Arfleifdar vorrar, Eph. 1. hvorn hañ hefur sendt oss af sijnum Fodur. Drepum ecke Hendeñe vid þvilijkre Sæmd, og mootstondum ecke Heilogum Anda, so eige verde Guds Rijke fra oss teked, og odrum giefed, Matth. 21. Eg Vil, Vertu Hreirn sagde JEsus, eñ hvad seiger Gud vid oss? Es. 1. Pvoed ydur, hreinsed ydur, taked ydar illa Breitne fra Auglite mijnu, komum sijdañ og eigunst Log vid, þolt ydar Synder sieu raudar sem Blood, skulu þær verda hvijtar sem Snioor, og þott þær sieu raudar sem Purpure, skulu þær Ullhvijtar verda. Hvör sem sialfur vel vill, hañ þarf ecke ad efast uñ Guds Vilia. Gud gaf siñ Son i Daudañ til þess vier kyñum ad hreinsast, þvi skyllde hañ þa ecke vilia oss hreina? Par hañ er allareidu utgiefeñ. Pad velldur einasta vorum Saurendum, ad vier villum ecke hreiner vera, þyker helldur vænt uñ, ad vellta oss i Endeme Syndaña, og gleimum þvi a medañ, ad i hina himnesku Jerusalem maa eckert Saurugt iñ koma, Apoc. 21. Hier stendur i Evangelio; Ad JEsus gieck Ofañ af Fiallenu. Hvad munde vor Herra þar ad hafast? Hañ talade fyrer Folkenu, þa ægiætu Predikun sem skrifud er hiaa Matth. Cap. 5. 6. 7. J hvorre medal añara ad standa þesse blessudu og hugganarfullu Ord: Bidied og mun ydur giefast, Leited og munud þier fiña, Knijed'a, og mun fyrer ydur upploked verda. Pvi hvor sem ad bidur, hañ mun medtaka, og hvor sem leitar mun fiña; Er þar nockur Madur af ydur ef Sonureñ bidur hañ uñ Braud, ad hañ giefe honum Stein? Ellegar ef hañ bidur uñ Fisk, ad hañ riette ad honum Hoggorm? Par fyrer ef þier sem Vonder erud, kuñed ad giefa goodar Gaafur Bornum ydar; Hvar fyrer mun ecke miñ himneske Fader giefa þeim Gott, sem hañ þar uñ bidia? Nu fyrst ad Sañleiksins Muñur hefur þañeñ talad, þvi skyllde eg efast uñ, ad hañ vilie mig Lijkþraaañ hreinsa, falleñ reisa, villtañ leidrietta, og harmþrungeñ og sundurknosadañ endurnæra? Eñ epter þvi eg sie ad Jesus, þegar hañ gieck ofañ af Fiallenu, þa stadfeste hañ allt þad hañ sagt hafde, med þessum tveimur dijrmætu Kraptaverkum, so veit eg ad Skylldañ blijdur mier, sem er hiñ vesælaste Ormur, er skrijdur a hañs Footskor, ad saña mijna Vidurkieñingu, med alvarlegre Vidleitne þeirra Verka og Athafna, er hañ hefur skipad ad dijrka sig med; Sierdeilis þar eg heyre hañ seiger i þessare somu Predikun, ad þeir mune ecke aller sem til sijn seige, Herra, Herra, iñganga i Guds Rijke, Matth. 7. helldur þeir sem giora Vilia sijns Fodurs,

urs, þess sem a Himnum er. Þvi so sem eirn goodur Læknar nægiest ecke þar med, ad giora hiñ Siuka heilbrigdañ, helldur tekur honum Vara fyrer þeim Hlutum sem hañs Heilsu kuña framveigis ad skada, sierdeilis þeim, af hvorium hañ veit, ad hañ hefur haft sijn Vanheilende, so ad ecke falle hañ aptur i somu Sott. So Giæskurijkur þykest eg vita ad miñ Heilsugiafare er, ad hañ alvarlega vill, ad eg fordest alla þa Olifian, sem hañ veit ad mijna Saalu kreinkt hefur, so ad ecke verde mitt hid Sijdara argara hinu Fyrra, 2. Pet. 2. Þad kieñer mier hañs Lijknarfulla Tilhlutan, þa hañ frelsade Hoor-Konung fraa Afellis Doomenum, og sagde: Kona, hefur nockur fordæmt þig? Eñ hun kvad ney vid, Og hañ aalyktade med þessum Ordum: So fordæme eg þig eige helldur, gack hiedañ og syndga ecke framar, Joh. 8. D.Rotteñ seiger til þessa Lijkþraa Mañs: Far og sijn þig Kieñemoñunum, Offra þijna Gaafu þa er Moyses Hefur Boded Til Vitnisburdar Yfer Þeim. J Levit. Bokar 14. Cap. stendur, Ad þeir sem hreinsader voru af Lijkþraa, skylldu Offra Tveimur Fuglum, hvorra añar aatte ad slaatrast, eñ hiñ diifast i Blood þess slaatrada, og sijdañ laus giefast og burtu fliuga. Þetta miñer mig aa ad þeinkia þar uñ, ad Guds Eingieteñ Sonur er miña vegna fyrer utañ alla Verdskulldan slaatradur, og aa Krossens Altare foornfærdur, Gude til eins Sætleiks Jlms, Eph. 5. eñ mier er diifti hañs Blood, og þar fyrer em eg laus giefeñ, sem hañ Lijflaated hefe, og i burtu flogeñ, samt veit eg þo mijna Skylldu, ad eg ad nockru Leite skal skijrast þeirre Skijrn, sem hañ skijrst hefur, Matth. 20. Þad er, ad miñ gamle Madur aa med honum ad Krossfestast, Rom. 6. aadur eñ Saala mijn fær uppfloged til Himna, og iñgeinged i hañs Dijrd, aa Land lifande Maña, Ps. 116. Hvort ad koma, og þar eilijflega med honum ad fagna, bæde mier og ollum Guds Bornum, veite og giefe Myskunsamur og goodur Gud, fyrer Forþienustu sijns Eingieteñs Sonar, og Naad Heilags Anda, Am.

Fioorda Suñudag epter Þrettanda.

Gudspialled, Matth. 8. Cap.

Og er JEsus stie a Skip, fylgdu hañs Læresveinar honum epter. Og siaa þu, ad mikell Okyrrleike giordest i Sioonum, so ad Skiped laa under Afollum, Eñ hañ svaf. Og hañs Læresveinar geingu til hañs, voktu hañ upp, og sogdu: HErra, hialpa þu oss, vier Forgaungum. Eñ JEsus sagde til þeirra: Hvad hrædest þier Lijtel-Truader? Þa reys hañ upp, hastade a Vindeñ og Siooeñ, og þar vard Logn miked. Eñ Meñerner undrudust, og sogdu: Hvilijkur er þesse? Þviad Vindur og Sioor hlijda honum.

Exordium.

HJñ Ogudlege Heimur þesse, hvors Hofdinge ad Satan nefnest, Joh. 14. Hañ sijnest miog so vel kuña ad samlijkiast vid Hafed. Siooreñ er ein Ostodug Hofud-Skiepna: Þegar hañ er

sem

sem Blijdasiur, veit ecke fyrre til a Stundum, eñ hañ umhverfest nærre i Augnablike og rijs Fiøllun-
um hærra. So er og eckert i Heimenum stadfast, þegar hañ fladrar uppa nockurn, eins og Þioof-
giefeñ Hundur, þa er Guds Børnum af hønum Skadeñ vijs, og jafnvel hañs eigeñ Børnum opt-
lega. Þott ad Satan og hañs Viner hate Gud mest, og þa, sem Eitt eru med hønum, þa er hañ þo
i sialfsum sier sundurþyckur. Ecke Elskast hañs Þioonustu Meñ leinge Iñbyrdis, þegar þar er ad
kieppa uñ þad, sem þeir hafa giørt sier ad Gudum. So sem Christi Þienarar eru vidkvæmer nær
þeirra Høfud er meidt, So er og Diøfulleñ i siñe Kynslood. Þegar Laban vantade sijn Skwrgod,
þa rañ hañ jafnskiott epter Jacob, Gen. 31. þott hañ være hañs Maagur, og so er Heimur þesse Iñ-
byrdis, þegar hañ maa sia a Bak einhvørs þess, sem Drambsemeñ og Fijsn Augnaña hafa fest siñ
Trwnad a, þa rijfur hañ Vinskapiñ, jafnvel vid þa sem hañ liest hafa hvad kiærasta. Joab er ecke
leinge Vinur Amasæ, 2. Sam. 20. þegar hañ Ottast hañ mune tapa nockru af Virdingu siñe, eige
helldur ræker Absalon Broodernid vid Añon, 2. Sam. 23. þegar Heiptrækneñ blæs hañ upp.
Midt a medal þessara hreckvijsu Kynslodar, verdur hiñ litle Hoopur Christi ad bwa, og mæta adskil-
iañlegum Araasum og Hneixlunum; So ad i Villu mættu leidast, ef skie kyñe, jafnvel Utvallder,
Matth. 24. So sem Noe og hañs Hyske var i hiñe Vantrwudu Verølld, Gen. 6. So sem Loth
var i Sodoma, Gen. 19. Abraham i Gerar, Gen. 20. Israel i Egyptalande og Chaldæa, Exod. 1.
So eru Guds Viner i Verølld þessare. Hvad er hier til Raads, Brædur mijner, so vel fare? og Meñ
sieu visser uñ, ad þeir eige lijde Skipbrot a Saalu siñe? Eitt veit eg sem alldrei skal bregdast, þad
kieñer DRotteñ oss hia Matth. 7. þegar hañ aadur hafde teked sijnum Læresveinum Vara fyrer Fa-
ls Spaamoñum, seigiande: Hvør sem heyrer þesse mijn Ord, og giører epter þeim, hønum vil eg
lijkia vid eirn Forsialañ Mañ, hañ er bygde Hws sitt a Biarge, eñ þar giørdest Regn og Vatns-
Floodeñ komu, og Vindarner bliesu og fiellu yfer þad Hws; Eñ þad datt ecke, þvi þad var a Biarge
bygt. Þetta Biarg er DRotteñ JEsus; Þad er sa Hyrningar-Steirneñ i Zion, Esa. 28. sem
Gud hefur bygt sijna Christne a; Hvør sem yfer hañ bygdur er, hañ mun alldrei Kollsteipast, helld-
ur stødugur blijfa. Læresveinar DRottens tooku til ad veikiast i Trwñe þegar hañ svaf, eñ Vedred
took ad hefia Siooeñ, so þeim laa vid ad Forgaanga, þa tooku þeir þad til Raads, ad þeir voktu hañ,
og gaafu hønum til Vitundar Neyd sijna. Christne Guds er lijk einu Skipe, sem velltest i Olgu
Sioo Veralldar þessarar, hun hefur Christum jafnañ iñañ Bords. Tøkum þvi sama Raad og Lære-
sveinarner hier tooku, þegar Siooreñ, þad eru Araaser, Fiandskapur, Illkvittne, Hneixlaner,
Lastmæle og allskonar Ohlutvendne þessarar vondu Veralldar tekur til ad ganga a þetta DRottens
Skip; Hvørs aller þeir hafa sier ad vænta, sem hia hønum hafa Far teked, so þeir meiga fiña til þess
er Paulus uñ sig talar; Ad þar sie Baraatta hid Ytra, eñ Strijd hid Iñra, 2. Cor. 7. Vil eg þvi
af þessu H. Evangelio og Dæme Læresveinaña tala alleina uñ þa Hlute, sem eiga ad giøra oss Full-
trwa uñ hañs Adstod i øllum vorum Naudsynium. Hiaalpa oss hier til Naaduge Gud og Fader
med Krapte þijns Anda, fyrer Sonarens Forþienustu Amen.

Utleggingeñ.

ÞEss maa allvijda giæta i Æfe-Søgu DRotteñs vors, ad þegar hañ hafde einhvør-
ia merkelega Predikun flutt, þa stadfeste hañ Kieñinguna med einhvøriu Krapta-
Verke. So giørde hañ þegar hañ gieck ofañ af Fiallenu, hvar hañ hafde talad Eyr-
ende Rijkesins fyrer Foolkenu, Matth. 5. og hañ læknade hiñ Lijkþraa. So giørde
hañ og hier, þar hañ allañ Dageñ hafde kient Foolkenu med þeim føgru Epterlijking-
um, er skrifadar standa, Matth. 13. Uñ Illgresed, uñ Mustards-Korned, uñ Swr-
deiged; uñ Perluna og uñ Fiesiooden, og adrar fleire. Eñ strax aa epter fylgde þetta
Dijrdlega Kraptaverk, er Gudspialled umgietur, Marc. 4. Nu var þad ecke alleina
giort fyrer Læresveinana, Br. M. helldur hefur og Guds Ande þvilijkt Stoormerke
upp-

uppteiknad læted oss til Lærdooms, ad vier sem høfum teked vid Trwne æ DRotten JEsum, og erum i hans Nafne skijrder, vier skulum læra ad treysta honum i øllum vorum Naudsynium. Þesse var nu Adferd DRottens, bæde æ hans Hiervistar Dogum, so og strax epter hans Himnafor, leinge fram epter Wexe Christnenar. Þvi skrifar Marcus, Cap. 16. um Postulana, ad þeir hafe geinged wt, predikande allstadar, ad DRottne Samverkanda og Orded styrkianda, med epterfylgiande Teiknum. En þvi var misjafnt teked af Heimenum, so sem auglioost er af Giørninga Book Postulana. Þetta Dijrdlega Krapta-Verk skiede i Næuvist hans Elskulegra Læresveina. Matthæus skrifar, Cap. 13. ad margt Foolk hafe safnast ad honum, so han blessadur vard ad stijga æ Skip fyrer Manþraungene, en Foolked sat i Fiorune og heyrde æ. Flester munu þeir hafa vered i þessum mikla Hoop, sem meir hefur sijst ad heyra Mælsnille hans helldur en ad skilia edur geyma Krapt Ordana, þad ræd eg af þvi, ad eingen spurde han epter Meiningu Epterlijkinganna, nema hans Læresveinar, hvad honum æu Efa mislijkad hefur, sem Von var, þvi sagde han vid þæ: Ydur er unt ad vita Leyndardoom Himnarijkes, en þeim er þad ecke giefed, Matth. 13. So er og Kyrkiu-gaanga vor æ stundum. Aller flyckiast til ad heyra eins Mans Predikun, sem talar sniallt, en Rootfesta þo ecke meir i Hiartanu þan heimuglega Krapt, sem bijr i Ordenu, helldur en þoott eirn Ovite talade, so þeir fære Avoxt þar af, og gioorest saner Christi Læresveinar. DRotten giorde þetta mikla Krapta-Verk fyrer so fææum, af þvi þar voru so fæær sem gæfu miken Gaum ad Predikunene, han talade fyrer Mwga Mans af Skipenu, so aller heyra mættu og skilia Guds Veg, hefde þeim vered um þad hugad, og þad skiede nærre Lande, en Krapta-Verked giorde han og i Skipenu, midt æ Sioonum, þar fæær voru hiæ honum Innanbords, og eige nema þeir sem løgdu uppæ Hiartad, þad han talad hafde. Þar fyrer, Barn Guds, vilier þu vera fullviss um Adstod Guds i Sioo-Roote Veralldar þessarar, þa siæ til fyrst, ad þu siert Christi sannur Læresveirn. Heyr hans Ord, og læt þier vænt um þad þykia, ecke einasta um Stundar Saker, helldur geym þad i Hiartanu: Stunda epter ad fæ þess riettan Skilning, laga þinn Lifnad þar epter, fær þar af Avoxt i Polennmæde, Luc. 8. So þegar Andviddre Hørmunganna mæter þier, ad þu siert þa viss um, ad þu hafer Guds Son innan Skipsborda, þa mættu vera þess fulltruggur, ad DRotten er øllum þeim nælægur, sem han æckalla, Ps. 145. Þad er hid hellsta æ einu Skipe, ad þvi sie vel stijrt, sierdeilis i Bølgu-Sioonum. Lijkamer vorer eru Skip Sælarennar, hvøriu hun stioorna æ, so hun næe Høfnene um sijder æ Lande lifande Manna, Ps. 116. æ hinu fyrerheitna Landenu. Gief honum ecke ofmiken Taum, þrælka han eins og St. Pæll, Ræk Hollded ad sonnu, en þo ecke so ad þu leyfer þvi sijnar Gyrnder ad rækia, Rom. 13 Læt ecke Sælu þinne verda þad sem Palinuro vard, þegar han sofnade vid Stijred, þa datt han utbyrdis. Eins kan Sælu þinne ad verda, utan þu vaker og bidier, so þu faller ecke i Freistne, Matth. 26. og ef hun kan ad sofna, sem optlega skiedur, þa siæ til ad þu hafer JEsum i Skutnum, ad han vekie þig, nær han sier þu ætlar ad forgaanga.

Saala þijn sefur opt þo Lijkamans Augu vake. DRottenn sofnade epter Natturlegum Hætte, þvi hañ var ad allre Hegdan fundeñ so sem Madur, Phil. 2. so hañ kyñe ad sampijnast þijnum Eymdum, Hebr. 5. samt vakte hañs Guddoomur, þvi hañ er Israels Vaktare, hvor ed ecke sefur og ecke sifiar hañ, Ps. 121. Og þar hañ nu i voru Hollde situr til Kraptarens hægre Handar, Marc. 16. þa hefur hañ vakande Auga yfer siñe Christne, hvoria hañ endurkeypt hefur med sijnu eigeñ Bloode, Act. 20. Jaa, a øllum heñar Limum, sem hañ þecker fyrer sijna Læresveina; Bid þvi med Skaalldenu: Vak þu miñ JEsu, vak i mier, Vaka laat þu mig eins i þier, Saaleñ vake þa sofnar Lijf, sie hun ætijd i þiñe Hlijf. Þegar þu so giorer, og þad af Hiarta, og stundar epter ad hallda þier vakande i hañs Þionustu, og lætur ecke Satan dilla þier aa Kodda Syndaña, þa maattu vera fulltrwa þar uñ, ad Svefnlæte Veralldareñar skulu alldrei æra þig, þott hun vellteſt uñ, og berie Hæl og Hnacka. Diøfulleñ, sem er heñar Hofdinge, skal alldrei reisa so mikla Oolgu i heñe, ad þier sie hætt vid ad forgaanga, þad kieña mier hañs Fyrerheit, er sagt hefur: Otteſt ecke, eg hefe Heimeñ sigrad, Joh. 16. Þad seigia mier hañs Ord, er sagde: Hofdinge þessa Heims er dæmdur, og med mig hefur hañ eckert, Joh. 14. Hafe hañ eckert med hañ, so hefur hañ ecke helldur med þa sem i hønum eru, og hañ i þeim, þeir sem eru Limer hañs Lijkama, og hvad meira er, ad þeir eru ordner eirn Ande med hønum. Þvi seiger Johañes, 1. Joh. 5. Hvad sem af Gude er fædt, þad yfervinñur Heimeñ. Hvad vill sa Ottast sem hefur soddañ eirn Fodur? Unglingum setia Meñ Fiaarhallds-Meñ, og þykest sa goodu bættur sem ødlast þañ einhvørn sem er fullvedia, og lijklegur til ad giora hønum Riett, og forsvara hañ fyrer Raangsleitne Oraadvandra Maña, jafnvel þo þad gaange misjafnt til medal vor Mañaña, samt laata aller Ærleger Meñ sier vera uñ þad hugad, eñ hvor neñ siñ þvi er vared, þa eru aller þeir ed GudOttast hañsOmagar, og er þeim miklu betur Raadstafad, helldur eñ hinum Vollduguſtu Heimsins Giædingum og Villdarmoñum. Seiged mier, hvad skal eins Mañs Fulltrwe hafa til ad bera, nema Maatteñ og Viliañ? Uñ hvørugt kuñum vier ad efast hiaa Gude. Maatteñ siaaum vier i þessa Dags Evangelio, þott ecke være añad til, sem þo fleira og stærra er, eñ ad allar Eingla og Maña Tungur fære þad uñ allar Allder upptaled. Hañ hastade aa Vindeñ og Siooeñ, og þa vard strax Logn miked, so þeir søgdu: Hvilijkur Er Þesse Ad Vindur og Sioor Hlijda Honum? Eingeñ Hlutur er Gude Omøgulegre eñ añar, Luc. 1. Þad kostar hañ ecke meira, ad steypa allre Verølldeñe uñ koll, eñ ad drepa eirn Titling, Hañ hefur alldrei hast miked fyrer neinu i allre siñe Rijkisstioornan, nema þvi, ad leysa Syndarañ wr Helvijte, og þo giorde vorum Frelsara Elskañ til sijns Ovinar þetta Ok so sætt, ad hañ laangade til ad drecka þañ Kaleik er hañs Fader skeinkte hønum, Luc. 22. og acktade ecke Forsmaanena, seiger Postuleñ. Gud giæfe ad Elskañ til hañs kyñe ad giora oss hañs Byrde so lietta. Og þar ed øll Guds Skiepna, er so eckert i hañs Hende, þa maa eg fulltreysta, ad hañ sem eige þurfte ad tala nema eitt Ord til hiñs brwsanda Hafs, hønum mune eige vera uñ Megn, ad vardveita mig hiñ Vesæl-

asta

asta Orm sem liggur a hañs Footskør, i Oolgu Heims þessa. Hañ talar til Siaf-ar-Haffsins: Hijngad skalltu komast og ecke leingra, hier skulu þijnar stolltu Bylgiur leggia sig, Job.38. Þvi mun honum veita hægt ad drepa Offañ i hinum Dramblata, so þar verde Logn miked edur og ad sla honum Hogg vid Eyra, Ps.3. so hañs Stad-ur fiñest ecke meir, ef honum so lijkar. So mikels Mattar er nu þesse stoore Konung-ur Himens og Jardar, hvor vill þrijsa mig af hañs Hende, Joh. 10. Kañ nockud Oxeñ ad giora, nema heñe sie beitt, eda Sogeñ ad wtrietta, nema heñe sie stijrt, eins miked kuña Meñerner mier ad giora, nema Gud leife þeim, þvi vil eg seigia med David nær Heimureñ hatar mig: DRotteñ er mitt Lioos og mijn Heill, fyrer hvorium skal eg Ottast? DRotteñ er Verndare mijns Lijfs, hvorn skal eg hrædast? Ps. 27. Eñ þad hañ leifer, skal mier kiærkomed vera, hañ agar mig þvi hañ elskar mig, Heb.12. hañ typtar mig þvi hañ vill leidrietta mig, hañ særer mig þvi hañ vill græda mig, Os. 6. Og er þad Daraskapur fyrer mig, sem læst avijta Vin miñ, ef honum yfersiest, sem strijke Barn mitt, nær þad giorer þad sem eige byriar, sem læt skiera og breña eitt fwed Sar a mijnum Astmañe, so hañ heill verde, ad eg skule ecke taka hinu sama af Hende DRott-eñs. Þar fyrer skal eg eige helldur efast uñ Viliañ, þad lære eg og af þessu Gudspia-lle. Læresveinarner voktu DRotteñ, og þad med Umkvortun nockurre, og Mistrau-ste a hañs Almætte. Þvi Marcus skrifar Cap. 4. er hañ seiger fra þessu mikla Kraptaverke, ad þeir hafe sagt: Meistare, þu hyrder ecke uñ þad, ad vier forgaung-um. Hvad var þetta ad seigia vid hañ, hvors Almætte þeir vel mattu þeckia? Hvor ed so morg Kraptaverk hafde giort þeim asiaande. Samt vard hañ fliootare til ad hialpa þeim, og ad hasta a Vindeñ og Siooeñ, helldur eñ til ad atelia þa fyrer þessa Efaseme og Trwarleysu. Þetta hender oss optlega nær vier bijdum epter DRottne a Þurrlendenu seiger David, Ps. 63. Vier meinum hañ sofe þoott vier vitum ad hañ syfie ecke, vier kollum ad hañs Hond sie stutt ordeñ, þo oss sie alkuñugt af Guds Orde, ad hun ecke einasta kallast hin sterka Hond DRotteñs, og wtriettur Armleggur med miklum Undrum, Devt. 4. helldur og hin millda Hond DRotteñs, sem giefur ad vier samañsofnum, og þa hañ upplijkur heñe, sediunst vier af Giædum, Ps.145. Og þoott vier sieum nu so Tvijlraader og Efasamer, eige ad sijdur er hañ oss hvad nærstur, þegar vier ætlum hañ fiarlægañ vera. Þegar Joseph liet sem hañ ætlade ad taka Benja-min i Vardhalld, þa gat hañ valla Tarum hallded, þegar hañ Ottade Brædrum sijn-um med siñe Reide, þa fieck hañ þo ecke leynt sier fyrer þeim, Gen. 45. Ætlum ecke ad Fader Myskunsemdaña mune sijdur naadugur vera, edur kieña i Briooste uñ sijn Bo-rn, þoott hañ typte þau þeim til Gooda, þvi hañ straffar, eñ ecke af Hiarta, Thren. 3. Hañ burtrekur, eñ ecke eilijflega. Ohætt er þvi, alldrei steiper DRotteñ nockrum þeim sem hiñ allra miñsta Trwar-Meista geimer i Hiarta sijnu so diwpt nidur i Afgruñ Hor mungaña, ad þeir alldeilis orvænte sier Naadar hañs, jafnvel þoott þeir sieu a stund-um langt leidder, þvi lijttlogande Horkveik mun hañ ecke wtslockva, Es. 42. Gud straffade Synder vorar uñ skamt med Daran nockurre, þar epter vitiade hañ vor med

Land-Plagu, hvor ed took fra oss vora kiærustu Astvine, og hid besta Foolk, muude oss þa ecke þykia horfa til Vandræda? Hvilijk Audn var þa i Landenu, so ad þeir sem holldlega voru Siñader, tooku til ad efast uñ, ad vier muudum hier leinge Bygdum hallda. Eñ hvorsu hefur hin millda Hond DRottens sijdañ Corouad Ared? Hvorsu hafa hañs Footspor af Feite droped? Ps. 65. Med þvilijkre Argiæsku hefur hañ blessad oss, so ad vier ecke einasta høfum ongvañ Skort lided, helldur flester bwed vid betre Kost eñ nockurn Tijma ædur? Er ecke þetta sijnelegt Almættis og Giæsku merke DRottens? Hvort skylldum vier leita i Hormungene, nema til hañs, sem so Vijs, so Mattugur og Giæskurijkur er? Eg vil taka mier Orsøk af þessu Dijrdlega Kraptaverke, til ad tala nockud vid ydur, sem uñ Siooeñ fared, og leited Næringar ydar i Hafsins Dijpe. Hvorsu opt hefur hiñ goode Gud vardveitt ydur i Lijfs-Haskanum? Hvad tijtt hafed þier mætt seigia med David, Ps. 18. Hañ sende wt af Hædeñe og sokte mig og droo mig upp wr miklum Votnum. DRotteñ hefur optlega giort Furduverk a ydur, þegar Daudans Bond hafa umkrijngt ydur, Ps. 18. og þier meintud þier ætludud ad forgaunga, þa hefur hañ þo rickt ydur upp wr Daudans Porte, Ps. 9. og frelsad ydar Saaler wr Heliu. Par er eige langt a ad miñast, vier lifum eñ nu sem eige erum miog til Ara komner, og munum þad ad DRotteñ hefur a i sama Deige kollvarpad sumum, eñ suma hefur hañ vardveitt Undrunarlega og Olijklega fyrer Maña Sioonum, og þetta optar eñ Einusiñe, ecke þar fyrer ad þeir sem tijnduft, hafe syndugre vered, eñ hiner sem afkomust, meir eñ þeir sem Turneñ fiell yfer i Siloa, edur þeir ed Pilatus slatrade i Galilæa voru sekare eñ adrer, Luc. 13. Helldur til ad sijna Riettlæte sitt a þeim sem hañ burt took, oss sem lifum til Epterdæmis og vorum Epterkomendum, eñ Naad sijna a hinum, er hañ sparade, so hañ med badum Hondum leidde oss þverbrotnar Mañeskiur til Ydranar, ad eige sofuum vier oss Reide a Dag Reidenar, og Guds Riettlætes Doms, Rom. 2. Eñ Gud nade hvorn Avoxt þad færer.

Eg giet ecke þvi hroosad, ad aller þeir ed voga Lijfe sijnu ut a Siooeñ, take Jesum i Baat med sier; Og eg þore ad seigia, ad valla drijgia sumer Meñ fleire edur meire Synder, Gude til Stigdar, eñ nær Meñ þiggia hina mestu Blessan af hañs Orlætis Hende, so ecke er ad undra þott hañ meige lykia heñe aptur a stundum fyrer oss, og skamta oss ur Hnefa, sem Meñ plaga ad seigia, ja, þott hañ straffe oss med Skipreikum og Mañtione, til ad typta oss lijfada Kaalfa. Alkuñugt er þad ollum Moñum, hvilijkt Framferde, hvada Muñsofnudur, Gialijfe, Strakskapur, Lijge, Ragn og Pioofnadur, ad æfdur er i þvilijkum Selskopum med laungtum meire Frekiu og Ofkamfeilne eñ añarstadar, so hañ þykest goodu bættur, sem verst gietur lated, og þad þyker Kallmenska og Snille ad vera fremstur i Flocke nær Meñ slijkt adhafast. Pegar þier rooed til Fiskiar, lateft þier bidia Gud fyrer ydur, eñ hvad mikell þar silge Hugur Maale, er af þvi audsært, er þier taled og gioered sumerhvorier, nær þier erud under Vad sester, þa formæled þier ydar Veidarfærum, ydar Verkfærum, ydar Lagsmoñum, þegar ecke er allt epter Villd ydar. Og þar þier ættud ad bidia Gud ad blessa,

seige þier ad Andskotenn skule taka. So sæer nu Fiandmadurenn Illgresenu, Matth. 13. bæde a Siöo og Lande. Þegar Gud sender ydur þad a Aunguleñ, er ydur ecke lijkar, forsmaaed þier þad, blooted þvi, og kasted þvi aptur i hañs Naadar Fadm, sem hañ er þa hvad mest ad utbreida til ydar. O! þier Raangsnuner og Þeckingarlauser Syndarar. Laate DRottenn siñ Vind blaasa a Siooeñ, so ydur þyker hætt vid Lijfstioone, þa kalled þier ad soñu til DRottens, sem og vera a, eñ gæted ad, hvort þad mune eige kuña ad eiga heima hia ydur allmorgum, sem DRotteñ sagde vid Juda, Jer. Cap. 2. Þegar Neydeñ yfergeingur, þa seigia þeir: Upp þu og hiaalpa oss; Eñ hvar eru þa Guder þijner, sem þu hefur giort þier? Biood þeim upp ad standa, Laat siaa hvort þeir kuña ad hiaalpa þier i Neydeñe, þegar so til ber fyrer ydur. O! þier Gudlauser Meñ. Hvar er þa Andskoteñ, er þier so tijdt aakalled, og bidied ad taka bæde ydur og ydar Stallbrædur? Hvar er hañ þa? Mun hañ nockud hiaalpa ydur ur Neydeñe, þegar þier ligged under Afföllum? Mier mun saklaust vera ad aavarpa hañ med somu Ordum og Elias talade um̃ Jessabels Baal fordum Daga: Kalled haatt þvi hañ er eirn Gud og hefur miked ad giora, 1. Reg. 18. Veit eg, ad hañ hefur Rijke so miked i Heimenum, sem Gud liær honum til ad straffa med Synder Mañaña; eñ helldur mun hañ uppæsa Siaafarhafed þeim til Skada, ef hañ þo hefur þad Valld, eñ eige mun hañ hasta a Siooeñ nie Vindeñ; Þa Magt gaf hiñ almaattke Konungur Syne sijnum, og ecke Fiandanum, sem er Faange og Utlage Guds. Einskis er af honum nema Ills Von, þvi hañ rædur ecke fyrer ödru. Eñ þegar þier so kalled til Guds i Neydeñe, munud þier gieta haft fullt Traust a honum, ad hañ utrycke ydur þadañ, Ps. 91. Nær þier þañeñ leited Atviñu ydar. Eckert Fyrerheit hafed þier þar um̃, nema þad, ad a hvorium Tijma, sem hiñ Ogudlege snijr sier fra sijnu Ogudlegu Athæfe, þa skule hañs Synda ecke ad eilijfu miñst verda, Ezech. 18. Og stendur þad ad soñu Oraskad um̃ alla Æfe. Eñ gæted ad, þier sem so Ogud lega lifad hafed, hvort ydur mune ecke fyrr koma til hugar, þegar þier rated i Lijfs haaska nockurn, ad sorga fyrer þessu auma Lijfe, hvort þier þo skulud einhvorn Tijma missa, helldur eñ ad befala ydar Saaler Skaparanum af Alvoru: Orsök þa hefe eg til ad efast hier um̃, ad þar eru so faaer, sem Gud hefur sijndt Daudañ, ad þeir life betur epter eñ aadur. Eñ hvad er soddañ? Gud er naalægur öllum þeim sem hañ ottast, eñ eg kañ ecke ad seigia, ad þeir otteſt hañ, sem hañ eitt siñ hefur leist ur Helin, og eru þo aungvu betre sijdañ. Þegar Gud giefur ödrum meira eñ ydur, þa ofunded þier þa. Þier erud Raangeigder, af þvi hañ er Goodgiarn, Matth. 20 Þier spilled Veidum þeirra, ef þier gieted, og i þvi reke þier Satans Eyrende, þvi hañ leitast vid ad koma þvi til Vegar, ad Mañeskiañ hafe sem miñst Gagn af Orlæte Drotteñs. Ecke giörde so Petur og Felagar hañs, er Drotteñ gaf þeim hina miklu Blessan, er Lucas skrifar um̃, Cap. 5 Þeir bentu sijnum Felögum, ad þeir kiæmu og hiaalpudu þeim, og meddeilldu þeim af þeirre Guds Blessan, er þeir feinged höfdu: Eñ eg höre ad seigia, ad nockrer af ydur eru so Lynder, ad þeir nærre þvi helldur sockva vilia eñ uña

siinum Naibua nockurs af þvi þeir hafa ofmiked. So og forsmaaed þier hina adra, sem miña er veitt, sosem være þad ydar Atburdum ad þacka, og þier mættud skamta ydur wr Guds Hende þad þier vilied, og giæted lijted ad þvi, sem Paall seiger: Hvad er þad Madur, ad þu ecke þeiged hafer 1. Cor. 4. Sumer af ydur trua a siñ Fiske Galldur, og hefur þa Andskoteñ siindt Kunst sijna i Hiarta ydar, þegar hañ kiemur ydur til ad dyrka sig og þacka sier fyrer Guds Gaafur. Ecke giorde þad Petur. I Pijnu NAFNE Vil Eg Netenu Utvarpa sagde hañ til Jesum, Luc. 5. Eñ þegar þier bruked Runer og Ristingar, med hvorium þier þo miña eñ eckert faaed utriett; Kasted þier þa ecke Netenu ut i Fiandans Nafne? O! miñ Herra og Gud, eg giet ecke noogtlega dardst ad þiñe Poleñmæde, ad þu setur ecke Krook i Naser Andskotans, Ezch. 29. eins og Hvalsens i Egyptalande fordum, og lætur þa draga Diøfuleñ upp a Aunglenum, er so hæda þitt Nafn, ad hañ gleipe þa lifande eins og Jordeñ Core, Datan og Abiram, Num. 16. Læred af Petre ad fiska, gooder Meñ, hañ er hiñ beste Formadur, þott hañ sæte ute alla Nottena og feinge eckert, þa møglade hañ ecke, helldur sagde: Epter Pijnu Orde Vil Eg Netenu Utkasta. Ecke ørvænte hañ, þott DRotteñ liete hañ bijda epter sier, eñ þegar hañ blessade hañ, þa fyrervard hañ sig og gaf Gude Dijrdena. Ecke giora þeir so, er hroka sier upp af Guds Laune, so sem være þeir þess verdugre eñ adrer. Fordest slijkañ Daaraskap, ef þier vilied vera visser um Guds Adstod i Haaskanum; Taked med allre Hiartans Audmykt a moote hañs Blessan, hvort helldur hun er mikel edur lijtel, og siaaed ecke Offsioonum yfer þeim, sem hañ hefur meira giefed. Forsmaaed og ecke hina, er hañ miña laanar, helldur sie hvør aanægdur med siñ deilldañ Verd, og giallde Gude skylldugar Packer þar fyrer; Hyrded og Fausg ydar Skynsamlega, og onijted ecke Guds Gaafur. Ef þier Ovirded þær, og legged ad litlu, nær þier Nægter hafed, þa ovirded þier Skaparañ, sem þær giefed hefur. Vered og miñuger Kiærleikans, ad þier gleimed ecke hinum Volada og Purfa-Mañenum, og sijned Packlæte ydar vid Gud, ecke einasta med Orde, helldur og Verke, 1. Joh. 3. vid hañs Faatæka Naudstadda Limu. Ecke faae þier hønum betur launad, eñ med soddañ moote, þvi jafnvel þott ad Madureñ sie Vesæll til þess, ad hañ kuñe Gude nockud aptur ad giallda, þa vill þo Mañsins Sonur a hinum effsta Deige segia: Hvad þier giordud einum af þessum hinum miñstu, þad giordud þier mier, Matth. 25. Eñ um alla Hlute fram, þa feled Gude a Hendur Saal og Lijkama, nær þier draged ut a Diuped til ad leita ydar Næringar: Hugleided ad þar eru valla tveir Pumlungar a mille Lijfs og Dauda, hvilijkur Vode er þad þa og Saalar Haaske, ad trua so Ostodugum Hlut fyrer Saalu siñe sem Hafed er, nema Meñ sieu þar um aadur fullvisser, ad hvort þeir lifa edur deyia, þa sieu þeir Drottens, Rom. 14. Sa sem ut a Siooeñ fer, þad er eins og gange hañ i Orustu, hañ er ecke viss um ad naa Landenu aptur; Eñ þott ad hinum Almaattuga Gude sie ecke um Megn ad vardvelta sijna, eins vel a Sioo og Lande, þa mætte mier þo til Hugar koma, ad vanda mig hvad mest, og leita DRottens Hiaalpar þegar eg sie Haaskañ fyrer Augunum. Eg hefe um þetta

Efne nockud langtala vered og þad fyrer þvi, ad eg hygg þess vel vid þurfe, þvi margur er Odæll, Hyrdulaus og Ohlutvandur, skeitande ecke um̃, nema ad fylla Kroppeñ, og gillder eina þott Saaleñ svellte, og vona eg ad Guds Børnum mune þad ecke Ofþægt vera, er eg hier um̃ sagt hefe, hiner verda sijnu fram̃ ad fara, er heilsusamlegar Amiñingar ad aungvu hafa, og velldur þo ecke sa ed varer, þott ad verr fare, þeir munu ad komast Raunen̄e, er þad forsmaa, nær Uppskieru Tijmen̄ kiemur. Og vil eg so apturhverfa til hiñs, er eg i Ondverdu hoof um̃ ad tala, sem var, ad Men̄ skylldu varpa allre siñe Ahyggiu uppa Gud, Ps. 55. og honum alleina treista, þa vier rotum i Neyd einhvoria edur Mootlæte. Ad soñu er oss ecke bañad, miklu helldur leift ad leita Mañaña Hiaalpar nær oss aaliggur, þvi Meñerner eru skapader hvor ødrum til Adstodar, og hafa Guds Bod um̃ þad ad styrkia hvor añan̄ Iñbyrdis, Gal. 6. Gud naade, ad þvi er a øngvañ Veg so epterfylgt sem byriade; En̄ ef vier þetta riett athugum; þa dregur Mañleg Hiaalp oss so skamt a Veg a stundum, suma vantar Efnen̄, adra Viliañ, nockrer eru langt fra oss, og naa eige til vor þott villdu, nær i Raunernar rekur, en̄ Gud brestur alldrei Maatten̄, alldrei Viliañ so sem aadur er sagt, og Men̄ skulu eige þurfa ad senda laangt epter honum, þvi hañ er naalægur øllum þeim sem hañ aakalla, Ps. 145. Hier ad auke er sumum vorum Meinum so haattad, ad eingen̄ Mañ legur Kraptur gietur raaded Boot aa þeim, en̄ þar er eckert þad Bol, sem allra Meina Grædare kuñe eige ad lækna. Vel kuña Meñerner ad hiaalpa Lijfe voru optlega, en̄ þo so ad hañ vilie hafa oss hoolped i þad Siñ, añars ecke, þvi øll lifande Saal er i hañs Hende, Job. 12. En̄ þad skilur Guds og Maña Adstod, ad þott hañ deyde, þa Lijfgar hañ eilijflega. Þvi þad skal skie, sagde Lausnaren̄, Joh. 11. ad hvør sem trwer aa mig, þott hañ deye, þa skal hañ samt lifa. Giætum og þess, Brædur mijner, ad þott vier af Moñum Lidveitslu þiggium, þa kiemur hun samt fraa Gude. Edur hvadañ er þad ad oss kiemur Hiaalp aa stundum, þadañ sem Olijklegast er, og vier væntum heñar sijdst fraa? Ecke var Moyses, þa hañ var Landflootta, Exod. 2. til þess lijklegur, ad leida Israel wt af Egyptalande. Gedeons Ætt var hin miñsta aa medal Manasse, og hañ miñstur medal siña Brædra, Jud. 6. þo sende Gud hañ til ad frelsa Israel af Hende Madianitaña. Hañ sende Økienda Meñ af fiarlægu Lande, til ad færa Syne sijnum Veganeste, er hañ var en̄ þa i Reisum, Matth. 2. Hañ sende honum eirn framande Mañ Simon af Cyrenia, til ad bera Krossen̄ med honum, Matth. 27. Hañ sende Nicodemum og Joseph af Arimathia, til ad giora hañs Utfor heidarlega, Joh. 19. Eingen̄ Madur kañ um̃ þad Hogum ad hyggia, hvornen̄ Gud fer ad hiaalpa, þegar hañ er naudugur; Hañ kañ ad giefa Israel Vatn af Helluñe, Num. 20. Hañ gietur sendt Eliæ Fædslu med Hrøfnunum, 1. Reg. 17. og mettad margar Þusunder Maña med faaum Braudum og Fiskum, Joh. 6. Og eg veit ad þar er nærre eingen̄ af oss, sem til Ara erum komner, ad eige hafe hañ einhvorn Tijma reint soddañ undrunarlega Guds Adstod, ef vier hefdum Vit aa epter ad taka, og tilreikna þad Gude sem hañs er; En̄ sumer trwa aa Maatt siñ og Meigen̄, og þykiast sialfer afreka alla Hlute,

Jafnvel þoott eg ætle ad hinum Megtuga Himnaña Konunge verde lijted fyrer þvi ad giora ofs Prauternar so þwngar, ad Mañlegur Kraptur nææ skamt til ad kasta þeim af sier, þad hefur hañ optlega sijnt.

Hvad vard ur þeim Fim̃ Konungum sem Abraham hrakte med nockrum Huskoll-um sijnum, Gen. 14. Hvad vard af ollum Risunum i Canaans Lande, sem hrucku undañ Josua? Jos. 12. Hvad vard ur Pharao er hañ treiste a sijna miklu Magt og sagde: Hvor er Jehova, ad eg skyllde hlijda honum? Exod. 5. Hvad vard ur hinum sterka Goliath, er David rotade hañ med Steins-Hoggenu 1. Sam. 17. Nockrer treysta a Vijsdoom og Framsijne, eñ þad er og Hiegoome. Hvad stodudu Absalon Achitophels Klokende? 2. Sam. 16. Edur Adonia Joabs Slægvitska? 1. Reg. 1. Baada þa sloou þeirra eigeñ Pretter um̃ Halseñ. Hvar fyrer? Þviad Gud var ecke til Raadaneitis tekeñ. Sumer giora þeñañ fallvallta Mam̃on ad sijnu At-hvarfe, 1. Tim. 6 og vilia alla Hlute med honum utrietta, eñ þad er eitt vesællt Traust. Guds Gaafa er hañ ad sonu, ef hañ er riett feingeñ, añars ecke. Eñ ongvum maa hañ duga nema Drotteñ hiaalpe, og allra sijdst maa hañ Saaluñe gagna, nema þeirra sem giora sier Vine af honum, er medtaka þa i eilijfar Tialldbuder, Luc. 16. og eru þar fyrer rijker i goodum Verkum, 1. Tim. 6. Eñ hvorneñ sem ollum þessum er haatt-ad, þa er hinum þo verst fared, er so lijtt treysta Gude sijnum, ad þeir meina ad Hofding-ia og Veralldar Maña Gunst mune duga þeim framar eñ Ast hiñs mikla Allsheriar Drottens, er ollu rædur bæde a Himne og Jordu, og giora þvi marga Oleifelega Hlute þeim i Vil, eñ moote honum, og ætla ad þeir mune kuña ad bera Skiolld fyrer sig, er ho eckert eiga under siaalfum sier, þegar Drotteñ er reidur. Ofarer þeirra er so hafa breitt, maa allvijda lesa i Ritninguñe; So sem þegar Drotteñ reiddest Juda Konungum, er þeir leitudu Hiaalpar til Syrlands og Egyptalands Konunga, og kioru helldur ad vera þeirra Naudungarmeñ, eñ ad laata Drotteñ rijkia yfer sier og hei-ta hañs Frelsingiar. Þvilijkt skylldu oll Guds Born varast, helldur leita hañs i allre Neyd, til hvors þeim er varpad i fra Moodur Lijfe, Ps. 22. Og haga so Lijferne sijnu, ad hañ þecke þa fyrer sijn Born, sijna Ast-Meñ og Brædur sijns Eingietens Sonar JEsu Christi. Heyred þar fyrer Ord Drottens, af Esaiæ Spaadooms Bookar, 33. Cap. Hvor hañ geingur i Riettvijseñe og talar hvad Riett er; Hvor hañ hatar Ranginndeñ og Agyrndena, og helldur sijnum Hondum fra þvi ad þyggia Skeinkingar; Hvor hañ tilbyrger sijn Eyru, ad ecke heyre hañ Mañdraap, og lykur Augu sijn til, ad eige siaae hañ þau Illsku Poreñ; Sa mun i Hædunum bua, og Biorg-eñ munu hañs Vyrke og Verndar Hlijf vera; Hañs Braud mun honum giefast, sitt Vatn mun hañ vijst hafa. Eñ þu Doomare allrar Veralldareñar, sem i Himnen-um bijr, vertu Sool og Skiolldur þiña Barna sem a þig vona, og laat þau alldrei verda hinum skiæda Mordingia Dioflenum edur hañs Limum ad Herfaange; Laat þau bijda epter þier med Poleñmæde, og sleppa þier ecke þar til þu blessar þau og in-leider i þijns Sonar Dijrd. Bænheyr þad naaduge Fader fyrer hañs Forþienustu, Amen, J JEsu Nafne, AMEN.

Fi-

Fimta Suñudag epter Þrettanda.

Gudspialled, Matth. 13. Cap.

J Þañ Tijma. Adra Epterlijking lagde JEsus frañ fyrer þaa, og sagde: Himnarijke er lijkt þeim Mañe, hvør ed sæde goodu Sæde i Akur siñ, Eñ þa Meñ svæfu, kom Ovinur hñs og sæde Illgrese med ibland Hveitenu, og gieck i burt. Eñ er Grased spratt upp og bar Avøxt, þa auglijstest og Illgresed. Eñ Þioonustumeñerner geingu til Hws-Fødursins og søgdu honum: Herra, sæder þu ecke goodu Sæde i Akur þiñ, hvadañ kiemur honum þa Illgresed? Og hañ sagde til þeirra: Fiandmadureñ hefur þad giort. Þioonustumeñnerner søgdu þa: Villtu ad vier førum og wtlesum þad? Og hañ sagde: Nei, so ad þier uppræted eige Hveited under eins, nær þier wtlesed Illgresed. Laated hvørtveggia vaxa allt til Kornskurdarens, og aa Kornskieru-Tijmanum skal eg seigia til Kornskurdar-Mañaña: Lesed fyrst samañ Illgresed, og binded þad samañ i Vindene til ad breña þvi. Eñ Hveitenu samañsafned i mijna Kornhlødu.

Exordium.

ÞAD eru hrædeleg Ord sem Esajas Spaamadur talar til Gydinga, Cap. 6. Er hañ seiger: Heyred æævallt, Siaaed æævallt, og þecked þo ecke. Gud vere oss Lijknsamur. Hvilijkt er þetta skielfelega Straff? Hvad er Vesælla eñ ad hafa Skilningar Viteñ af Gude þeiged, og hafa þo ecke Not af þeim til þeirra Hluta sem þau eru til giørd? Þad er ad vera lijkur þeim Skwrgodunum er David uñtalar; Ad þau hafe Muñ og mæle ecke, Naser og lyckte ecke, Hendur og þreife ecke, Fætur og gange ecke, Ps. 115. Og er þo ecke ad undra þoott soddañ Straff kiæme yfer þa sem þessa Maalleisingia, þessa dauda Hlute, Stocka og Steina giørdu sier ad Gudum, og dyrkudu þa i Stadeñ hiñs lifanda Guds, sem bæde þa og alla Hlute skapad hefur; Þvi David seiger hier strax epter, ad þeir ed giøra þau sieu lijker þeim. Eñ þess er ad giæta, Børn mijn, ad Spaadoomur þesse Esajæ, hefur aatt sier leingre Alldur, eñ nu hañs Daga, þvi þegar DRotteñ JEsus frañsette fyrer Foolked Epterlijkinguna uñ Sæded er fiell i Fernslags Jørd, Matth. 13. Og Læresveinarner spurdu hañ ad, hvar fyrer hañ talade i Epterlijkingum til þeirra, þa vijsar hañ þessum Spaadoome Esajæ til Gydinga er lifdu a hañs Døgum og forsmaadu Evangelium Rijkesins, er hañ bodade þeim, seigiande: Þar fyrer uppfyllest a þeim Spaadoomur Esajæ, er seiger: Ad Heyrande mune þeir heyra og ecke skilia, og Siaaande mune þeir siaa og ei þeckia. Ecke er sw Meining Frelsarans, ad Gud vilie ecke uña þeim Skilnings siña Heiløgu Orda og Riettinda, þvi hañ vill ad aller Meñ Hoolpner verde, og komest til Sañleiksins Vidurkieñingar, 1. Tim. 2. Helldur seiger Esajas, og DRotteñ epter honum Orsøkena til þessarar Andlegu Deifu og Blindñe i sama Stad med þessum Ordum: Hiarta þessa Foolks er hart orded, og þeir heyra Þwnglega med Eyrunum, og lykia Augunum aptur, so þeir siaae ecke med Augunum, og heyre ecke med Eyrunum, og skilie med Hiartanu, ad þeir snwe sier og eg lækne þa, Esa. 6. Hvar af audsært er, ad Sokeñ er hia Møñunum, og ecke hia Gude. DRotteñ sette frañ margar Epterlijkingar i þessum sama Capitula, og medal aññara þa ed Samstundis var uppleseñ, eñ eingeñ var sa ed spurde hañ epter heñar Þijding,

U

ßing, nema alleina hañs Læresveinar. So lijted ønktudu þeir þessa Guds Giøf, þar fyrer var þeim ecke unt ad vita Leindardoom Himnarijkis. Ecke þarf eg þessa føgru Epterlijking fyrer ydur wt ad skijra; Hiñ stoore Byskup, 1. Pet. 2. med þa vellærdu Tungima, Esa. 50. hefur þad so vel giørt med sønnum Ordum, ad ecke er Aboota vant, þar hañ svarade Læresveinunum þañeñ, Matth. 13. Sa er sæde hinu gooda Sæde, er Mañsins Sonur, eñ Akureñ er Heimureñ, eñ hid gooda Sæded eru Rijkesins Syner, eñ Illgresed eru Synder hiñs Vonda, eñ Ovinureñ er sæde þvi, er Dioful eñ, eñ Kornskurdar Tijmeñ er Ender Heimsins, eñ Slaattu-Meñerner eru Einglarner. Þar fyrer so sem Illgresenu verdur samañsafnad og i Ellde uppbrendt, so mun og verda a Heims Endernum. Mañsins Sonur mun senda Eingla sijna, þeir ed munu samañsafna wr hañs Rijke øllum Hneixlunum, og þeim ed yfertroda Løgmaaled, kastande þeim i Ellds Ofneñ, þar mun verda Oop og Tañagnijstran, þa munu Riettlaater skijna eins og Sool i Rijke sijns Fødurs. Hvør Eyru hefur ad heyra, hañ heyre. Þesse er Utskijringeñ, Brædur mijner; Og er þad Maala sañast, ad hun er so agiæt, ad Gydingar hefdu vel maatt forvitnast nockud framar uñ Skilning Epterlijkingareñar, so sem Læresveinarner giørdu, hefdu þeir lagt nockurn Hug a sitt Maal. Eñ þess er ad giæta, Børn Guds, ad fyrst ad Spaadoomur Esajæ naade til Gydinga sem lifdu a Christi Døgum, meir eñ 700. Arum sijdar, og var þa af hønum stadfestur; Þa er Audvitad, ad hañ eirueñ nær til vorra Daga sem nu lifum, þvi so sem þad ad Guds Rijke er til vor komed fra Gydingum, søkum þess Þeckingarleysis sem i þeim var, Eph. 4. So eru og til vor komnar allar þær Vidløgur og Hootaner, sem a þeim munu ad fullu hrijna, er giøra sig þess eñ nu i Dag Overduga, og forsmaa Guds Son og under Footum troda, Heb. 10. Nu fyrer þvi ad eingeñ Þørf er ad wtskijra þessa Predikun HErrans, framar eñ giørt er, so sem aadur er sagt; Þa vil eg kvedia ydur þeim dijrmætu Ordum er hañ Endar þessa sijna Utleggingu med: Hvør Eyru hefur ad heyra, hañ heyre, Og alleina tala uñ þa Hlute af Gudspiallenu, er oss vekia meige til ad þeckia vorn Vitiunar Tijma. Hiaalpa oss þar til O þu goode Gud med Naad þijns Anda, fyrer JEsum Christum, AMEN..

Utleggingeñ.

FRelsareñ seiger i øndverdu Gudspiallenu, Ad Himnarijke Sie Lijkt Mañe nockrum er Saade goodu Sæde i Akur siñ. Af hañs eigeñ Utleggingu er audsied, ad Sæded merker hier añad eñ i nærst fyrerfarande Epterlijkingu, þar merker þad Guds Ord, eñ hier Meñena, sem Guds Ord eiga ad heyra. Þessu gooda Sæde, saade DRotteñ strax i Upphafe Skøpunar. Gott Sæde voru þau Adam og Eva, þegar Gud saade þeim nidur i Alldengardeñ: Margt hefur þar Gras fagurt vered, mørg føgur Eyk, og margur bloomlegur Avøxtur, þo eingeñ nærre til Lijka vid þau, þvi Madureñ var epter Guds Mynd skapadur, seiger Ritningeñ, Gen. 1. Baaru þau þess vegna laangt af øllum skøpudum Skiepnum a Jorduñe, Eñ jafnskioott kom þar Fiandmadureñ, Gen. 3. og stack þeim Andlegañ Svefnþorn, so þau tooku nidur fyrer sig, og virdtu meir þa Skiepnu Guds, sem þeim var miklu Oædre, helldur eñ sialfa sig, epter Slægdarfullre Diofulsins Aeggian. Sijdañ hefur hañ alldrei vantad Sæde til ad spilla Guds Akre med. Strax var þar eirn Mordinge i Adams Hwse, Gen. 4. Og þoott ad Gud sette hañ wt fraa þeim litla Safnade siña Barna, sem þa var a Jorduñe, þa varde þad ecke leinge, þar til Ovinureñ saade aptur Illgresenu a medal Hveitesins, og kom Guds Sonum, sem voru þeir af Nidium Adams, er Guds Otta giættu til ad elska Mañaña Dætur, sem voru Cains Affspreinge, hvar af oox þad Illgrese, fyrer hvørt ad

Gud.

Gud upprætte hina Vantrwudu Verolld, Gen. 6. þegar hønum i þad Siñ virdtest KornskieruTijmeñ komeñ vera, og ecke var epter nema Illgrese eitt a Jorduñe, ad frateknum Noa og hañs Hyske, og þo var þar eirn Spottare, eirn Ohlijdeñ Sonur i hañs Hwse, Gen. 9. so ad epter Flooded, þegar þar voru ecke nema Atta Kornstaung= er i Guds Akre, þa var þo eitt Illgrese a medal þeirra; Og er framlidu Stunder, kiæf= de þetta Andskotans Sæd=Verk so Hveited, ad þess giætte valla, og þad so miøg, ad þad ætlade ad vaxa upp i Himeneñ þegar þeir bygdu Turneñ Babel, Gen. 11. og æt= ludu sier ad taka Ráadeñ af hinum Almattuga, so ad eige skylldu þeir adskiliast, og so hefur þad jafnañ geinged frañ epter Olldunum. Pegar Gud kallade Abraham af Ur i Chaldea Lande, Gen. 12. og uppfrædde hañ sialfur i þeirre Himnesku Speke, þa sade hiñ Alvitre Hws=Fader goodu Sæde i Canaans Lande, þo spratt þar upp strax eitt Illgrese, eirn Hard=Fugl Ismael, Gen. 21. eirn Offsooknare, ein Ambatt, sem ad vanvyrdte Hws=Moodur sijna, Gen. 16. J Kvide Rebecku voru Tvær Piooder, og sa meire offsookte þañ miña, Gen. 25. Esau Gudlaus Madur hiñ frooma Jacob, Gen. 27. Og þo var ecke Jacobs Hws fyrer utañ Illgrese; Par var ein Lauslaat Dootter, Gen. 34. Par voru Tveir Mordingiar, Gen. 34. Par var eirn Son= ur, er fleckade sijns Fodurs Sæng, Gen. 35. Par voru Niju Brædur, er selldu siñ eigeñ Broodur Mañsale, Gen. 37. Laangt er soddañ allt upp ad telia. A medal Christi Toolf Læresveina var þar eirn DRotteñs Svikare, Joh. 6. Pegar Akur hañs Christne var sem bloomlegastur, so ad aller Hluter voru Sameigeñleger med þeim Trwudu, og þeir selldu Eigner sijnar, og baru frañ fyrer Fætur Postulaña, Act. 4. þa skaut Diøfulleñ þar strax Illgresenu iñ, þegar Ananias og Saphira leindu af Jard= ar Verdenu, Act. 5. Hvorneñ Simon hiñ Fiolkuñuge, Act. 8. spillte Guds Christ= ne, er lioost bæde af Postulaña Giorningum og odrum Christeñdooms Søgum. Og hvorsu miøg Paulus kvartar uñ Vanskickunena i DRotteñs Kvølldmaaltijd, 1. Cor. 11. so og skamarlegt Samræde med naakomnum sier, er hañ seiger, ad ecke heyr= est jafnvel medal Heidingiaña, 1. Cor. 5. Pad ma alkuñugt vera af hañs Briefum til Safnadarens i Corintho. Fyrst nu ad Diøfulleñ fieck slijku til Vegar komed a medañ Gud talade sialfur vid Meñena, eins og Madur vid Mañ talar, a medañ ha= ñs Eingieteñ Sonur, voru Hollde Jklæddur, flutte Eyrende sijns himneska Fodur hi= er a Jorduñe, medañ Heilagur Ande med sijnelegum Krapte og Jardteiknum aug= lijste sitt Guddooms Almætte i Moñunum og a medal Mañaña, þa ætlunst ecke til ad hañ mune nu sijdur verka i Bornum Vantrwareñar, Eph. 2. þar vier meigum glogg= lega vid þad kañast, af þeim Løstum og Skømum, er Daglega i Voxt fara a medal vor, ad Satan er ofañ komeñ, hafande Bræde mykla, Apoc. 12. Pvi mætte oss ve= ra umhugad ad þeckia vorn Vitiunar Tijma, er oss so optlega bodadur verdur i Guds H. Orde, og vilie Meñ ecke Guds Vitiunar Tijma þeckia; þa þeckie Meñ þo Andskot= añs, þvi sijdañ Christne hoofst i Lande þessu, hygg eg hañ alldrei hafe meira Rijke haft vor a medal i sumum Hlutum, eñ nu uñ Stunder. A øllum Olldum hefur hañ sad

Illgresenu a medal Hveitesins, Eñ þo hefur þad optast vered og vijdast, ad Skoṁeñ hefur Skom heited, og Dygdeñ Dygd, jafnvel hia þeim, sem ecke hafa Dygdena elsk- ad nie hatad Skomena: Eñ nu heyrest mier ad Meñ hroose sier af Lostanum, og setie Dygdaña Nafn uppa þa. Ismael er tekeñ til ad offækia Isaac, og Agar ætlar ad reka Sara wt wr Hwsenu. Abimelech er fareñ ad drepa hina skilgietnu Brædur- nar, Jud. 9. so hañ Frillu Sonureñ meige einsamall rijkia. Agyrndeñ er Framsijne kollud, Drambsemeñ Hofdingsskapur, Hræsneñ Vitska, þegar Meñ brioota Riett- eñ, kalla Meñ þad ad byggia hañ, þegar Meñ sleppa Skalkum og Illrædis-Moñum Ohegndum, þa nefna Meñ þad Kiærleika og Myskunseme. Hyrduleyse og Toomlæ- te i sijnu Kalle og Embætte, heiter Speke og Fridseme. A Dogum Christi Onijttu þeir Guds Logmaal med sijnum Setningum, Matth. 15. þa hofdu þeir ecke Log-Book nema Moysis Logmaal. Eñ þess være Oskande, ad ecke Onijttu Meñ nu Konung- sens Log med sijnum eigeñ Pootta, nær þeim rædur so vid ad horfa. So salsar nu Andskoteñ Guds Stedia a medal vor, og setur hañs Mynd og Yferskrift a svikeñ Malm, og þetta verkar hañ med Slægd og Kuñattu so mikelle, ad so sem ad Illgresed er vandþeckt fra Hveitenu, adur eñ þad er fullvaxed, Matth 7. so þeckia Meñ ecke þessa Ulfa, fyrr eñ Sandar-Giærañ er af þeim dreigeñ, og þeir bijta Hofuded af Skom- eñe, so hun fær ecke leingur dulest. Veit eg ad Fiandmadureñ brwkar Einfelldne og Hugleyse margra til slijkra Hluta, og er þad noogu Illt, þvi gratlegt er til þess ad vi- ta, ad Farkiænskañ og Otteñ fyrer þvi, sem eckert er, skule so drottna i Verolldeñe, ad faer añadhvort vite hvad þeir eiga ad giora, edur þora, þoott vita meige, Eñ hvorneñ sem þvi er vared, þa villda eg þess Oska, ad þegar DRotteñ lijtur af Himne ofañ yfer Mañaña Sonu, Ps. 14. ad hañ hefde þa ecke Orsok til ad klaga eins og Jeremias Cap. 5. er hañ seiger: Nu vel, sa aume Flockureñ og skynlaus, vitande ecke neitt af DRotteñs Veige, og af sijns Guds Riettindum. Eg vil ganga til hiña Volldugu og tala vid þa, þeir munu vita af DRotteñs Veige, og sijns Guds Riettindum; Eñ aller samañ hofdu þeir Oked broted og Togeñ i sundur slited. Hvar fyrer kiemur nu oll þesse Olucka? Þvi hefur Fiandmadureñ so mikeñ Framgang? Er hañ sterkare eñ Gud? Fiærre sie þvi, hañs Sonur hefur Einusiñe rænt hañ siñe Harneskiu og sijn- um Vopnum a hvor hañ treyste, Luc. 11. Hvad þa? Hvor er Orsokeñ? Þviad Meñ vilia helldur lia Limu sijna til Ibwdar Syndeñe, helldur eñ Riettlætenu til Verkfæra, Rom. 6. Gud vill lata erfida i sijnum Vijngarde, Matth. 20. Þar fyrer vill margur hafa sig undañ þeigeñ ad liast honum til Þioonustu, jafnvel þoott ad þeim sieu Launeñ vijs a Himnum, er honum til Handa ganga, eñ þad er Iñdællt ad giorast Verk-Þræll Andskotañs, þvi hañ leggur Kodda under Hofud Syndarans, Ezech. 13. þoott Meñ fyrer vijst vite ad hañ laune med Ellde og Breñesteine, Apoc. 14. med Oope og Tañagnijstran, Matth. 13. so sem DRotteñ adkvedur sijdarst i Utskijringu þessarar Epterlijkingar. Þegar Meñ Svafu, Kom Fiandmadureñ Og Saade Illgresenu Medal Hveitesins, seiger i Textanum. Ecke er med þessu meint

eın

ein Stiett helldur eñ oñur, Eñ alleina Tækefære þad sem Ovinureñ brukade til ad sa Illgresenu nidursaad i Akureñ, þad var Svefn-Tijmeñ. Samt maa eg taka mier Orsök hier af til ad tala þar um̃, ad eg hygg oss verde nockud Svefnsamt allmorgum i baadum þeim Stiettum, sem Yfirraadeñ hafa, so ad Fiandmañenum þar fyrer optlega giefest Tækefære til ad spilla Guds Akre med Illgresenu. Taked fyrst til aa mijnum Helgedoom sagde DRotteñ vid Jerusalems Eingla, er hañ baud þeim ad slaa þa alla sem ecke teiknader voru, Ezech. 9. Eg vil fyrst taka aa oss sem berum Arons Skrwda. Hvorneñ mun lijda um̃ hinar smaau Kornsteingurnar i Guds Akre? Mun þær ecke vanta aa stundum þañ heilnæma Vokva, er þær eiga ad spretta af, so ad þeim kyñe safnad ad verda i Bindene Guds Barna, þegar Uppskieru Tijmeñ kiemur? Eg hygg ad i þessu sie mikell Brestur hiaa allmorgum, hvad Gud Naadarsamlega lagfære, og giefe þeim ad ydrast er i þessu er so miog Aboota vant. Eñ seiged mier, hvad giora þeir ed þañeñ breita? Sofa þeir ecke? Mun ecke Fiandmadureñ hafa nooga Orsök til ad saa Illgresenu þegar so til geingur? Pad er hægt ad giora Hveited ad Illgrese, eñ ad laata Hveited aptur hverfa til siñar fyrre Naatturu, þegar þad er Einusiñe orded ad Illgrese, þad heyre eg sagt ad sie Omögulegt, so er þvi og vared i Guds Akre, margs Ungmeñis Naattura kañ ad vera good, eñ þvi velldur Fiandmadureñ, og þeir sem eiga hier um̃ ad hyrda, nær þeir forsooma sitt Verk, og giefa honum Rwm; ad hun venst aa þad Illa sem er audnæmt, þvi hun heyrde lijted af þvi Gooda, og dregst so Unglingureñ aa Legg, ad baagt kañ vera vid ad giora, Venur so adra epter sier, nær hañ er gamall orden; So ad þesse Drepsoott smijgur so Mañ af Mañe, þar til hun spiller heilum Akre. Þeir sem eta þetta Illgrese, sem hier gietur um̃ i Evangelio, verda blinder edur glaamsKigner. Hvad munu þeir verda sem uppalast med þeim er so eru uppalder? Blinder af Blindum Leidtogurum. Og þetta siaa nockrer af vorum Kieñemoñum og leggia þar ecke til. Sofa Meñ þa ecke? Mun Satan forsooma þetta Tækefære? Eg vil ei tala um̃ þad, hversu lijted ad sumer af oss vanda Kieñinguna af Predikunarstoolnum; Fiñast munu þeir ed ætla sig vel hafa reked Guds Eyrende, Ef þeir fylla upp Eyru Tilheyrendaña med Haareiste nockru og Mælge þeirre er hvorge aa heima, eñ giæta ecke ad þvi, hvort hiñ Sturlade fiñur Huggun þar i, hiñ Faavijse Leidrietting, hiñ Dofne og Hyrdulause Uppvakning, hiñ Ogudlege og sa ed forsmaaer Gud og hañs Riettinde, þad sm̃ hm̃ tilheyrer, sm̃ er Hotun Guds Reide og eilijfrar Fyrerdæmingar. Hvort aller þesser fiña þad i eirnre Predikun, þad athuga sumer Meñ ecke so gaumgiæfelega a stundum; Þegar Meñ hripsa eitthvad ut ur eirnre Book til ad giora Afsokun sijna, giætande ecke miog smaasmuglega ad, hvort þad gagnade ad tala a þeirre Tijd, edur i þeim Sofnude, sem honum er a Hendur faleñ til Umoñunar, samt þvo Meñ Hendur sijnar fyrer Folkenu, og kalla sig saklausa af Bloode hiñs Riettlaata, Matth. 27. sem þo ecke hrijn a þeim er tapast, sokum Faafrædis þessara Vesælinga. Eñ hañ sem i Guds Stad er settur, forsoomade ad giefa hañs Hiwum i riettañ Tijma þad sem byriar, Luc. 12. og ætlar ad Gud mune ecke krefia þess af siñe Hende sijdañ,

Ezech. 33. jafnvel þott hiñ Fadfroode meige deya i sijnum Syndum, nema Gud vilie meire Myskun a giora, vegna hañs Toomlætis er honum a ad undervijsa, og aamiña Foreldra og Husbændur ad giora Skylldu sijna, þar sem hañ fær ei sialfur tilkomest. Seiged mier, er ecke þvilijkt ad sofa? Mun Ovinureñ ecke færa ut siñ Reit i Guds Akre vid allt þetta? Eg vil ei faa mier til Orda, hvorsu ad margur Leigulide er ragur i þvi ad straffa Odygder og Glæpe hia þeim sem eru nockurs Maalsmetande, eirn Maaltijd Matar, eirn Bikar aafeings Dryckiar, eitt Hundrads Virde edur miña a Stundum, þvær af allar Synder hiñs Gudlausa, hia þeim er so eru lynder, launande so skamarlega sijnum Velgiorda Moñum, ad þeir pretta þa um Gagn Saalar siñar, og þañ mesta Velgiorning er þeir kyñu þeim aptur ad sijna, sem er ad seigia þeim til Synda siña, so vanhelga þeir Gud fyrer eirn Miolhnefa, so sem Drotteñ ad Orde kiemst. Ezech. 13. Og þott eckert af þessu i mille kome, þa helldur Otteñ fyrer Ofrijke þess Vollduga, morgum af þeim er sig kalla Umbodsmeñ Christi so i Taume, ad þeir ecke þora Muñenum upp ad luka, hvoriar hellst Skamer og Klæke sem þeir horfa aa. O! vei, O! vei, Seiged mier i Guds Nafne, seiged mier, er ecke þvilijkt ad sofa? Mun ecke Fiandmadureñ hlæa ad þessu, nær Guds Pienarar draga hañs Ploog so Kappsamlega, og fiña ad þad meige um vorar Tijder seigia, er Drotteñ sagde fordum um Hyrdarana i Juda: Aller þeirra Vokumeñ eru blinder og vita alls eckert, Mallauser Hundar eru þeir, og kuña ecke ad giellta; Peir eru later, liggia og sofa giarna, Es. 56. og þesser hiner graadugu Hundar, kuña þo alldrei sadder ad verda; Og þetta hid Sijdarsta vellldur, ad Meñ eru so spaker i þvi ad umvanda vid adra i Guds Stad. Balaks Fiemuner orka þess ad Asnañ verdur fliootare til ad seigia satt, helldur eñ Spaamadureñ sem a heñe situr, Num. 22. So þegar eirn Hofdinge fær ecke ad heyra Sañleikañ af Preste sijnum, sem aa og maa seigia honum til Syndaña aan allrar Misvirdingar, þa verdur hañ a stundum ad heyra þad af Fiandmañe sijnum, af hinum miñsta Pienara, af einum Bonda, sem ad giorer Skom til Kieñemañsins er þetta ætte ad giora sier til Forsvars hiaa Gude, eñ hinum til Saalar Bata og ongrar Mijnkunar, nema hañ þykest meire Madur eñ David er þolde Nathan Spaamañe Sañyrdeñ Reidelaust, 2. Sam. 12. Og ef hañ heyrer þad af ongvum af þessum, þa mun hañ þad heyra af Domara alls Hollds a sijdarsta Deige. Og þott Meñ sieu nu so spaker vid Hofdingiana og þa hvorra Valld Meñ ottast, þa vantar Meñ ecke suma hvoria a stundum, ad bruka sijns Embættis Myndugleika vid Lijtelmagnañ, ecke til ad Leidrietta hañ, edur til ad Vandlæta i Guds Stad, helldur til ad Otta Moñum med þvi Vallde er vier hofum til ad leysa og binda Syndena a Jordu, Matth. 16. og til ad hefna sijn a þeim er Meñ þykiast varhendt eiga, Gud veit ad eg lijg ecke, ad þesse munu Dæmeñ giefast, og þo fleire eñ eitt. Eñ eg bid ydur, ad þier athuged, þier sem þetta adhafest; Eg bid seige eg i Guds Nafne, ad þier athuged hvad skielfeleg Haadung ad þetta sie, og hvorsu ad Blood Drottens JEsu þad dijra Saatt-maalans Blood mune hroopa i Himeneñ, þegar þad er so Allmeñelegt hallded af einum Synda Præl, er væneft ad þessu Guds Umbode

sem fyrer þeirra og allra Mañа Synder er Krossfestur, Seiged mier þier Darrar, mun Gud hafa nockrum umboded ad foottroda þañeñ sitt eiged Blood? Hvors miñste Drope ad er Dijrmætare, eñ ad Himen og Jord meige i nockurn Samjøfnud koma.. Þessu vil eg hafa viked til þeirra er setia eirn Vesæling ut fra heilogu Altaresins Sacramento fyrer litlar edur aungvar Saker, og optlega þær er þeir sialfer þykiast vid hañ eiga Vited þier ecke, þier Hræsnarar, ad hvilijk Utsetning er eitt DRottens Reidarslag til þess ad straffa med Gudlausa Meñ, og hañs Nafns Forsmaanara. Þo skameſt þier ydar ecke ad taka ydur þad i Hond til ad slaa þa med, er ydur er illt i Skape vid. Hvorsu vel hafe þier geimt ydar Herra Bodords? er hañ seiger: Blessed þa er ydur bolva, Giored þeim Gott er ydur ofsækia, Matth. 5. ad þier sieud Born mijns Fodur sem a Himnum er. Eñ þegar þier bruked hañs Dyrdarfullu Stoormerke til ad ressa þeim er þier þykest eiga Hefnder ad giallda, hvors Syner erud þier þa? Ecke hañs er skipade ad lijda Illgresed til Kornskieru Tijmans, helldur hiñs sem er Mordinge Saalnaña, Joh. 8. Ecke hañs sem gieck i krijng, giørde Gott og grædde alla, Act. 10. Helldur hañs er geingur um kring sem greniande Leon, leitande ad þeim, er hañ faae uppsvelgda, 1. Pet. 5. Þegar Drotteñ Jesus gieck um Samariam fordum Daga, þa sende hañ undañ sier Læresveinana, ad tilreida sier Herberge i Borgeñe, eñ Bæjar-Meñ villdu ecke taka vid honum, þvi hañ hafde þañ Snid a sier, sem villde hañ reisa til Jerusalem; Eñ Samaritani hotudu alla þa, er sooktu helgar Tijder þaangad, þa reiddust þeir Jacobus og Johañes, og søgdu: Meistare, villtu ecke ad vier seigium ad Elldur kome af Himne og fortære þeim, eins og Elias giørde, Eñ hañ blessadur snerest vid, straffade þa og sagde: Þier vited ecke hvors Anda þier erud, þvi Mañsins Sonur kom ecke ad hañ tortinde Saalum Mañaña, helldur ad hañ þær hoolpnar giørde, Matth. 9. Þetta giørdu þeir Johañes og Jacobus af Einfelldne og Ohorsu Vandlæte vegna Drotteñs, og þo aatalde hañ þa so hardlega; Eñ af hvorium Anda giøred þier þetta? Ecke Guds, helldur Andskotans. Seiged mier; Er ecke þad ad kalla Elld af Himne, ad baña Moñunum hina kroptugustu Lækning Saalar siñar, og steipa þeim so til Helvijtis, ad so miklu Leite, sem i ydar Vallde stendur? O! þier skynlauser Vargar; Laated af soddañ Ede, nema þier sialfer vilied þola Bræde Drotteñs um alla Eilijfd, i þvi Dijke sem rijkur af Elldе og Breñesteine, Apoc. 21. Vakned upp og sofed eige leingur; Giøred Ydran, þviad ydar Hiarta er ecke riett fyrer Gude, Act. 8. Hvor Eyru hefur ad heyra hañ heyre. Eg villde og faatt eitt vid ydur talad hafa, þier Veralldar Hosdingiar, med ydar goodu Leise: Munu þeir ecke fiñast ydar aa medal, er Svefnhoggve rene aa i Doomara Sæte, edur nær Meñ eiga ad giøra Verk siñar Kallanar, sem Gud og Konungureñ hafa þeim aa Hendur faled: Eg vil eige tala um þad, hvorsu Meñ leita sier Fordilldar i ad spilla Stefnum og Vitnum, þvert aa moote Løgmaalenu, nær Moñum rædur so vid ad horfa, ad wtleggia Løgeñ epter þvi sem Meñ þykiast vid þurfa i þad Siñ, og aka þeim eins og Seglum epter Vedrenu. Þau munu Dæme giefast, ad ei-

rn og hiñ same Doomare hefur i eirnre Sok dæmt epter einu Logmaale, og hvert a mote hinu sama i odru eins Maale, ecke fyrer nockur Olijk Atvik edur Hættalag Sakaña, helldur alleina epter þvi, sem hañ hefur uñad þeim til, sem hafa vered fyrer Doome hañs. Seiged mier, Er ecke þetta ad sofa? Þyker ydur ecke Von a ad Akur Fiandmañsins grooe vid þetta. Hvorsu Ohlijfner eru Meñ i þvi ad tradka Maalunum, og þoott eg segde Blygdunarlauser, þa segda eg ecke ofmiked, þvi Meñ giora þad so berlega a stundum, ad þad er ollum heilvita Moñum auglioost, ad Meñ setia þær Flækiur i Dooma sijna, sem eirn Talsmadur, edur saa sem ætte ad veria Hofud sitt, skyllde ecke añarstadar þora ad brwka sier til Forsvars. Eg vil eige faa mier til Orda um opeñbera Riettar-Neitun, hvorsu Slægvitrer Meñ eru i þvi ad skioota Maalum a Frest, aan allra Orsaka, so ad hiñ Faatæke og Einstædingureñ, og jafnvel a stundum þoott hañ sie Maalsmetande, ef Doomareñ er honum mootfalleñ, þeir neydast til ad standa af Riette sijnum, og þeim leidest edur hafa ecke Efne a, ad sækia hañ framar, og vilia helldur giefa epter Sok sijna, eñ spilla Tijdeñe, og voga Gotze og Omake uppa þañ Riett, sem Meñ eiga ad sækia i þvilijkar Hendur. Hvad sijnest ydur nu gooder Meñ? Mun ecke Skaalkureñ og hiñ Ogudlege vaxa vid allt þetta, og æsa somu Skañer Ottalaust: Og þegar honum so hrockur yfer, Sokum Raangsleitnis þeirra, er Riettenum eiga ad stijra, þa kallar hiñ Ohlutvande, ad Gud hafe Pocknan a sier, af þvi hañ lætur hañ vaxa til Kornskieru Tijmans; Eñ þeir sem Gud hefur um boded, forsooma ad taka Hneixled og hid Vonda i burt wr Israel, Devt. 17. Þegar nu so ber vid, þa kalla eg ad Riettureñ sofe, af þvi eingeñ er til ad vekia hañ, er ecke slijkt ad raada Dioflenum Verk-Præla til Handa i siñ Akur? sem ad mykiu sijdur forsooma hañs Verk, eñ hiner er Guds Ploog eiga ad draga, og være gott ef hier med være kyrt laated. Eñ þess være Oskande, ad ecke lidu Meñ alleina hinar verstu Skañer og Ohæfu, helldur og tæke þær ecke i Forsvar, so sem er Vanskickun og Ølæde under Guds Orda Heyrn, Gudlastaner, Vanbrwkun hañs Dijrdarfulla Nafns, til ad skiema siñ Naunga med, og margt þvilijkt fleira, sem heidvirdur Madur mætte skamast sijn ad nefna, eñ sumer ecke bligdast vid ad forsvara, edur ad miñsta Koste nærre Ostraffad-laata, so þad sem añarstadar i Christnum Londum, er med Utlegd, edur og odrum þwngum Alogum straffad, þvi sleppa Meñ hier alldeiles, edur og laatast straffa þad so sem litla Yfersioon eñ ongvañ Stoor-Glæp. Eg hefe lesed i Guds Mañs Rite, er lifde fyrer Hundrad Arum hier i Lande, hvors Saal nu lifer i Himnenum, eñ Miñingeñ er agiæt a Jordune: Hañ seigest hafa talad vid eirn Mañ, er sagt hafe, ad hañ ecke villde sveria raungañ Eyd, þoott honum Sex Hundrud giefeñ være, eñ hefde hid Siounda vered i Bode, þa munde kañskie hafa ruñed a hañ Tvær Grijmur, skrifar þesse Guds Madur. Þetta var ad soñu ein Hofud-Skom, er hañ talar um; Eñ ecke hygg eg Meñ þurfe ad kaupa soddañ nu um Stunder Sumstadar, þad mun faast Okeypis, ef Doomareñ er velviliadur, þeim er aliggur, sierdeilis ef ecke liggur vid nema Guds og Konungsins Riettur. Seiged mier, mun þad ecke eiga hia þeim heima, er so breita, sem D. Rotteñ seiger

er vid Juda, Ezech. 16. Ollum Skiækium verdur Fie giefed til, Eñ þu hefur giefed þijnum Fylgiu-Moñum Peninga. Er ecke þetta ad sofa? Er þad ad undra ad þuñskipad er i Guds Akre af Hveite-Staungeñe, nær so til geingur, og þoott Guds Pienarar kvarte hier uñ, og fære jáfnvel slijkt under Log a stundum, epter Skylldu sijns Embættis, þa fa þeir ongvu a-orkad, mæta helldur Araasum þar fyrer, og ei bligdast hiner þar vid, þoott þeim sie hier uñ brixlad, helldur sla vid þvi Hnackanum, so sem Meñ plaga ad seigia, og giora eins og Salomon seiger uñ Skiækiuna, ad hun striwke sier uñ Andlited og seige: Eg hefe eckert illa giort, Prov. 30. Þeir blygdast þar vid ad soñu uñ Stundar Saker, eñ reka ei ad sijdur Fiandaňs Eyrende, so sem hefdu þeir Valld sitt og Veitslur af honum þeiged, eñ ecke af Gude nie Konungenum. Þyke nu nockrum so sem ad þetta hitte a sig, þa mun sa giefa Hliood af sier sem akiemur, eñ margt af þessu er almeñara og kuñugra, eñ ad hier þurse mørg Vitne ad leida. Eg fiñ þad ecke med þvi ad grafast þar epter, þetta er yfer allt seiger DRottēn uñ Klæke Gydinga, Jer. 2. Bref og Doomar Maña skulu þad satt giora, er eg ritad hefe, og sialfer þeir ed æfa þvilijkt, munu þad þeckia, þoott eige vilie þeir ad giora, nema þeir sieu forbrender i Samvitskum, og hafe mist alla Tilfiñingu: Nema hiñ graduge Hræ-Fugl Dioflleñ hafe rigna lated i Augu þeim heitum Saur, eins og Titlingarner i Augu hiñs gamla Tobiæ fordum Daga, Tob. 2. Sagañ seiger, ad hañ hafe læknadur orded med Galle Fiskiarens, þegar þvi var ryded a hañs Augu, þa datt Hreystred af þeim, Tob. 11. Eñ eg veit ecke hvad þessum mune til Lækningar verda, fyrst Guds Blood fær þess ei orkad, og ecke þad beiska Gall og Edik, er honum var bored, Matth. 27. þegar hañ kvaldest fyrer þessar þeirra og allrar Veralldareñar Synder. Eg veit ecke hvad þeirra Augum mune uppliwka, nema hin stæka Svæla Helvijtis Ellds, hun mun liwka þeim upp ad vijsu. Aňara Maña Augu skieñer Reikureñ og slioofgar þaug, eñ þessa mun hin eilijfa Svæla heilskigna giora, ad þeir so lokssins siae hvor aňars Skoñ, sem hafa giort Samband a moote Gude og hañs Christne, og ecke villdu upplaata sijn Augu a moote hañs Riettlætis og Nadar Geislum, medañ þeir plagudu hañs Utvallda i Rijke sijns Fodur, sem er Hofdinge þessa Heims: Og þad er uñ þa riett sagt er Seneca skrifar uñ Claudium, ad hañ ecke þeckt hafe ad hañ daudur var, fyrr eñ hañ sa Lijkfør sijna. Seiged mier nu i DRotteñs Nafne, seiged mier, er ecke þvilijkt ad sofa? Er ecke þad ad vera Sadmadur Fiandmañsins, og spilla Guds Kornekru af ollum Kroptum? Hvor Eyru hefur ad heyra, hañ heyre. So heyre þier nu Ord DRotteñs sem i Landenu bwed, þier sem hañs Uñbod er a Hendur faled. Heyred þier sem standed fyrer Altare hiñs Allra Hæsta, hvad hañ bijdur ydur, af Ezechielis Spaadooms Bookar 33. Cap. Eg hefe sett þig fyrer Vord yfer Israels Hws, nær eg seige til hiñs Ogudlega, þu skallt Dauda deyia, og þu varar hañ ecke vid, og seiger honum þad ecke, so ad hiñ Ogudlege kuñe ad vakta sig vid sijnu Ogudlegu Athæfe, so ad hañ meige lifa, þa skal hiñ Ogudlege deyia fyrer siña Synda Saker, eñ hañs Bloods vil eg krefia af þiñe Hende. Og so ad þier kuñed med þess meira Frelse og Myndugleika,

ka, og betre Samvitsku ad Straffa, Ogna og Aminna i Guds Stad, þa haged Lijferne ydar so sem Christi Pienarar og Raadsmenn hanns Leyndardooma, 1. Cor. 4. giefande øngvum nockra Hneixlan, so ad vor Pioonusta verde ecke lostud, helldur i ollum Hlutum hegdum oss, so sem Guds Pioonustu Menn, epter Bode St. Pauls, 2. Cor. 6. Heyred þier hiner Volldugu i Landenu, og þier sem Gud hefur Sverded i Hendur feinged, Heyred þier Ord DRottens, Læred Gott ad giøra, leited epter Riettenum, giøred Riett hinum Underþryckta, Laated hinn Munadarlausa Logum naa, og taked ad ydur Maalefne Eckiunnar, Es. 1. Hallded Doomenn og Riettvijsena, Frelsed hinn Underþryckta af Hende Offsooknarans, og sturled ecke hinn Framanda, Foðurleysingiann og Eckiuna, og giøred øngvum Ofrijke, seiger DRottenn Zebaoth, Jer. 22. Huxed ecke med ydur, ad nær þier þessar Guds Aminningar ad øngvu hafed, ad hann mune þa vera lijkur ydur, þoott hann þeige, Ps. 50. og laate ydur vaxa til Kornskieru Tijmans, þvi hann mun straffa ydur og tala vid ydur under Augun, nema þier ydrest af Hiarta. Laated af Illu og læred Gott ad giøra. Vandlæted i Guds Stad, og uppræted Hneixled og hid Vonda wr Israel. Devt. 22. Annars mun þad heita fyrer ydur: O! þier af Moysis og Arons Hwse, Hvor sem mig forsmaaer, þann vil eg forsmaa, 1. Sam. 2. Þijn Saala skal vera fyrer hanns Saalu, 1. Reg. 20. Pier erud Guder kallader, og aller erud þier Syner hinns Hæsta, gooder Menn, enn þo munud þier deyia so sem Mannesk iur, Ps. 82. Heyred þetta til samans Andleger og Veralldleger, Heyred hvad DRottenn seiger ad Alyktun i Utlegginguñe, ad Illgresenu mune verda kastad i Elldsofnenn, þar mune verda Oop og Tannagnijstran. Ef þeirra Doomur verdur so strangur, sem fyrer ydar Vanræktar Saker tapast, Hvilijkur mun þa ydar Doomur verda, nema þier giallded Varhuga vid. O! þier Christner Menn, O! þier sem med Guds Sonar Bloode erud Endurkeypter og i hanns Dauda skijrder, Act. 20. Giefed Gætur ad sialfum ydur og allre Hiordenne, sem Gud hefur afrekad med sijnu eigenn Bloode, hvor i sinn Stad, Punded er stoort, Reikningskapurenn er mykell, Guds Blood er dijrt, hanns Reide er þwng, Doomarenn er straangur, Lijfed er stutt, Daudenn er vijs, Helvijte er heitt, Eilijfdenn er laung, og þier vited ecke nær ed Hwssboondenn kiemur. Enn i hvoria þa Att sem Eykenn fellur, þar liggur hun, Eccles. 11. Laated ydur þvi ecke villa med Ogudlegum Heimsins Dæmum, bered ydur eige samann vid þa sem þier kalled ydur verre, þeirra Fordæming verdur ecke ydar Afbotun, þvi hvor eirn mun sijna Byrde bera, Gal. 6. Nema þier ætled ad ydur mune þar fyrer verda roorra i Helvijte og Kvølunum, ad adrer sæta þijngre Hefndum enn þier þykest hafa tilunned. Satt er þad ad sonnu, ad Guds Riettlæte mun skamta Hegninguna epter Tilverknadenum, og vega Straffed wt epter Þijngd Syndanna, enn giæt þess ad ollum mun verda þar Obærelegt, og so sem ad Utvallder i Dijrd Himnanna munu ei ofunda hvor annann, þoott eirn skijne fegra enn annar, so munu eige helldur Fordæmder hafa neina Roo af þvi, þoott eirn kvelfiest meir enn annar, mæl þvi ecke Vondsku þijna samann vid hanns, sem forþienad hefur heitara Helvijte, helldur giør Ydran aa medann þar seigest enn þa i Dag, Heb. 3. so ei kom-

er þu i þañ Kvala=Stad, Luc. 16. helldur skijna meiger eins og Sool i Rijke þijns Fodurs. Þad veite hiñ goode Gud, ollum þeim sem under hañs Merke strijda, i Utlegd þessare, fyrer JEsum Christum, Amen.

A Hreinsunar Hatijd Mariu.

Gudspialled, Luc. 2. Cap.

Og þeim Tijma. Þa Dagar heñar Hreinsunar fullnuduft epter Moysis Løgum, hofdu þau hañ til Jerusalem, uppaa þad þau aa Hendur fæle hañ DRottne, so sem skrifad er i Løgmaale DRotteñs, ad allt hvad Kallkyns var, þad er fyrst opnade siñar Moodur=Kvid, þa skyllde kallast DRottne helgad. Og ad þau giæfe Offred epter þvi sem seigest i Løgmaale DRotteñs, Tvær Turtil=Dwfur, eda Tvo Dwfu Unga. Og siaa, ad Madur var þar i Jerusalem, sa ed Simeon hiet, og þesse Mañ var Riettlaatur og Gudhræddur, bijdande epter Huggun Israels, og Heilagur Ande var med hønum. Simeon hafde og Andsvar feinged af Heilogum Anda, ad hañ skyllde ecke Daudañ siaa, nema hañ sæe aadur fyrre Christ DRotteñs. Og hañ kom af Andans Tilladan i Mustered, og þa Forelldrarner høfdu Barned JEsum i Mustered, og giørdu fyrer hønum epter Sidveniu Lagaña, og hañ took hañ þa uppaa sijna Armlegge, Lofade Gud og sagde: DRotteñ, Laat nu þiñ Þioon i Fride fara, epter þvi sem þu hefur sagt, Þviad mijn Augu hafa sied þitt Hiaalpraad, þad þu tilreidder fyrer Auglite allra Þiooda. Eitt Lioos til Uppbyrtingar heidnum Þioodum, og til Dijrdar þijns Foolks Jsrael.

Exordium.

MArger Veralldar Høfdingiar, sem og adrer Vijser og Gooder Meñ hafa sier Oskad, ad þeir mættu lifa so leinge i Heime þessum, ad þeir feinge bunded Enda a Fyrerætlan sijna, eñ þad hefur þeim Misjafnt tekest. Augustus Keysare er sagt ad Optlega hafe talad þad vid Vine sijna, ad hañ villde lifa meiga, þar til hañ hefde ad fullu skipad Rijkisstioorneñe i þvi Romverska Vellde, og verdur ecke a moote þvi sagt, ad hønum tookst þad ad miklu Leite. Eige verdur þvi helldur Neytad, ad i þessum Asetninge var mikel Hugprijde. Hiñ stoore Solimañus Tyrkiaña Høfdinge, æskte sier ad deya ecke fyrr, eñ hañ hefde uñed Høfud=Stadeñ i Keysarans Rijke, eñ Gud liet þad ecke epter hønum; Daudeñ vañ a hønum aadur eñ hañ fieck Borgena uñed; Og hender þetta marga þa sem alleina vilia lifa til þess ad seilast a adra, og wtrietta gijrugar Hendur til þeirra Hluta sem eige eru þeirra. Vijsenda Mañaña Osk er sw giarnañ, ad þeir mættu lifa so leinge, þar til þeir hefdu afloked Erfide sijnu, Skriftum og Bookum, og ødru þvi er þeir fyrer Stafne hafa; Og er i slijku Tveñt ad skoda. Eitt er nockurskonar Ærlegur Metnadur, og Elska goods Nafns og Riktis epter sig Daudañ, hvad ecke er Lasts vert, þvi hun hefur mørgum komed til Ydne og Astundunar. Añad er Vilie og Asetningur til ad kieña ødrum, og serdeilis Epterkomendunum, sem Loflegt er og mikellrar Hroosunar verdt, þvi þad ber epter sier Elsku og Hugþocka mikeñ til Mañkynsins, hvørin eckert er

agiætara, eckert Gude þeckara, og ef eg maa so ad Orde komast, eckert Gude lijkara, þui hañ elskar øll sijn Handaverk. Eñ hvørneñ sem ølln þessu er vared, þa er eitt Naudsynlegt, og eitt er þad gooda Hlutskipted, sem eingeñ maa af þeim taka, Luc. 10. er þad hafa wtvaled, sem er ad hafa svo lifad, svo trwad og svo tilreidt sig, adur eñ Madur geingur Veg allrar Veralldar, Jos. 23. ad hañ sie Fullviss þar um, ad hañ i Fride fare af þessum Heime. Þui prijsa eg Hlutskipte hiñs gooda og gamla Simeonis; Ecke svo miøg i þvi, ad hønum hlotnadest ad sia Heimsins Skapara og Endurlausnara med sijnum Augum, so sem hañ hier seiger i Lof-Saungnum, og ad taka hañ uppa Armlegge sijna, so sem hitt, ad hañ wt af fulln Trauste um Guds Naad og eilijfa Vist med hønum, saung so ad seigia þeña Gledelega Lof-Saung yfer sialfum sier: **Nu læt þu DROtteñ Þioon Þiñ J Fride Fara Epter Orde Þijnu, Þviad Mijn Augu Hafa Sied Þitt Hialpræde.** So þad maa kalla, ad hañs Lijk-Psalmur, og Fædingar og Fagnadar Diktur Endurlausnarañum tilkvedeñ, være eirn og hiñ same. Sæll er sa Kvidur er þig bar, og þaug Briost er þu mylkter, sagde Kvinañ Fordum vid vorn HErra; Eñ hañ svarade heñe: Hvad um þad; Sæler eru þeir sem heyra Guds Ord og vardveita þan, Luc. 11. Þetta kiemur mier til þess, ad mier þyker meir koma til þess, ad Simeon beid med Polenmæde epter Huggun Jsraels, og ad Heilagur Ande var med hønum, helldur eñ hiñs, ad hañ sa JEsum, og took hañ i Faang sier, adur eñ hañ skyldest vid þetta Lijf; Þui eingeñ er þvilijk Sæla og eingeñ Styrkur i Daudanum so mikell, so sem ad hafa sied JEsum med Trwareñar Augum, og fadmad hañ med heñar Ørmum; Þad kieñer hañ sialfur er hañ sagde vid Thomam: Af þvi þu saast mig Thoma trwder þu; Eñ sæler eru þeir sem ecke sia og trwa þo, Joh. 20. Þeña Kost eiga aller þeir ed Ord Guds heyra, i hvørin JEsus Christus hiñ Krossfeste er oss fyrer Augum afmaaladur, Gal. 3. Sa sem epter þvi geingur, hañ mun med Simeone allshugar feigeñ og gladur skiliast vid Hreckvijsa Verølld þessa, og kalla Daudañ siñ Abata Og fyrer þvi ad þessa gooda Mañs er minst i Gudspiallenu, er strax var uppleſed; Þa vilium vier af hønum læra, hvørneñ vier eigum Fridsamlega ad lifa, so vier kuñum i Fride hiedañ ad fara. Þar til hialpe hiñ Naadarfulle Gud, fyrer Forþienustu sijns Eingietens Sonar JEsu Christi, AMEN.

Utleggingeñ.

HVad Maña ad Simeon þesse vered hafe greiner ecke Ritningeñ um, Þeir ed skrifa ad hañ hafe Kieñemadur vered, færa eckert til sijns Mals, þad er eige helldur Lijklegt, añars munde Gudspiallamadureñ ecke hafa þagad um þad helldur eñ um Zachariam Fodur Johañis Skijrara, Luc. 1. Lijklegre er þeirra Meining er ætla ad hañ vered hafe Sonur Hillelis er Gydingaña Meistarar seigia ad vered hafe Lærefader Gamalielis, hvør ed sagde hina roksamlegu Meining sijna um Christne Boded, er Ølldungarner hielldu Raadstefnu um Postulana og þeirra Lærdoom, Act. 5. Þetta er ad soñu ecke vijst, eñ ef so er, þa var þad ecke ad undra þott Gamaliel framar ødrum skigndest i þeña Lærdom, þar hañ hefur aan Efa heyrt af sijnum Meistara, ad Huggun Jsraelis, epter hvørre hañ beid, munde ecke fiarlæg vera, hvad hañ raaded hefur af Spaadomum þeim er voru af Messia, er þa tooku marger fram ad koma. Meistarar Gydinga høfdu marga Læresveina, Joh. 4. sem sia maa af Christo og Johañe, Luc. 10. So hefur og aan Efa Simeon haft fleire eñ færre, og er þad vijst, ad þañ hefur ecke sijdst talad fyrer þeim um þessa Hofud-Grein Trwareñar, er hlioodade um Messiam og hañs Tilkomu, þvi ecke hefur hañ vered sa Einaste er vænte epter hinum saña Messia med Ahygg-

ju

iu so mikelle; Pad seiger oss Lucas i þessum sama Capitula, af hvorium Gudspialled er teked, þar hañ skrifar ad Anna Dootter Phanuelis af Kyne Aser, hafe talad af hønum til allra þeirra er Endurlausnareñar bidu til Jerusalem, hvorier aan Efa vered hafa af Skoola Simeonis edur hañs Lijka. Hvar af oss sie þad kiendt, ad Meñ velie til ad uppfræda Born sijn; Ecke einasta Vijsa Meñ og Lærda, helldur Sidsama og Gudhrædda, þa ed undervijse þeim i Otta DRottens, og temie þeirra ungu Ar a Riettvijse og Gudrækne, ef þeir vilia ad þau life so i Heime þessum, ad þau sieu viss uñ ad deya Riettlaatra Maña Dauda, Num. 23. nær þang leysast hiedañ. Pad stendur hier i Gudspiallenu uñ Simeon; Ad hñ hafe Riettlaatur Madur vered. Ecke meinar Ritningeñ hier, ad hañ hafe af sialfum sier vered fullkomlega Riettlaatur, þad er ecke hia Mañlegum Kroptum ad fiña. Aller vier meigum seigia med Job. Cap. 9. Vilie eg Riettlæta mig, þa fordæmer miñ Muñur mig. Ef eg seige mig Saklausañ, þa sijner hañ ad eg er Raunglaatur. Vilium vier fyrer Gude Riettlaater vera, þa meigum vier kasta fra oss, bæde voru Riettlæte og voru Raunglæte. Riettlætenu i þañ Mata, ad Madur treyste ecke a þad, helldur reikne þad Preck ad vera, so hañ aviñe Christum, og fiñest i hønum, hafande ecke sitt Riettlæte, sem er af Logmaalenu, helldur þad sem er af Truñe a JEsum Christum eins og Paulus, Phil. 3. Eñ Raunglætenu þess vegna, ad Trueñ er daud aan Verkaña, seiger Jacob. Cap. 2. Og Gud er Heilagur, hønum lijkar ecke Ogudlegt Athæfe, Ps. 5. Hvad ecke er i þeirre Veru sagt, ad Madureñ giete alldeilis afklædst þessum vonda Syndareñar Ham, a medañ hañ lifer i Holldenu, helldur aa hañ af fremsta Megne ad leitast vid ad Krossfesta hiñ gamla Mañeñ, Rom. 6. Judar seigia i Skrok-Sogu siñe eirnre, ad þegar Noe giorde Sonu sijna fra sier til ad byggia Verolldena, þa hafe hañ feinged þeim i Hendur nockrar Reliqvias edur Meniar hiñs gamla Adams, Fodur vor allra, kañ skie Lijkar þeim ed Papistar hafa þykiast epter sijna helga Meñ, og eru i miklu Gillde hia þeim. Faavijsleg er Saga þesse ad søñu, eñ þo miñer hun mig aa ad hugleida med Trega nockrum, ad Forfadereñ Noe, sem var Riettlaatur Madur, Gen. 6. og Riettlætesins Predikare, 2. Pet. 2. til hvors ad aller Meñ i hiñe seirne Verolldu eiga Kyn sitt ad rekia, hañ hefur oss epterlaated nockrar Leifar hiñs gamla Adams, er vier Daglega fiñum i vorum Limum, so ad Paulus seiger: Hollded gyrnest i moote Andanum, og Andeñ i moote Holldenu, og þetta er hvort aa moote odru, so ad þad þier vilied jafnvel ecke giora, þad giored þier, eñ ef þier leidest af Andanum, þa erud þier ecke under Logmaalenu, Gal. 5. Eñ ef vier ecke erum under Logmaalenu, þa erum vier Riettlaater, og þañeñ var ad søñu hiñ gamle Simeon Riettlaatur. Eñ ecke meinar þo Gudspiallamadureñ hier þetta Riettlæte, edur þad oss verdur fyrer Lausnarañs Forþienustu til reiknad, helldur merker þetta Ord Riettlaatur i þessum Stodum, þad sama og vier kollum goodañ Mañ og Raadsvinañ, þañ er vandar Ord sijn og Giorder, bæde fyrer Gude og Moñum, og so merker þad vijda i Ritninguñe. Vertu Froomur og Riettvijs seiger David, Ps. 37. þvi slijkum mun ad sijdurstu vel gaanga. Hiñ Riettlaate sa ed framgeingur i Einfelldne sijns Hiarta,

X 3 mun

mun laata farsæl Born epter sig seiger Salomon, Prov.28. Þessa Riettvijse aa hvør Christeñ Madur ad temia sier, aññars er hañ ecke Christeñ, uñ hana hefur margur Heidinge vel talad, og hana so tamed sier, ad lijted hefur sijnst Abboota vant fyrer Maña Auglite, hvar med þeir hafa giort Skoñ til Christeña margra hvorra, þeir ed øngvañ elska neina siaalfa sig, og hyrda eckert uñ hvørneñ þeir aasælast Lijtelmagnañ. Aristoteles seiger, ad hun sie hin kostulegasta Dygd, og allar Dygder sieu i heñe foolgnar, þad er og satt, þvi aan heñar meiga þær ecke Dygdaña Nafn bera. Vitskañ og Framsijneñ er Hreckvijse, ef ecke fylger heñe Riettvijseñ. Hugprijdeñ er eitt Boduls Sverd, nema hun stioorneſt af Riettvijseñe. Orlæted hvørt aller Meñ elska, þad er þo Gloopska og Athlæe Maña, ef þad vantar Riettvijsena. Sa sem eys wt Fiemunum sijnum til Onijtis, edur giefur þeim er sijst skylldе, eñ lætur Purfamañeñ og Daglaunarañ missa, mun hañ ecke Osviñur og Daare kalladur? Sparsemeñ er ein aagiæt Dygd, eñ þo er hun best med Riettsijne. Sa sem sparar ødrum þad þeim byriar ad giefa, hañ er kargur og ecke sparsamur, og ef hañ sparar siaalfum sier þad sem Lijkameñ vid þarf, þa er hañ siaalfs sijns Oþocke, ef hañ giorer þad af Kiergiu eirnre, og ecke til ad temia sitt Holld, ad hañ þess betur faae Gude þioonad, eins og Paulus seigeſt prælka siñ eigeñ Lijkama: Eñ hitt er Loflegt og Gude þægt, ef nockur sparar Lijkama sijnum, jafnvel Leifelegt Epterlæte fyrer hañs Saker. Eingeñ Dygd er aagiætare eñ Myskunsemeñ, med heñe kuña synduger Meñ allra meſt ad lijkiaſt Gude Skapara sijnum, Luc. 6. Eñ ef hun er aan Riettlætis, so Meñ vægia þeim sem Gud bijdur ad straffa, þa er hun ein Svijvirding og meſte Glæpur i Auglite hiñs Hærsta Doomara. Og i einu Orde ad seigia: Riettvijseñ er ſu Mælesnwra, aa hvoria ad stikaſt eiga Ord vor og Giorder. Veit eg ad einhvor kañ ad seigia: Eg ber ecke Vitsmune til þess, ad siaa og þeckia hvad riett er, hvørneñ maa eg þa giora þad? Mier kañ optlega ad skiootaſt i slijku. Þar til svara eg: Ad hellſt er þad i Doomum og ødrum Vandrædum, ad Meñ þurfa so mykillrar Skynseme med, og er þeim Raadlegt, sem eru sier Faavitsku siñar medvitande, ad þeir sieu þar fraa, og ecke trode sier iñ i Doomara Sæte, edur hlaupe til þess mykla Vanda, eins og lijfadur Hestur til Bardaga, sem þo margur Daare giorer, eñ hvørneñ sem þvi er vared, þa er þad almeñelegt, ad margur giorer verr eñ hañ veit, Eñ øllum kañ yfer ad siaaſt, þad er Mañlegt, og maa þad hvør Madur ødrum jaata, Eñ i Daglegre Umgeingne, i Kaupum og Solum, i Umtale uñ Naaungañ, i Spekt og Kyrlæte vid hañ, i þeirre Virdingu, sem Meñ eiga ad sijna Forelldrum og Yferbodurum, þa er eingeñ Heilvita Madur so faavijs, ad hañ ecke nockurn Veigeñ vite hvad hañ aa ad giora, ef hañ giefur sier Stunder til ad athuga þad. Og hvad uñ gyllder, erum vier ecke aller noogu Vidkvæmer og Grañskigner, til ad þeckia þad, sem oss siaalfum er at moote broted? Eñ þessa Hugreñingu skylldum vier brwka, nær vier eigum nockru vid adra ad skipta, þvi hier ætla eg duge sw aagiæta Regla, sem Frelsareñ hefur oss epterlaated. Hvad þier vilied ad Meñerner giore ydur, þad giored þeim eirneñ, Matth. 7. Og sa sem hana hefur jafnañ fyrer Augum sier, hañ mun sijdur syndga. Eñ þetta for-

sinner nu Heimur þesse og þyker i þvi lijtell Vijsdoomur vera, samt ætlar hañ sier ad deyia Simeonis Dauda, Jafnvel þoott þeim verde ad Skyndingu i burtu svipt, a meðañ þeir hvad mest eru ad æfa Svik, Prette, Fiedraatt, Underferle, Fiandskap, og allra Handa Raangsleitne, eins og ad þvilijkra sie Himnarijke. Eñ eg seige ydur i Umbode Guds, fyrer hvorium eg stend, ad nema þier giøred Ydran, legged af Lijgar og Prette, Agyrnd og Underhyggiu, og adra þvilijka Løstu, sem mootstrijda Riettvijsseñe, þa munud þier ecke iñgaanga i Guds Rijke. Þetta kieñer mier JEsus Christus, hvør siaalfur er alls Hollds Doomare, og rædur fyrer Himnenum, er hañ sagde, Luc. 18. Hvør hañ ecke medtekur Guds Rijke so sem Ungbarn, hañ mun ecke iñgaanga i þad. Bered ydur nu samañ vid soddañ Eitt Barn, og rañsaked hvort þier erud þvilijker i Goodlyndenu og Einfalldleikanum, og ef þier kuñed ad fiña þess nockurn Mun, þa vited ad þier erud eins laangt fraa Himnarijke. Þar er eñ vid ad dyliast, nema þier vilied reingia Ord DROttens. Seiged mier, hvorier munu sitia til Bords med Simeone, med Abraham, Isaac og Jacob i Rijke Himnaña, Matth. 8. Þad seiger David oss i Psalmenum 15. med þessum Ordum: DROtteñ, hvør mun bwa i þiñe Tialldbwd? Hvør mun stadnæmast a þijnu heilaga Fialle? Hañ sa ed frañgeingur Flecklaus, og giører Riettvijsena, og talar Sañleikañ wt af Hiarta, hvør ed ecke Bakmæler med siñe Tungu, og Naunga sijnum eckert Jllt giører, og leggur ecke sijnum Naunga neitt Lastlegt til, hvør ed einkis aktar hiñ Ogudlega, eñ i Heidre hefur hiñ Gudhrædda, hvør ed helldur þad er hañ sver sijnum Naunga, hvør hañ giefur ecke Fie sitt wt uppa Okur, og tekur ecke Mwtur yfer þañ Saklausa, hvør ed þetta giører, honum mun vel vegna Æfenlega. Hier siaaed þier hvørier ad verda mune Bord-Giester i Lambsins Brwdkaupe. Ydur hefur fyrer laungu boded vered, Laangt er sijdañ Hwsboondeñ liet seigia: Mijner Uxar og aled Fie er slaatrad, allt er til Reidu, Komed til Brwdkaups, Matth. 22. Rañsaked nu siaalfa ydur hvort ad þier erud skrijdder Brwdkaups Klæde, ef hañ kañ ad koma um Midnætte, þad er, nær ydur miñst varer. Eg veit þier seiged, ad Gud hafe morgum Syndernar fyrergiefed, O jaa, þad er satt, eñ þo þeim einum sem þeirra hafa ydrast wt af Hiarta. Laated af Jllu og læred Gott ad giora, Es. 1. Þetta vited þier hin Raangsnwna Kynslood, eñ merked þad þo ecke, samt uppeted þier þo Guds Foolk, og aled siaalfa ydur, eñ DROtteñ aakalla þeir ecke, Ps. 14. So snwed aptur i Guds Nafne, snwed aptur, Eg graatbæne ydur fyrer hid dijra Blod JEsu Christi og ydar Velferdar Saker, Leited Fridareñs, og fylged honum epter, Ps. 34. Ottest DROtteñ og giøred Riettvijsena, Act. 10. so Gud faae Velþocknan a ydur, og burtkaste ecke eilijflega. Og er þad so sagt um Riettlæte Simeonis.

J añañ Maata stendur hier um Simeonem, ad hañ hafe Gudrækeñ vered. So sem ad øll sw Skylda, er vier eigum Naunganum ad sijna, og oss er fyrerskrifud i hiñe sijdare Bodorda Tobluñe, hun er i Riettvijsseñe iñefaleñ. So er og hin er vier eigum Gude ad gialllda, og oss bodeñ er i hiñe fyrre, i Gudrækneñe foolgeñ. Hañ var Gudhræddur Madur seiger Lucas, hañ brwkar þad Ord er merker Guds Dyrkara, þar ed

ræker

ræker hañs Bodord, ecke so af Otta, so sem af Elsku og Virdingu. Pañeñ ꜵ og christ-eñ Madur lyndur ad vera, þott þad sie ecke Onijtt ad hrædast Gud, af þvi hañ er Riett-laatur, og straangur Vandlætare, Exod. 20. þa er þad eige fullkomeñ Guds Dyrkun. Otteñ duger til þess ad reka Syndarañ til Guds, þegar hañ hugleider þad, ad hañ hafe hañs Reide forþienad. Eñ Jhugan Guds Fodurlegrar Giæsku, hañs Speke, hañs Poleñmæde uppvekur Elskuna i Mañsins Hiarta, sem lætur oss verda eitt med Gude, og kveiker soddañ Unadsemd i vorre Saal, ad Meñ forsmaa alla Hlute jafn-vel hiaa Krossе Drottens, eins og St. Paull, Phil. 3. so eg maa seigia; Ad Otteñ er Fader Gudhrædsluñar, eñ Elskañ til hañs er Mooder ad heñe. Otteñ gietur hana i Fyrstuñe (þvi seigia Gudlauser Meñ, ad Otteñ hafe Gudena giort) eñ Elskañ tekur vid heñe, elur hana og nærer i Hiarta Mañsins, a medañ hun er ecke Fullburda, eins og ein Mooder sitt Fostur, þar til hun kiemur i Lioos, og auglijser sig i goodum Verkum, og smaamsamañ vex hun eins og añad Ungmeñe, epter fullkomnum Mæler Christi Alldurs, seiger Paulus, Eph. 4. so ad þvilijk daasamleg Skiepna heilags Anda, skijn so sem eitt Lioos a medal hiñar hreckvijsu Kynsloodar, so sem ein Sool a Himnenum, ecke eins og Sool Ezechiæ Konungs, hvor ed gieck til Baka, 2. Reg. 20. Ecke eins og Sool Josuæ, hvor ed stood kyrr, Jos. 10. helldur eins og Sool Davids, hvor ed gledur sig af ad hlaupa siñ Veg, Ps. 19. Pvi sa ed Gud elskar, honum þyker iñdællt ad giora þad honum lijkar, og lætur sier jafnañ i þvi framfara. Cicero ut maalar Gudræknena þañeñ, ad hun sie Riettvijse a moote Gude, hañ sagde vel, þvi hañ sagde allt þad hañ visse edur vita kuñe, og var ecke meire Von a heidnum Mañe, og hefur hañ þo eñ þa talad christelegar (ef eg maa so seigia um eirn Heidingia) i odrum Stad hier um, þar hañ seiger: Ef Gudhrædslañ er i burtu tekeñ, þa gietur þad eige odruvijs orded, eñ ad allur Truskapur og allt Samneyte Maña a medal, og hin kostulegasta Dygd Riettvijseñ fare og i burt; Petta er vijslega talad, þvi sa sem ecke Gud ottast, sem ad i Augnablike gietur kastad honum i Afgruñ Helvijtis, hañ mun eige verda miøg hlijfeñ vid siñ Jafningia, þad siaa Meñ a hinum Gudlausu Satans Prælum, er seigia i Hiarta sijnu: Par er eingeñ Gud, Ps. 14. hvorke hallda þeir Ord nie Giorder, og engvum hlijfa þeir, sem þeir faa Hend yfer. Til þessa eru Dæme, jafnvel i Lande voru, ecke miøg gømul, og er hier af audsært, ad þad er dagsatt er hiñ same skrifar, ad Gudleised take allañ Truskap i burtu ur Verollдeñe, og spille so Sambud Mañaña, ad ecke er vært i Heimenum aan þess, ad Meñ otteſt Gud, og þetta Valld Guds er so rijkt a medal Mañaña, ad jafnvel Afguda Dyrkun Heidingiaña, sem voru aan Guds i Heimenum, Eph. 2. hefur þvi vallded, ad þeir ecke uppatu hvor añañ. So eg vil hier um seigia, vidlijkt og Aurelius Alexander Keysare svarade þeim er villdu giora Samkundur christeña Maña ad Dryckiu og Legu-Koffum, ad miklu betra være ad Gud þar med einhvoriu Moote dyrkadest, eñ ad þau skylldu brukast til slikra Odaada. Pad var Roksamlegt og Kounglegt Svar af heidnum Mañe, so vil eg seigia, ad betra er, til ad hallda Samvist Mañaña vid i Heimenum,

ad

ad dyrka Gud med einhvoriu mote, þegar eige eru til þess brukadar hinar verstu Synder og Glæper, sem Diofulleñ lætur sier þiona med, helldur eñ hafa ongva Tru a honum, þvi þad munde giora Verolldena ad Herbudum Madianita, hvar eirn ryckte Sverde a moote sijnum eigeñ Broodur og Lagsmañe, Jud. 7. Satt er þad sem Johañes seiger, ad hvor sem ecke elskar siñ Broodur, hvorn hañ sier, hvorneñ kañ hañ Gud ad elska þañ hañ sier ecke? 1. Joh. 4. Eñ eg þore og ad seigia, ad hañ sem ecke elskar Gud, sem hefur skapad hañ, endurleyst og helgad, hvorneñ gietur hañ siñ Broodur elskad? Þvi baugt mun oss sem Vonder erum, og under Syndena sellder, Rom. 7. ad elska Ovine vora; Blessa þa er oss bolva, giora þeim gott sem vid oss Misgiora, Matth. 5. Nema vier giorum þad fyrer Guds Saker, og verdur þvi Otteñ og Elskañ til Guds undañ ad gaunga, og sie hun alvarleg, þa er einsætt ad hitt a epterfylger, þvi sa sem hañ elskar, hañ vardveiter hañs Bodord, 1. Joh. 5. og er þetta eitt af þeim hellstu sem nu sagda eg, ad elska Ovin siñ: Hvad sem nu Heidingiar ritad hafa um̄ Gudhrædsluna er alltsamañ goodra Giallda verdt, og dugar ad vijsu til þess, ad sijna oss Christnum Moñum, hvorsu ad hun hafe þoott Omissande, jafnvel þeim er mest litu epter þvi nalæga, og ecke so epter þvi sem þar uppe er. Eñ St. Paull kieñer oss heñar Nytseme miklu betur, 1. Tim. 4. Seigiande: Ad Gudhrædslañ sie til allra Hluta þarfleg, hafande Fyrerheit, bæde þessa Lijfs sem nu er, og so hins komanda. J gamla Testamentenu, hafde þesse Hofud-Dygd mikel Fyrerheit um̄ Tijmañlega Farsælld, so sem allvijda ma lesa, bæde i Moisis Bookum og añarstadar, Kañskie þess vegna ad Guds Foolk a þeim Dogum, hofdu fleire Bodorda og Setninga ad geima eñ vier Christner Meñ, so og voru ecke Fyrerheiteñ so lioos um̄ Dijrd hiñar epterkomande Sælu i Guds Rijke, Eñ sijdañ JEsus Christus hefur afmad Ovinskapeñ, Logmaal Bodordaña, sem var iñefaled i Setningunum fyrer sitt Holld, so sem Paulus ad Orde kiemst, Eph. 2. Sijdañ vier hofum feinged ad sia og heyra þad sem marger Konungar og Spameñ gyrntust ad heyra og sia, og sau þad ecke, Luc. 10. Sijdañ hafa Guds Astviner ecke so stoor Fyrerheit um̄ Lijkamlega Farsæld, og þad til þess, ad Sætleike epterkomande Alldar, hvorn vier smockum i hinu gooda Guds Orde, Heb. 6. Hañ yfergnæfer allañ Tijmañlegañ Fognud og Medlæte, so ad þeir ed Gud elska og lijda fyrer Christi Saker, eru glader i Hormungunum, og hallda þad mikeñ Fognud, nær þeir rata i Jmislegar Freistingar, so sem Jacob bijdur, Cap. 1. Vitande þad, ad Reynsla Truar vorrar, hun ablar Poleñmædis. Ecke er vid þad ad dyliast, Br. M. Ad sa sem vill Gudhræddur vera, hañ ma bwa siñ Hrygg under Christi Ok, 2. Tim. 3. Eins og þegar eirn Kappe bijr sig til Orustu, og þoott Gud laute honum heppnast Lucku og Heidur i Verolldeñe; sem hañ og hefur morgum af sijnum Astvinum veitt, þa er þar þo alltijd einhvor Baratta, añadhvort hid Jñra edur hid Ytra. Sie þar ecke añad, þa er þar Andskoteñ og hañs Prælar, sem jafnañ ofsækia þa sem geinged hafa a Maala med Christo. Satan kieppest vid af ollu Megne ad nidurbrioota Guds Rijke, og alldrei lætur hañ af ad skioota sijnum Orfum a Guds Her i Verolldu þessare, so leinge sem

han heiter Diofull og Andskote, og þarf til þess mykla Gudhrædslu og Alvorugiefne ad faa honum og hans Arum i moote staded, bæde Synelegum og Osynelegum. Eñ þegar hiñ mykle Guds Kraptur er so maattugur i Breyskleika siña Astvina, ad þeir faa stadest Araaser vondra Maña, þegar hañ styrker þa og stoduga giører i sijnum Ordum og Trwñe allt til Æfeloka, þa kalla eg ad hvad mest sañest Ord St. Pauls, ad Gudhrædslañ hafe Fyrerheit þessa Lijfs, og hefur hiñ Almaattuge Gud þad optlega og Undrunarsamlega framkoma laated, og lætur eñ nu i Dag aa øllum þeim er honum treysta. St. Paall kallar hina Utvoldu Guds, þau Kier i hañs Hwse, er hañ hefur til Heidurs sett, Rom. 9. A þesse Kier fellur Dupt nockud aa stundum, so þad hender sig, ad þau verda jafnvel Groomtekeñ. Vonder Meñ eru ein Pvaga, sem hañ hreinsar þesse sijn Kier med, so þau verde hæf til Pioonustugiordareñar, og setur þau so aptur iñ i Guds Hws, nær þau eru hrein ordeñ, eñ Pvoguñe kastar hañ i burt, ad hun verde Footum trodeñ. Gud leifer ad þeir ed hañ Ottast, verde aa stundum nidurþryckter, eñ alldrei underþryckter, sa sem fæst vid eirn Gudhræddañ Mañ, þad er so sem berie hañ eirn Klett med Vende, Vondureñ slitnar, eñ Kletturеñ verdur hiñ same, eins og sa er vill kiæfa Elldeñ med Oliu, hun fortærest, eñ Elldureñ logar þess gladar, Pad er eins og ad binda Samson med Streingium, þeir hrucku i sundur eins og Hor-Praadur, er hañ riette sig, Jud. 16. Samson hiellt sijnum mykla Styrk, allt þar til Skiækiañ fieck rakad hañs Haar af. Guds Born eru Osigrande, allt so leinge þau hallda sier vid DRotteñ JEsum, hvor ad er Safnadarens Hofud, Eph. 5. Eñ þegar þeim verdur þad ad taka hina flaaraadu Dalila Verølldena i Fadm sier, þa missa þau allt sitt Abl, Hun stijngur þeirra Augu wt og giører þa Philistæis, þad er Satans Bornum ad Herfaange, Jaa ad Spotte og Athlaatre, Nema Meñ danse epter þeirra Pijpu, og er þa Daudeñ vijs, nema Meñ deyde sialfa sig ad niju eins og Samson, Jud. 16. Pad er, drepe hiñ gamla Adam med hañs Gyrndum og Tilhneigingum, og burt kaste Fijsn Augnaña og Drambsømu Lijferne, ad Meñ verde heilfigner aptur og siaaum Lioosed i hañs Lioose, er oss hefur fyrer siñ Dauda sett til Arfskiptis Heilagra i Lioosenu, Col. 1. So er nu Gudrækneñ aa sig komeñ, og so er hun þorf og Nytsamleg, Jaa, Omissande i þessu Lijfe, Eñ þo gagnar hun hvad mest i Daudanum, þvi hañ verdur þeim Jñgaungur til Lijfsins, er Gud Ottast, til ad medtaka þar Fyrerheit epterkomande Alldar. Sa sem hefur i Lijfenu tamed sier Riettvijsena vid Naaungañ, og Ottañ og Elskuna aa Gude, hañ fagnar Daudanum, og seiger gladur med Simeone: Nu laattu DRotteñ Pioon þiñ i Fride fara epter Orde þijnu: Pvi eins og Simeon hafde Andsvar feinged af Heilogum Anda, ad hañ skyllde eige Daudañ siaa, nema hañ sæe adur Christ DRotteñs, so bera og þesser jafnañ med sier Vitnisburd Heilags Anda i sijnu Hiarta, ad þeir sieu Guds Born, Rom. 8. nær sem þau leysast i burt hiedañ. Hvorneñ kañ soddañ eirn Guds Astvinur Daudanum ad kvijda? Daudeñ er ad sonu hrædelegur, þvi hañ er Verdlaun Syndareñar, Rom. 6. Eñ hvorium er hañ hrædelegur? þeim sem ecke eru Heimenum dauder, eñ ecke þeim, hvørra Lijf Christur er, eñ Daudañ

kalla

kalla þeir siñ Abata, Phil. 1. Daudeñ er oss syndugum Moñum eins og Myrkrid er Bornunum, þau ottast þad, þess vegna, ad þau ætla i þvi munne bwa nockurskonar Bodé, og sierdeilis þau, sem heimsker Meñ leggia i Vana siñ ad fæla med Grijlum og Ofreskium: So er Daudeñ, af þvi Meñ heyra so myked uñ hañs Grimleika talad, þvi kvijda Meñ so fyrer honum, og veit þo eingeñ hvad mykell hañ er: Hvor veit hvort Meñ fiña meir til i Daudanum, eñ i Fædinguñe? Þetta man eingeñ; Eingeñ er helldur aptur komeñ til ad segia oss hitt.

Þar er varla nockur so lijtelfiorleg Tilhneiging, ad hun ecke forsmaae Daudañ. Heiptrækneñ agtar Daudañ ad aungvu; Þad sijner oss þeirra Dæme, er selia sitt Lijf fyrer Lijf Ovina siña. Hvad margur hefur dæed fyrer Ast Kveña, sem er Hiegoome i sialfu sier. Syrach kieñer oss, ad honum sem a moote geingur þyke Daudeñ sætur; Otte fyrer Vanvyrdu nockurre, giorer Daudañ liettañ. Medaumkaneñ giorer hid sama. Þegar Otho Keisare villde helldur taka Lijfed af sialfum sier, eñ ad lææta straahoggva Lid sitt nidur med Sverds Eggium, þa voru marger af hañs Fylgiurum, er alleina af Medaumkan logdu Hendur a sialfa sig, eñ ef Hiegoomeñ virder Daudañ so lijtels, hvad liettur mun hañ þa vera þeim, sem fara i Fride hiedañ, og vita ad hañ er Iñgaangur til Lijfsins? Ritningeñ talar uñ Daudañ, so sem Endurlausn af Faangelse. Allur Israel sa Aaron leysast, seiger Num. 20. Eg gyrnest ad leysast hiedañ og vera med Christo, hvad mykklu betra er, seiger Paall, Phil. 1. So þyker og ollum þeim, er Heimureñ er krossfestur vegna Christs, og þeir Heimenum, Gal. 6. Þeir Andvarpa med Paulo og seigia: Æ! eg syndugur Madur, hvor mun leysa mig fra þessum daudlega Lijkama? Rom. 7. Ottast þvi ei ad deyia, christeñ Madur, helldur ad deyia Illa, þad mun þier til eilijfs Lijfs gagna. Þad er gott Daudañ ad ottast, til þess ad fordast þad med hvoriu vier forþienum hiñ eilijfa Dauda. Tijmañlegur Daude er ecke i sialfum sier Ognarlegur, nema vier seigia vilium, ad þad sie Illt, ad sleppa ur Faangelse, ur Prældoome, ur Sioovolke; Þvi hvad er þetta Lijf añad? Þad er hrædelegt sem epter hañ kiemur, ef odruvijse fer eñ vel. Þad er vitañlegt, ad Daudeñ er Guds Bornum Iñgaangur til eilijfrar Sælu. Og þvi skyllda eg þa ei vilia gaanga eitt Siñ i Bardaga til ad viña heillt Konungs Rijke? Eñ þeim er tapast, verdur hañ Leid til eilijfra Kvala. Nu veit eg ad Þioofureñ hrædest ecke Stigañ sem liggur upp i Gaalgañ, eñ Snoruna hrædest hañ. So er þad og daarlegt fyrer hañ sem hefur leitad epter Helvijte alla Æfe sijna, ad hañ skule hiñ tijmañlega Dauda hrædast, og ecke miklu helldur hiñ eilijfa sem a epter fylger, hañ mætte Oska og feigeñ verda, ad Helsotteñ og Fiorbroteñ mættu vara uñ alla Eilijfd, ef hañ mætte þar med sleppa fra hinum eilijfa Ellde, sem fyrerbueñ er Dioflenum og ollum hañs Einglum, Matth. 25. þvi þar mun betur bijta. Þar fyrer; O! þu Syndugur Madur, nær þu sier hiñ Nakta og villt ei klæda hañ, hiñ Svaanga og villt ecke metta hañ, og hiñ Þyrsta og villt ei giefa honum ad drecka, ja, nær þu sier Ovin þiñ hungra edur þyrsta, og villt ecke giefa honum ad eta edur drecka. Nær hiñ Vollduge og hiñ Vesæle standa bæder fyr-

er Doome þijnum, nær þu ætt ad vandlæta i Guds Stad, edur hiælpa hinum Naudstadda til Riettarens, nær Reideñ tekur þig, nær Losteñ blindar þig, nær Agyrndeñ kvelur þig, nær Øfundeñ freistar þijn, og i einu Orde ad seigia, nær Dioffulleñ, Hollded og Heimureñ vilia locka þig, til ad styggia þiñ Gud, læt þa Daudañ vera þier Ognarlegañ, Jmynda þier hañ þa so sem eirn skielfelegañ Helvijtis Ar, þañ er bueñ sie til ad gleipa Saalu þijna og færa i eilijfar Pijsler: Læt sem hañ fyrer Dyrunum stande, og eige ad heimta þig under hiñs vollduga Guds Doom, til ad giora Reikning fyrer þad, er þu ætlar Samstundis ad fremia. Pañeñ skulu Meñ Daudañ hrædast, og hañ ed so giorer, og temur sier þetta Hugarfar, og lifer þar epter i Guds Otta og Truñe a Christum, hañ þarf ei ad kvijda, hañ mun med Simeone Daudanum fagna, hañ mun i Fride burtu leyfast og deyia Riettlætra Maña Dauda. Hvad oss ollum, jæ, ollum sijnum Bornum, hvar hellst þau eru uñ Heimeñ, uñe og veite, Gud Fridarens, Gud Fagnadarens og Gud Lijfsins og Daudans, fyrer siñ Eingieteñ Son JEsum Christum, AMEN.

Siøtta Suñudag epter Prettanda.

ÞEssa Dags Evangelium sem skrifad stendur hiæ Matth. 11. Cap. Og so Predikunena þar yfer; Mæ lesa þañ Tuttugasta og Siøtta Suñudag epter Trinitatis, hvør og tilheyrer þessum Deige, þvi þegar þesse Suñudagur iñfellur, sem skialldañ er, þa eru ecke so marger Suñudagar a millum Trinitatis og Adventu.

Fyrsta Suñudag i Nijuvikna Føstu.

Gudspialled, Matth. 20. Cap.

JPañ Tijma. Sagde JEsus til siña Læresveina, þessa Eptirlijking. Himnarijke er lijkt einum Huus-Fødur, sem wtgieck sneiña Morguns, Verka-Meñ ad leigia i siñ Vijngard. Eñ ad giørdum Samninge vid Verkameñena, ad Daglegu Penings-Giallde, sende hañ þa i siñ Vijngard. Og nærre þridiu Stundu gieck hañ wt, og leit adra Jdjulausa standa a Torgenu, og sagde til þeirra: Fared þier og so i Vijngardeñ, og hvad Riettvijst er mun eg giefa ydur, og þeir geingu burt þængad. Og hañ gieck eñ wt aptur uñ siøttu og nijundu Stund, og giørde slijkt hid sama. Nærre elleftu Stundu gieck hañ wt, og fañ eñ adra standa Jdjulausa, og sagde til þeirra: Hvar fyrer standed þier hier allañ Dag Jdjulauser? Þeir søgdu til hañs: Þviad eingeñ hefur leigt oss; Hañ seiger til þeirra: Fared þier og i miñ Vijngard, og hvad Riettvijst er skulud þier fæ. Eñ þa Kvolld var komed, sagde Herrañ Vijngardsins til sijns Raadsmañs; Kalla þu Verkmeñena, og gialld

þeim Verdkauped, og tak til fra hinum Seinuſtu, allt til hina Fyrſtu. Þa komu þeir ſem nærre elleftu Stundu leigder voru, og medtook hvør þeirra ſiñ Pening. Eñ hiner ſem fyrſter komu, þeir þeinktu ad þeir mundu faa meira; Og hvør þeirra medtook ſiñ Pening. Og þa er þeir høfdu hañ medteked, mogludu þeir a moote Huſſ-Fødurnum, og ſøgdu: Þeſſer enu Seinuſtu hafa eina Stund erfidad, og þu giørder þa Jafna vid oſſ, ſem bored høfum Hita og Þwnga Dagſins; Eñ hañ ſvarade og ſagde til eins þeirra: Vinur, Eige giøre eg þier Oriett; Ertu ecke aſaattur ordeñ vid mig uñ eirn Pening? Taktu hvad þitt er, og far i burt, Eñ þeſſum hinum Seinaſta vil eg giefa ſo ſem þier. Eda lofaſt mier ecke ad giøra af mijnu hvad eg vil? Eda ertu þar fyrer Raangeigdur, þo ad eg ſie Goodgiarn? So verda Seinaſter hiner Fyrſtu, og Fyrſter hiner Seinuſtu; Þviad marger eru Kallader, eñ faaer Utvalder.

Exordium.

ÞEgar St. Paall, 1. Cor. 2. ſkijrer fraa, hvør ad hafe vered Atferd ſijn i Chriſtne-Bodenu, er hønum var a Hendur faled, þa talar hañ ſvo medal añara Orda: Þegar eg kom til ydar Brædur, þa kom eg ecke med Yferlæte Ordaña edur Spekeñar, er eg bodade ydur Evangelium. Þad maa vijda ſiaa i Heilagre Ritningu, ad Gud hefur ecke viliad laata ſijn Eyrende vera bundeñ vid Maalſnilſte mikla. Þegar Moyſes affakade ſig fyrer Gude fraa Sendefereñe til Pharao, talde hañ þad meſt til, ad ſier være þwngt uñ Maal, þa ſvarade Gud hønum: Eg ſkal vera med Muñe þijnum og kieña þier hvad þu mæla ſkallt, Exod. 4. Vidlijkt fieck Jeremias ad heyra, er hañ taldeſt undañ ad flytia Guds Eyrende til Jeruſalems Maña, og ſagde: Ach DRotteñ, Eg er Ungur og kañ ecke ad tala; Eñ DRotteñ ſvarade: Seig ecke jeg er Ungur, helldur til þeirra ſem eg ſende þig ſkallt þu fara, og þu ſkallt tala allt hvad eg ſkipa þier, Jer. 1. Hvi mun hinum Almaattuga hafa þocknaſt ad haga þeſſu ſvo? Sialfur hefur hañ Mañenum Muñeñ giefed, Exod. 4. Skyllde hañ þa ecke vilia laata brwka Gaafur ſijnar ſier til Dijrdar og Lofs? Þar hañ aungvañ Hlut hefur i Naatturuñe Forgiefens ſkapad, aukhelldur Maalfæred, ſem er ein med þeim beſtu Guds Gaafum. Paulus kieñer oſſ Orſøkena hier til med berum Ordum, 1. Cor. 1. Seigiande: Chriſtur hefur ſendt mig, ecke til ad ſkijra helldur til ad predika, ecke med Spakmælum, ſvo ad Kroſſeñ Chriſti verde ecke ad øngvu. Hvørneñ maa Kroſſeñ Chriſti af Spakmælunum nockra Nidrun hafa? Þad kieñer Paall ſtrax epter i ſama Cap. Þvi ſu Ræda uñ Kroſſeñ, ſeiger hañ, er Heimſka þeim ſem Fyrerfaraſt, eñ oſſ ſem Hoolpner verdum Kraptur Guds. Eingeñ Hlutur er ſvo Foracktanlegur fyrer Heimenum, ſvo ſem Chriſti Kroſſ, ſvo ad þa ſem hañ a Herdum bera, kallar Poſtuleñ Afrak og Hreinſun Veralldar: Eckert er þo krøptugra Medal til ad draga ſynduga Meñ til Himnarijkis, helldur eñ hañ. Afreks Verk hefur alldrei þvilijkt uñed vered, hvørke a Himnum nie under Himnenum, ſvo ſem þad, er JEſus Guds Sonur vañ a Kroſſenum, þegar hañ forlijkade Heimeñ vid Gud, eñ nidurbraut Diøfulſins Rijke, og took Herleidinguna ad Herfaange. Þetta ſitt Sigurmerke hefur hañ feinged ſijnum Strijds-Møñum, ad þeir bere þad fyrer Hertoga ſijnum i hañs Bardøgum hier a Jørduñe. Skyllde nu ſvo dijrmætur Hlutur hafa ſitt Agiæte af Mañlegre Speke edur Maalſnille, þa være hønum þad ecke lijted Nidurdrep, hiñs og añars vegna, ad þad maa Satt uñ oſſ jaata, ſem Paall eñ aptur ſeiger: Ad vier erum ecke marger Skyn-

ſamer

samer epter Holldenu, 1. Cor. 1. Ecke marger Gøfuger, eñ hiaa Gude er eckert Mañgreinar Alit, Act. 10. Hañ þecker best sijna, hañ hefur Faafroodum laated i Faafræde undervijsa, svo hañ giørde þa Hyggna, eñ þad er þo sw Faakiænska sem er allre Mañlegre Vitsku ædre, 1. Cor. 1. Hañ hefur med hinu sama Faafræde leidt þa Hyggnu til Guds Rijkis, sem hafa viliad fylgia Raadum Paals ad verda Heimsker, svo þeir Vitrer yrde. Pad sie eg a Nicodemo, Joh. 3. hvørn JEsus høndlade med, svo sem aññ Brioost-Mylking, jafnvel þoott hañ være Meistare i Israel. Og ecke hefur þetta einasta vered Atferd St. Paals, helldur og aññara Christi Postula, hvørier i þessu hafa fylgt Dæme sijns Meistara, þvi jafnvel þoott ad allvijda meige rekia Spor hañs Guddoomlega Vijsdooms, þa eru þess og mørg Dæme, hvørneñ hañ teked hefur Lijkingar af Almeñelegum Hlutum, til ad kieña Faafroodum Guds Gøtu, til þess ad hiñ Heimuglege Kraptur Guds Speke, sem i hønum bioo, mætte Samfara verda þeim Hlutum er þeir best þecktu, og Daglega fyrer Augum saau, er skyllde aan Aflaats miña þa a þau Lijfsins Ord sem framflutu af hañs blessada Muñe. Til Dæmis hier uñ vil eg taka hina føgru Epterlijking er stendur i þessu H. Evangelio, wt wr hvørre margur Veralldar Vitringur hefur raangar Meiningar spuñed; Eg vil med faam Ordum tala nockud framar fyrer ydar Kiærleika uñ heñar riettañ Skilning, þad framast eg veit af Guds Orde, og þar med hugleida hvørneñ vier eigum ad skicka oss i Guds Vijngarde, svo oss verde ecke þadañ med Osæmd i burtu vijsad. JEsu, þu blessada Vijn-Trie, a hvørin vier iñplantader erum; Send oss þiñ Anda, sa ed leide oss i allañ Sañleika, og kieñ oss riettañ Skilning þiña H. Orda, AMEN.

Utleggingeñ.

ALLt fra Upphafe Mañsins Skøpunar og iñ til þessa Dags hefur Drotteñ utgeinged til ad leigia Verkameñ i siñ Vijngard, og eñ nu giører hañ þad med Ydranar og Syndaña Fyrergiefningar Predikun. Rodd hroopandans heirest eñ nu i Eydemørku Veralldar þessarar hia oss, seigiande: Giøred verduga Avoxtu Ydraneñe, Oxeñ er sett til Rootar Triaaña, hvort þad Trie sem ecke ber goodañ Avoxt mun upphøggvast og i Elld kastast, Matth. 3. Husfadereñ hefur leigt Verkameñ i siñ Vijngard, eñ ecke Letingia, þar a Guds Eyrende ad giøra, uñ hvort Jeremjas svo seiger, Jer. 48. ad bølvadur skule sa vera sem Verk Drottens giører sviksamlega. Eingeñ hefur sig sialfur leigdañ i þeña Vijngard, þad er sañkveded hier uñ sem Esajas talar under Persoonu Guds, Es. 65. Jeg er fundeñ af þeim sem ecke leitudu ad mier, og mætte þad stoor Faasiña vera, hvør sem þar riett ad hygde, þar vier svo fundner erum, og i hañs Vijngard, þad er i Rijke Guds Sonar setter, ad laata Syslaner þessa Heims vefiast svo fyrer sier, ad Meñ þeinke añadhvort ecke a Guds Verk, edur og giøra þad med haangande Hende, þarfara være þeim ad alldrei hefdu þeir leigder vered, og stæde eñ nu a Torgenu jdiulauser, þvi so seiger Endurlausnareñ hia Luc. 10. uñ þa er ecke villdu medtaka Guds Rijke: Jeg seige ydur ad Sodomæ mun bærelegra vera a þeim Deige, helldur eñ þeirre Borg. Hvilijkt er þetta Br. M? Hwsbondeñ er utgeingeñ ad leita Prælsins, Konungureñ ad biooda hønum sem hafde burtu hlauped, hiñ alleina Rijke hinum Allsþurfanda, Doomareñ Utlaganum, Brwdgumeñ heñe sem drijgt hafde Hooraner med mørgum Elskuga, og hañ sem oss hefur elskad i JEsu Christo þegar vier vorum hañs Oviner, Rom. 5. oss sem ad elskudum Heim þeña, og þad sem i honum er, Fijsn Augnaña og drambsamt Lijferne, 1. Joh. 2. Þess gietur

Johañ.

Johañes, 1. Joh. 4. J þvi er Kiærleikureñ, ecke ad vier elskudum Gud, helldur ad
hañ elskade oss, og sende Son siñ til Forlijkunar fyrer Synder vorar; Po fæst hin
auma Mañeskia svo lijted um̃ þa Jdiu er heñe bodeñ er i Guds Vijngarde, eins og
Meñ væru þaangad leigder til ad bada i Roosum, og ecke til ad bera Hita og Þunga
Dagsins. Hefur þa Jesus sveist Bloodenu, Luc. 22. til þess ad vier skylldum i Syn-
dareñar Epterlæte lifa? Hefur hañ Vijnpressuna troded, Es. 63. til þess ad vier
skylldum færa swr Vijnber? Hefur hañ litad siñ Kyrtil i Vijne, og siñ Mottul i Vijn-
beria Bloode, Gen. 49. til þess ad Syndareñ Blood Sættmaalans almeñelegt
hallde? Heb. 10. Hefur hañ þar fyrer afdrucked hiñ fleitefulla Kaleik Guds Reide,
ad vier skulum sitia ad Heimbode hiñar vondu Babylon af hvorrar Hordooms Vijne
ad Pioodernar drucknar eru? Apoc. 18. Fiærre sie þvi. St. Paull kieñer oss þad
langtum odruvijse, Eph. 2. er hañ seiger: Vier erum nij Skiepna i Christo, til ad gior-
ra Goodverk þau er Gud hefur tilbued ad vier gaungum i þeim; Eñ hvor eru þau Ve-
rk er hañ tilbued hefur, eda hvilijk Jdia er oss ætlud i hañs Vijngarde? Þad telur
Paull upp, Gal. 5. Kiærleike, Fognudur, Fridur, Poleñmæde, Goodgyrne,
Giæska, Trw, Hoogværd, Sparneytne. Eñ mier er Spurn, mun Brudgumeñ
plocka morg þvilijk Ber, þegar hañ iñgeingur i Alldeñgardeñ til ad skiemta sier þar med
heñe sem hañs Hiarta elskar? Jeg er hræddur um̃, ad þad farnest ecke betur sumum
af Trianum, helldur eñ Eykeñe sem Frelsareñ bolvade þegar hañ fañ ongvañ Avoxt a
heñe, Matth. 21. nema midur sie, þvi hun bar ongva, eñ eg hygg þvi verr, ad fiñast
mune þeir ed bere illa eina. Gud klagade Jerusalem ad hun bære swr Vijnber og
Villu Vijnvide Es. 5. Eñ þess være ad Oska, ad ecke yrde sagt til Christneñar, svo
sem hun nu tekur til ad gioraſt, eins og til Jerusalem fordum: Samaria hefur ecke ad
Helminge syndgad sem þu, þu hefur margfiolgad þijnar Misgiorder, meir eñ þær, og
þu hefur riettlætt þijnar Systur med þijnum Svijvirdingum, Ezech. 16. Forum
eige viller vega, Brædur mijner, og þeinkium ecke ad vier munum þvi alleina fyrerhlij-
ta, ad vier leigder sieum, þad være hælfu verra, eñ ad seigia: Abraham hofum vier
fyrer Fodur, eñ giora þo eingeñ Abrahams Verk, Joh. 8. Vier erum ad soñu leigd-
er, vier erum skijrder, vier erum Christo i Skijrneñe iñplantader, eñ hañ seiger, Joh.
15. Jeg er hid saña Vijntrie, og miñ Fader er Akurmadureñ, hvorn þañ Kvist a
mier, sem ecke ber Avoxt, mun hañ burt taka.

Hañ seiger og ecke: Hvor sem mier er Einusiñe iñplantadur; helldur hvor sem blijf-
ur i mier, og eg i honum, hañ ber mykeñ Avoxt, þvi aan mijn gieted þier eckert giort, eñ
ef nockur blijfur ecke i mier, hañ er wtkastadur eins og Vijn-Kvistur, og uppþornadur,
og þeir samañsafna þeim og i Elld kasta, og þeir munu breña. Adur eñ Adam fiell fra
Gude, þa var hañ af honum settur i eirn Alldeñgard, hvorn hañ skipade honum ad yrk-
ia, Gen. 2. Og fyrst þvi var so hættad i Heilagleikañs Stande, þa er lijklegt ad Gud
mune eige vilia læta þad nu odruvijse vera i sijnum Vijngarde, þar vier erum Synd-
areñar vegna, under þad Logmaal skyllder, ad neyta vors Brauds i Sveita vors And-
litis,

litis, og næra oss med Erfide af Jorduñe alla vora Lijfdaga, Gen. 3. Eñ ef þad aa so ad vera i þeim Utriettingum, sem vier nærum aa þetta Lijkamlega Lijf, hvad mykiu framar mun þad skylldt i voru Saaluhiaalpar Eyrende. Vier hofum aller stoort Pund af Gude medteked, Eingeñ þarf meira med eñ honum tiltrwad er: Nockrer hafa Audlegd Veralldar þessarar, sumer Embætte, nockrer Vitsku og Speke, og sumer Abl og Atgiorfe Lijkamans. Af ollu þessu byriar Reikningskap ad standa: Eñ hvorneñ foorst honum þad, er bar sitt Pund fram Avaxtarlaust hvort ed hañ hafde i Jordu grafed? Hañ fieck þañ Doom, ad þeir skylldu kasta hinum Onijta Pioon i hin ytstu Myrkur, hvar vera munde Oop og Taña-Gnijstran, Matth. 25. Hvad mun þa verda um hañ, sem ecke einasta skilar Avaxtarlausu Punde sijnu, helldur leggur þad aa Satans Verd, til ad uppbiggia þar med hañs Rijke? Lijtt gagnar honum ad vera leigdur i Guds Vijngard, þvi hañs Idia er so eina þar iñe ad giora Christs Kyrkiu ad Belials Krambwd, lijkur þeim, er Gud talar um, Ezech. 16. Pu hefur teked mitt Gull og mitt Silfur, sem ad eg gaf þier, og giort þier Mañs Lijkan af, til ad hooraft med. Hiñ Onijte Pioon sagde vid Hwss-Foodureñ: Medtak hvad þitt er, eñ Hwss-Fadereñ mun vid hiñ vonda Pioon aptur seigia: Tak hvad þitt er, sem er Fordæming Daudans, gack i burtu fra mier i eilijfañ Elld, sem fyrerbwen er Diofleñum og ollum hañs Arum, Matth. 25. Drage þvi eingeñ siaalfañ sig aa Taalar, edur ætle þad, ad Drottens Vijngarde sie eckert, edur Illt ad giora. Hwss-Fadereñ hefde ecke aa taled þaa, sem allañ Dageñ stoodu Idiulauser aa Torgenu, hefde þvi eins hattad vered i hañs Vijngarde; Par fyrer er þad ecke noog ad leggia Hendena aa Ploogeñ, eñ lijta aptur, þvi sa ed þad giorer, hañ er ecke hæfur til Guds Rijkis, eñ þoott þad sie siaulf sogd Skyllda vor ad erfida i Guds Vijngarde, svo myked sem vier berum Maatt og Megn til, þa vere eingeñ so blindur, ad hañ ætle ad hañ hafe til Skulldar ad reikna hiaa Gude: Ad soñu seiger Paall, Rom. 10. Ad sa sem gierer hvad Logmaalsins er, hañ life i þvi, og þad sama seiger siaalft Logmaaled. Hvor eru þa Launeñ, ef Meñ skulu tala epter Guds Riettlæte? Ecke añad eñ hañ lifa skule, og ecke deyia, Levit. 18. Vier heyrum ecke ad vorum fyrstu Forelldrum hafe heited vered Launum nockrum, þoott þau varduveittu Guds Bodord, eñ ef þau bryte þad, aattu þau Dauda ad deyia, Svo kuña vor Goodverk alldrei neitt ad forþiena af Gude; Pad kieñer oss Endurlausnareñ, Luc. 17. seigiande: Er þar nockur af ydur, sem hefur eirn Præl, er plæger, edur helldur Hiord aa Beit, ad hañ seige til hañs, strax sem hañ geingur iñ af Akrenum, kom hijngad og sit til Bords, eñ mun hañ ecke seigia honum? Bw til þad eg snæde, gyrd þig og þioona mier, þar til eg hefe eted og drucked, sijdañ skalltu eta og drecka. Mun hañ þacka þeim Præl fyrer, ad hañ giorde hvad honum skyckad var? Jeg meina Nei. So og þier, þegar þier giort hafed, allt hvad ydur boded er, þa seiged: Vier erum Onijter Pioonar, þvi vier giordum hvad vier aattum ad giora. So hafa Goodverkeñ eingeñ Verdlaun epter Riettenum, eñ hinum Vondu tilheyrer Straff ad riettu. Goodverk eñ eru jafnañ Skyllda, eñ hin vondu eru Afgiord aa moote Skylldunñe. Hin bestu Good-

Goodverk forþiena eckert, þvi þad er eins og ad betala Skulld sijna, eñ hid miñsta Afbrot viñur til Reide, þvi þa vantar so myked til Skullda Lwkningar: Þess gietur Jacob Postule, 2. Cap. Sa sem helldur alltLogmaaled, eñ verdur brotlegur i einu Bodorde, hañ er sekur vid oll. Ad soñu stendur hier i Epterlijkinguñe, Ad Hwss-Faderen hafe giort Samning vid Verkameñena, um eirn Pening, Eñ ecke er þad so ad skilia, Vr. M. so sem þegar Madur semur vid Mañ, helldur talar DRottẽn þetta ad Mañalegum Plagsid. Peningur þesse er JEsus Christur, hvñ sañe Israels Sicill, med hvorium Foornernar leystar voru fraa Lijflaatenu aa gamla Testamentesins Dogum, eñ syndugar Saaler fyrer JEsum Christum fraa eilijfum Dauda. Eñ Samningureñ skiede i Ondverdu vid vora fyrstu Forelldra epter Falled, þegar Gud af Einskiærre Naad og Mysku siñe hiet þvi, ad Kviññar Sæde skyllde i sundur meria Hoggormsins Hofud, Gen. 3. Hañ verdur Itrekadur so opt sem vier heyrum af Guds Orde, ad vier sieum af Naad hoolpner vordner, og ecke af Verkunum, Eph. 2. Ad Gud hafe epter Mysku siñe giort oss hiaalplega, eñ ecke af Verkunum, sem vier giordum, Tit. 3, þegar oss sagt verdur, ad hvor sem aa JEsu Nafn trwer, skule ecke fyrerfarast, helldur hafa eilijft Lijf, Joh. 3. Og þesse Samningur hefur eirn og hiñ same vered fraa hinu Fyrsta Fyrerheite, og mun verda allt til Veralldareñar Enda vid alla þa, er forlaata sig uppaa Sonarens Forþienustu med hreinne Trw, þvi JEsu þessum bera aller Spaameñ Vitne, ad i hañs Nafne fare þeir aller Syndaña Fyrergiefning, sem aa hañ trwa, Act. 10. Og er hier af audsært, ad þetta er eingeñ almeñelegur Samningur, helldur lijkt þvi, þegar eirn goodur og Raadvandur Madur heiter nockrum einhvoriu Goodu, aan allrar Verdskulldunar, þa reiknar hañ sig skylldugañ þad ad hallda, uppaa þad ad hañs Ord bregdest ecke. Og ef ad siñast kañ einhvor so Syndur aa medal vor, sem vonder erum, hvad mykłu framar mun Gud, sem er alleina goodur, vera bundeñ vid sijn Loford, Luc. 11. þar hañs Ord forgaanga alldrei, þoott Himen og Jord forgaange, Luc. 21. Hvar fyrer eingeñ kañ wt af þessu Lausnarans Orda Tiltæke, ad reikna til nockurrar Verdskulldunar hiaa Gude, helldur blijfur hid sama, sem Paall seiger, Rom. 3. ad allur Heimureñ verde Logfalleñ fyrer honum. Og so sem þad, ad þeir sem komu um Siottu, Nijundu og Elleftu Stund, feingu af Naad þad þeir feingu, so er og Samningureñ vid þa Fyrstu af Einskiærre Naad giordur, þvi sialfraadur var Herrañ ad laata siñ Vijngard audañ liggia, nema hañs Giæska hefde knwd hañ til ad leita epter þeim, er hañ mætte hiaalpa. Jeg veit ad nockrer hafa steitt sig aa þeim Ordum, er skrifar Jacob Postule, 2. Cap. og þañeñ hlioода: Sier þu ecke ad Trweñ hefur samverkad hañs Verkum, og Trweñ er af Verkunum til Lykta leidd, og Skrifteñ er uppfylld, er seiger: Abraham trwde Gude, og þad vard honum til Riettlætis reiknad, Siaaed þier þar fyrer, ad Madureñ Riettlætist af Verkunum, og ecke af Trwñe alleina. Þetta hefur nockrum þoott gagnstædt þvi, er bæde St. Paall, og oll H. Ritning med einu Hlioode vottar, sem er þeirrar Meiningar, ad Madureñ verde af Trwñe hoolpeñ, og ecke af Verkunum, Rom. 4. Eñ þess er giætande

hvor ad sie Meining Jacobs i þessum Pistle: Hañ ætte Ordastad vid þa er hielldu sig vel Christna, ef þeir trijdu æ Gud, og jætudu hañ eirn ad vera eins og Dioflarner, eñ auglijstu ecke Trw sijna med Christelegum Verkum; Pad byrta þesse Ord, er standa skoñu ædur i sama Capitula: Ef Brooder edur Systur eru nakeñ, og skorter Daglega Næringu, eñ einhvør ydar seiger, Fared i Fride, vermed ydur og mettest, eñ giefed þeim þo eige þad Lijkamanum er þarflegt, Hvad gagnar þad? So er og Trweñ, ef hun hefur eige Verkeñ, hun er daud fyrer siælfa sig. Hier giører Jacob bert fyrer Moñum hvad hañ meinar: So sem þad er ecke Myskun ad seigia: Verm þig og mettast, So er þad og ecke helldur Trw, ad seigia: Eg trwe æ Gud og hañs Son, eñ afneita Gude med Verkunum aptur æ moot, So sem þad er eckert Myskunar-Verk ad giefa allar sijnar Eigur Fætækum, eñ hafa þo ecke Kiærleikañ, 1. Cor. 13. So forþiena og eige helldur Verkeñ neitt i siælfu sier: Vilie eg seigia, ad Verkeñ viñe til nockurs hiæ Gude, þa vil eg og seigia, ad Efned i einum Smijdisgrip forþiene Laun, af þvi hñ er vel giordur, eñ svo sm̃ hñ kuñe ecke ad giora sig fyrer utañ Hagleik Mañsins, so hafa og Verkeñ allt sitt Agiæte af Trwñe, sem er Guds Verk i Mañenum, Joh. 6.

Seiged mier þa, hvar er þeirra Verdskulldan? Trweñ samverkar Verkunum seiger Jacob; Eg jæta þad, þvi æn heñar væru þau Synd, Rom. 14. Hun verkar þad med þeim, ad þau Syndlaus reiknast, forþiena þo eckert. Trweñ fullkomnast af Verkunum; Meñ siæ ad eirn er sterkur, af þvi, ad hañ kañ ad lypta myklu, añars visse eingeñ þad hañ sterkur være. Lioosed þeckest ad vera Lioos af Byrtuñe. Abraham audsijnde sig ad vera Trwadañ, af þvi hañ giorde hvad Gud baud honum; Pañ eñ fullkomnast Trweñ af Verkunum, eñ ecke odruvijse, nema einhvør villde seigia, ad Verkeñ være Partur af Trwareñar Veru, og være þad eins og ad seigia, ad þad være Mañenum Verulegt ad ganga og standa. Hiteñ fylger Elldenum, Harkañ Jarnenu, Byrtañ Sooluñe, þo er hvørke Hiteñ Elldur, nie Harkañ Jarn, nie Byrtañ Sool, eige helldur eru Verkeñ Trw, þo þau fylge Trwñe, og ecke riettlæta þau, þo þau framkome af þeim sem Riettlætur reiknast fyrer Trwna. Abraham Trwde Gude, og þad var honum til Riettlætis reiknad seiger Jacob; Eñ eckert gott Verk gietur Skrifteñ um̃, Gen. 15. þegar Gud matte hañs Trw so mikels, helldur alleina um̃ þad, ad hañ hafe Gude trwad til þess, ad hañs Sæde skyllde verda so sem Stiornur Himens, eñ Jacob tekur þad samañ vid hañs Trwarverk, þegar hañ villde offra Syne sijnum, Gen. 22. til ad styrkia þar med sijna Meiningu, sem er su, ad Trweñ sie daud æn Verkaña, af Verkunum riettlætest Madur, og ecke af Trwñe alleina: Um̃ Auglijsingu Trwareñar talar Jacob hier, og ecke um̃ siælfa Trwna, um̃ Trwarjætninguna fyrer Moñum, og ecke um̃ Trwareñar Krapt fyrer Gude, þad kieña mier hañs eigeñ Ord i sama Capitula: Syn mier þijna Trw af Verkunum. Og ad þier vited, Brædur mijner, ad þetta er meir eñ Hiegoome eirn, þa merker þetta Ord ad Riettlæta, i H. Ritningu optast ecke añad eñ ad auglijsa sig edur adra Riettlæta ad vera. Pu hefur Riettlætt þijnar Systur med þijnum Svivirdingum seiger Drotteñ um̃ Jerusalem,

Ezech.

Ezech. 16. Hvorneñ kuñe hun ad riettlæta, sem sialf var ollum Skomum vafeñ? eñ þad kuñe hun ad giora, ad sijna ad hun være sier riett lætare. Ad þu riettlæteſt i þijnum Ordum, þegar þu dæmeſt, seiger David um Gud, Pſ, 51. Hvor vill Gud Riettlæta? sem sialfur er alleina Riettlætur, eñ ad byrta hañs Riettlæte fyrer Moñum, þad kuña Meñ ad giora. Tollheimtumeñerner Riettlættu Gud, er þeir ſkijrder voru med Skijrn Johañis, Luc. 7. Hvorneñ gaatu þeir Gud riettlætt? ſynduger Meñ og framar odrum Loſtum og Lijtum hladner, eñ ad þeckia og opeñbera Riettlæte Guds, þad var þeirra Skyllda. Jacob seiger: Madureñ riettlæteſt af Verkunum. Eñ hvorneñ kañ Madur ad riettlætaſt af þvi sem er eins og Nidurlags Fat, Eſ. 64. af þvi sem er Synd, Rom. 14. af þvi sem er Skylduverk Oniitra Pioona, Luc. 17 Eñ þeſs eru Verkeñ umkomeñ ad auglijſa, ad Gud bijr i Mañenum fyrer Trwna, ad Trw Mañſins er kroptug fyrer Kiærleikañ, ad þad sie lifande og ecke daud Trw, hvor ed ſtiorneſt af H. Anda til goodra Verka, epter Bode vors Endurlauſnara, Matth. 5. Svo lijſe ydar Lioos fyrer Moñum, ad þeir dyrke ydar Fodur sem a Himnum er. Nu er þeſſu ſvo vared, Br. M. ad eingeñ hefur til neiñrar Skulldar ad telia hiaa Gude, og þad er þad sem Endurlauſnareñ hier seiger i Epterlijkinguñe under Perſoonu Hwſs-Fodurſins: Vinur, Eige Giore Eg Þier Oriett, etc. Fyrſt eingeñ hefur af Gude neitt forſkulldad, er þad þa ecke noogu ſtoor Naad, ad hañ hefur alla leigt i ſiñ Vijngard, þad er, alla kallad til Ydranar og Syndaña Fyrergiefningar, eñ þoott adrer bere þar Hita og Þwnga Dagſins, og ſieu ſtrax ad Morgne kallader, munu þeir meiga lijta rongu Auga til þeſs, þoott hañ sem um engvañ Hlut er nockrum ſkylldugur, þoott hañ, seige eg, Myſkune Einhvorium aa Dauda-Stunduñe? Mun Samuel meiga ſiaa Offioonum yfer Paulo? Jeremias yfer Tollheimtumañenum Matthæo? Matth. 9. Joſias yfer Manaſſe? Baptiſta yfer Tito og Timotheo, edur þeſſer aller yfer Ræningianum aa Kroſſenum? Luc. 22. Fiærre sie þvi, Gude er i ſialfs Vallde ad læta hvorn eirn hafa ſo myked fyrer Himnarijke, sem honum þocknaſt, þvi aller medtaka af Naad og ecke af Verdſkulldan. Og þo eirn ſveitteſt Bloodenu i Guds Vijngarde, fraa þvi fyrſta hañ hefur Vit aa, og til þeſs hañ giæfe Ondena upp, þa hefur hañ ecke med Verkunum meira forþienad af Himnarijke, helldur eñ hiñ sem i Andlaatenu var kalladur, þvi aa mille hiñs eilijfa, sem er Guds Rijke, og þeſs er Enda tekur, sem eru daudlegra Maña Verk, er eingeñ Jofnudur, ſo eitt meige med odru kaupaſt ad riettum Solum. So vill nu DRotteñ hafa ſijnt, ad hiner Fyrſtu verde hiner Sijduſtu, þegar Meñ vilia gaanga i Riett vid Gud, og mogla vid Hwſs-Fodureñ, og Sijdaſter hiner Fyrſtu þegar hañ vill Naadugur vera, þeim sem hañ er Naadugur, Rom. 9. og er þo ecke hier fyrer nockurt Mañgreinar Alit hiaa Gude, Þvi Marger Eru Kallader Eñ Faaer Utvalder. Balaam, Saul, Achab, Judas, og adrer mykiu fleire, þeir voru kallader, eñ þeir breittu epter Fodur ſijnum, og ſtoodu ecke i Sañleikanum, Joh. 8. Gud hefur ecke ſagt þeim sem kallader eru, helldur þeim sem er Trwr allt til Enda, vil eg giefa Coronu Lijffins, Apoc. 2. Utvalningeñ er ad ſoñu alltijd viſs

hiaa Gude, þvi hañ hefur wtvaled þa sem hañ veit i Køllunene stoduger standa muni, eñ ongvañ hefur hañ kallad med þeim Skilmaala ad hañ skyllde eige kuña fraa ad falla, eñ vier erum ecke visser uñ vora Utvalningu med ødru moote eñ þvi, ad svo leinge sem Trweñ er i oss kroptug fyrer Kiærleikañ, Gal. 5. So leinge erum vier Guds Born, og þvi rædur Petur rjett, 2. Cap. 1. Talande uñ Trwna og heñar Avepte, fremied i Trw ydar Dygdena, i Dygdeñe Vitskuna, i Vitskuñe Sparsemena, i Sparsemeñe Poleñmædena, i Poleñmædeñe Gudræknena, i Gudrækneñe Broodurlegañ Kiærleika, i Kiærleikanum Elskuna, þvi nær þetta er hiaa ydur, og yfergnæfer, þa giorer þad ydur ecke Ydiulausa, edur forgiefens erfidande, til Þeckingar DRottens vors JEsu Christi, þvi hvorium sem þetta eige fylger, hañ er blindur, og leitar ad Veigenum med Hendeñe, gleymande þvi ad hañ er af gomlum Syndum hreinsadur; Þar fyrer kosted Kapps uñ Brædur, ad giora ydar Kallan og ydar Utvalningu vissa, þvi nær þier þetta giored, munud þier alldrei falla. Med soddañ moote en ongvu ødru, verdum vier visser uñ Utvalningu vora, þar fyrer hefur og Gud vijsad oss i siñ Vijngard til ad erfida, eñ ecke i Heimeñ til ad rañsaka sitt Leyndar Raad: Eñ so Meñ best vite hvorneñ þad samañ haanger, þa seiger Paall þad med faam Ordum, Rom. 8. aa þeñañ Haatt: Hvoria hañ aadur þeckte, þa hefur hañ fyrerhugad, hvoria hañ fyrerhugad hefur, þa hefur hañ kallad, eñ hvoria hañ kallad hefur, þa hefur hañ Riettlætt, eñ hvoria hañ Riettlætt hefur, þa hefur hañ Dijrdlega giørt. Hvorrar Dijrdar og eilijfrar Farsælldar oss uñe ad nioota uñ eilijfar Allder, Gud rijkur af Naad, fyrer siñ Eingieteñ Son JEsum Christum, og sende þar til siñ H. Anda, Amen.

Aññañ Suñudag i Nijuvikna Føstu.

Gudspialled, Luc. 8. Cap.

Þañ Tijma. Og þa ed margt Foolk var samañkomed, og þad dreif til hañs wr Stodunum, sagde hañ i Epterlijkingu: Saa gieck wt sem saade, ad saa Sæde sijnu. Og þa hañ saade, fiell sumt utañ hiaa Veigenum, vard Footum troded, og Fuglar Loptsins aatu þad. Og sumt fiell a Hellu, og nær ed þad spratt upp, visnade þad, af þvi ad þad hafde eige Vøkvañ. Og sumt fiell a medal Þyrna, og Þyrnerner spruttu upp med og kiæfdu þad nidur. Og sumt fiell i gooda Jord, og þad vóx upp og bar Hundradfalldañ Avøxt. Þa ed hañ sagde þetta, kallade hañ: Hvør Eyru hefur ad heyra, heyre hañ. Eñ hañs Læresveinar spurdu hañ ad, hvør ed være þesse Epterlijking. Eñ hañ sagde: Ydur er unt ad vita Leinda Dooma Guds Rijkis, eñ þeim ødrum i Epterlijkingum, so ad Siaaande þa siaae þeir eige, og aaheyrande þa skilie þeir þad eige; Eñ þesse er Epterlijkingeñ. Sæd-

ed er Guds Ord. Eñ hiner vid Veigeñ, eru þeir sem heyra þad, eñ epter þad kiemur Diøfulleñ og tekur burtu Orded wr þeirra Hiørtum, so ad þeir skule ecke trua og verda Hiaalpleger. Eñ þeir a Helluñe, eru þeir, sem medtaka Orded med Føgnude, þa þeir heyra þad, og þesser hafa ecke Root, hvørier uñ Stundarsaker trua, og a Freistingar Tijmanum falla þeir fra. Eñ þad sem fiell a millum Þyrnaña, eru þeir, sem þad heyra, og velkiast i Sorgum, Audæfum og Gyrndum þessara Lijfdaga, kiefiast og færa aungvañ Avøxt. Eñ þad sem i gooda Jord fiell, eru þeir sem heyra Orded, og behallda þvi i goodu og sidsomu Hiarta, og færa Avøxt i Þoleñmæde.

Exordium.

EF þier Vardveited mijna Setninga og mijn Riettinde, Sa Madur sem þad giører, hañ skal lifa af þvi, seiger DRotteñ, Levit. 18. Riettvijst er þetta Løgmaal, svo sem aller Dooma DRottens, eñ Obærelegt er þad Syndugum Møñum, þvi hvør er sa ed Løgmaaled halldeð giete? Eingeñ af øllum Adams Nidinum, nema hañ eirn sem giørdest Bølvan fyrer oss, Gal. 3. er Løgmaalsins Bølvan forþienad høfdum. Bølvadur vere sa sem ecke helldur allt þad sem i Løgmaalenu stendur, so hañ giøre þad, seiget Moyses i Guds Umbode, Devt. 27. Þesse Kostur var Obærelegur þeim sem ecke gieta eitt Augnablik Syndlaust lifad, og er þad vijst ad hiñ Naaduge Gud hefur ecke sitt H. Løgmaal wtgiefed i þeirre Meiningu, ad nockur munde þad hallded gieta, helldur til þess; ad Meñ skylldu laga siñ Lifnad þar epter, ad so miklu Leite sem Mañlegur Kraptur fær orkad, og svo i ødru Læge til þess, ad Synduger Meñ vita mættu hvad miked þa brestur a ad uppfylla þad sem Løgmaaled bijdur, svo þad yrde vor Tiptunar Meistare til Christum. Nu þoott ad Løgmaaled sie straangt, þa hefur hiñ goode Gud laated þvi alltijd fylgia Evangelium, allt fraa þvi hañ wtgaf þañ fyrsta Naadar Bodskap, ad Kviñuñar Sæde skyllde i sundurmeria Høggormsins Høfud, Gen. 3. Stoor var sw Naad ad søñu, og svo stoor, ad øll Verøllden gietur hana alldrei fullþackad. Eñ svo sem ad hun er mikel, svo er og miked þeirra Straff, sem hana forsmaa. Þegar Israel villde sig hafa undañþeigeñ ad tala vid DRotteñ i Horeb, er hañ wtgaf sitt H. Løgmaal, Exod. 20. Þa sagde Gud vid Moysen: Eg vil uppvekia þeim eirn Spaamañ af sijnum Brædrum eins og þu ert, Devt. 18. Og eg vil leggia mijn Ord i hañs Muñ, hañ skal seigia þeim allt hvad eg bijd hønum, og hvør sem ecke heyrer mijn Ord, sem hañ talar i mijnu Nafne, af þeim hinum sama vil eg þess krefia. O! vor Gud, vert þu oss Naadugur, hvørsu Illa er þeim fared sem Gud vill krefia Skulldar siñar? Hønum mun verda i hiu ytstu Myrkur kastad, og mun ecke þadañ wtfara, fyrr eñ hañ hefur borgad hiñ Sijdarsta Pening, Matth. 18. sem alldrei verdur uñ alla Eilijfd. Þoott Løgmaaled være bæde straangt og Riettvijst, þa gieck þo ecke hiñ Naaduge Gud epter þeim Sektum sem þad Møñunum a Hendur sagde, vegna þess Lausnar-Gialldsins, er hañ hafde sialfur tilbwed oss og fyrerhugad i sijnum Eingietnum Syne, sem var sw eina Boot vid þvi Saare, er Diøfulleñ veitte Adam og øllu hañs Hyske; Forsmaae hana nockur, þa seiger Moyses oss i þeim Ordum, er eg strax nefngat, hvad vid þvi liggur, sem er ad Gud mune krefia þess af Hende hiñs sama. Ef nockur syndgade a moote Moysis Løgum, þa vard þad þo forlijkad i Gamla Testamentenu med Offrum og Foornfæringum, i hvørium ad Christur var fyrermyndadur, svo sem Paulus Heb. 10. vottar, a medañ Syndeñ var under Guds Þoleñmæde; Eñ nu þar Skuggeñ er i burtu horfeñ, eñ vier høfum sialfa Hlutena, Rom. 3. þa verdur Syndeñ burt-tekeñ med saañre Trw a JEsum Christum. Þetta verdur oss boded i øllu Guds Evangelio, sem er hid Andlega

Sæded,

Sæded, af hvøriu hiñ Nije Madur gieteñ verdur i Hiarta vorn, uñ hvørt Frelsareñ talar i þessa Dags Evangelio. Eñ þad er Grætlegt til ad vita, ad þesse Nææd er svo mørgum frambodeñ, kiend og predikud, eñ svo fææer hafa þess Not sem hier mææ siææ, fyrer þeirra eigeñ Forsoomunar Saker. Vier vilium þetta H. Gudspiall nockud giør yfervega, og af þvi hugleida hvad DRotteñ seiger uñ þa Fernslags Jørd, er took vid Sædenu. O! vor Gud, Lææt þitt Ord sem i Dag verdur kiendt, falla i gooda Jørd, svo vier færum þar af Avøxt i Poleñmæde. Bæn, heyr þad Himneske Fader, fyrer þiñ Eingieteñ Son JEsum Christum, AMEN.

Utleggingeñ.

VOr Endurlausnare talar þañeñ uñ hina fyrstu Tilheyrendur i Upphafe Gudspallsins, ad sumt af Sædenu hafe falled utañ hia Veigenum, og orded Footum troded, og Fuglar Loptsins hafe uppeted þad. Hañ leggur þad siaalfur svo ut, ad þad sieu þeir, sem vid Veigeñ eru, eñ epter a kome Diøfulleñ og take Orded ur þeirra Hiørtum. Þeir eru vid Veigeñ seiger JEsus, og ecke a Veigenum. Þad mun vallda, ad Orded er Diøflenum svo audsookt i þeirra Hiørtu, væru þeir a Guds Veige, munde þad leingur vefiast fyrer hinum illa Ovin ad grafast epter þessum dijra Fiesiood. Eg em Vegureñ, Sañleikureñ og Lijfed; Eingeñ kiemst til Fødursens nema i giegnum mig seiger Lausnareñ, Joh. 14 A þessum Veige Sææluhiaalpareñar eiga oss Guds H. Ord ad leida, añars fææalma Meñ epter Veigenum og eru blinder, 2. Pet. 1. Eñ hvorsu mææ nockur siææ Lioosed i hañs Lioose, 1. Tim. 6. nema fyrer Christum i hañs Lioose, sem er Guds Ord, ef Meñ snua þar vid Bakenu, og ecke Andlitenu, eñ horfa aller uppa siñ Veg, Es. 53. Hia Matth. 7. ræder Frelsareñ uñ tveña Vegu a þeññañ Hææatt: Gææanged iñ uñ hid þraungva Ported, þvi hid vijda Port og hiñ breide Vegur leider Afvega til Gløtunareñar, og þeir eru marger ed hañ ganga. Þesser eru þeir er vid Veigeñ standa, B. M. a hvørra Vegum ad bijr Sorg og Armæda, og þeckia ecke Veg Fridarens, Es. 59. hvørra Vegur ad er hææll, og þeir munu dreifast ææfram i Pokuñe og i heñe hrapa, Jer. 23. Lausnareñ seiger, ad Sæded falle utañ hia Veigenum, hañ meinar Akur-Reinarnar: Þad sem i þær fellur, vardveitest, þvi Jørdeñ er plægd, og aller varast ad ganga þar uñ. Eñ þeir sem vid Veigeñ standa i Guds Akre, eru su Jørd, er Ploogur Løgmææalsins hefur alldrei geinged uñ til ad mijkia Akureñ, eige helldur Guds Vagn, sem ad er Evangelij Lærdoomur, til ad feita Jørdena. Hvad sem þar fellur i, verdur af Fuglum Himens, þad er vondum Aundum uppeted, edur og Footum troded, þvi þa er Perlum fyrer Svijn kastad, Matth. 7. Hvørneñ bijr Gud i Mañaña Hiørtum? J sijnu H. Orde. Hvørneñ a þad Hiarta tilreidt ad vera sem hañ vill bua i? Angrad og sundurkramed, Es. 57. Þad sem ecke fellur i soddañ Hiarta, þad fellur utañ hia Veigenum, utañ hia Guds Akur-Reinum, og verdur Footum troded, þvi aller Veiger Drotteñs eru Myskun og Sañleike, øllum þeim er vardveita hañs Sattmææal, Ps. 25. eñ Vegur Ogudhræddra mun fyrerfarast, Ps. 1. Jesus seiger ad Johañes hafe komed med Veg Riettlætesins, Matth. 21. Eñ hvørneñ var sa Vegur er Johañes kiende? Giøred Ydran, þvi Guds Rijke er nææ-lægt, Matth. 3. Sa sem ecke geingur a þessum Veige, hañ geingur ecke a Guds Veige,

ge, ecke a Riettlæteſins Veige, ecke a Fridarens Veige: J einu Orde ad ſeigia, hañ geingur utañ hia Veigenum. Predikareñ ſeiger, Cap. 11. Ad hiner Ogudlegu gange a Vegum ſijns Hiarta, eñ hvorneñ Vegur er i þeſs Mañs Hiarta, ſem dauf-heyreſt vid Guds H. Orde? Pad er almeñeleg Pioodbraut Laſta og verſtu Klækia, hvar Agg, Reide, Præta, Mañdraap, Hoordoomur, Frillulifnadur, ſem af Hiartanu framkoma, Matth 15. hafa troded ſier Gadd i Jskolldu Mañſins Hiarta, ſvo Guds Ord faa ecke Rum i þeim, og ef nockud af Sædenu kañ ad hriota þar iñ, verdur þad Footum troded. Peſſer eru þeir, er fyrer Sidaſaker ganga iñ i Guds Helgedom, til ad byrtaſt fyrer Moñum. Peir Hræſnarar, Vel hefur Gud um̃ þa talad fyrer Muñ Ezechiæ, 33. Cap. Pu Mañſins Son, þeir koma til þijn ſvo ſem Foolked er vant ad koma, og þeir ſitia fyrer þier ſo ſem mitt Foolk, og heyra þijn Ord, eñ þeir giora þar ecke epter, helldur giora þeir Haad-Viſur þar af med Muñe ſijnum, þeirra Hiarta ſtundar epter Abata, þu ert þeim eins og Amors Viſa, ſw ed lætur vel og er fogur ad leika, þvi þeir heyra þijn Ord, eñ giora þar ecke epter, og er þad ſkielfeleg Faaſiña, Br. M. er hiñ ſlæge Dioſull hefur blindad Mañaña Hugſkots Augu med, ad Meñ leggia Eyrun vid ſkam̃arlegum Ordum og fiflslegu Hiale, eñ byrgia þau fyrer Guds Evangelio, þau ſtanda opeñ fyrer Hafgiju Saungum Veralldareñar, eñ Brwdgumans Rauſtu heyra þau ſvo þwnglega ad ecke er ſijnt þau mune bregda vid fyrr eñ Hofud-Eingelſins Baaſuna lætur i Skyum Himens. Dæmafrood Æfeñtijre og Liga-Sogur laata Meñ ſier iñdællt ad heyra, eñ vilie nockur framtelia Guds Daaſemder um̃ Stoorvyrke vorrar Skopunar, um̃ Myſkunarverk vorrar Endurlauſnar, um̃ Leynd-ardoom vorrar Helgunar, þar vekger Meñ vid ſo ſem odru Liettmete, ſvo eg ſie ecke añad i ſumra Maña Fare, eñ ad þeir mune þeinkia hid ſama um̃ Guds Ords Pienara, ſem Athenu Borgar Meñ kvaadu upp um̃ Paulum, er hañ talde þeim Chriſtelega Trw, eñ þeir ſogdu: Hvad mun Ord-Snaapur þeſſe vilia ſier? Act. 17. Giæted þo ad i Guds Nafne Chriſtner Meñ, hvilijkur Hlutur ad Guds Ord er, þad er Foodur Saalna vorra, Matth. 4. þvi aan þeſs munum vier deyia, þad er Lijf og Ande, Joh. 6. þvi aan þeſs erum vier i Syndunum dauder, þad er Leidarviſer til Himinarijkis, Pſ. 119. þvi fyrer utañ þad munum vier ofañ fara i hin ytſtu Myrkur, hvar vera mun Oop og Tañagniſtran. Og fyrſt vier þetta vitum, og þad er i Hiortum vorum fyrer Doome Samvitſku vorrar ſañproofad, þa þyker mier ſa ecke kvalraadur vera, og ecke myked kvijda Helvijtis Pijſlum, ſem lætur þad eins og añañ Vind um̃ Eyrun þioota, ſo ſem þad kome ecke vid hañ, ſem af Gude er talad, og alltijd mune eitthvad til eilijfs Lijfs verda.

Næſt þeſſu talar Endurlauſnareñ um̃ þa er hañ ſamlijker Grijttre Jordu, i hvoria þegar Sæded fiell og ſpratt upp, þa viſnade þad, af þvi þad hafde ecke Vokvañ: Peſſer eru þeir, ſem heyra Guds Ord og medtaka þad med Fognude, og hafa þo ecke Root, þviad um̃ Stundarſaker trwa þeir, eñ a Freiſtingar Tijmanum falla þeir þar fra. Jeg kañ ecke añad ad ſeigia, eñ þeſſum er ad nockru Leite betur haattad eñ hinum, þvi lijklegre er ſa til Apturhvarfs, ſem ad ſmackad hefur hvad ſætur ad Gud er, helldur eñ

hiñ

hiñ sem ævallt mootstendur H. Anda. Þo er þad med þvi moote ad þeir læte sig Leidrietta af Anda Drottens, nær þeir villt fara, añars munu þeir bwa vid verre Kost eñ hiner, þvi þad Orded sem þeir heyrdu, mun fordæma þa, Joh. 12. Petur fiell fra a Freistingar Tijmanum, eñ Jesu blijda Tillit snere ho num aptur so hañ gieck ut og griet beisklega, Matth. 26. Aaron fiell fra þegar hañ ottadest Folkſins Reide, Exod. 32. Eñ hañ hvarf aptur a Guds Veg, so hañs Synd var honum ecke til Dauda reiknud. Siælfur Moyses var ecke længt þar fra, er hañ sloo tveimsiñum a Kletteñ, Num. 20. hvar til hañ þo ei hafde Guds Bodord; Eñ aller þesser voru nærsta Leidetamer aptur a Guds Gotu. Judas fiell og fra, eñ skipadest ecke vid Christi Amiñingu i Kvølldmælti deñe, Joh. 13. ecke vid hañs blijda Avarp i Grasgardenum, Luc. 22. og ecke nema til Ills vid hiñ harda Doom er hañ sæ ad ætlade ad ganga yfer siñ Herra, Matth. 27. Saul fiell og fra a Freistingar Tijmanum, eñ leitade ecke Guds i sijnum Mootgænge, helldur Galldra Konuñar, 1. Sam. 28. þvi fiell hañ a sitt eiged Sverd, 31. Cap. Achab medtok Orded med Fegnude, so hañ sat i Seck og Osku og griet fyrer Gude, 1. Reg. 21. eñ ecke ad sijdur fiell hañ fra og sende til Frietta vid Baal, eñ liet aflijfa Spæmeñ Drottens. Þvi er eg vissum, ad þesser mune Obærelegre Kost eiga eñ hiner, sem alldrei hafa a Guds Veige geinged, eñ hvad mun þessu vallda, B. M.? Ecke añad eñ ad Hiartad er hardt, svo ad Sæded fær ongvañ Vokva. Guds Ord hafa eige gietad uñed so a Prioosfuna, ad þad hafe sinellst i þeim fyrer hreina Ydran, ad hid himneska Sæded hafe feinged nockra fasta Root. Marger vilia Guds Viner vera þegar allt leikur i Lynde, eñ þegar Soolbrune Mootlætingaña tekur til ad hafa sijnar Verkaner i Guds Akre, þa visna þeir Avexterner brædlega sem ecke eru vel groodursetter. Ef Meñ læta Steineñ i Elld, þa verdur hañ glooande uñ Hrijd, eñ ecke mijkest hañ nema hañ ad Osku breñe; Eins er þess Mañs Hiarta sem Spæmadureñ klagar yfer, Jer. 8. ad sie hardara eñ Demant. Drotteñ typtar þa med Vende sijns Ords, eñ þeir fiña þar ecke til, hañ heller yfer þa Oleo Fagnadarens, þad geingur eige iñ i Steineñ.

Þegar Gud giefur Regn a Jordena, þa fellur þad eins yfer frioossama Stade og Ofrioossama, harda og miwka. Þad er vijst, ad hvorutveggiu bera nockurn Avoxt medañ þad yferstendur, eñ þegar Sooleñ tekur ad breña, þa verdur sw Grein þessara, ad hvad sem yfer hina hordu og Omiwku Stade fiell, þad þornar brædlega upp, þvi þad fañ eckert sier lijkt i Hellu-Steinenum, sem þad kyñe ad vardveita: Hin Platsen færa Avoxt þess meire og meire sem Sooleñ meir verkar, þvi þeirra Mijkende hallda þvi er þau hlutu, og hid besta þar af stijgur ecke upp i Lopted aptur, helldur snijst Avextenum i Vokva og Vessa: So verdur og Guds Ord predikad Vondum og Goodum, Bliwgum og Hardsvijrudum. J þessum breñer Elldur Mootlætingaña allañ Vokva i burt, eñ i hinum verkar hañ Fridsamlegañ Avoxt Riettlætesins, Hebr. 13. Alldrei hefur Guds Kyrkia meir eblst eñ i Mootgængenum. Þegar JEsu Nafn mætte ecke nefna fyrer utañ Lijfs Hæska, þa frioofgadest Guds Alldengardur best, þegar

Kraptur

Kraptur JEsu Bloods sem var i Ordenu, sañ Guds Akur mijktañ med bloodugum Ydranar Tarum i Hiartanu, þa kviknade Kiærleikureñ, þa spratt upp Poleñmædeñ, þa grere Trweñ, þa voox Lijtelæted, þa lifnade Myskunsemeñ, þa dafnade Hoogværdeñ, þa brañ Elskañ til Guds, hvad heitast, so ad hvorke Lijf nie Daude, hvorke Einglar nie Valldstietter nie Hosdingia Dæme, hvorke hid nalæga nie þad Epterkomanda, hvorke Hæd nie Dypt, nie nockur oñur Skiepna, kuñe ad skilia Guds Elskendur vid þañ Kiærleika, sem er i Christo JEsu, Rom. 8. Eñ sijdañ Moñum took til ad leid ast ad draga Oked med Christo, þa hefur ecke Plogur Logmalsins rist so diwpt i Mañaña Hiortum. Meñ vilia aller med honum rijkia, eñ faer med honum lijda, og hyggia ad matuleg Gudhrædsla duge noog til Saluhialpar, þar fyrer koolnar Hiarta Mañsins so, ad Guds Ord, þad Himneska Sæded, verdur ecke i Bein og Merg iñþrucked, fyrer þvi vex og Korned i Guds Akre miog so þunt, so ad ein Staungeñ æper til añarar, og Andskoteñ hefur med Bale Oleyfelegrar Heimsins Elsku brent oss marga Dijla þar iñe, Þar fyrer tem þier Christelega Ydran, O þu Guds Barn, sem villt Saluhialpena erfa, a medañ Gud lætur þier ad Oskum ganga, og lat Miñing þiña Synda og hañs Astgiafa mijkia Hiarta þitt, so ad H. Ande sem bijr i Ordenu meige una þar iñe, þviad þu veitst ecke nær ed Hite Freistingaña tekur til ad breña, og þu þurfter brádlega a ad hallda; og þott þad verde eige fyrr eñ a Daudans Stundu, sem hvorn Dag yfer hanger, þa þeink ad þær eru þa vijsar: Eñ ongvum hefur veitt af a þeirre hordu Tijd, þeim einum hefur þa best vegnad, vid hvoria Ande DRottens hefur talad i Hiartanu, i þvi Ordenu sem þeir adur mundu og Rootfestu þar iñe, til heilnæms Veganestis i giegnum hiñ myrkva Daudans Dal, iñ a Land lifande Maña. Hinum Pridiu Tilheyrendum dregur vor HErra Dæme, af þvi Sæde sem fiell a medal Þyrna, eñ Þyrneñ spruttu upp med og kiæfdu þad nidur: Þad eru þeir, seiger hañ, er heyra Orded, og velkiast i Sorgum, Audæfum og Gyrndum þessara Lijfdaga, kefiast og færa ongvañ Avoxt. Hvilijka Hindrun ad þetta Illgrese giore Akur-Lond um Guds, eru fleire Dæme til, eñ seigia þurfe. Margañ hefur Bwksorg og Ahyggia fra Gude dreiged. Þar sem þiñ Fiesioodur er, þar er þitt Hiarta, seiger Endurlausnareñ, Matth. 6. Hvorneñ fa Meñ þa under eins Gude þioonad og Mamona? Endurlausnareñ seiger, ad Þyrneñ hafe vaxed upp med og kiæft Sæded nidur. Ecke seiger hañ, ad Korned hafe ecke og nockud vaxed, eñ þo er þad eige ad meira Leite eñ so, ad hañ teiknar þad fyrer ongvañ Avoxt, hvar fyrer? Af þvi Þyrneñ hosdu Yferhond, eñ Korn-Staungeñ þroskadest alldrei, svo ad Axed næde wt ad sprijnga. Lijkt er þetta Gudhrædslu sumra Maña, þeir ed giarna rækia Ord DRottens, þeir hafa þad uñ Hond, þeir bidiast fyrer, þeir taxast fyrer Gude, þeir sijngia og lesa, þeir heyra giarna talad uñ Gud og hañs H. Dasemder, og latast þad sialfer giora med fullre Alvoru, eñ straffa adra sem þa eru Toomlatare i siñe Þioonustu. Eñ þegar Brooder edur Syster eru nakeñ, og hafa Skort a Tijmañlegre Næringu, þa giefa þeir þeim þo ecke þvad Lijkamanum er Naudsynlegt, Jacob. 2. Þegar þeir sia Þioofeñ, hlaupa þeir

P med

med honum ad stela, Ps. 50. ef ecke med almeñelegre Launung, þa med Yfervarpe Laga og Riettinda. Siaae þeir nockud gyrnelegt, verdur Bwkforgeñ þeim svo Obærelegt sem Achab, ad þeir nærre þvi leggiast upp aa Sængena, 1. Reg. 21. Nær þad er ecke fyrer Augunum sem eta skal, þa er ecke Trweñ aa Gud betur grundvollud eñ so, ad Meñ spyria med Heidingiunum, hvad skulum vier eta, eda hvoriu eigum vier ad klædast? Matth. 6. Um Asnans Skugga, og um Geitar-Haaren toñlast þeir og tyggiast iñbyrdis, þar til þeir mættu um siider verda uppetner, og ef einhvor giorer nockud af vid þa, þad rækia þeir iñ til Daudans. Siaae þeir Veg til ad Fiefletta einhvorn, spara þeir ecke Roog nie Lijge; Pyke eitthvad indælt vera, þa stendur Guds Elska og hañs Ord til Baka, eñ Holldehu er þioonad i þess Gyrndum og Tilhneigingum. So vaxa nu Pyrneñ upp fullum Fetum, eñ Sæde Guds Orda dempast, og bera ecke Avoxt, og aa Gudhrædsluñe ber ecke fyrer Illgresesins Ofvexte, hvort hun sie nockur i Hiartanu, þad vita eige adrer nema af Avoxtunum, hitt er Deigemumliosara, ad alldrei kiemst hun leingra eñ i Muñeñ, eñ hiner Limerner erfida i Satans Akre; Og sijnest mier ad þesser elske Gud med somu Elsku og hañs Limu, er þeir seigia: Vermed ydur og mettest, Jacob. 2. eñ giefa þeim þo eckert. Slijkt er i Raun og Sañleika ad hroosa sier af Gudhrædsluñe, eñ afneita þo heñar Krapte, 1. Tim. 3. Og so sem JEsus sagde vid Juda, ad wtsiwga Hws Eckna og Fodurlausra under Hylmingu laangra Bæna, Matth. 23. Og kañ þad ecke ad fara aa aññañ Hatt, þvi eige verda Vijnbereñ samañleseñ af Pyrnunum, nie Fijkiurnar af Pistlunum, Matth. 7. Gudhrædsla soddañ Maña, er eins og Tal hins Heimska, fyrer Gude, um hvort Salomon seiger: Ad þad sie eins og Pyrne-Kvister i Hond hins druckna, Prov. 26. Pyrnereñ er nærsta Braad þroska, velldur þad þvi, ad hañ dregur til sijn allañ Vokva wr Jorduñe, so þau Groseñ, er i Naand vaxa, þau faa ecke til Vidurlijfis, og þess betre Vokva sem hañ nijtur, þess lijklegra er ad hañ betur bloomgest.

So er Hreckvijseñ; þegar hun er plontud i Naalægd Dygdaña, (svo kalla eg Skin Gudhrædsluñar) þa tekur hun þess meira Abl. Pegar Odygdeñ er bryniud med Lijkingu Guds Herskrwda, þa hefur hun stoorañ Myndugleika, jafnvel þott þad sie ecke nema Hamur eirn, og Satans Eingill i Liossens Eingel umsteiptur, eñ eige ad sijdur mun rætast a þeim Spaadoomur. Esa. 10. Ellldureñ mun uppbreña hañs Pyrna og hañs Pistla a einum Deige. Pyrnarner eru blomleger nærsta, eñ saart stijnga þeir ef Ogiætelega er a þeim teked. Pañeñ er Ahyggia og Bukforg þessara Lijfdaga; Hun lofar ollu fogru, Gulle og Silfre, fullum Kornhlodum, Ynde og Epterlæte, eñ þeir ed slijta Hiarta sijnu þar med, þeir fiña þo eckert Ynde, helldur eins og hiñ Vatnssiuka þyrster æ þess meir, sem hañ meira dreckur; So er þess frekare Agyrndeñ, sem meire er Audureñ, og hun etur sialfa sig, og elur sig þo sialfa; Hun er bæde Hungur og Fylle, Ynde og Sorg, og er þo alldrei so miked Epterlæted, ad ecke sie meira Andstreymed, og þad sem yfertekur, ad hun kiefur þa Unadsemd, er Meñ eiga i Drottne ad hafa, og mettar sijna Præla med Harma-Braude eiñu, og dryckiar þa med Omiñis

Ole,

Ole, so þeim gleymest ad safna sier Fiesiood a Himnum, hvorium ecke kañ Molur nie Rid ad granda, nie Þiodfar eptergrafast, Matth. 6 O! þu dijrkeypta JEsu Brwd Christeleg Kyrkia; Laat þier þad til Risia reña, ad þiñ Uñuste er med Þyrnum Kornadur a yckar Heidurs Deige, eñ þu ræktar þa Þyrnana best, sem hañs blessada Hofud hafa hvad sarast stunged i Þijnuñe, þad eru þijnar Synder og þitt Epterlæte, þu sem ert afrekud med Guds eigeñ Bloode, Act. 20. Svo þad er ecke all-lijted Sorgar Efne hvør sem þess giæter, ad hid Oforgeingelega Sæde Guds Orda, sem Petur talar um̄, þad þrooast valla svo hier a Jorduñe, ad Bindene hañs Barna verde fullt i Heimenum. Romverjar kolludu þad Opacklætañ Akur, sem ecke svarade Kostnadenum og Erfidenu; Eñ þad mæ hiñ Allsvalldande Hus-Fader ad riettu seigia um̄ siñ Akur, þvi ef nockur vill meta til samans Guds Eingletens Sonar dijrmæta Blood, hvør's miñste Drope ad er kostulegre eñ oll Rijke Verallдareñar og þeirra Dijrd, og so hiñ fioorda Part af þeim, sem Orded heyra, ad himum Oreiknudum, sem þar fyrer utañ eru, þa mun hañ jata ad Christi Ervide og hañs Akur Avexte sie Olijkt fared og ongvañveigeñ samañ ad jafna. Hvør Eyru hefur ad heyra, hañ heyre þad. Hvorier eru hiner fioordu Tilheyrendur, Br. M? Þad eru þeir sem JEsus samlijker þvi Sædenu, er fiell i Gooda Jord og bar hundradfalldañ Avøxt. Þetta þijder Drotteñ uppa þa, sem behallda Ordenu i goodu og sidsomu Hiarta, og færa þar af Avøxt i Poleñmæde. Gud hefur lofad ad sitt Ord skyllde ecke koma tomt til sijn aptur, þvi hefur hañ ecke lofad, ad þad skule hia ollum verka Saaluhiaalpena, hvar fyrer? Þvi þar eru svo marger sem þvi ecke hallda i Goodu Hiarta, og ecke aller sem liæ þvi Rwm i Hiartanu. Hid sama Ord var predikad Pharao og ollum hañs Þienurum: Eñ þo seiger Ritningeñ, ad sumer af þeim hafe Ottast Ord Drotteñs, eñ Pharao forherdte sitt Hiarta. Hid sama JEsu Christi Evangelium kiende Paulus og Barnabas i Iconio, og þar trude mikell Fiollde, bæde Gydinga og Grycka, eñ Judar þeir ed Vantruader voru, æstu upp Heidingiana i moote Brædrunum, Act. 14. Hid sama Guds Ord kiende Jesus ollum þeim, er til hañs heyrdu og saau hañs Kraptaverk, þo sogdu nockrer ad hañ Jardteikner giorde fyrer Beelzebub, Luc. 11. Adrer leitudu epter Teikne af Himne, þo fanst þar ein Kona, er fagnade hañs Kieñingu, og sagde: Sæll er sa Kvidur er þig bar, og þau Brioost er þu mylkter. Andsvar JEsu uppa Ord heñar miñer mig a ad tala um̄, hvørsu Gledelegt ad er Guds H. Ord i þess Mañs Hiarta, sem hefur Lysting sijna i hañs Logmaale, Ps. 1. Hañ sagde: Hvad um̄ þad, Sæler eru þeir sem heyra Guds Ord og vardveita þau. Eg þykest vita ad morg mune so Lynd sem Kona þesse, er hün liet a sier heyra, ad hun vilde hafa vered JEsu Lijkamleg Mooder, hefde hün þañ Kost mætt eiga, eñ eg heyre ad hvørre eirnre christeñe Saalu er bodeñ betre Kostur, sem er ad heyra Guds Ord og vardveita þau. Ecke hafde Maria miklu Blijdlæte Heimsins ad fagna, þoott hun være Mooder ad Koninge Himens og Jardar. Eñ þad heyre eg, ad hun hafe vardveitt all hañs Ord i sijnu Hiarta, Luc. 2. Þad heyre eg og ad Simeon seiger i þessum Cap.

Ad heñar Aundu mune Sverd i giegnum smiwga, þad hefur ꝏn alls Efa vered, þegar hun stood under Krossenum, og hun sa hañs Hendur og Fætur i giegnum stwngnar, er hun elskade so sem sitt eiged Hiarta. Af þessu sie eg Mariu sæla ad vera, þvi þau Ord er hun vardveitte i sijnu Hiarta, hafa hialpad heñe slijk Offop ad þola; Pad sama veit eg ad Guds Ord verkar i allra þeirra Hiortum, sem hañ elska, og eru JEsu andlegar Mædur. Mitt Ok er sætt og mijn Byrde liett, seiger Endurlausnareñ, Matth. 11. Ecke þyker þad Heimsins Bornum, þeir ed Oked i sundur briota. Eñ hvor mun þad liett giora? Pad giorer Guds Ord, sem Riett-Trwud Sꝏla vardveiter i Hiartanu, hvort ed telur heñe Trw um þad, ad Mootlætingar þessara Tijma, sieu eige verdar þeirrar Dijrdar, sem fram vid oss mun koma i eilijfu Lijfe, Rom. 8. Sæler eru þier nær Meñerner hallmæla ydur, og tala i giegn ydur alla Vondsku fyrer mijns Nafns Saker, þo Liwgande, seiger hañ eñ aptur, Matth. 5. Fagned og vered glader, þviad ydar Verdkaup er nooglegt ꝏ Himnum. Eñ hvor mun giora oss vissa um þesse Verdlaun? Pad giorer H. Ande, sem bijr i Ordenu þvi, er eirn Harmþrwngeñ og Sundurknosadur Ande vardveiter i goodu og sidsomu Hiarta, þvi hañ er Pantur vorrar Arfleifdar, Eph. 1. So sem eg er þess fullviss, ad mier verdur eingeñ Skotaskulld wr lꝏnudu Fie, ꝏ medañ eg Pant hefe: Svo og lꝏngtum framar er eg þess fullöryggur, ad mier mune oll Harmkvæle þessa Heims med eilijfre Glede endurgolldeñ verda, (jafnvel þo eg þess Overdugur sie) ꝏ medañ eg vardveite Guds Ord i goodu og sidsomu Hiarta, þvi Ande Guds ber Vitne mijnum Anda, ad eg sie Guds Barn, Rom. 8. Og Færer Avoxt i Poleñmæde, seiger HErrañ: Hvorugt gietur añars ꝏn vered. Sa sem vardveiter Guds Ord, hañ færer Avoxt i Poleñmæde, og hañ sem Avoxt i Poleñmæde færer, hañ vardveiter Guds Ord. Pess gietur Johañes i hañs fyrsta Briefe Cap. 2. med þessum Ordum: Ef nockur seiger eg elska Gud, og vardveiter ecke hañs Boderd, hañ er Liwgare. Villt þu Christeñ Madur vita, hvort ad Guds Ord bijr i Hiarta þijnu edur ei, þa reyn og proofa sialfañ þig, hvort þu manst þad af Gude er sagt, hvort þu hefur Lyst ꝏ ad tala um hañ, hvort þier misþocknast, er þu heyrer hañs Nafn lastad, hvort þu gledst af þvi, þa hañs Ord hefur Framgang, hvort þu elskar þa er hañ elska, hvort þu ert fliootur ad tilgiefa Misgiordernar, hvort þu kieñer i Briooste um þa, sem Naud lijda, og elskar þa ecke einasta med Orde og Tungu, helldur med Verke og Sañleika, hvort þu audmijker þig fyrer Gude med Packlæte þijns Hiarta, þegar þier vel vegnar, hvort þu kisser ꝏ hañs Vond nær hañ þig typtar, þegar þu freistast af Andskotañs, Heimsins og Holldsins Vielum, eñ þier kiemur þa under eins i Hug hvad Gud hefur bañad, hvort þu lætur þa af, og Elskañ til Guds rædur meir eñ Fijsn Holldsins: Fiñur þu þetta hiꝏ þier, þoott þad sie i Veikleika og ꝏ stundum meige afbera, þa er þad vijst, ad Guds Ord og hañs Ande drottnar i Hiarta þijnu, eñ añars ecke, þvi so seiger Lausnareñ: Ef nockur elskar mig, þa skal hañ mijn Ord vardveita, Joh. 14. Eñ ef Skap þitt bijdur þier allt añad, þa seige eg þier i Nafne JEsu Christi hiñs Krossfesta og Blessada, sem þijna Sꝏlu hefur fraa Helvijte Endurleyst tak

tak þier Vara og bid Gud ad skapa i þier hreint Hiarta, og giefa þier nijañ Anda, þvi ad eg þore ad setia mijna Saalu i Ved, ad þu geimer vanfæra Saal i heilbrigdum Lijkama, og herbergiar vondañ Giest i vænu Hwse, eñ veitst ecke nær a Veggeñ skrifad verdur: Þu Daare, a þessare Noottu skulu þeir þijna Saalu fra þier taka, Luc. 11. Hvad gagnar þad þa Mañenum, ad hañ ætte alla Verolld þessa, og lijdur so Skipbrot a Saalu siñe? O þu eilijfa Ord Fodursins sem varst i Upphafe hia Gude, fyrer hvørn ad Allder nar skapadar eru, Endurskapa þu Hiarta vort, ad vier verdum nij Skiepna i þier; Laat þu þitt sæta Ord vera vort ædsta Epterlæte hier Tijmañlega, so ad vier meigum þess Oumrædelega Fagnadar nioota eilijflega. Veit oss þad O HErra JEsu Christe, fyrer þitt dijrmæta Blood og blessada Forþienustu. Þier sie med Fødur og H. Anda, Dijrd, Heidur og Lof, fra þvi nu er og um Allder Allda, Amen.

Suñudageñ i Føstu Jñgang.

Gudspialled, Matth. 3. Cap.

Þañ Tijma. Kom JEsus af Galilæa ad Jordan til Johañem, uppa þad ad hañ skijrdest af hønum. Eñ Johañes varnade hønum þess, og sagde: Mier er Þørf ad eg skijrest af þier, og þu kiemur til mijn. Eñ JEsus svarade og sagde til hañs: Laattu nu so vera, þviad so hæfer oss allt Riettlæte upp ad fylla. Og þa liet hañ þad epter hønum. Eñ er JEsus var skijrdur, stie hañ jafnskiott upp wr Vatnenu. Og sia, ad Himnarner lukust upp yfer hønum, og Johañes sa Guds Anda ofañ stijga sem Dwfu, og yfer hañ koma; Og sia, ad Roddeñ af Himne sagde: Þesse er Sonur miñ Elskulegur, ad hvørium mier vel þocknast.

Exordium.

EG vil uppvekia þeim Eirn Spaamañ af þeirra Brædrum eins og þu ert, sagde DRotteñ vid Moysen, Devt. 18. Þesse Ritning er a vorum Frelsara JEsu Christo ad fullu uppfylld, þar ed hañ strax epter sijna allra Helgustu Skijrn i Añe Jordan var settur af Gude sijnum Fødur til Kieñemañsskapar og Spaamañs Embættis Nija Testamentesins, og smurdur med Oleo Fagnadarens fram yfer sijna Hluttakendur, Ps. 45. So ad uppfylltest þad sagt er fyrer Muñ Esajæ, 61 Cap. Og hin eilijfa Spekeñ Guds uppa sialfañ sig þijder, Luc. 4. Ande DRottens er yfer mier af þvi hañ hefur smurt mig, hañ hefur sendt mig til ad predika Voludum, ad leggia vid þau sundurknosudu Hiørtuñ, til ad predika þeim Herteknu Frelsid, þeim Faungunum Lausnena, hinum Blindu ad þeir verde Heilskigner, ad eg frelse hina Sundurkrømdu. Eñ hvørneñ ma eg þad skilia, ad þesse mikle Spaamadur sie eins og Moyses, þar hañ var Madur Syndugur; Eñ þesse aan Syndar? Þess er ad giæta hier i, ad Gud spaer, ad hañ muñe eins og Moyses verda, eñ Moyses þo ecke jafn hønum: Lijkur ad søñu i allre Mañlegre Hegdan og Edle uppateckeñar Naatturu, eñ nærsta Olijkur epter þeirre Dijrd sem hañ aatte i Upphafe hia sijnum Fødur, og i Sañleika er vor Endurlausnare Moysi i mørgum Hlutum lijkur. Moyses var eirn Madur, Christur er og Holld af voru Hollde, og Bein af vorum Beinum,

um. Moyses var af Gude sendur, eñ uñ sig talar JEsus hiaa Johañe: Svo sem Faðereñ sende mig, þa sende eg ydur, Joh. 20. Moyses wtleidde af Ægyptalande, JEsus hefur frelsad oss af Syndareñar Prældoome. Gud wthellte sijnum Anda yfer Moysen, og gaf hønum Vitsku og Speke til ad dæma sitt Foolk, myklu framar þo yfer JEsum Christum, þvi hønum hefur hañ aan Mælingar giefed, Joh. 3. Gud took af Anda Moysis og lagde yfer Olldungana i Israel, Num. 11. Af JEsu Fyllingu høfum vier aller medteked, Joh. 1. Þar var eige so plaagadur Madur sem Moyses, Num. 12. Hvør hefur so plaagadur vered sem JEsus? Moyses var Hertoge i Israel sa ed leidde Guds Fylkingar i Eydemørkuñe. JEsus Guds Sonur er hiñ mikle Hertoge, sem af Bethlehem er wtgeingeñ, Mich. 5. til ad fæda hañs Foolk Israel. Israel hræddest fyrer Auglite DRottens i Horeb, Exod. 21. og sagde vid Moysen: Eige vilium vier framar heyra Raustena DRottens Guds; Far þu uppa Fialled, og tala vid hañ fyrer oss. Af hvørin raada er ad Moyses i þad Siñ hafe vered Medalgangare millum Guds og hañs Foolks: Þeirrar Meiningar hefur og vered Stephanus Pijslar-Vottur DRottens, er hañ sagde uñ Moysen, Act. 7. þegar hañ þijder þeña merkelega Spaadoom uppa vorn Frelsara, seigiande: Þesse er hañ ed var i Samkunduñe i Eydemørkuñe med Einglenum; Sa ed talade vid hañ og Fedur vora; Sa ed medtook þad lifanda Ord, ad hañ giæfe oss þad, Eñ þott ad Moyses i þañ Maata være Medalgangare mille Guds og Israels Sona, þa hefur þo Sonur Guds eitt ædra Embætte ødlast, vordeñ Arnadar-Madur hiñs betra Testamentis, sem stadfest er uppa betra Fyrerheit, Hebr. 8. Vid þeña Mismun a mille Moysis og Christi Medalgaungu hefur Paulus kañast, Hebræos 12. Cap. med þessum Ordum: Þier erud ecke geingner til þess Fialls sem Þreifanlegt er, og med Ellde breñur, nie til Þoku edur Myrkurs og Ovedurs, nie til Lwdur-Þits edur Raddar Ordaña, vid hvøria þeir Ottudust er hana heyrdu, þad eige yrde til þeirra Orded talad, helldur erud þier kõmner til Fiallsins Zion, og til Medalgangara hiñs Nija Testamentis JEsum, og til Bloodsins Adreifingar, þad betur talar eñ Abels Blood. Þetta er þad dijrmæta Blood Guds Eingietens Sonar, Apoc. 1. JEsu Christi, med hvøriu hañ þvær oss synduga Meñ sem komum i þeña Heim, i Skijrnar-Laugeñe af øllum vorum Syndum, og uppa þad hañ helgade øll Vøtn til Hiaalpsamlegs Medals Endurfædingareñar, þa hefur hañ laated sialfañ sig i Añe Jordan skijra, svo sem vier nu Samstundis heyrdum af þessa Dags Evangelio, af hvørin vier vilium Einasta yfervega, hvad stoor og mikell ad sie Kraptur Skijrnareñar i Framkvæmd vorrar Saaluhiaalpar, og hvørier ad sieu heñar Avexter.

Þu Myskunsame Gud, sem ~~bæde~~ hefur plantad og Avøxteñ giefur; Gief þu ad uñ þeña þiñ Haaleita Leindardoom svo talad og epterteked verde, ad þitt Allra-Helgasta Nafn Vegsamest a medal vor; Eñ vier mættum þiñar Eilijfu Myskunar Saaluhiaalpleg Not hafa, Fyrer Fulltijnge þijns Elskulega Sonar, i Krapte H. Anda, AMEN.

Utleggingeñ.

DRotteñ sagde vid Nicodemum fordum Daga: Joh. 3. Ad hvad sem af Holldenu fædt være, þad være Holld, eñ hvilijk ad sie vor Holldleg Fæding, þad ut maalar Guds Ande allra best fyrer Muñ Paals, er hañ seiger: Eph. 2. Ad vier sieum af Natturuñe Reideñar Børn. Hvad kañ þeim aumara ad vera sem under Guds Reide eru, þar hun er eirn fortærande Elldur, sa ed breñur allt til nedsta Helvijtis? Devt. 32. Eñ hvørneñ erum vier nu vid þetta Volæde kvitter vordner? Þad hofum vier ødlast i Skijrnar Saanum. Þess gietur St. Paall, Eph. 5. seigiande: Christur hefur hreinsad Søfnudeñ med Vatnslaugeñe i Ordenu. Hañ seiger eñ aptur; Ad Gud hafe þrifed oss ut af Vallde Myrkraña og sett oss i Rijke sijns Sonar, Col. 1. Nær mun þetta hafa giorst? Ad vijsu i Skijrneñe. Hvørt er Valld Myrkraña?

rañа? þad er Diofulsins Rijke, Eph. 6. Hvort er Guds Sonar Rijke? Þad er Fridur og Fagnudur i H. Anda, Rom. 14. Þier voruð fordum Myrkur seiger Paall um Heidingiana, ꜳdur eñ þeir voru af Gude Endurfæddér, eñ nu erud þier Lioos i Drottne, Eph. 5. Eins vorum vier aller a oss komner, ꜳdur eñ Guds eilijfa Myskun endurbætte vorn syndugañ Gietnad med Vatne og Anda. Svo mikill Munur sem nu er a mille Liossins og Myrkursins, mille Dags og Nætur, mille Soolareñar og þeirra Hluta sem hun upplijser, svo mikeð Diup sem þar er stadfest a millum Lazarum i Fadme Abrahams og hiñs rijka Sælgiætings, þar hañ pijnest i Helvijte og Kvolunum, Luc. 16. So stoor Mismunur er ad sijnu Leite mille þeirra sem alleina af Holldenu, og þeirra sem i Skijrneñe verda af Andanum fædder, þvi vor Lausnare seiger hia Joh. 3. Cap. vid Nicodemum: Nema einhvor verde endurfæddur af Vatne og Anda, þa kañ hañ ecke iñ ad ganga i Guds Rijke. Þetta tala eg ecke i þeirre Meiningu, ad eg hafe hiñ miñsta Þanka þar um, ad smaa Borneñ sem añadhvort i Moodurlijfe burtkallast, eda deya strax epter þad þau boreñ eru i Heimeñ, edur hindrast a einhvorn Hꜳtt fra Skijrnareñar Bleſſan, ad þau mune ecke eilijfs Lijfs Erfingiar verda, helldur af þvi ad Drotteñ ꜳtte Ordastad vid Nicodemum, eirn fullordeñ Mañ, sem ecke var so uppfræddur i þeirre Guds Rijkes Stioorn, sem Christur hoof hier a Jordune, med Endurgietningu syndugra Mañа fyrer Vatn og Anda, er Nijungar þottu hia þeim sem af Umskurneñe voru, sierdeilis Phariſꜳunum, af hvorium Nicodemus var, þa epter þvi (seige eg) ad hañ villde undervijsa honum i Lærdoome Nija Testamentesins, þa sijner hañ honum, ad sa ed nu vilie hoolpeñ verda, hañ meige skijrast laata. Eirn Konungur er ecke bundeñ vid þau Løg sem hañ siꜳlfur giefed hefur, svo hañ meige þeim ecke umbreita, nær þad ei skiedur a moote Guds Løgum, þvi skyllde þa hiñ mikle Stioornare allrar Veralldar, vera so fastur vid sijna Setninga, ad honum leifdest ecke ad giora sijnum Skiepnum gott, med þeim Hætte sem hañs alvitra Raade haga þyker? Guds Setningar skyllda oss under hañs Hlijdne i ollu þvi sem i voru Vallde er, eñ ecke sialfañ hañ, svo hañ þad ecke utrietta kuñe sem hañ vill, med þeim Hætte sem hañ siꜳlfur vill. Foroktun Skijrnareñar og ecke heñar Brestur fordæmer syndugañ Mañ, eñ sa kañ ecke ad forackta sem eige kañ ad adgreina Illt og Gott. Hiꜳ Gude er eingeñ Hlutur Omꜳttugur, Luc. 1. Þvi mun þa þesse vera? Mꜳttugur er Gud ad uppvekia Abraham Sonu af Steinum, Matth. 3. þvi þa ecke ad flytia þeirra Saaler i Abrahams Skaut? hvorra Lijfsstundum hañ siꜳlfur rædur. Ef Gud villde endurfæda Mañeñ ꜳn Skijrnareñar, munde hañ þad ecke gieta edur meiga? sañlega. Eg sie hañ hefur endurfædt þa sem a Gamla Testamentesins Dogum lifdu, fyrer Medal Umskurnareñar. Eñ ef honum þocknadest olldungis fyrer utañ nockurt Medal ad endurgieta Mañeñ til eilijfs Lijfs, munde þad ecke i hañs Vallde standa? eingeñ Efe er a þvi. St. Paall styrker mig i þeirre Trw, Rom. 4. talande þar um med hvoriu Moote Abraham hafe vered reiknud Trw sijn til Riettlætis, med hvoriu Moote var hun tilreiknud? seiger hañ, Hvort þegar hañ var i Umskurneñe edur Yferhwdeñe, ecke i Umskurneñe, helldur i Yferhwdeñe. Hafe

Hafe nu Gud Abraham Fodur Trwadra endurfædt fyrer utan Sacramentana Medal, þvi skal han ecke kuna og vilia þad sama giora vid þa sem ecke verdur so laangs Lijfs audeð, ad þeir meige i Skijrnene endurfædast. Ad eg ecke tale um Adam, Seth, Lamech, Mathusalem, Enoch og Noa, med Otal Þusund ødrum sem men fillelega trwa ad nu life med Gude i Himnenum, og andader eru ædur en Sacramenten voru in stiptud. Og ad Men vitе, ad þessu sie eins vared sijdan Sacramenten in sett voru, þa sie oss vitanlegt, ad han sem kune holpen ad giora þau Børnen i gamla Testamentenu, sem burt kolludust innan þess attunda Dags, hvor ætladur var til Umskurnarennar, Gen. 17. han sem myskunade sig yfer þa sem deydu i Eydemorkene Oumskorner, Jos. 5. Han sem uthellte Heilogum Anda yfer Cornelium og þa sem voru i hans Hwse, ædur en þeir nockurn Tijma skijrder voru, so ad Petur sagde: Hvor maa bana þeim Vatned, sem medteked hafa H. Anda eins og vier, Act. 10. Hans diupu Myskunar Ydur, Luc. 1. sem øngvan Botn hafa, þau eru ecke ollsaman utrunen i Skijrnar Saaen, helldur rena hans miklu Myskunar Læker eirneigen til þessara Smælingia, af hvorium Fader Myskunsemdana vill ecke ad nockur fyrerfarest, Matth. 18. Þeim sem trwader voru af Umskurnene hnickte vid þad, ad H. Ande fiell yfer heidnar Þiooder, Act. 10. sem eckert af Gude vissu ædur en þeir skijrder voru; So skiedur þad en nu i Dag, ad þad sem Omogulegt er fyrer Mønunum, þad er mogulegt fyrer Gude, Matth. 19.

David Konungur, þoott han stoor syndugur Madur være, þa er eckert ad heyra annad a hans Kvedlingum, en ad han hafe ætlad sier eilijfa Vist hiaa Gude, þegar han harmade sin Son, hvorn han gieted hafde med Bersabe, hvor ed framar ødrum hans Bornum maatte kallast gieten og fæddur i Syndene, sa ed og deyde ædur en han umskoren vard; Han huggade sig med þessum Ordum þegar han reis upp wr Duptenu, þar han griet Synd sijna fyrer Gude: Eg kiem til hans og han ecke til mijn, 2. Sam. 12. Af hveriu audsied er, ad han hefur vered fulltrwa þar um, ad han være undan sier faren i þa Gledelegu Vist, hvar ad er Sadning Fagnadarens, so sem han þad sialfur kallar. Hvad fiarlæger ad sieu Guds og Mana Doomar, er aa medal annara auдsied af Jonæ Spaamans Søgu, þegar han nærre þvi brijxlade Gude um sijna Þolenmæde, Jonæ 4. med þessum Ordum: Jeg veit þu ert Naadugur og Myskunsamur, Þolenmoodur og nærsta Goodgiarn: En Gud svarade honum þessu medal annarra, Munt þu riettelega reidast? Þu hlijfder Lundenum uppaa hvorn þu ecke erfidader, og eckert giorder þu til hans Fullkomnunar, þvi han voox aa Nootten, og Næturgamall visnade han. Skyllde eg þa ecke þyrma Ninive þeim stoora Stad, i hvorium ad eru fleire en Hundrad og Tuttugu Þusunder, er ecke vita til hægre nie vinstre Handar, og morg Villudijr. Hafe nu Brunnur Myskunsemdana so Naadugur vered, ad han villde þyrma þeim Ogudlega Stad vegna Oumskorena Heidingiana Barna, hafe han helldur viliad þola þeirra Illsku, sem i Himenen var uppstijgen fyrer han, helldur en ad eydeleggia oll Dijren sem þar inne voru, Jon. 1. Þvi skyllde eg þa ecke gaanga wr Skugga þar um, ad han mune Myskuna sig yfer eitt Omaalga Foostur, sem eckert kan til þess,

þess, ad þad ei leingur lifer. Nu þoott ad Gude vorum sie i sialfs Vallde ad taka Manneskiuna i Saatt vid sig og Endurgieta til eilijfs Lijfs, med hvoriu hellst moote, sem honum þad þocknast, epter sinne Almættis Goodgyrne; Samt er þad hinn verste Glæpur ef nockur forsmaaer edur forsoomar þetta Hiaalpsamlega Medal. Poott eirn Hwss Fader meige med ødru moote wtrietta þa Hlute, er hann skipar sijnum Pienara, mun hinn þar fyrer vera Sikn-saka, ef hann forsmaaer sijns Herra Raadstofun? Gud hafde noog Raad ad slaa i Hel Konung Amalecitanna, þoott ecke hefde hann brwkad Sauls Hond þar til; Enn af þvi hann var Toomlaatur i Guds Eyrenda Framkvæmd, þa vard Israels Rijke rifed af hanns Hende og giefed hanns Pienara, 1. Sam. 15. Munde nockud Achab og hanns Hws umflya Olucckuna, þa hann forsmaade DRottens Vilia i þvi ad drepa Benhadad Syrlands Konung? 1. Reg. 20. Jafnvel þoott hinn sterke Gud hefde Pusund Veige til ad tortijna honum. Pad sem Umskurnenn var i Gamla Testamentenu, þad er Skijrnenn i þvi nyia. Enn hvorsu myked hafe vardad um Umskurnena, vottar sialfur Gud, Gen. 17. þegar hann stiptade þad H. Sacramentum, seigiande: Allt Kallkyns, sem ecke umskier Yferhwd sijns Hollds, hanns Saal skal uppræktast fraa mijnu Foolke, þvi hann hefur Onijtt minn Saattmaala, hvoriu Samkynia er, þad DRottenn talade vid Nicodemum, og eg hefe aadur aaminnst. Nu þoott ad Barnanna Velferd sie hier undanteken, sem aadur er sagt, Pa vite þo hiner gømlu, sem forsooma aa þeim sooddann Hiaalprædesins Medal, ad Gud vill þess krefia af þeirra Hende; Par fyrer skielfdest og Zippora Kvinna Moysis, þa hann tafde ad umskiera sinn Son, Exod. 4. annadhvort fyrer hennar Umtolur edur einhvorn annann Tilgaang, enn Gud mætte þeim i Giesta-Herbergenu, og ætlade ad slaa Moysen i Hel fyrer þessa Forsoomun: Pvi skyllde ecke syndugum Mønnum framar øllu ødru þykia mykels verdt um þenn ann Haaleita Hlut. Sa Stadur hvar vor Endurlausnare liet skijrast, hefur aan Efa vered Betabara, þar ed Johannes skijrde, sem raada maa þar af, ad DRottenn gieck strax epter Skijrnena wt i Eydemørkena ad freistast, og epter Freistinguna kom hann til Johannem i Betabara aptur, hvar hann var ad þessu Guds Verke, Joh. 1. Petta Ord merker Ferju-Stad, af þvi mykla Daasemdarverke, sem Gud giorde vid sitt Foolk, þegar hann leidde þad i þessu sama Plaatze þurrum Footum i giegnum Ana Jordan inn i Canaans Land, og verdur so hier umm skrifad, Jos. 3. ad Ørk DRottens hafe stadid midt i Fliootenu. Petta ætte ad minna oss aa, ad JEsus Christus er hin sanna Ørk Saattmaalans aa mille Guds og Manna, hvor ed i Skijrnenne samenn verdur: Hann er sa riette Naadar-Stooll, hvorn Gud hefur sett fyrer Trwna i hanns Bloode, hvar med hann frambijdur þad Riettlæte, sem fyrer honum er fullkomed: Par fyrer ert þu minn JEsu ofanstijgenn i Jordan, allt Riettlæte upp ad fylla, þu hefur staded midt i Vatns-Floodenu, so vier þurrum Footum inngeingium i Guds Rijke. Pu eilijfe Jehoschua, sem oss hefur hoolpna giort i hærstum Hædum; Pig hefur Gud, þinn Gud daasamlega myklad, laangt fram yfer Josuam aa þijnum Skijrnar Deige, þegar hann gaf þier fyrer Skijrnar Saaenn i Ordenu heidnar Piooder og Endemørk Jardarennar til Arfleifdar, Ps. 2.

Ps. 2 Pu blessada Saattmaals Ørk, J þier er bundeñ Saattmaale goodrar Samvitsku vid hiñ straanga og Riettlaata Gud, 1. Pet. 3. hvors Utlagar vier erum vordner i Adam, og Landraadum vid hañ seker med Dioful sins Pioonkan; Pu hefur sundurklofed, ecke Vatnsfolleñ, helldur Himnana, sem med Yfertrodslu Logmaalsins voru tilbyrgder. Pu ert aadreifdur med þvi rietta Saattmaals Bloode, sem i vorn Skijrnar Saa er wtruñed oss til Riettlætis og Helgunar. Pu stoore Hertoge Guds Heilogu Pusunda, þu hefur fyrer þijna H. Skijrn flutt oss yfer um Jordan, og slited vora Utlegd; Pu hefur fært oss fraa Egyptalande til Canaan, fraa Myrkrunum til Liossins, fraa Dioful sins Vallde, og sett oss i þitt Rijke, Col. 1. Siaae hier nu Christner Meñ, hvad myked oss Skijrneñ gagnar, og þoott Gud rate adra Leid iñ i þad fyrerheitna Landed med þeirra Saaler, er hañ siaalfur burt kallar aadur eñ þeim þessa Medals auded verdur, þa er audvitad hier af, hvad mykl u svoddañ Guds Raadstofun orkar, til vorrar Saaluhiaalpar: J faam Ordum ad seigia; Hun er þad fyrsta Port til Saaluhiaalpareñar. Endurlausnareñ kallar sig Dyr Saudaña, Joh. 10. Hier verdur hañ allra fyrst aa Veige fyrer ollum þeim, er sijdañ eiga Lijfsins Veg ad gaanga iñ i Guds Dijrdar Rijke, og hun er hin fyrsta Trappa til Andlegs Lijfs, so sem hiñ Lijkamlege Gietnadur til þess Holldlega. Vier erum i Skijrneñe Endurgietner, þvi Paulus seiger: Ad vier svo marger, sem skijrder erum, vier hofum Jklædst Christo, Gal. 3. Eñ aptur seiger hañ, 2. Cor. 5. Ad ef nockur er i Christo, þa sie hañ nij Skiepna, og fyrer þessa nija Skiepnu bijr Christur i vorum Hiortum, Eph. 3. Fyrer hana kollunst vier Guds Mustere, 2. Cor. 6. Fyrer hana verdum vier iñplantader aa hid saña Vijn-Tried, Joh. 15. JEsum Christum; Fyrer hana heitum vier Limer Christi Lijkama, 1. Cor. 12. Vier høfdum i Falle vorra fyrstu Forelldra mist hid saña Riettlæte, svo ad vorar bestu Athafner voru eige betre i Guds Auglite, eñ Nidlags Fat, Esa. 64. JEsus hefur bætt vort Raad med sijnu Riettlæte, eñ þad kuñe ecke þeim til ad reiknast, sem voru Guds Oviner, þvi hefur hañ i Skijrneñe Endurfædt oss og giort oss Guds Børn af Dioful sins Bornum, svo hañs Eingietens Sonar Dijrdarfulla og yfergnæfañlega Riettlæte yrde tilreiknad hañs Brædrum eñ ecke Andskotans Limum. Pad er ecke um Skør fram ad DRotteñ seiger vid Johañem, Laat Pu So Vera, Pañeñ Byriar Oss Allt Riettlæte Upp Ad Fylla. Ad Christur þyrfte ecke siña vegna ad skijrast, er kuñugra medal vor eñ um þurfe ad tala, þvi hvorneñ kuña Meñ ad skygna Glased, eda Soolena biartare ad giøra? Helldur er Christur, skijrdur svo vel sem umskoreñ, uppaa þad ad hañ helgade Sacramenteñ, og forþienade oss Arftoku Guds Barna fyrer þau somu. Christur var ad søñu alltijd vort Riettlæte, þvi Gud sende Soneñ i Heimeñ, ad hañ vort Riettlæte yrde, 1. Cor. 1. Hañ er ordeñ Bolvan fyrer oss, ad vier yrdum Guds Riettlæte i honum, Gal. 3. Hañ er Jehova vort Riettlæte, Jer. 23. og þetta Riettlæte hefur vor HErra med sijnum allra Helgasta Dauda oss wtvegad; Eñ hier vantade þad Medal med hvoriu oss skyllde þetta Riettlæte tilreiknast, so þad kyñe aa oss ad hrijna, hvort eg seige Skijrnena ad vera, og fyrer

fyrer Skijrnena Endurgietninguna, þvi erum vier og i hañs Dauda skijrder, þvi trwe eg þess fastar sem St. Paull helldur styrker mig i þeirre Trw, er hañ seiger, Tit. 3. Ad hañ hafe oss hoolpna giort fyrer Endurgietningar Vatns-Saeñ og Endurnijungar H. Anda, hvorium hañ hefur nooglega wthellt yfer oss, svo vier Riettlætter fyrer hañs Naad, yrdum Erfingiar eilijfs Lijfs epter Voneñe.

So er nu vor Skijrn bygd a Christi allra Helgustu Skijrn, eñ af vorre Skijrn framkiemur Riettlætingeñ fyrer Gude, sem er Fyrergiefning Syndaña. Þessu sijnest mier ad Fadereñ lijse, þegar vor Brooder, sem oss er ad ollu lijkur, ad Syndeñe undañtekeñe, þegar hañ stie upp ur Añe Jordan, seigiande: Þesse er miñ Elskulegur Sonur i hvorium mier Velþocknast. Til hvors er þiñ Sonur i Heimeñ komeñ Naaduge Fader? Synduga Meñ Saaluhoolpna ad giora, 1. Tim. 1. Þvi hefur hañ i siñe Skijrn allt Riettlæte uppfyllt? Til ad kalla synduga og ecke Riettlaata til Ydranar, Matth. 9. Þvi liet hañ Skijrnena vera Jñgaung sijns Kieñemañlega Embættis? Þvi hañ villde hun yrde vor Jñgaangur til hiñs Andlega Kieñemañskapar. Þvi er Herrañ af sijnum Þienara skijrdur, Skapareñ af Skiepnuñe, Gud af Mañenum, Sooleñ af Morgunstiornuñe, hiñ Heilage af Syndaranum, Meistareñ af Læresveinenum? So ad þu fyrer þessa og alla adra hañs Forþienustu, giorder synduga Meñ þijna Þienara, þijnar Skiepnur, þijns Sonar Læresveina verduga og hæfelega i hañs Nafne ad framkvæma a ødrum sijnum Lijkum þetta sitt Eyrende, og ad skijra med Vatne eins og Johañes, þar Drotteñ siaalfur vill med Anda skijra. Þetta hefur honum þocknast fyrer siaalfañ sig ad utrietta, i hvorium þu hefur alla þijna Velþocknan. Muntu þa hafa Oþocka a þeim, sem hañ ecke skamast sijn, Brædur ad kalla fyrer somu Skijrn? Ef hañ hefur i siñe Skijrn allt Riettlæte uppfyllt, munt þu þa ganga i Doom vid Raanglaatañ, sem i hañs Dauda er skijrdur? Ecke er þad ætlande til þiña heitu Myskunar Ydra, sem giefed hefur oss Soneñ þegar vier vorum eñ þa þijner Oviner, Rom. 5. ad þu muner ecke giefa oss alla Hlute med honum, Rom. 8. þar hañ hefur i Endurgietningar Laugeñe giort oss ad þijnum Bornum, þar fyrer vegsomum vier þijna Guddoomlega Haatign i bliugustu Audmykt vors Hiarta, eñ nu i Dag standandei þijnu Auglite, med þijns Þienara St. Peturs Ordum, af hañs fyrra Pistels 1. Cap. seigiande: Blessadur sie Gud og Fader Drottens vors JEsu Christi, sem af siñe mikillre Myskunseme hefur endurgieted oss til lifande Vonar fyrer Uppriisu Jesu Christi fra Daudum, til þeirrar Arfleifdar sem ecke kañ ad skiemast, ecke saurgast og ecke ad rotna, hvor oss er ætlud a Himnum. Hvorneñ Madur sie epter Holldlegu Edle, þad sijner oss St. Paall a þeim sem ad ongvu nijta sijna Endurfædingu, og ecke hyrda uñ hana ad endurnija. Uñ Skilningeñ talar hañ, ad Holldsins Vitsmuner sieu Reide og Fiandskapur i giegn Gude, Rom. 8. Uñ Viltañ, ad Hollded gyrnest i moote Andanum, Gal. 5. Uñ Gyrndernar, ad þær strijde i moote Saaluñe, 1. Pet. 2. Þott ad þesse Vanheilsa Saalareñar verde nu alldrei fyllelega læknud so leinge vier lifum i þessu Hollde, so sem Paulus þad nooglega

 vottar,

vottar, med mikellre Harmakløgun yfer sialfum sier, Rom. 7. þa samt verda vorar Saaler i Skijrneñe fyrer Verkan H. Anda tilbunar til ad mootstanda þvi Illa, og vorer Limer til Riettlætesins Ibwdar, epter þeirre Mæling sem ad þetta Forgeingelega kañ ad þola, so ad þegar H. Ande straffar i oss Syndena, uppvekur Trwna, ebler Poleñmædena, styrker Vonena, kveiker Elskuna til Guds og Naaungans, añadhvort fyrer Ordsins Heyrn, i hvoriu hañ bijr, edur og fyrer Gudrækelega Painka, þa gietur sa honum samsiñt og auked sijna Endurnijung, sem honum ecke mootstendur, añadhvort med Hyrduleyse, Pverud edur sialfskapadre Vantrw, hvor ad soñu er i voru Vallde, so sem allt hid Illa, eñ ecke Trweñ, hvor ad er Guds Verk, Joh. 6. og seiger vor Endurlausnare oss allra best Greinarmun a millum þessara tveñslags Flocka, þeirra sem nockur, og þeirra sem eingeñ Not hafa siñar Endurfædingar, Joh. 15. Eg em þad saña Vijntrie, eñ Fader miñ er Vijngards Madureñ, sierhvorn þañ Kvist sem ecke ber Avoxt, mun hañ burttaka, og hvorn þañ sem Avoxt ber, mun hañ hreinsa, ad hañ bere meire Avoxt. So verdum vier nu i Skijrneñe endurnijader til goodra Verka, hvad Paulus vottar, Rom. 6. Vier erum jardader med Christo fyrer Skijrnena til Daudans, ad lijka sem Christur er uppriseñ fra Daudum fyrer Dijrd Fodursins, so eigum vier ad ganga i Endurnijungu Lijfsdagaña. Pañeñ verdum vier nu i Skijrneñe andlega Endurfædder, Riettlætter og Endurnijader, og þott ad vor Goodverk, ef nockur væru, sieu Ofullkomeñ, og ecke i sialfum sier betre eñ margra Heidingia, þa samt lijka þau Gude betur, þvi þau frañkoma af þeim sem i Skijrneñe eru Guds Børn ordner, og Riettlætter i heilagre Vatnslaug fyrer þañ Fullnad sem Gude er golldeñ i Christi saklausum Dauda, eñ oss tilreiknadur fyrer Endurfædinguna. Jeg fæ mier ecke til Orda uñ þa sem þar fyrer utañ eru, 1. Cor. 5. Gud veit þad sialfur sem Mañeñ skapad hefur, af hvorium Krapte verkast i þeim þær Dygder, sem oss munde torsookt epter ad breita, og hvort Allt þær hafa i Guds Dijrdarfulla Auglite, er honum kuñugast sem er Doomare alls Hollds. Jeg þacka alleina hañs almaattugre Goodgyrne, ad hañ hefur oss sem a hañs Nafn trwum, þeña Veg tilbued, og opeñberad til Saaluhialpareñar, og fæ mier Orsøk hier ut af ad þeinkia, hvad miklu Obærelegra oss muñe verda a Doomsins Deige, helldur eñ þeim, ef vier afrækium þessa Guds Naad, og gongum ecke verduglega þeirre Kallan, hvar iñe vier erum kallader. Draged ydur þar fyrer ecke sialfer a Taalar, Br. M. so sem mundum vier þar fyrer meira Frelse hafa til ad syndga, ad vier erum endurgietner. Pesse Guds Goodgyrne a ad krossfesta i oss hiñ gamla Adam, eñ ecke ala hañ a Eytre Syndareñar. Hun er af Gude skipud til ad temia Hollded, eñ ecke til þess ad rækia þad so mieg, ad þad fremie sijnar Gyrnder, Rom. 13. Pad er noogu stoor Velgiorningur sem Gud oss giorde i Skijrneñe, ad hañ tll bioo so vorar Saaler daudar i Syndunum, ad H. Ande kyñe i þeim ad lifa og verka Gudrækelegt Athæfe, þott ecke heimtum vier þad af honum, ad hañ laate sier þad allt þocknast sem voru Hollde gott þyker. Skulum vier þa i Syndunum blijfa svo ad Naadeñ yfergnæfe? seiger Paall, Rom. 6. Fiærre

sie

sie þvi seiger hañ, vier sem dauder erum Syndeñe, hvorneñ skylldum vier framveigis i heñe lifa? Ef vier erum iñplantader Lijking hañs Dauda, þa munum vier og verda Lijking hañs Upprisu seiger hañ. Hvor St. Paals Ord eg so skil, ad fyrst Gud hefur deydt Abl Syndareñar i oss med sijns Sonar Dauda i Skijrneñe, þa hafe hañ giefed oss so mikeñ Andakrapt ad vier gietum uppriised af Dauda Syndaña, so þær ecke drottne framar i vorum daudlegum Lijkama, og være ecke so, ad nockud af þessu stæde i voru Vallde, sem Endurfædder erum, munde Ritningeñ ecke so tijdt skipa oss ad deyda hiñ gamla Mañeñ, er sig fordiarfar i Gyrndum Villudoomsins, edur hvad er þad Paall seiger? Rom. 12. Samlaged ydur ecke Heime þessum, helldur uñmynded ydur med Endurnijung ydvars Hiarta. J øllum þvilijkum Greinum Ritningareñar sie eg ecke añad eñ ad Guds Ande vorkieñe ecke endurfæddum Mañe ad þocknast honum. Su er þa Meiningeñ, jafnvel þott ad vier i aungvañ Maata algiørder sieum, edur kuñum Guds Løgmaal upp ad fylla, samt hefur Gud giefed oss i Skijrneñe so mikla Krapta, ad vier gietum viliad hid Gooda, jafnvel þott hid Vonda lode vid oss, Rom. 7. og þurfum ecke ad mootstanda H. Anda, eñ adhyllast Holldsins Verk. So lated ydur nu sagt vera Br. M. ad þier þessum Gudrækelegum Amiñingum hlijduger sieud, og yfirveged Guds Outseigañlega Giæsku, sem ydur i H. Vatnslaug hefur andlega Endurgieted, ecke til þess ad þier lied Limu ydar Ranglætenu til Jbrodar, helldur ad þier helged Gud i þeim so sem nijar Skiepnur. Alijted þañ Sooma sem Guds Fodurleg Giæska hefur ydur i Skijrneñe veittañ, þar ydur er Magt giefeñ Guds Bornum ad vera, Joh. 1. hia hvørre Sæmd ad allrar Veralldareñar Tign og Heradæme er Endeme ad reikna, Gal. 3. Þier erud i Skijrneñe Christo Jklædder, hvorsu meiged þier þañ fagra Skrwda nijda og ata med saurugum Hollдsins Verkum: Vited ad Christur og Belial eiga eckert Hlutskipte samañ, 2. Cor. 6. hvorsu meiged þier þa tveimur so Olijkum Herrum þioona? Þier erud i Skijrneñe Christi Limer vordner, vared ydur þad þier giøred ecke Christi Lime ad Satans Limum, 1. Cor. 6. Þier erud i Skijrneñe vijgder og helgader til ad vera Guds Mustere, eñ þañ sem þad saurgar vill hañ straffa, seiger Paulus. Þier erud iñplantader a hid saña Vijntrie Christum, Joh. 15. Siaed til ad þier ecke verded afhøggner og i Elld kastader. Allt hvad Gud hefur ydur Gott giørt i Andlegum Efnum, ad hañ hefur giefed ydur siñ Eingieteñ Son; Ad hañ hefur ydur fyrer hañ opeñberad siñ Vilia, ad hañ liet hañ hungra og þyrsta, ad hañ liet hañ afklædast, hwdstrijkiast, Hrækum og Slogum Ogudlegra Maña undergiefeñ, og med Þyrnum Coronadañ verda, og uñ sijder þola hiñ smænarlega Krossens Dauda, ad hañ hefur tilreiknad ydur Ranglætum hañs blessada Riettlæte, sem alleina fyrer honum gyllder, og utsendt siñ Anda i ydar Hiortu til eins Pants og Jnsiglis þar uppa: Þad allt samañ so miked sem þad er, sem er þo so miked, ad Himen og Jord eru ecke Heystraas Virde þar hia ad reikna; Þad alltsamañ seige eg, er oss i Skijrneñe giefed, þvi er þad Skom vor, ad afrækia þessa stooru Guds Naad og ganga i Lid med Fiandanum og hañs Arum, sem øngvu launa þa Þion

 ustu

ustu er Meñ veita þeim, nema eilijfre Kvøl og Pijslum i þvi Dyke sem vellur af Elldi og Breñesteine, Apoc. 19. Hvar fra oss og øll sijn Børn vardveite goodur Gud i Nafne JEsu Christi, Amen.

Fyrsta Suñudag i Føstu.

Gudspialled: Matth. 4. Cap.

Þañ Tijma. Þa var JEsus leiddur af Anda a Eydemørk, uppa þad ad hañ yrde freistadur af Dioflenum. Og þa hañ hafde fastad Fiørutyger Daga, og Fiørutyge Naatta, hwngrade hañ sijdañ. Og Freistareñ gieck til hañs, og sagde: Ef ad þu ert Guds Sonur, þa seig þu ad Steinar þesser verde ad Braudum. En hañ svarade og sagde: Skrifad er, Madureñ lifer ecke af Einusamañ Braude, helldur af sierhvørin Orde, þvi sem framgeingur af Guds Muñe. Þa took Diøfulleñ hañ med sier i Borgena Helgu, og sette hañ uppa Musteris Bustena og sagde til hañs: Ef ad þu ert Guds Sonur, fleig þier hier ofañ af, þviad skrifad er: Ad hañ mune biooda Einglum sijnum uñ þig, ad a Høndum bere þeir þig, so ad þu steyter ecke Foot þiñ vid Steine. JEsus sagde til hañs: Eñ aptur er skrifad; Eige skalltu freista DRottens Guds þijns. Og eñ aptur flutte Diøfulleñ hañ med sier uppa eitt miøg ofurhaatt Fiall, og sijnde honum øll Rijke Veralldareñar og þeirra Dijrd, og sagde til hañs: Allt þetta mun eg giefa þier, ef ad þu framfellur og tilbidur mig. Þa sagde JEsus til hañs: Far i burt fra mier Andskote, þviad skrifad er: DRotteñ Gud þiñ skalltu tilbidia, og hønum einum þioona. Þa forliet Diøfulleñ hañ; Og sioo þu, ad Einglar komu til hañs, og þioonudu hønum.

Exordium.

I 1. Sam. 17. Verdur oss kiendt uñ David, er sijdañ vard Konungur i Israel, og Risañ Goliath, hvørsu þesse var af hinum ad Velle lagdur med einum Slaungu Steine. Þesse Frækleikur Davids var so miøg ꝏgiætur, ad Kviñurnar geingu wt af Israels Borgum, og swugu: Saul vañ Sigur a Þusund, eñ David a Tiju Þusund, 1. Sam. 18. Nu þoott ad þetta Afreks Verk Davids fie merkelegrar Hroosunar verdugt, þa hefur þo Sonur Davids, Matth. 1. HErrañ JEsus Christus, eitt añad miklu meira uñed a hinum helvitska Goliath Andskotanum, sa ed brixlade Fylkingum Guds lifanda æ sijdañ hañ sveik vora Fyrstu Foreldra i Paradijs: Þar hañ hefur Høggormsins Høfud i sundurbroted, Gen. 3. med þeim Steine, sem Uppbyggiendur hafa forsmaad, Þad er med sialfum sier; Þvi sioo ed, Hier er meire eñ Goliath, Hañ var eirn Madur. Satan er eirn Diøfull. Þoott Goliath være Ogurlegur, þa var hañ allur þar sem hañ var siedur. Satan er ein Hamhleipa, svo hañ bregdur sier jafnvel i Lioossens Eingels Lijke, 2. Cor. 12. Goliath fylgdu ad søñu mørg Þusund Philistæaña, eñ Andskotanum

skotanum fylger Oflyande Her. Þridjung Stiarnaña dregur hiñ fœrlege Dreke i sijnum Hala, Apoc. 12. og mikla Sveit Ogudlegra Maña, sem hañs Merke fylgia. Þeñañ sterka Hervijking hefur JEsus Sonur Davids sigrad, og afklædt hañ siñe Hardneskiu og sijnum Vopnum a hvør hañ treyste, Luc. 11. Hafe nu Kviñurnar i Jsrael prijsad David med þessum Dyrdar Dikt, fyrer þañ Sigur, er hañ vañ a Risanum, Þvi skylldu þa ecke Zions Dætur, sem eru Guds Andlegar Meyar sijngia og spila i sijnum Hiørtum fyrer þeirra Konunge, seigiande: David vañ Sigur a Tijn Þusundum, eñ JEsus Sonur Davids a Oteliande Þusundum Þusunda, A margra Þusunda Høfdingia, A Þusund Viela Meistara, og hefur sijnar H. Þusunder af hañs Vallde Herteked. Medal añara DRottens vors Frægdar-Verka, heyrum vier i þessa Dags Evangelio Eitt Einvijge, millum þess allra Besta og hiñs allra Versta, millum þess Stovra Michaelis, og hiñs gamla Dreka sem kallast Diøfull og Andskote, ecke a Himnenum, svo sem Apoc. 12. verdur umgieted, sem er Guds Hœsæte, helldur a Jørduñe, hvøria Satan kallar sitt Rijke. Og søkum þess, ad þetta Huggunarrijka Efne verdur a þessum H. Dege predikad i Christnum Søfnudum medal vor, þa vilium vier þad nockud framar yfervega, og af vorum Hertoga læra, hvørneñ vier eigum Holldsins, Heimsins og Andskotans Freistingum i moote ad standa. Eñ styrk oss hier til DRotteñ med Nœd þiñe fyrer JEsum Christum, Amen.

Utleggingeñ.

Vagt er øll Viela-Brøgd Satans upp ad telia; Eñ Gud nœde oss, Fleire mættum vier þeckia, helldur eñ ad vier hyrdum um ad varast. J þessu H. Evangelio heyrum vier, ad hañ med Þrefølldu Athlaupe rædur a Lausnarañ. J fyrstu seiger hañ: Ef Þu Ert Guds Sonur, Þa Seig Þu Ad Steinar Þesser Verde Ad Braudum: Med hvøriu ad lijklegt er, ad hañ hafe viliad reyna, hvort hañ være hiñ fyrerheitne Messias edur ei, þvi hañ visse ad Messiæ voru aller Hluter under Fætur lagder, Ps. 8. Og hañ var Herra og Erfinge allra Hluta. Ef þu ert Guds Sonur seiger hiñ Vonde: Þad mœ ecke satt vera sem þu heyrder vid Jordan, ad þu Guds Sonur værer, þar hañ lætur þig hungra; Hvørsu œgiætlega hefur Gud sijna Velþocknan i þier? Ad hañ hefur þig yfergiefed hier i Eydemørku œ medal Villu-Dijra, Marc. 1. Og ef so vera kañ ad hañ reyne þig med soddañ moote, þa bind Enda hier a, og reyn aptur hvørsu sañsøgull og halldeñordur hañ er, og seig ad Steinar þesser verde ad Braudum, svo þu neyta meiger. Jeg efast ecke um ad Holld og Blood mune og þvilijkar Fortølur hafa fyrer þeim, er mootdrægt eiga i Heimenum. Gud hefur lofad þad hañ vilie miñ Fader vera; Hvørneñ er eg þa vordeñ ad Hiœ-Barne? Hañ seiger ad Lijfed sie meira eñ Fædslañ og Lijkameñ meir eñ Klædnaduneñ, Matth. 6. Nu hefur hañ mier hvørttveggia i fyrstu giefed, þvi fæ eg þa ecke eitthvad þessu til Vidurhallds? Betra være mier þad eg hefde hvørugs hluttakande vorded, helldur eñ eg a hvørutveggia Naud lijde. Ef eg er hañs Sonur, þvi giefur hañ mier þa Stein fyrer Braud, edur Høggorm fyrer Fisk? Luc. 11. þar hañ hefur þo sagt sig ad vera Fodur Myskunsemdaña, 2. Cor. 1. Eñ eg sem vondur er, og mørgum Syndum hladeñ, villde þad ecke giora vid mitt Barn. Þetta predikar Holld og Blood, þegar þad er ecke fyrer Augunum sem eta skal. Hvad skal hier til seigia, christeñ Madur? Þad sem JEsus Andskotanum svarade: Madureñ Lifer ecke af einusamañ Brande; Helldur af sierhvøriu þvi Orde, sem framgeingur af Guds Muñe. Med þessum Ordum hefur

ecke

ecke Christur sagt hier, ad þu skuler burt kasta allre Ahyggiu fyrer Lijkamlegre Nærſingu, ecke lofad ad giefa hier þitt Braud, nema i Sveita þijns Andlitis, Gen. 3. Ecke heited ad Hrafnarner skule færa hier Fædslu, 1. Reg. 17. þegar þu sefur med hinum lata; Helldur svarade Frelsaren̄ Andskotanum ut af med þessu moote, og kiende hier under eins, ad jafnvel þo hañ liete þig lijda Brest a Lijkamlegre Farsælld; Skyllder þu ecke ætla ad hañ mune eige kañast vid þitt Faderne, so leinge sem þu hañ ottast, og ræner hañ ecke sijnum Heidre; Þvi hvorn þañ Son sem Faderen̄ elskar, þañ agar hañ, Heb. 12. Ef Gud vill ad eg life, þa giefur hañ mier Braud til ad lifa af; Lætur hañ mig lijda Skort a Braude, þa vill hañ samt ad eg life i Trwñe og Voneñe.

Jeg vil bera mig epter miñe Atviñu med ollum þeim Hætte, sem Gud hefur lofad, og epter þvi Orde sem framgeinged er af hañs Muñe. Þockneſt honum ad mitt Erfvide skule ecke blessast epter miñe Tilætlan, þa veit eg samt ad hañ hefur ecke burtkastad mier strax i Daudans Hendur. Giefe Gud mier ecke Braud so eg fæe lifad, þa lætur hañ mig deya, so eg eilijflega life. Er mier vandara um̄ eñ hans Eingetnum Syne, hvorn hañ liet hwngra so hañ freistadur yrde? A eg ad laata mig þad undra, þo hañ freiste mijn um̄ Stundar Saker, sem ecke er nema Ættleidingur? Þad sem hiner Egyptsku sogdu vid Joseph, Gen. 47. þad sama vil eg vid miñ Gud seigia, þegar Hwngurs Nauden̄ took til ad kvelia þa allt til Dauda, þa sogdu þeir: Laat oss med voru Lijfe og Eignum vera Pharaonis Præla, þad vier lifa meigum og ecke deyia. Take Gud þad hañs er, ef honum so þocknast, og jafnvel sialfſt Lijfed, hvort hañ sialfur gaf; Jeg vil bæde med þvi og ollu, sem mier tilheyrer, vera hañs Præll, so eg Æfeñlega med honum riikie, þad vardar mig ad litlu þoott hañ laate mig ecke lifa af Braude, þegar eg life af þeim Ordum, sem framgeingen̄ eru af hañs Muñe, ad hañ vilie ecke freista mijn yfer Megn fram̄, helldur giefa Freistinguñe þañ Enda, ad eg stadest fæe, 1. Cor. 10. Madureñ Lifer Ecke Af Einusamañ Braude seiger Lausnaren̄: Orden̄ eru teken̄ af Devteronomii Bookar 8. Cap. þar Moyses sagde vid Jsraels Sonu: Þar fyrer hefur Gud þvijngad þig, og laated þig Hwngur lijda, ad hañ giæfe þier Man, hvort þu þeckter ecke og ecke Fedur þijner, so ad þeir kiendu hier þad ad Madureñ lifer ecke af Einusamañ Braude, helldur sierhvoriu þvi Orde sem framgeingur af Guds Muñe. Jeg er hræddur um̄ ad þetta Maal kuñe hia sumum af oss heima ad eiga. Hvad munu þeir ed nu allvijda i Heimenum uppvaxa heyra af Fedrunum, so þeir kieñe þeim þad? Færed hijngad, bered hijngad so ad vorar Hyrdslur fullar verde, og þar sie eingen̄ Skortur i Hwsum vorum, eñ ecke ad leita Næringar siñar epter þvi Orde sem framgeinged er af Guds Muñe, ecke ad læra nockud þad Soome er i, med hvoriu þeir kuñe sialfer sijna Næringu ad wtvega, so þeir vite og meige med goodre Samvitsku seigia þad þeir ete sitt eiged Braud, 2. Tess. 3. So ad þegar Skorturen̄ uppa fellur, þa fara Men̄ ad hnoda Braud af Steinum, þad er af þeim Hlutum sem Gud hefur ecke þar til skickad, og alldrei þar til ætlad, þvi eru so marger þeir ed med Oleyfelegu og Oærlegu moote leita siñar Næringar, og bijda ecke epter þvi ad Gud hialpe, bæde þess vegna, ad þeir lærdu alldrei

rei nema Odygder af Fedrum sijnum til ad leita Brauds med, heyrdu og um̃ faatt añad talad, hiñs og añars, ad þeir hafa æ Gude eckert Traust, þar þeir vita ad hañ ecke brwkar slijka Atferd til ad fæda sijna. Þegar JEsum hwngrade, talar Satan um̃ Braud, þvi hañ visse þad var þad hellsta sem hañ mætte gaangast fyrer. Þessa Slægsmune hefur Holld og Blood af sijnum Meistara lært: Þad sem hvør er giefeñ fyrer, þar um̃ þeinker hañ optast, þad sem einhvør vid þarf, þad brwkar Satan til ad locka Mañeñ til vondra Verka: Og svo sem eirn klookur Veide-Madur, hañ leggur þad Agn fyrer Dijred sem hañ veit þvi lostugast þyker, og þa þegar hañ hyggur þad hafa mesta Epterlaungun, svo fiskar og Satan med Þorfeñe, og kriddar Agned med Vellystinguñe. Seig Þu Ad Steinar Þesser Verde Ad Braudum. Þetta sagde hañ vid Guds Son, og hañ lætur ecke af ad predika hid sama fyrer ødrum sem eiga Guds Børn ad heita, Jafnvel þoott þa drage eingeñ Naudur til, og er þvi æ verr og midur, ad hønum tekst meir eñ skyllde i slijku hiaa allra handa Foolke. Jeg spyr? Hañ er uppstier hvar hañ ecke saade, giører hañ ecke Steina ad Braudum? Hañ sem wtsijgur Hws Eckna og Fødurlausra, Matth. 23. under Hylmingu Laga og Riettinda, hañ sem svijkur siñ Naunga i Kaupum og Sølum, hañ sem leggur Agn Onaudsynlegra og Skadsamlegra Hluta fyrer hañs Oframsijne og Faafræde, til ad laata hañ hwngra æ hiñe vondu Tijd, eñ feiter sialfañ sig þar med, sa ed iñehelldur Sveita þess er erfidar, sa ed svijkur þañ i sijnu Erfide sem hañ elur, klæder og launar hønum, munu ecke aller þesser og þeir ed þeim lijker eru, munu þeir ecke seige eg, giøra Steina ad Braudum? Þetta eru Kraptaverk Andskotans, er hañ verkar i Børnum Vantrwareñar, med hvørium hañ stioornar sijnu Rijke, og leider margañ Einfalldañ til siñar Þioonustu. Satan apar epter Gude, hvør ed alla Hlute giørde af øngvu, og Satans Villdarmeñ epter Christo hañs Smurda, hvør ed stadfeste sitt Rijke med Furduverkum. Þegar Fiandeñ hefur kieñt einum ad feita sig af øngvu nema añarra Bloode, hvørt ad þeim Ovorum er floted burt wr Ædunum, þa þenur hañ sig wt sem añar Jstru-Mage, Ps. 73. svo ad faafrooder Meñ glaapa æ hañ so sem añad Furdu-Verk, og meina þad sie af Himnum komed sem hañ talar og bijdur, Jafnvel þoott eingeñ sie Hiegoome slijkur i Guds Dijrdarfulla Auglite. Ad eg nu ecke tale um̃ þa sem þiggia Guds Ølmusur, hvøria hañ skipar i sijnu Nafne ad giefa þeim, er hañ virdest ad kalla sijna Limu, eñ under Skyne þeirrar føgru Nafnbootar, stela þeir, liwga og ræna, eru Bakmaaluger, Ovacklaater, Jllyrter, Hardgiarner, formæla þeim er brioota þeim sitt Braud, og i Stadeñ þess ad sañer Guds Limer leita sier Ølmusu i hañs Otta, hiaa þeim sem hañ hefur skipad ad medtaka þa so sem sialfañ sig, þa fremia þesser allra Handa Skamer og Leste i hañs Nafne, liwga vid þad og svijkia, sveria og formæla, uppaa þad þeir faae sijnum Odaadum skiñt fyrer Mønum. Þesser hygg eg, framar øllum ødrum giøre Steina ad Braudum, verda þo af oss æ stundum jafnframt ødrum sem rietta Tiltølu eiga, Bordsetter i þvi almeñelega Hospitale, sem Gud Allsheriar Konungur hefur stiptad i siñe Christelegre Kyrkiu. - Munum vier þessa mikel Not hafa, Br. M. i Uppprisu Riett

lꝏtra, ef vier giorum þad vijsvitande? Eda þykiunst vier trwer Raadsmeñ vera yfer Guds Gotse, sem hañ hefur oss til Umraada, og ecke Aseñlegrar Eignar feinged, þar vier giorum aungvañ Greinarmun a þessum, og kostum Forsorgun Guds Fatæka Lima, fyrer Andskotans Limu, giorande þañeñ ecke Steina ad Braudum, helldur Braud ad Steinum i þeirra graadugum Muñe, hvorium Leyndar-Braud smackast lystelega, eñ sijdañ uppfyllest Muñureñ med Smaa-Steina, so sem Salomon ad Orde kiemst i hañs Ordskvidum, Prov. 20. og sialfa oss ad þeirra Hluttokurum i Syndeñe, under Skyne Myskunsemeñar og goodrar Meiningar, eñ allra hellst Mañords vegna, hvort oss mun þo ecke fylgia epter Daudañ, allra sijst iñ i eilijft Lijf, þvi þar hafa ecke Fyrerheit nema þær Olmusur sem giefnar eru i Læresveins Nafne, Matth. 10. Pad maa vel skiliast um þa sem eru sañer Christi Læresveinar, takande siñ Kross uppaa sig og fylgia honum so epter. Þetta giorum vier Brædur og þykiunst vel giora, jafnvel þoott oss meige alkuñugt Bodord St Pauls, 2. Tess. 3. er hañ seiger: Þegar vier vorum hiaa ydur, budum vier ydur þad, ad ef nockur vill ecke erfida, þa skal hañ ecke eta, þvi vier heyrum ad nockrer gaanga a medal ydar Oskickañlega, giorande eckert, helldur hnijsa faafeingelega (hvort Mark vier meigum þeckia a nockrum vorum Olmusu-Moñum) þessum biodum vier seiger Paulus, fyrer DRotteñ vorn JEsum Christum, ad þeir erfide med Spekt og ete sitt eiged Braud; Eñ ef nockur hlijder ecke þessu voru Bode, þa teikned mier þad til, og hafed ecke Umgeingne med honum so hañ skamest sijn. Um hina fyrstu Freistinguna hofum vier nu heyrt þañeñ talad, eñ þegar Satan merker ad honum tekst ecke ad locka JEsum med Efasemeñe, reyner hañ til a hiñ Veigeñ, og vill freista hañs med Ofstrauste. Noogu vel talade Satan um sialfañ sig, Job. 1. Ad hañ sagdest hafa geinged um krijng, þvi fyrer utañ þad hañ geingur um krijng sem greniande Leon, leitande ad þeim sem hañ kuñe upp ad svelgia, þa er honum þesse Atferd næsta tom, er hañ brwkar hier vid Christum, ad fara um krijng og leitast vid a allar Sijdur, eins og eirn slægvitur Hertoge þa hañ umsitur eina Borg, eñ Bæarmeñ hafa med ollum Lids-Abla fyrerbwest i þeim Stad sem þeir ætludu sier mestrar Hættu Von, þa fer hañ ad þeim Ovorum i krijng, og rædst þar til sem eingeñ er Vorn fyrer. Svo giorer Diofulleñ, giete hañ ecke slækt Mañeñ i Hyrduleyse, leitar hañ til med ofmyklum Ahuga, ef ecke i Mistrauste, þa med Ofstrauste, ef ecke med Hofmood, þa med Hugleyse, ef ecke i Heimsku, þa med Siervitsku; Og so framveigis.

Ef þu ert Guds Sonur, Pa Fleig Pier Hier Ofañ Af. Alkuñugt er oss Br. M. hvad margur er a medal vor sem Ovarlega fer med sitt Lijf, so sem være þad eirn Hlutur, er hañ kyñe strax aptur ad kaupa eins og adra Voru: Soddañ Apaskap kalla Meñ Hugprijde, og hvor Dæreñ mest vid añañ, svo sem være þad goodur Hlutur. Ad spara ecke Lijf sitt fyrer Guds Saker, þegar hañ vill þad so hafa, og Meñ hafa Guds Ord fyrer sier, ad þad sie hañs Vilie, þad er hiñ aagiætaste Hlutur og Elskumerke til Guds, þvi eingeñ elskar eirn meir, eñ hañ giefe sitt Lijf ut fyrer hañ, Joh. 15. So er þad og kostulegt, ef nockur vogar Lijfe sijnu, Lande og Lijdum til Varnar, þvi þad er

er Kiærleikans Verk, Gud hefur þad og samþyckt, og boded allvijda hia sijnu Foolke Israel. Og jeg sie ad Lausnareñ ecke Ovirdte Hundrads-Hofdingiañ, þott hañ Strijdsmadur være, Matth. 8. Eige helldur vijsade Johañes Strijdsmoñunum fra siñe Skijrn, helldur gaf þeim Bodord, hvorneñ þeir lifa skylldu i sijnu Stande, Luc. 3. Eñ þad skiedur tijdast Br. M. ad þeir sem eru diarfaster i Heimskuñe, þeir eru ragaster i þessum Hlutum, og kiemur þad ecke til af Hugprijde, helldur af Ovituzleik og Einræde, af þvi Gud hefur vardveitt þa so tijdt i Hækanum, þa meina þeir ad þad skule alltijd eins ganga. Eñ hvor vill skyllda hiñ Almattuga til þess? Hañ vill ecke lata trwa sier til þeirra Hluta, sem hañ ecke lofad hefur. Gud hefur lofad ad hañs Einglar bære oss a Hondum sier, Ps. 91. Eñ ecke nema a Vegum vorum. Þvi Orde stal Diofulleñ undañ, þa hañ talade vid Christ, og mæskie hañ stele þvi og ur þijnu Hiarta, þa hañ gyller fyrer þier Hækañ, og þu meinar þad sie allt þiñ Vegur, sem þier hefur einusiñe fleyst yfer, Slijkt er ad freista Drottens, hvor Synd ad hefur hiñ vesta Vitnisburd i Ritninguñe; Eñ ef þu i burtu deyr midt i þessare hrædelegu Synd, hvad mun þa af Sælluñe verda? Laat þvi ecke locka þig af fiblslegre Akiefd edur fænijtu Hroose, (sem þo er ecke nema i Heimskra Muñe) til ad lijda Skipbrot a Saalu þiñe, fyrer hvoria Guds Sonur er daaeñ, Rom. 14. Nu þott Dæraskapureñ sie stor hia morgum i þessu, þa er hañ þo ecke miñe i odrum Efnum. Satan visse ad skrifad var uñ Messiam: Snart mun sa Drottnareñ koma til sijns Musteris, Mal. 3. hefur honum mætt þvi lijklegt þykia, ad ef hañ bætteft Messias vera, þa munde honum hier flest allt leyfast. Þegar Gud hefur nockrum stoort Umdæme i Hendur feinged, og sett hañ uppa þad hæa i siñ Stad, þa er hætt vid ad Holld og Blood meige ad honum hvijsla; Hier kañ mier eingeñ ad granda; Og hvad jeg adhefst, þad mæ gott þykia. Fyrer þessar Satans Umtolur hefur margur Hælseñ broted. Og af þvi hañ munde ecke til þess Stadar, er hañ var tekeñ fræ, sem er Leyr Jardareñar; Þegar honum var lypt upp i Hædena, þa vard Falled hærra eñ hañ varde, so ad þad Leyrkiered, sem Ovarlega var med fared, datt i Smæmola. Þegar Meñ eru i Guds Stad setter, þa þeinkia þeir lijtt þar til, ad þeir eru af sama Efne giorder og adrer Meñ. Þetta hefur morgum komed til ad ætla ad hañ være Guds Jgillde, þegar hañ ried fyrer odrum, so ad nockrer hafa lided þad Hræsneñe, ad setia þad hæleita Nafn uppa eina Vatnsboolu, hvar uñ Caligula, Nero, Domitianus og adrer bera liooßast Vitne. Þar verdur ecke a mote mællt, ad Madureñ er eitt Drambsamt Dyr, Jer. 17. Strax sem Luckuñar Svip-vinde hefur brugded vorre Molld og Osku i Lopted upp uñ Stundarsaker, þa vilia sumer Meñ vera eins og Rik i allra Maña Augum, giætande ecke þar ad, ad þegar Vedrenu slotar, þa fellur Dupted a Jordena, hvadañ þad kom, so þeir sem blinder urdu i þessum Þit, verda heilskigner aptur, og troda þad under Fotunum, fyrer hvoriu þeir hrædduft litlu ædur. Hier vid kañast David Konungur, sem bæde a sier og sijnum reint hafde Luckuñar Myslinde, er hañ seiger, Ps. 1. ad þeir Ogudlegu sieu eins og Rik þad, hvoriu Vindureñ feiker, þar

fyrer

fyrer kuñe þeir ecke ad standast i Doomenum. Fyrer þvi, hafe Gud nockurn hætt settañ, og giort hañ ædre odrum Moñum, er þad i Vijsdoome eda i Yfervallde, er þad i Aud og Rijkedæme, er þad i Lijkamans Styrkleika, edur odru Atgiørfe, þa þeinke hañ med sier, ad hañ a ecke þar med ad hondla, so sem honum sialfum lijkar, helldur so sem Gud hefur boded, og hafe fyrer Augum sier þad Paall seiger. Hvad er þad Madur, ad þu hafer þad ecke þeiged? 1. Cor. 4. Pier erud Guder seiger David, Ps. 82. eñ þo skulud þier eins og Meñ deyia. Tokum oss Ordsok þar af ad þeinkia, ad þoott Gud hafe sett uppa oss nockra Lijking sialfs sijns, edur Skugga siñar Tignar i þvi ad ræda fyrer odrum, þa kiemur þo sa Dagur um sijder, ad Meñ skulu standa Reikningskap af þeirra Rædsmensku, Luc. 16. Pad var vel tilfunded sem Tals-Madur þeirra i Scytia sagde vid hiñ stoora Alexandrum: Ef þu ert Gud, þa ætt þu ad medbijta Moñunum þijn Giæde, eñ ecke ad taka þeirra fra þeim. Ecke var Guds Eingietnum Syne Omættugt ad stijga ofañ af Musteris-Busteñe, eñ hañ villde ecke giora Kraptaverk Andskotanum til Epterlætis, eige helldur til Skiemtunar Herodi edur hañs Villdarmoñum, Luc. 23. Hañ giørde sijn Dæsemdarverk alldrei forgiefens, helldur Moñunum til gooda; Hañ læknade Siuka, Act. 10. Mettade Hungrada, Joh. 6. Uppvakte Dauda, Joh. 11. Snere Vatne i Vijn, þegar medþurfte, Joh. 2. Pu sem af Gude hefur, fram yfer adra miked þeiged; Gack i hañs blessud Footspor, og ef þu villt sijna þijna Yferburde i nockru, þa gior þad til Gagns og Nota þijnum Brædrum i Heimenum, og læt ongvum Illa lijda af Guds Gæfum fyrer þijna Vanbrwkun; Eñ sijn ecke Fordilld þijna þar med, Andskotanum og vondre Verolldu til Athlæturs og Augna Gamans. Nu hofum vier þañeñ heyrt þessar Tvær Freistingar: Eñ þegar Satan fiñur ad hañ ecke neitt orkar med Efasemeñe edur Oftraustenu, med hvorium hañ plagar almeñelega ad pretta Mañeñ i Heimenum, og eru hañs Daglegar Veidebrellur, þa tekur hañ til þess sem hañ visse ad sterkast var, sem er Oleifeleg Gyrnd til Audæfa og Metorda. Texteñ seiger ad hañ hafe fært Herrañ uppa eitt ofur hætt Fiall, og sijnt honum þadañ oll Rijke Veralldareñar og þeirra Dijrd, sagt sijdañ: Allt Petta Vil Eg Giefa Pier, Ef Pu Fellur Fram Og Tilbidur Mig. Hier var æred miked i Bode E. G. B. og er þad Mæla sañast, ad margur hefur loted Andskotanum fyrer Miña: Miña var þad sem Balaam vañ til þess ad hañ villde formæla Israel, Num. 22. Miñe var Gulltungañ og Kærpañ og þeir 200. Siklar Silfurs, sem Achan miste Lijfed fyrer, Jos. 7. Eige var Naboths Vijngardur so mikels Virde, sem Achab tapade fyrer Lijfenu, Rijkenu og allre siñe Velferd, 1. Reg. 21. Eige var Hætijda Klædnadureñ og þau tvo Centener Silfurs, sem Gezi laug ut af Naaman hinum Syrlendska, 2. Reg. 5. miked ad reikna hiæ þessu, og hvad voru þeir 30. Silfur Peningar sem Judas keypte, Matth. 27. fyrer Skapara Himens og Jardar? Hvorsu næm ad sie þesse Andskotans Snara til ad veida syndugar Sæler, þar eru Ótal Dæme uppa. Eñ giæt ad þeim Ordum Christeñ Madur sem þiñ Endurlausnare seiger: Hvad gagnar þad Mañenum, þo hañ eigneft alla Verolldu, eñ lijde Topun

a Saalu

a Saalu siñe, Matth. 16. Eg medkieñe ad Gots og Peningar eru stoor Guds Gafa, þegar þau eru af Guds Hende medtekeñ, eñ ecke hripsud af Muñe sijns Naunga, hiñs Fatæka, Eckiuñar og hiñs Fodurlausa; Eñ eige eru þau þess verd, ad falla a Knie fyrer Andskotanum, til þess ad eignast þad sem ecke er nema til Pijngsla og til ad þrælka fyrer þeim Omaga sem ecke hefur Vit a hvad vid hañ er giort, til ad þioona einum Nijdinge sem alldrei sadde siñ Pienara, hvad þeir þo aller giora sem añadhvort abla Fiærens med Rangendum edur festa sitt Hiarta þar vid. Hin grim̃u Villudijr eñ a Morkeñe hafa siñ vissañ Skamt, og þau taka ecke Brædena nema hungrud. Eñ Grædge hiñs Fiegiarna tekur alldrei Enda, hañ etur alltijd, og er þo alltijd solltеñ; Hañ Ottast ecke Gud, og eige skam̃ast hañ sijn fyrer Moñunum, hañ þyrmer ecke Fodur nie Moodur, hañ underþrycker Eckiuna og ræner hiñ Fodurlausa, hvoriu eckert er herfelegra Meistara Sticke Andskotans; Eñ ad horfa uppa eirn Guds Vesæling, sem Naudstaddur er, og slijta þañ Bita Brauds fra hañs Hwngrudum Muñe, sem hin Millda Drotteñs Hond hefur honum riett til ad sedia hañ a. Pad er satt sem Paull seiger, ad Fiegyrndeñ sie Root alls hiñs Illa, 1. Tim. 6. Vilie Meñ uppræta Illgresed af Akrenum, þa skulu Meñ Rootena eirneñ burttaka. Eg efast og ecke um̃, ad sa sem Agyrndeñe hefur utskwfad ur sijnu Hiarta, hañ hefur og gyrdt fyrer marga Leste; Pvi hvad er þad Illt, sem ecke filger einum Fie-Pwka? Meinsære, Mañdrap, Lijge, Svik, Fals, Agg, Præta og añad, sem hier ut af fædest; Svo ad eirn af þeim Spoku fordum, er hañ var adspurdur, hvort ad være hid versta Dijr a Jordiñe; Pa svarade hañ: Ad þad være Leon og Byrner a Fiollunum, eñ Agiarner Meñ i Bygdeñe. Jeg veit ecke lijkare Skwr-God eñ Mam̃on og Moloch, Svijvirding Am̃ons Barna, 1. Reg. 11. Hvør ed sitt Nafn hefur af Rijke. Pessum Afgud offrudu heidner Meñ, og a stundum Gydingar Børn sijn, og lietu þau ganga i giegnum Elldeñ, honum til Pioonustu, 2. Reg. 21. Hvorium ecke Olijker eru þeir, sem kveikia i Hiortum Barna siña, strax a unga Alldre Oleifelega Elsku til Auds og Fiærabla, og kieña þeim ad þiena Mam̃ona fyrr eñ Gude, og ad hafa sitt Ynde og Epterlæte i Oþorfum Maurum, langt framar eñ i goodum Sidum og Dygdum, þar til ad Lijf og Saal standa i biortu Baale; Og þott nu ad Metorda-Gyrndeñ halldest af flestum ad vera nær Mañdygdunum, þa eru þo badar skadlegar, og halldast giarnañ i Hendur, þo so, ad þar sem Metorda-Gyrndeñ er einsamañ, þa er hun þess stærre ef Agyrndeñ heñe ecke fylger, þvi Agyrndeñ er þung og dregur þañ til Jardareñar, sem vill kieppast uppa þad hæfa; Eñ i þvi eru þær so lijkar, sem ein Syster kañ nockurn Tijma ad vera añare, ad þær giora badar Lækninguna ad skiædare Siukdoome og Sadninguna ad Sullte; Pvi eins og hiñ Agiarne vill þess meir, sem hañ meir hefur, og vantar alltijd eirneñ þad, sem hañ hefur; Svo er og hiñ Metorda Giarne alldrei ænægdur med þad Stand sem hañ er i, helldur kieppest alltijd upp epter. Pad er og fullkomlega satt, ad Metorda-Gyrndeñ hefur ecke færrum steipt eñ Fiesynkneñ; Fyrer hana er øll Olucka iñkomeñ i Heimeñ: Pegar Diøfulleñ villde helldur stioorna eñ hlijda, þa hrapade hañ morgum til Olucku.

Jeg

Jeg þykest vita ad Eva hafe ecke geingest so fyrer Eplenu, helldur mune þad hafa
geinged heñe i Augu, ad hun ætte Gude lijk ad verda, Gen. 3. Hvad myklu Illu hef-
ur nu Metorda-Gyrndeñ af Stad komed sijdañ i Heimenum? Hun sloo Mariam
Aaronis Systur med Lijkþraa, Num. 12. Hun lauk Jordūñe upp under Corah, Da-
than og Abiram, Num. 16. Hun heingde Absalon upp i Eykena, 2. Sam. 15. og 18.
Hun blandade Osku Zambri samañ vid Konungsins Hwss-Osku, 1. Reg. 16. Og
er þad nu lijtels verdt og næsta maklegt, þo hun slaae siñ eigeñ Mañ um̃ Hals, eñ þad
er myklu hrygg-legra og aumkunarverdara, þegar heilum Londum og Rijkium illa lijd-
ur fyrer eins Hroka, og þad kostar margra Maña Gots og Velferd, þegar Tveir stoor-
er þraatta. Gud giæfe Meñ villdu þo giæta þar ad, ad su Æra sem Meñ hafa af Met-
ordunum, er ongvañveigeñ verd þess Erfidis sem þar er uppaa kostad. Añadhvort
komast Meñ þar til med Riettu edur Raungu, ef med Riettu, þa skulu Meñ leinge þræl-
ka, ædur eñ Meñ koma til nockurs, og fyrer myked Erfide komast Meñ til añars stær-
ra, þvi þa Meñ eru þar komner, taka Meñ Valld yfer odrum; eñ missa Valldeð yfer
siaalfum sier, þvi ein kostgiæfeñ Yfervallds Persona, er ecke siaalfraad, helldur allra þeir-
ra Þienare sem hañ er yferbodeñ, og maa tijdt vaka þegar hiner sofa. Eñ hafe hañ
geinged hiñ Raunga Veg med Satans Listum, þa heiter Tignar-Sæted Stooll Hard-
ungareñar, og er Svijvirding bæde fyrer Gude og Moñum, svo sem Predikareñ seig-
er, Cap. 7. Ad sa sem Raanglega tekur sier Valldeð til, mune hatadur verda. Þvi
hygg eg þad riett være sem Joas Israels Konungur sagde vid Amaziam Juda Kon-
ung; Þu hefur sleiged Edom, þar fyrer er þitt Hiarta upphafed, haf þu þijna Veg-
semd og sit i þijnu Hwse, hvar fyrer skyllder þu skipta þier af Illu, so þu faller og Juda
med þier, 2. Cron. 25. Svo er nu Agyrnd og Ofmetnadur nærsta skadleger Lester.
Þar fyrer vilie Satan freista þijn þar med Christeñ Madur, þa slaa hañ med Guds
Orde, so sem JEsus giorde; Vijk fraa mier Satan, þviad skrifad er, O Drotteñ Gud
þiñ skallt þu tilbidia, og honum Einum þioona. Nu er þad olldungis Omogulegt und-
er eins Gude ad þioona og Mamona, Matth. 6. Vilier þu þar fyrer ad þitt Hiarta
sie Guds Mustere, þa rek Satan wt þadañ med hañs bolvadre Aura-Elsku. Sa-
tan aa ecke þad hañ giefur, helldur er þad allt Þioofstoled, sem af hañs Hende er þeiged.
Vei þier Satan, hvor hefur giefed þier oll Rijke Veralldareñar, so þu meiger þau apt-
ur giefa? Þu aatt ecke Raad aa eirnre Mij-Flugu, neima Gud leife; Og þoott þu mætt-
er nockru hier um̃ raada, þa vilium vier ecke taka þijnu Bode, eñ sleppa honum sem bæde
Himen og Jord hefur i siñe Hende, sem oss hefur Saal og Lijkama giefed, sem oss hefur
frelsad fraa þijnu Vallde, Col. 1. sem hefur giefed sitt Lijf i Daudañ fyrer oss, Joh.
10. sem hefur sendt siñ Anda i vor Hiortu, Gal. 4. sem ad ber Vitnisburd vorum
Anda, ad vier sieum Guds Born, Rom. 8. O! þu Eilijfe Konungur Dijrdareñar,
sem ad ert Hoogvær og af Hiarta Lijtelaatur, kieñ þu oss ad epterfylgia þijnu blessada
Dijrdar-Dæme hier i Heime, svo vier meigum þier sijdañ iñ i þijna eilijfu Dijrd fylgia,
og iñ til þess Himneska Habords upphafder verda, til ad siingia þeirre Haaleitu Guds-
doomsins Preñingu Eilijfa Dijrd og Lof um̃ allar Allder Allda, Amen. Añ-

Añañ Suñudag i Føstu.

Gudspialled, Matth. 15. Cap.

Þañ Tijma. Og JEsus gieck burt þadañ, og foor i Lands-Bygder Tyri og Sidonis. Og siaa þu, ad Canversk Kona gieck wt af þeim sømu Takmørkum, kallade epter hønum, seigiande: HErra, Sonur Davids, Myskuna þu mier, mijn Dootter kvelst illa af Dioflenum. Og hañ svarade heñe aungvu Orde; Hañs Læresveinar geingu til hañs, bædu hañ og søgdu: Læattu hana fara, af þvi hun kallar epter oss. Eñ hañ svarade og sagde: Eg em ecke sendur nema til Fortapadra Sauda, af Huuse Israels. Eñ hun kom og tilbad hañ, seigiande: HErra, hiaalpa þu mier. Eñ hañ svarade heñe og sagde: Þad er ecke gott ad taka Brauded Barnaña, og kasta þvi fyrer Hvolpana. Eñ hun sagde: Satt er þad HErra; Eñ þo eta Hvolparner af Molum þeim, sem detta af Borde Drottna þeirra. Þa svarade JEsus og sagde til heñar: O! Kona, mikel er þijn Trw, Verde þier so sem þu villt. Og a þeirre sømu Stundu vard heñar Dootter Heilbrygd.

Exordium.

VJer bidium i vorre Drotteñlegre Bæn, Børn Guds Elskuleg. Eige leid Þu Oss i Freistne. Nu er Tvøfolld Freistne til, øñur kiemur af Gude, øñur af Andskotanum, øñur leider til Lijfsins, øñur til Helvijtis. Sw sem af Gude kiemur, hun er heñar Lækning, sem kiemur af Satan. Þad er ecke Otamt hinum Almaattuga Konunge, ad læata Dioflnum detta a sijnu eigeñ Bragde, og sijna Freistne hañs Freistingar yfervina. Eñ þo ad þessar Athafner Guds og Diøfulsins hafe sama Nafn, þa eiga þær þo ecke samañ nema Nafned. Diøfulleñ geingur ecke i Berhøgg vid Meñena, þvi hañ veit þeir fælast sig, helldur hefur hañ Tvo Stallbrædur, sem ecke eru svo Uggvæner, eñ þo ecke øllu sijdur Skadvæner, Añar er hid Ytra, Añar hid Jñra: Þesse er vort Holld og Blood med þess Tilhneigingum; Hiñ er Verølldeñ med sijnum illum Dæmum: Hiñ Sijdare af þvi hañ er vondur, og liggur i þvi Vonda, 1. Joh. 5. þa leider hañ til hiñs Jlla. Sa Fyrre er hælfu verre. Margur kañ sa ad fordast adra, sem ecke gietur fordast siaalfañ sig. Holld og Blood er gamall Skutul-Sveirn Diøfulsins, sem frañreider allra Handa sætar, eñ þo Eitradar Vister. Þegar Andskoteñ bijdur Mañeskiuñe til Snædings, eñ Saaleñ liggur Blind i Sængeñe eins og Jsaac, og veit eige hvørt eru helldur Jacobs edur Esau Hendur, sem hun þreifar a, jafnvel þo hana grille til ad þeckia Raustena, Gen. 27. So miked læangar hana i þañ ferska Kiøt, veit þo ecke ad giøra Grein a, hvørt helldur hañ er med Boganum veiddur, eda af Hiørdeñe tekeñ. Vei þeirre Borg, hvør ed bæde hefur Ovinena utañ fyrer Portunum, og lijka iñe a Strætunum; Eñ øngvn betur ernm dier a oss komner i Andlegum Efnum. Alla Vega umkrijnger Hollded oss, a hægre Sijdu med Gyrnd Audæfa og Metørda, a Vinstre Hlid med Orbyrgd og Orvinglan; Fyrer framañ oss stendur Siaalfs-Pootteñ og Virding vors eigeñ Agiætis, A Bak vid oss Assorun og Þeckingarleise Syndareñar, Jñvortis Sløg Samvitskuñar, Jllar Gyrnder og Tilhneigingar. Þesse eru Andskotans Freistne og Elldlegar Pijlur þess Hreck ijsa, Eph. 6. Eñ søium vess þær eru Synduare Mañeskiu svo skiædar, ad þar er eingeñ Lijfs edur Heilsu Von, ef Diøfulleñ, Heimureñ,

ureñ, og Holldrd meiga sijnu fram fara, þa Freistar Gud Mañsins, Saaluñe til Heilsuboot-ar. Eñ Gud Freistar vor, bæde sialfra vor vegna og fyr Naungans. Pad sem Diofulleñ giører med illum Heimsins Epterdæmum til Ills, Pad giører Gud til Epterdæmis med Kross-burdenum til Goods. Margur munde hallda sig Saklausañ, nema Gud typtade hañ og ride Mootlætingaña Vatne a vor blindu Augu, svo ad vier siaum vora Omynd. Pegar Gud byrt-est Fedrunum i Gamla Testamentenu, þa skiede þad opt i einu Leyptrande Skye, og svo trwe eg þad verde eñ nu i Dag, ad valla sæe Meñ riett Gud sienañ, nema hañs Dijrd bregde fyr-er oss i Þoku Mootlætingaña; Þvi a medañ vel geingur, þykest Madureñ svo sem Siaalfskil-ed eiga allt þad hañ þiggur af DRottne; Eñ þegar hañ tekur þad burt, þa leita Meñ hañs med Angist. Kuñuglega talar David hier um, Ps. 30. Eg sagde þa mier vel gieck, Eg skal alldrei skiliast fraa DRottne, þvi þu DRotteñ veiter Stadfestu mijnu Biarge med þiñe Þockn-an: Eñ þegar þu byrgder þitt Andlit fyrer mier, þa skielfdest eg, þa kallade eg til DRott-ens og eg Graatbænde hañ. Aptur Freistar Gud þeirra er hañ vill, ødrum til Epterdæmis, svo sem Abrahams og Jobs, hvad liooft er af hañs Søgu, er øllum er skrifud til Epterdæmis. Og siaum vier nu af þessu, ad Gud Freistar Mañsins, bæde þeim til Gagns, er hañ leggur siñ Kross a Herdar, svo og ødrum til Fyrermyndunar. I þessu H. Dags Evangelio, høfum vier Dæme eirnrar Kviñu, hvør ed þa fyrst leitade ad Christo, þegar Nauðeñ þrijste heñe þar til. Og vilium vier þad nu med þess Lærdoomum yfervega, epter þvi sem Gud giefur Naad til. Hiaalpa oss þar til Naaduge Gud fyrer þiñ Son JEsum, AMEN.

Utleggingeñ.

PEgar Marcus seiger fraa þessare Historiu i hañs Gudspialla, Cap. 7. Pa gietur hañ um, ad JEsus hafe so sem faled sig i þessum Stad, þvi hañ hafe geinged iñ i Eitt Hws, og hafe eige viliad laata neirn vita þad. Hvar varstu nu miñ HErra? Hañ seiger: Eg er fundeñ af þeim sem ecke leitudu ad mier, þu sem ad hroopader, Matth. 11. Komed til mijn aller þier sem erfided og Þwnga erud hlader, Eg vil Endurnæra yd-ur. Hvar varstu þa? Er nockud þijn Hond stutt vordeñ ad þu kuñer ecke, eda þitt Eyra so tillukt, ad þu, vilier ecke hiaalpa? Sañlega er þad ecke, helldur kiemur þad hier fram sem hin eilijfa Spekeñ seiger; Eg leik mier vid Mañaña Sonu, Prov. 8. Svo plagar Fader Myskunsemdaña ad breita vid sijn Born, hañ hylur sig um Stundar-Saker, so ad Mañeskiañ leite hañs Andlitis. Visse JEsus ad Lazarus Vinur hañs laa veikur, Joh. 11. samt var hañ fiarlægur honum a medañ hañ took hañ burtu. Eige var honum Okuñugt ad Vijn-Skortur var i Cana, eñ þo droo hañ undañ ad sn-wa Vatnenu i Vijn, þar til hañs Stund var komeñ, Joh. 2. Ymislega breiter Gud vid sijna. Hvor hefur nockurn Tijma hañs Raadgiafe vered? Rom. 11. Hañ deil-de a Konungs Mañeñ þa hañ leitade Hiaalpar vegna Sonar sijns, Joh. 4. Hañ baud Hundrads-Hofdingianum ad gaanga Samstundis heim og lækna Pioon hañs, Matth. 8. Hañ fañ strax Krapt wt af sier gaanga þa hin Bloodfallssiwka hrærde vid hañs Klæda-Fallde, Marc. 5. Eñ fyrer þessare Naudstoddu Konu hylur hañ sig. Po kañ ecke Sool Riettlætesens ad leyna sier, þvi seiger og Marcus, ad þesse Kona hafe heyrt af JEsu og þar fyrer til hañs komed, þvi hañ hafe eige gietad dulest. Hvor er þa Boon heñar? Hua hroopade og sagde: HErra SOnur Davids Myskuna þu Mier. O! Hvad dijrmætur Hlutur er Krosseñ, hañ kañ ad reka Mañeñ wt af Tyro og Sidon, þad er af vondre Verolldu þessare til ad leita ad Christo. Hañ er eirn And-

legur

legur Segul=Steirn, sem Mañaña Stal=Hiortum upprycker i Hædernar til Guds lifanda. HErra Sonur Davids seiger þesse Kona. Fáord er Bæn heñar, eñ eckert er hier epterskiled þad sem audmiwkre Syndugs Mañs Bæn a ad fylgia. Med Herra=Titlenum jatar hun sijna Undergiefne, var hañ Herra, þa var hun hañs Ambátt, eñ med Nafne Davids Sonar telur hun sig i Ætt vid hañ. Ecke þad hun være af David komeñ, helldur af Adam, hvors Nidie David var. O! miñ JEsu, þeir eru þijn Mooder og þijner Brædur, sem eru þijner Læresveinar, Matth. 12. Eñ þijner Læresveinar eru aller þeir er þitt Ok uppa sig taka, og fylgia þier epter, Luc. 14. Medal hvorra þesse Utlendingur var eige hiñ sijdarste. Þad var heñe ecke noog miñ JEsu ad þu varst heñar Herra, þad er añad ad kuña, añad ad vilia, eñ þad hun kallar þig Davids Son, þad er Holld af heñar Hollde og Bein af heñar Beinum, þad var biturt Skeite, sem a allt Efa hefur stwnged þijn Myskunar Ydur. Þetta styrker St. Pall, Heb. 2. seigiande: Honum byriade Brædrunum i ollu samlijkur ad vera, uppa þad hañ Myskunsamur være, og trwr Biskup i þvi sem hia Gude atte ad giora, þvi Sokum þess hañ lided hefur þa hañ var freistadur, þa kañ hañ og ad hialpa þeim sem freistader eru. Myskuna þu mier seiger Konañ. Hun kiemur til JEsum, ecke svo sem til añars Lækners, þeim er Meñ biooda Laun fyrer sitt Omak, ecke helldur i Trauste siñar Forþienustu. Myskuna þu mier seiger hun, eñ ecke miñe Doottur. Jatande þar med, ad ecke þyrfte heñar Doottir einasta Myskunar vid, helldur være og sialf hun Overdug i Guds Auglite siña Synda vegna, þad hañ skyllde hialpa heñar Lijfs=Afkvæme, hvort hun eige einasta hafde gieted og fædt i Syndeñe, helldur uppaled medal Ogudlegra Maña vid Satans Pioonustu, og i hañs Dijrkan. Lær hier af syndugur Madur; Nær þu framkiemur fyrer Gud ad þiggia nockud af hañs Orlætis Hende, ad afneita sialfum þier og ollum þijnum Verdugleik, og gior ecke þijn Goodverk, ef nockur eru, ad hiñe verstu Synd, med ofmyklu Trauste a þeim, edur Dalæte vid sialfañ þig, helldur seig þu med þessare Konu og David: Myskuna þu mier Gud epter mykellre Myskunseme þiñe, og epter Mykeleik Myskunsemda þiña, afma þu mitt Ranglæte, Ps. 51. Þesse Fáorda Mañeskia leggur Orsokena til, hvar fyrer hun so gratbæne, Mijn DOtter Kvelst Illa Af Dioflenum. O! Neyd, O! Neyd, O! Sorg, O! Sorg, Hvad goodur Skoola=Meistare ertu? Og hvorsu sijnt er þier um ad giora hinar fáordu Tungurnar vel Talande? Eckert er hier epterskiled, sem eitt Mañs Hiarta kyñe ad hræra til Medaumkunar, svo hier var a ongvañ Veg hægt undañ ad komast fyrer þañ, sem allt Valld hefur, bæde a Himne og Jordu, Matth. 28. Og er þo under eins so Lijknsamur sem Fadereñ er Bornunum Myskunsamur, Ps. 103. Hun kallar hañ Herra, þvi treyster hun ad hañ giæte, hun kallar hañ Son Davids, þvi vard hañ ad vilia, hun bidur um Myskun; Hvort villde þa Bruñur Myskunareñar latta sijna Lække reña, ef ecke i soddañ Trwar=Skaut? Eñ þetta eykur miog so a, ad hun bidur fyrer sitt eiged Lijfs Afkvæme, hvors Sal ad hieck af heñar Sal, eins og Jacobs og Benjamins. Hun seiger: Mijn Doottir, þad var sart, hun kvelst, þad

var herfelegra, hun kvelstilla, þad var Obærelegt, og þad af Dioflenum, þad yfergieck alla Tijmañlega Hormung.

Lijkamlegur Siukdoomur liggur æred þungt a, og nærsta hart er ad siaa uppa sijna þegar svo tilfellur, eñ þad geingur nærst hinum bitru Helvijtis Pijslum, þegar Andskoteñ fær Leife til med sijnum Jllsku Krapte ad bua i Syndugs Mañs Hollde, og slijta þad og kremia epter sijnum Vilia. Hvad fast mun hin heita Moodur-Ast hafa þreyngt ad hañs Hiarta, er sialfur seiger, Es. 49. Kañ nockud Moodureñ ad gleyma sijnu Barne, Syne sijns Kvidar, og þo hun gleyme þvi, þa vil eg samt ecke gleyma þier. Siaa eg kiem, vill þesse Kona seigia: Eg er ein Vesæl Mooder eg bid um Myskun, ecke um Mune þessarar Veralldar, ecke um Lijf Ovina miña, alleina bid eg ad mitt Barn, sem er Guds volud Skiepna, ad þad mætte frijast fra Diofulsins Vallde og Ofrijke. Mun ecke Jesus hafa þeinkt til siñar Moodur sem stood sijdañ under hañs Krosse, þegar hañ hieck þar so sem Madkur eñ ecke Madur afmyndadur af Diofulsins Prælum? Mun nu ecke hañ sem i bitrustu Daudans Angist og Helvijtis Kvolum staddur, sa Aumur a siñe Moodur, mun hañ ecke, seige eg, hafa aumkast yfer þessare voludu Mañeskiu? Eige er þad ad efa, sem sijdar gaf Raun Vitne. Eñ þo seiger Texteñ oss, ad hañ hafe ecke svarad heñe einu Orde. Hvilijkt er þetta Ofañ a alla heñar Neyd, eykur þetta nærsta miklu. Hin blessada Riettlætis Sool, Mal. 4. uppañ heñe um Stundarsaker; eñ Sky Þagnareñar droo fyrer hana aptur. Hvad skal hier til seigia? Kañ ecke þad eilijfa Orded ad tala? Heyrer hañ ecke, sem Eyrad hefur plantad? Er hañ Afundeñ, sem ollum bijdur til sijn ad koma? Matth. 11. Hvar eru nu þijn Ord, miñ Herra Jesu, er þu sagder fyrer Muñ Es. 65. Cap.? Þad skal skie aadur eñ þeir aakalla mig, vil eg svara, og a medañ þeir eru ad bidia, vil eg Bænheyra þa. Þetta sijnest hier allt ad ongvu verda. Eñ vier vilium hier standa vid um Stund, G. E. B. Þad være ecke gott fyrer oss, ad vier skylldum ollum Stundum Bænheyrder verda; Þeir eru eige aller, sem Gud fæe til sijn leidt med Taume Naadareñar, nema hañ slaae odruhvoriu med Svipu Tiptunareñar. Þegar vel gieck, snerum vier Bakenu vid Gude; Vier foorum illa med hañs Gaafur, Vier forsoomudum ad briota vort Braud hinum Þurftuga og Volada. Oss fanst eckert til, þegar Gud liet oss falla allt i Kior, og eige þaadu Meñ Guds Orlæte, so sem af honum komed, helldur so sem af vorum Handabla, vorum Atburdum, vorre Framsijne: Er þa ad furda þott hañ meige þeigia um Stundarsaker vid oss? So ad vier holldum oss ecke Saklausa, og lærum, ad oll good Giof og fullkomeñ Giof kiemur ad ofañ fra Fodur Liooşaña, Jac. 1. Og ecke giorer Gud einasta þetta vid hina Prælaatu, helldur og vid sijn Elskuleg Born. Sañlega hefur han kient i Brioste um Eymd þessarar Konu, eñ þo svarar hañ heñe ecke einu Orde: Hañ vill þeir bidie svo þeir fæe, leite svo þeir fiñe, knije aa, svo fyrer þeim upplokeð verde, Luc. 11. Heyred David Koniung, sem var Astvinur Drottens, hvorsu hañ klagar yfer hañs Þogn vid sig, hvort helldur hañ talar þad under siñe edur Messiæ Persoonu; Hvar fyr-

er ert þu Fiarlægur mijnu Hiaalpræde, og svo fiærre mijnu Hroope Gud miñ, Dag og Nott kalla eg til þijn, og fiñ þo ongva Hvijld, Ps. 22. Nu, þott ad Gud svo þeige vid oss a Stundum, þa mun hañ samt Hiaalpena ecke leinge undan draga, svare hañ ecke svo sem vier vilium, þa svarar hañ svo sem hañ vill, vier vitum eige hvors vier bidium, eñ hañ veit hvad oss er fyrer bestu. Ef vier yrdum alltijd Bænheyrder, þa kañske hañ giæfe oss Hoggorm fyrer Fisk, edur Stein fyrer Braud, Jaa, Hoggorms Eyru fyrer umskoreñ Eyru, Steinhiarta fyrer Kiotlegt Hiarta, eñ þad sama er a moote hañs Fodurlegu Hiartalage. Hañ Bænheyrde ecke Eliam þa hañ bad hañ ad taka sijna Saalu fraa sier, 1. Reg. 19. Helldur gaf hañ honum Krapt til ad motstanda Jessabel og ollu Achabs Hwse. Hañ heyrde ecke so braadlega Harmaklogun Jobs, eñ hañ gaf honum yfermaata mikla Poleñmæde, Job. 2. Hañ took eige Kaleikeñ fraa sijnum Elskulega Syne, helldur sende honum Eingel af Himne, Luc. 22. Og so giorer Gud eñ nu vid hañs Sam-Arfa, take hañ ecke fraa þeim Hormungena, þa sender hañ þeim þo Krapt til ad bera hana. Hvort er betra ad reka Fiandmañeñ burt, edur ad giefa einum Megn og Maatt til ad sigra hañ? Hefde Goliath a Bak aptur horfad, hvar var þa Davids Sigur? 1. Sam. 17. Hefde eige Israel barest vid Chananita, þa hefde hañ ecke eignast þad Fyrerheitna Landed. Hefde eige Jacob glijmt vid Gud, þa hefde hañ eige hloted Israels Nafn, Gen. 32. Og hefde ecke þesse Kona þreytt med Bæneñe vid hiñ Almaattuga, þa hefde hun eige heyrt þesse Fagnadar Ord: Kona, Mykel Er Þijn Trwa. Þegar Læresveinar vors Endurlausnara formerktu ad hañ svarade heñe ongvu, þa hrærdust þeir af Medaumkan, og seigia: Laat þu hana fara, fyrst hun kallar epter oss. O! hvad gott Epterdæme hefur þu hier, Christeñ Madur. Sæler eru Myskunsamer seiger Endurlausnareñ, þvi þeir munu Myskun hlioota, Matth. 5. Guds Myskunseme þurfum vier Daglega vid, og aan heñar kuñum vier ecke ad lifa. Vilier þu ad Gud sie þier naadugur, þa vert ecke Afundeñ vid þañ sem þig bidur, eda fraasnweñ þeim sem af þier vill Laan taka, Matth. 5. Hvi hvorsu maa Gud opna þier sijna Myskunar Bruña, ef þu tilbyrger þijna Læke fyrer hinum Naudstadda, og sie so ad þu hafer eige Efne aa ad myskuna med Verke, so sem þu villder, þa aalijtur þo DRottiñ Hiartad. Sa sem myskunar meir eñ hañ hefur Raad til, hañ hefur giort sitt Myskunar-Verk jafnvægt sijnum Vilia, og hefur myskunad meir eñ hañ kuñe ad myskuna. Ecke er hier talad um eirn helldur eñ añañ af Læresveinunum, helldur hafa þeir aller i einu Hlioode meint ad iñtaka DRotteñs Myskunar Hiarta. O! Gud giæfe Christner Meñ villdu vera samtaka i Bæneñe. Hvad er þad vier seigium i vorre Trwarjaatningu? Jeg trwe Samneyte Heilagra. Er þad alleinasta ad jaata eirn og hiñ sama Gud? Ad vera med eirnre Skijrn skijrder? Ad koma samañ i einu Guds Hwse, og medtaka eirn og hiñ sama Lijkama og Blood JEsu Christi? Nei, aungvañveigeñ, helldur þar ad auke ad hallda Eindrægne i Andanum, Eph. 4. med Bænum og Fyrerbeidslum fyrer ollum Moñum, 1. Tim. 2. Bidied hvorier fyrer odrum seiger St. Jacob, Cap. 5. ad þier heilbrygder verded, þvi myked maa Bæn

hiñs Riettlæta, þa hun er heit. Sialfur DRotteñ seiger, Matth. 18. Ef Tveir af ydur samþyckia a Jordu uñ hvorn þañ Hlut, sem þier bidied, þa skal ydur þad veitast af mijnum Fodur, sem er a Himnum. Og ef Gud heyrer svo Tveggia Bæn, hvad myklu framar mun hañs Fodur-Hiarta komast vid, þa eirn heill Sofnudur wtheller sijnum Bænum i Eindrægne Andans? Gud elskar Meñena þa hañ sier ad hvor þeirra elskar añañ. Eirn Vatns-Drope, ef hañ er einsamañ, þa þornar hañ bradlega, eñ falle hañ i Siooeñ, þa geimest hañ Otijndur: Svo eru og Tara-Dropar Christeña Maña, ef þeir falla samañ, þa verdur þar eitt Vatns-Flood af, sem allt upp i Himneneñ vex, þar til þad fellur i Nadar-Strauma hiñs Almattuga Guds, sem framstiootа af hañs Hasæte, og reña so aptur ofañ til vor a Jordena. Damparner sem uppstijga af Jordeñe, samañsafnast i Loptenu, þegar þeir verda ofur þwnger og þietter, þa sundurdreifast þeir af Vindenum, sem ecke kañ i giegnum þa ad briootast og falla aptur yfer ymsar Alfur Jardareñar, heñe til Frioofgunar. Andvarpaner Guds Barna, sem uppstijga af heitu Hiarta, þær samañsafnast fyrer Guds Hasæte, þar til þær verda hañs Myskunar Ydrum ofur þwngar, so ad Himnarijke lijdur Ofrijke, Matth. 11. Par af verdur hin hialpsamlega Natt-Dogg Guds Goodgyrne og Myskunar, sem fellur af þvi himneska Hermon yfer þa Jardnesku Zion, Ps. 133. hverre Ande DRottens sundurdreifer og wtskipter medal Mañaña Sona. Pad er eige noog, þoott Eirn edur Tveir bidie fyrer ollum. Po Gud hafe myked giort fyrer Bæn Moisis, Abrahams, Eliæ, Elizei, St. Pals og añara Guds Astvina, þa er Gud ecke skylldugur ad giora so ollu Foolke: Muuu og faaer vera þeim lijker a vorum Dogum. Margra Trw hygg eg ad nu meige leggia vid Abrahams og Eliæ Trw. Fyrer almeñelegre Plagu, skal almeñelega bidia, þvi a stundum er Gud svo lyndur, ad hañ vill straffa þa Goodu med þeim Vondu i Landenu. Hafed þvi Raad Endurlausnarans, M. E. Luc. 18. Bidied Oaflataňlega og letiest ecke, þvi hvar fyrer skyllde Gud eige frelsa sijna Utvallda, þoott hañ undañdrage Hialpena? Sañlega seige eg ydur, hañ mun frelsa þa. Hvort Svar giefur nu Frelsareñ sijnum Læresveinum hier uppa? Eg Em Eige Sendur Nema Til Fortapadra Sauda Af Hwse Israels. Petta sijnest nockud þrangskiled i fyrsta Alite, eñ hefur þo siñ stadfastañ Grundvoll i Ritninguñe. Epter sijnu Spamañs Embætte var hañ eige sendur nema til Gydinga. Epter sijnu Kieñemañlega Embætte, var hañ ollum sendur, þvi fyrer alla hefur hañ forlijkad. Hañ bañade ad soñu Læresveinunum ad ganga a Veg Heidingiaña eda i Samverskar Borger, helldur til fortapadra Sauda af Hwse Israels, Matth. 10. Po seiger hañ hia Johañem, Cap. 10. Jeg hefe og adra Saude, sem ecke eru af þessu Sauda-Hwse, þa byriar mier og hier til ad leida.

Ecke heyre eg ad Jesus hafe a sijnum Hiervistar-Dogum predikad medal Heidingiaña, þvi þad var hañs Spamañs Embætte, hañs Tijme var eñ þa ecke komeñ; Forþiallded var eñ nu ecke sundurrifed, þar var eñ nu eige nidurbrotiñ sa Vegguren, sem a millum var, Eph. 2. edur vorded eitt af badum, þad skiede allra fyrst i hañs

Pijnu,

Pijnu, Dauda og Upprisu, þvi skomu þar epter baud hañ sijnum Læresveinum ad fara ut um allañ Heimeñ, Matth. 28. St. Paull hører ad seigia, Rom. 3. Er Gud alleinasta Gud Gydinga, og eige Heidingia? Sañarlega og svo Heidingia, þviad Gud er eirn, hvor ed riettlæta mun Umskurnena i Trwñe og Yferhwdena fyrer Trwna. Svo var nu JEsus sendur alleina til Gydinga epter sijnu Spaamañs Embætte; Eñ so sem Fadereñ sende hañ til Gydinga, so sende hañ sijna Læresveina til Heidingia. Epter hinu Kieñemañlega Embættenu, er hañ øllum Heime sendur, þvi Johañes seiger Fortaksłaust; Hañ er Forlijkun fyrer vorar, og ecke einasta fyrer vorar (þad er Gydingaña) helldur og fyrer allrar Veralldareñar Synder, 1. Joh. 2. Epter sijnu Konunglega Embætte var hañ og øllum sendur, þvi hañs Gud hafde giefed honum Endemørk Jardareñar og heidnar Piooder til Arfleifdar, Ps. 2. Og er þad eptertekta verdt, ad þau tvo Kraptaverk, sem Drotteñ giørde medal Heideña Piooda, añad hiaa Gergesenis, Matth. 8. Pau voru bæde til ad auglijsa hañs Almættis Herratign, þvi i hvorutveggia siñ rak hañ Diøfuleñ ut, sem kallar sig Drotteñ Veralldar þessarar. Hvad giører nu þesse Kviña til vid Ansvar þetta? Hun lætur ecke af, helldur sæter þessu Tækefære, þar hun sier Læresveinarner tala heñar Maale. Lær hier christeñ Madur, ad þreytast ecke i Bæneñe, þott Gud hiaalpe ecke strax, sem þu kallar, þa hefur hañ þo ecke forgleimt Myskunsamur ad vera; Fodurlegt Hiarta hefur Gud: Hañ er ecke so sem Stockur eda Steirn. Forgiefens hefur hañ þa straffad Gudleyse Mañaña, sem gaanga til Maallausra Skwrgoda, ef hañ være þeim siaalfur lijkur. Gud er ecke eins siñadur og Madureñ, ef nockur Ølmusumadur liggur jafnañ vid Dyr hiñs rijka, þa heiter hañ þraabæneñ, Ofrickanlegur, Heimtufrekur. Pad verdur so fyrer oss Møñunum, þvi vier megnum eige margra Porf ad fylla, eñ Afgruñe Myskunareñar er ecke so haattad, þess optar sem hañ er bedeñ, þess kiærara er þad honum, þvi hañ kañ ad uppfylla alla vora Naudþurft, epter Rijkdome siñar Dijrdar, Phil. 4. Peir neiddu hañ, seiger um þa tvo sem til Emaus geingu, Luc. 24. Gud vill laata þvijnga sig med heitre Bæn, og þad er honum iñdælt ad þola ofrijke af trwudum Syndara. Su Praakelkne er good sem Gude þocknast, og su Orusta mætte liett falla, þar sem Madur er vissum Sigureñ. Sa sem af Tiñuñe vill Elldeñ faa, verdur optar ad slaa, eñ Einusiñe. Vilier þu og ad Guddoomsins Giæsku Neistar stockve ut af Hellu Hiaalprædesins, þa verdur þu optar eñ Einusiñe ad slaa med Hamre Bænareñar, og ecke aflaata, þar til þu a einhvørn Hatt Bænheyrdur verdur. Meñ skulu og Audmiuklega bidia. Matthæus seiger, þesse Kona hafe tilbeded hañ. Marcus seiger, hun hafe falled til Foota Jesu, Marc. 7. Pad Orded er ad Eilijfu satt sem David seiger, Ps. 34. Naalægur er Drotteñ þeim Harmþrungnu i Hiortum, og þa Sundurkromdu i Anda frelsar hañ. Hvor sem vill uppausa Vatn af nockrum Bruñe, hañ maa beigia sig. Hvor er Bruñur þess siaanda og lifanda? Hañs ed sier þott eingeñ siaae, hañs ed lifer i oss, þo ad vier deyium: Hver sem vill af honum Naad og Myskun uppausa, hañ krupe audmiukura

ur a sijn Hiartans Knie. Josua fiell til Jardar nidur, og joos Molldu yfer Høfud sier fyrer Drottne, Jos. 7. David lagdest flatur a Jordu fyrer hans Tignarvellde, 2. Sam. 12. Sialfur Guds Sonur kastade sier flotum a Jordena fyrer sijnum Himneska Fodur, Matth. 26. Og þvi skylldum vier þa eige beigia Knie vor fyrer Fodur Drottens vors Jesu Christi, Eph. 3. Sa sem vill vera mikell i Himnarijke, hann skal first giora sig lijtenn hier a Jardrijke. Pad er ecke Vegur til ad liuka upp Guds Myskunar Ydrum, ad standa iust i Kyrkiu og bidiast fyrer, enn forsmaa Tollheimtumanenn sem stendur langt i fraa, Luc. 18. Tak þijn Skoo-Føt af, sagde Gud vid Moysen, þvi sa Stadur er Heilagur er þu stendur a, Exod. 3. Vor Bæna-Stadur er Heilagur Stadur; Par er Guds Mustere, hvar hellst þad er, þar er øll heiløg Guddoomsins Prenning a Tale vid oss. Øll Ohreinende Drambsemennar, allt Endeme siaalfs Pottans a þar i burtu ad vera.

Hvort Andsvar fær nu þesse aangraada Manneskia uppaa þessa sijna audmiwka Bæn? Pad Er Eige Gott Ad Taka Brauded Barnanna Og Kasta Pvi Fyrer Hundana. Hord var þesse Ræda; Hvorsu mætte DRottenn þwnglegra svara? Enn ecke fiellst henne Hugur vid allt þetta, helldur svarar hun: Satt Er Pad HErra, Enn Po Eta Hundarner Af Molum Peim, Sem Detta Af Bordum Drottna Peirra. Poott Abrahams Munnur hefde hier komenn vered til ad kieppa med Bænenne vid Gud umm Sodoma, Gen. 18. þa hefde hann ecke kunnad betur ad mæla. Ecke þyckest hun vid Sannyrde þesse, helldur þess meir hun er Ovirt, þess audmiwkare er hun ad bidia. Hina hørdustu Freistingu giorer hun ad sætustu Huggun. Pau Ordenn Christi, er henne brixludu umm sinn Overdugleik, þau brwkar hun sier til Forsvars, og þad sem sijndest ad horfa henne til mestu Orvæntingar, vard henne til ædstu Blessunar, og er hier af audsied, ad Gud lætur þeim alla Hlute til Gooda verda, sem hann elska, Rom. 8. Hun slær vorn HErra, ef svo mætte ad Orde komast, med hanns eigenn Sverde. Satt er þad Herra, eg em Hundur i þijnu Auglite, og hefe ongvann Riett med Bornunum. Pad er Riettvijst ad þau metteft fyrst; Pu hefur tilreidt eina mykla Maaltijd fyrer þeim, og þijner Uxar og aled Fie er slaatrad, Matth. 22. Enn i slijku Giestabode munu nockrer Molar aa Goolfed falla, sierdeilis þar Bornenn, sem mett eru, hyrda eige so vandlega þar umm; Pesser Molar nægia mier aumre Hund-Tijk, Eg em þinn Hundur: Enn mun nockud Hwsboondenn slaa sinn Hund fraa sier, þa hann vill fylgia honum epter? Eg er eige svo væntenn, ad eg gyrnest ad sitia til Bords med Bornunum; Leif mier þo samt ad tijna Molana med Hundunum, þa Braud-Mola, sem þijn Born vilia ecke nijta; Leif mier og minne Doottur þa upp ad tijna, og þo vid høfum þa ecke forþienad, þa veit eg ad þu, sem ert einn Herra, og þar ad auke Davids Sonur minn Skapare, og þo minn Brooder, þu muner eige ockur allra Vesolustu Skiepnur, enn þo þijnar Skiepnur, ad svinn Hund-Tijkur, enn þo þijnar Hund-Tijkur i Hwngre og Vesolld wt af deyia lata. Fyrer þessare svo oflugre Trw, liet hinn Almaattuge sigrast; Hanns Hiarta brast i honum, svo hann hlaut henne Myskunsamur ad vera, Jer. 31. Og Brunnur Myskunsemdanna

aña vard ad opnast i slijkre Hræringu, so ad þadañ wtflaut eirn lifande Nadar-Straumur, til ad Endurnæra þessarar Kviñu Sorgbited Hiarta. Pañeñ verdur hañ hier yferuñeñ af siñe eigeñ Giæsku, sem þo er Osigrande, hañ verdur til Faanga tekeñ, sem hefur Herleidinguna ad Herfangé teked. Hañ þurfte valla eitt Ord til ad wtreka Diøfuleñ, Matth. 4. Eñ med morgum Ordum fær hañ ecke þessa Trw fraa sier reked, so ad alltijd verde Søñur aa hañs Maale. Hvorn þañ sem til mijn kiemur, vil eg ecke fraa mier reka, Joh. 6. Athuga þu nu, Christeñ Madur, nockud uñ þijn Efne hier wt af. Munt þu i Guds Auglite betur vera aa þig komeñ, eñ eirn Hundur? Pu ert ad soñu Christeñ, þesse Kona var heideñ, þu ert skijrdur og iñtekeñ i Guds Saattmaala, hun var ecke. Pu heyrer Guds Heilogu Ord Daglega, Eñ hun alleinasta Rykted af JEsu: Eñ hygg ad hvad Endurlausnareñ seiger: Drottningeñ af Arabia mun upprijsa aa Efsta Deige og dæma þessa Kynslood, þvi hun kom laanga Vegu ad heyra Speke Salomonis, og siaed hier er meire eñ Salomon, Matth. 12. Svo er eg og hræddur uñ, ad Kona þesse mune dæma marga þa er Christner kallast, hun sem hier ber Hunds-Nafn, talde ecke epter sier ad leita ad Christo, og fylgia hønum epter, þo hun yrde ecke so fliott Bænheyrd. Eñ hvor er nu sa er leite ad DRottne, eda kalle af Alvoru til hañs i Hørmungeñe? DRotteñ typtar oss, eñ vier fiñum þar ecke til, hañ slær oss, eñ vier betrum oss ecke, Jer. 5. Meñ hafa hardara Andlit eñ Steirneñ, og vilia ecke snwa sier. Hundarner hafa nockra Rækt aa sijnu Afkvæme. Pesse heidna Mañeskia var af iñstu Hiarta-Sorg tilknwd ad leita sier Hiaalpar hiaa þeim himneska Lækner, vegna siñar Doottur sem plaagud var af Dioflenum, eñ hvad faaer eru nu þeir, sem færa sijn Born til JEsum med Christelegum Aga og Umvondun, og gieta eige jafnvel lided ad Omeñskuñar Diofull sie fraa þeim rekeñ med Guds Ords Kieñingu og goodre Tilsogn. Pesse Kviña gieck wt af Tyro og Sidon þeim Ogudlegu Stodunum til JEsum, eñ hvad tregt er oss komed til ad gaanga wt af vondre Verolldu þessare og fylgia hønum, jafnvel þo Saaleñ ligge Vitstola i Æde Syndareñar. Pesse Kviña reiddest ecke þo heñe være ofuglega svarad, eñ hvad giora þeir sem mogla aa moote Gude þa ecke geingur allt ad Oskum, og formæla hañs Hofud-Skiepnum, þa þær epter Skipan sijns Herra eru oss mootfallnar, hvoriar Gud hefur oss þo giefed af Oumrædelegre Giæsku siñe til ad hallda vid voru Opacklaata Lijfe.

Hundar komu og sleiktu Lazari Saar, eñ ecke fieck hañ ad sedia sig af þeim Molum sem duttu af Borde hiñs rijka, Luc. 16. So fiñast og marger Omyskunsamer, hardbrjoster, eñ i Dag; hvorier ad hafa Gnægt Verālldar þessarar, eñ laata þo siñ Naunga Hungur lijda, og ef þesser Ogudleger Lester skylldu fiñast medal christeña Maña, sem ecke er ad efa, hvad erum vier þa betre eñ Heidingiar i Guds dijrdarfulla Auglite? O! vor Gud og almaattuge Skapare, vert þu oss syndugum Lijknsamur, og tilreikna oss ecke vorar Illgiorder epter þeirra Verdskulldan, helldur miñstu þiñar mikillrar Myskunseme. Vor Dotter, þad er vor Saala, kvelst þunglega af Dioflenum, hvorre hañ Ognar med hrædelegre Miñing Illgiordaña. Illa hofum vier lifad, eñ

þu

þu Christe ert fyrer vorar Jllgiorder uppheingdur, fleire eru vorar Ranglætingar helldur eñ Taar vorra Augna, eñ lanngtum fleire eru þo Dropar þiñar Myskunar, sem ad uppreñur yfer oss syndugum Moñum ny og fersk a hvorium Morgne, Harmagr. Jerem. 3. Allra Maña syndugasta jaatum vier oss, hvor i siñ Stad, eñ þeckium þig þo ad vera hiñ allra Helgasta sem fyrer oss Rangllaata ert Bølvan ordeñ. Vier erum eige betre eñ Hundar i þijnu Dijrdarfulla Auglite, þar vier høfum forþienad ad utelokast fra þeirre himnesku Jerusalem, Apoc. 21. Eñ samt erum vier þo þijner Hundar og vilium helldur so heita, eñ Andskotans Ofka-Børn. Vier kiorum helldur ad tijna Molana under þijnu Borde, eñ hafa full Hws med Ogudlegum; Meigum vier ecke Born kallast, þa gior oss so sem eirn af þijnum Leigumoñum, Luc. 15. Meige og þad ecke, þa laat oss Riett hafa med þijnum Hundum. Þott vier teliũm oss Overduga ad sitia til Bords med Abraham, Jsaac og Jacob, Matth. 8. Þa vilium vier samt i þijnu Leyfe skrijda under Borded med hiñe Cananisku. Gott er oss ad aahanga Drottne, med hvoriu hellst moote þijn eilijfa Myskun vill þad vera laata, þott vier faaum ecke þau Kior sem Rijkesins Syner, þa holldum vier fullgott ad vera Dyraverder i Hwse Drottens vors, Ps. 84. Þad næger oss þegar vier alleina ecke utkastader verdum i hin ytstu Myrkur. O! þu Lijknarfulle Gud og Naaduge Fader, þegar vier allra sijdarst utgongum af Tyro og Sidon, sem er af Heime þessum fyrer Tijmanlegañ Dauda, eñ Andskoteñ gyrnest ad kvelia vora Saalu med eilijfum Pijslum, Myskuna oss þa fyrer JEsu Davids Sonar Skulld, og laat oss verda epter þvi sem vier vilium, sem er, ad vier frelster af Synd, Dauda, Diofle og Helvijte, meigum þier þioona i Riettlæte og Heilagleika um allar Allder Allda, Amen, J JEsu Nafne, A M E N.

Pridia Suñudag i Føstu.

Gudspialled, Luc. 11. Cap.

A Þeim Tijma. JEsus rak wt Diøful þañ er Maallaus var. Og þad skiede, þa Diøfulleñ var wtfareñ, ad hiñ Maallause talade, og Foolked undradest þad. Eñ nockrer wt af þeim sogdu: Fyrer Belzebub Diøfla Høfdingia þa drijfur hañ Diøflana wt. Adrer freistudu hañs, og leitudu af hønum epter Teikne af Himne. Eñ er hañ saa þeirra Hugreñingar, sagde hañ til þeirra: Hvørt Rijke, sem i siaalfu sier er Sundurþyckt, þad mun eydast, og hvørt Huus mun yfer añad hrapa. Og ef Andskoteñ er i siaalfum sier Sundurþyckur, hvørneñ maa hañs Rijke þa standast, fyrst þier seiged mig fyrer Belzebub wtreka Diøflana? Eñ ef eg fyrer Belzebub wtrek Diøflana, fyrer hvørn wtreka þa ydrer Syner? Þar fyrer skulu þeir og verda ydrer Doomendur. Eñ ef eg rek wt Diøf

Dioflana med Guds Fijngre, Sañlega er þa Guds Rijke komed til ydar. Nær ed ſterkur Hervopnadur vardveiter ſitt Andyre, þa er allt med Mak hvad hañ aa. Eñ nær añar Yferſterkare kiemur og yf- ervinur hañ, þa fletter hañ hañ øllum Hertijum, a hvør ed hañ treyſt- er, og i ſinndurſkipter ſo hañs Herfaunge. Hvør hañ er eige med mier, ſa er a moote mier, og hvør ſem ſamañſafnar ecke med mier, ſa ſiund- urdreifer. Nær Óhreirn Ande fer wt af Mañenum, raafar hañ um þurra Stade, leitar ad Hvijld og fiñur ecke, þa ſeiger hañ: Eg vil aptur hverfa i Hws mitt, hvadañ eg foor wt; Og þa hañ kiemur, fiñur hañ þad ſoopad og prijdt. Þa fer hañ og tekur med ſier ſiø ad- ra Anda ſier verre, og ſem þeir eru þar iñkomner, byggia þeir þar, og verdur ſo þeſſ Mañs hid ſeinaſta, verra hiuu fyrra. Eñ þad ſkiede þa hañ talade þetta, ad Kona nockur wt af Foolkenu, hoof upp ſijna Rauſt og ſagde til hañs: Sæll er ſa Kvidur ſem þig bar, og þaug Brioost ſem þu mylkter. Eñ hañ ſagde: Jaa ad vijſu; Sæler eru þeir ſem heyra Guds Ord, og vardveita þad.

Exordium.

EKKE Er Laan Leingur eñ Lied Er, ſeigia Meñ i Fornkvednum Ordshætte, og er hañ ſañur, þvi þegar Eigandeñ aptur heimter, þa er hañs Riettur wte ad brwka, ſem Laaned took: Og ſvo ſem þvi er haattad Almeñelega a medal vor Mañaña, ſo er þad eirneñ a ſig komed a mille Guds og Satans, Andſkoteñ hefur a Stundum nærſta Diarftækur vered til ad høndla med hañs Skiepnur, þa hønum fyrer Einhvørn Tilgaang hefur þad leyft vered, Eñ aungvañ- veigeñ maa hañ raada yfer þeim moote Vilia hiñs Almaattuga. Ad ſøñu heyrdum vier ei alls fyrer laungu, ad hiñ Blygdunarlauſe Diøfull baud vorum HErra, ad hañ villde giefa hønum øll Rijke Veralldareñar og þeirra Dijrd, Matth. 4. Eñ hvad miked Rijke hafder þu þa i Heim- enum Satan? Er þu þorder ecke ad bwa i Svijnunum fyrer utañ Leyfe DRottens vors, Matth. 8. Syne ſijnum hefur Gud feinged Raad yfer Verølldeñe, hvørn hañ ſett hefur Erfingia allra Hluta, Hebr. 1. Hønum hefur hañ giefed allt Valld, bæde a Himne og Jørdu, Matth. 28. eñ ecke Diøflenum. Þar fyrer, þoott ad DRotteñ kalle hañ Høfdingia þeſſa Heims hia Joh 14. þa er þad ei ſvo ad ſkilia, ad hañ med Frjaalſu hafe nockra Stioorn a Jørdu i þeim Hlutum, ſem Valldſtioorneñe vidkoma, helldur meinar Lauſnareñ þar med Heimeñ, ſem eru þeir Ogud- legu, þad eru Vantrwareñar Børn, Eph. 2. J hvøriam Diøfulleñ maattugur er til ad drijfa þa epter Villd ſiñe til allſkins Synda og Laſta. Ei þorde hañ ad granda Jobs Lijkama fyrr eñ Gud gaf hønum Leife þar til, Job. 2. Ej gat hañ Petur ſiktad, þvi vors Endurlauſnara Bæn maatte meira, Luc. 22. Og ſvo ſem Andſkoteñ hefur eckert med Chriſtum, edur þa ſem i hønum eru; Svo kuña ei helldur hañs Børn Guds Børnum ad granda framar eñ Gud leif- er. Øll vor Høfud-Haar eru taleñ, og ecke fellur eirn Titlingur a Jørdu aan hañs Vilia, Matth. 10. Nu þo ad Satan vel vite, ad hañ megnar eckert med øllum ſijnum Illſku Krapte a moo- te Einu Guds Orde, þa fær hañ ei vid ſiñe Illſku giørt ad aareita Gud og hañs Utvalda. Alldrei er ſvo ſterkur Kaſtale, ad ei þurfe ad vaka ſvo leinge Strijded yfer ſtendur. Nu er Lijf þetta ecke añad eñ ſijfelld Baraatta, Job. 7. Bæde hid Ytra og Jñra, þvi er Þorf ad Saaleñ

vake i Hiartanu, sem er Slot Lijkamans, og bidie svo ad vier føllum ecke i Freistne, Matth. 26. Jeg sagde fyrer Skømu, Børn Mijn, ad Andskoten hefde eckert med þa sem eru Guds Haudgeingner, en þad gyllder a medan þeir eru i hans þienustu, en ecke annars. Svo marg-er sem ecke geingu wt af sijnu Huuse þa Noott, sem Paaska-Lambed var ad Kvølldе eted, þeir urdu frij fyrer Mord-Einglenum i Egyptalande, Exod. 12. Guds Osyneleg Kyrkia hier a Jørdune, er Hus þad, hvar inne hid Saklausa Guds Lamb, sem burttook Heimsins Synder, verdur Daglega slaatrad og offrad i Riett-Trwadra Hiørtum þeim Himneska Fødur til Sæt-leiks Ilms: Gaanger þu wt af þessu Huuse, Christen Madur, þa kan eg ecke ad seigia þig Ohultan fyrer Draaps-Einglenum; En þyker hitt lijkara, ad þu meiger i hans Hendur falla. J þessu H. Evangelio høfum vier Epterdæme, bæde uppa Andskotans Illskufulla Medferd a Syndugum Mønnum; Og so hans Barna Hreckvijse a moote Gude og hans Børnum. Vil eg þvi i þetta Sinn tala, 1. Um Diøfulsins Valld yfer syndugu Hollde a hinum fyrre Døgum, og so nu. 2. Um hans Illsku i þvi ad spilla vorre Andlegre Velferd. Styrk oss þar til Naadarfulle Gud, med Krapte þijns Anda, J JESU Nafne, AMEN.

Utleggingen.

Mjøg so Aumkunarlega hefur þesse Manneskia hallden vered, sem hier um gietur i Gudspiallenu: Þvi hvad kan Vesælla ad vera, en þegar Tunga Mannsins er bunden i hans Munne, so han fær ecke talad vid adra Menn sier til Skiemtunar, Eige-kvartad um þa Hlute, sem han aangra. Eirn Maalleysingur er i Heimenum so sem fyrer utan Heimen; Han hefur Tungu og talar ecke, og ecke ollu betur en ein Lijkneski-ja er han aa sig komen. Nu eykur þad þo mykluu aa, ad raada er af Gudspiallenu, ad þesse Plaaga hafe vered af Dioflenum, og er þvi ecke ad neita, ad Gud hefur Andskot-anum leyft mykla Hlute i Lijkamlegum Efnum, aa Døgum gamla Testamentesins, aa Hiervistar Døgum vors Frelsara, aa Døgum hans H. Postula, hvoria han sier i La-ge wtsende i sijnu Nafne til ad planta sinn Vijngard aa medal Manna Sona hier aa Jørdune, og so nockra Stund fram epter Olldunum, til ad styrkia og auka þessa nyju Plantan, med Auglijsingu sijns Maattar yfer Dioflenum. Hans Owtseigiannlegre Myskunseme og Naad hofum vier þad ad þacka, ad vier finnum ecke so miøg þar til aa vorum Døgum, ad Dioflenum sie leyft ad hafa Valld yfer Manneskiunne i Lijkamlegan Maata. Fiærre sie þvi, ad eg seige þad Gud kunne ecke ef han vill, ad brwka Andskotan til ad straffa Synder Mannanna, þvi han er i hans Hende, so sem oll hans Verk. Hitt efast eg um, hvort þad sie hans Vilie nu um Stunder. Sa Alvitre Konungur hefur Þusund Veige og Maata til ad stioorna sijnu Rijke. Eins og eitt Kongs Rijke um-breytest aa marga Vegu epter Tijdunum, so siaaum vier eirneigen, ad þad er skied i Gu-ds Rijke hier aa Jørdune. Ad sønnu er han ecke siaalfur i nockru umbreitannlegur, helld-ur umbreiter han øllum Hlutum, epter þvi sem hans Guddoomlegu Speke haga þyker. Han talade siaalfur vid Fedurnar fyrer Flooded; Han giorde slijkt hid sama vid A-braham og hans Epterkomendur, allt til Moysen. Moyses took Riettinden af hans Munne, og fieck þau Israels Sonum, og han gaf þeim fyrer hans Hond sitt H. Løg-maal, skrifad aa Stein-Toblum til ad lifa epter, Exod 24. Han stioornade siaalfur eins og eirn Veralldlegur Konungur sijnu Foolke, þar til þeir villdu ei leingur laata han

drottna

drottna yfer sier, og hañ gaf þeim Saul Konung i Bræde siñe, Hos. 13. Hañ talade þo vid hañs Epterkomendur fyrer Muñ siña Spaamaña, og jafnvel i Herleidingūñe lagde hañ sitt Ord i þeirra Muñ. Eñ i Tijmans Uppfyllingu hefur hañ talad vid oss fyrer Soneñ, Heb. 1. og læted hañ sem er wtgeingeñ af hañs Skaute, Joh. 1. opeñbera Moñunum siñ Vilia, eñ þegar hañ stie til Himna og iñgieck i sijna Dijrd, þa sende hañ Postulum sijnum H. Anda af sijnum Fødur, Joh. 15. sa er leidde þa i allañ Sañleik, Joh. 16. og kiende þeim ecke einasta hvad þeir tala ættu fyrer þeim, sem Sæluhiælpena erfa skylldu, helldur og fyrer Herrum og Kønungum, Matth. 10. sem offsooktu Guds Evangelium. Þesser eru þeir, sem oss hafa Guds Vilia skrifadañ epterlæted i Gudspiollum, Sendebrefum og Opeñberunum, fyrer hvor ad Guds Kyrkla stioornast eñ nu i Dag hier æ Jorduñe. Sijdañ þeirra Daga vitum vier ecke til ad Gud hafe talad vid Meñena, nema i þessu sijnu H. Orde, hvert ed eñ nu Daglega kieñest og predikast medal vor. Af þessu siaum vier hvorsu margbreitt ad hefur vered Rijkisstioorn þess Mættuga Allsheriar Konungs hier æ Jorduñe. Eñ hvad Satans Utriettingum vidvijkur, þa sie eg ad hañ hefur leyft honum marga Hlute ad fremia æ Gamla Testamentesins Døgum. Honum þocknadest ad læta hañ slæ siñ Pienara Job, med Saarum og Kaunum, Job. 2. uppæ þad hañ reynde hañs Poleñmæde, og sijnde Andskotanum hvorsu ad Guds Kraptur være i Mañsins Breiskleika mættugur, 2. Cor. 12. Hañ leyfde Tofra moñum Pharaonis marga undarlega Hlute ad giora fyrer Satans Krapt, Exod. 7. 8. uppæ þad hañ med þeim, og þeir med honum yrdu til Skamar, fyrer Moysi Guds Pienara. Gud leid honum ad æklaga Josuam hiñ ypparsta Prest, Zach. 3. so hañ af hinum Ædsta Biskupe Sælna vorra straffadur yrde, og añad þvi um lijkt, er ad lesa i Søgum Gamla Testamentesins. Hvar fyrer munde nu Gud giora þetta? Ecke þess vegna, ad hañ ei giæte med sijnum Almættis Krapte alla Hlute verkad, epter þvi sem siælfur vill hañ, Þvi fyrer honum er eckert Ord Omættugt, Luc. 1. helldur eins og hañ liet Pharaonem standa og ecke um Koll steipast, þar til hañ optsiñes audsijnde sijna myklu Magt æ honum, Rom. 9. So liet hañ æ þeim Døgum Andskotañ brwka æ stundum sijna Magt, til ad læta Mañkyned siæ, hvad myklu Gud være honum sterkare, so þeir lærdu ad trwa æ eirn DRotteñ Gud, og øngvañ añañ. Alldrei hefur þo Andskoteñ feinged so mykla Magt til ad opeñbera sig Moñunum, so sem æ Hollds-Vistar Døgum vors Lausnara, og lijtur þad eins wt, so sem Gud hafe viliad geyma sijnum Eingietna Syne þa sterkustu Orustu moote honum, so hañs Sigur yrde þess frægare medal Mañaña. Hañ talade vid hañ siælfañ eins og Madur talar vid Mañ, Matth. 8. Hañ kvallde Dootttur þeirrar Canaanisku, Matth. 15. Hañ kastade þeim Diøfulooda æ Vatn og Elld, Matth. 17. Hañ bioo i þeim Tveimur Gergesenis, Matth. 8. Hañ gierde þeñañ Mællausañ, sem vor Texte um talar. Hvar fyrer mun þetta skied vera, Br. M? Mañsins Styrkleika siæ Meñ ecke, nema hañ hafe einhvorn ad reyna Orku vid. Og so sem Endurlausnareñ seiger i þessu Evangelio; Þegar eirn sterkur Hervopnadur

nadur vardveiter sitt Andyre, þa er allt med Mak, hvad hañ á, etc. Þad var vorum HErra fyrer miñstu, ad þvijnga Diøfuleñ epter siñe Villd. Añad var hañs Eyrende meira i Heimeñ, sem var ad lúka þa Sekt, er Mañkyned átte Gude ad gialld. Eñ so sem DRotteñ i Gamla Testamentenu leyfde Andskotanum ad sijna Megn sitt ødruhvoriu, Moñunum til Eptertektar, svo leifdest og þessu Illhvele ad vada hvad mest uppe og brúka Magt Myrkraña, á medañ Guds Sonur umgieckst hier á Jorduñe i Mynd eins Pigons, þeim øllum til Trúarstyrkingar, sem á hañs Nafn trúa villdu, ad þeir siá mættu ad so audvirdelegur, sem hañ var, þa være hañ þo sa sem af Gude sendur være til ad nidurbriootá Diøfulsins Verk, 1. Joh. 3. og med øllu ad sundurmola Høggormsins Høfud, Gen. 3. Hefde og Guds Eingieteñ Sonur strax sem hañ var til Hiñna fareñ, bunded so Hendurnar á Diøflenum, ad hañ hefde ecke feinged ødruhvoriu ad slá sig sialfañ á Muñeñ, þa kañ skie, ad Illþijded i Verølldeñe hefde sagt, eins og þesser søgdu; Ad fyrer Beelzebub hefde hañ útreked Diøflana á sijnum Hiervistar-Døgum, þvi gaf hañ hønum og nockurn Taum um Postulaña Daga, sem er ad siá af þeirra Giørninga Bok, og á medal añara þegar Satan mátte til Skamar sier medkieña, JEsum veit eg, og Paal þecke eg, eñ hvørier erud þier? Act. 19. Þad er og lijklegt, ad fátækum Fiskurum, sem hielldust fyrer Afskúm Verølldar, munde ecke hafa stoorum trúad vered i þeim Hlutum, sem so eru gagnstæder Holldlegre Skynseme, sem Christs Evangelium er, hefde hañ ei stadfest þeirra Predikun med þessum og ødrum jafnvægum Kraptaverkum. Þársamlega hefur Gud uppbygt sijna Kyrkiu hier á Jorduñe, hvør sem þar ad vill giæta, ad hañ hefur láted hana vaxa fyrer utañ allt Mañlegt Yferlæte, og alleina af þeim Hlutum, sem ecke standa i nockurs Mañs Vallde; nema hønum sie þad af Gude giefed, og er hun i þessu lijk Salomonis Musterе; sem bygt var fyrer utañ allt Hávreiste, so þar heyrdest ecke Axar edur Hamars Hliood, 1. Reg. 6. Seiged mier, hvørt nockur Atrúnadur hefur so byriast sem þesse? Edur so leinge stødugur stáded, nema hønum hafe framfylgt vered af Mañlegu Vallde? Eñ sijdañ hiñ AlhageSmidur hafde so fastañ Grundvøll lagt fyrer Spámeñena og Postulana, Eph. 2. Og allra hellst fyrer hiñ sterka Hyrningar-Stein, hvørn Gud hefur sett i Zion, Esa. 28. Ad hañ yrde Høfud Hyrningar um Alldur og Æfe, so ad vel mátte ofañ á byggia, þa hefur hañ láted Spádoomunum slota og Kraptaverkunum liña. Gud giører øngvañ Hlut forgiefens, og so sem þad var ecke Naudsynlegt ad Gud talade framar vid Meñena, edur opeñberade sig epter Postulaña Daga og Spámañaña, þar allur Guds Vilie er opeñber i þeirra Bookum og Psalmum; Svo lagde hañ og Hapt á Andskotañ epter þad hañ ei þurfte framar ad auglijsa sijna myklu Magt á hønum. Jeg veit eingeñ Røk til ad Gud hafe giefed Satan nockurn Tijma Taum, alleina til ad kvelia Meñena, þvi hañ hefur nog Rád til ad straffa Synder vorar án þess, helldur añadhvørt til ad reyna siña Barna Trú edur sialfum hønum til Hegningar. Eda seiged mier, nær Satan hefur auglijst sijna Magt, nema sier til Svijvirdu og sijnu Rijke til Nidurdreps? Sijdañ Gude hefur nu þocknast ad brúka

ta oñur Medøl til ad stioorna med siñe Kyrkiu, sem er hid skiæra Lioos Evangelii, þa vill Gud ecke leika fyrer Mañlegre Forvitne med Opeñberunum edur Kraptaverkum, þar þeir eru O-affsakañleger, sem eige vilia Guds Orde trwa. Herodes vænte ad hañ munde siaa Teikn af JEsu, Luc. 23. Eñ JEsus var ecke i Heimeñ komeñ til ad skiemta Herodi. Satan villde eirneñ ad hañ auglijste sitt Almætte aa Steinunum, Matth. 4. Eñ Christur sijnde honum ad hañ var sa Almaattuge Hyrningar-Steirn, sem hañs Høfud hefur i sundur broted. Þetta Foolk beiddest epter Teikne af Himne, og þootte þad ecke noog ad þeir saau Diofuleñ wtrekeñ, eñ HErrañ sagde, þeim skyllde ecke Teikn giefast nema Jonæ Spaamañs, Matth. 12. Þvi eins og Jonas var Ninive, munde Mañsins Sonur verda þessare Kynslood. Eñ þeir sem nu ecke vilia Gude trwa, nema þeir þykest Diofuleñ siaa, skule eckert Teikn faa, nema Mañsins Sonar, hvørs Greftrunar og Upprisu Teikn ad Jonas var. Og vilie þeir ecke þar med nægiast, munu þeir siaa hañs Teikn i Skijum Himens, er hañ kiemur med Magt og myklu Vellde, Matth. 24. ad fordæma bæde þeirra Hiaatrw og þeirra Vantrw, sem aa Jordu byggia.

J Añañ Maata vil eg taka mier Orsøk af þessum Maallausa Mañe til ad skoda aasamt ydur, hvørt ecke er sumum Moñum i Verolldu þessare eins miked Afaatt i Andlegre, so sem honum var i Lijkamlegre Heilsu. Ei þurfum vier laangt ad leita ad Dæmum þar uppa. Hvørra Kostur var betre, þeirra er søgdu ad Jesus ræke ut Dioflana fyrer Beelzebub, edur þessa Maalleysings? J hinu fyrsta Bodorde hefur Drotteñ tilreidt sier eitt Mustere i Mañenum, seigiande: Þu skallt ecke hafa añarlega Gude fyrer mier, Exod. 20. Hvad hañ utleggur i ødrum Stad, seigiande: Elska skallt þu Drotteñ Gud þiñ af øllu Hiarta þijnu, og allre Aundu þiñe, og øllu Hugskote þijnu, Deut. 6. Eñ strax i ødru Bodordenu hefur hañ skickad Kieñemañ til þessa Musteris, sem er Tungañ. Þegar Kieñemeñerner i Gamla Testamentenu fooru til Frietta vid Drotteñ, þa leitudu þeir hañs optast i Helgedoomenum, svo tekur og Tungañ af Hiartanu, allt þad hun tala skal, og af þess Nægd mæler Muñureñ: Eñ seiged mier: Verdur nockud Guds Mustere helgad, þo þar være Hiegomleg Æfeñtyr og Skrøksøgur þuldar? Eñ sijdur verdur Hiartad helgad med faanijtum Þaunkum. Ad eg tale ecke uñ skañarleg Ord og fiflslegt Hial, sem Christnum somer ecke, Eph. 5. Soddañ er undarleg Þøgn i Guds Eyrum. David bijdur ad Meñ sieu ecke eins og Hestar og Mwlar, hvørium Meñ verda Bitel og Beisl i Muñ ad leggia, Ps. 32. Eñ þad er Sorglegt ad vita hvørsu Maallausar Skiepnur eru fremre mørgum Gudlausum, sem vanhelga hañs H. Nafn, forsmaa hañs Ord, hæda ad hañs Þienurum, spotta hañs Kieñingar og alldrei edur allsialldañ taka sier hañs Dijrdarfulla Nafn i Muñ, nema þa þeir liuga edur sveria. Asnañ talade fordum Daga, Num. 22. Þegar Gud sende siñ Eingel til Balaam ad mootstanda honum og hun talade riett. Eñ þau Otømdu Villudijreñ sem ad nu uppalast i Heimenum a Andskotans Stalle hafa lært añad hvørt eckert edur illt ad tala, þa Gud sender sijna Eingla,

Mal.

Mal. 2. þad er ẏtna tienemeñ til þeſs ad leida þa til Himnarijkes. Eru ecke ſoddañ frætleitar Mañeſkiur halldnar af daufum Dioſle? Jeg vil nu ei tala um̃ Bænrækt- arleyſed i Heimenum. Hvor er ſa er leite ad Drottne og ækalle hañ i Neydeñe, Pſ. 59: Meñ lætaſt koma ſamañ i Huſe Guds, og Meñ kriupa þar nidur til ad Fridmæ- laſt vid hiñ Almættuga, eñ Gud giæfe þad være med ſañre Trw, Lijtelæte og aud- miukum Anda. Allt þad ſem ecke er af Trwñe, þad er Synd, Rom. 14. Sæ ſem bidur æn Trwar, hañ bidur ecke einuuges Forgiefens, helldur giorer ſijna Bæn ad Synd, ſo ſem David Oſkar þeim Ogudlegu, Pſ. 109. Og Meñ laſta Gud meir eñ dijrka med ſoddañ Bænum, verande ecke einaſta Mælhallter, helldur verr eñ Mæl- lauſer fyrer honum. Ecke þarf mikeñ Ordafiollda til ad vera Mælſniall fyrer Gude, ſem er Hiartnaña og Nyrnaña Rañſakare, Jer. 17. Eingeñ ſæ Moyſis Varer bæraſt, Exod. 14. og ſagde þo Gud vid hañ, þvi hroopar þu þañeñ til mijn? Kon- añ ſem um̃gietur, Matth. 9. talade ecke Ord fræ Muñe, helldur ſagde med ſiælfre ſier, ef ad eg mætte ad eins ſnerta Falld hañs Klæda, þa muñda eg Heilbrigd verda, þo vard Myſkunſemdaña Afgruñ ad byrta ſig fyrer heñe med þeſſum Ordum: Vert þu Hughrauſt Dotter, þijn Trwa giørde þig heilbrigda. Hvor kañ oſs hier um̃ betur ad underviſſa eñ ſæ Eingietne Sonur Fodurſins ſem er i hañs Skaute? Þar hañ ſeiger til ſiña Læreſveina, Matth. 6. Þegar þier bidieſt fyrer þa vered ecke margord- er ſo ſem Heidingiar þeir ed hyggia, ad þeir fyrer Mælge ſijna Bænheyrder verde. J Anda og Sañleika ber oſs ad bidia, Joh. 4. Þa tala Meñ noogu ſniallt fyrer Gude, þvi þad er ſæ Mælshættur ſem honum þocknaſt. Aller Meñ koſtgiæfa ad tala þeirre Twngu, ſem Konungureñ talar, ſo eiga vor BænarOrd Guds Orde ſamlijk ad vera, um̃ hvort David ſo talar: Herra, þijn Ord eru glooande, og þar epter vill hañ breita nær hañ ſeiger: Herra, mijnar Varer ſkulu þijnu Loſe utfleyta. So ſem heitt Vatn i Suduñe yfergeingur og ſkwmar, hvort ed ei kañ leingur ad hallda ſier i Katlenum fyrer Hita, og þad kallar St. Pæll, Rom. 12. ad vera glooande i Andanum, eñ þeſſar Glædur Hiartans æſtuudar hiñ vonde Mælleyſis Dioſull ad utſlockva a ein- hvorn Hætt, ſo þo vier tolum, þa ſkule Gud ecke heyra, og þo vier bidium, ſkulum vier ecke Bænheyrder verda, og þo vier utbreidum vorar Hendur, þa hylie þo Gud ſijn Augu fyrer oſs, Eſ. 1. Þvi glepur hañ fyrer oſs i Bæneñe med Hiegoomlegum Þaunkum, med Vantrw, med Epterlaungun til vorra Uxa og Bwgarda, eda med Velgiu Andans, ſo vier ecke medtekner, helldur utſkirpter verdum af Guds Muñe, Apoc. 3. O! oſs auma, vier erum ei betur a oſs komner eñ Lazarus, hvor ed ecke kuñe ad gaanga fyrr eñ Chriſtur ſkipade ad leyſa af honum Bondeñ, Joh. 11. Svo erum og vier, ad vier meigum ecke tala riett vid Gud i Bæneñe, nema hañ uppleyſe Fiot- ur vorrar Tungu, og utreke Mælleyſeſins Dioful, eñ legge Elldkol ſijns Anda a vor- ar ſaurugar Varer, Eſ. 6. Þañeñ erum vier nu vid Gud, eñ vid Naungañ ongvu betre. Hvor kañ ſtærre ad vera Tunguñar Breſtur eñ ſa, nær Meñ giora ſtooran Roog af þvi, ſem ecker er? Hvad kañ Vidurſtyggelegra ad hugſaſt edur talaſt, eñ ad

ad brwka Tunguna, hvor ad er eirn hiñ beste Limur a Mañsins Lijkama, sem giord er til ad lofa Gud siñ Skapara, til ad forsvara siñ Naunga, til ad semia Frid millum Sundurlyndra, ad brwka hana, seige eg, til ad myrda hiñ Saklausa, og liwga Lijf og Æru af sijnum Naunga? Lijgeñ er verre øllum ødrum Andskotans Illsku Aundum, þvi er sa plagadur med vondum Diofle og þungu Mælleyse, er sier hana temur. Oll Synd er Lijge, og fyrer hina fyrstu Andskotans Lijge, Gen. 3. er øll Synd iñkomeñ i Heimeñ, og sijdañ utruñeñ til allra Maña, og þott ad aller sieu ecke ad þessu fundner, þa er þo hier fyrer utañ mørg Tunguñar Vanbrukan, sem i allañ Mata er Osæmande. Þar eru þeir til, er eckert Velgiort þyker, utañ hvad þeir sialfer giora, og lasta añara Giorder, jafnvel þær, sem ecke Lastverdar eru. Falle margvijsleger Doomar uñ eirn Hlut, kieppast þeir vid ad filla þañ Flock, er færer a hiñ verra Veg. Þesser eru giarnañ sialfer hiner sijdstu og ødrum lakare, og af þvi þeir vita ad þeir eru sialfer illa ræmder, þa ætla þeir ad añara Ohroodur mune þeirra Affsokun verda. Þu Hræsnare, seiger Frelsareñ: Drag fyrst Bialkañ ut ur þijnu Auga, Luc. 6. Þad være vel adgiætande, ad sa være Heilskign sialfur, sem dæmer uñ añars Blindne. Jeg veit ad þad er Loflegt ad seigia einum til siña Lasta, þvi seiger Drotteñ Gud, Levit. 19. Þu skallt straffa þiñ Naunga, so þu berer ei Skulld hañs vegna, eñ þad a ad vera epter Skynseme, so ad Gaukureñ dæme ecke uñ Svana Hlioodeð, eda Hrafneñ uñ Sundfuglana. O! Herra Gud, hvor kañ ad vita hvad opt hañ syndgar? Ps. 19. Dæmed ecke, seiger Endurlausnareñ, so þier verded ecke dæmder, Fordæmed ecke, svo ad þier verded ecke Fordæmder; Þvi med þeim sama Mæler, sem þier ødrum mæled, mun ydur aptur mællt verda, Matth. 7. Hvad margur dæmer sialfañ sig Ovitande, þegar hañ adra dæmer fyrer sømu Leste, er hañ er mest hladeñ sialfur? Og eckert er tijdara eñ þad, ad Meñ lijta þad a ødrum, er þeir vita med sialfum sier, viliande þañeñ dyliast fyrer Møñunum. Þar eru og soddañ skynlausar Mañeskiur til, sem lijta siñ Naunga fyrer þa Hlute, sem honum er ecke i sialfs Vallde ad giora vid. Soddañ er eirn skadlegur Illsku Ande, þvi hvor hañ foraktar Fatækañ, hañ hæder Skaparañ, seiger Salomon, Prov. 17. Svo er og uñ hvad añad. Sie einhvor Vitgrañur, Vesæll, Ofrijdur, Malhalltur, eda hefur nockurn þvilijkañ Brest Natturuñar, sem hañ fær ecke adgiort, þa fiñast þo soddañ Vitstola Mañeskiur, sem ecke skamast sijn ad hafa þvilijkt ad Hæde. Heyr þu syndugur Madur, er hañ Fatækur, seig mier, J hvoriu ert þu Audugre? Þar hañ vantar Fiemunena, hvorium Molur og Rid kañ ad granda, eñ þig vantar Þeckingūna a Gude og sialfum þier: Er hañ Vanskapadur og ei so Giørvilegur; Þorer þu ad seigia þad lioott, sem Gud hefur so vera lated? Eñ lyt þig hid iñra, ef þu matt, og skoda hvorneñ Diofulleñ hefur afmyndad Saalu þijna, þad þu matt ecke lijta riettu Auga til Guds Skiepnu: Hañ er Vitgrañur og veit ei hvad giora byriar, Hvoriu ert þu Vitrare? Þar þu med Sialfs-Poottanum og hañs Nidran giorer þig honum þess Favijsare, sem Odur Madur er Heimskum argare. Lucifer, hvørs ad gieted er hier i Evangelio, var af þeim i Samaria Beelzebub

kalladur,

kalladur, þad er Flugna-Hofdinge, og þad af þvi, ad Illsku Ondunum i Loptenu verdur vid Flugur samlijkt, Eph. 6. eñ þad er þeirra Art ad sækia þar mest ad odrum lifande Skiepnum, sem þeim er Meinsamast, og hvar sem Horunded er af, þar setiast þær at og stijnga. Þeim eru hiner Ogudlegu Spottarar lijker, sem eru þrottker uñ añars Mein, og una sier illa nema einhvor steite sig, sveria sig so i Ættena ad þeir sieu af Fiandanum, uñ hvorn Paulus talar, Eph. 2. ad hañ sie eirn Hofdinge, sem Valld hafe i Loptenu, verkande i Overmoodskũar Bornum.

Þesse Mælhellte drottnar nu so miog i Heimenum, ad þott aller hate hana a odrum, sem Von er, þvi hun spiller hinum besta Hlut, sem er gott Mañord og Rykte, þa gieta so fæer Vaned Tungu sijna þar uñ, og eru þeir af Dioflenum þunglega plægader, sem þañeñ lynder eru, og være ollu betra ad þeim være Tungañ ur Muñe skoreñ, helldur eñ ad þeir sieu veltalande til þess, ad safna sier þeim Syndum, er þvi vallda, ad þeir ecke fæ eirn Vatns-Dropa til ad kiæla hana med, nær þeir pijnast i Helvijtis Ellde, Luc. 16. af hvorium St. Jacob seiger, ad þvilijkar Tungur sieu upptendradar. Þvi ef Endurlausnareñ skipar ad utstijnga þad Augad, sem hneixlar, Matth. 18. þa er lijklegt ad hid sama meige þess helldur uñ Tunguna seigia, sem hun er hæfare til ad drijgia fleire og verre Synder, nær hun misbrwkud er. O! HErra JEsu Christe, Þu Saklausa Guds Lamb, sem ecke upplaukst þijnum Muñe, helldur eñ Saudur til Slatrunar leiddur, Esa. 53. Virdst þu ad temia vora Tungu til ad lofa og dyrka þitt H. Nafn æ medañ vier hrekiunst i Utlegd þessare, so ad vier þier eilijft Lof sijngia meigum i Dijrd Hiñnañna, med ollum Utvolldum Guds Bornum, Amen.

Suñudageñ i Midfostu.

Gudspialled, Joh. 6. Cap.

Þeim Tijma. Epter þetta foor JEsus yfer uñ Siæfar-Haf ed Galileæ, sem liggur vid Stadeñ Tiberiadis, og mykell Mañfiollde fylgde honum epter, þviad þeir sau hañs Jardteikn, sem hañ giorde a þeim sem Siwker voru. JEsus gieck uppæ eitt Fiall, og setteſt þar nidur med sinum Læresveinum: Eñ þa var Paaska Hætijd Gydinga nalæg. Og JEsus leit þa upp, og sa ad mikell Mañfiollde kom til hañs; Þa sagde hañ til Philippum: Hvadañ kaupum vier Braud so ad þesser ete? Eñ þetta sagde hañ til ad freista hañs þar med, þviad hañ visse sialfur hvad hañ villde giora. Philippus svarade honum: Braud fyrer Tvo Hundrud Peninga nægest þeim ecke, so ad hvor eirn fæ þa nockud lijted. Eirn af hañs Læresveinum, sem ad var Andreas Brooder Simonar Petri, sagde honum: Eitt Ung-Meñe er hier, sem hefur Fim Bigg-Braud og Tvo Fiska; Eñ hvad skal þetta a medal so margra? Þa sagde JEsu

ſus: Laated Meñena ſetiaſt nidur ad borda, Eñ þar var i þeim Stad Gras miked: Og þar ſetteſt nidur ad borda, Kall-Meñ ad Tolu, nær Fim̃ Puſunder. Eñ JEſus took Braudeñ, þa hañ hafde Packer giort, og fieck ſijnum Læreſveinum, eñ þeir feingu þeim ſem til Bordſins høfdu ſetſt: Slijkt hid ſama af Fiſkunum, ſo miked ſem hvør villde hafa. Eñ þa þeir voru metter, ſagde hañ til ſiña Læreſveina: Safned ſamañ þeim Leifum ſem af geingu, ſo ad eckert ſpilleſt. Eñ þeir ſøfnudu þeim ſamañ, og fylltu upp toolf Karfer medur þeſſar Leifar, af þeim Fim̃ Bygg-Braudum, hvoriar ad voru auk þeſſ ſem þeir høfdu neytt; Eñ þa er þeſſer Meñ ſau hvørt Teikn ad JEſus giørde, ſøgdu þeir: Peſſe er ſañarlega ſa Spaamadur ſem i Heimeñ ſkal koma. Eñ þa JEſus formerkte þad, ad þeir mundu koma og Handtaka hañ, og giøra hañ ad Konunge, Veik hañ Einſamañ burt, upp aptur a Fialled.

Exordium.

EJNN af þeim Gømlu Spekingum ſagde Fordum Daga, ad Naatturañ være Anægd med Lijted: Eñ ef vier eigum ad ſkrifa under med hønum, þa munar nockru hvørneñ Naattwruñar Pijding er tekeñ, þvi ſkilieſt fyrer þetta ecke nema Saal og Lijkame i ſialfum ſier, þa er þad ſatt ad þau þurfa ecke mikels vid af Veralldlegum Munum ſier til Vidværis. Pegar Lijkameñ er O-ſollteñ og O-froſeñ, þa er hønum noog; Eñ Saaleñ gyrneſt ei framar, þa er hun Anægd og vardar litlu med hvøriu þeſſe Naudþurft er uppfylld, þvi eins vel unde Adam i Skiñ Kyrtlenum, Gen. 3. og Salomon i allre ſiñe Prijde, Matth. 6. og Johañes øllu betur i Ulfallds Felldenum, Matth. 3. helldur eñ Herodes i ſiñe Purpura Kaapu, Act. 12. Eñ ſie Naattwruñar Glooſa tekeñ fyrer Syndumſpillt Mañſins Edle, þa hefur hun nær þvi alldrei noog, hun er Elldenum lijk, ſem þeſſ meir logar ſem meir er i hañ bored. Blood-Sugañ ſlepper Hødeñe um̃ ſijder þegar hun er full orden; Eñ Syndumſpillt Naattura ſialldañ þvi er hun legſt aa. Sadningeñ er heñe Ordſøk til æ meira Hungurs. og hun verdur alldrei Sødd nema med Sulltenum. Vilie nockur ſedia heñar Fijkn, þa tekſt þad ecke med ødru Moote, eñ ad draga vid hana Foodred, ſvo hun drageſt ſialf upp um̃ ſijder. Hvad lijtels ad Naatturañ af ſialfre ſier vid þurfe, þad kieñer oſſ Frelſareñ hiaa Luc. 12. Cap. medal añara, þar hañ ſeiger: Vered ecke Hugſiuker fyrer ydru Lijfe, hvad þier ſkulud eta, eda fyrer ydar Lijkama, hvøriu þier ſkulud klædaſt; Er ecke Lijfed meir eñ Fædſlañ: Og Lijkameñ meir eñ Klædnadureñ? Eñ þoott ad vor Naattura þurfe ecke margra Hluta eda mikillrar Um̃ſorgunar vid, þa hefur Gud ſamt tilſkickad, ad Madureñ ſkule med Erfide næra ſig af Jørdunñe alla ſijna Lijf-Daga. Pad gamla Logmaal ſtendur eñ nu i Dag Oraſkad; J Sveita þijns Andlitis ſkallt þu þijns Brauds neyta, Gen. 3. Gud hefur lofad ad bleſſa Iſraels Erfide, Devt. 28. eñ ecke hañs Jdjuleyſe, Hañ giefur ad ſoñu þeim er hañ elſka ſitt Braud, þa þeir ſofa, Pſ. 127. Hañ lætur Himeneñ rigna, Jørdena groova, Fienadeñ Avaxtarſamañ verda og Vøtneñ af ſier giefa allra Handa Fiſka, þoott Madureñ ſofe: Eñ ſamt hefur hañ þo ecke hier med leyſt ad hañ ſkule alldrei Vaka, Onguum hefur hañ heited ad ſteikt Giæs ſkule fliuga i Muñ hønum. Leteñ er eirn lifande Daude og vakande Svefn, og viñur ecke nema til Ohocka, bæde hiaa Gude og Møñum. Ef nockur rietter Einhvørium Olmuſu og hañ neñer ecke vid ad taka; Hvad kañ ſa vid þri ſem giefur? Og ſvo er þad eirneigeñ, þegar Gud upplijkur ſiñe Milldu Hende til ad ſedia allar lifande

Skiepnur, og lætur Grased vaxa a Jørdunne, Fisken tyngast i Vøtnunum, Fienaden Avaxtast a Landenu; En Meñerner forsooma ad hyrda þessar Guds Gaafur; Er þa nockud Skullden hia vorum Skapara? Laangt fra þvi. Man liet hañ rigna ad søñu a Eydemørkuñe, Exod. 16. eñ siaalfer maattu Israels Syner þad samañ lesa, og alldrei veit eg ad Mañenum sie Atvinu siñe losad nema hañ hafe Umsorgun þar fyrer med sijnu Erfide, þo ecke med Heidinglegre Byksorg, med hvørre Gud bañar ad þijngia Hiørtun, Luc. 21. J einu Orde ad seigia, ad leita fyrst Guds Rijkis og hañs Riettlætis, svo oss allt añad Gott tilleggiest, Matth. 6. Pad er sa riette Vegur, eñ þadañ fraa liggia Tvær Ville-Gøtur; Øñur til Lete og Omeñsku, Øñur til ofmikellrar Ahyggiu. Baadar verda oss bañadar i upplesnu Evangelio; Af hvøriu eg vil þad alleina tala i þetta Siñ, Hvørneñ vier eigum Christelega og Ærlega ad leita Næringar vorrar. Hiaalpa oss hier til goode Myskunsemdaña Fader fyrer JEsum Christum, AMEN.

Utleggingen.

J Upphafe þessa H. Evangelii heyrum vier, B. G. E. ad þegar vor HErra foor yfer um Siooeñ, sem liggur vid Stadeñ Tyberias, Pa hafe Mañfiolde mykill fylgt hønum epter, þviad þeir saau þær Jardteikner er hañ giorde a þeim Siwku. Sañlega hefur þad vered Eyrende þessa Foolks, ad heyra JEsum og hañs Kieñingar, hvøriar hañ stadfeste med Kraptaverkunum. Peir telia ecke epter sier ad fylgia hønum epter, þo hañ geinge a Eydemorku, Pvi JEsus Gieck Uppa Eitt Fiall seiger Texteñ, og þeir fast ecke um þad ad þeir høfdu eckert til Matar med sier, og ei helldur var þar ad fa i Obygdeñe. Lær hier af, Christeñ Madur, hvørneñ þu att ad haga Daglega þijnu Framferde. Pesser voru 5000. ad Tøln, eñ Gud giæfe ad 5. findest i mørgum Pusundum a medal vor, sem laata sier umhugad vera, ad leita fyrst Guds Rijkis, og hañs Riettlætis, adur eñ þeir fara ad þijngia sitt Hiarta med Sorgum þessarar Næringar. Ecke er hier gieted um ad þetta hafe skied a Sabbats edur Hvijldardeige, þad hefur og ecke vered, þvi añars munde DRotteñ hafa byrst i Samkunduñe, og ecke vered a Reisu þañ sama Dag: Pu skallt og ecke meina ad þad sie noog ad þu hlauper til Kyrkiuñar hvørn helgañ Dag. Hvørn Dag attu ad offra Gude Packargiordeñe, þvi hvørn Dag er hañs Myskun nij og fersk yfer þijnu Høfde, Thren. 3. Pu medtekur a hvørium Deige þitt Daglegt Braud med þijnum Muñe, þvi a og þiñ Muñur Daglega ad lofa og prijsa hañ sem þig og allar lifande Skiepnur mettar med siñe Velþocknan, eñ þu ert Hyrdulijtell þar um, og þier þyker þeirre Stundu illa vared vera, sem þu giefur Gude til ad bidia hañ um sijna Blessan, eins og hønum sie veitt i þvi ad myskuna þier. Hvørn Afgud giører þu siaalfañ þig? Meinar þu ad eirnrar Stundar Erfide drage þier meira eñ hañs Adstod sem i einu Augnablike snere Vatne i Vijn, Joh. 2. Sem med siñe Blessan mettade 5000. Mañs af 5. Bygg-Braudum? Mun þitt Viku-Verk med allre þiñe Ahyggiu verka meir eñ hañ sem a 6. Døgum skapade hid Daasamlega Stoorvirke Himens og Jardar? Gen. 1. Og þo ert þu svoddañ Siaalfbyrgingur, ad þu villt ecke fa hañ i Lid med þier, adur eñ þu geingur til þijns Erfidis. Veitst þu ecke ad Madureñ lifer eige af einusamañ Braude, helldur af sierhvøriu Orde sem framgeingur af Guds Muñe, Devt. 8. Tveir Veiger liggia til alls Nægta i Heimenum, añar i giegnum mykel Umsvif med Martha, Luc. 10. Eñ añar med

med Mariu, ad þvo Fætur JEsu med sijnum Tarum, og þerra þær med Haar-Lockum sijnum, Joh. 11. Ecke seige eg ad þessar Leider kuñe ecke samañ ad liggia, og þoott siñ sare hvoria, ad þeir kuñe ecke bæder ad hafa sama Nætur-Stad, þvi Martha og Maria kuña vel ad forlijkast i einu Hwse, þo so, ad hin giore ecke þessa afskipta edur klage yfer heñe, þvi hun hefur wtvaled þad gooda Hlutskipted, Luc. 10. Luckulegt er þad Hws, hvar Forsioon og Gudrækne halldast i Hendur, so ad Maria bidur eñ Martha stidur, Eñ skule añars hvors æn vera, þa er sa længtum beiñe sem liggur Riettlijnis til Guds, helldur eñ hiñ sem lætur oss flækiast i krijngum hañs Skiepnur. Vor Ahyggia og Ervide kañ ad bregdast. Hvad margur viñur Bake brotnu, og þrijfst ecke samt? Eñ Gudrækneñ hefur alldrei nockrum brugdest, helldur verda þeim aller Hluter ad goodu, Jafnvel sialfur Skortureñ, sem ad Gud elska, Rom. 8. Sieu þeir Lijkamlega Volader, þa eru þeir i Gude Rijker, sieu þeir foracktader i Heimenum, þa eru þeir þo myk-els metner i Himnenum. Skal eg kalla hañ Rijkañ sem æ morg Naut og Saude? Og ecke myklu helldur hañ, sem æ Himens og Jardar Skapara. Ef Gud blessar ecke sijna Pioonustu med Rijkdoome, þa bregdst þad þo alldrei, ad hañ blesse hana med sialfum sier. Sa er ecke Rijkur sem myked æ, helldur hiñ sem lætur sier nægia: Eñ hañ sem hefur Gud, hañ er alltijd ænægdur, þvi þegar hañ hefur DRotteñ, þa skeyter hañ hvorke uñ Himen nie Jord, Ps. 73. Mig skal ecke furda þo Gud læte æ stundum sijna Elskendur vanta Audlegd Heims þessa, þvi hañ hefur giefed þeim længtum betra, sem er sialfañ sig. Þegar nockur hledur sitt Skip med nytsamlega Voru, þa lietter hañ æ sier Barlesteñe. Hvad skyllde hañ, sem fullur er af Gude, vilia þyngia sig med Mamona? Og mun hañ ei alla Vegana varast Diofulsins Snorur, sem Gud hefur Einusiñe veiddañ i sijnu Nete? Sa sem Gud hefur, hañ hefur meir eñ allt, og hañ sem ecke hefur Gud, hañ hefur miña eñ ecke neitt, svo verdur giefed þeim sem hefur, og teked fræ þeim sem ecke hefur, eirneigeñ þad hañ hefur edur meinar sig hafa, Marc. 4. Vier heyrum framveigis i Gudspiallenu ad DRotteñ seiger vid Philippum: Hvar Kaupum vier Braud, Svo Ad Þesser Neyte? Allt Valld hafde Jesus a Himne og Jordu, Matth. 28. þo rædgast hañ uñ þetta vid siñ Lærisvein, hvar þeir kuñe Fædslu ad kaupa. Med hvoriu Orde hañ bender þier til, christeñ Madur, hvorneñ þu ætt ad leita þiñar Atviñu, sem er i allañ leifelegañ Mæta. Ecke ad Andskotans Raade, þvi hañ stelur ollu þvi hañ rædur til, og ert þu þa hañs Pioofsnautur ef þu fyrer hañs Aeggian utvegar þier Foostur: Ecke med Okre, þvi Drotteñ seiger: Þu skallt ei fæ þijna Peninga þijnum Brodur til Okurs, Devt. 23. Ecke med Kwgun edur Hardrægne, þvi Gud hefur Andstygd a þeim, sem selur Lijtelmagnañ fyrer eirn Pening, og hiñ Fatæka fyrer eirn Skoo, Amos. 2. Næst þessum sitia i Andskotans Rijke Pioofarner, sem utrietta sijnar Hendur til añarlegra Fiærmuna, uñ hvoria St. Paall seiger, 1. Cor. 6. ad þeir ecke eignest eilijft Lijf, og i Sañleika ha er Pioofureñ Svijvirding bæde fyrer Gude og Moñum. Ad soñu seiger Syrach, Cap. 20. ad lijdanlegre sie Pioofureñ eñ Lygareñ, þo munu bæder til Olucku verda. Eñ þegar eirn

Odda Skielmer twiñar hvorutveggia samañ, mun hañ ecke flietta Oluckuñar Snøru handa sinum eigeñ Hálse? Og þott hañ meige umflya þa Tijmañlegu, þa er eckert vijsara, eñ ad honum sálgad verde med eilijfre Kyrkingu i Helvijte, þvi eg hafde nærre þvi sagt, ad það være Þioofsins Lucka, ef hañ yrde heingdur, ef skie mætte ad Gálgeñ frijade hañ frá Helvijte. Heyred þier Satans Born, ef nockrer erud, sem meiged Ord mijn heyra, edur til þeirra spyria: Erud þier eñ nu ecke Oþyrster vordner af Bloode fátæks Almuga hier i Lande? Nær vilied þier láta af ad utsiuga Hws þeirra sem ydur Forsorgun veita med sijnu Erfide? Skulu Guds Born leinge bera ydar Svijvirdingar? A Gud oss leinge reidur ad vera fyrer ydar Saker? Geingur ydur það ecke til Hiarta, ad hañ straffar þa fyrer ydar Skulld, sem ydur ala? Hafed þier ecke heyrt, hvorsu Gud vard reidur vid Israel fyrer einsamañ Achans Þiofnad? Jos. 7. Vited þier ecke hvad Drotteñ seiger hiá Zach. 5? Það er su Bolvan sem utgeingur yfer Landed, þvi aller Þioofar verda sagder froomer epter þessu Brefe, eñ eg vil það framkoma láta seiger Drotteñ Zebaoth, ad það skal koma yfer Þioofsens Hws, og þess Hws sem sver Falsklega vid mitt Nafn, og það skal blijfa i þeirra Hwse og eyda þvi med þess Stockum og Steinum. Þeinked þier þa, fyrst hañ lijdur ydur ad plága sijn Born medañ ydar Tijme yferstendur og Magt Myrkraña, það Gud mune vera eins og þier, af þvi hañ þeiger? Ps. 50. og sier þo þetta, og ecke vitia um sijder ydar Ogudlegs Athæfis i siñe Reide, sem ad breñur allt til nedsta Helvijtis, Devt. 32. Þar fyrer láted af Illu, O! þier Eytur-Ormar og Nodrukyn, og læred gott ad giora, Es. 1. Hvor hañ hefur stoled, hañ stele ei framar, helldur Erfide med Hondunum? Eph. 4. Maureñ er eirn veikur Hoopur, þo utvega þeir sijna Fædslu um Sumar-Tijmañ. Kunijseñ er og veikur Lijdur, þo byggia þeir sitt Hws a Steinum. Gras-Hoppurnar hafa aungvañ Konung, þo gánga þær allar ut i Hoop. Gongu-Rofañ viñur med sijnum Footum, og er i Konungaña Hybijlum, Prov. 30. Þetta giora hin Vesælustu Kvikinde Jardar, eñ hvad giored þier, sem Gud hefur giefed skynsemdarfulla Sál i Heilbrygdum Lijkama? O! þier hin hreckvijsa Kynslood, hvorsu vilied þier umflyia Guds Reide og Fyrerdæmingena? Matth. 23. nema þier ydrest af Hiarta. Gudspiallamadureñ seiger, ad Jesus hafe Talad þesse Ord til ad Freista Hañs med, þvi hañ visse Siálfur hvad hañ villde giora: Þu skallt og ecke láta þig það undra þott Gud reyne sijna, christeñ Madur: Gud freistar ad sonu einkis Mañs til Ills seiger Jacob, Cap. 1. Eñ til Goods freistar Gud Mañsins, so ad Reynsla vorrar Trwar fiñest Gullenu dijrmætare, 1. Pet. 1. til Lofs og Dijrdar Christo. Abraham vard freistadur, Gen. 22. so hañ være Fyrermyndun allra Abrahams Sona, su Cananiska, Matth. 15. So eingeñ ørvænte þott Gud meige þeigia um Stund vid Bænum siña Barna. Merkelegt er þetta, ad Drotteñ spyr Philippum ad þessu framar odrum; sañlega, þvi hañ hefur Trwarveikur vered, so ad það Dijrdlega Kraptaverk er hañ villde giora, mætte þess betur gánga honum til Hiarta. Eda hvad seiger vor HErra, Joh. 14. vid sama Læresvein, er hañ beidde ad hañ sijnde þeim Fodureñ, trwer þu

ecke

ecke ad Faderen̄ er i mier og eg i honum? Og varla ödruvijse voru hiner Lærisveinarner a sig komner, hvar fyrer Endurlausnaren̄ straffar þa, Matth. 16. þa þeir höfdu Braudeð epterskiled, seigiande: O þier Lijtiltrwader, en̄ þa skilied þier ecke, munuð þier ecke þau 5. Brauden̄ þar ed voru 5000. Man̄a? Og hvad margar Karfer þier upptookuð. So vill nu vor JEsus med Reynslun̄e og Auglijsingu sijns Almættis midt i Freistingun̄e smaamsaman̄ in̄planta Trwna hiaa sijnum Lærisveinum, og sama giörer han̄ en̄ nu i Dag, þa han̄ Hiaalpend und an̄dregur, edur lætur Veniuleg Lijfs-Medöl bresta. Gud naade, þoott Men̄ sieu Christi Lærisveinum i flestu Olijker nu i Heimenum, þa fin̄ast þo marger þeirra Lijkar i þessu, Braud fyrer 200. Peninga næger þeim ecke. En̄ hvad giörum vier? Strax sem vier höfum ecke fullan̄ Maga Matar, þa er þar Mun̄uren̄ fullur Örvæntingar. Ef þar er ecke allt fyrer Augunum sem eta skal, þa seiger hin̄ Vantrwade, þott Gud giöre Glugga a Himenen̄, þa kan̄ þad ecke ad skie ad Men̄ life, 2. Reg. 7.. En̄ hin̄ Matvande gietur ecke lifad vid þad Liettmete sem Daglega fellur, han̄ seiger, hvar vill þesse giefa oss Kiot a Eydemörku? Num. 11. Sijnest nockuð Ómögulegt, þa hæder Man̄leg Skynseme þar ad. Hvornen̄ skal þesse giefa oss sitt Hollð ad eta, og sitt Blood ad drecka? Joh. 6. Þesse Örvæntingaren̄ar og Oþolen̄mædis Ord byrgia tijdt og opt aptur Guds Myskunar Ydur, so han̄ lætur hinum Gudlausa verda epter Trw sin̄e. Heyred þier mier, er þa nockurt Ord O-maatt ugt fyrer Gude? Han̄ sem skapad hefur Steinen̄, kan̄ han̄ ecke ad giefa Vatn af honum? Num. 20. Han̄ sem giört hefur Vatned, hvad liett veiter honum ad um̄hverfa þvi i Vijn? Joh. 2. Er honum nockuð baagara ad laata mig fin̄a Gull i Fiskſins Mun̄e, helldur en̄ i Filsnum Jardar? Er ecke Hrafnen̄ graadug Skiepna? Þo liet han̄ Eliam faa af hans Mun̄e Kiot og Braud, 1. Reg. 17. Þressar nockur Oleum wt af Leyr-Kierum? Og þo fyllte Spaaman̄sins Bæn og Eckiun̄ar Trw so mörg Kier allt a Barma, 2. Reg. 4. Þu seiger Gud giöre ecke Kraptaverk a þessum Dögum so sem Eliæ. Eg medkien̄e þad, þvi þess giörest ecke Þorf. Gud hefur giört so mörg Kraptaverk sijdan̄ Eliæ Daga, ad sa sem ecke vill Gude trwa fyrer þau, han̄ munde ei helldur trwa þoott han̄ sæe Eliæ Kraptaverk. Þar eru ei helldur marger a vorum Dögum, sem þioona Gude eins og Elias. Være þar Eliæ Trw, hans Arvekne og Astundan i Guds Þionustu, þa trw mier til, ad Eliæ Gud er eirn og hin̄ same, og ecke um̄breytest han̄. Þu seiger: Gud giörer eingen̄ Kraptaverk; En̄ hvort er meira ad giöra alla Hlute af öngvu, Gen. 1: Eda ad giöra Vatn ad Vijne? Eda Steina ad Braud um: Mier sijnest eckert meira Kraptaverk en̄ þad, ad Gud kan̄ ad forsorga han̄ Vantrwada. Lærisveinarner gaatu ecke wtreked Tunglmeina Diöfulen̄ fyrer þeirra Vantrwar Saker, Matth. 17. En̄ eins myked Valld hefur Gud yfer Diöflenum sem yfer ödrum sijnum Skiepnum; Þvi sijnest mier þad yfer Maata myked Kraptaverk ad Gud lætur hinum Vantrwada og Oþacklaata nockurn Hlut ad nockru goodu verda. Þar fyrer E. G. V. Ef Man̄legur Veikleike kan̄ ad koma in̄ hiaa oss so sem Christi Lærisveinum, ef vier erum þeim lijker i Trwarveiken̄e, þa verum þeim ecke Olijker i Hlijdnen̄e:

Peir giordu slijkt er þeim var skipad, þeir stoodu ecke upp i Nøsunum a sijnum Herra, eins og ad være þetta Omedal, svo sem ad giora vorer Pioonustumeñ a þessum Døgum, sie þeim skipad nockud Oveniulegt, þa hroopar hiñ late, ad þar sie Leon a Veigenum, Prov. 22. Giorum þvi Verk Kallanar vorrar i Guds Otta, og vorpum allre vorre Ahyggiu uppa Gud, hañ mun þvi vel til Vegar koma, 1. Pet. 5. JEsus Took Brauded i sijnar Hendur seiger Textin: J þær blessudu Hendur took hañ þad, i hvoriar Fadereñ hefur lagt alla Hlute, Joh. 3.

Framar seiger Gudspialled ad hañ hafe lited Augunum til Himens og giort Packer. Ei þurfte vor Jesus þessarar Blessunar vid, til ad giora Kraptaverk fyrer sialfañ sig, þad vottar hañ sialfur hia Joh. 11. seigiande: Eg þacka þier Fader ad þu Bænheyrder mig, eñ eg visse þu munder mig Bænheyra, helldur vegna Foolksens sem i kringum er, so ad þeir trwe þad þu hefur sendt mig. Par fyrer skallt þu vita, Syndugur Madur, hvorium Gud giefur Daglega sijna Blessan, ad þiñ Endurlausnare hefur giefed þier eitt blessad Dæme hier med, þad þu trwa skyllder ad þijn Faung og Fæda verdur þa hellst til Blessunar þegar hun er i hañs Nafne blessud. Pad er ei miña verdt ad giæta feingens Fiar eñ ad abla, somu Atferd skal og christeñ Madur hafa til hvorstveggia. Jeg sagde fyrer skomu þess skyllde i Guds Otta leita, so seige eg eñ nu ad þess skal i Guds Otta neyta. Hvad seiger Drotteñ uñ þa sem treista a Maatt siñ og Megeñ, Es. 8. Vered iller þier Lijder, og reñed þo undañ, Herklæded ydur og hlauped þo a Flootta, bued ydur ut og flijed þo undañ, alykted eina Radagiord og þar verde þo ecke af, hafed Samtok, eñ þad hafe þo ongvañ Stad, og allt eins eru Sofn Maña og Adrætter fyrer utañ Blessan Drottens. Margur hyrdulaus meinar ad þetta sie ecke nema fanijtt Hial, sa ed ecke einasta hleipur sem añar Hundur til siñar Fædu, helldur og lætur sier alldrei til Hugar koma ad bidia Gud ad blessa sijn Efne. Øll Skiepnañ er good seiger Paall, 1. Tim. 4. og eckert burtkastande, ef hun er med Packlæte medtekeñ, þvi hun helgast fyrer Orded og Bænena. Eñ Gud nade hvada Packer hin Eilijfa Myskuñseme ma fa fyrer sijna Daglega Blessan hia morgum Mañe. Jeg meina þad sie sañast, ad vier setiunst nidur ad eta a stundum, og rijsum upp til ad dansa, Exod. 32. O! Mañeskia, er þa Gud leingur ad svipta eñ ad giefa, Reidur helldur eñ Myskunsamur ad vera, Syrach. 5. Laate hañ oss nockud mootdrægt tilfalla, þad liggur so þwngt med oss sem Blij, eñ ef hañ opnar sijna Myskunar-rijku Orlætis Hond, þad er hia oss liettara eñ Fis. Framveigis stendur i vorum Texta: AD JEsus Hafe FEinged sijnum Læresveinum BRauded, Eñ Peir Feingu Peim, Sem Til Bordsens Satu, Slijkt Hid Sama Af Fiskunum, Svo Miked Sem Hvor Villde Hafa. Petta sijnest mier vera ein agiæt Lijfs Regla fyrer christeñ Mañ, hvorneñ hañ a ad hondla med Guds Gafur, sem honum eru i Hendur feingnar. Jordeñ er Drottens og allt hvad þar iñe bygger, Ps. 24. Sijna Radsmeñ hefur hañ sett yfer Eigur sijnar: Hvor er sa trwe Radsmadur, seiger JEsus, Luc. 12. Er hañs Herra setur yfer sijn Hiw, þad hañ giefe þeim i riettañ Tijma þad sem þeim ber? Sæll er sa Pioon, sem hañs

hañs Herra fiñur ſvo giora, þa ed hañ kiemur. Eins og JEſus fieck ſijnum Læreſvein-um i Hendur Brauded, til ad utſkifta þvi medal Bordſitiandaña: So hefur hañ og þeim, er honum þocknaſt, afhendt Audlegd þeſſa Heims, til ad utbijta medal Þurftuga-ra. Þu ſkallt ecke meina, chriſteñ Madur, ad þad ſie allt þitt eiged ſem þu medferdis hef-ur. Pad Braud ſem afgangs er i þijnu Hwſe, er Forſorgun hiñs Volada. Sa Møttull er þu þarft ecke ad brwka, er Klæde hiñs Nakta, Luc. 3. Þau Faung ſem a añ-añ Veg hia þier ſkiemaſt og funa, eru Lijfsbiorg hiñs Naudþurftuga, þar fyrer giører þu ſo morgum Fatækum Oriett, ſem þu mætter añars, þier ad ſkadlitlu hiaalpa, ef þu þvi iñe helldur þa hiñ Volade, ſem er ſañur Ølmuſu Madur vid þarf. Ei þurfum vi-er ad briota nidur vorar Kornhlødur og giora adrar ſtærre, ſo leinge vier høfum Fatæ-ka hia oſs. Korned liggur Jdiulauſt i Hløduñe og verdur kañſkie uñ ſijder af Orm-um uppeted, eñ hia hinum Fatæka ber þad Avoxt, ſo ſem a Akrenum. Soddañ Ak-urmeñ eru nærſta þarfer. Jeg vil helldur fa einu Korne i Muñ hiñs Fatæka, helld-ur eñ Tiju i Jordena. Jeg vil helldur fa hinum Volada Tiju Peninga, eñ kaſta Hundrad a Maungarans Bord, hañ mun þvi med Puſundfolldum Abata apturſkila, ef ecke i þeſſum Heime, ſamt i Uppriſu Riettlatra, hvar eirn Vatnsdryckur mun ecke Olaunadur verda, Matth. 10. Hiñ Ranglate Radsmadur var Ofrægdur vid ſiñ Herra, ſvo ſem hefde hañ eydt hañs Gotze, Luc. 16. Meined þier ecke og ad Hroop hins Fatæka og Eckiuñar mune Ofrægia þa i Himnenum fyrer lifanda Gude, ſem liggia a Guds Gaſum, ſvo ſem Ormur a Gulle, og ala Agyrndena, eñ Fatækur fellur af Hwngre i Froſte og ſtoorre Neyd? þvi er illa wtſooad, ſem ofvel er geymt, þvi ſlijkt er Ellds-Matur og Orma Fæda, eñ kiemur ecke i Guds Kiſtuna, ſvo þad verde ad Him-neſkum Fieſiood, hvorium Molur og Rid kañ ecke ad granda, Matth. 6. Fordum Daga i Gamla Teſtamentenu, þa hafde Gud ſkiled ſier viſſar Foorner fyrer Synder-nar, ecke i þeirre Meiningu, ad Blood Uxaña og Hafraña kyñe ad hreinſa Samvitſk-urnar, helldur voru þar i fyrermyndud epterkomande Giæde, ſem er Blooded JEſu Chriſti, hvort ed hreinſar oſs af øllum vorum Syndum. Eñ þeſſer Tijda-Sider eru fyrer laungu aftekner, þar Guds Eingieteñ Sonur er i Holldenu opeñberadur, og hef-ur fyrer ſitt eiged Blood Einuſiñe iñgeinged i þad Allra Helgaſta ad wtvegadre eilijfre Endurlauſn, Ebr. 9. Po eiga vorar Foorner og Upplyptingar Offur Daglega ad uppſtijga i Himeneñ fyrer Guds Haſæte, ecke einaſta med Bæn og Andvarpan, helld-ur med Ølmuſugiørdum vid Fatæka. Þijnar Bæner og Ølmuſugiørder eru upp-ſtignar fyrer Gud, ſagde Poſtuleñ vid Cornelium, Act. 10. Pad er ſu Foorn ſem Gu-de lijkar framar eñ Blood Uxaña og Hafraña, þa þad framkiemur af Trwudu Hiartat þvi ſeiger Paulus til Heb. 13. Gott ad giora og ad wtbijta gleymed ecke, þviad ſlijk-Offur þocknaſt Gude. Hvar fyrer mun Gud lata ſuma Meñ vera Rijka, ſuma Fa-tæka i Heimenum? Mogulegt er honum ad lata alla vera jafna, og ongvañ þurſa añ-ars med. Margar eru Ordſaker þar til, eñ þo ecke hin ſijdſta, ad Gud vill lata ſig dijr-ka af ſoddañ Mañeſkium: Pad þier giordud einum af þeſſum miñſtu, þad giordud þier

mier

mier, seiger alls Hollds Doomare a sijdasta Deige, Matth. 25. Myked er þad, ad Gud sem er einkis Þurfe vill þiggia i þvi sem hinum Fatæka er gott giort: Þar eigum vier ad sijna vora Elsku til Guds, þar er Skoole vorrar Gudhrædslu, þar er þad Altare sem vier eigum ad leggia vora Gafu uppa.

Ein Brwdur skiemter sier vid Mynd sijns Brwdguma þar til hañ kiemur. Vor Meistare er nu tekeñ fra voru Hofde og hafeñ yfer alla Himna: Mig hafed þier ecke alltijd hia ydur, eñ Fatæka hafed þier hia ydur, sagde hañ, Joh. 12. Þeir eru hañs lifande Eptermynd, og hañs Limer sem fara Ut og Austur, og ecke hafa hvar þeir kuñe Hofde sijnu ad halla ad. Jeg meina ecke þa, sem fyrer Omensku saker bidia uñ Olmusu, edur hina Drambsomu Lete-Maga, sem alla Hlute heimta af sialfs Vallde, og giallda Bolvan og Formæling i Laun ef þeirra Hals er ecke fylltur, helldur þa, sem añadhvort hafa slited siñe Heilsu med Ærlegu Erfide, eda Gud hefur siñ Kross a Herdar lagt (þvi ecke heyre eg miñ Herra hafa nockurn Hlut med Sialfskylldu utheimt, þo hañ hefde allt Valld bæde a Himne og Jordu, Matth. 28.) Þa byriar ad medtaka i Jesu Nafne, og miñast þess, er Drotteñ baud, Devt. 15. Alla Tijma munu þar verda Fatæker i Landenu, þvi bijd eg þier og seige ad þu skuler uppliuka þiñe Hende fyrer þijnum Brodur sem þurftugur og Fatækur er i Landenu. Eñ þa þeir voru nu metter (seiger Texteñ) sagde hañ til siña Læresveina, safned samañ þeim Leyfum sem afgangs eru, svo ad eckert spillest, og ad þeir hafe fyllt upp toolf Karfer med Afgangs Leyfar. Hier kieñer vor Endurlausnare þier Syndugur Madur Logmal Christelegrar Forsioonar, sem er ad hyrda vel Guds Gafur. Gud sa allt þad hañ hafde skapad, og sia þad var allt harla gott seiger Ritningeñ, Gen. 1. Ef þad var allt gott fyrer honum i hvors Auglite Himnarner eru ecke hreiner, Job. 15. skyllde þa nockur Skiepna vera so audvirdeleg i þijnum Augum, O! þu sauruga Mañeskia, ad þu villder þar ecke uñ hyrda? O! Herra Gud, vorar Synder, vorar Synder, vort Oþacklæte og Ofmetnadur stendur mier nu fyrer Augum. Hvad giorum vier a þeim goodu Tijmunum, þegar Drotteñ lætur sijna Blessan an Mælingar falla af Himnum ofañ i vort Skaut? Munum vier nærsta hyrtner vera i Lande þessu ad samañsafna þeim Leyfum sem Afgangs verda? Er ecke allur añar Hiegoome dijrmætare i vorum Augum eñ þad sem Gud giefur oss til Foosturs: Velger ecke vora Pioonustumeñ vid Daglegre Fædslu? Hyrda Meñ stort uñ ad nijta Guds Gafur? So sem giora mætte. Þessar Synder berum vier sijdañ; Kañ skie þad kiæme sier æred vel i Dijrtijdeñe sem eingeñ nijter þegar allt er noog. O! hvad margañ kañ þa ad hwngra epter þvi sem hañ nu Foottredur? Þo kostum vier Skulldeñe uppa Gud, eñ eingeñ gaer ad þvi, ad oss er þesse Hefndeñ nærsta makleg, og ad vier hofum þad og añad Þusundsiñum verra forskullvad. Latum oss þessara Synda ydrast, Born mijn, og bær til Hiarta ganga med Gudrækelegum Asetninge ad breyta forsiallega framveiges. Gud hefur aungvañ Hlut giordañ forgiefens, svo vill hañ og ecke lata illa nie Onaudsynlega þar med fara. So er og ei helldur Gude þæg Metordagyrnd þeirra er sooa Guds Gafum til ad wtvega sier stoort Nafn þar

þar med. Hvad talar DRotten um̃ þa er giora sijnar Ölmusur fyrer Monum, San̄ lega seige eg ydur, þad þeir hafa sijn Laun wtteked seiger han̄, Matth. 6. Pad er Hiegooma Dijrd og faunijtt Hroos Man̄an̄a. Frelsaren̄ liet giefa þessu Foolke ad eta, þar til þeir voru metter, þvi er af gieck skipade han̄ upp ad safna. Pad er Christelegt ad metta Maga hin̄s Hwngrada, en̄ ad sedia Auga hin̄s graaduga er Onaudsynlegt: Par eru marger, sem Men̄ giora verre med ofur mykluOrlæte og alltijd reidubwna til ad gapa epter sama. Pad er Gudrækelegt ad safna Nægtum þegar vel geingur, svo þar sie til ad hiaalpa af i þeirre vondu Tijd. Pad er ein good Forsioon ad min̄ast þess um̄lidna, hugsa um̄ þad nærveranda, og siaa fyrer þvi Okomna, þo fyrer utan̄ Bwksorg og O-Christelega Ahyggiu. Josephs Fram̄syne er hroosad ad han̄ fyllte Kornhlodur Pharaonis aa þeim goodu Aarum, og frelsade Landed af Hwngre þa illa gieck, hvar fyrer han̄ kalladest Landsins Fader, Gen. 41. Pad er og haalfu verra ad eyda Onaudsynlega uppaa siaalfan̄ sig i Ofmetnade Klædnadaren̄s og Ohoofe Matar og Dryckiar. Ad son̄u hefur Gud ecke ban̄ad ad hafa Ijn̄dæle af sijnum Skiepnum, þo so, ad Men̄ gledie sig med Otta, og gleyme ecke hinum Purftuga. Ecke er vijst ad Doomur hin̄s Rijka hefde vorded svo skielfelega straangur, hefde ei Lazarus leiged Vatnande fyrer han̄s Dyrum, Luc. 16. Siaalfur Gud hefur giefed eitt Logmaal hier um̄ sijnu Folke, Devt. 16. Pu skallt vera gladur fyrer DRottne þijnum, þin̄ Sonur og þijn Dotter, þin̄ Pienare og þijn Ambaatt, Leviten̄ sem er in̄an̄ þin̄a Portdyra, hin̄ Framande, hin̄ Fodurlause, og Eckian̄ sem er hiaa þier i þeim Stad sem DRotten̄ Gud þin̄ hefur wtvaled þad han̄s Nafn skule hiaa þier bwa. Svo hefe eg nu ad nockru Leite sijnt þan̄ rietta Veg til ad leita Atvin̄u sin̄ar wt af þessu H. Evangelio, epter þvi sem eg skil af Guds Orde. Svo leited nu fyrst Guds Rijkis og han̄s Riettlætis, Matth. 6. Brwked Leyfeleg Medol i ollum ydar Athofnum og Utriettingum. Treysted Gude ad han̄ mune ydur og ydar forsorga, þa þier so giored, bidied þan̄ Almaattuga ad blessa ydar Vaung, ydar Karfer og Afgaangs Leyfar: Gleymed ecke hinum Purftuga og Voluda. Laated ydar Ölmusur fram̄koma af Trwn̄e og Elskun̄e til Guds og Naaungans. Hondled Vareigdarsamlega med Guds Giof, og vered þacklaater bæde i Orde og Verke, giored þetta, og munud þier alldrei illa fara. En̄ DRotten̄ Gud eilijfur Konungur og alleina Rijkur, han̄ uppfylle alla ydar Naudþurft epter sijnum Dijrdar Rijkdoome i Christo JEsu, Phil. 4. og giefe fyrer han̄s Forþienustu, ad þier ad afstaden̄e Armædu þessa Lijfs, mættud in̄leidder verda i Fognud ydvars Herra, til ad sitia til Bords med Abraham, Isaac og Jacob, Matth. 8. Og mettast af Nægdar Giædum Guds Hwss: Pad Bænheyre Myskunsamur Gud fyrer sin̄ Son JEsum Christum, Amen.

Sun̄udagen̄ epter Midfǫstu.

Gudspialled, Joh. 8. Cap.

Þañ Tijma. JEſus ſagde til Gydingaña og Høfdingia Kieñemañaña: Hvør er ſa af ydur, þad hañ meige ſtraffa mig um̃ nockra Synd? Eñ ef eg ſeige ydur Sañleikañ, hvar fyrer trwed þier mier þa ecke? Hvør hañ er af Gude, ſa heyrer Guds Ord, þar fyrer heyre þier þau eige, þviad þier erud ei af Gude. Eñ Gydingarner ſvørudu, og ſøgdu til hañs: Seigium vier ecke vel, þad þu ert Samverſkur, og hefur Diøfuleñ? JEſus ſvarade: Eg hefe ecke Diøful, helldur heidra eg miñ Fødur, og þier Vanheidred mig.; Eg leita ei ad miñe Dijrd, ſa er ſem leitar og dæmer. Sañlega, Sañlega ſeige eg ydur, hvør hañ geimer mijn Ord, hañ mun ecke Daudañ ſiaa ad Eilijfu. Þa ſøgdu Gydingarner til hañs: Nu þeckium vier ad þu hefur Diøfuleñ. Abraham er daudur, og Spaameñerner, og þu ſeiger: Ef ad ſa er nockur ſem geymer mijn Ord, hañ ſkal ecke Daudañ ſmacka ad Eilijfu. Hvørt ertu meire Fødur vorum Abraham, hvør ed Framlideñ er, og Spaameñerner eru og Framlidner? Hvørn giører þu ſialfañ þig? JEſus ſvarade: Ef ad eg Vegſama mig ſialfur, þa er mijn Dijrd eingeñ. Miñ Fader er ſa ſem mig Vegſamar; hvørn þier ſeiged ydar Gud vera, og þier þecked hañ þo ecke: Eñ eg þecke hañ, og ef eg ſegde þad, eg þeckte hañ eige, þa være eg eirn Liwgare lijkur ydur; Helldur þecke eg hañ, og eg geyme hañs Ord. Abraham Fader ydar gladdeſt ad hañ ſkyllde ſiaa miñ Dag, og hañ ſaa hañ, og vard gladur vid. Þa ſøgdu Gydingar til hañs: Þu ert eñ ecke Fim̃tugur, og þo ſaaſtu Abraham? JEſus ſagde til þeirra: Sañlega, Sañlega ſeige eg ydur, ad aadur eñ Abraham var, em eg. Þa tooku þeir upp Steina, ſo ad þeir køſtudu a hañ. Eñ JEſus fordade ſier, og gieck wt wr Muſterenu.

Exordium.

I Añarar Kongaña Bookar 9. Cap. Leſum vier, ad þegar Sendemadur Spaamañſins Eliſæi hafde ſmurt Jehu til Konungs yfer Jſrael, þa hafe hañs Herra Þienarar ſagt vid hañ: Hvad villde þeſſe Vitſyrringur til þijn? Svo voru nu Jorams Villdar-Meñ Lynder, af þvi þeir ecke þecktu DRottens Raad. Jeg er og hræddur um̃, ad þoott eg i Dag epter Guds Skipan, vilie ſmyria þeirra Saaler til Andlegra Konunga og Kieñemaña, ſem af Gude eru, med Himneſku Oleo, ſem er Guds Heilagt Ord, þa mune eg ecke betur wt lijta i þeirra Augum, ſem Holldlega Siñader eru, helldur eñ eirn Vitſyrringur, þegar eg tala um̃ þa Hlute ſem Guds Anda eru og Holldlegur Madur ecke ſkiniar, 1. Cor. 2. Og er mier þad fyrer miñſtu ad eg af Mañlegum Deige dæmdur verde, 1. Cor. 4. Þvi gott er ad eiga Hlutſkipte med St. Paale, vid hvørn Feſius Landsdoomare ſagde, þa hañ talade um̃ Chriſti Pijnu og Upprisu Framlideña, ad hañ være galeñ vordeñ, Act. 26. Eñ þad aangrar mig framar, ad Holld og Blood giefur

Siefur sier ecke Stunder til ad rannsaka Dypt og Hæd Guds Vitsku, og þa Speke sem han hef-ur Mǫnnum openberad. Þegar Felix heyrde talad um Trwna a Christum, um Hreinlijfed, um Riettlæted, um Epterkomande Doom, þa skielfest han vid, og lætur bijda ad hlusta til þess fyrer en han hefur Toomstund, Act. 24. Agrippa Konunge liggur vid ad verda Christen, en fyrer þvi ad han hefur annad ad sijsla, þa dregst þad undan, Act. 26. Hinn Rijke Ynglijngur vill ad sǫnu fær ad vita hiaa JEsu, hvad han skule giǫra svo han eignest eilijft Lijf; En þegar han heyrer ad han skule selia allar Eigner sijnar og giefa Fatækum, þa verdur han hryggur, Matth. 19. Hvad kiemur til þessa? Pad alleina, ad Menn hafa ecke vel smackad hvad sætur ad Gud er, Psl. 34. Og ecke komed Auga a þa Perluna sem Madurenn sær, og sellde allt hvad han ætte fyrer þa sǫmu, Matth. 13. Þvi eingenn gyrnest þad sem han ecke þecker. Og þad er Ordsǫkenn hvar fyrer ad Guds H. Ord verda af svo faanm medtekenn. Pad og annad, ad þar er svo mikill Ovinskapur a mille Holldsins og Andans, Gal. 5. Liossins og Myrkursins, Riettlætesins og Ranglætesins, Christum og Belial, 2. Cor. 6. Guds Kyrkiu og Skwrgodanna, ad eingenn kann til Christum ad koma, nema sa Himneske Faderenn drage hann, seiger Endurlausnarenn, Joh. 6. Hvar til han brwkar sitt H. Ord. Enn þeir ed ei hyrda um ad ganga i Liosenu, eda smacka hid gooda Guds Ord og Krapt Epterkomande Alldar, Ebr. 6. Hvǫrnenn meiga þeir umflija þad ad Myrkurenn hǫndle þa ecke? Samt eru þo Guds Ord Lijf og Ande svo sem Endurlausnarenn vottar, Joh. 6. Og Gulled er Gull þo þad verde af Svijnunum Foottroded. Svo er og þad Orded af Krossenum Christi Heimska þeim sem tapader verda; Enn oss sem Hvolpner verdum, er þad Kraptur Guds seiger Paulus, 1. Cor. 1. Eckert Strijd ætte vor Blessade Endurlausnare meira vid Synduga Menn hier a Jǫrdunne, enn ad giǫra Mismun a mille Holldsins og Andans, svo ad jafnvel Nicodemus sem var eirn Meistare i Israel, Joh. 3. og Gudhræddur Madur, han var i þessu nærsta Tornæmur. Ad eg ecke tale um þann Ogudlega Hoop Phariseæanna og Skriptlærdra sem alldrei villdu lata telia sier Trw hier um, og ecke lietu sier skiliast þad, þo han segde; Pier dæmed epter Holldenu, Joh. 8. Pier erud hier ad nedan, Eg er ad ofan. Og enn nu i þessu Samtale sem DRottenn a vid þann Ofyrerlatsama Flock Gydinga heyrum vier, ad a mille ber um þessa Spurningu. Eg vil um þad alleina tala i þetta Sinn, hvǫrnenn þeim hattad sie sem af Gude eru, wt af þessum Heilǫgu Ordum. HVǪR HANN ER AF GUDE, HANN HEYRER GUDS ORD. DRottenn gief oss þinn Anda hier til fyrer JESUM Christum, AMEN.

Utleggingenn.

AF Gude eru aller Hluter i Ondverdu E. G. B. So sem þar stendur Gen. 1. J Upphafe skapade Gud Himen og Jord, og enn nu er þad svo, ad aller Hluter meiga af honum seigiast, þvi han stioornar og stijrer ǫllum Hlutum, fra þvi minsta Skridkvikende Jardar, allt til þess stærsta Dijrs sem er i NatturunnarRijke, og i honum erum vier, lifum vier og hrærunst vier, Act. 17. Enn ecke er þad þo Meining vors Endurlausnara i greindum Ordum. Þeir kallast og af Gude ad vera sem i hans Naadar Sattmaala eru innteknar, svo sem Israel var til forna kalladur Guds Foolk, af þvi þeim var Guds Sattmaal og hans Ord i Hendur feinged epter Guds Fyrerheite til Abraham. So erum og aller vier af Gude sem hǫfum Jklædst Jesu Christo i Skijrneńe, Gal. 3. og eigum ad samteingiast honum i Dijrdenne, Heilagleikanum og Ostraffannlegu Framferde, Eph. 6 Enn eins og þvi hattad er i voru Lijkamlegu Edle, ad Menn taka ecke alltijd Vǫxt edur Abl, nie adra Koste i Arf epter Forelldrana, og margur er sijnum Olijkur þo skylldur sie; Svo eru þar fleire Ismael helldur enn Isaac i Hwse DRottens, sem ad er christeleg Kyrkia, og þeir ganga ecke aller i Andanum sem þo eru i Ondverdu af Andanum

um Endurfædder, þvi er og ecke þetta eigenleg Meining vors Endurlausnara i þessum Ordum, helldur meinar hañ þa sem fyrst eru af Vatne og Anda Endurfædder i Skijrnene, Joh 3, og Jesu Christo fyrer saña og lifande Trw eru iñplantader, vordner andleger Kvister a þvi blessada Vijntrie, sem hañ umgietur, Joh. Cap. 15. og bera þar fyrer mikeñ Avoxt, hvorium hañ hefur giefed Magt Guds Bornum ad verda, þeim sem a hañs Nafn trwa, sem ecke af Bloodenu, edur Holldsins Villd edur Mañsins Vilia, helldur af Andanum eru fædder, Joh. 1. Þeir ed sijna þad i sijnu Framferde, ad þeir sieu flutter fra Daudanum til Lijfsins af þvi þeir elske Brædurnar, 1. Joh. 3. Ecke seige eg þeir sieu einasta af Gude sem eru an Syndar, þvi þa yrde eckert Holld hoolped. Ef vier seigium þad vier hofum ecke Synd, þa tælum vier sialfa ofs seiger Johañes, 1. Joh. 1. Oxeñ er ecke strax sett til Rootar Triaña sem nockur Blod folna, þo Kvisturen um nockra Stund bere ecke Avoxt, þa er hañ ecke strax afhoggveñ. Sa himneske Urtagards Vordur bidur siñ Fodur ad hid visna Trie meige eñ nu standa eitt Aar, og hañ meige bera Myke kringum þad og rækta þad, Luc. 13. Þvi mun hañ ecke kasta þvi strax i Elldeñ sem þad ber lijteñ Avoxt. Mun hañ nockud utslockva hañ lijttloganda Hor-Kveik, eda hañ brakada Reyr i sundur briota, Es. 42. Nei aungvañveigeñ, hañ mun forsiallega breita, so sem Fadereñ talar um siñ Son, Es. 53. Hañ mun auka ofs Trwna, Luc. 17. og bidia siñ Himneska Fodur fyrer ofs þad hun þrotne ecke, Luc. 22. helldur tala eg hier um þa, sem syndga ad soñu, eñ lata þo ecke Syndena drottna i sijnum daudlegum Lijkama, Rom. 6. þa sem af Mañlegum Veikleika giora hid vonda er þeir villa ecke giora, eñ giora þo so miked gott sem þeir gieta, þar ed eirn og hiñ same þioonar Guds Logmale i sijnu Hugskote, eñ þvijngast þo til af Ofbellde Natturuñar ad þioona Syndareñar Logmale, Rom. 7. Og i einu Orde ad seigia, sa sem er syndugur ad soñu, eñ þo fyrer Christi Forþienustu jafnañ i Guds Auglite Riettlatur, og þott hañ syndge, þa hefur hañ Arnadar Mañeñ a Himnum Jesum Christum hiñ Riettlata, sem er Forlijkun fyrer hañs Synder, 1. Joh. 2. Sa sem þañeñ er nu af Gude og Gud i honum, þegar hañ hefur Gud, þa hyrder hañ hvorke um Himen nie Jord, Ps. 73. Vei þeim sem er einsamañ seiger Predikareñ, Cap. 4. þvi ef hañ fellur, þa er eingeñ ad reisa hañ, eñ sa er alldrei einsamañ sem Gud er med, þvi Gud er i og med honum, Rom. 14. Fellur hañ, þa stendur hañ upp aptur, þvi Gud reiser hañ: Ratar hañ i nockra Villu, þa viller þo Heimureñ alldrei so um hañ, ad hañ rate ecke heim aptur, þvi Guds Nadarfullt Tillit avijtar hañ. Hiñ Gudlause fiñur ei til þo hañ syndge meir eñ hiñ Daude þo hañ sie bareñ, eñ þad Hiarta sem lifer i Gude, þad er vidkvæmt vid Brodd Syndareñar. Ei þurfte Nathan leinge ad telia um fyrer David, 2. Sam. 12. O Rotteñ leit einasta til Peturs, og hañ gieck wt og griet beisklega, Matth. 26. Sa sem af Gude er, hañ yfergiefur alla Hlute Guds vegna, hañ er i Heimenum svo sem fyrer utañ Heimeñ, svo sem Fatækur, og þo marga Audgande, svo sem eckert hafande, eñ eignast þo alla Hlute, 2. Cor. 6. Sa sem um Hafed sigler, hañ huxar þo jafnañ um hvorneñ hañ meige komast i gooda Hofn. Hañ sem wt a Akureñ geingur til ad ervida, hañ hefur þo jafnañ

añ sitt Hws i Paankanum, og til þess giører hañ alla Hlute, ad hañ faae þad vel forsorg ad, so er og hañ sem af Gude er, þoott hañ verde ad flækiast vid Sysslaner Heimsins epter Naudþurft Lijkamans, þa er hans Takmark hiaa Gude, hañ slepper sier ecke so vid nockurn Hlut, ad hañ hallde ei honum: Falle hans Ervide honum liett og vel, þad miñer hañ aa ad þacka Gude fyrer sijna Giæsku og Epterlæte: Vilie þad mootdrægt falla, þa yfergnæfer þo Guds Elska hiaa honum. Ok Christi er honum Hunaang i Muñe, og hans Byrde liett aa hans Herdum, Matth. 11. Þvi Gud hiaalpar honum til ad bera. Hañ lærer fyrer Guds Saker bæde haar og laagur ad vera, saddur og hwngradur, noog ad hafa og Skort ad lijda, og alla Hlute formaar hañ fyrer þañ sem hañ styrker JEsum Christum, Phil. 4. Þoott hañ gaange i giegnum myrkvañ Dal og Daudans Skugga, þa hrædest hañ aungva Olucku, Ps. 23. Bere so til ad nockur sie i Faangelse byrgdur, hvad vardar um þad? Jeg sie Paulus og Silas eru laangtum gladare i Faangelsenu helldur eñ þeir sem ad Dryckiu sitia, Act. 16. Sooleñ uppliooma þeñañ vorn Horizont edur Sioonhverfis-Hrijng, og giører Asijnd Heimsins biarta fyrer vorum Augum, þo gietur Sky-Flookeñ byrgt hana fyrer oss. Eñ hvor vill byrgia fyrer mier þa soñu Riettlætesins Sool, Mal. 4. Kañ nockur ad wtelykia fraa mier Fodur Liossaña? Jac. 1. Hañ sem kom ad lucktum Dyrum, og stood midt aa mille siña Læresveina, og sagde: Fridur sie med ydur, Joh. 20. Kuña nockur Myrkur, nockrer Mwrar ad loka hañ wte fraa mijnu Hiarta? So hañ giefe mier ecke siñ Frid, hvorn Verøllldeñ kañ ei giefa, og hun ætlar mune vera Helvijte allra Eymda. Ef eg er Landflootta, munu þeir nockud reka mig þaangad, hvar ecke er Hond Drottens? Ps. 139. Sie eg foraktadur af Heimenum, þad er mier noog ad eg verd heidradur af Gude, af baadum kuña faaer under eins virdter ad verda. Sæler erud þier sagde Lausnareñ, Matth. 5. nær Meñerner hallmæla ydur og tala i giegn ydur alla Vondsku fyrer mijns Nafns Saker þo liwgande. Hvort skal eg nu helldur wtvelia ad lijda Jllt med Guds Foolke, Heb. 11. Eda ad hafa Tijmañlegt Epterlæte Syndareñar? Jeg hyrde ei myked um þa Ofundar-Meñ sem Gud hatar. Hvad liett fellur honum ad forsmaa Heimeñ sem forsmaadur er af Heimenum: Hafe eg misst Agiæte Veralldar þessarar, hvad rijdur mier aa þvi? Þad voru eingeñ wrtoku Giæde, sem svo fallvøllt voru, ad þau kuñu ad missast, og þo eg misste allt þad eg aa iñ ad Hwdeñe, þa hefe eg þo eckert misst, þvi eckert af þessu var mitt, þa eg kom nakeñ i Heimeñ, eñ Gud var alltijd miñ med einhvoriu Moote, svo eg lifde ecke fyrr eñ eg aatte hañ fyrer Skapara, og þad Eignar-Skial bættest i Skijrneñe, og vard underskrifad med JEsu dijrmæta Bloode, og iñsiglad med H. Anda, svo ad miñ Vinur er miñ og eg em hans, Cant. 6. allt fraa Moodur-Lijfe epter Skøpunar Endurlausnar og Helgunar Riettenum, honum vil eg alldrei sleppa, fare allt añad sem auded verdur. Take hañ Heilsuna fraa mier, þa er honum þad i Sialfs-Valde, eg aa þar ongva Sok aa, eg bij i Leygu-Hwse, og aa sa frialst ad byggia þad og briota, sem er Hwsbooñdeñ: Hvorke saade eg nie plantade þad helldur eñ Jonas Lundeñ, Jon. 4. Þo mijn Saala kuñe um Stund ad verda Orooleg i mier

sem Jonæ; þa veit eg ad su Sott er ecke til Dauda, hun stendur upp þegar min Heilsu-giafare tekur i Hond hennar og seiger: Talitha Kumi, þad er, Stwlka, rijs upp, og er mier þad noog þegar minn betre Pártur er heilbrygdur, þad er Saalen. Pad kan ecke stoorum ad veikiast, hvors Kraptur ad Gud er, þad sie mier noog, ad eg veit eg er af Gude, og hann er mier Naidugur, þa hefe eg Frelse i Bondunum, Fodur-Land i Utlegdenne, Heidur i Forsmaanenne, Rijkdoom i Skortenum, Heilsu i Siwkdoomenum, Allshaattada Farsælld i allskonar Eymdum og Hormungum. Hvornenn kan sa ad klaga, ad hann vante Lioos, sem bijr midt i Soolunne? Kann sa ad beria sier um Armood, sem Einusinne hefur eignast allrar Veralldarennar Skapara? Hvad kann mig þad ad vanta, sem Christur sie mier ecke? Vil eg hafa Mat og Dryck, þa seiger Christur: Mitt Holld er sannarleg Fæda og mitt Blood sannur Dryckur, Joh. 6. Vil eg Klædnad hafa, Iklæded ydur HErranum Christo seiger Postulenn, Rom 13. Er eg siwkur og þarf Lækninga vid, þa er Christur Lijfsins Trie, hvors Blod ad þiena til Heidingianna Lækningar, Apoc. 22. Ef eg vil ugglaus bwa, þa flytur hann mig wt i eirn sterkann Kastala, mijn Saal vonar uppa hann alleina, þvi hann er mijn Von, mitt Traust, Ps. 18. mijn Hiaalp og mijn Hlijf, so eg mun ei falla. Hiaa Gude er mitt Hiaalpræde, mijn Dijrd mitt Styrktar-Biarg og mitt Athvarf er til hans, seiger David, Ps. 62. Kvijde eg vid Daudanum, þa er Christur Upprisan og Lijfed, Joh. 11. Og þo ad eg deye, þa mun eg samt lifa; epter þvi sem hann lofad hefur. Vilie eg hafa alla Andlega Farsælld, hvors kann eg ad Oska, sem ad Christur sie mier ecke? Par hann er mier af Gude giordur til Riettlætis, Helgunar og eilijfrar Saaluhiaalpar, 1. Cor. 1.

Allt þetta hefur saa hiaa sier, sem er af Gude, ef ecke so fullkomlega sem vier vilium, þa samt er þar Vilie til hins Fullkomna, sem er ædre allre Tijmannlegre Farsælld; Pvi ef Guds, fullkomenn Ibwd er eckert annad enn Himnarijke, þar Gud er allt i ollu, þvi skyllde þaa ecke hans Vistarvera med oss a Jordunne, þvi skyllde hun ecke vera eitt Jardneskt Himnarijke? Sijnest mier þvi ad þessar tvær Sælur, mune ecke i sialfum sier, nema þvi, ad ein er betre enn onnur, og ein algiordare enn onnur, og aungvann annann Mun giorer St. Paall þeirra, þegar hann seiger, ad nær þad kome sem algiort er, þaa afleggest þad sem Haalfverked er, og ad vier siaaum nu svo sem fyrer Speigel og i Raadgaatu, enn þa munum vier siaa Auglite til Auglitis, 1. Cor. 13. Framar, E. G. B. hvad sannarlegt er, hvad ærlegt er, hvad Riettvijst er, hvad hreinlegt er, hvad Astsamlegt er, hvad vel soomer, er þad Dygd nockur edur gott Rykte, Phil. 4. Pad hugsar hann epter sem af Gude er, og þad veiter honum liettara ad upp ausa af Brunne Naadarennar, helldur enn þeim, sem leita epter soddann i Fræde-Bookum Heidingianna. Hvorier þott um Dygder og Mannkoste hafe skrifad bæde vel og viturlega epter Mannlegum Hætte, þa er þvi alltijd so vared ad sa sem dreckur ur Ohreinum Farveg, hann maa vel vara sig vid ad ecke flioote Saurendenn i Munnenn med, og þo Vatned sijnest tært ad vera, þa smackar þad alltijd af Leyrnum, so er og þetta. Vilie Menn af Heims-Spekinganna Vatns-Rennum drecka Vijsdoomenn, þa er alltijd hætt vid ad þar flioote i bland nockrar Agner Holldlegrar Skynseme,

seme, sem ad er Reide og Fiandskapur i giegn Gude, Rom. 8. þvi þo þær sieu utrunar i Upphafe af þeim sana Vijsdooms Brune, þa fer þeim eins og odru Vatne, ad þad dregur Daam af þeim Farveg er þad reñur um. Trwed mier, svo eru og Spekingaña Læker, ad þeir tapa sijnum Uppruna þa þeir reña um Leyrvelltu syndumspilltrar Naatturu. Pad sem adrer hafa med stooru Erfide, þad viñur sa sem Gud elskar med stooru Epterlæte. Eirn Romverskur Heidinge, þar ed hañ laa i sijnum Lyste-Garde med Kuñingium sijnum, og þotte vænt um sialfañ sig, hañ sagde: Gud giæfe, þetta være ad giora vel, Meinande svo, ad være þad so Jñdællt, þa villde hañ alldrei añad giora. Eñ þvi er ecke svo vared fyrer þeim, sem Gud elska. Liett falla Lostverkeñ, seigium vier, og so er þad fyrer þeim, sem elska Gud, þvi þott ad Spillling Naatturuñar strijde aa moote þvi sem Guds Anda er, Gal. 5. þa verdur hun þo liettar yferuñeñ af Elskuñe til Guds, helldur eñ af Naatturuñar Kroptum. Pegar Madureñ aa eirn Vin og añañ Kuñingia, og þeir bidia baader um sama Hlut, þa lætur hañ þo siñ Vin fyrersitia, og so giorer sa sem elskar Gud, þo honum þyke torvellt ad laata a mote Holldenu, þa nietur hañ þo Gud meir. Par voru nockrer Spekingar i Fyrndeñe, er kolluduft Stoici, þeir villdu dempa eina Tilhneiging med añare, og setia þær svo i Lag, eñ þad er laangsamt nockud og vinst alldrei vel, þvi Hofudeñ a þeirre Hydra, † Syndumspilltre Naatturu, þau spretta jafnskiott upp aptur þo þau sieu sinaamsamañ afhoggveñ. Elskañ til Guds er eirn Andlegur Hercules, sa ed Haalseñaa Skrijmslenu sundurbrijtur, svo þau naa ecke so fliott ad vaxa: Hun setur Tilhneigingarnar best i Lag, ecke ad hun take þær burt eins og Stoici villdu giora, helldur þvijngar hun þær til ad giora sijna Skylldu, og teniur þær med frialslegum og iñdælum Prælsdoome. Hun kieñer Elskuñe ad elska Gud alleina og eckert añad, Reideñe ad vandlæta i Guds Stad, Ofundeñe ad kieppast sem hærst i Christi Skoola, Orvæntinguñe ad vona einkis Goods af Heimenum, Voneñe ad þola og bijda, Gledeñe ad hafa sijna Unadsemd i Drottne, Hrygdeñe ad aangrast siña Synda vegna, Hrædsluñe ad ottast Gud, Dyrskuñe ad ottast ei Meñena, sem ecke kuña neina Lijkamañ ad deyda: Og hvad er hier margt um ad tala, hvorsu ad allar christelegar Dygder uppspretta af Elskuñe til Guds og Naungans? Hvoriar alldrei kuña ad skilia helldur eñ Sooleñ og Byrtañ; Pad utmaalar eingeñ betur eñ St. Paall, 1. Cor. 13. seigiande: Kiærleikureñ er Poleñmoodur og Vingiarnlegur, Kiærleikureñ er ecke Ofundsiukur, Kiærleikureñ giorer eckert Jllmañlega, eige blæs hañ sig upp, hañ er ecke Offtopasamur, eige leitar hañ þess hvad hañs er, eige lætur hañ giora sig reidañ, hañ leitar eige epter Skada, eige fagnar hañ yfer Raanglætenu, eñ fagnar Sañleikanum, hañ uñber alla Hlute, hañ trwer ollu, hañ vonar allt, hañ umlijdur alla Hlute. Hvad gott nu sie med soddañ moote af Gude ad vera, þad hefur ecke þeirra Eyra heyrt nie Auga sied, og ecke hefur þad i þeirra Hug edur Hiarta komed, 1. Cor. 2. sem af Heimenum eru: Eñ uppa þad sierhvor og eirn kuñe ad reyna og proofa sialfañ sig, og vita sitt Andlegt Faderne,

† Hydra var eirn Vatns-Ormur med mørgum Høfdum, so sem Skaallden dykta, Po eitt være afhøggved, Vox þad aptur: Eñ Hercules hioo a Haalseñ, so þau uxu alldrei sijdañ.

ne, þa leggur DRotten hier til eitt Kienne-Teikn þeirra sem eru af Gude, sem er þetta, ad þeir heyre Guds Ord: En hvornen a ad þad ad heyra? Ecke so sem Judar, þeir ed heyrdu Rædu Stephani, og skaruſt i Hiortum ſijnum af Hatre, Act. 7. Ecke ſvo ſem Eutichus, hvorium vard ſo vært under Predikun St. Paals, ad han ſofnade og datt daudur ofan wr Vindauganu, Act. 20. Drotten utleggur ſijna Meining ſialfur i þeſſum Texta, ſeigiande: Hvor Sem Geimer Mijn Ord, Han Mun Ecke Daudan Sia Ad Eilijfu. En þo allra beſt i Epterlijkinguñe um Sæded, Luc. 8. ſeigiande: Ad Sæded ſem fiell i gooda Jord, ſieu þeir ſem heyra Orded, og vardveita þad i goodu og ſidſomu Hiarta, og færa þar af Avoxt i Poleñmæde. Þetta er nu vijſt Mark a þeim ſem ad eru Guds Born. Drage þvi eingen ſialfan ſig a Taalar, ſem þetta heyrer, og ætle ecke han mune vera af Gude, ef han ecke geimer hans Ord. Sa Saudur er ecke af Hiordeñe ſem ecke þecker Rauſt Hyrderſins, Joh. 10. Su elſkar ecke ſin Unuſta ſem ecke gietur heyrt han tala. Sa Mage er ecke heilbrigdur ſem ad velger vid Fæduñe. Hvorſu maa þa Gud lifa i þeirre Saalu ſem bijdur vid Guds Orde? Þar fyrer ſyndugur Madur, ef þier leidaſt Guds heilogu Kieñingar, ſiert þu tregur til ad ganga þangad ſem Guds Ord er um Hond haft. Þyke þier fyrer þa komed er vid þijn Mein og þijnar Synder ſtraffad ar, virdeſt þier þad liettvægt ſem af Guds Orde er fyrerheited, og þu aktar þad ecke mykels, ef þu hefur ecke Aſtundun ad framkvæma þad i Verkunum ſem þu heyrer med Eyrunum, ſo ſannarlega ſem Gud lifer i Himnenum, þar er ecke hans Ande i þier, og þu ert daudur i Syndum þijnum, hier um er ecke ad villaſt, Eg ſeige Sannleika i Christo, og lijg ecke. Saalen er annadhvort Guds Brwd eda Diofulſins Frilla, ſeiger Auguſtinus, og þo þad þyke gijfurlega talad, þa vitnar ſialfur Sannleikſins Munnur þad ſatt ad vera hia Luc. 11. ſeigiande: Hvor han er ecke med mier, han er a moote mier, og hvor han ecke ſamanſafnar med mier, han ſundurdreifer, og ſo ſeige eg, ſa ſem ecke heyrer Orded, og vardveiter þad, han foraktar þad, en ſa ſem þad foraktar, þa mun þad fordæma han a þeim ſijdarſta Deige, Joh. 12. Jeg hafde nærre þvi ſagt, ad betra være ad vera Kalldur en Volgur i ſijnum Saaluhiaalpar Efnum. Af hinum ſtærſtu Syndurum hafa vorded hiner beſtu Men. Hvilijkur var Manaſſes? 2. Paral. 33. Hvilijkur Paull? Act. 9. Hvilijk hin Berſynduga? Luc. 7. En þad er Furduverk, ad af einum Volgum ſkule verda heilagur Madur, hvar fyrer? Þvi han meinar ſig ecke ad vera vondan, han ſeiger: Eg em audugur og rijkur vorden, og einkis Þurfe, eins og Eingellen af Laodicea, en Gud ſeiger: Þu veiſt ecke þad þu ert Aumur og Fatækur og Blindur og Naken, Apoc. 3.

O! Herra Gud vert þu oſs naadugur; Gaae hvor ad ſialfum ſier, þvi vær eigum aller fyrer Saalu ad Sia. Hvor a ad hugga þig i þijnu Andlaate, ef þu hefur eckert numed af Guds Orde? Þu villt Preſturen kome til þijn þa þu berſt vid Ondena, ſeig mier: A han þa fyrſt ad undervijſa þier? Þegar Eyrun heyra ecke leingur, Tungan talar ecke leingur; Seint er ad Herklæda ſig þegar a Hoolmen er komed. Sa ſem ſaung med Vijſlugum Veralldar þeſſarar a Sumartijma Lijfſins, han maa ſvellta a hinum

hinum bitra Kulda Deige Daudans. O! hvad gott være þa ad hafa safnad nockru i Kornhlodu sijns Hiarta af þvi gooda Guds Orda Sæde, so þar være nockud til Veganestis i giegnum þañ myrkva Dal og Daudans Skugga, sem er Vegur allrar Veralldar fra þessu auma Lijfe, Joh. 20. Svo ⱥmiñe eg ydur nu i Drottne og grⱥtbæne fyrer lifanda Gud og ydar Sⱥluhiⱥlp, Ganged i Lioosenu medañ þad er hiⱥ ydur, so Myrkureñ hondle ydur ecke, Joh. 12. Þar eru vonder Dagar, Diofulleñ er ofañ komeñ hafande Bræde mikla, þvi hañ veit hañ hefur stuttañ Tijma, Apoc. 12. Afræked þvi ecke Guds heilaga Ord, hvort ad er Sverd Andans, so ad þier gieted Motstodu veitt a þeim vonda Tijma, Eph. 6. Fiñe nockur sitt Hiarta ecke riett skickad til ad heyra þad, hañ bidie Gud ad skapa i sier nijtt Hiarta, þvi þad tekur eingeñ af siⱥlfum sier, verde hañ ecke so fliott Bænheyrdur, þa bidie hañ aptur og aptur, og vilie þad undañ dragast, þa bidie hañ Oaflⱥtañlega, Luc. 18. Dag og Noott, og þreyte vid Gud med Bæneñe, ad þad Lambed af Kyne Juda kome, og take siⱥlfur þa læstu Book, og virdest heñe siⱥlfur upp ad liwka, Apoc. 5. Eingeñ Madur skal telia mier þa Trw, ad Gud mune ecke giefa þeim heilagañ Anda sem hañ þar um bidia. Komed og med audmiwkum Anda under Ordsins Heyrn, reidubwner ad medtaka allt þad sem Gud hefur befalad, eins og Petur sagde vid Cornelium, Act. 10. Fⱥnijtar og Veralldlegar Hugsaner sieu lⱥngt i burtu ⱥ þeim Tijma, þvi eingeñ kañ Tveimur Herrum i Señ ad þioona, Matth. 6. sierdeilis svo Olijkum sem Gud og Belial eru. Þeinked ecke svo med ydur, eg veit þetta ⱥdur, eg hefe þad ⱥdur heyrt, þvi þoott svo kuñe ad vera, þa hefur Gud sijna Tijma til ad verka i Hiartanu, og hañ er i Ordenu, þvi sieu Eyrun, sem ad eru Dyr Hiartans, alltijd opeñ fyrer Konunge Dijrdareñar. Vered ei Grycklum lijker, um hvoria Demostenes sagde: Ad þa hañ talade um Skugga Asnans, þa hefde hañ nooga Tilheyrendur, eñ þa hañ talade um Grycklands Velferd, þa stijnge aller Fijngrunum i Eyrun. Lⱥted Svida Rⱥnglætingaña taka af ydur þañ Eyrna Klaада, sem Paall umgietur, 2. Tim. 4. ad þeir vilie heyra þad þeim þocknast og hvad Nijstⱥrlegt er, Es. 30. Helldur vered Lærdoomunum og Stroffunum H. Anda undergiefner. Fared og ei i Mañvyrdingar um Kieñendaña Gⱥfur edur Mⱥlfære, þvi allt Guds Ord er gott, og sa er eckert sem talar, helldur Gud sem verkar. Guds Kraptur fullkomnast opt i Veikleikanum, 1. Cor. 12. Hvad er Paall? Eda hvad er Apollo? 1. Cor. 3. Þeir eru Þienarar hañs, ⱥ hvorn þier trwed, epter þvi sem hañ hefur hvorium einum giefed. DRotteñ var ecke i Vedrenu, og ecke i Jardskiⱥlftanum, og ecke i Elldenum, þa hañ talade vid Eliam i Hellernum, helldur i Vindblænum, 1. Reg. 19. Svo er og Gud ecke bundeñ vid stoora Mⱥlsnilld, og hañs Rijke er ecke iñefaled i Ordum, helldur i Krapte, 1. Cor. 4. Sa sem alleina tekur epter fallegum Ordum og fogrum Mⱥls-Greinum, hañ sleiker Nytena, eñ Kiarnañ snerter hañ ecke. Vær eigum Nytena ad briootа, ef vier vilium riett fⱥ smackad epterkomande Alldar Sⱥtleik, hvor oss mun sijdañ ⱥn Mælingar frambodeñ verda i þvi Himneska Brwdkaupe, þar hiñ fegurste medal Mañaña Sona, Ps. 45. mun dryckia hana sem hañs

Hiarta elskar, Cant. 3. med lifande Vatns-Straumum sem framflioota af Stoole Guds og Lambsins, Apoc. 22. Til þeirrar allra Tignarleguſtu Hatijdar ad samañsafnast, uñ þu oss Konungur eilijfrar Dijrdar, og þitt vegsamlega Nafn þar eilijflega ad prijsa. Bænheyr þad goode Gud, fyrer Forþienustu þijns Eingietens Sonar, Amen.

A Bodunar Dag Mariæ.

Gudspialled, Luc. 1. Cap.

ENN a hiñum Siøtta Mañude var Gabriel Eingell sendur af Gude i þa Borg i Galilæa, sem nefnest Nazareth, til þeirrar Meyar er føstnud var þeim Mañe ed Joseph hiet, af Hwse Davids, og Heite Meyareñar var Maria. Og Eingelleñ gieck iñ til heñar, og sagde: Heil siertu Naadarfulla, DRotteñ er med þier; Blessud ertu a medal Kveña. Eñ þa hun sa hañ, vard hun hrædd af hañs Ordum, og hugleidde ad hvilijk være þesse Kvedia. Og Eingelleñ sagde til heñar: Ottast þu ecke Maria, þviad þu fañst Naad hia Gude. Sia, þu munt Barn gieta i Kvide þijnum, og munt Son fæda, og hañs Nafn skalltu kalla JESUS; Hañ mun mikell verda, og kallast Sonur hiñs Hædsta: Og Gud DRotteñ mun giefa hønum Sæte sijns Fødurs Davids, og hañ mun rijkia yfer Hwse Jacobs ad Eilijfu; Hañs Rijkis mun og eingeñ Ender verda. Pa sagde Maria til Eingelsins: Hvorneñ skal þad skie, af þvi ad eg hefe aungvañ Mañ kient? Eingelleñ svarade, og sagde til heñar: Heilagur Ande mun koma yfer þig, og Kraptur hins Hædsta mun yferskyggia þig. Af þvi, og þad hid Helga sem af þier mun fædast, skal nefnast Sonur Guds. Og sia þu, ad Elizabeth Frændkona þijn, hefur og Son gieted i Elle siñe, og þesse er Siotte Mañudur heñar, sem køllud var Obyria, þviad Gude er eckert Ord Omattugt. Eñ Maria sagde: Sia, Eg em Ambatt DRottens, Verde mier epter Orde þijnu. Og Eingelleñ veik fra heñe.

Exordium.

SVo sem kallt Vatn er þyrstre Saalu, svo er goodur Bodskapur af fiarlægu Lande, seiger Salomon, Prov. 25. Pad ma i Dag seigia, ad vier høfum goodañ Bodskap heyrt af fiarlægu Lande. Hvad er fiarlægra hvort ødru eñ Himen og Jørd, Gud og Madureñ, Himnarijke og Helvijte? Eñ hvad heyrum vier hier i Gudspiallenu, Br. M.? Vier heyrum ad Gabriel Eingell hafe sendur vered fra Gude; Til hvørs? Til eirnrar Meyar, sem føstnud var þeim Mañe, er Joseph hiet, þad er til daudlegrar Mañeskiu, og ecke var hañ einasta til heñar sendur, þoott hañ i þad Siñ ætte alleina Tal vid hana, helldur til alls Mañkyns; Pvi lijser

ser Eingelleñ a Fædingar Noottu DRottens, er hañ sagde vid Hyrdarana : Eg boda ydur mikeñ Fögnud, þañ er skier øllu Foolke, Luc. 2. Mooder DRottens mætte kallast svo sem Uñbodsmadur alls Mañkynsins af Gude skickadur, til ad taka fyrst allra vid þessare Heilsusamlegre Guds Naad, er sijdañ var opeñberud øllum Møñum, svo sem vor Fyrsta Mooder took vid þvi Blessada Fyrerheite, ad Kviñuñar Sæde skyllde sundurmeria Høggormsins Høfud, Gen. 3. vegna allra sijna Erfingia : Svo took og Guds Mooder vid Fullkomnan Fyrerheitesins, vid hinu Fyrerheitna Sædenu, vid sialfum Lijkamanum, sem ædur var fyrermyndadur i Skugganum; Þvi kalla eg þetta goodañ Bodskap af fiarlægu Lande og jaata þad satt vera sem Eirn sagde uñ þessa Dijrdlegu Hætijd, ad hun sie Bloomstur allra Hætijda. A heñe er Kvisturen af Root Jesse tekeñ fyrst til ad bloomgast, Esa. 11. Vetureñ er uñlideñ, Stoorvidred er horsed og burtuviked, og Bloomstureñ læta sia sig i Lande voru, seiger i Loffvædenu, Cant 2. Jaa, sa Blessade Avøxtur er sig kallar Bloomstur Akursins, og eina Liliu i Dølunum : Hañ spratt upp i Nazareth, er þijdest hin Bloomlega. Lijted var þetta Bloomstur i Fyrstuñe. Hañ var eitt Fooslur i Moodur Lijfe, sijdañ eitt Barn, og sijdarst Æfe sijnar vard hañ hiñ Fyrerlitlegaste, og Forsmaanarlegaste, sem Esajas vottar, Esa. 53. Jaa, miñstur allra þeirra, sem hañ med sijnum Syndum kvaled hafa, eñ fyrer þad hefur hañ ædreift marga Heidingia, og útbreidt sijna Dijrd uñ allar Alfur Heimsbygdareñar, svo ad vier jafnvel sem hier liggium a þessum Hala Veralldareñar; Vier bwum under hañs Skugga, og þoott vier sieum af øllum Heimenum Forsmaader, samt hefur þo hiñ goode Gud virdt oss þess, ad hañ hefur breidt yfer oss siñ Klædafalld, þar vier laaum alls Nakter a Vijdavangenum i voru Bloode, og sagt ad vier skylldum lifa, Ezech. 16. Þvi meigum vier ei sijdur eñ hvør øñur Þiood i Heimenum, kalla þessa Hætijd mikla, og hana med Glede og Fögnude hallda. Være ei þesse Gledelege Bodskapur a Jørdu sendur, þa være Christur ecke fæddur til ad helga vora Fæding, ecke Uñskoreñ til ad taka a sig Løgmaalsins Bølvan, ecke Heidinginum byrtur, ecke daaeñ fyrer Synder vorar, ecke uppriseñ oss til Riettlætis, ecke uppstijgeñ til ad bidia fyrer oss, og ecke hefde hañ a Hvijtasuñu Døgum sendt siñ Anda yfer sijna Postula. Þvi maa eg seigia ad þesse Hætijd ber allar Hætijder i Skaute sijnu, og maa þeirra Mooder kallast. Hier hefur Gud Fader teked til ad hallda Brwdkaup Sonar sijns, Matth. 22. Hier hefur Sonureñ Trwlofad oss sier i Naad og Myskunseme, Hos. 2. Hier hefur H. Ande bygt sier eitt Mustere, 1. Cor. 6. Ecke einasta i hønum, sem er hid Allra Helgasta i þessare Kyrkiu, helldur og i øllum hañs Limum, øllum þeim Andlegum Steinum, sem hañs Helgedoomur er bygdur af hier a Jørduñe, og af hañs Fylling medteked hafa, og þvi vil eg kvedia ydur, Br. M. med þeim Ordum er hiner Lijkþraa Meñ tøludu sijn a mille Fordum Daga, er Gud hafde frelsad Samariam af Hende þeirra Syrlendsku : Þesse Dagur, er Dagur goods Bodskapar, 2. Reg. 7. Skylldum vier þeigia yfer þvi ? Kuñug maa oss vera vor Andleg Lijkþraa, i hvørre vier gietner og fædder erum, þvi skylldum vier þeigia yfer þessu mykla Hiaalpræde DRottens, helldur eñ þeir ? Þar i Dag er Guds Barna Borg af Vallde Myrkraña frelsud, þvi skylldum vier draga vora Lofgiørd, vora Ydran, vora Þackargiørd undañ til Morguns ? Gaungum þvi nær þessu H. Evangelio i Nafne DRottens, og hugleidum af þvi uñ Stund, hvørsu Hæleitur og Gagnsamur ad sie þesse Leiñdardoomur. O! DRotteñ styrk oss med Krapte þijns Anda, svo ad þetta Eyrende meige vel luckast i JESU Nafne, AMEN.

Utleggingeñ.

ÞAd er hægra B. M. ad lofa eirn Hlut sem ecke er meira eñ almeñelegs Hroosʃs verdur, helldur eñ þañ, sem Afbrygde er allra aññara Hluta, velldur þad þvi, ad Meñ gieta prijdt þa Hlute med Ordunum, sem ad i sialfum sier ecke eru so prijdeleger. Eñ hvad skulum vier uñ þa seigia, hvorra Dijrd og Agiæte eingeñ kañ med Ordum ad utmaala, so þegar Meñ hafa sagt uñ þa allt þad sem Hiartad fær uppþeinkt og Muñureñ ut-

talad, þa er þo eckert sagt svo sem verdugt er þvilijkre Hætign. A medal þessara dijrdlegu Hluta, kalla eg ad vera Leyndar doom Holldtekiuñar Drottens vors Jesu Christi. Hvad Sendeforeñe sialfre vidvijkur, þa var til heñar valeñ Gabriel Eingell, ecke eirn almeñelegur Eingell, helldur eirn Hofud-Eingell. Veralldleger Kongar og Hofdingiar, þegar þeir leita Konfangs Sonum sijnum til añara Konunga, þa velia þeir til þess Eyrendis sijna villdustu Meñ, so var og Gabriel valeñ i þessa Sendefor, eirn Guds Kappe, so sem hañs Nafn hlioodar, og hañs Eingietnum Syne nærsta Handgeingeñ, sem rada ma af Daniels Spadooms Bookar 9. Cap. Hvor og um̃ sig vitnar, Luc. 1. ad hañ stande frameñ fyrer Gude. Þvilijkur Sendebode hæfde vel so Tignarlegu Eyrende. Eñ til hvorrar var hañ þa sendur? Ad soñu til eirnrar Konungs Dottur, þvi hun var af Hwse og Kyne Davids, eñ hvorre þa var oll Veralldleg Konungs Tign horfeñ, so hun var ein um̃komulaus fatæk Mey, og so lijtels meteñ af Heimenum, ad hun fieck ecke añad Rum i Giesta Herbergenu, eñ eirn Stall til ad leggia i siñ Frumgieteñ Son, Luc. 2. Himens og Jardar Konung. O! hvad satt er þad sem Postuleñ skrifar: Þad sem u-gofugt er fyrer Heimenum, og þad sem einkis meted er, þad hefur Gud utvaled, og þad sem ecke er, svo hañ afmade þad sem er, 1. Cor. 1. Skijrlijfe og heilog Fatækt Guds Moodur, var miklu dijrdlegre i Auglite hins Hærsta Konungs, sem er alleina vijs og alleina Rijkur, helldur eñ oll Rijke Veralldareñar og þeirra Dijrd; Añars munde hañ hafa lated hañ fædast af Keysarans Dottur, sem þa hafde Einvallds Rad i Heimenum, eñ ecke af eirnre munadarlausre Stulku. Hvad þa? Mun hañs Tign nockud mijnka vid þad, ad hañ hefur lijtelæckad siñ Son? Fiærre sie þvi, þar fyrer er hun hvad mest vordeñ, hefde hañ ei so giort, þa hefde Sonureñ ecke feinged Þioodernar og Endemork Veralldareñar til Arfleifdar, Ps. 2. Fyrer sijna Holldtekiu hefur hañ Herleidinguna ad Herfange teked, allur Heimureñ var under Diofulsins Vallde, nema Gud hefde heited þvi blessada Kviñuñar Sæde, er i Dag var i Meyar Lijfe gieted, eñ med þvi hefur hañs Eingieteñ Sonur broted stoort Skard i Diofulsins Vellde, svo ad Johañes, er hañ sa Himnana opna, þa sa hañ þar Fiolda so mikeñ, ad eingeñ gat taled, Apoc. 7. og hefur margur sijdañ vidaukest, ja, eykst eñ nu i Dag, og mun aukast þar til Verolld þrijtur, Þacker sieu goodum Gude ad Eilijfu. Satt er þad, ad ecke ma vid Guds Hætign auka, hun verdur i sialfu sier hvorke stærre nie miñe af vorum Volldum. Eñ þo ad þessu sie svo hattad, þa verdur þvi ecke neitad, ad Christi Persoonu hefur mikell Soome aukest i þeim Sigre er hañ fieck yfer Andskotanum, er hañ flette hañ sijnum Herklædum a hvor hañ treyste, Luc. 11. Eñ took sijnar heilogu Þusunder af hañs Hende, og fyrer þeñañ Dijrdlega Sigur, hefur Guds Sonur epter Mañdoomenum odlast Nafn yfer ollum Nofnum, so ad i Nafne JEsu Christi skulu sig oll Knie beygia, bæde a Himne og a Jorduñe, og under Jorduñe, Phil. 2. Eñ hvorneñ hefur hañ þeñañ dijra Sigur uñed, nema i voru Hollde? Sem i Dag var i Meyar Lijfe plantad af Heilogum Anda, i þvi hefur hañ lided, i þvi hefur hañ Sigre hroosad, i þvi situr hañ til Kraptarens hægre Handar, og i þvi mun hañ aptur

ur koma til ad dæma Lifendur og Dauda, eñ inleida oss sem aa hañs Nafn trwuin i sitt Brwdkaup, og þvi kalla eg nu þessa Sendefor miog vegsamlega, fyrer þeirra Skulld sem þessa Bodskapar noted hafa, þvi Gud auglijser hvad mest sitt Almætte, siñ Vijsdoom og sijna Fodurlega Giæsku, i þvi ad giora gott af þeim Hlutum sem i sialfum sier audvirdelegaster og verster eru, svo sem var allt Mañkyn i Synd og Dauda falled. Fraa hvorium er þesse Sendefør? Fraa Gude, seiger Texteñ. Þegar eg Gud nefne, þa hefe eg noog sagt, Eingeñ er þvilijkur og ei kañ nockur i Samjøfnud vid hañ ad koma, þad kañ og eingeñ Maña edur Eingla Skilningur ad grijpa edur Imynda sier, hvad stoor Munur ad sie mille Skaparans og Skiepnuñar. Hañ sem er Alvijs, Almattugur, Eilijfur, Omælañlegur og Orañsakañlegur, þar hañ bijr i þvi Lioose sem eingeñ fær tilkomest, 1. Tim. 6. Hañ sem ecke einasta skoop Himen og Iord af ongvu Efne, stioornar þeim, vidhelldur og vardveiter þau aan alls Omaks og Erfidis, fraa Upphafe Skøpunar og iñ til þessa Dags, helldur kañ hañ, ef hañ vill, ad skapa med einu Orde Otal Þusund Verallder adrar eins og þesse sijnelege Heimur er. Hañ sender af Himnum ofañ til syndugra Maña, er hañ styggt hofdu og til Reide reitt. O! miñ Gud, hvad er þo Madureñ þess ad þu miñest hañs? Ps. 8. Þegar eg hugleide þetta, þa smellltest mitt Hiarta i mier wt af Blygdan, ad soddañ ein skielfeleg Haatign, hañ giorer Sendefor ofañ af sijnu Hæsæte til vor daudra Hunda, til vor syndugra Orma, þar vier skrijdum i Leyrvelltu þessare, og maa hier af þessa Sendefor meire øllum Velgiordum kalla, þott eckert añad være. Eñ hvilijkur er nu þesse Bodskapureñ? Þad sijner oss fyrst Kvedia Eingelsins vid Guds Moodur. Heil Siert Þu Naadarfulla, DRotteñ Sie Med Þier, Blessud Siert Þu A Medal Kveña. Hun maatte med øllum Riette kallast hin Naadarfulla, þvi hun vard Mooder ad honum sem er fullur Naadar og Sañleika, so sem Johañes uñ hañ vottar, Joh. 1. Og ecke einasta hun, helldur allar Andlegar Christi Mædur, sem er hvor ein Riett-trwud Saala, Matth. 12. er af hañs Fyllingu medteked hefur Naad fyrer Naad. DRotteñ er med þier þu Hetia, sagde Eingelleñ vid Gedeon fordum Daga, er hañ heilsade honum, Judic. 6. Þad rættest og, þvi fyrer hañs Hond sloo DRotteñ i Hel Madianita sem laau eins og Einge-Sprettur i Jesreels Dal, med Þrem Hundrudum Mañs, Jud. 7. Eñ þott þad være myked Guds Furduverk, þa var þad lijted hiaa þessu, ad Maria bar i sijnum Kvide þañ DRotteñ Himens og Jardar, sem ber alla Hlute med Orde sijns Kraptar, Heb. 1. Blessud var hun aa medal Kveña, þvi eingeñ Kveñmadur fraa Upphafe Veralldar hefur soddañ Tijmañlega Sæmd hloted sem hun, er giordest þar Mooder sem hiñ Allra Hærste var Fader ad hinum Allra Hærsta. Eñ ecke hefur ein Riett-Christeñ Saala er JEsum andlega gieted hefur, miñe Blessun þeyged, þvi lijser hañ sialfur, er hañ kallar þa sijna Moodur, Systur og Brædur, er hañs Ord heyrdu, Luc. 8. Fyrer þvi er þesse andlege Gietnadur so myklu meire hinum Lijkamlega, sem ad allar Andlegar Gaafur eru hinum meire og betre, Þvi forgiefens hefde Mooder DRotteñs bored Heimsins Frelsara i sijnum Kvide, nema hun hefde og bored hañ i sijnu Hiarta,

ta, kalla eg hana þvi sælle þar af, ad hun vardveitte oll hañs Ord, Luc. 2. helldur eñ af þvi, ad hañ mylkte Briooſt heñar, þvi hvad um̃ þad, Sæler eru þeir sem heyra Guds Ord og vardveita þad, sagde hañ sialfur fordum vid Kviñuna er priiſade Sælu hañs Moodur, Luc. 11. Og so giorer nu þeſſe Kvedia Eingelſins Sendeforena miøg so fræga og veglega, ad eckert kañ gledelegra upp ad hugſaſt. Kvediuñe fylger strax at epter Høfud-Eyrended, þad flytur Guds Sendebode med þeſſum Ordum: Siaa, Pu Munt Barn Gieta J Kvide Pijnum Og Munt SON Fæda, Og Hañs Nafn Skallt Pu Kalla JESUS, Hañ Mun Kallaſt Sonur Hiñs HÆRSTA. etc. Myked er i þeſſum Ordum iñefaled, og meir eñ ſyndug Tunga meige þad wtſkijra. Hid Fyrſta er, ad hun ſkule Barn gieta, þad er Mañeſkiu eins og hun var og heñar Fedur ad ollum Edlis Haattum, ad Syndeñe eirnre fraatekeñe, þad ſkilur Eingelleñ undañ er hañ ſeiger: Ad þad Heilaga ſem af heñe mune fædaſt, ſkule kallaſt Sonur Guds: So var þa Chriſtur hluttakande Hollds og Bloods eins og Smaa-Borneñ, Heb. 2. So ſem Borneñ hafe ſitt Holld og Blood, þad er Mañlega Naatturu, Saal og Lijkama af Forelldrunum; So hafe Chriſtur af ſiñe Moodur og Fedrunum epter Holldenu, bæde Saal og Lijkama. Nu ſeiger Drotteñ ſialfur vid Nicodemum: Hvad af Holldenu er fædt, þad er Holld, Joh. 3. og teiknade hañ þar med ſpillta Mañſins Naatturu. Hvad þa? Var Mañdoomureñ Chriſti Syndum ſpilltur? Fiærre ſie þvi, þar fyrer ſtendur hier i Gudſpiallenu: Heilagur Ande Mun Koma Yfer Pig Og Kraptur Hiñs Hærſta Mun Yfirſkyggia Pig. Til hvors? Til þeſſ medal añara, ad helga og tilreida heñar Blood, af hvoriu Drottne var Lijkameñ tilbueñ, ſvo ad oll Fylling Guddoomſins kyñe ad bua þar i Lijkamlega, Col. 2. Med hvoriu moote þad ſie ſkied, veit Gud eirn, ſem er Meiſtare þeſſa Furduverks, um̃ hvort þad maa med riettu ſeigia ſem ſkrifad er um̃ Salomons Haaſæte, ad þvilijkt hafe ecke giort vered i nockru Konungs Rijke, 1. Reg. 10. Og þad ſem eg nu ſagt hefe um̃ Chriſti allra helgaſta Lijkama, og þad Efne er hañ var myndadur af, þad ſama er um̃ hañs dijru Saal ad ſeigia. Lijkameñ er Herberge Saalareñar, ecke maatte i ſoddañ Herberge, ſem af H. Anda var tilreidt fyrer Krapt hiñs allra Hærſta, ecke maatte þar byggia nema eirn hreirn og heilagur Gieſtur. Mañſins Saal hafde framar ſyndgad eñ Lijkameñ, hun var og Hofundur Syndareñar i Mañenum, þvi maatte hañs Saala ecke ſijdur Oflecfud vera, ſem Saaler vorar hefur wr-Heliu leyſt, helldur eñ Lijkameñ. Poſtuleñ ſeiger, ad i honum bue aller Fiaarſiooder Vitſkuñar, Col. 2. Biuggu þeir i Lijkamanum edur Saaluñe? J Saaluñe ad vijſu, eins og Skynſemeñ hiaa oſs og þad Gott ſem heñe fylger. Svo er allur Chriſtur hreirn og heilagur, ſem ei kuñe añars ad vera, þar hañ var gieten af H. Anda. Pvi epter þad Eingelleñ hafde ſagt, ad heilagur Ande munde yfer hana koma, þa leggur hañ þetta til: OG Pad Heilaga Sem Af Pier Mun Fædaſt, Skal Kallaſt Sonur Guds. Og ad Meñ gaange wr Skugga um̃ þad, ad Chriſtur ſie gieteñ i Meyar Lijfe, eins og añad Foſtur, ad þvi frateknu, ad þar komu eingeñ Mañs-Volld til, ſo ſem hun ſeiger hier vid Eingeleñ; Hvorneñ Kañ PEtta Ad SKie, Par Eg Heſe

Hefe Ongvañ Mañ Kient? Og Guds Ande samsiñer heñe, Matth. 1. seigiande: Ad Joseph hafe ei kiendt hana þar til hun fædde siñ Frumgieteñ Son. Ad Meñ gaange wr Skugga um̃ þad, seige eg, þa vottar Matth. Cap. 1. ad hun hafe fundest Pwngud af heilogum Anda, og nockru sijdar; Ad þad sem af heñe gieted var, þad hafe vered af H. Anda, og samt er þo ecke H. Ande Fader ad Christo, helldur tilbioo hañ og helgade, sem aadur er sagt, þad Efne i Lijfe Jomfrur Mariu, sem Drotteñ myndadest af, og fram̃kvæmde so þeñañ allra helgasta Gietnad med sijnum Orañsakañlega Guddoomsins Krapte. Þañeñ byriade allt Riettlæte upp ad fylla, Matth. 3. B. M. þvi þad vard af syndlausu Hollde ad lwkast, sem af syndugu var tiluñed. Þad Mustered vard heilagt ad vera, i hvorre þeirre Foorn aatte ad offra, sem Gude lijka skyllde fyrer allar Veralldareñar Synder. Saa Kieñemadur hlaut ad vera Ostraffañlegur sem iñgaanga skyllde, ecke einusiñe a Are hvoriu (eins og Aaron og hañs Epterkomendur) helldur ollu Einusiñe i þad allra helgasta, ad wtvegadre eilijfre Endurlausn, Heb. 9. Þvi seiger Paulus; Soddañ Biskup heyrde oss, Heilagur, Saklaus, Oflekkadur, fraskileñ Syndurunum, og vordeñ Himnunum hærre, Heb. 7. Þad er upphafeñ yfer alla Himna, hvar þad allra Helgasta er, i hvort hañ er iñgeingeñ og setstur Gude a hægra Veg i voru Hollde: Og siaa Meñ aptur af þessu, hvad gledelegur ad sie þesse Bodskapur, og þesse Sendefor vegsamleg. Eñ þad tekur yfer, christner Meñ, ad Gud er hier Madur vordeñ. J sama Vetfaange sem heilagur Ande tilbioo Jesu Mañdoom, svo ad hun gat siñ Son, under eins og i sama Augnablike tok hin oñur Guddoomsins Persoona Mañdoomeñ i Samfielag med sier, med so fostu Sambande og ecke Samblande, ad þad hefur sijdañ alldrei slitnad, og mun ecke um̃ alla Eilijfd slitna. Jaa, Daudeñ gat þad ecke slited, jafnvel þott hañ adskilde Saal og Lijkama Drottens, þvi añars hefde hañ ecke sialfur sijna Saalu apturtekeð, hvoria hañ sialfur fra sier liet, Joh. 10. Þetta vottar Guds Ande sem sialfur var Verkmeistareñ, tvisvar i þessu H. Gudspialle. Fyrst þar hañ seiger: Ad Barned sem hun gieta mune, skule kallast Sonur hiñs hærsta, þad er Guds, þvi eingeñ er honum hærre; Aptur, ad þad heilaga sem af heñe mun fædast, skule kallast Sonur Guds. Taked epter þessu B. M. þott eg tale i Faafræde um̃ so haaa Hlute, þañ sem hun gat eins og Guds Son, þañ fædde hun eins og Guds Son, svo ad eingeñ Um̃breiting hefur vorded fra Gietnadenum allt til Fædingareñar, i Einingu Persoonuñar, sem ei er Von, þvi hia Gude er eingeñ Um̃breiting nie Skugge til Um̃breitingar, seiger Jacob, Jacob, 1. Hvad þa? Er Christur Guds Fodurs Naatturlegur Sonur epter Mañdoomenum? Ad vijsu er hañ, eñ ecke epter Naatturlegum Hætte, helldur fyrer Eining hiñar Guddoomlegu og Mañdoomlegu Naatturuñar, sokum þess, ad hin oñur Persoona Guddoomsins, Guds Eilijfur Sonur took a sig Mañdoomeñ, so gietur þad ecke adskilest, ad sa sem er Guds Sonur fra Eilijfu, eñ i Tijmans Uppfyllingu vard Madur, hañ er i Raun og Sañleika ad ollu Leite Guds Sonur, og þar fyrer er hañ vor Fridur, sem hefur giort eitt af baadum, Eph. 2. Meñ kuña ad seigia, ad hier um̃ sie ei so Naudsynlegt ad tala, og ad Meñ skilie ei þeñañ Leyndardoom,

dardoom, sem satt er: Eñ so mikeð gieta Meñ skiled, sem Gud hefur viliad lata oss skilia, oss til Saaluhiaalpar.

Pad er ecke lijtel Huggun fyrer eirn Syndara, ad Gud er Fader Christi epter Mañdoomenum, þar Christur kallar oss sijna Brædur, Ebr. 2. Adam var Guds Sonur, sem Lucas vottar, 3. Cap. Eñ i Fallenu giordest hañ Diofulsins Sonur. Hvorneñ ætte nu Adams Sonur aptur ad verda Guds Sonur, nema hiñ eilijfe Sonur Guds, yrde Adams Sonur, sa ed geingest under Sekt Brædra siña? Pad sem broted var æ moote Gude, þad vard af Gude ad giallðast. Pad sem af Mañenum var broted, þad vard af Mañenum ad bætast. Gud kuñe ecke einsamañ ad lijda: Madureñ ecke einsamañ ad fullnægia Guds Riettlæte. Hvorneñ ætte þetta ad skie, nema Gud yrde Madur? og lide fyrer þad, sem vier med vorum Syndum hofdum broted, þvi er þetta ecke lijtel Huggun, og hvad seige eg lijtel? Pesse er hin einasta Huggun syndugs Mañs, og eingeñ er oñur; Sa sem hana ecke hefur, honum er vijst Helvijte, þvi eckert Nafn er añad giefed Moñunum under Himnenum, i hvoriu oss byriar Saaluhoolpnum ad verda, helldur eñ Nafned JEsu, Act. 4. hvott honum var hier giefed, hvad og kallad var af Einglenum, ædur eñ hañ var gieteñ i Moodur Kvide, seiger Lucas, 2. Cap. Er hañ seiger oss Umskurnar Sogu DRottens. O! hvillijk Dypt Audæfaña og Guds Speke. Petta er ein Feste, sem Guds Sonur gaf siñe Brwde i Trygda-Pant, i hvorre eitt Furduverk hanger af odru, eins og eirn Hleckur af odrum. Skapare Himensins, er ein Skiepna vordeñ. Eilijfdeñ er gieteñ i Tijmans Uppfyllingu, Gal. 4. Ein Joomfrw verdur Oliett, Esa. 7. Hun sem af Gude er skopud, verdur Guds Mooder. Hañ verdur i Moodur-Lijfe iñeluckt ur, sem Himnaña Himnar ecke tekeð faa, 1. Reg. 8. Hañ sem dunar i Himnenum, hañ grætur i Stallenum: Sa ed allar lifande Skiepnur sedur, Ps. 145. nærest i Moodur-Kvide. Skiepnañ lætur til þad Efne sem Skapareñ var giordur af. Sooleñ hefur Lioos feinged af Stiornuñe. Moodereñ var yngre eñ Barned, eñ Barned stærra eñ Moodureñ. Miñ HErra, þu sagder, er þu villder sijna þijnum Læresveinum ad þu værer Hollð af voru Hollde: Ande hefur ecke Hollð nie Bein, svo sem þier siaed mig hafa, Luc. 24. Eñ hier sie eg ad Andeñ er vordeñ Hollð, þvi Gud er eirn Ande, Joh. 4. og vard þo Hollð. So seiger Johañes 1. Cap. Orded vard Hollð og bygde med oss, og vier saaum hañs Dijrð, Dijrð svo sem Eingietens Sonar af Fodurnum. Petta eru stærre Undur eñ oll Undur, og maa hier ad Fyrstu og Sijdurstu kalla, ad þesse Sendefor og þesse Bodskapur sie Dasamlegur, Haaleitur og yfer allañ Maata Undrunarlegur. Gud giefe oss þar ad koma, sem vier meigum Eilijflega ad honum dazt, med þeim Fagnade, sem ecke hefur hier Eyra heyrt edur Auga sied, og ecke i Mañs Hug edur Hiarta komed, 1. Cor. 2. Eñ nu vilium vier skoda hvor ad sie Nytsemd þessa Bodskapar, og er hun ad vijsu so stoor, ad hun verdur alldrei fullþockud. Eilijf Ar skal til þess hafa, ad vegsama Guds Eilijfa Giæsku. So elskade Gud Heimeñ, seiger Lausnareñ, ad hañ gaf wt siñ Eingieteñ Son til þess, ad aller þeir sem æ hañ trwa, fyrerfarest ecke, helldur hafe eilijft Lijf, Joh. 3.

3. Nær gaf hañ oſs hañ fyrſt? A hañs Gietnadar Deige, eñ fyrſt hañ hafde oſs hañ
Einuſiñe giefed, þvi ſkyllde hañ þa ecke giefa oſs alla Hlute med honum, Rom. 8. Til
hvørs gaf hañ Soneñ? Til þeſs, ad þeir ſem ꜳ hañ trydu ſkylldu ecke fyrerfaraſt, þad
er, ad þeim ecke ſkyllde verda ſkipad frꜳ Guds Doomſtoole i eilijfañ Elld, ſem fyrerbw-
eñ er Dioflenum og øllum hañs Arum. Hefde Gud giort oſs ad Kvikendum Jard-
ar og Viñu-Dijrum, og lꜳted oſs ſvo wt af ſlockna eins og Fienadarens Anda, þa
voru þad good Kiør hiꜳ þvi ad pijnaſt eilijflega i Helvijte, eñ hañ hefur eñ þa betur til
vor giørt, þar aller þeir ſem ꜳ hañs Son trwa ſkulu hafa eilijft Lijf, þad er, Oendañlega
Dijrdar-Viſt og Sælu med honum og i honum, frꜳ eirnre Eilijfd til añarar. Hvor
vill þa fꜳ Ordum adkomed, hvilijk Guds Aſt oſs er veitt i Holldtekiu DRotteñs? Vi-
er vitum aller hvilijk Byrde ad er Guds H. Logmꜳl, og hvørt ad ſie Straff þeirra, er
Logmꜳled brioota, þad ſeiger oſs Moyſes, Devt. 27. med ſvo ſkielfelegum Ordum, ad
jafnvel þeim mætte ofbiooda ſem vita ad þeir eru frꜳ Logmꜳlſins Bølvan frelſader, og
er þad þo ei nema Tijmañlegt Volæde ſem hañ uppreiknar, ſvo eg vil ſeigia, ad ſa ſem
heyrde Logmꜳled og þeſs Vidløgur, og ætte ſier ecke Lauſnar Von frꜳ þeſs Bølvan,
hañ være ad myklu Leite i Helvijte, jafnvel hier ꜳ Jordūñe, og hefde ei nockra Roo uñ
eitt Augnablik. Eñ hvad ſeiger Paulus, Gal. 4.? Þegar Tijmans Uppfylling kom,
ſende Gud Son ſiñ giørdañ af Kviñuñe Logmꜳlenu undergiefeñ, ſo hañ leyſte þa ſem
under Logmꜳlenu voru, uppꜳ þad vier ødludumſt Barna Rietteñ. Nær ſkiede þad?
A hañs Gietnadar Deige, Eñ hvad myked oſs ſie i þvi veitt, ſiꜳum vier beſt, ef vier
hugleidum hvilijkur Munur ſie þeſs, ad vera Samarfe JEſu Chriſti, og ſo hiñs, ad
vera Þræll Logmꜳlſins hier i Lijfe, og ſo Fꜳnge Satans i ødrum Heime. J Einu
Orde ad ſeigia, allar Lijfs og Sꜳlar Heiller, ſem Guds Børn þyggia af DRottne,
þær eru oſs i þvi Augnablike veittar, er JEſus var gieteñ i Meyar Lijfe.
Eingeñ fegre Sool hefur yfer Heimeñ ſkyned eñ ſu, þegar Sool Riettlæteſins Mal.
4. uppräñ oſs ſyndugum Moñum i heñar Kvide. Vier vorum nidurſøckter i Afgruñ
herfeleguſtu Eymda og Volædis, oſs vantade þañ ſem riette oſs eirn Streing til ad upp-
ryckia oſs ur þeſsu Diupe. Þrij-þættur Streingur ſlitnar torvelldlega ſeiger hiñ Vij-
ſe, Ecc. 4. Þeſſe Streingur var Drotteñ Jeſus af Lijkama, Sꜳlu og Guddoomenum
ſamañſpuñeñ, hañ var ofañlꜳteñ i Eymder vors Hollds, med honum hefur Guds
megtuge Armleggur ryckt oſs ut af Vallde Myrkrañа; Oſs vantade eina Foorn, þa er
kyñe fyrer Gude ad gillda, hana var ecke ad fꜳ hiꜳ oſs Moñunum, eirn Brooder ku-
ñe ecke añañ ad leyſa, Pſ. 49. og þott Gud hefde ſkapad eirn heilagañ Mañ af Adams
Nidium, og lꜳted hañ lijda, þa nꜳde hañ ſkamt, bæde til ad gieta utſtaded hinar bitru
Helvijtis Pijſler, ſo og til ad fullnægia Gude fyrer Syndena, þvi er Gud Madur vord-
eñ, ſo Guddoomureñ hiꜳlpade Mañdoomenum til ad þola Pijſlernar, og giøra Lauſ-
nar giallded dijrmætt og gyllt i Auglite hiñs ſtrꜳnga Doomara. Eñ Mañdoomureñ
Gude (ef eg mꜳ ſo ad Orde komaſt) til ad deya. Vier þurftum einhvørs Sꜳtt-
mꜳla vid, til Stadfeſtingar þeim Fride er Gud giørde vid Mañkyned. Siꜳ, Gud

er Madur vordeñ, hañ hefur trwlofad sier vora Nœtturu i Meyareñar Kvide: Med þess-
um Teingdum er Fridureñ stadfestur mille Himens og Jardar, mille Guds og Maña,
mille Riettlætesins og Myskunareñar. Vær þurftum nockurskonar Veg til Him-
ensins, hvadañ vier utlæger vorum. Gud er Madur vordeñ, hañ er Vegureñ, Sañ-
leikureñ og Lijfed, Joh. 14. Hañ er Jacobs Stige sem nær fra Jordu allt til Him-
ens, Gen. 28. þvi hañ er ofañkomeñ af Himne i vort auma Holld, eñ vort Holld er upp-
numed, Fiölleñ eru læckud, Dalerner eru uppfyllder, Esa. 40. Himeneñ hefur læck-
ad sig allt til Jardar, Jordeñ er upphafeñ allt til Himna; Og um̃ þeñañ Jacobs
Stiga munu Einglar æ sijdañ bera Sæler vorar i Abrahams Skaut, til ad fagna
þar Eilijflega. Vier vorum Gude mørg Tiju Þusund Punda skylldugir, Matth. 18.
Þar lœ ecke añad fyrer oss eñ ad verda kastader i hin ytstu Myrkur. Eingeñ hafde
þad hañ giallda skyllde, þvi er Gud Madur vordeñ. Fadereñ gaf oss eirn rijkañ Brod-
ur sem eirn gallt fyrer alla. Ad sijdustu villde Gud ecke einasta frelsa oss af Myrkraña
Vallde i Helvijte, helldur og hefia oss til Rijkis i Himnenum, Eñ oss vantade Roksemd
og Skial til þess, ad hañ villde so giora. Hañs Giæska var alltijd til Reidu i fræ Upp-
hafe Veralldar, Jæ, ædur eñ Grundvollur Veralldareñar var lagdur. Eñ þad
var ad ugga, ad vier mundum giorá hana Onijta æ oss fyrer Vantrwareñar Saker.
Þad var ecke lijklegt ad eirn Glæpafullur Landrœda Madur, eirn Spillvirke, sem alla-
reidu hafde Snoruna um̃ Hælseñ og uñed til Gælgans, hañ munde ætla ad Konung-
ureñ munde hañ aptur kalla fræ Gælganum til Rijkis, wr Boduls Høndunum til
sijns Hæbords, og giora hañ Ættleiding af Utlaga, sitt Barn af Diøfulsins Þræl, og
siñ Þienara af DRotteñs Svikara. Þess vegna er Gud Madur vordeñ, þar fyrer
hefur hañ giefed oss þad Teikn, er hañ hiet ad giefa a Døgum Achas Kønungs, Esa. 7.
um̃ hvørt ad gietur i þessa Hætijdes Dags veniulegum Pistle, þar so stendur: Fyrer
þà Skulld mun DRotteñ giefa ydur eitt Teikn. Siœ þu, ad ein Jomfrw mun Barn
gieta, og eirn Son fœda, og hañ mun hun kalla Jmmanuel, þad er Gud med oss, Gud
i Mañenum og Orded i Holldenu, þad er JEsus, Lausnare, Frelsare, Sæluhiœlp-
are, þvi so kuñe eingeñ ad heita nema Gud bygge i hønum. Þetta er nu fullkomeñ
Vissa, um̃ Sætt vora vid Gud, sa oss reidur var, þvi hafe hañ giefed oss hañ i hvøriuni
hønum alleina velþocknast, Matth. 3. og ofursellt hañ i Daudans Pijsler, til ad for-
lijka oss vid siælfañ sig, Rom. 5. þegar vier eñ þa vorum hañs Oviner. Hvørneñ
kuñum vier þa ad efast um̃ Uppgiof vorra Synda? Mun hañ kasta þeim i Eilijfañ
Elld sem æ hañs Nafn trwa, er hañ took so nærre sier ad giefa oss? Mun hañ tilreikna
þeim Syndernar, hvørra Synder hañs Eingieteñ Sonur hefur burtu bored, Joh.
1. nær vier ydrunst þeirra af Hiarta? Mun hañ klaga oss fyrer þa Handskriftena
sem hañ hefur alla reidu æ Krosseñ neglt? Col. 2. Fiærre sie þad Fodur Myskun-
semdaña: Og þesse er nu sa Gledelege Bodskapureñ er eg i Ondverdu hiet um̃ ad ta-
la. O! eitt Fagnadarsamlegt Ord, O! eitt sañkallad Evangelium, O! eitt æskelegt
Fridar-Bod, med hvøriu Heilsañ verdur frambodeñ hinum Veika, Uppgiofeñ hinum
seka,

seka, Lausneñ hinum herteknu, Frelsed Prælunum, Lijfed hinum Dauda, og þeim sem einkis Von aattu nema eilijfra Kvala i Helvijte, med Dioflenum og ollum hañs Arum, Eilijf Sæla, Eilijfur Fognudur og Eilijft Samneyte, med hiñe haaleitu Guddomsins Preñingu og heilogum Einglum i hiñe himnesku Jerusalem, hvorrar Sool og Tungl ad Gud er, Apoc. 21. og hvar eingeñ Umskipte eru Lioossens nie Myrkursins, Jac. 1. Þessarar Tignar, þessarar Dijrdar og þessarar Full-Sælu, uñ þu oss niootande ad verda goode Gud, fyrer Arnan og Forþienustu þijns Eingietens Sonar JEsu Christi vors Frelsara, Amen.

A Palma Suñudag.

Gudspialled stendur a hiñ Fyrsta Suñudag i Adventu.

Exordium.

VIer høfum aungvañ Konung nema Keysarañ, søgdu Gydingar Fordum Daga, Joh. 19. þa þeir villdu ecke lææta Konung Dijrdareñar rijkia yfer sier, Luc. 19. Eñ eg þykest vita, ad Christiner Meñ mune ecke samsiña þeim Ogudlega Flock, þvi jafnvel þoott vier eigum Gude ad þacka fyrer Konunga vora, er hañ sett hefur til ad stioorna sijnu Foolke, sierdeilis vier, er hañ hefur Millda og Riettvijsa Konunga giefed Eirn epter Añañ, þa vitum vier þo, ad Gud hefur sett siñ Konung yfer sitt Heilaga Fiall Zion, Ps. 2. hvørs Rijke ecke er af þessum Heime, Joh. 18. Og þo er hañ Heimsins Skapare, Heb. 1. Hvørs Herradæme ad bræ fyrer synduga Meñ uñ Stundarsaker, til ad uppfylla Spaadoom Zachariæ, Cap. 9. þegar hañ reid iñ til Jerusalem, eñ hañs Rijkis Stooll varer þo uñ Allder Allda, Heb. 1. Vorer Høfdingiar stioorna med Magt og miklu Vellde, Verølldeñ er svo skipud, ad ecke verdur ødru aakomed; Eñ Christur i sijnu Naadar Rijke stioornar med sijnu H. Orde og Sacramentunum, þvi seiger Paulus, 2. Cor. 10. Vopn Herfarar vorrar eru ecke Lijkamleg, helldur Kraptur Guds til ad nidurbriootta Gyrdingarnar. Veralldleger Herrar taka Skatt af sijnum Þegnum, Matth. 17. Og er þad Riettvijst, þvi þesse vor Konungur hefur þad skipad, eñ hañ giefur øllum allt og upplijkur siñe milldu Hende, til ad sedia allar lifande Skiepnur, Ps. 145. DRotteñ sagde vid Petrum: Veralldleger Konungar, hvørt taka þeir Skatt af sijnum Børnum, ellegar af añarlegum? Eñ Petur svarade: Af Añarlegum. Og vor HErra sagde: Þa eru Børneñ frij, Matth. 17. Eñ þad geingur ødruvijse til i Guds Rijke, hier tekur Konungureñ Skatt af sijnum Børnum, sem þo er ecke Gull nie Silfur, helldur Harmþrwngeñ og Sundurknosadur Ande. Fordum Daga maatte eingeñ mæta Persaña Konunge, nema hañ offrade hønum einhvørre Gaafu, og er Boonde nockur vard a Veige fyrer einum af þeim, hafde hañ þad ecke til er hañ kiñe ad biooda; Eñ i þessu Raadieise took hañ Vatn i Lwkum sier og færde Konungenum, og seigia Meñ þad hafe vered vel þeiged. Vier mætum vorum Konunge Daglega, þvi allañ Dageñ wtbreider hañ siñ Fadm til vor, Esa. 65. Eckert høfum vier þad vier kuñum ad biooda þessum Allsheriar DRottne, Blood Uxaña og Hafraña þocknast hønum ecke, Ps. 50. Allt Sylfur og Gull er hañs, jafnvel vor bestu Verk eru eins og Ridlags Fat, Esa. 64. Gudrækeleg Taar vorra Augna og þad Vatn sem ydrande Maña Høfud eru full af; Eirn audmiwkur Ande og lijtelaatt Hiarta er hañs Offur, Ps. 51. Betur lijkar hønum Foota Þvottur hiñar Bersyndugu eñ Heimbod Simonar, Luc. 7. Betur Mariu Audmykt i Hiartanu, helldur eñ Umsorgun Marthæ i Hwsenu, Luc. 10. Hiñ beiske Graatur Peturs, Matth. 26. helldur eñ Offur Vitringaña, Matth. 2. þoott hvørutveggia være Þacknæmelegt. Hin besta Þegnskyllda Guds af Moñunum er þetta, og Trweñ sem verkar fyrer Kiærleikañ, Gal. 5. Eñ þesse Konungur svo Maattugur sem hañ er, Svo Prijdelegur sem hañ er, Svo Alvalldur sem hañ er, Svo Giæskurijkur sem hañ er, þa er hañ þo til vor komeñ Hoogvær, sitiande a Asnu eiñe. Hafe nu Kou-

ungur Dijrdareñar vered ſvo Hoogvær fyrer vora Skulld, þa lætum oſſ gæanga nær Gudſpialle þeſſu, og læra nockud af hønum, ſem er Hoogvær og af Hiarta Lijtelætur, Matth. 11. Pad er hina Andlegu Hoogværd, ſem oſſ æ ad fylgia iñ i Himnarijke med Smaa Børnunum, Matth. 18. Og uñ hana vil eg tala fyrer ydrum Kiærleika wt af þeſſu H. Evangelio. Hvar til oſſ ſtyrke hiñ Nædugе Gud i JEſu Nafne, AMEN.

Utleggingeñ.

SAre þier i þad Kauptun ſem gagnvart ydur er, og ſtrax munud þier fiña Øſnu bundna og Folañ hia heñe, ſeiger Drotteñ. Af þeſſu er audſied, ad hañ viſſe alla Hlute, og ef hañ var Alvitur, þa var hañ og Almættugur, Allſtadar nalægur og Omælañlegur, þvi Guddoomſins Eigeñlegleikar meiga ecke adſkiliaſt, hvar fyrer vier ſiaum, ad øll Fylling Guddoomſins hefur bued i hönum Lijkamlega, Col. 2. Hvad længt eru nu aller daudleger Meñ fra ſoddañ Hætign? Ad ſoñu hefur Gud lagt miked til margra, og þar verdur ecke a moote ſagt, ad Madureñ er hin ypparlegaſta Skiepna Guds, ſem vier ſiaum med vorum Augum, eñ þad hefur Jeſus fram yfer alla adra, ad hañ er bæde Gud og Madur. Hvilijkt er þa þetta Oumrædelega Lijtelæte, ad hañ ſem øll Dijr a Jørduñe ſkapad hefur, hañ virder ſig ſo Lijtels ad ſitia a einum Aſna, ſem er eitt hid audvirdelegaſta Kvikende medal Dijraña. Siaa hier, chriſteñ Madur, hvad lijtels verd ad ſie Hoffragt Veralldareñar i Guds dijrdarfulla Auglite. Hier er ecke Pharaonis Vagn, ſem Joſeph var i fluttur, Gen. 41. Ecke Mardochei Heſtur ſem Ahaſſverus ſkipade hønum ad rijda, a ſijnum Heidursdeige, Eſt. 6. Ecke hiñ Ellldleige Vagn og Heſtar, ſem færdu Eliam til Himna, 2. Reg. 2. helldur eirn lijtelmootlegur Aſne; Po ſtærer eirn ſyndugur Ormur ſig af Buningenum, og af þvi Yferlæte er hañ hledur utañ a ſig. Pad er allvijda ad ſiaa i Æfeſogu Drottens, hvad lijtels hañ hefur meted Oflæte Veralldareñar. Hañ var føddur i einum Stalle, Luc. 2. hañ foor a Fæte þegar hañ gieck uñ krijng, giorde gott og græddе alla, Act. 10. Hañ rijdur hier einum Aſna, og hygg eg þad hafe þo vered hid meſta hañs Yferlæte hier a Jørduñe. Peink nu uñ ſyndugur Madur, hvilijk Fæſiña þad ſie, ad metnaſt i Hiarta ſijnu, þo Gud læte einhvørn ſkijna i Prijde Veralldar þeſſarar, ecke ſeige eg, ad Gude misþockneſt Lijkamlegt Hreinlæte eda fagur Búnadur i ſiælfum ſier, þegar þau ſambiooda þeſſ Virdingu er þvilijkt brwkar, langt helldur meina eg, ad Gud hafe øngvañ Misþocka a þvi, þott hañs Skiepnum ſie hallded til Prijdis, þad ſijner mier Aaronis Buningur, Exod. 28. þad vottar Saattmaals Ørkeñ og Nædarſtolleñ, Exod. 25. þad ſijner Jeruſalems Muſtere, 1. Reg. 6. þad ſijner Salomon med allre ſiñe Dijrd, 1. Reg. 10. hvørre i Ritninguñe hrooſad verdur, eñ hitt ſeige eg, ad ſtæra ſig þar af, þad er Andſtygd fyrer Gude. Ecke trwe eg ad hønum hafe illa lijkad ſu Bygging er Nebucadnezar liet giøra i Babylon, eñ fyrer þvi hañ ſtærde ſig þar af, þa vard hønum gieſed Villudijrs Hiarta, ſo hañ aat Gras med Kvikendum a Mørkeñe, Dan. 4. Ecke hefur Gud reidſt vid Herodem af þvi hañ var Maalſniallur, þvi ſiælfur hafde hañ hønum Maalfæred gieſed, eñ Sokum þeſs ad hañ gaf ecke Gude Dijrdena, þa var hañ ſleigeñ af Eingle Drottens, Act. 12. Kañ ſkie ad Gud hefde læted Hvalfiſkeñ i Ægyptalande vera fyrrañ i

ſijnu

sijnu Vatne, hefde hañ ecke sagt: Mitt Vatn er mitt, og eg hefe giort mier þad, Ezech. 29. Ecke er vijst ad hañ hefde sett Krookeñ i Zenacheribs Naser, hefde hañ ecke lastad Nafn DRottens. Þesse er hiñ Riettlaate Doomur hiñs Alvallda Konungs, ad Dramblaatum hrinder hañ af Stole, eñ Lijtelaatum giefur hañ Naad, Luc. 1. Betra er ad audmykiast med hinum Hogværu, eñ ad utskipta Herfaange med þeim Drambsömu, seiger Salomon, Prov. 16. Hvar af audsied er, ad þa Gud hefde miked til hañs lagt, og upphafed hañ a Stool sijns Fodurs, og giort hañ vegsamlegre, bæde ad Vite og Rijkdoome, helldur eñ adra Konunga i Austuraalfuñe a hañs Dogum, 1. Reg. 10. þa hefur hañ kañast vid, ad hañ hefde þad allt þeyged og ecke teked af sialfum sier. Svo var og David hañs Fader lyndur, hvors Audmyktar merkelegt Dæme vier hofum i añarar Sam. B. 6. Cap. þegar Drottningeñ Michol brijxlade honum med þessum Ordum: Hvorsu vegsamlegur var Konungureñ af Israel i Dag, hvor ed afklæddest fyrer Ambaattum Þienara siña, og liek nakeñ sem Fantar? Eñ hañ svarade: Eg vil leika fyrer DRottne þeim sem utvallde mig, helldur eñ þiñ Fodur og helldur eñ allt hañs Hws, og hefur skipad mig Hofdingia yfer DRotteñs Foolk Israel, og eg vil eñ nu miñe verda, og eg vil lijtelæcka mig i mijnu Auglite, og vegsamast med þeim Ambaattunum, sem þu talader um. Ad eg tale ecke um Abraham, Jacob, Moysen, Josaphat, Ezechiam og adra fleire, hvorier aller voru af Gude med mykellre Tign sæmder, og þeirra Audmykt i Andanum er þo hroosad i Ritninguñe. Gud naade oss, hvad hofum vier ad stæra oss af synduger Meñ? Er ecke Madureñ ein Vatns Boola? Hvor þo ad þioote upp um Stundarsaker af Vinde Luckuñar, þa hiadnar hun jafnskiott aptur, þegar hiñ same aa hana blæs. Er ecke allt Holld Hey? Og allur þess Heilagleike, lijka svo sem Bloomstur Akursins? Grased visnade og Bloomstred datt af, þviad Ande DRottens blies aa þad. Sañarlega er allt Foolked Hey: Grased visnade, og Bloomstred datt nidur, eñ Ord DRottens varer Eilijflega, Es. 40. Hier er eingeñ undañtekeñ, Rijkur eda Faatækur, Gofugur eda U-gofugur, Smaar edur Stoor, Vitur eda Vankuñande, Þræll edur Herra, og þetta eru Guds Ord, hvor æfeñlega vara, er oss þetta seigia; Laate þvi eingeñ ofurdiatt ad sialfum sier, þvi allt hvad vier hofum, hvad gott edur Kostulegt sem þad er, þad er þo alltsamañ Lans-Fie, og ecke vort eiged. Seiged mier, hvar af skylldu Meñ þo stæra sig? Af Aud og Rijkedæme? Þvi skyllde eg hroka mier upp af þvi sem Luckañ kañ eins ad giefa einum Nijdinge, so sem besta Mañe, sem ablad er med mykellre Ahyggiu aa morgum Arum, eñ fargast i einu Augnablike, ef til vill. Þvi skal eg giora mig stooran, þott eg hafe eirn Omaga medferdis, sem eg hlijt alltijd ad þrælka fyrer, og so er Ohacklaatur og Oriettvijs, ad hañ sedur alldrei sijna Fyrerviñu? Vilium vier athuga, Br. mijner, af hvoriu flester eru i Fyrstuñe rijker vordner: Fæster munu þeir vera, sem Naatturañ hefur hiaalpad þar til ad ollu Leite, edur þeirra eittsamañ Erfide, med hvoriu Gud hefur skipad ad næra sig af Jorduñe, Gen. 3. Eg vænte ad so hafe flester audgast, ad þeir, eda þeirra Forfedur hafe teked nockud raanglega fraa odrum. Eñ seiged mier, er þad Riettvijst,

ad Meñ stære sig upp yfer einhvorium af þvi, ad hañs Forfedur hafa teked nockud fra hins Forfedrum? Eingum Mañe mun þad þykia, þegar Meñ gaa ad hvorneñ Hlutureñ er i sialfum sier, eda hvad er nu framveiges ad stæra sig af? Eru þad Vitsmuner? Jeg medkieñe, ad þeir eru hiñ kostulegaste Hlutur sem Gud hefur lagt til syndugra Maña, eñ þo eru þeir fallvallter eins og añad; Og hvad lijted er þad vier vitum, hia þvi sem vier ecke vitum? Madureñ veit ecke siñ Sess edur Gaungu, seiger Ritningeñ; Og hvorsu vill hañ þa meira vita? Og þoott ad þeir sieu i sialfum sier gooder, þa verda þeir þo af vorre Misbrwkun optlega nijdder, allra mest af Drambsemeñe. Riett giorde Gud, so sem alla Hlute, i þvi hañ gaf Nebucadnezar Villudijrs Hiarta, Dan. 4. sem adur er sagt, og sama ætla eg þa hende, sem forsmaa adra hia sialfum sier, og þykiast einersamañ vita alla Hlute, hvad þa optast hender, sem miñst vita, og þa þeir þykiast øllum hyggnare, verda þeir Skiptingum heimskare. Margur Gortare hefur og stært sig af Hreyste Lijkamans, giætande ecke ad þvi, ad lijtell Kville kañ ad svipta Mañeñ sijnu Able. Sumer hroosa sier af Fegurd Lijkamans, og er hun ad soñu agiætur Hlutur, þa hun ecke er brwkud til Lauslætis edur Ofmetnadar, eñ einsamañ er hun Agiætis lijtil, þvi Madur kañ ad maala eitt Bijlæte fagurt, og er þad þo ecke so gott, sem hiñ liootaste Madur. Hvad er nu framveiges verdt ad stæra sig af? Dygder og Mañkoster eru mest verder af øllum þeim Hlutum, sem fiñast hia Daudlegum Moñum, eñ þeir verda ad Okostum þegar Dramblæted þeim spiller. Þvi seiger Salomon, Vanvirdañ epterfylger hinum Stoorlaata, eñ hiñ sem er lijtelaatur i Anda, muñ Vegsemdeñ umfadma, Prov. 16. Lijtelæted er fegursta Skart Dygdaña, aan þess verdur Framsyneñ ad Underferle, Riettlætid ad Hardydge, Hugprijdeñ ad Ofdyrfsku, Sparsemeñ ad Nijdsku, Jeg meina hid Christelega Lijtelæte, sem er eirn audmiwkur Ande fyrer Gude, og kañast vid og þecker þad, ad Meñ eru Meñ og Mañlegum Tilfellum undervorpner.

Sia Þiñ Konungur Kiemur Til Þijn Hoogvær, seiger Texteñ. Ef Konungur Dijrdareñar Ps. 24. svo Lijtelæckar sig fyrer oss syndugum Moñum, þvi skylldum vier synduger Meñ stæra oss upp yfer vorum Brædrum? Drotteñ Himens og Jardar kiemur til vor aumra Maña, sem eckert tokum med oss i þeñañ Heim, og munum eckert i burtu bera, 1. Tim. 6. Hiñ fegurste medal Mañaña Sona, Ps. 45. kiemur til vor, sem fra Hvirfle og allt til Ylia erum ecke nema Saar, Beniar og Þrote, Esa. 1. Laatum oss þad til Hiarta ganga, hvad stor Munur ad er vor og hañs, Vier erum þeir ed styggdum, hañ er sa sem misgiort var a moote, hañ þarf ecke vor med, eñ vier kuñum ecke eitt Augnablik ad lifa fyrer utañ hañs Myskun. Laatum vort Hiarta komast vid af þvi, ad hañ er sinkur af Elsku, Cant. 2. ofañ til vor komeñ, þegar vier hañ hotudum. Ef vorar Synder ecke angra oss, ef vier hrædunst ecke þeirra Straff, þa laatum þo þañ Omrædelega Elskuñar Bruna smellta vort Hiarta, ad hañ kiemur med so mikille Hoogværd iñ til Jerusalem, til ad laata sig Kvelia og Krossfesta fyrer mijnar og þijnar Synder, christeñ Madur. Hañ grætur yfer Borgeñe, hvorrar Iñbyggendur ad ecke þeckti

tu jm Vitiunar Tijma, Luc. 19. af hvorium hañ visse þo ad hañ munde so Hædugleg a
Utleikeñ verda, sem hañs Pijslar Saga vottar. Fyrst hañ hefur nu allt þetta uñed fyr=
er oss synduga Jardar=Madka, þa lætum oss giora þad hañ oss skipad hefur, sem er,
ad læra af honum hina soñu Hoogværd sem Gud ælijtur, giorande eckert af Kappe ed=
ur fyrer Hiegooma Dijrd, helldur af Lijtelæte, hafande hvor añañ sier i Virdingum æd=
re, Phil. 2. Audsijnum og vort Lijtelæte i Verkunum, so ad bæde Gud og Meñ siæe
ad vier leggium ecke ofmikla Virding a sialfa oss. Drotteñ sagde til Læresveinaña i þes=
su Evangelio, þegar hañ skipade þeim ad taka Ösnuna: Ef Einhvor Seiger Nock=
ud Til Ydar, þa Seiged Ad Herrañ Hafe Peirra Þorf. Allt Valld hafde Jesus,
bæde a Himne og Jordu, þvi alla Hlute hafde Fadereñ lagt i Sonarens Hendur, Mat=
th. 28. þvi sijnest ad þad hefde ecke vered umfram hañs Raad, þott hañ hefde teked þet=
ta Dijr ad fornspurdum Eigandanum, þo villde hañ þad ecke giora, uppa þad hañ sijn=
de oss hvorneñ vier eigum hvor vid añañ ad breita. Eñ hvad giora sumer af oss? Þyk=
er oss þad mikels verdt ad giora Lijtelmagnañ fornspurdañ, ad þeim Hlutum er vier eig=
nast vilium? Mun Jessabel virda fyrer sier ad leita Liwgvitna i moote Naboth, og læ=
ta grijta hañ sijdañ i Hel, Þegar Achab vill eignast hañs Vijngard? 1. Reg. 21. O!
Gud giæfe ecke være þvilijk Dæme hiæ oss, þott Meñ raidest þess miña i, sem vier hof=
um Vallded miña helldur eñ Achab hafde. Ad soñu er skyckanlega og Lijtelæta Um=
geingne ecke ad lasta: Hun kañ ecke so ad kallast Dygd, so sem Dygdaña Forunaut=
ur, og margur hefur sæ hana til ad bera, sem ecke hefur siælfar Dygdernar, og med
þeñe hafa sumer teked allt fræ ollum, eñ þo er ecke hid saña Lijtelæte i þvi iñefaled ad taka
Hatteñ af fyrer Moñum, jafnvel þo þad sie ecke lastande i siælfu sier. Utvortis og Jñ=
vortis Lijtelæte, er ad soñu hvorutveggia gott, eñ skule añars hvors æn vera, þa villda
eg helldur ad Hattureñ sæte kyrr a Hofdenu, helldur eñ ad Aumingians Kioll være rif=
eñ af hañs Kroppe, so ad Gud klagade mig ecke sijdañ ad eg fielle fram i Pantsettum
Klædum i hañs Hwse, Amos. 2. Vier heyrum i Gudspiallenu, ad margt af Foolk=
enu sem epter fylgde Lausnaranum, Hafe Breidt Sijn Klæde a VEigeñ, Eñ Adrer
Hoggved Kviste af Triænum; Pad var stoort Audmyktar Merke af þessu Foolke, og
eg veit ad þier, christner Meñ, villdud hid sama giora, ef þier mættud hañs Nælægdar
niioota. Eñ trw mier til, ad hañ er ecke so langt i burtu, sem þu hyggur, þvi hañ hef=
ur sagt: Eg vil vera hia ydur allt til Enda Veralldar, Matth. 28. Og ef þar eckert
añad er, þa eru þar nooger Klædleysingiar, sem hañ kallar sijna Lime, þad eru sañer
Olmusu Meñ: Breidum vor Klæde a Veigeñ fyrer þa, so ad þeir ecke i Klædleyse ut=
af deye, sem ad bera Teikn Jesu Christi a sijnum Lijkama, og eru epter hañs Mynd
skapader, so vel sem vier adrer, sem betre Raad hofum, þa offrum vier hinu sañarlega
Lijtelæte, og lætum Gud siæ ad vier þykiunst ecke uppyfer þeim sem hañ hefur miña til=
lagt. Christur vill ecke læta lwta sier einunges med Ordum, helldur med Verke og
Sañleika, Eph. 2. ecke helldur sijnum Limum, þvi hañ er Safnadarens Hofud, Rom.
12. eñ vier erum hvor añars Limur. Þar mun koma sæ Dagur ad sagt mun verda

til

til þeirra sem hafa medteked Guds Volada i hans Nafne, þegar Christur mun i annad Sinn innrijda til Jerusalem, þad er til sinnar Christelegrar Kyrkiu, ecke grætande svo sem nu, helldur med Magt og miklu Vellde, þegar Hofud-Eingelsins Ludur mun gialla yfer þeim sem a Jordu bwa: Komed þier blessader mijns Fodur, og eignest þad Rijke sem ydur var tilbued fra Upphafe Verallдar; Þviad hungradur var eg, og þier gæfud mier ad Eta, Þyrstur var eg, og þier gæfud mier ad Drecka, Giestur var eg, og þier Hystud mig, Naken var eg, og þier Klæddud mig, Siukur var eg, og þier Vitiudud mijn, J Myrkvastofu var eg, og þier Komud til mijn; Þa munu hiner Riettlætu svara honum og seigia: Herra, hvenær sæum vier þig Hungradan og Soddum þig? Eda Þyrstan og gæfum þier ad Drecka? Eda hvenær sæum vier þig Giestkomenn og Hystum þig? Eda Naken, og Klæddum þig? Eda hvenær sæum vier þig Siukan eda i Myrkvastofu og komum til þijn? Og Konungurenn mun svara og seigia til þeirra: Sannlega seige eg ydur; Ad hvad þier giordud einum af þessum mijnum minnstu Brædrum, þad giordud þier mier, Matth. 25. Þa mun þad ecke koma i Epter þorf ad hafa breidt sijn Klæde a Veigenn fyrer Christi Limu, þad mun verda stoor Fiesioodur a Himnum, ad hafa lijtels acktad Gull og Gersemar, og Kostulegann Bwnad, þegar alle þetta stendur i biortu Baale, og dugar til einkis nema ad kveikia Elld under þeim sem hafa fest sitt Hiarta þar vid. Þyke oss vænt um þad fænijta Skart, sem vier vesium i þenna forgeingelega Lijkama, og þad svo miog, ad sinner af oss være til Frids, ad flytia med sier nockud wr þessare Verølldu, þa er Raad þad vid þvi, ad klæda Fætæka, þeir munu oss þad med Abata aptur giefa, sem er Riettlætesins Skrwde, fægadur i Lambsins Bloode. Eckert berum vier i burtu med oss hiedann, nema þad sem Guds Voludum er giefed, þad mun oss aptur rijkuglega gollded verda i Upprisu Riettlætra. So læred nu af ydar Frelsara, B. M. ad vera Hoogværer Og af Hiarta Lijtelæter, bæde i Orde og Verke. Hann hefur ecke sagt til vor: Læred af mier ad skapa allann Heimenn, ecke ad giora Kraptaverk i Heimenum, ecke ad ræda fyrer Velferd allra Manna, helldur hefur hann skipad oss ad Læra af sier Hogværdena. Sæ sem vill byggia sitt Hws stoduglega, hann þeinke um Grundvoll Lijtelætesins, þvi hvor sa ed sig upphefur, hann skal nidurlægiast, og hvor ed sig nidurlæger, hann skal upphafenn verda, Matth. 23. Enn þu O! HErra JEsu Christe, sem ert hid fullkomnasta Epterdæme Lijtelætesins og Hoogværdarennar, virdst þu ad taka burt fra oss Hroka Syndumspilltrar Nætturu, so ad vier rata mættum þann rietta Veigenn inn i þitt Rijke, þad veit þu oss Myskunsame Herra, sem hefur Lijtelæckad sialfann þig, uppa þad vier vegsamleger yrdum, og bid þinn Himneska Fodur fyrer oss, ad hann sende oss þar til sinn Heilaga Anda, Amen, J JEsu Nafne, AMEN.

A Skijr Dag.

Pistillenn, 1. Cor. 11. Cap.

Goodir

SOODer Brædur. Þvi eg medtook þad af DRottne sem eg hefe ydur giefed. Af þvi ad DRottenn JEsus, a þeirre Naatt er hañ var svikeñ; Took hañ Brauded, giørde Packer, braut þad, og sagde: Taked og Eted; Þetta er miñ Lijkame, Sa fyrer ydur verdur broteñ, Giøred þad i mijna Miñing. Sømuleidis og eirneñ Kaleikeñ, epter þad hañ hafde Kvølldmaaltijdena eted, seigiande: Þesse Kaleikur er Nijtt Testamentum i mijnu Bloode. Giøred þetta so opt sem þier drecked þar af i mijna Miñing. Þviad so opt sem þier eted af þessu Braude, og drecked af þessum Kaleik, skulud þier kuñgiøra Dauda DRottens, þangad til hañ kiemur. Hvør hañ etur nu af þessu Braude, og dreckur af þessum Kaleik DRottens Overdugur, sa er sekur vid Holld og Blood DRottens. Eñ hvør Madur proofe sig sialfur, og ete so af þessu Braude, og drecke so af þessum Kaleik. Þviad hvør hañ etur og dreckur Overdugur, sa etur og dreckur sialfum sier Doom; Giørande ecke Greinarmun a DRottens Lijkama.

Exordium.

SÆLL er sa Madur sem etur Braud i Guds Rijke, sagde Fordum Gydingureñ er sat til Bords med vorum Frelsara, þa hañ var ad Heimbode Eins af Phariseaña Høfdingium, Luc. 14. Hañ hefur aan Efa meint hier med alla þa Sælu er þeim bweñ er, sem sitia til Bords med Abraham, Isaac og Jacob i Rijke Himnaña. Þesse Madur sagde ad vijsu satt, eñ Forgiefens-vænta Meñ hiñar eilijfu Sælu, uema vier faaum hier i Lijfe nockurn Forsmeck heñar, Eñ hvar faaum vier hañ? J Guds Heiløgu Orde ad søñu, eñ þo allra hellst i þeim Heiløgu Sacramentis. Hvilijkur Føgnudur er þad eirnre Riett-trwadre Saalu, ad hun veit, ad hun i Skijrneñe er vordeñ Guds Vinur af Reideñar Barne, Eph. 2. og Hluttakande allra JEsu Christi Velgiørninga, sem hañ med siñe beisku Kvøl og Dauda hefur oss afrekad, og til Styrkingar Trw siñe þar uñ, etur hañ Guds Lijkama og dreckur hañs Blood i og med hinum Jardnesku Hlutum Braude og Vijne. J Ordenu heyrum vier Raust Brwdgumans, Cant. 5. Eñ i H. Kvølldmaaltijd DRottens, kysser hañ hana med Kosse sijns Muñs er hañs Hiarta elskar, Cant. 1. Þar uppvekur hañ Elskuna til sijn, þar styrker hañ Trwna, þar lijfgar hañ Vonena, þar eykur hañ Gledena og giefur oss Forsmeck Himnarijkes. David gat ecke meire Æru veitt Mephiboseth Syne Jonathans Vinar sijns, 2. Sam. 9. edur Vin sijnum Barsillai, 2. Sam. 19. Eñ ad þeir skylldu eta Braud vid hañs eiged Bord. O! hvilijk Æra er þetta þa, B. M. ad Konungur Dijrdareñar setur oss vid sitt eiged Bord? Hañ framreider þar, ecke eirn alenn Kaalf, eins og Fader hiñs tijnda Sonarens, sem gietur uñ i Epterlijkinguñe, Luc. 15. Helldur sialfañ sig þad Saklausa Guds Lamb, sem fraa Veralldareñar Upphafe slaatrad er, Apoc. 5. Hwngrudum til Sadningar. Nathan Spaamadur kuñe ecke ad faa añad Vigtugra til ad sijna David, hvørsu miøg hiñ Faatæke Madur hefde elskad þañ Sandeñ sem hiñ Rijke took fraa hønum, helldur eñ þad, ad hañ gaf hønum ad eta af sijnum Braud-Bita, og ad drecka af sijnu Kiere, 2. Sam. 12. O! JESU, Vier erum þijner Volader Sauder, þu hefur auglijst þiñ breñande Kiærleika i mørgum þijnum Velgiørningum, eñ þo hvad mest i þvi, ad þu hef-

ur giefed oss þitt Holld ad eta og þitt Blood ad drecka, þad sama Holld og Blood sem a Krossenum hieck og wthellt var, eñ nu situr til Kraptarens hægre Handar til ad byrtast fyrer Auglite Guds, til ad asmaa Syndena med Foornfæringu sialfs þijns, Heb. 9. Þu hefur til þessa Giestabods kallad Faatæka, Vanada, Hallta, og Blinda, Luc. 14. Þad er oss Aumar Syndugar Mañeskiur, hvoria Synden og Diøfullen svo illa høfdu wtleiked, ad fraa Hvirfle og allt til Ylia var þar ei nema Saar, Beniar og Þrote, Esa. 1. Eñ eg Ottast næsta miøg ad þeirra Lijkar finnest vor a medal, er St. Paall svo hardlega aatelur fyrer Osidseme þeirra og Vanrækt a þessu Himnesku Bord-Hallde, þar hañ seiger til Corinthios: Þessu hroosa eg ecke ad þier samañkomed ecke til hiñs Gooda, helldur til hiñs Verra eins 1. Cor. 11. Þvi giefur hañ þeim og eitt ævigiætt Bodord, hvørneñ þeir skulu tilreida sig under þessa H. Nautn i þessum Ordum: Hver Madur Proofe sig sialfur, og ete svo af þessu Braude og drecke af þessum Kaleik. Og ecke einasta hefur hañ þeim þad giefed, helldur og øllum Christnum Møñum, er med þessum Hætte vilia kuñgiøra Dauda DRottens, Hvar fyrer eg vil og wt af þessum H. Pistle tala um þa sierlegustu Hlute er heyra til Christelegs Underbwnings þessarar Haaleitu DRottens Kvølldmaaltijdar.

Hiñ goode Gud virdest ad styrkia oss hier til, med Naad sijns Anda, i JEsu Nafne, Amen.

Utleggingeñ.

ÞAd aa ad vera oss alkuñugt, B. M. ad i Skijrneñe hefur Gud giort eirn Naadar Saattmaala vid oss auma Meñ, þar vier fædunst i Heim þeñañ dauder i Syndunum. Nu er oss þad vitanlegt, ad vier Daglega riufum þeñañ Samning, ecke alleinasta af rasande Raade, helldur og optsiñis med Vilia og Asetninge, eñ þvi valda Guds diupu Myskunar Ydur, ad vier eigum Kost a ad niju ad forlijka oss vid hañ, og til þess hefur hañ sett og iñstiptad þad H. Altaresens Sacramentum, i hvøriu vor Skijrnar Saattmaale verdur ad fullu endurnijadur, Guds Naad ad niju framboðeñ sañydrande Mañe, og hañ aavallt skulldbundeñ til ad giora verduga Avoxtu Ydraneñe, Matth. 3. Þad vill Drotteñ boded hafa, er hañ seiger hiaa Lucam. 22. Cap. Svo opt sem þier giored þetta, drecked þad i mijna Miñing, hvad Paulus i Textanum kallar ad kuñgiora Dauda Drottens. Eñ hvilijk a þesse Miñing ad vera, B. M.? Ecke svo sem þegar vier dreckum Konungsins Skaal, edur Vina vorra og Naaunga, þad være ad giora lijtiñ Greinarmun a Lijkama Drotteñs og añare Fædu, helldur eigum vier þess ad miñast med Hiartans Angre og Trega, ad vorar Blodugar Illgiorder hafa Dijrdareñar Hertoga Krossfestañ, ad oss verde þær fyrer hañs Dauda og Forþienustu alldeilis tilgiefnar, ef vier Ydrunst af Hiarta. So er nu Christeleg Ydran so ad seigia, hin fyrsta Trappa sem liggur upp ad þessu Haaborde DRotteñs. Eñ þess er ad giæta Barn Guds, ad hun sie heit og alvarleg. Christur giorde ecke um Grun ad lijda fyrer Synder þijnar, Þu aatt og ad laata þig af iñstu Hiartans Rootum aangra þad, ad þu hafer hañ moodgad og moodger Daglega. Hier til heyrer naakvæm og grandgiæfeleg Þecking Guds H. Bodorda: Hvørneñ maa hañ þeckia Syndena, sem ecke er sañfroodur um Guds Vilia? Eñ hvørsu maa sa ydrast Syndareñar, er hana ei þecker? Og sa sem ecke ydrast, hañ etur og dreckur Overdugur, eñ hañ ed þad giorer, er sekur vid Holld og Blood DRotteñs, seiger Paulus i upplesnum Texta. O! hvørsu hrædeleg mun þesse Sekt, Christner Meñ. Vier kyñum ad leida oss i Hug, ad þeir ed vijsvitande athugalaust og Overduger gaanga til Guds Bords, Þeir væru ecke øllu miña

seker

ſeker i Auglite hins Riettlæta Guds, eñ þeir ſem hañ Kroſsfeſtu, þvi þeir hafa Chriſti Vitne þar uṁ, ad þeir ecke vitad hafe hvad þeir giordu, Luc. 23. Eñ þad ma hvorium einum Chriſtnum Mañe vera vitañlegt, ad Gud hefur ſendt Son ſiñ i Heimeñ ſynduga Meñ Sæluholpna ad giora, og ad hañ ſialfur hefur giefed ſitt Lijf wt fyrer ſijna Sauде, Joh. 10. Hvoriu til Stadfeſtu hañ giefur oſs ſitt Holld ad eta og Blood ad drecka. Edur ſeiged mier, Hvad er þad ſem Paulus til Heb. 10. kallar ad Foottroda Guds Son? Og ad hallda Sattmaalans Blood almeñelegt? med hvoriu vier erum Endurkeypter. Mun þad ecke ſtappa nærre þvi, ſem hier ſtendur i Textanum? Ad Giora Ecke Greinarmun a Drottens Lijkama. Hvad er þad añad, eñ ad hallda hañ almeñelegañ? Eñ Paulus ſeiger, ad þeir ed þvilijkt giora, ete og drecke ſialfum ſier Doom, þad er, ad þeir giore ſig eilijfrar Fyrerdæmingar ſeka, nema þeir rade Boot a ſlijku og ydreſt af Hiarta. Kome þier þvi til Hugar ſyndugur Madur, ad þu ecke hafer ſo verduglega geinged til Guds Bords, ſem þad hefur byriad, þa orvænt þier ad ſoñu ecke Guds Nadar, helldur ydraſt, og lat þier ei til Hugar koma ad brwka þeſſa hialpſamlegu Nautn, fyrr eñ þu hefur lært ad reyna og proofa ſialfañ þig ſvo ſem byriar, þvi þu ſier hvilijkañ Haſka þu ert vidkomeñ, nær þu ſtendur vid HErrans Bord, nema þu giallder Varhuga vid. Drag þo ecke ſlijkt undañ med Toomlæte og odrum Uṁſvifum, þvi þu ſem ert ſañfærdur þar uṁ i Hiarta þijnu, ad þu optlega hefur Onijtt þiñ Skijrnar Sattmaala: Þier mætte til Hugar koma, ſem ſlootaſt og optaſt ad forlijka þig vid Gud i H. Altareſins Sacramento. Þar fyrer, þoott eingeñ eige ſvo Ofroodur ad koma i þeñañ H. Stad, þa affſakar þad hañ ecke, ad hañ hefur ei vered ſier wt uṁ Þeckingu Guds Bodorda og riettañ Skilning a ſijnum Sæluhialpar Efnum, þvi ſa ſem an Logmals ſyndgar, hañ mun an Logmals tapaſt, ſeiger Paulus, Rom. 2. J Skijrneñe verdur oſs uppa logd almeñeleg Hlijdne Guds Bodorda. Uṁ hana erum vier ſkylldugir, þa vier droguṅſt a Legg og gietum lært ad kuña nockra Grein Jlls og Goods. Sie þier þvi fyrſt uṁhugad, Chriſteñ Madur, hvort þu ert Ungur edur Gamall, ad þu gaunger ſmaſmuglega i giegnum oll Guds Bodord, med allre Athygle, Rañſaka hvad i þeim er boded edur bañad, hvoriar Dygder i hvoriu eru bodnar, og hvorier Leſter edur Klæker þar eru bañader. Nockud af þeſſu er ad ſoñu giort i þeim Bookum, er hlijda til vors Barna Lærdooms, jafnvel þoott eg Oſka villde ad þad være nockud greinelegar brijnt fyrer Ungdoomenum og Faafroodum, helldur eñ almeñelega gioreſt, ſvo þeir lærdu ad þeckia Edle og Hattalag Chriſtelegra Dygda, hvar af Vanart og Oedle Glæpaña er audþeckt. Þeink og ecke ad vondar Hugreñingar ſieu ecke Fordæmañlegar Synder. Til hvors ſeiger Endurlauſnareñ, Matth. 5. Ad ſa ſem lijtur eina Konu til ad gyrnaſt hana, hañ hafe alla reidu dryget Hoor med heñe i ſijnu Hiarta? Hvar fyrer ſeiger hañ, ſa ſem reideſt Broodur ſijnum, ſie Rads ſekur: Þvi ſagde hañ vid Phariſæana: Hvar fyrer hugſe þier ſo illt i ydrum Hiortum? Matth. 9. Drage eingeñ ſialfañ ſig a Talar, til þeſs er hiñ alſkigne Gud, Hiartnaña og Nijrnaña Rañſakare, Jer. 17. ad hañ dæmer allt þvilijkt og for=

dæmer a oss, nema vier þess ydrunst af Hiarta eins vel sem Orda og Verka; Og hv-ad sem hañ hefur bañad ad giora og tala, þad hefur hañ og bañad ad hugsa. Og uppa þad Ydraneñ kuñe ad nockru Leite ad sambiooda Stærd Syndareñar, þa athugum Grangiæfelega Mismun þeirra, epter þeirra Hattalage og Atburdum, Tilgaange og Orsokum, er oss droou þar til, eñ eingeñ kañ ad jata edur ydrast Riettelega þeirrar Syndar, er hañ þecker ecke Stærd heñar og Illsku, og traudt kañ Madureñ ad lata af þeim Glæp, sem hañ ecke veit hvoria Verkan hefur haft i sier edur hvad sig hefur tildreiged ad drygia hañ. Þar eru til Ovitanlegar Synder, sem skie añadhvort af þvi ad Meñ vita ecke hvad giorest, so sem Pall, er hañ sagdest ei hafa vitad ad þad var hiñ ypparste Kieñemadur, til hvors hañ talade, Act. 23. Edur Mooder þeirra Zebedei Sona, er ei visse hvors hun beidde, Matth. 20. Þær reiknar Gud ecke Endurfæddum Mañe til Syndar, þvi eingeñ Fordæming er a þeim, sem eru i Christo JEsu, Rom. 8. Eñ þo med þvi Moote, ad Vanvitskañ kome ecke af Asetninge til ad syndga, so Meñ vilie ecke læra Guds Vilia til þess, ad ei þurfe epter honum ad lifa. Lijkar þessum eru þær ed Meñ giora af Nasande Raade, af Gleymsku, af Braadræde, so sem þegar Petur hioo Eyrad af Malchus, Joh. 18. þegar Læresveinarner þrättudu um, hvor þeirra mestur være, Marc. 9. þegar þeir villdu kalla Elld af Himne, Luc. 9. Þessum Syndum er hiñ goode Gud og so Naadugur, þoott þær i sialfum sier stoorar sieu, hvar uppa allstadar Dæme eru; Eñ oss byriar grandgiæfelega ad taka Vara a Lijfernis Hatt um vorum, og læra ad þeckia Breste vora, añars mun Braadræded og Vangiætslañ ecke afbata meir þess Hattar Synder, helldur eñ Vanvitskañ hinar.

Nu eru þo Synder, sem Meñ drygia þvert a moote Samvitskuñe, og ad heñe Naudugre, hafande ad ongvu Guds Bod fyrer einhvors Tilgaangs Saker. Þvilijkar Synder kuña ad verda ad stoorum Syndum, þott þær sieu smaar i sialfum sier; Og þad sem ecke er Synd i sialfu sier, þad reiknast fyrer Synd, nær Meñ ætla þad mune vera Gude a moote, eñ giora þad ei ad sijdur, þvi hañ dæmer epter Asetningenum, og ecke epter Vitsmunum. I Selskap þessara Synda var Aaronis og Mariu, er þau mogludu i giegn Gude og Moyse, Num. 12. Davids þegar hañ took Hwsfrw Uria Hetithers Frillutake, eñ sloo Bonda heñar i Hel med Sverde Amons Barna, 2. Sam. 11. Þessar Synder verda ei afþvegnar nema med heitum Ydrunar Taarum, þvi stoor Saar þurfa mikla Grædslu; Eñ hiñ Riettlaate Gud er vandur ad Virdingu siñe, og lætur ei ad sier hæda, Gal. 6. Þess er og ad giæta, B. M. ad þær Synder, sem oss jduglega henda, þær reita hiñ Myskunsama Gud nærsta miog til Reide, þvi þad mætte sijnast ad Meñ med soddañ Ogudlegu Athæfe giordu Leik til þess ad styggia hañ. Oss verda Syndernar med þvi Fororde tilgiefnar, ad vier leggium af vora Illsku Breitne. Laatum af Illu og lærum Gott ad giora, Esa. 1. Þvi ef vier æfum þaneñ Syndena, jafnvel þott vier laatunst ydrast heñar, þa mætte virdast ad hin sijdarsta Synd hefde forbroted Fyrergiefningu allra hiña, eñ eingeñ veit hvort hañ fær Toom til ad ydrast heñar, edur hvort Gud vill liena honum Ydran til Apturhvarfs (sem Paulus ad Orde kiemst,

emst, 2. Tim. 2.) er so leinge hefur giört Handverk af Syndeñe. Þar fyrer byriar öllum þeim er til Guds Bords gaanga, ad athuga, ad þær Synder er oss henda epter þad, ad vier hofum lofad Gude Betrun Lijfernesins, þær eru þijngre og orka meire Hegningar, eñ hinar er vier aadur giordum, þviad i þessu Sacramente verdur Skijrnar Saattmaaleñ endurnijadur, sem aadur er sagt, og vier verdum ad Nyju Triggrofar vid Gud, nema vier af fremsta Megne leggium allt Kapp á ad hallda vor Sære. Vid þessum Syndum er flestollum nockud hætt, jafnvel þeim sem ecke eru laangt fra Guds Veige, og þær henda Guds Born a stundum; Eñ um̃ þa vil eg ecke tala, sem eru so Samdauna vordner Raanglætenu, ad þeir ecke þeckia Syndena fyrer Synd, þott þeir vite ad Gud hafe bañad hana, þeir Leidriettast ecke vid Guds Straff og Aløgur, þeir taka Syndena i Forsvar, og vilia riettlæta hana, reidast Guds Pienurum edur og goodum Vinum sijnum, þa þeir aatalder verda. Þeir elska Syndena ecke alleina a sialfum sier, helldur og samsiña þeim er hana giora, Rom. 1. Þad hender Guds Born, ad þad gooda sem þau vilia giora, þad giora þau ecke, Rom. 7. Eñ þesser elska eckert Gott og hafa Gamau af Illu, bæde hiaa sialfum sier og odrum, lockande adra til vondra Verka, og eru i þvi so sem nockurskonar Umbodsmeñ Fiandans, þvi þad er hañs Embætte. Þessa nefner St. Paall, 1. Tim. 4. forbrendar Samvitskur, og mune þeir verda iller Aptsurhvarfs, nema þeim sie i Tijma Grædslu leitad. Nu er eingeñ Efe a þvi ad soddañ Mañeskiur fiñast i Guds Kyrkiu, fyrer þvi verd eg hier um̃ ad tala, þvi þa er Gudleysed komed a hina efstu Troppu, og gietur varla hærra stijged, og eingeñ Hlutur er þeim vijsare eñ eilijft Helvijtis Baal, nema þeir laate sig Leidrietta af Guds Anda. Og er þad ecke noog, Christeñ Madur, ad þu lærer ad þeckia Syndena af Yfervegan Guds Bodorda, edur heñar Haattalag, af þvi sem nu er sagt. Þu aatt þar ad auke ad rañsaka þitt eiged Lijferne, og gaanga ytarlega i Riett vid sialfañ þig. Þad var Olucka vorra fyrstu Forelldra, ad þau lærdu ad þeckia hid Illa, Gen. 3. eñ Gud er svo hagur, ad hañ kañ ad giora gooda Hlute af vondum, og þvi kañ Þecking Illskuñar ad gagna oss til Saaluhiaalpar, þo meir a sialfum oss eñ a odrum. Þad er ecke Mañvant ad þeckia hvad Illt er i añars Fare, eñ sa sem dæmer sialfañ sig, hañ verdur ecke af Drottne dæmdur: Þad skiedur, nær Meñ bera Lijferne sitt, Ord, Giorder og Hugreñingar samañ vid Guds Logmaal, eñ þar hlijfest margur vid, sumer þess vegna, ad þeir ætla, ad þar mune ecke so skarprar Rañsoknar vid þurfa, adrer hins, ad þeir kvijda vid ad ijfa hin fornu Saareñ, þvi þau svijda magnlega, nær þau rañsokud eru med Logmaalsins Brodde, giætande ecke ad þvi, ad soddañ verkar þo epter a fridsamlegañ Avoxt Riettlætesins, Hebr. 12. færa Meñ þvi alla Hlute sier til Umbootar, ecke einasta fyrer odrum, hvad ecke er so ad laa, helldur og fyrer sialfum sier og Doome siñar eigeñ Samvitsku, so ad hañ sem laangt er fra þvi ad elska Gud um̃fram̃ alla Hlute, hañ kallar sig vel hafa giort og afloked þeirre Skylldu, ef hañ les Bæn sijna Kvolld og Morgna, edur syngur honum eirn Psalm til Dijrdar. Saa sem er giarn a Bloot og Svardaga, nefner þad Hreiste yrde. Hañ sem afrækir Guds Hvijldardaga, nefner þad Astundan og Ydiu=

Ydiuseme. Ef Meñ formæla ecke Fodur og Moodur, jafnvel þo þeir sieu þeim Ohlijdnuger i ollu þvi sem þeir þora, og ef Forelldrarner klæda Borneñ og fæda, þo þau lijde ad þau alest upp i ollu Reideleyse, og jafnvel sumer i Skomm og Odygdum, þa þykiast Meñ hafa giort mikeñ Part Skylldu siñar: Saa sem Reideñ er og Heiptrækur, hañ kallar þad Hugprijde. Hiñ Lausláte vill lata Ofkyckanlega Umgeingne heita Mañudleika og Kurteyse. Hiñ Agiarne nefner sig framsijnañ og Forsialañ. Pegar Meñ ecke bera opeñberlega falskañ Vitnisburd edur sveria Lijge uppa siñ Naunga, þykiast Meñ vera skilder vid hid Attunda Bodord, og kañ skie sumer hrædest þo meir Doomarañ eñ Gud, eñ ecke eru Meñ so liwser a þad alltijd ad bera Sañleikanum Vitne. Litla Smaa-Skreytne edur Svigurmæle um siñ Naunga, Lausmælge, Roogburd a millum goodra Vina, edur illt Umtal i Hofdingiaña Eyru, þad reikna Meñ sumer ad ongvu, eñ sumer ad hvorsdaggs Brestum, sem Gud mune audvelldlega stijga framyfer, þott Meñ ydrest þess ecke miog, edur æfe þad ad Gamne sier, epter þad þeir hafe feinged Fyrergiefning Syndaña, athugande ei þad, ad þvilijkt er nærst til ad fordæma Syndarañ, sem fyrer litla edur ongva Synd er hallded. Pvi seiger Lausnareñ: Sa sem uppleyser eitt af þessum miñstu Bodordum, hañ skal miñstur kallast i Himnarijke, Matth. 5. Pad er, hañ skal þar alldrei iñkoma. Paneñ byggia Meñ Odygdunum, Andskotans Dætrum heima-Jordena, sem er Hiartad, af hvoriu framkoma vondar Hugsaner, Mañslog, Hoordoomur, Frillulijfe, Pioofnadur, Falsvitne, Gudlastaner, Matth. 15. Eñ reka Dygdernar, edur riettara ad seigia, Mynder Dygdaña i Hiaaleigurnar, sem eru Læte vor og utvortis Hegdan til þess ad forsvara Heimagarden, og byrtast hvor fyrer odrum, eñ Meñ giæta ecke ad þvi, ad hañ sem Augad hefur skapad, Ps. 94. Hañ sier hvad i Myrkrunum er huled, þvi skylldu Meñ þa vilia fegra sitt Maal fyrer honum? Pvi dylia Meñ Siukdoomeñ fyrer Læknaranum, þvi striwka Meñ Purpura-Litnum yfer hin fwnu Saareñ? þad heiter ad færa Christ i eina Purpura Kaapu, ad dylia fyrer honum Meinsemder sijnar, eñ ætlast þo til Lækningar af honum, eins og þeir lietu sem hañ Konungur være, eñ hielldu hañ þo fyrer Illrædis Mañ. Guds Sonur maa ongvañ Hooru-Farfa lijda a siñe Brwde, ecke meir eñ Gud villde lata bera Skiækiu edur Hunds-Verd iñ i siñ Helgedoom, Deut. 23. Par fyrer sie þad Alyktan þessa mijns Maals, ad þegar þu christeñ Saala ætlar ad trwlofast þijnum Brwdguma i H. Altaresins Sacramento, hvar þu att ad verda eirn Ande med honum, og Limur hañs Lijkama, 1. Cor. 6. þa lat alla Hræsne fiærre vera. Nañsaka þiñ Lifnad, sem adur er sagt, ber eckert i Bæteslaaka fyrer þier hiaa honum sem veit hvad med Mañenum bijr, Joh. 2. Skignst epter hvad þier hefur framfared a Guds Veige sijdañ þu seinast lofader þijnum Frelsara Trygdum, hvort þu hefur tamed þitt illfusa Holld um nockurn Tijma, edur hvort þu hefur fylgt þvi, hvar Lost er a þig stríjdt hefur, og hvoria Atburde þu haft hefur til ad krossfesta hiñ gamla Mañeñ, Rom. 6. Yfervega hvorsu stoor Herra þad er, sem þu modgad hefur, ad hañ hefur Valld til ad kasta Lijfe og Saalu i eilijfañ Elld, Matth. 10. Og þo er hañ so þoleñmoodur og goodgiarn, ad hañ hefur sparad þig og lated allt epter þier midt i Syndum-

i Syndunum, og kañskie valla feinged eitt Packlætis Ord þar fyrer af Muñe þijnum, hvorn þu hefur til alls añars brukad; Hugleid þeirra Dæme, sem ecke hafa meir syndgad eñ þu, hvorsu Gud hefur hegnt a þeim Ovirdingar siñar. Laat so þijna Illsku kieña þier, og þitt Fraghvarf giora þig vitrañ. Peck og hvorsu illt og biturt þad er, ad þu hefur yfergiefed Drottteñ Gud þiñ, Jer. 2. og þegar þu þañeñ giorer, þa gietur þu varla fared a mis vid þad, ad Hiarta þitt brædne i þier so sem añad Vax, af Ihugan Guds Nædar, af Peckingu Syndaña, af Epterbid Helvijtis Pijsla sem þier eru bunar, nema þu ydrest af Hiarta. Eñ vilie ecke hier med ævorkast, þa laat samt ecke af ad bidia Gud um siñ H. Anda, sa ed skape hreint Hiarta i þier, og giefe þier nijañ vissañ Anda, Ps. 51. hvors hañ mæ þier ecke synia vegna siña Fyrerheita, þvi ef Madureñ stood upp a Nættar þele, til ad fæ Vin sijnum þad hañ vidþurfte, Luc. 11. Ef hiñ Ræanglaate Doomare, sem hvorke Ottadest Gud nie Meñ, ef hañ liet skipast vid Prædeidne Eckiuñar, Luc. 18. Ef vier sem vonder erum, kuñum ad giefa Bornum vorum goodar Gææfur, hvad miklu framar mun vor himneske Fader giefa þeim H. Anda sem hañ þar um bidia, Luc. 11. Þetta stendur æfeñlega stodugt, þvi hañ er trwr, sialfum sier kañ hañ ecke ad neita, 2. Tim. 2. Þess heitara sem þetta Angur er, þess þægra er þad Gude, allt fram til þess ad þu taker til ad efast um Guds Nææd, eñ vid þvi er ecke hætt, hañ mun fliootur verda til ad læta Trwna lifna, nær þu ert so a þig komeñ, og sijna þier Krapt sijns Sonar Forþienustu, med ollum hañs Velgiorningum, þa heiter þad so: Sæler eru þeir sem hungra og þyrsta epter Riettlætenu, þvi þeir munu sadder verda, Matth. 5.

Þar fyrer Guds Barn, þu hvors Hiarta hañs Ande hefur sundurmared med Peckingu Syndareñar og Guds Giæsku, þu skallt þess fulloruggur vera, ad hvar sem ad Syndeñ yfergnæfer, þar yfergnæfer Nædeñ myklu framar, Rom. 5. Fyrer þvi, nær þu stendur vid DRottens Bord Raudur af Ovirdingu vegna þiña Synda eins og Ephraim, Jer. 31. Þa lijt Trwareñar Augum æ þad saklausa Guds Lamb, sem burt hefur bored Heimsins Synder, Joh. 1. Hvorn Gud hefur þar fyrer sett til Nædarstools fyrer hañs Blood, Rom. 3. Hañ er Forlijkun ecke einasta fyrer þeirra Synder er lifdu æ hañs Dogum, helldur allrar Veralldareñar Synder, 1. Joh. 3. Þar fyrer er hañ og fyrer þijnar, hvorsu miog sem þu ert hinum verstu Lijtum hladeñ, þvi Harmþrwngeñ og Sundurknosadañ Anda, mun hañ ecke fyrerlijta, Ps. 51. Og til Stadfestu þar um, giefur hañ þier i H. Altaresins Sacramento, þañ sama Lijkama sem broteñ var fyrer þig, seiger Paull hier i Textanum, þad skiede þegar þijnar Synder er hañ bar uppæ Tried, þegar þær mordu hañs Allraheilagasta Lijkama i sundur æ Krossens Gaalga, þegar Ogudlegra Maña Hendur nidurbrutu þad Mustered er hañ sialfur uppbygde aptur æ Pridia Deige, Joh. 2. þier til Riettlætis. Hafe nu hin eilijfa Giæska sparad þig midt i þeim Syndunum sem Krossfestu hañ, þvi mun hañ þa ecke Nædugur vera, þar þu ert æ Veigenum ad hverfa aptur fræ þeim? Eñ þoott ad Ydraneñ og Trweñ sieu fullnoogar til ad odlast Kvittun Syndaña hiæ Gude, þa kañ

þo

þo hvorug þeirra ad standast fyrer utañ nya Hli, Dne, þvi nema so sie, ad nockur hafe fast lega æsett ad sporna vid þeim Glæpum, hverra Miñing ad honum vard so beisk i Ydraneñe, þa æ þad heima hiæ honum er Petur seiger, 2. Epist. 2. Ef ad þeir epter þad þeir hafa umflwed Saurganer Heimsins, fyrer Peckingu DRottens vors JEsu Christi, flækiast i þeim aptur og verda sigrader, þa eru þeirra hin sijdare Kior verre hinum fyrre, þvi betra hefde þeim vered alldrei ad hafa þeckt Veg Riettlætesins, eñ ad þecktum honum ad hverfa fræ þvi helga Bodorde, sem þeim er i Hendur feinged. Eñ þad hender þa, sem seiger i hinum saña Ordshætte, ad Hundureñ geingur aptur til Spijuñar, og þveiged Svijn vellter sier i hinum sama Saur. Nu fyrer þvi ad hier er ecke vid ad dyliast, eñ syndumspillt Nættura er eitt Otamed Dijr, þa er Nædlegt ad taka til ad leggia vid hana Beisled, nockru ædur eñ Meñ fara ad forlijka sig vid Gud i Sacramentenu, nema Meñ hafe þad ædur giort længvaranlega, sem þo mun sialldfeinged. Eingeñ vond Tilhneiging sem ecke er ad nockru Leite deydd, mæ fylgia oss, Christner Meñ, til þessa Bords. Ef Syndeñ lifer i oss, þa erum vier dauder i heñe, eñ eingeñ giefur daudum Mañe ad eta. Petta er andleg Fæda, og þvi hlijtur sa andlegu Lijfe ad lifa, er hana medtaka skal. Brauded og Vijned medtaka aller og þar med Guds Lijkama, eñ þar hiæ er oñur Nautn, um hvoria DRotteñ talar, Joh. 6. Sa sem etur mitt Holld og dreckur mitt Blood, hañ skal ecke Daudañ smacka ad Eilijfu. Heñar verda þeir einer hluttakande er sig hafa verduglega tilreidt, hun skiedur opt fyrer utañ Sacramented, eñ þo æ hun i Sacramentenu hellst ad skie, vilier þu heñar niootande verda, þa siæ til ad þu framkomer skrijddur Brwdkaups Klæde, Matth. 22. Añars verdur ecke af Trwlofuneñe vid hañ Fegursta medal Mañaña Sona, Ps. 45. Pad er ei noog ad hafa um Stundarsaker wthreinsad Hiartad med Sooplimum Ydranareñar, helldur byriar strax ad safna i þad hinum bestu Dygdum, so ef hiñ Ohreine Ande kañ aptur ad hverfa med Sio ødrum sier verre, ad hañ fiñe þad þa ecke toomt, og verde so þitt sijdara argara hinu fyrra, Luc. 11. Veit eg ad þetta er eirn torvelldur Hlutur, þvi þad er su Baraatta mille Holldsins og Andans er gyrnest hvort i moote ødru, Gal. 5. Eñ hvad skulu Meñ seigia? Par sem eingeñ Baraatta er, þar er eingeñ Sigurviñing, þar fyrer sa sem ætlar sier ad uppbyria nijañ Lifnad, hañ legge mest Kapp æ ad briioota þær Gyrnder, sem hañ er mest tilhneigdur. Pier er ecke Okuñugt, ef þu leggur nockurn Hug æ þitt Maal, af hvorium Hlutum þu mest verdur lockadur til ad giora Illt, varast þa hina somu, þoott ei sieu þeir vonder i siaalfum sier. Eingeñ Hertoge strijder leinge einsamañ, hvorsu vitur eda volldugur sem hañ er, og so eru Lesterner, ef þeir eru einer um sig, þa er hægra ad fyrerkoma þeim. Um fram alla Hlute, þa læt Gud siæ, ad þier sie Alvara ad lifa vel, og þa er hañs Adstod vijs, sem þier dregur Pusundsiñum meir eñ aller þijner Atburder, þvi æn mijn megned þier eckert, sagde JEsus vid Læresveinana, Joh. 15. Sa sem ecke hatar Syndena, hañ geingur Overdugur til Guds Bords, eñ sa sem hana hatar, hañ hefur alvarlegañ Asetning til ad læta af heñe, þvi eingeñ vill Umgeingne hafa med þeim sem hañ ad Hatre hefur. Læt Gud siña þetta

hiaa þier, nær han̄ Ranſakar Hiartá þitt, og ſviȷk ei ſiaalfan̄ þig, han̄ gietur þu ecke ſviked. Eg veit þad er Torvelldt ad laata allt aa moote Hollde og Bloode, en̄ hafer þu nockurn Tijma af Hiarta ydraſt og funded til Guds Reide og Samvitſkuñar Veike: Hafe þijnar Synder giort þier nockurn Tijma Hélvijte heitt, þa Raadgaſt um̄ vid ſiaalfan̄ þig, nær þu freiſtadur verdur af Einhvorre Gyrnd, hvort þu eiger ad vin̄a þad til ſkam̄vin̄s Munadar, ad þola ſtrax aa epter ſlijka Kvol. Munde David hafa viliad leika ſier ad ſomu Synd, epter þad han̄ hafde ſo leinge Taaraſt fyrer Gude? Munde Petur ecke helldur hafa i Daudan̄ geinged, en̄ ad afneita Chriſto, helldur en̄ ad lijda ad niju Atolur Samvitſku ſin̄ar, þegar han̄ gieck wt og griet beiſklega? Matth. 26. Ætla þier og ecke þad, ad laata epter þier eirn Breſt, en̄ þioona Gude i hinu, þvi ſa ſem brijtur eitt Bodorded, han̄ er i ollum ſekur, ſeiger Poſtulen̄, Jac. 2. Eingen̄ af þijnum Dygdum kan̄ ad ſtandaſt fyrer Guds Riettlætis Doome, hvi munu þær þa Riettlæta Glæpena? Snijd þvi allt Ogudlegt Athæfe burtu, ſo myked ſem þu fær orkad, en̄ þar ſem þijner Kraptar dvijna, þa tekur Chriſti Forþienuſta vid. Meina og ecke þad ſie noog, ad þu nockra Stund gaanger aa Guds Veige, þvi þeim ſem er trwr allt til Daudans, mun eg giefa Coronu Lijfſins, ſeiger DRotten̄ i Open̄beringar Bookeñe, 2. C. Og eg vil en̄ framar ſeigia: Ad þad vill helldur fordæma þig, en̄ Riettlæta, ad þu hefur einhvorn Tijma Gude þioonad, ef þu hverfur þar fraa aptur, þvi þad er Teikn til þeſs ad Gud hefur lient þier ſo mykla Krapta, ad þu gietur geinged hin̄ rietta Veg ſem til Lijfſins liggur, verdur ſo Skullden̄ hiaa þier, en̄ ecke hiaa Gude. Um̄fram̄ alla Hlute ſiaa til ad þu Otteſt han̄ og elſker, þa munt þu ongvan̄ Saattmaala giora vid han̄s Ovine, ſem eru Holldeð, Heimuren̄ og Dioful̄en̄, helldur munu allar Chriſtelegar Dygder ſiaalfkrafa ſpretta i Akre Hiarta þijns, eins og Korned vex fyrer utan̄ Man̄ſins Omak, þa Sædenu er i Jordena kaſtad; Og þad er ſa einaſte og beinaſte Vegur til ad lifa Gudrækelega, og ſa ſem aa honum er, fer alldrei villur Vegar. Nu hefe eg einfalldlega ſagt hid hellſta er þeim byriar ad hugleida ſem vilia verduglega til Guds Bords gaanga, en̄ eg hefe ſagt þad Bornum og faafroodum Mon̄um, hina ſem vijſare eru og kun̄a Guds Veg, þa næger ad min̄a aa Chriſti Ord, er han̄ ſagde: Luc. 12. Sa Pion er veit ſijns Herra Vilia og giorer han̄ ecke, han̄ mun morgum Hoggum ſleigen̄ verda. En̄ þu ſem Foornfærdur ert fyrer vorra Synda Skulld HErra JEſu Chriſte, Styrk þu oſs bæde i þeſſu og ollu odru Verke Saaluhiaalpar vorrar. Bænheyr þad vor Frelſare; Hvorium med Fodur og H. Anda ſie Magt og Vellde, Lof, Heidur og Prijs um̄ Allder, Amen.

A Føstudagen̄ Lǽnga.

Exordium.

EIngre Skiepnu ſin̄e hefur Guds Giæſka meira veitt en̄ Syndugum̄ Man̄e, og varla er þo nockur Tregare til ad þeckia han̄s Giæſku. Þegar Adam hafde eckert a moote Gude giort, og ecke af honum þeiged nema Skøpunena, og ſo Vallð yfer hinum odrum Skiepnum a Jordun̄e, þa er Lijklegt ad eingen̄ Hlutur hafe honum In̄dælle vered, en̄ ad lofa ſin̄ Skapara, og

 gledia

gledia ſig i Undran hañs Daaſemdarverka ; Eñ ſijdañ Gud hønum meira veitte i Fyrergiefnin-
gu Syndaña, og Fyrerheite þeſſ Bleſſada Kvinnuñar Sædis, Gen. 3. Pa eru Adams Nidiar
bitner fraa þeim Hlutum ſem heyra til Guds Dijrdar. Heilager Einglar ſem fraſne fyrer høn-
um ſtanda, hafa einaſta hiñ Dijrdlega Skapnad og Sæla-Viſt med Gude af hañs Hende þeig-
ed. Guds Sonur hefur Abrahams Sæde, eñ ecke Pa uppaa ſig teked, Heb. 2. Samt eru þeir
Pioonuſtuſamer Andar, Hebr. 1. Eñ Madureñ hvørn Gud hefur ſkapad, Skapadañ Endur-
leyſt, Endurleyſtañ Endurgieted, Endurgieteñ med JEſu Hollde og Bloode mettad og dryck-
iad, og uppliijſt med ſijnum Aſtgiøfum, hønum ſiñſt lijted þar til, og er nærſta Toomlaatur i
ſiñe Guds Pioonuſtu. Einglar komu og þioonudu Chriſto i hañs Mañdoome, Matth. 4. Eñ
hañs Foolk villde ecke þioona hønum ; Eingelleñ bodade hañs Gietnad, þeir prijſudu hañs Fæd-
ingu, Luc. 1. og 2. Eingelleñ kom af Himne og ſtyrkte hañ i Kvølene, Luc. 21. Eñ hañs Eig-
eñ giørdu hañs Saalu hryggva allt i Daudañ. Einglarner bodudu hañs Upprifu hiaa Grøf-
eñe, Eñ hañs Foolk og Preſtarner keyptu Lijwgvotta til ad mootſeigia heñe, Matth. 28. Oll
Skiepnañ mæner med wtriettu Høfde epter Guds Barna Auglijſingu, ſeiger Paulus, Rom. 8. Og
hun ſtynur til ſamans, og er til ſamans ſo ſem i Barnburde. Fyrer vora Skulld er Jørdeñ bølvud; Fyr-
er vora Skulld maa hun Pyrna og Piſila bera, Gen. 3. Fyrer vora Skulld er hun Prældoomen-
um underokud; Eñ i øllu þeſſu auglijſer hun þo Dijrd ſijns Skapara, hvørn Madureñ Van-
virder med Opacklæte og vondum Verkum. Ef ad þeſſer þegdu, þa mundu Steinarner bræd-
lega hroopa, ſagde Frelſareñ vid Gydinga, þa Børneñ ſwngu Hoſiaña, Matth. 21. O! Herra
Gud, Høfdu Steinarner Orſøk til ad hroopa þa Chriſtur Iñreid til Jeruſalem? Hvad høfdu
þeir ecke þegar hañ var af Jeruſalem ſo ſem Bølvan wtrekeñ? Ef Dauder Hluter maattu vat-
na vid, þa Lijſſins HErra kom til ſiñar Arfleifdar, Hvad maattu þeir ecke þegar Lijfed doo a
Kroſſenum? Skylldu Muſtereſins Vegger hafa giefed Hliood af ſier, hefdu Børneñ þagad? Hvad
var þa øll Verølldeñ ecke ſkylldug ad giøra, þar aller løſtudu, hæddu og bryxludu, og a Kroſſ-
ens Gaalga negldu heñar Skapara? Petta hroopar øll Natturañ fyrer O-Packlaatu og O-Gud-
legu Mañkyne a Pijſlar-Deige allrar Veralldareñar Lauſnara, þvi ſampijneſt hun ſijnum Ska-
para i hañs Pijnu, ſo ſem ecke hefde hun Nænu a ad giøra ſijns Embættis Skylldu, þar Mañ-
eſkiañ var ſo Aſſiña, ad hun Aflijfade ſiñ Lijfgiafara. Peſſe Natturuñar Umbrot hefe eg aſett
i Dag fyrer ydrum Kiærleika ad yfervega. Og vilium vier þar fyrer i þetta Siñ Hugleida þau
ſierlegußu Furduverk ſem ad ſkiedu i Pijnu vors Endurlauſnara, med þeim Lærdoomum ſem vier
oſſ til Huggunar og Aminingar taka meigum þar af. Styrk oſſ til þeſſa Verks, O! Gud i JE-
ſu Nafne, AMEN.

Utleggingeñ.

PAr urdu Myrkur yfer alla Jørdena, og Sooleñ miſte ſijna Byrtu, ſeiger i Textan-
um. Hvort þeſſe Formyrkvan hafe einaſta ſkied i Gydinga Lande, edur yfer all-
añ Heimeñ, vil eg i þetta ſiñ ecke faa mier til Orda. Vier vilium alleinaſta færa oſs i
Nit þetta Daaſemdarverk, til Gudrækelegrar Umþeinkingar, vitande ad þetta ſo vel
ſem aller Guds Giørningar eru ſkieder oſſ til Lærdooms. Hvorſu maatte hid bleſſada
Heimſins Lioos lijſa Mønunum, þar Mañaña Endurlauſnare var Kvaleñ, og þad
ſkiæra Lioos ſem upplijſer alla Meñ ſem koma i þeñañ Heim, Joh. 1. took under ad gañ-
ga? Sool Riettlæteſins, Mal. 4. var ſiñe Undergøngu nærre, þar Daudans Skug-
ga took til ad ſlaa yfer þau allra Helguſtu Augu ſem ad eru þuſundſiñum ſkiærare eñ
Sooleñ, Syr. 23. þvi var þeſſ øll Von, ad hin Natturlega ſkamadeſt ſijn ad lijſa.
Pegar Meñ ſiaa eirn vidurſtyggelegañ Hlut ſem aller blygdaſt vid Augunum ad lijta,
þa ſnua Meñ ſier undañ, edur jafnvel byrgia fyrer Augu ſier. Soolena kalla ſpaker
Meñ

Men̄ Auga Heimsins, hun hefur alldrei so blygdunarlaust Verk yfer ſkined sem þetta, ad Gudlauser Heidingiar og Hardsvijrader Gydingar toku Konung Dijrdaren̄ar af Lijfe, þar sialfst Lijfed var aflijfad, þar Daudans Daude mætte Dauda deya, Os. 13. þar Dagureñ vard ad Nottu Myrkrañа Verka, þvi byrger Nætturañ fyrer Augu sier, ad hun ei ſkyllde horfa a, ad Nætturuñar Herra være þañeñ af Dogum rædeñ. J mikelle Sorg og Harmkvælum plogudu Judar ad byrgia sijnar Asiæner. David gieck med huldu Hofde yfer um̄ Lækeñ Cidron, 2.Sam. 15. So seiger Micheas 3. Cap. Siæendurner munu til Skam̄ar verda, og Spaſagnararner blygdast, og þeir munu aller byrgia sijnar Asionur, þvi þar er ei Andsvar fra Drottne. Hier byrger Himeneñ sitt Andlit, og þoler þar ecke yfer, ad hañ sem uppfyller bæde Himen og Jord, 1. Reg. 8. Hañ i hvors Auglite Himnaña Himnar ecke eru hreiner, Job. 15. jæ, hvors Hæsæte ad Himeneñ er, Es.66. hañ ſkule a siñe Footſkør einum Madke og ecke Mañe lijkur verda, Ps. 22. Formyrkvun Soolareñar orsakast þar af (epter þvi sem hiner Vijsu seigia) ad Tungled geingur a mille Solareñar og Jardareñar. Po ſkiede þad ecke i þessare Formyrkvan, þar Tungled var i siñe Fyllingu, hvar fyrer hun var a moote Nætturuñe, þvi giefur þetta mier Orsøk til ad þeinkia þar um̄, ad vorar daudlegar Jllgiorder settu sig a mille Christi Mañdooms i Pijnuñe, og þess blijda Auglits Fodursins, hvor ad er Sool þeirrar Himneſku Jerusalem, Apoc. 21. so ad Geyslar hañs Fodurlegrar Elſku, nædu ecke ad ſkijna i giegnum þær, yfer þañ Elſkulegasta Guds, og sw Velþocknan sem hañ hefur i sijnum Eingietna Syne, Matth. 3. um̄hversdest, ef so mætte ad Orde komast, i hiñ stoora Byrdar Pwnga hañs Reide, hvor ed kvalde Jesu blessadañ Lijkama og Sææl allt til Daudans. Siæ hier, christeñ Madur, hañ brenheita Kiærleika lifanda Guds, sem hañ hefur elſkad þig med þegar þu varst hañs Ovinur, Rom. 5. Er ecke þetta ſkied til þess ad þijnar Synder ecke adſkilie þiñ Gud og þig? Es. 59. Og þegar ad Skugge Myrkraña Verka og hiner fwlu Dampar þiña Jllgiorda og Bodorda Brota stijga upp i Himeneñ fyrer hiñ riettlæta Doomara, ad Christur med siñe Forþienustu afmæde þær þa so sem añad Sky, Es. 44. og kaste þeim i Hafsins Diup, so þeirra ecke ad eilijfu miñst verde, Mich. 7. Um̄ þessa Formyrkvañ spæer Amos i 8.C. a þeñañ Hætt. A þeim Tijma vil eg læta Soolena undergæanga um̄ Middeige, og allt Landed myrkt verda a Deigenum. Miñ Herra Jesu, þvi munde ecke þad blessada Lioos Veralldareñar iñebyrgia siñ Liooma, þar Lioome Fodursins Dijrdar, og Jmynd hañs Guddoomlegrar Persoonu tæmde sialfañ sig, so sem Paulus ad Orde kiemst, Phil.2. og Guddoomureñ (so ad seigia) hulde sitt Auglit fyrer Mañdoomenum þegar Christur leid. Pvi ſkyllde ecke Landed myrkt verda? þegar Lijfsins Trie, hvors Blod ad þiena til Heidingiaña Lækningar, Apoc. 22. var af heidneña Mañа Myſkunarlausum Hondum upprætt af Lande lifande Mañа. Epter þad mikla Myrkur, sem ſkiede fordum i Ægyptalande, Exod. 10. þa fylgde Jsraels Sona Frelsun og Utleidsla af þvi Prældooms Hwseпu, eñ þessum̄ Myrkrum hefur fylgt eitt eilijft Frelse fra Syndareñar Prældoome. Epter Myrkureñ i Ægyptalande kom Slætrun

run Paaskalambsins, Exod. 12. en̄ i þessum Myrkrum verdur þad saña Paaskalamb slaatrad a Krossens Altare, sem ber allar Veralldareñar Synder, Joh. 1. Gydingar høfdu beded Christum um̄ Teikn af Himne, Luc. 11. Siaa hier er eitt Teikn sem skied er i Augum allrar Veralldareñar. Hvilijkur mun hañ vera i Dijrdeñe, sem so er kroptugur i Pijnuñe? Hvor mun hañ vera lifande, sem er so Volldugur deyande? Hvad øblugur mun hañ Drottnande, er so drottnar yfer hinum miklu Høfudskiepnum i Mynd eins Pioons lijdande? J Exod. B. 10. C. skipade Drotteñ Gud Moysi ad upprietta sijna Hønd til Himens, ad þar yrde Myrkur yfer allt Landed, og þar vard Myrkur og Poka i Egyptalande um̄ þriaa Daga, so eirn Madur saa ecke siñ Broodur, en̄ øllum Jsraels Sonum var lioost i þeirra Hybijlum: En̄ siaaed, hier er meir en̄ Moyses, hier er Jesus Sonur Guds lifanda, hañ utbreider baadar sijnar Hendur a moote Himnum a Krossens Trie, hier verdur Myrkur yfer allt Landed um̄ þriar Stunder: en̄ i þessu Myrkre hefur øllum andlegum Jsraels Sonum uppruñed eitt skiært og sañarlegt Lioos, so eirn Brooder þarf ei ødrum ad kieña, helldur verda þeir aller af Gude lærder, Jer. 31. og aller þeir ed a Jesum Christum trwa, hvor ed gaf sitt Lijf wt fyrer sijna Brædur, þeckia hvor añañ fyrer Systur og Brædur, og eru eitt Jñbyrdis so sem hañ og Sadereñ eru eitt, Joh. 17. O! Herra Gud, hvad skal eg hier til seigia? Eg vil bruka þad sama Orda Tiltæke sem Jeremias i 2. Cap. brukar yfer Syndum Jsraels Følks, seigiande: Himeneñ skyllde grwa þar yfer, hrædast og skielfast mikelega. Hier sijnest mier ad Himeneñ og Himnaña Kraptar giøre af Alvøru þessa Befalning Drotteñs. En̄ þu, christeñ Madur, sem ert hin veikasta Boola af Floode þessarar Veralldar, kiemur þier ecke til Hugar ad byrgia þitt Andlit sem er fullt af Ovirdingu, þegar þu heyrer ad Sooleñ sem Daglega uppreñur yfer þier Raanglaatum, Matth. 5. Hun sortnar i þijns Skapara herfelegustu Nidurlægingu? Veitst þu ecke hvad St. Paall seiger? Eph. 5. Pier vorud fordum Myrkur, en̄ nu erud þier Lioos i Drottne gaanged so sem Liossins Børn. J þessum miklu Myrkrum sem þu heyrer i Dag vera talad um̄, hefur Leonid af Kyne Juda, Apoc. 5. Myrkraña Høfdingia sigrad og Herleidinguna ad Herfaange teked, Eph. 4. og þig sem eilijflega aatter ad kveliast i ytstu Myrkrum med Op og Tañagnijstran, þrifed ut af þeirre Grifiuñe, hvar eckert Vatn var inne, Zach. 9. Paulus skrifade þesse Ord til þeirra i Epheso, sem af Heidingium høfdu Christner giørst. Pu ert og christeñ af Heidingium komeñ, hvorier af Gude eckert vissu. Seig mier; Hefur þu aflagt Verkeñ Myrkraña, sijdañ þu heyrder Jesum a Krossen fyrer þig uppheingdañ? Pegar þu les ad þu skuler Ottast og Elska Gud, en̄ fremur þo aan Um̄þeinkingar þad hønum vest lijkar, sem er syndugt Athæfe, eru ecke þad Myrkraña Verk? Pegar þu hugsar Jllt i þijnu Hiarta og fremur allar Odaader under Skyne Meynleysesins og Gudhrædsluñar, en̄ veitst þo ad hañ sier hvad i Myrkrunum er hulled, Syr 23. Heiter þad ecke ad vilia blinda hañ, sem Augad hefur skapad? Pa þu sier eirn Vesæling Naud lijda, sem eins miked færde iñ i Heimeñ og þu, og allt eins miked mun burtu bera, en̄ þu byrger þijn Augu fyrer hønum, og stijngur þau helldur wt, en̄

en̄ ad þu skuler sia Aumur a hönum, er þa ecke æred myrkt fyrer Augum þier? Þegar einum geingur i Vil, og han̄s Lucka er þier þo eingen̄ Afdrattur, en̄ þitt Hiarta grenist yfer þvi, og þu ert Nánngeygdur af hans Velgeingne, munt þu þa fyrer Myrkre þin̄ar Ofundar, gieta ratad þan̄ Veg sem Guds Born feta eiga in̄ til Lijfsins? Þegar þu elskar þijn eigen̄ Lijte, og Bialken̄ i þijnu Auga skygger a alla þijna Klæke, en̄ Flijsen̄ i Náungan̄s Auga, er þier ávallt fyrer Siooonum, Matth. 7. Er þad ecke Svartnætte eigen̄ Poottans? Þegar einhvor af Man̄legum Veikleika giörer edur talar þier nockud a moote, en̄ þu siest ecke fyrer, jafnvel ad voga þin̄e eigen̄ Velferd hönum til Olucku, mun þa ecke Myrkur Foolskun̄ar aptur byrgia þijn Augu, so þau gáe ecke ad, ad sam̄a Stund verde Hönd Högge feigen̄? Þegar Satan hefur þig uppa eitt ofurhátt Fiall, og sijner þier öll Rijke Veralldaren̄ar og þeirra Dijrd, Matth. 4. en̄ þu veitst upp yfer þier stendur Drotten̄ Gud þin̄, sem þu alleina átt a d tilbidia, munu þa ecke ren̄a a þig tvær Grijmur, hvorium helldur þu eiger ad þiena Gude edur Mam̄on? Ecke munu þeir aller vera, sem med goodre Samvitsku hroosa kun̄e, ad ecke hafe vorded myrkt fyrer Augum sier i þvilijku Tilfelle. Þegar dæma á mille Broodur og Broodur, a millum Bloods og Bloods, en̄ hin̄ Vollduge ber Fie i Doomen̄, eda Otten̄ kvelur, eda Vinattan̄ kytlar þa Hönd, sem á Sverdenu helldur; Mun þa ei Andskoten̄ setia Brillur uppa Riettarans Naser, so han̄ ecke fáe ram̄ad þan̄ Höggstad sem han̄ ætte? Villdum vier nu ren̄a vorum Augum frá Giálijfe Veralldar þessarar um̄ stundarsaker, og bera þesse Verk saman̄ vid Lioos Guds heilögu Orda, þa þyker mier ecke Olijklegt ad Andlit vorrar Samvitsku munde rodna fyrer Gude. Med hvorium Augum skal eg lijta þin̄ Broodur Joab, sagde Abner fordum Daga, þegar Hasael ran̄ epter hönum i Bardaganum, ef ad eg slæ þig i Hel? 2. Sam. 2. En̄ hvoriu vilium vier Gude eilijfum Konunge og alleina rijkum svara, þar vier höfum han̄s Son Krossfestan̄? og fyrer vor Myrkra Verk, er Magt Myrkran̄a yfer han̄ komen̄. Munum vier þora helldur en̄ Tollheimtumaduren̄, Luc. 18. ad lypta Augum vorum upp til Himens? Munum vier diarfare verda en̄ vor Fader Adam? Sá er falde sig fyrer Gude, og þorde ecke ad lijta han̄s Auglit, Gen. 3. Þar fyrer, christen̄ Madur, kan̄ast þar vid, ad þier ber Blygdun þijns Andlitis, en̄ hönum ber Dijrden̄ og Heidren̄, Dan. 9.

J An̄an̄ Máta seiger Pijslar-Sagan̄, Ad Fortiallded i Musterenu hafe i Sundurrifnad frá Ofan̄verdu, Allt Nidur i Giegn. Von var ad þad Mustered sem var med Höndum giört, munde ei standast þa Ogn, ad hid Dijrdlega Mustere han̄s Lijkama var nidurbroted, Joh. 2. Þetta Fortialld adskyllde þad Allra-Heilagasta frá sialfu Musterenu, hvar in̄e var á Dögum Salomonis, Sáttmáls-Orken̄, Nádarstoollen̄ og Vondur Aaronis, sem voru Skugge epterkomande Giæda, Heb. 9. Þvi sundur-rifnar Fortialldet, ad Skuggen̄ yrde burttekin̄, þar vier höfum sialfa Hlutena. Ork Sáttmálans mille Guds og Man̄a var uppfest á Krossens Trie. JEsus sem er eirn Nádar-Stooll i sijnu Bloode, Rom. 3. var hier öllum giefen̄. Kvisturen̄ af Root Jesse var bloomgadur, Es. 11. Lijfsins Braud var af Himnum ofankomed

 komed

komed og øllum framboded, so ad hvor sem æte þar af, skyllde ei Daudann smacka ad Eilijfu, Joh. 6. Jnn fyrer Fortiallded i þad Allra-Helgasta, mætte ei gaanga nema hinn Ædste Kiennemann Eitt Sinn a Are, enn þad rifnar hier i sundur, til ad audsijna þar med, ad hinn Ædste Biskup vorra Saalna, er fyrer sitt eiged Blood, Einusinne inngeingenn i þad Allra-Helgasta, ad ætvegadre eilijfre Endurlausn, Ebr. 9. Þar fyrer er oss nu þad Allra-Helgasta opnad, sem er i Himnenum, so vier høfum frijann Tilgaang til þess Himneska Naadar-Stools, af hvors Fyllingu vier høfum aller medteked Naad fyrer Naad, Joh. 1. Ei mætte Almuge Manna inngaanga fyrer Fortiallded i Musterenu, Levit. 16. enn hier er þad sundur-rifed fyrer hanns Dauda, sem hefur fullnægt Løgmaalenu, og lided fyrer þad, sem vier med vorum Syndum høfdum forskulldad, so ad hvør eirn Riett-trwadur er Guds Kiennemadur i sijnu Hiarta, Apoc. 1. sem er hanns Mustere. Hann hefur Fortiallded i sundur-rifed, og þar med i burtu teked þann Veggenn, sem mille var, og giort eitt af baadum, Eph. 2. so þar yrde eitt Sauda-Hws og eirn Hyrder, Joh 10. Og ei være framar Kall edur Kona, Þræll nie Frelsinge, Gydingur nie Griskur, helldur aller eitt i Christo JEsu, Gal. 3. Kiennemanna-Høfdingenn hafde ædur rifed sijn Klæde a moote Guds Bode, er hann kiennde Frelsaranum Gudlostun: Enn Gud Allsheriar uppa þad hann audsijnde, ad hann og hanns Selskapur væru seker i þeirre Ohæfu, hann lætur Fortiallded sundur-rifna. Þesse Atburdur ætte nu ad kienna oss mijner Elskanleger, ad sundur-rijfa ecke vor Klæde, helldur Hiortu vor med heitre Ydran, Joel. 2. Giæt ad syndug Manneskia, hvad Ovidurkvæmelegt þad er, ad þinn Lausnare haanger a hinum smaanarlegasta Krossens Gaalga. Hanns Hørund er sundurslited af Hwdstrokunum, sundurmared af Hoggunum, sundur-rifed af Þyrne-Broddum, sundur stwnged af Nøglunum, sundurflakande af Saarum og Benium, og Loksins sundurkramed, sundurkreist og sundurmared af Guds Elldlegum Reide-Svipum og Obærelegum Þwnga þinna Synda, sem hann hefur bored og Hegningarennar sem a honum laa, uppa þad þu hefder Fridenn, Es. 53. Þegar þu villt þetta fyrer þier virda, þa mætte þier under eins til Hugar koma, ad draga þa Skijluna fraa Augum Saalar þinnar, sem þar leinge hefur fyrerhaanged, og glepur so fyrer þijnum innra Manne, ad þu þecker hvorke Gud nie sialfann þig. Villt þu vera Guds andlegur Kiennemadur i þijnu Hiarta, sem ad er hanns Mustere, þa byriar þier ad athuga i hvada Herberge hann vill bwa, sem er i einu sundurknosudu Hiarta, Es. 57. Foorner Gamla Testamentesins eru ad sønnu fyrer JEsu dijrmætu Foorn a Krossens Altare afmaadar og ad øngvu giordar, enn þar fyrer skallt þu ecke meina, ad þu eiger øngva Skulld Gude ad giallda. Enn hvilijkt er þad Offred sem hønum þocknast? Þar seiger David fraa i Ps. 40. Blood Uxanna og Hafranna þocknast þier ecke: Enn harmþrwngenn og sundurknosadann Anda munt þu ecke fyrerlijta, Ps. 51. J Pridia Mæta seigia Gudspiallamennerner, Ad Jordenn Hafe Skolfed. Hvad hrædelegur hefur Jardskiaalfte þesse vered, Born mijn? Þar ecke einasta Fialled Golgatha, a hvoriu ad stood DRottens Kross, helldur øll Verølldenn hefur leiked a Reideskiaalfe. Plinius eirn

eirn heideñ Madur seiger fra, ad a Valldstiornar Døgum Tiberii Keysara um̃ þetta Skeid, hafe 14. Stader i Gricklande og i þeirre miñe Asia i Gruñ nidur falled, hvorra Nofn Cornelius Tacitus i añare Book siña Añala oll upptelur. Hefur nu þesse skielfelege Jardskialfte vered eitt Teikn Guds Allmattugs Heiptar Reide, þar hañs Eingieteñ Sonur, i hvorium honum alleina velþocknast, Matth. 3. er fyrer añarlegar Synder af hinum synduguſtu so hardlega wtleikeñ, þad giefur Messias til Vitundar i Ps. 18. med þessare Harma-Klogun: Daudans Angist hefur um̃krijngt mig, og Belials Becker hafa Ognad mier; Eg kallade til DRottens, og Jordeñ titrade og skalf, og Grundvollur Fiallaña hrærdest og um̃turnadest, þvi hañ vard reidur. O! miñ HErra Gud, hvad stoor er þijn Poleñmæde yfer Syndeñe og Ogudlegu Mañaña Athæfe? Hier gieck so mykel Ognan a, ad Jordeñ gat ecke stadest under þeim Pwn-ga, þa heñar Skapare leid. Natturañ took ad glidna i sundur, þvi þær Hendurnar voru a Krosseñ negldar, sem vega heñar Pwnga med einum Fijngre og iñelykia Siaf-ar Hafed i sijnum Hnefa, Es. 45. Hañ ber alla Hlute med Orde sijns Kraptar, Ebr. 1. Pvi skylldu þa ecke aller Hluter sundurbresta, þa hañ sem hefur Ord eilijfs Lijfs, Joh. 6. matte deya? Pegar Logmaled var Fordum wtgiefed, þa skalf Jordeñ, og Fiolleñ bifudust og titrudu eins og eitt Stra, Exod. 19. Eñ sia, hier liggur oll Log-malsins Bolvan a þeim, sem Logmaled hafde wtgiefed, eñ hafde þo i allañ Mata uppfyllt Logmaled. Pvi skielfur Jordeñ af Ognan, ad su Handskrifteñ sem moote oss var, er boreñ uppa Tried, og a Krosseñ negld, Col. 2. eñ Evangelium, sem er Kraptur Guds til Saluhialpar, ollum þeim sem trwa, Rom. 1. er hier underskrifad med hañs Bloode, sem vordeñ er Bolvan fyrer oss, Gal. 3. Core, Datan og Abir-am mogludu moote Gude, þar fyrer urdu þeir lifande i Jordena nidur ad fara, Num. 16. Eñ meire Mootmæle hefur þu hier þolad miñ HErra JEsu, þvi er ei ad furda, þo Jordeñ opne sig, og bioode sig til ad svelgia þa Ogudlegu Skalka, sem þad Saklausa Guds Lamb høfdu a Krosseñ neglt? Eñ hier siaum vier ad þitt Blood er Forlijkun fyrer allar Veralldareñar Synder, ad þijnum Kvolurum hefur þyrmt vered fyrer þijna Bæn i þiñe bitru Pijnu, Luc. 23. Eñ Natturañ ma sampijnast sijnum Gude. Peir høfdu hroopad til Forna, Krossfestu hañ, Krossfestu hañ, eñ hier opnar Jordeñ siñ Muñ til ad kuñgiora þitt Sakleyse og aklaga Gydinga. Pegar Adam neytte þess forbodna Avaxtar Jardareñar, þa var Jorduñe bolvad, Gen. 3. Eñ su Bol-van linadest fyrer þess Fyrerheitna Sædis Skulld. Nu ma sijnast ad Jordeñ, þar hiñ Añar Adam, sem er DRotteñ af Himne, var pijndur a heñe, ad hun kvijde vid ad heñe verde ad nyu bolvad med eilijfre Bolvan. O! HErra Himneske Fader, Fader allrar Nadar og Myskunseme, vier meigum jata þad um̃ oss, sem Jeremias seiger i 5. Cap. Ad vier høfum hardar Asioonur, so sem eirn Steirn, og vilium ecke um̃venda oss. Vor Hiortu eru hardare eñ Klettur, þar Biorgeñ i sundur klofna og Jordeñ skielfur, eñ oss kiemur ei til Hugar ad lata oss Ogna þær Synder, sem hafa þiñ Son Krossfestañ. Grafer Framlideña Lukust Upp; Eñ vier erum so dauder i Syndun-

um

um, og so diupt nidur grafnar i Ranglæted, ad vier faaum ei rised upp wr hiñe fwlu Grof Hollds og Bloods a mootevorum HErra. Af þijns Eingietens Sonar Sijdu, sem er Hella vors Hiaalprædis, wtreñur Blood og Vatn, Joh. 19. Eñ af vorum Augum gietur ei stocked eitt Ydranar Taar.

Jordeñ Skalf Og Biorgeñ i sundur klofnudu a Pijnu Deige vors Herra. O! hvad meiga vor Hiortu vera Steinum hardare, þar Miñing Drottens Dauda, er vier holldum a þessum Deige, kañ þau ecke ad mykia til Ydranar og Apturhvarfs fra Ogudlegu Athæfe. O! hvad stoor Munur er þo a millum Guds og Maña, ad hañs Hiarta brestur yfer einum ydrande Syndara, so hañ hlijtur honum Mykunsamur ad vera, Jer. 31. eñ Syndarans Hiarta er so Obifañlegt, ad Jesu dijrmæta Blood, fyrer hvoriu oll Verollldeñ liek a Reideskaalse, þad fær ecke orkad þvi, ad Madureñ graate sijna Synd fyrer Gude. O! þu almaattuge Gud sem alla Hlute kant framar ad giora, eñ vier kuñum ad hugsa edur mæla, Eph. 3. Umskier þu vor Eyru og Hiortu med Sverde þiña H. Orda, so ad þau meige fiña til Synda siña og Christi bitru Kvalar: Laat oss medañ Naadartijmeñ eñ nu yferstendur þeinkia þar til, ad hañ mun aptur koma i Skyum Himens med Magt og miklu Vellde, Ellldureñ mun breña fyrer hañs Auglite, i hvorium Himnarner munu forgaanga, med stoor Brestum, og Hofudskiepnurnar af Hita braadna, aadur eñ allt þetta skier, 2. Pet. 3. O! Herra Gud; Gief oss þa ad vier upphefium vor Hofud, so ad vier þeckium vorn Vitiunar Tijma, so vier lærum ad fela oss i Biargskorunum, sem eru blessadar Under þijns Eingietens Sonar, og þar i dyliast medañ Reideñ fram hiaa geingur, Es. 26. svo ad vier a þeirre vondu Tijd mættum fraskilder þeim Ogudlegu, er Jesum ad nyu Krossfesta og Footroda hañs Blood, Hebr. 10. Þvo vorn Skrwda i Lambsins Bloode, Apoc. 7. og med þvi dijrdlega Skarte iñgaanga i hañs Brwdkaup og þa himnesku Jerusalem, til ad lofa þig Eilijflega, þu Haaleita Guddoomsins Preñing. Þad veite oss Gud Fader, Sonur og H. Ande fyrer Christi blessada Forþienustu, A M E N.

A Paaska Dageñ.

Gudspialled, Marc. 16. Cap.

OG þa ed Þvott-Dagureñ var umlideñ, keyptu þær Maria Magdalena, og Maria Jacobi og Salome, dijrdleg Smyrsl, ad þær kiæme og smyrde JEsum. Og miøg sneiña Morguns eirn Þvott-Dagaña, Komu þær til Grafareñar um Soolar Uppruna. Og þær sogdu sijn a mille: Hvør mun vellta fyrer oss Steinenum af Grafarmuñanum? Og sem þær litu þaangad, saau þær ad Steirneñ var afvelltur. Eñ hañ var ad søñu nærsta mykell. Og þær geingu iñ i Grøfena, og saau eitt Ungmeñe sitia til hægre Hlidar,

Klidar, skrijddañ sijdu Klæde hvijtu, og þær urdu Ottaslegnar. Eñ hañ sagde til þeirra: Eige skulud þier hrædast. Þier leited ad hinum Krossfesta JEsu af Nazareth, hañ er Uppriseñ, og er ecke hier. Siaaed þañ Stad hvar þeir løgdu hañ; Helldur fared þier burt og seiged hañs Læresveinum og Petre, ad hañ mune gaanga fyrer ydur i Galilæam. Þar munud þier siaa hañ, so sem hañ sagde ydur.

Exordium.

SA STeirn sem Uppbyggendur hafa burtu kastad, Hañ er vordeñ ad Høfde Hyrningar, af DRottne er þesse, og er Undarlegur fyrer Møñum, A þessum Deige hefur DRotteñ þad giørt, Fognum og verum Glader a hønum, seiger David Konungur, Psalm. 118. Ad þetta Kvæde sie ordt uñ Mañkynsins Frelsara, vottar siaalfur hañ, Matth 21. Er hañ þijder þeñañ Spaadoom uppa sig, hvør og so i hañs Dauda og Upprisu ad øllu Leite fraamkomeñ er. Hvørneñ þeir hafe hønum burtkastad, þad høfum vier heyrt a nuulidnum Føstu Tijma. Eñ hefde DRotteñ ad eins vort auma Holld og Blood uppa sig teked, og daaed i þvi sama fyrer allar Veralldareñar Synder, þa hefde hañ ad søñu ad fullu løked þa Skulld er vier aattum Gude ad giallda, Þar fyrer sagde hañ under sitt Andlaat, haangande a Krossenum, ad þad Fullkomnad være, Joh, 19. Eñ ecke vorum vier vijsser i þvi, ad hañ hefde gollded fyrer oss hiñ Sijdarsta Pening, nema hañ hefde af Fiøtrum Daudans leystur vered, og þad sama kuñgiøra laated, og siaalfur sig opeñberad, Og þvi kalla eg þad riett sagt, ad JEsus Christus sie ad Høfde Hyrningar vorden i siñe Dijrdlegu Upprisu. A þessum Deige hefur DROTTeñ þad giørt, seiger Skaallded, Fognum þvi og verum glader a hønum: Eckert hefur oss þvilijkt til Kiæte bored, Guds Børn, og eingeñ Sool hefur oss fegre uppruñed eñ þesse. Adra Daga giører hin Naatturlega Sooleñ med siñe Uppraas; Eñ þeñañ Sool Riettlætesins siaalf, er hina skapad hefur. Þegar Sooleñ uppreñur, formyrkvar hun hin øñur Himentungleñ med Naalægd siñar Byrtu; Eñ þegar hin Blessada Sool Riettlætesins under gieck i hinu bitra Dauda Strijde, þa giørde hun hina myrkva, þegar hun hvad fegurst skein: So miked Valld hafde hañ bæde a Himne og Jordu midt i Daudanum, hvad mikla Byrte mun hun þa bera i allra Riett-truadra Hiørtum i siñe Upprisu? Þesse hin fagra Sool rañ oss upp fyrst allra i hañs Gietnade, eñ strax epter hañs Fædingu droou braadlega fyrer hana Skij vors auma Hollds Veikleika, og sijdañ Daudans, er hañ þo ecke forþienad hafde. Eñ a þessum Deige er hun so eitt Siñ uppruñeñ, ad hun mun framar alldrei undergaanga, þvi Christur uppriseñ af Daudum, deyr ecke meir, og Daudeñ rijker ei framar yfer hønum, seiger Paulus, Rom. 6. Þeir slaatrudu hønum so sem Lambe, eñ hañ reis upp aptur so sem ungt Leon. Johañes Baptista kallar hañ þad Saklausa Guds Lamb, sem i burtu ber Veralldareñar Synder, i hañs Nidurlægingu, Joh. 1. Johañes Evangelista nefner hañ þad Leoned af Kyne Juda, sem Sigureñ uñed hafe, Apoc. 5. i siñe Upprisu. Fognum þvi og glader verum, Christner Meñ, Sijngiande og Spilande DRottne i Hiørtum vorum. Guds Heilager Einglar, þeir Himnesku Andar, hvørium Guds Sonur eckert hafde utvegad med sijnum Dauda, þeir fagna sijnum HErra i hañs Upprisu, Joh. 20. Þvi skylldum þa ecke vier Allshugar fegner verda Synduger Ormar? Sem vorum Daudans Meñ, hefde ecke DRotteñ uppried oss til Riettlætis. Christi Postular truudu ecke Upprisu DRottens fyrer Fagnadar Saker, Luc. 24. Þesse braade Fagnudur var meire eñ so, ad hañ leysde þeim ad grunda hvad sañast være i sivotu Bragde; Eñ vier sem truum fyrer þeirra Vitnisburd, Laatum oss þeim Samfagna og glada vera, þad bijdur oss Guds heiløg Mooder, og heñar Selskapur, Þad biooda oss Einglar DRottens, Þad biooda oss hañs Postular, Þad biooda oss Himen og Jord, Þad bijdur oss siaalfur hañ, i hvørs Nafne vier Sigreñum hroosum, seigiande

De til ſiñar Chriſtne: Vakned upp og ſijnged þier ſem i Duptenu ligged, þegar þier hafed nidurſleiged hina Andvønu til Jardar, Eſa. 26. Og uppa þad, Brædur mijner, ad vier mættum þad þeſſ betur frañkvæma, Vilium vier af þeſſa Hatijdar-Dags Evangelio nockud giør yfervega Upriſu DRottens med þeim Avøxtum og Aminingum ſem þar af riiſa.

J þeſſu Eyrende hiælpe oſſ goodur Gud, fyrer Forþienuſtu ſijns Eingietens Sonar, med Naad Heilags Anda, AMEN.

Utleggingeñ.

Þacker og Lof ſie eilijfum Gude fyrer þa Naad, ad JEſu Dijrdarfullu Upriſu þarf ecke med Vitnum ad ſtadfeſta, nu ſem ſtendur, þvi þar er eingeñ a medal Chriſteña Maña, ſem þad ecke jaate; Eñ a hinum fyrſtu Døgum Chriſtneñar, løgdu Guds heilager Meñ ecke ſo miked Kapp a nockurn Hlut ſem þeñañ, og þvi ſagde Petur fordum Daga, Act. 1. Pad byriar ad eirn af þeim Moñum, ſem med oſs vered hafa alla þaa Tijd, er Drotteñ JEſus gieck iñ og wt a medal vor, byriande a Skijrn Johannis, allt til þeſſ Dags, er hañ var fra oſſ uppnumeñ, ad eirn af þeim verde Vottur hañs Upriſu medur oſſ, og eñ framar, þa ed Petur talde uñ fyrer Judum, hvorier JEſum Kroſſfeſtañ høfdu: Pier Afneitudud hinum Heilaga og Riettlaata, eñ beidduſt epter ad ydur yrde Mordingeñ giefeñ, eñ Høfund Lijffſens deyddud þier, hvorn Gud hefur uppvaked af Daudum, hvors vier aller Vottar erum, Act. 3. og uñ alla Poſtulana til ſamans ber Lucas Vitne ſeigiande, Act. 4. Og med miklum Krapte vitnudu Poſtularner uñ Upriſu Drottens vors Jeſu Chriſti; Petta er ecke af Moñum ſkied, B. M. helldur af Gude, ſo ad hañs Sañleike ſtadfeſtur yrde a medal þeirra, til Nyſkunar þeim og Syndalauſnar. So ſeiger Petur aptur, Act. 10. Peñañ uppvakte Gud a þridia Deige, og giørde þad bert, ecke ollu Foolke, helldur fyrer Vottum þeim, ſem af Gude tilſkickader voru, oſs ſem ad aatum og druckum med hønum. Og uppa þad ad Chriſti Læreſveinar ei kyñu ad fara villt i þeſſu, þa hefur hañ i heila 40. Daga uñgeingeſt med þeim hier a Jorduñe, aadur eñ hañ til Himna ſtie, Act. 1. og ſijnt þeim klaarlega, ecke einaſta ad hañ upriſeñ være, helldur med ſama Lijkama, og þo forklaarudum, med Mañlegum Lijkama, og þo Dijrdlegum, med þeim Lijkama ſem a Kroſſenum hieck, og i Grøfena var nidur lagdur, og þo er Vollduglega upriſeñ, ad luckte Grøfeñe og Steinenum Oafvelltum. Ad hañ hafde Naatturlegañ Mañs Lijkama vottar hañ, Luc. 24. Siaed og þreifed aa, þvi Ande hefur ecke Holld nie Bein, ſem þier ſiaed mig hafa. Ad þad være ſa ſame Lijkame, auglijſer hañ nockru ſijdar i þeſſum Capitula Lucæ, ſeigiande: Siaed mijnar Hendur og Fætur, ad eg em þad ſialfur: Hañ talade vid þa, hañ braut Brauded, hañ aat og drack med þeim, eins og til forna, hñ liet þa þreifa a þvi ſama Hollde, og ſijnde þeim þær ſømu Hendur ſem a Kroſſeñ negldar voru, og þa Sijdu, er med Lenſuñe var i giegnum ſtwngeñ, þar hañ þo i ſama Sinni gieck til þeirra ad Lucktum dyrum, ſo ſem añar Ande, ad þeir ſiaa mættu, ad þad være hiñ ſame Lijkame ſem Leid, og þo Dijrd Oveniulegre prijddur: Jaa, til þeſſ ad ecker vantade þeim til Trwarſtyrkingar; Took hañ til a Moyſe og ollum Spaamoñunum, og lagde wt fyrer þeim allar Ritningar ſem af hønum voru, Leidande þeim fyrer Sioner,

er, ad Christo byriade þetta ad lijda, og iñgaanga so i sijna Dijrd, so ad þeirra Hiarta braũ i þeim, er haũ talade vid þa aa Veigenum, Luc. 24. Eñ so ad þeir mættu fyrer vijst vita, ad haũ bæde Gud og Madur være, og ad Maũdooinureñ være ecke i Daudanum vid Guddoomeñ skileñ, Itrekade haũ eitt af þeim Kraptaverkum er haũ aadur giort hafde, og upp er teiknad hiaa Joh. 21. þegar haũ kom til þeirra, er þeir voru ad Fiskeveidum, og hofdu uũ Nottena einkis ablad, eñ haũ baud þeim ad varpa wt Netenu til hægre Handar, hvad so tookst, ad þeir gaatu þau valla iñebyrgt fyrer Mergd Fiskaña, er i voru kouner. Nu, þar ed Einglarner hafa Drotteũs Upprisu bodad, Heilagar Kviñur þeim trwad, Postularner hafa haũ sied, aa honum þreifad, og vid haũ talad, Jesus sialfur sig opeñberad, og wtlagt Ritningarnar, þær sem af honum voru, og i hvorium haũs Upprisu spaad var og fyrermyndud, og Guds heilager Meñ hafa þusundum samaũ latted sitt Lijf uppa þeñaũ Saũleika, þa er haũ vissare og aa fastare Rokum bygdur eñ honum motseigia meige. Eñ hvoriar munu Orsaker þær, B. M. hvar fyrer ad so vandlega er bued uũ þetta dijrmæta Efne? Ein er su, ad Guds Sonur i haũs Upprisu hroosade Sigre yfer Dauda og Diofle, og auglijste oss syndugum Meñum, vegna hvorra haũ þeñaũ dijra Sigur uñed hefur, ad haũ være Daudans Daude, og Helvijtis Olifian, Os. 13. Herleidingeñ være ad Herfaange tekeñ, eñ haũ under eins hefde fridad fyrer oss hiaa Gude og Fodur. Þesse er hin hellsta Nytseme Upprisu Drotteũs. Hina adra seiger oss Paulus, Rom. 6 med þessum Ordum: Vier erum jardader med honum fyrer Skijrnena til Daudans, ad lijka so sem Christur er uppvakeñ fra Daudum fyrer Dijrd Fodursins, svo eigum vier ad gaanga i Endurnijung Lijfdagaña. Þar til er Christur daaeñ, ad i oss meige fyrer haũs Dauda, deyddur verda hiñ gamle Madureñ, þad er Uppruna Syndeñ, ecke ad hun olldungis wt af deye, helldur deyr heñar Illsku Kraptur, ecke ad hun burttekeñ verde, helldur heñar Sekt fyrergiefeñ, ecke ad Madureñ i Endurgietninguñe heilagur verde, helldur medtekur haũ heilagaũ Anda, fyrer hvorn haũ framveigis dempad gietur Holldsins Gyrnder, Ecke Riettlaatur i sialfum sier, helldur fyrer Christi Riettlæte, fyrer hvort honum veitest sa Anda Kraptur, ad haũ gietur uppriſed med Christo, og geinged i Endurnijungu Lijfdagaña, þvi seiger Paulus framveigis: Vitande þad ad vor gamle Madur er under eins Krossfestur, so ad afmaaest Lijkame Syndareñar, ad ecke þioonum vier Syndeñe framar, Rom. 6. Ecke seiger Paulus ad vier Syndlauser sieum, þvi þess er ecke ad vænta af Holldenu under Syndena sielldu, helldur seiger haũ ad vier ecke þioonum Syndeñe, þad er, laatum hana ecke drottna i vorum daudlegum Lijkama, ad vier hlijdum heñe i heñar Gyrndum, so sem haũ ad Orde kiemst i sama Capitula. Þesse er haũs Meining i Ordunum er vier strax heyrdum, þvi haũ svarar þvi sem haũ ondverdlega i Capitulanum þeim siotta framsetur a þeñaũ Haatt: Skulum vier þa i Syndunum dvelia, so ad Naadeñ ysergnæfe? Fiærre sie þvi. Tveggia Guds Velgiorninga gietur og St. Paall i greindum Ordum: Endurgietningareñar og Endurnijungareñar.

Vier erum Jardader med Christo fyrer Skijrnena til Daudans, þad er Endur-

 gietning-

gietningeñ. So eigum vier ad gaanga i Endurnijungu Lijfdagaña, þad er Endurnijungeñ: Hin fyrre skiedur i einu Augnablike i heilagre Vatnslaug: Hin sijdare aa ad framkoma uñ alla Æfe vora, og fara Dag vaxande, so ad smaamsamañ afmaaest Lijkame Syndareñar, og so sem vier i Christelegum Frædum lesum; Ad sa gamle Madureñ, þad er Uppruna Syndeñ, Daglega dreckest og deydest, fyrer Ydran og Yferbot, eñ framkome og upp aptur rijse eirn nijr Madur, sa ed life i Heilagleika og Riettlæte fyrer Gude æfiñlega.

Hin Fyrre er alleina Guds Verk i oss, so sem Paulus seiger, Tit. 3. Ecke af Riettlætis Verkunum sem vier giordum, helldur af Myskun siñe hefur hañ oss hoolpna giort fyrer Endurgietningar Laugena. Hin sijdare stendur ad nockru Leite i voru Vallde. Pad vottar St. Paall, Eph. 4. Endurnijest i Anda ydvars Hugskots, og Iklædest einum nijum Mañe, sem epter Gude skapadur er, i Heilagleika og Riettlæte. Hvorttveggia kallast Umskurn Hiartans i Gamla Testamentenu, Endurgietningeñ, Devt. 30. Gud mun umskiera þitt Hiarta. Endurnijungeñ, Jer. 4. Umskiered ydur fyrer DRottne, og burttaked Yferhwd ydar Hugskots, Pier Meñ Juda og Jerusalems Borgarar, ad ecke frambrune mijn Grimd so sem añar Elldur þañ eingeñ slockt fære, Sokum Illsku ydar Athafna. Hier kuñum vier nu ad siaa Skylldu vora, Brædur mijner, og hve mykell Haaske oss bweñ er, nema vier giolldum Varhuga vid, og rijsum upp med Christo DRottne vorum, i hvors Dauda vier skijrder erum, Rom. 6. og fyrer hvorn vier hofum Barna Riettiñ medteked, Gal. 4. Ef þier erud upprisner med Christo, þa leited þess sem þar uppe er, hvar Christur er sitiande aa Hægre Hond Gude. Hugsed uñ þad sem þar uppe er, og ecke þad sem er aa Jorduñe, seiger Paall, Col. 3. O! hvilijk er Faasiña Daudlegra Maña, þar vier vordner erum Borgar-Meñ Heilagra, og Guds Heimilis Meñ, Eph. 2. Pad Meñ sockva sier nidur i Leyrvelltu og Endeme Heims þessa, sem þo mun fyrerfarast med ollu þvi, sem i honum er, eñ yfergiefa sijns Fodur Heimkyñe. Giætum þess, ad vier erum i Skijrneñe vordner Kvister aa himu Andlega Vijn-Trie DRottne JEsu Christo, til ad bera mykeñ Avoxt, eñ hvorn þañ Kvist sem ecke Avoxt ber, mun Vijngards-Madureñ, sem er hañs Fader, afhoggva og i Ellde breña, Joh. 15. O! hvad herfeleg eru þau Umskipte, af einum himneskum Vijn-Vid, ad gioraſt Helvijtis Elldebrandur, af Christi Pienara, Satans Præll, af Guds Oska-Barne, Reideñar Barn, og þad fyrer stundlegt Epterlæte Syndareñar, hvorrar Verdlaun eru i þeim Pitte, sem rijkur af Ellde og Breñesteine, Apoc. 21. Eñ framar seiger Paulus, Col. 2. Pier erud greftrader med Christo i Skijrneñe, i hvorre þier og uppvakter erud fyrer Krapt Trwareñar at Gud, sem hañ uppvaked hefur. Hvor mun þesse Kraptur Trwareñar vera, Brædur mijner? Pad seiger Paall oss aptur, Gal. 5. er hañ so ad Orde kiemst, ad i JEsu Christo (þad er i þeim Hlutum, sem JEsu Christo vid koma) gyllde hvorke Umskurn nie Yferhwd, helldur Trw su, sem fyrer Kiærleikañ verkar. Eñ hvorier eru þa Kiærleikans Avexter? Paall kieñer oss þad, 1. Cor. 13. seigiande: Kiærleikureñ er Poleñmoodur

moodur og Goodgiarn, Kiærleikureñ ofundar ecke, Kiærleikureñ giorer ei Illmañlega, hañ þytur ei upp, hañ er ei Ofidsamur, hañ leitar ecke epter þvi sem hañs er, hañ er ei Pwnglyndur, hañ þeinker ecke Illt, hañ fagnar ecke yfer Rauglætenu, eñ samfagnar Sañleikanum. Hier telur Paall upp allar Christelegar Dygder, er af Kiærleikanum, so sem odrum Bruñe framñfloota eins og adrer hreiner frioofgande Læker, til allra þeirra sem vier eigum nockru vid ad skipta i Heimenum, og sa sem temur sier þær og Daglega jdkar, hañ maa þess fulloruggur vera, ad hañ hefur med Christo vel uppriſed, og er honum fyrer sañа og lifande Trw iñplantadur, þviad Elskañ er Kraptur Trwarenñar og heñar Lijfs-Mark; Þar fyrer seiger Postuleñ Afdrauttarlaust, ad Trweñ sie daud aan Verkaña, Jacob. 2. Og St. Paall, sem vard (fyrer þeirra Skulld sem forlietu sig uppaa Løgmaalsins Verk) ad hroosa Trwñe so miøg, ad nockrer hafa steitt sig þar aa, þo aan Orsakar og meint ad ei þyrfte Goodverkeñ ad giøra; Hañ seiger sialfur, 1. Cor. 13. Þo ad eg hefde alla Trw, so ad eg megnade Fiolleñ wr Stad ad hræra, og hefde ecke Kiærleikañ, þa være eg þo eckert. Vilium vier lijta til vors fyrra Hattalags aadur eñ vier Endurfæddер vorum, og heyra hvad Paulus þar um seiger, Eph. 2. Gud sa ed rijkur er af Naad fyrer siñ mykla Kiærleika, med hvorium hañ elskade oss, hefur lijfgad oss med Christo, þegar vier dauder vorum i Syndunum, og hefur under eins uppvaked oss, og aasamt Christo JEsu sett oss i Himnarijke. J Skijrneñe riette Gud oss fyrst allra sijna Myskunar Hønd, þegar vier miña kuñum ad hiaalpa oss i vorum Saaluhiaalpar Efnum, eñ eirn Brioostmylkingur Lijfe sijnu, þa reiste hañ oss upp wr Saurendum Natturlegrar Spillingar, þa took hañ oss iñ i siñ eilijfa Saattmaala, þa Trwlofade hañ oss sier i Naad og Myskunseme, Os. 2. Þa sette hañ oss i Rijke sijns Sonar, Col. 1. Eñ hvad er þad, Brædur mijner, ad vier brioostunst wr Fadme hañs ad niju, med Jdkun vondra Verka, er Guds Bornum sæma ecke, og forlaatum Meistara vors Ungdooms, sem took oss upp, þar vier laaum i voru Blode, wtkastader aa Vijdevaangenum, Ezech. 16. eñ gongum Diofleñum til Handa, hvorium vier afneitad høfum og øllum hañs Verkum. Er þad ecke ad kasta sier aptur i sama Saur, þoott vier Einusiñe uppreister sieum? Edur munum vier þess nockur Not hafa, ad Gud hefur med sijnum sterka Armlegg Handdreiged oss af Diofleñum i Endurgietninguñe, ef vier leggium Lag vort vid Satan aptur? Laatum oss til Hugar koma, Brædur mijner, hvad margt og myked JEsus þolad hefur, þegar hañ maatte þo vel Sælu hafa, Hebr. 12. aadur eñ hañ fieck uppriſed oss til Riettlætis. Sa sem heyrer Guds Son yfergiefeñ, Matth. 26. Gud blessadañ um Allder, Rom. 9. So sem Bolvan uppheingdañ, Gal. 3. og hañ sem gallt þad hañ ecke rænte, medal Ræningia taleñ, Marc. 15. og veit ad þetta er skied, fyrer alla þa Illsku sem ad Syndareñ hefur uñed til Helvijtis med, og ecke leitast vid ad Krossfesta sitt Holld med þess Gyrndum og Tilhneigingum, svo honum mætte Christi vegna Heimureñ verda Krossfestur, eins og Paale, Gal. 6. Þeim verdur alldrei auded med Christo upp ad rijsa i Naadeñe, svo hañ eilijflega med honum life i Dijrdeñe. Fyrer þvi aamiñer Petur

nærsta vel, seigiande: Med þvi ad Christur hefur nu fyrer oss lided i Holldenu, þa brynied ydur med sama Hugarfare, þviad hvor a Holldenu lijdur, hañ lætur af Syndeñe, 1.Pet.4. so ad hañ þadañ i fraa, hvad epter er Æfeñar i Holldenu, life, eige ad Mañlegum Gyrndum, helldur ad Guds Vilia. Hvad er þad ad vier seigiunst ydrast vondra Verka, nema vier og uppriisum med Christo? Vier komum hvert Ar, og Priaar, Fioorar Reysur a Are, epter þvi sem hvør er lyndur til fram fyrer Kieñemañeñ, þar hañ situr i Guds Stad til ad fyrergiefa oss Syndernar, ecke þeim sem naalægiast Gud med Vorunum alleina, Es. 29. helldur þeim, hvørra Hiarta ad riett er fyrer Drottne. Vier seigiunst bera Angur og Trega fyrer Syndena (Gud giæfe ad Hugur jafnañ Maale fylgde, og ad vier villdum af heñe laata og vid siaa framveigis) og er hañ hefur so i Guds Umbode tilsagt oss Kvittun vorra Afgiørda, meinum vier oss ad fara Riettlaatare heim aptur i vort Hws, Luc. 18. Og þad er i Sañleika satt a þeim, sem vel hafa reynt og proofad siaalfa sig, og af Alvøru audmijkt sig under Volldugа Guds Hønd; þviad Christi Loford er fyrer þvi, ad hvorium hellst Guds Pienare fyrergiefur Syndernar, þeim sien þær fyrergiefnar, Joh.20. þo ecke nema þeim sem elska siñ Lausnara og rækia hañs Bod, þviad St. Paall lijser Bølvan yfer þa sem ecke elska DRotteñ JEsum, 1. Cor. 16. og eru þeir þa laangt fraa Syndaña Fyrergiefningu. Hiñe Bersyndugu fyrergafst myked, þviad hun elskade myked, Luc. 7. Hvorneñ villium vier kallast elska Christ edur med hønum uppriisa, ef vier afrækium Bod hañs? Ef hañ er vor Fader, hvar er þa hañs Heidur? Mal. 1. Sa sem ecke tekur siñ Kross uppa sig og fylger hønum epter, Matth. 10. hañ er hañs ecke verdugur: Eñ Kross er varla þvilijkur Hollde og Bloode, svo sem ad uppfylla Christi Logmaal, sem þo er ecke nema i einu Bodorde iñefaled, sem er, ad bera hvør añars Byrde, edur elska hvør añañ Iñbyrdis, ad Vitne St. Paals, Gal. 6. Þvi dæme eg so, Brædur mijner, ad sa sem ecke stundar epter ad vardveita Christi Logmaal, hañ elskar hañ ecke, sa sem ecke elskar hañ, nijtur ecke hañs Forþienustu, sa sem ecke nijtur hañs Forþienustu, hañ er bølvadur, og er eñ þa i siinum Syndum, hvørsu opt sem Prestureñ lijser þeirra Kvittun yfer hønum; þviad hañ er Madur, og veit ecke a stundum hvorium hañ fyrergiefur Syndernar, þviad Guds alleina er ad rañsaka Hiartad, þar fyrer eigum vier ecke ad taka þad sem Gud hefur talad aangraadum Saalum til Trwarstyrkingar, Illskuñe og Prettviiseñe til Afsbotunar. Eñ giætum ad oss i JEsu Nafne, Brædur mijner, hvad opt hofum vier Syndaña Kvittun þeiged, eñ þad mun tilbored hafa, ad vier hofum aptur framkomed ecke einasta med þær somu, helldur og adrar verre a stundum. Hvad lijtt hefur oss þa vered giefed um ad hallda þad Loford, er vier giordum Gude i Jaatningu Syndaña, aadur eñ vier þaadum heilaga Aflausn af Hende hañs Pienara? Hvørsu treiger hofum vier vered a Heyrn hañs Orda? Hvad Osuser til ad elska vorn Naunga, ad forlaata hønum hañs Afbrot, ad giøra þeim Gott sem vid oss Misgiøra, ad forsvara hañ og færa alla Hlute a betra Veg, ad stilla Reidena, ad laata hañs Eigur kyrrar? Og i einu Orde ad seigia, ad riisa upp med Christo og bera Krosseñ epter hønum, þad er,

er, ad deyda hañ gamla Mañeñ er sig fordiarfar i Syrndum Villudoomsins? Eph. 4. Jaa, þvi verr, ad margur mun fiñast sa ed strax sem hañ er komeñ fraa Prestsens Kniaam, vellter hañ sier i sama Saur, og hefur aungva Vidleitne til þess ad laata af ollu þvi illa, er hañ strax med kiende og lofade Umboot a, og þad i Oftrauste Naadar Guds, og fall-valltre Von laangra Lijfdaga. Ecke er slijkt ad uppriisa med Christo edur bera Kross-eñ epter honum, helldur ad gabba hiñ Krossfesta. Eñ heyred hvad Paulus til Heb. seiger i 10. Cap. Saa sem ad aungvu hefur Moysis Logmaal, hañ skal epter Vitne tveggia edur þriggia Vægdarlaust deya: Hvad þijngra Straffs verdugur meined þi-er hañ reiknast mune, er foottredur Guds Son, og Saattmaalans Blood, med hvor-iu ad hañ Endurleystur er, almeñelegt helldur, og vanvirder Anda Naadareñar? Hvad er þad, ad vier jaatum alleina vorar Synder fyrer Gude; Mun honum nockur Pocknan i þvi? Hañ þarf ei þess vid, hañ veit þær betur eñ vær, þviad aller Hluter eru berer og nakter fyrer hañs Augum, Hebr. 4. Pad er nærre þvi, ad bryxla Gude med Jona Spaamañe um sijna Myskunseme, Jon. 4. So sem hañ ecke sie under eins Riett-laatur, og take alleina Skullda Reikningeñ fyrer Skullda-Lukninguna, hvad oss munde þykia liott a einum Domara, þvi kuñum vier þa ad ætlast til þess af Gude, hvors straan-ga Riettlæte ongva Purdu maa lijda? Pad sie fiærre, ad eg lijted giøre wr Jesu For-þienustu, hañs Pijnu og Dauda, hañs Uppriisu og ollu þvi hañ uñed hefur oss til Mysk-unar, þviad hvad er jafnvægt Guds Riettlæte? Hia hvoriu Himen og Jord eru miña eñ eitt Sandkorn ad reikna, nema þessar Astgiafer Frelsarans. Hitt seige eg, ad þad heyrer þeim ecke til sem ætla sier ad lifa i Syndunum, uppa þad ad Naadeñ yfergnæfe. Harmþrungeñ og sundurknosadur Ande er alleina þad Offred sem Gude þocknast, Ps. 51. Hvar fyrer? þviad Christi Forþienusta hrijn a þvi, nær þvi er so haattad, eñ ecke añars, so ad Gud vill ecke tilreikna Mañenum giordar Synder, eñ ecke er þetta Af-laats-Bref til ad meiga framveigis Syndena drijgia, þvi Christur er komeñ til ad upp-fylla Logmaaled, eñ ecke ad uppleysa þad, Matth. 5. Til ad forlijka fyrer Syndena, eñ ecke til þess Madureñ skule syndga: Til ad deyda Syndena i voru Hollde fyrer sijna Uppriisu, eñ ei til þess ad hun skule drottna i vorum daudlegum Lijkama.

Pu seiger: Eg aangrast af ollu þvi Illa sem eg hefe moote Gude giort, eñ hvar er þad Angur, þegar þu leikur þier ad sonu Syndum eins og odru Table? Pu seiger: Eg hata Syndena; Laat þa siaa ad þu elsker Gud, og drijger ei þad hañ bañad hefur. Pu seiger: Eg elska Gud sem mier hefur so margar Synder fyrergiefed; Laat þa siaa under eins, ad þu elsker ecke þad hañ hatar, þviad þessum Tveimur Herrum maa ecke i Señ þioona, Matth. 6. Añad er þad, ad Syndeñ hender Mañeñ, og hañ samþyck-est heñe um Stund, Añad þad, ad laata hana drottna i sier, hafa Lyst af heñe, og giora Handverk þar af; Pad Fyrra gietur ecke ad ollu Leite skiled vid oss aa medañ vier ber-um epter oss Lijkama þessa Dauda, so ad jafnvel Paulus selgest giora þad Vonda er hañ þo ecke giora vilie, Rom. 7. Hitt Sijdara er hiaa Bornum Vantrwareñar al-geingt, um hvoria Paall talar, Rom. 1. er hañ uppreiknar Skañer þær ed medal

Heiding-

Heidingiana tijdkuduſt, og ælyktar med þeſſum Ordum: Hvorier ed jafnvel þott þeir þecktu Guds Riettende (ſem er, ad þeir ed þvilijkt giora ſieu Dauda verder) þa giore þeir þad ecke ad eins, helldur ſamſina þeim er þad giora, Rom. 1. Þegar Gud, er hvad Naadugaſtur i ſijnu Evangelio, þa er þad þo alldrei ødruvijſe en ſo ſem han ſeiger, Eſ. 1. Laated af Jllu og læred gott ad giora; Komed ſijdan og eigunſt Løg vid, þott ydar Synder ſieu raudar ſem Blood, þa ſkulu þær verda hvijtar ſem Snioor, og þo þær ſieu ſem Purpure raudar, ſkulu þær verda hvijtar ſem Ull, og Paall er þvi ſamhliooda, Rom. 8. Er han vottar, ad eingen Fyrerdæming ſie framar yfer þeim ſem eru i Chriſto JEſu, þeim ſem ei gaanga epter Holldenu, helldur epter Andanum. Þetta er eitt Eſenlegt Evangelium, ſem varad hefur i fraa Heimſins Upphafe, og geinged hefur i giegnum bæde Guds Teſtamenta, og er ſo Oumbreytanlegt ſem han er ſiaalfur, hiaa hvorium ecke er Umbreyting nie Skugge Umbreitingar, Jac. 1. So þott ad Eingell af Himne kiæme ad predika anad, ſem þo er Omøgulegt, þa villda eg med Paulo ſeigia: Ad þad bølvad vera ſkyllde, Gal. 1. Hlijdum þar fyrer Raade St. Peturs, er han ſeiger: Legged af Jllſku alla, og øll Svikræde og Smiadur, og Øfund og alla Bakmælge, og gyrneſt hinar ſkynſamlegu og hreinu Mioolkur ſo ſem nijfædd Børn, uppa þad, ad þier þrooeſt fyrer þa ſomu, ef þier ſmackad hafed hvad liwfur DRotten er, til hvørs vier komner erum, ſo ſem til eins lifanda Steins, hvor af Mønum er burtkaſtadur, en af Gude er wtvalen og dijrmætur, 1. Pet. 2. Notten er umliden en Daguren tekur ad naalgaſt, leggium þvi af Verken Myrkrana og Jklædunſt Herklædum Lioosſins, Rom. 13. JEſus Chriſtus er a þeſſum bleſſada Dags Morgne uppriſen. Han er vorden morgum til Falls og Uppriſu i Jſrael, epter þvi ſem hin gamle Simeon Raad fyrer giorde, Luc. 2. Rijſum þvi upp med honum, ad ecke falle han yfer oſs, og i ſundurmerie med hinum ødrum er honum burtkaſtad hafa, Allra helſt þar vier er vitum Tijman, ad oſs er Maal ad rijſa upp af Svefne Syndana, þvi nu er Hialpræded oſs nær en vier nockurn Tijma trwdum, ſagde Paall, Rom. 13. Vier vitum ecke hvad naalæg ad er vor Endurlauſn, edur nær Hofud-Eingelſins Lwdur kvedur vid i Skyum Himens, og þar vort Paaſka Lamb Chriſtur er fyrer oſs Foorufærdur, þa holldum Haatijdena ecke i hinu gamla Swrdeige Jllſkunar og Prettvijſenar, helldur i Oſijrdu Braude Hreinlyndeſins og Sanleikans, 1. Cor. 5. Þad Saklauſa Guds Lamb ſem i burtu ber Heimſins Synder, Joh. 1. Þad verdur en nu Foornfært i Himnenum, ſo opt ſem oſs verda Syndernar fyrergiefnar a Jordune, þvi ſeiger Poſtulen, Heb. 9. Han er i Himenen ingeingen, ad han byrteſt vor vegna fyrer Guds Auglite, ſiaalfur Foornen, ſiaalfur Kiennemaduren, og ſiaalfur Gud, ſa ed Foornena þyggur: Þvi ætte Chriſtena Mana Lijferne ad vera eitt ſijfellt Paaſkahalld, þar til þad fullkomnaſt i Guds Rijke epter hans Loforde, Og vier munum eilijfar Paaſker med honum hallda a Lande lifande Mana, þar ed verda nuu eilijfur Hvijldar-Dagur, Eſ. 66. Og vier munum med foſtu Elſkunar Bande teingiaſt vid han ſem oſs hefur ſo heitt elſkad, ad han deo fyrer oſs Ranglaata, Rom. 5. Hvor ad er ſiaalfur Uppriſan og

Lijfed,

Lijfed, Joh. 11. Honum med Fodur og Heilogum Anda sie Oendañlegt Lof og Dijrd, Nu hiedañ i fraa og ad Eilijfu, Amen.

Añañ Dag Paaska.

Gudspialled, Luc. 24. Cap.

J Pañ Tijma. Og siaa, Ad tveir af þeim geingu a þañ sama Dag til nockurs Kauptwns, þad ed var fraa Jerusalem sextiju Skeida-Rwm, ad Nafne Emaus. Og þeir voru ad tala uñ alla þa Hlute sijn a millum, sem vid hofdu bored. Og þad skiede þa þeir ræddust vid, og spurdust a sijn a millum, ad siaalfur JEsus naalægdest þa, og gieck jafnframt þeim. Eñ þeirra Augu voru so halldeñ, ad þeir þecktu hañ ecke. Og hañ sagde til þeirra: Hvad er þad fyrer Rædu, sem þid høndled yckar a mille Reikande, og erud Hryggver þar af? Pa svarade Eirn er Cleophas var ad Nafne, og sagde til hañs: Ertu alleina so Framande til Jerusalem, ad þu veitst eige hvad a þessum Døgum þar iñe giørst hefur? Eñ hañ sagde til þeirra: Hvad er þad? Peir søgdu til hañs: Pad, af JESU af Nazareth, Hvør ed var Spaadooms-Madur, Maattugur i Verkum og Ordum fyrer Gude og øllu Foolke. Hvørneñ ad vorer Høfud-Prestar og Høfdingiar selldu hañ i Fyrerdæmingu Daudans, og Krossfestu hañ. Eñ vier vonudum ad hañ munde Endurleysa Jsrael. Og yfer allt þetta er nu hiñ þridie Dagur i Dag, er þetta skiede. So og hafa skielft oss nockrar Kviñur af oss til, þær ed aarla høfdu hiaa Grøfeñe vered, og fundu ecke hañs Lijkama, komu og søgdu sig eirneñ hafa sied Einglaña Siooner, þeir sem seigia hañ lifa. Og nockrer wt af oss geingu til Grafareñar, og fundu eins lijka og Konurnar høfdu sagt, eñ hañ saau þeir ecke. Og hañ sagde til þeirra: O! þier heimsker og treiger i Hiarta, ad trwa þvi øllu sem Spaameñerner hafa talad. Hlaut Christur ecke þetta ad lijda, og iñgaanga so i sijna Dijrd? Og hañ took til fraa Moyse og øllum Spaamøñum, og lagde wt fyrer þeim allar Ritningar, þær af hønum voru. Og þeir tooku ad naalgast Kauptwned þad þeir geingu til; Og hañ liet þa sem villde hañ leingra gaanga, þeir neiddu hañ og søgdu: Vertu hiaa oss HErra, þviad Kvøllda tekur, og a Dageñ lijdur. Hañ gieck iñ og var hiaa þeim. Og þad skiede, þa hañ sat med þeim til Bords, Ad hañ took Braudsed, blessade þad og braut, og riette ad þeim; Pa opnudust þeirra Augu,

so ad þeir þecktu hañ, Og hañ hvarf fraa þeirra Augum. Og þeir sögdu sijn a milke: Brañ ecke ockar Hiarta i ockur, þa hañ talade vid ockur a Veigenum, og opnade fyrer ockur Ritningarnar? Og þeir stoodu upp a sömu Stundu, og sneru aptur til Jerusalem, og fundu þa Ellefu samañsafnada, og þa sem med þeim voru. Hvorier ed sögdu: DRotteñ er sañarlega Uppriseñ, og hefur byrst Simoni. Og þeir sögdu hvad giörst hefde a Veigenum, og hvörneñ þeir hefdu þeckt hañ, J þvi hañ braut Brauded.

Exordium.

J þessa Hatijdis Dags Evangelio heyrum vier, ad Tveir af JEsu Læresveinum geingu fraa Jerusalem til nockurs Kauptwns, er nefndest Emaus, þad þijder Kastala. Pad giefur mier þa Hugleiding, ad aller vilium vier, Brædur mijner, laata leida oss wt i eirn sterkañ Kastala med David, Ps. 108. So vier kuñum Ohulter bwa, Eñ þad er Vansied, hvort vier erum aller so fwser til ad gaanga med JEsu Læresveinum wt af Jerusalem: Eg meina ecke hana sem er Niett-Christeña Maña Samkunda hier a Jördune, Gal. 4. ednr hina sem þar uppe er, hvar vor Umgeingne ætte ad vera, helldur hana sem er i prælkan med sijnum Börnum, hvör ed myrdte siñ Konung og giörde hañs Hws ad Ræningia Bæle, Luc. 19. Pad er, wt af þiñe vondu Babylon, Apoc. 17. og 18. Hvör ad er Lijkneskia Veralldar þessarar, og ecke lætur af ad Krossfesta DRotteñ ad Niju, og Offækia hañ i sijnum Limum. Vier heyrum i Gudspiallenu, ad JEsus hafe naalægst þessa sijna Astvine a Veigenum, og geinged jafnframt þeim. Sicaum til, Brædur mijner, ad vier meigum og nioota hañs Nalægdar a hiñe hættu og torvelldu Leid vorra Lijfdaga, og ad hañ gaange jafnframt oss, þar til vier erum til vors Sijdarsta Herbergis komner. Vier vilium af Dæme þessara Tveggia læra. 1. Hvad vier eigum ad giöra og adhafast, so JEsus vilie uña oss sinar Nalægdar. 2. Hvörneñ vier eigum honum ad hallda so vier missum hañ ecke. Hialpa oss hier til goode JESU, og upplijk vorum Augum, ad vier þeckium þig, Bænheyr þad HErra, fyrer þijna Forþienustu, Amen.

Utleggingeñ.

OG siaa ad Tveir af þeim fooru hañ samaDag til nockurs Kauptwns, seiger Texteñ. Af hvorium? af hañs Læresveinum sem umgeinguſt med honum, fylgdu honum epter, heyrdu hañs Kieñingar, hlijddu þeim, elskudu hañ Lifande og hormudu hañ Daudañ, eñ voru ecke vijser i þvi ad hañ være upp aptur riseñ. Vilier þu, Christeñ Madur, ad Jesus uñe þier Nalægdar siñar, þa breit epter þessum a allar Lunder, haf þijna Umgeingne med Jesu, tala vid hañ i þijnum Bænum i þijnu Hiarta, þa muntu fiña ad sw Eilijfa Spekeñ Guds hefur List af ad bwa hiaa Mañaña Sonum, Prov. 8. Fylg honum epter, þad er, tak þiñ Kross uppa þig, añars ertu ecke hañs Læresveinn, Luc. 24. Hafe Gud þyrmt þier fyrer wtvortis Krossburde, þa gior þad þess helldur til Packlætis vid hañ, er so væger þijnum Breiskleika, og Krossfest þitt Holld med þess Gyrndum og Tilhneigingum, þvi so seiger Paulus, Gal. 5. ad þeir giore sem Christo tilheyra, þad eru þeir sem eru Christi Læresveinar, og nær þu temur þier soddañ Krossburd, þa maattu vita ad hañ er þier Nalægur, þvi hañs Kraptur er i Breiskum maattugur, 2. Cor. 12. Heyr hañs Ord, laat þier þad vera sætara eñ Huñang og Huñangs

angsseim, Ps. 119. Gack jduglega þangad sem þad er kient og um Hond hast, og ecke fyrer Sidasaker, helldur til ad læra nockud þier til Ervarstyrkingar, til Huggunar, til Sidbota, og vert viss um, ad hañ er þier nalægur, þvi hvar sem Tveir edur Þrijr eru samankomner i mijnu Nafne, þad er til ad prijsa mitt Nafn, heyra mitt Ord, og tala vid mig i sijnum Bænum, þar vil eg vera midt a millum þeirra, seiger Drotteñ hia Matth. 18. Eñ um alla Hlute fram, þa kappkosta ad naa þvi Hlutskipte sem bæde þesser hañs Læresveinar og adrer hlutu, sem var ad elska hañ, þad mætt þu siaa a þeirra Dæme, þvi lijser sialfur Drotteñ, er hañ seiger: Hvad Er Þad Fyrer Ræda Er Þid Hondled Yckar a Mille Reikande, Og Erud Hryggver þar af? Hvar fyrer voru þeir Reikande? Þvi Gud hafde slegid Hyrdereñ, og Sauder Hiardareñar voru sundurtvistrader, Matth. 26 Hvar fyrer voru þeir Hryggver? Þviad þeirra Meistare var tekeñ fra þeirra Hofde: Hier med sijndu þeir Elsku þa, er þeir hofdu a honum, og ecke leiner Cleophas Orsokeñe til Sorgareñar i Andsvare sijnu uppa Spurningu Drotteñs. Siaa hvad kiæran hañ hefur hast hañ, sogdu Gydingar er Jesus tarade ast vid Grof Lazari, Joh. 11. Þesser sijndu hvad kiæran þeir hofdu Jesum, af þvi þeir syrgdu hañ Laiteñ. Gior sama, christeñ Madur, þar þu veist hañ er uppriseñ, og situr til Kraptarens hægre Handar. Elska Jesum þa mun hañ þig elska, þvi so seiger hañ, Joh. 14. Hvor hañ elskar mig, hañ vardveiter mijn Ord, og Fader miñ mun elska hañ, og til hañs munum vid koma, og Vistarveru hia honum giora. Born Veralldareñar fast ecke miog um þott þau vante JEsum, hvar fyrer? Þvi þau elskudu hañ alldrei. Sa griet ecke fyrer Gull, sem ecke atte þad, seiger Ordtæked. Heimureñ broser smatt ad þvi, þott Jesus hverfe honum, og þyker svo sem þad kome ecke sier vid, hvort hañ er uppriseñ edur ecke, þegar hañ hefur siñ Gullhnott ad treista a, þa er hañ sattur. Þegar hañs Svijn, þad eru hañs saurug Verk og Ohreinar Gyrnder, meiga vera Omakslaus, þa er hañ til Frids þott Jesus vijke wr hañs Landsalfum, Matth. 8. Þegar hañ hefur sijn Skwrgod i Dan og Bethel til ad vardveita sijn Landamerke, og til ad hallda Stioorn yfer Foolkenu, ad ecke falle þad fra honum til Guds Þioonustu sem i Jerusalem, 1. Reg. 12. þad er i Guds Samkundu tijdkast, þa þykest hañ hafa vijslega um sig bued, eñ þesser voru ei so linder. Hvad heyrum vier hier i Gudspiallenu? þeir voru ad tala a Veigenum um alla þa Hlute sem til hofdu bored. Og framar seiger i Textanum; Þegar þeir voru ad bera sig samañ og spyriast a, hafe Jesus nalægst þeim. Hvort hid sierlegasta Iñtak Ræduñar vered hafe, þad ma siaa af Andsvare Cleophæ, sem er: ad Jesus hafe vered Ofurselldur i Fyrerdæmingu Dauðans, og sie nu allt hiñ þridie Dagur sijdañ, eñ Einglarner hafe sagt Kviñunum ad hañ Lifde. Þeir hafa an Efa vered ad bera sig sundur og samañ um þetta, hvad hier um hallda skyllde. O! hvad satt er þad sem Drotteñ seiger, Es. 42. um siñ Son Jesum, hañ brakada Reir mun hañ ecke i sundurbrioota, og þañ rivkanda Lijnkveik, mun hañ ecke utslockva. Mikell var þesse Veikleike Læresveinaña, hvar fyrer hañ og atalde þa hardlega, so sem hier stendur sijdar i Gudspiallenu. Eñ meire var þo hañs Giæska sem

 villde

villde samlaga sig þeim, og vera hiñ þridie Madur a Reisuñe, til ad leidrietta þa, ad ei skylldu þeir gaanga framar i þessare Villu.

Lucas skrifar, ad þeirra Augu hafe svo hallldeñ vered, ad þeir þecktu hañ ecke, þad hefur aan alls Efa af Gude skied: Hefde DRotteñ strax Opeñberad þeim sig, þa hefde hañ ei feinged svo Orsök til ad laata þa skamast siin fyrer þeirra Vantrwar og Peckingarleyse aa Ritningunum og ecke til ad kveikia þañ Bruna i Hiarta þeirra, sem orsakadest af Utleggingu Spaadoomaña, hañ hafde aadur noogu berlega talad fyrer þeim um siina Piinu og Upprisu, Matth. 16. eñ þad hafde þo ecke svo mykeñ Stad i þeirra Hiarta, ad þeir trydu Kviñunum er sögdu hañ uppriseñ. Mykel var Blyndne þesse, eins og hañ sem uppvakte Lazarum, Joh. 11. Dottur Jairi, Marc. 5. Og Son Eckiuñar af Naim, Luc. 7. Hañ munde ei kuña ad laata siina Saal fra sier, og taka hana aptur, nær honum þocknadest, Joh. 10. Nu villde hañ fyrst laata þa þeckia Vantrw siina af Utleggingu Ritningaña, og siidañ auglijsa þeim ad hañ være hiñ same, er þær hofdu umspaad, þar var ad soñu eirn Trwar-Neyste i Hiarta þeirra, eñ hañ var svo diwpt faleñ i Ösku Vanþeckingareñar, ad hañ sem visse hvad med þeim bioo, Joh. 2. villde fyrst rydia heñe i burtu med Utleggingu Spaadoomaña, og siidañ blaasa ad henum med siinum Anda, svo þar kviknade eirn Elldur af, hvor ed siidañ brañ i þeirra Hiarta, hvad þeir siaalfer jaatudu. Vidlijka Atferd brwkar DRotteñ eñ nu i Dag vid siin Born. Hvad opt eru vor Augu so hallldeñ, ad vier þeckium hañ ecke, þegar vier rotum i einhvorn Mootgaang, þa kollum vier ad hañs Hond sie stutt vordeñ, og ad hañ hafe forgleymt Myskunsamur ad vera, jafnvel þoott vier i Guds Orde hofum so morg Fyrerheit um hañs Adstod i Mootlætenu. Pegar oss vantar hañs iñre Hugsvolun, fiñum ecke til hañs Anda, ecke til Fyrergiefningar Syndaña, oss þykia þær stærre vera, eñ ad þær kuñe so audvelldlega ad fyrergiefast, þa eru vor Augu so hallldeñ, ad vier þeckium hañ ecke. Morg eru slijk Tilfelle fyrer þeim sem Gud elska, og þarf þo ei ad kalla þad Tilfelle eins og Læresveinarner hier kolludu, þvi þeir þecktu ei Guds Raad, miña hender hañs Born aan hañs Vilia, helldur er þad Reynsla Trwareñar, þegar Meñ þykiast kallder i Bæneñe, kallder i Ydraneñe, efast um siina Utvalningu, Vantreysta sier ad þeir fare stoduger stadeð allt til Enda. Pegar vier fordæmum oll vor Goodverk, ef þau maa so kalla, og ætlum ad Gud mune ei taka þau fyrer Averte Trwareñar, af þvi þau sieu so Ofullkomeñ, þegar oss slijkt ad Hondum ber, þa eru vor Augu so hallldeñ, ad vier þeckium hañ ecke. Jaa, þegar ein almeñeleg Synd verdur so stoor i þess Augum sem eckert villde Gude aa moote giora, ad hañ ætlar hañ mune vera sier Reidur, eins og Læresveinarner er þeir hofdu gleymt ad taka Brauded med sier, Matth. 16. þa þecklum vier JEsum ecke. Eñ nær vier hofum þañeñ yfergiefed siaalfa oss, þa opnar hañ oss fyrst Ritningarnar: J Mootlætenu seiger hañ oss þad sama og Læresveinunum: Byriade ei Christo þetta ad lijda og iñgaanga so i siina Dijrd? Eñ sa skal med honum lijda, sem med honum skal Dijrdlegur verda, Rom. 8. Laate hañ hiñ Ogudlega vada uppe og hafa Yferhondena, þa skipar hañ oss med David. Ps. 73.

73. iñ i Helgedoomeñ; þad er hañs Heilaga Ord og Ritningarnar, til ad ſkoda þar hvorneñ hañ breyter vid hiñ Gudlauſa, ef vor Saala er Orooleg i oſs med David, Pſ. 42. af einhvoriu þvi er eg ſtrax upptalde edur odru þvilijku, þa ſkipar hañ oſs ad bijda epter DRottne, edur vier faaum ad heyra med Paulo: Laat þier nægia mijna Naad, miñ Kraptur fullkomnaſt i Breiſkum, 2. Cor. 12. Og þegar vier ſo hofum leitad ad honum i Ritningunum, þa mun hañ vera oſs nalægur, þa fiñum vier hañ, þa blæs hañ ad Neiſta vorrar Trwar med ſijnum Anda, ſo ad vier þeckium Pant vorrar Arfleifdar, Eph. 1. Og efunſt ecke uñ Guds Vinattu nie eilijft Lijf; ſo leinge vier hañ hofum, þa breñur vort Hiarta i oſs, þar kviknar Elldur Elſkuñar, Elldur Trwareñar, Elldur Kiærleikans, ſem eru Guds Foorner i hañs Muſtere, ſem er vort Hiarta. So er nu DRotteñ JEſus nalægur ollum þeim ſem aa hañ trwa þott veiker ſieu. Oumrædeleg var Giæſka DRottens, i þvi ad Opeñbera ſig Aſtvinum ſijnum ſtrax ſem hañ var uppriſeñ af Dauda, hvorier hañ þo aller hofdu yfergiefed og fraa honum flwed, Math. 26. Nema hañs Mooder og Johañes med faam-einum Kvinum, er ſtoodu vid Kroſseñ, Joh. 19. Jaa, Petre ſem honum hafde Priſvar afneitad, ſkipudu Einglarner ſier i Lage ad boda hañs Uppriſu, Marc. 16. Mariu Magdalenu, fraa hvorre hañ hafde wtreked Sio Diofla, Luc. 8. opeñberade hañ ſig fyrſt allra Maña, Joh. 20. An Efa þvi hun hefur vered Sorgbiteñ og Veiktrwud, þvi epter Chriſto ſpurde hun ſo ſem framlidnum Mañe: Þeir hafa burt teked Herrañ miñ, og eg veit ei hvar þeir hafa lagt hañ. Og af Samtale Drotteñs vid hana, maa hvad meſt raada, hvorſu honum hefur vered umgiefed ad hugſvala þeirra Ormæddum Saalum. Snert þu mig ecke ſagde hañ, þvi eg em eñ nu ecke uppſtijgeñ til mijns Fodur, helldur far til Brædra miña og ſeig þeim, ad eg fer upp til mijns Fodur og ydvars Fodur, etc. Skilie eg þetta riett, þa er ſu Meiningeñ, Maria hefur viliad fagna honum ſem Von var, og þreifa a honum, eñ hañ liet ſier ſo ant uñ vera, ad hun flytte ſijnum Brædrum ſtrax þeñañ Fognud þvi varnade hañ heñe þeſſ, ad ecke ſkyllde hun tefia ſig, þvi eg em eñ nu ecke uppſtijgeñ til mijns Fodur: Þier verdur noogur Tijme til ad tala vid mig, og þreifa a mier, þar til eg uppſtijg, far ſkindelega og kuñgior mijnum Brædrum þeſſa Glede fyrſt. Þeſſe hygg eg ſie Meiningeñ i Ordum Drotteñs, edur þvi ſkyllde hañ añars baña heñe ad ſnerta ſig helldur eñ Thomæ og hinum Læreſveinunum, Joh. 20. Eñ hvorneñ ſem þeſſu er vared (eg læt hvorn eirn raada ſiñe Meiningu hier uñ) þa tek eg þetta til Dæmis uñ Fodurlega Giæſku Drotteñs og Medaumkun med þeim Trwarveiku, þeir hofdu yfergiefed hañ, hañ leitar ad þeim ad fyrra Bragde, þeir maattu reiknaſt burthlaupner, hañ kallar þa ſijna Brædur, Joh. 20. Þeſſer Tveir ſem geingu til Emaus, hofdu ecke nærre vered þegar hiner adrer feingu Bodſkapeñ uñ þad ad Drotteñ hefde byrſt Simoni, þo vill hañ ecke ad þeir ſkule fara varhluta af þeſſare Bleſſan, helldur medtaka hana Samdægris og hañ uppreis, eins og hiner, hvar af þad maa ſiaa ad Trwarveikeñ kañ ecke ad hindra Nalægd Chriſti, helldur ſo ſem good Mooder lætur ſier meſt umhugad vera þad Barn ſem Veikt er, ſo er og Drotteñ þeim naakvæmaſtur er i Trwa-

ñe hvad veikaster eru. Ein veik Trw er og Trw, ein vanheil Hond tekur eins vel vid Olmusu og ein fullhraust. Ein lijtel Trw er þo Trw; Eirn Vatnsdrope er somu Nattturu og Siooreñ; Ein lijtel Perla er þo Perla; Eirn Neiste er og Elldur; Eitt Barn er so vel Mañeskia, sem eirn Fullordeñ, Dvergureñ eins vel og Riseñ. Dotter hiñ ar Canaaniska, Matth. 15. Og hiñ Tunglsiwke, Matth. 17. Bæde voru þau af Dioflenum plagud, eñ eins hægt veitte Drottne ad lækna hañ, þott Fader hañs være Trwarveikur, so sem hana, þott Mooder heñar være Trwarsterk, og eins vel hiaalpade Drotteñ Konungs-Mañenum, Joh. 4. so sem Hundradshofdingianum, Matth. 8. Eñ hvad skulu þeir nu til Marks hafa um þad sem Trwarveiker eru, ad þeir sieu i Trwñe? Hun er so lijtel a stundum og Olioos, ad vier þeckium hana ecke þott hun sie iñe hiaa oss. Magdalena saa Jesum og talade vid hañ, eñ þeckte hañ þo ecke, Joh. 20. Sama hender og Guds Börn, ad þau ei þeckia Jesum a stundum, þoott hañ gaange jafnframt þeim, eins og þessum Lærefveinum. Skodum þvi Dæme þeirra, og færum þad heim uppa oss, þeir voru Sorgbitner; Hvar af? Þvi þa vantade Jesum. Siert þu og hryggur af þvi ad þu fiñur ecke þiñ Lausnara i hiarta þijnu, þad er nær þu efast um Syndaña Fyrergiefning, þa leita epter honum med Brwdeñe, er gietur um i Lofkvædenu, Cant. 5. Þu veitst ecke hvar þeir hafa lagt Herrañ þiñ eins og Maria, þa brwka þessa Sorg til ad lækna sialfa sig med. Holld og Blood vekur hana ecke, þad Sorgar fyrer þvi sem Madureñ a ad eta og drecka, eñ ecke fyrer Christo. Guds Anda Verk er hun i þier, og er Christur þa ecke laangt i burtu, þvi hañ og Heilagur Ande eru eitt, og mun hañ koma i Leitena þegar minst Vonum varer.

Þesser Guds Viner voru ad tala um alla þa Hlute sem til falled hofdu, um Kraptaverk DRottens, þar þeir sögdu hañ hefde vered Spaadooms Madur Maattugur J Ordum Og Verkum: Um hañs Pijnu, um hañs Upprisu sem lioost er af Gudspiallenu: Haf og þetta til Merkis, sie þier iñdællt ad tala um Gud, um hañs Daasemdarverk, hañs Stoormerke, hañs Velgiorninga, hafer þu þijna Lyst i þessu og meiger giarnañ heyra adra tala þar um, þa bijr Christur i þier. Eñ hafer þu Leida aa Guds Orde, þyke þier um allt añad meira Gaman ad tala, ef þu venur Muñ þiñ til fwllrar Rædu, sieu skamarleg Ord og fiblslegt Hial þitt Epterlæte, hallder þu Guds Dijrkun fyrer eckert, þyke þier lijted koma til þess ad þioona honum, og metur hañs Umbun ei ad myklu, helldur forsmaaer þa er til hañs vona, þa tak þier Vara, þvi so sañarlega sem JEsus er þeim naalægur, sem laangar epter honum, þoott Veiktrwader sieu, so vissulega er hañ þier horfeñ, þoott einkis Meins þykest þu kieña, og fæst ecke aptur nema med heitre Bæn og sañre Ydran. Nu þoott þad sie heilnæmt og Gude þocknanlegt ad tala um alla DRottens Velgiorninga, þa er þo eckert Huggunarsamlegra eñ ad tala um hañs Dauda og Upprisu, so sem þesser giordu: Þeir toludu i Faafræde og Einfalldleika. Eñ Gud giæfe, ad vier sem betur erum uppfrædder i þessare Himneskri Speke, helldur eñ þeir voru i þad Siñ, vier villdum þess helldur laata oss þessar haaleitu Guds Daasemder til Hiarta gaanga, og oss i Nyt færa, sem vier erum Sañfroodare hier

hier um̃. Eckert er þad i voru Saaluhiaalpar Verke, ad Miñing JEsu Kvala, hañs Dauda og Upprisu kuñe ecke ad wtrietta i þvi Hiarta sem jduglega þar um̃ hugsar. Þegar eg miñest aa Synder mijnar, sem opt hafa stygt fraa mier Gud, hiñ Ypparsta Gooda, og mier ecke so hitnar i Briooste, sem eg giarnañ villde, þa mætte þad koma Suduñe upp aa Hiarta mijnu, ad Guds Sonur er fyrer mig Raanglaatañ Saklaus kvaleñ og deyddur, Rom. 5. Þykest eg i Bæneñe kalldur vera, þa mætte þad snellta Hiarta mitt, ad Guds Eingieteñ Sonur sveittest Bloodenu, er hañ badst fyrer, Luc. 22. under miñe Synda Byrde, og vard þo ecke Bænheyrdur, so hañ giorde mijna Bæn kroptuga fyrer Gude, þoott huu sie veik. Hafe eg Oþocka aa nockrum Mañe, og giet ecke so fliootl dreped þa Freistingu, þa hugsa eg til þess, ad DRotteñ miñ bad fyrer Yfertrodslu-Moñunum, þeim er hañ kvolldu, Luc. 23. Og mun eg braadlega skañast mijn, ad rækia þad Lijtilræde, er miñ Brooder mier til giorde. Elske eg Heimeñ edur nockud þad sem i honum er, þa rekur hañs Elska þad braadlega wt, sem doo fyrer mijnar Synder, þegar eg var hañs Ovinur, Rom. 5. so eg me[illegible]e Eilijflega lifa ef eg forsmaae Heimeñ, eñ elska hañ sem mig hefur so heitt elskad. Ofbioode mier Stærd miña Synda, þa miñer Heilagur Ande mig aa, ad Gud er daaeñ i mijnu Hollde, og hafe eg sied hañ daaeñ fyrer mijnar Synder, þa sie eg hañ vel uppriseñ mier til Riettlætis, Rom. 4. Læresveinarner þecktu DRotteñ i þvi hañ braut Brauded; So þeckia og Christner Meñ hañ allra best, nær hañ brijtur oss þad helga Braud i Alltaresins Sacramento, sem ad er Meddeiling hañs Lijkama, og drecka þañ Blessunareñar Kaleik er vier blessum, sem og er Meddeiling hañs Bloods, 1. Cor. 10. Þa er hañ oss hvad nalægastur, þa siaaum vier hañ hvad best med Augum Trwareñar, þa þeckium vier hañs Gudddoomlega Elsku, og skodum hañs Myskunar Ydur algiorlega, ad hañ ecke einasta hefur giefed sitt Lijf i Daudañ fyrer oss og wthellt sijnu Blode, helldur og fæder Saaler vorar aa þvi hinu sama oss til Trwarstyrkingar um̃ alla sijna Velgiorninga, þar kuñgiorum vier hañs Dauda, þar skodum vier hañ uppriseñ, þvi læge hañ eñ þa i Grofeñe, hvorneñ mætte hañ giefa oss sitt Holld ad eta edur sitt Blood ad drecka? Nu hefe eg so nockud talad um̃ hvorneñ vier eigum ad skicka oss so Jesus vilie oss nalægiast.

6. Epterfylger ad miñast a med faaum Ordum, hvorneñ vier eigum ad hallda honum, so vier missum hañ ecke. Þad er ecke miña verdt ad giæta feingens Fiaar, eñ abla þess, og þad maa seigia um̃ JEsum; Margur hefur ad soñu feinged hañ einusiñe iñ til sijn, er þo hefur mist hañ sijdañ, og sumer alldrei aptur feinged. Judas sellde hañ eitt siñ fyrer Agyrndarsaker, Luc. 22. og miste hañs so ad Eilijfu, hañ mun sier marga Stallbrædur i Heimenum eiga. Petur miste hañ og, eñ fieck hañ þo aptur med beiskum Graate, Matth. 26. Þvi er þad vijst hier af, ad Meñ kuña ad missa Jesum, þott Meñ hafe eitt siñ noted hañs Nalægdar. Þar fyrer bañar Paulus og ad hryggia heilagañ Anda, Eph. 4. Jaa, hañ seiger: Vier skulum ei slockva Andañ, 1. Tess. 5. Sømu Atburde skal til þess hafa ad soñu ad hallda Jesu, so sem ad lada hañ ad sier i Fyrstuñe, hvorugt giæta Meñ aan Guds Anda, þvi eingeñ kañ Jesum Drotteñ ad nefna

fyrer

fyrer utañ hañ, seiger Paulus, 1. Cor. 12. Eñ ad mootstanda ecke heilogum Anda, þad er i Mañsins Vallde, sierdeilis þess sem Endurfæddur er med Vatne og Anda. Eg vil ei Itreka þad aptur sem ædur er sagt, um þad ad niota Jesu Nælægdar; Eñ eitt sie eg hier i Fare Læresveinaña, sem batt hañ svo, ad hañ gieck iñ og var hiaa þeim: Hañ Liet Sem Hañ Villde Leingra Gaanga; Eñ Þeir Neyddu Hañ Og Sogdu: Vert Hiaa Oss Herra, Þviad Kvollda Tekur Og A Dageñ Lijdur. Hvilijk ad hafe vered Naudung þesse, er audsied hieraf, þad var ein audmiuk Bæn; Soddañ Offrijke hefur Drotteñ opt lided; So neydde hañ Konungs Madureñ, Joh. 4. So neydde hañ hin Canaaniska, Matth. 15. So neydde Abraham Gud, er hañ bad fyrer Sodomitum, Gen. 18. So neydde Moyses hañ, er honum tookst ecke añad eñ Myskuna Israel; So neydde Jacob hañ, er hañ sagde: Eg sleppe þier ecke fyrr eñ þu blessar mig, Gen. 32.

JEsus lætur opt sem vilie hañ leingra gaanga, þegar hañ leggur oss siñ Kross a Herdar, eñ vier siaum ecke ad hañ er oss nælægur, so sem ædur er sagt. Þegar vor Eyrende luckast ecke, sem vier þo rekum i hañs Nafne, fyrer Mañaña Ofbelldis Saker, eñ vier þeckium ecke hañs Tilgaang. Hvad skal þa hier til giora? Eigum vier þa ad sleppa honum, og leita Raads hiaa Heimenum? Fiærre sie þvi, Hvad þa? Giorum eins og þesser giordu; Neydum hañ med audmiwkre Bæn og Andvorpunum, ad hañ vilie hiaa oss vera. Eingum af oss hefur þvilijk Sorg tilfalled, sem þessum Guds Vinum, þeir hofdu mist hañ, sem þeir hofdu allt sitt Traust a, fyrer hvorn þeir kañske hofdu yfergiefed alla Hlute, eins og Petur sagde um þa Toolf, Matth 19. Þeir voru epter i Hers-Hondum, og þordu valla ad siaa uppa nockurn Mañ, þar aller visslu ad þeir hofdu vered hañs Læresveinar, er so Mijnkunarsamlega var wtleikeñ fyrer Skomu, og hvorsu uggvænt þeim vered hafe, þad sijner oss bæde Dæme þeirra, er forlietu hañ i Grasgardenum, og St. Peturs, er Otteñ þreingde honum til ad kañast ecke vid hañ, fyrer hvorn hañ þo skomu ædur villde Lijfed laata, Matth. 26. sem og þad, ad þeir lokudu Dyrunum ad sier, fyrer Hrædslu Saker vid Gydinga, Joh. 20. Samt neyddu þeir þeñañ Framande Mañ, (þvi ei vissu þeir þa añars) til ad vera hiaa sier: Hvar fyrer? af þvi hañ talade um JEsum, og opnade fyrer þeim Ritningarnar, so þeirra Hiarta brañ i þeim. Þessum Mañe villdu þeir ecke fyrer hvorn Mun sleppa. Eñ þu Guds Barn, sem þecker JEsum og veitst hañ uppriseñ og setstañ til Kraptarens hægre Handar, ad hañ bidie fyrer þier, Rom. 8. Villt þu ei taka þetta sama Raad, þegar þier sijnest hañ vilie fram hiaa þier gaanga? O Jw, Guds Barn, Fodurlegt Hiarta hefur Gud: Þañ er hægt ad locka, er siaalfur vill dansa, þu tekur alldrei so feigens Hende vid Guds Naadar Hugsvolun, nær þig laangar epter DRottne a Þurrlendenu eins og David, ad hañ sie ecke liwfare til ad veita þier hana. Þegar Alexander hiñ stoore hafde lagst um Borgena Tyrum med sijnum Her-Flockum, þa skrifar Plutarchus, ad suma af Bæar-Moñum hafe dreymt, ad Godeñ villdu flytia wr Borgeñe og i Herbwder Konungs, eñ þeir bundu þau med Hleckium ad ei skylldu

kyllдu þau i burtu komaſt. O! Hvorſu myked hofum vier Chriſtner Meñ Gude ad þacka. Grætlegt er til þeſſ ad vita, hvorneñ Andſkoteñ heſur blindad Vantrwareñar Born. Veſælings Guder voru þad og aumur Atrwnadur, ad trwa a þañ ſem þeir ætludu ad þeir mundu faa til Fanga teked, eñ Drotteñ Jeſus heſur feinged oſs adra Feſte til ad binda ſig med', þad er hañs eigeñ Bæn, hvor ed ritud ſtendur hiaa Lucam i 11. Cap. og Matth. 6. Og ſkomu ſijdar i ſama Capitula kieñer hañ oſſ, hvorneñ vier ſkulum leggia þeſſe Bond a ſig, med þeſſum Ordum: Bidied og mun ydur giefaſt, Leited, og munud þier fiña, Knyed aa, og mun fyrer ydur upploked verda. Og eñ þa framar kieñer hañ oſs, hverſu ad þeſſe Feſte ſie ſterk og Obilande, er hañ ſeiger: Þvi hvor ſem bidur, hañ ſkal medtaka, og hvor ſem leitar, hañ ſkal fiña, og hvor ſem ad aaknijr, fyrer honum ſkal upploked verda, eñ med þeſſu heſur hañ ſijnt, ad oſs ecke einaſta byriade Oaflaatanlega ad bidia, ſvo ſem Lucas vottar, 18. Cap. helldur heitt og aakaſlega, eins og Drotteñ i Grasgardenum, Luc. 22. Eins og Tertulianus ſkrifar uñ Chriſtna a ſijnum Dogum, ad þeir kome ſamañ i eitt, og med nockurskonar Fylkingu og Athlaupe take Gud til Fanga. O! hvad Olijk er þeſſe kallda Verolld ſlijku? Meñ hyggia þad ſie noog, ad falla a Knien og hallda Klutnum fyrer Auguñ, og murra þar eitthvad er þeir ei ſiaalfer ſkilia, eins og Eſaias ſkrifar uñ Phitons Andañ, og þa ſem foru til Frietta vid hina Daudu, Eſa. 8. Er þetta Samneyte Heilagra? Er þetta hin ſaña chriſtelega Kyrkia? Mun nockud Andeñ bidia fyrer þeim med Oumrædelegum Andvorpunum? O! vei, ſañlega ſeige eg ydur, ad betra er alldrei ad bidia, þvi þeirra Bæn verdur ad Synd, Pſ. 109. og þeirra Guds Pioonuſta ad Offre hiñs Faavijſa, Ecc. 5. Þeſſara Læreſveina Hiarta brañ i þeim aadur eñ þeir neyddu hañ med ſier iñ ad gaanga. Siaa og til, chriſteñ Madur, ad þu a einhvorn haatt faaer ſinellt þitt Hiarta, aadur eñ þu krijpur frañ fyrer Guds Haatign i þijnum Bænaſtad: Þad er hægt ad giora i Kyrkiuñe under hañs Orda Heyrn, ef þad er riett Predikad, og þu liær þvi Eyrun, og þar fyrer utañ, ſtrax ſem þu Augunum upplijkur a Morgna, þa Ihuga hañs Giæſku og þijna Illſku, hañs Tign og þiñ Overdugleik, hañs Velgiorninga og Vernd yfer þier, og þitt Hyrduleyſe og Vanþacklæte, og nær þu heſur ſo giort uñ Hrijd, þa gack til Bænareñar og bid Andañ ad bidia med þier þvi þu viter ei hvors þu aatt ad bidia, Rom. 8. Brwka ſomu Atferd a Kvolldum, og laat þeſſa Paanka ſvæfa þig, þa er þad vijſt, ad þu verdur a einhvorn Haatt Bænheyrdur, Act. 7. Moyſes var eitt fagurt Barn Alits, ſem Ritningeñ ſeiger, hañ predikade ſo vel fyrer Dottur Pharaonis med Barns-Graatnum er hañ laa i Reyr-Kyſtlenum, ad hun komſt vid i Hiarta ſijnu, og ſaa Aumur a honum, Exod. 2. Myklu fegre mun ſaa vera i Gudſ Auglite, ſem med Jeſu Bloode er aadreifdur. O! hvorneñ munu hañs Myſkunar Ydur faaleint ſier nær hañ heyrer þeirra Graat, og ſier þeirra Taar ſem wt eru hellt i hid rauda Haf Guds Eingietens Sonar dijrmæta Bloods, hvort miklu hærra kallar eñ Abels Blood, Heb. 12. Þar fyrer mijner Elſkuleger, gleymed ecke ad bidia jdulega og alvarlega uñ Naavist Jeſu: Slepped honum ecke fyrr eñ hañ bleſſar ydur til fulls.

fulls. Pegar honum er tapad, þa er ollu tapad, medañ þier honum fast halldeð, þa er ollu hallded, þott þier missed alla Hlute, og jafnvel sialft Lijfed, þa erud þier jafn-rijker, þegar þier eiged hañ sem allt Valld er giefed bæde a Himne og a Jordu, Matth. 28. Og hafe þar nockurn Tijma vered Þorf a ad neyda Jesum til ad gaanga iñ til sijn, og vera hia sier, þa er þad a þessum sijdurstu og verstu Døgum. Vert Þu Hiaa Oss Herra, Þviad Kvollda Tekur Og A Dageñ Lijdur, segdu þesser Guds Meñ. Þad maa kalla, ad alla reidu take mieg so til ad Kvollda i Heimenum: Myrkur Raangl æ tesins taka til ad byrgia fyrer oss Sool Riettlætesins, hin saña Guds Þecking og Skilningur a hañs H. Orde, er umsnueñ i Kapprædur og Praattaner. Þeir sem eiga ad hafa Lykel Vitskuñar, stunda þad mest hvorneñ þeir meige flækia adra i Spurningum þeim er þeir ecke sialfer skilia, og þykiast mikler Meñ, þegar þeir vel muñhoggvast, eñ hiñe soñu Þeckingu Guds og hañs Lærdooms sleppa Meñ nu um Stunder, og þad velldur þvi, ad nockru Leite, ad Lijferned er ongvañveigeñ so sem Christnum soomer, þar Meñ laata Guds Rijke vera foolged i Ordum einum. Meñ hafa Skyn Gudhrædslunar eñ afneita heñar Krapte, 2. Tim. 3. so varla er ad fiña Trw a Jordu, Luc. 18. eg meina þa Trw sem verke fyrer Kiærleikañ, Gal. 5. So þad er stoor Naudsyn ollum Guds Bornum ad neyda Christum ad vera hiaa sier, þar allt teiknar til þess ad Dagur Drotteñs mune ei laangt i burtu vera, og þott ei være, þa veit eg ecke nema þad Augnablik sem eg life a, sie Kvolld miña Lijfsdaga, þvi vil eg Jesu hallda og honum ecke sleppa, so nær sem eg dey, þa deye eg med Lausnara miñ i Fadmenum, og ad hvort sem eg life edur dey, þa sie eg hañs, Rom. 14. Slepp þu mier sagde hañ fordum vid Jacob, þviad nu Dagar, Gen. 32. Miñ Herra, eg vil ecke sleppa þier, þviad nu Kvolldar; Eg sleppe þier ecke fyrr eñ þu blessar mig, þvi eg veit ecke nær eñ Myrkur Daudans byrger mijn Augu. Notteñ er umlideñ, eñ Dagureñ tekur ad naalgast sagde Paall a sijnum Døgum, Rom. 13. Þad var og satt, þviad þa var Sool Riettlætesins, so ad seigia, nijlega uppruñeñ, og skein fagurt i Heimenum leinge fram epter Ølldunum: Eñ nu ætla eg ad þessu meige umhverfa, og seigia: Dagureñ er hartnær umlideñ, eñ Notteñ er i Naand. Vert þvi hiaa oss Herra, þviad Kvollda tekur og a Dageñ lijdur. Jaa; O! Herra Jesu Christe, þegar dregur ad Rockre Æfe vorrar, og vor Augu taka til ad formyrkvast i Daudanum, so þau siaa ecke leingur; Vert þu þa hiaa oss þegar aller hafa forlaated oss, og vier sialfer hofum yfergiefed oss, eñ varpad Saalu og Lijfe i þiñ Myskunar Fadm, Laat oss þaa leggia vora Trwar Hond i þijna Sijdu, og heñar Fijngur i Naglaforeñ, og gief ad vier þa sieum trwader og ecke Vantrwader. Upplijk þa vorum Saalar Augum, ad vier þeckium þig oss af Gude giefeñ, til Riettlætis, til Helgunar og til eilijfrar Saaluhiaalpar. Bænheyr þad goode Jesu, fyrer þitt Blood og Forþienustu, Amen, J JEsu Nafne, Amen.

Þridia Dag Paaska.

Gudspialled, Luc. 24. Cap.

J Þañ Tijma. Þa Læresveinarner voru nu eñ ad tala um̃ þetta, stood sialfur JEsus midt i mille þeirra, og sagde til þeirra: Fridur sie med ydur. Eñ þeir skielfdust og urdu Hrædder, og meintu ad þeir sæe Anda nockurn. Og hañ sagde til þeirra: Hvar fyrer skielfest þier, og þvi koma slijker Þankar i ydar Hiortu? Siaed mijnar Hendur og mijnar Fætur, ad eg em þetta sialfur. Þreifed a mier og skoded, þviad Ande hefur ei Holld og Bein, so sem þier siaed mig hafa. Og þa hañ sagde þad, Sijnde hañ þeim Hendur og Fætur. Og er þeir triwdu eñ eige fyrer Fagnadar Saker, og undrande þad, þa sagde hañ til þeirra: Hafe þier hier nockud Matarlegt? Og þeir løgdu fyrer hañ Stycke af Steiktum Fiske, og Hunangs Seim, Og hañ took þad og aat fyrer þeirra Augum. Og hañ sagde til þeirra: Þetta eru þau Ord, hvør eg talade til ydar, þa eg var eñ nu hiaa ydur, þviad þad hlaut allt ad fullkomnast sem af mier er skrifad i Moysis Løgmaale og i Spaamañaña Bookum og Psalmum. Þa opnade hañ þeirra Hugskot, so ad þeir skildu Ritningarnar, og sagde til þeirra: So er þad skrifad, og svo byriade Christo ad lijda, og upp ad rijsa a þridia Deige fraa Daudum, og predikast laata i sijnu Nafne, Ydran og Fyrergiefning Syndaña a medal allra Þiooda, upphefiande i Jerusalem. Eñ þier erud Vottar allra þessara Hluta.

Exordium.

FRJDur a Jordu og Mønum goodur Vilie, Sungu Einglarner Fordum, þegar Mañkynsins Endurlausnare var i Heimeñ boreñ, Luc. 2. Þa maattu þeir Himnesku Andar lijsa þessu Fridar Bode i Um̃bode sijns HErra, þar hañ laa eitt Omaalga Barn i Stallenum, og aatte þo margt epter Ogiørt, sem ad þurfte til ad semia þeñañ Frid mille Guds og Maña. Eñ nu, þar hañ fyrer Krossens Dauda hafde afmaad allañ Ovinskap sem hañs Utvalda maatte fraa Eilijfum Fride hindra, þa lijser hañ sialfur þessum Fride yfer sijnum Elskulegum Lærésveinum, hvørier ad sijdañ fooru med þetta Fridar-Bod wt um̃ allañ Heimeñ epter hañs Skipan. Eñ fyrer þvi, ad vier erum og þessa Fridar-Bods Hluttakande vordner, Þa vilium vier af Gudspiallenu Hugleida. 1. Hvilijkur ad sie þesse Fridur. 2. Hvørneñ vier eigum hønum ad taka. Þar til hiaalpe oss hiñ goode Gud, fyrer JEsum Christum, AMEN.

Utleggingeñ.

HVilijkur ad þesse Fridur sie, Brædur mijner, þad siaa Meñ, nær Meñ athuga hvilijk ad var Sekt Mañkynsins, er þad styggt hafde hiñ Almaattuga Gud. Er Fridur Jehu? Sagde fordum Joram Jsraels Konungur, er hañ mætte hønum aa Veigenum, eñ Jehu svarade: Hvad gillder þig um̃ Frid? Þar Hoordoomar og Tofrar Mooder þiñar vara eñ nu, 2. Reg. 9. Ad vijsu er þad satt, ad vor fyrsta Mooder haf-

de ecke þær Skamer adhafſt ſem Jeſſabel, eñ þo maa ecke þvi neita, af heñar fyrſtu Synd, eru komnar allar þær Synder, er i Heimenum hafa ſijdañ drygdar vered. Þeirra Sekt varde allt til þeſſ ad vor Fridar Hofdinge neglde þa Handſkriftena a Tried, ſem i giegn oſſ var, under eins og hans bleſſudu Hendur og Fætur voru a Kroſſeñ negldar. Þar var eingeñ riettkalladur Fridur aadur fyrer ſyndugt Mañkyn, jafnvel þott ad Syndeñ være allt þaangad til under Guds Þoleñmæde, Rom. 3. Noe bygde Drottne eitt Altare, epter þad hañ var frelſadur af Vatnsfloodenu og Foornfærde þar a allra Handa hreinum Dijrum, ſo ad Gud lyktade eirn Sætleiks Jlm og lijſte Fride yfer Mañkynenu, ſeigiande: Ecke vil eg framar bølva Jorduñe fyrer Mañſins ſaker, Gen. 8. Þeſſe Fridur naade þo ecke nema til Lijkamlegs Frelſis, eñ þa voru Saalernar Okvittar vid Gud, nema hñ hefde vitiad vor uppruñeñ af Hædum i ſijnum Myſkunar Ydrum med Sendingu ſijns Eingietens Sonar i vort Holld, þegar þad Saklauſa Guds Lamb var a Kroſſenum Foornfært fyrer allar Veralldareñar Synder, med hvoriu ad bæde Noa og allar adrar Gamla Teſtamenteſins Foorner eru helgadar og fullkomnadar, þa lyktade Gud til fulls eirn Sætleiks Jlm. Og þegar hañ hafde hiaalpad honum wt af Daudanum, ſem Paulus ſeiger, Heb. 5. wt af þvi Reideñar Floode ſem gieck iñ ad hañs Saalu i Kvoleñe, þa hefur þeſſe mikla Hetia, ad uppleyſtum Daudans Fiotrum med ollum Riette lijſt þeſſum Fride yfer ſijnum Brædrum. Þegar Brædur Josephs høfdu funded Fied i Seckiunum, er þeir ecke aattu Von a, þa urdu þeir Ottaſlegner, ſo þeir viſſu ecke hvad þeir ſkylldu til Raads taka, Gen. 43. Þa ſagde Raadsmadur hañs til þeirra: Fridur ſie med ydur, Otteſt þier ecke, Ydar Gud og ydar Fodurs Gud hefur ſendt Fied i ydar Sioodu. Þeir høfdu i þad Siñ eckert Jllt giort, ſamt Ottuduſt þeir og meintu ſier munde kient verda um̃ þeſſa Varmeñſku. Eñ hvad hafde ſyndugt Mañkyn i moote Gude giort? Þad hafde rænt hañ ſijnum Heidre, þad hafde Lijflaated hañs Eingieteñ Son med ſijnum Jllgiordum, og ofañ a allt þetta ecke þeckte meir ſiñ Vitiunar Tijma, Luc. 19. helldur eñ Jacobs Syner viſſu hvorneñ Fied var apturkomed i Secke þeirra. Veralldleger Hofdingiar, er þeir giora Frid vid añañ, þa ſtadfeſta þeir hañ med Brefum og Ritningum, edur og ſeliaſt Giſla a. Þeſſ þurfte ei hier af vorre Hende, þvi vier aattum vid þañ eirn ad ſkipta, ſem ongva Viſſu þurfte af vorre Alfu og aa alls Koſte vid oſſ, ef vier ecke holldum hañs Fridar Saattmaal. Eñ ſo hañ tæke allañ Efa fra ſijnum Læreſveinum um̃ þetta Fridar-Bod, þa ſijner hañ þeim þad, ſem ollu ſterkara og Obrigdulla var eñ nockurs Konungs Hond edur Jñſigle, er hañ ſijnde þeim ſijnar Hendur og Fætur. Gledelegt var þetta Fridar-Bod Læreſveinunum, Br. M. Eñ ecke høfum vier miña þeiged i þvi, hvorra Fedur voru aan Guds i Heimenum, Eph. 2. Hvilijkur er hañ ſem vier høfdum flwed fra, jaa, fra hvorium vier Daglega flyum, og briootum hañs Raad af oſſ med Syndunum? Þad er Konungur Himens og Jardar, DRotteñ ſterkur Vandlætare, vitiande Raanglætis Fedrañа a Sonunum i þridiu og fioordu Ættkvijſl, Exod. 20. Jaa, munde vitiad hafa i þuſund Lidu allt til Enda Veralldar, nema ad vier Riettlætter fyrer Trwna hefdum Frid vid

Gud

Gud fyrer Drottenn vorn JEsum Christum, Rom. 5. Nu er þad vijst, ad Syndenn reiknast so stoor sem hann er til, sem hun er a moote giord. Enn umm Guds Naatign er kunnugra, enn fra þurfe ad seigia. O! Guds Barn, hvilijk Glede er þad þa ad hafa Frid feinged vid sloddann Konung, og sloddann eirn Frid, sem alldrei umm Efe mai riwfast, nema hann af oss rofenn verde? hvar fyrer þvi er ecke ad gleyma, ad sko̅mu æ̅dur enn Drottenn fieck Læresveinunum i Hendur Lykla-Valldeð til ad fyrergiefa og apturhallda Syndunum, þa lijste hann Fride yfer þeim, Joh. 20. Þar fyrer nær þesse Fridur til allra þeirra sem taka Kvittun Synda sinna af Gude fyrer hanns Raadsmanna Pioonustu. Hun er eitt Aflaats-Bref sem Christur underskrifar med þeirra Hende a Hofud allra Riett-Trwadra, enn innsiglar þad sialfur i þeirra Hiarta med Heilogum Anda, hvor ad er Pantur Arfleifdar vorrar, Eph. 1. Þess gietur Paulus, 2. Cor. 5. seigiande: Gud hefur i Christo sætt Heimenn vid sialfann sig, tilreiknande þeim ecke þeirra Yfertrodslur, og leggiande oss uppaa ad boda Forlijkun þessa. Þvi hvors Synder kvittar eru, hann hefur Frid vid Gud, Frid vid hanns Logmaal, og Frid vid Samvitskuna. O! hvorsu fagrer eru þa Fætur þeirra sem Fridenn boda, Es. 52. Og hvad kunne gledelegra þeim ad bodast, er saatu i Myrkrunum enn þesse Fridur, Nah. 1. So vier meigum þvi fagna er Zach. skrifar Cap. 9. Hann nun fyrer Testamentesins Blood wtleida hina bundnu af þeirre Grifiunne, hvar eckert Vatn var inne, og boda Heidingiunum Fridenn. Og hefur hin eilijfa Giæska ecke lated þar med bwed, ad hann hefur giefed oss Syndernar kvittar, og giort Frid vid oss i sijnum Syne. Þad dijra Gialld sem hin eilijfa Naatign lauk i voru Hollde a Krossenum, maatte enn þa meire Blessan, meire Sælu, og meire Fognud afreka, þad var, ad hann sette oss i sijns Sonar Rijke, Col. 1. hvort ad ecke er Matur nie Dryckur, helldur Fridur og Fognudur i Heilogum Anda, Rom. 14. Þegar Veralldleger Hofdingiar giefa einhvorium Grid, þa þykiast þeir vel giora ef þeir laata hann hallda Lijfe og Landsvist. David gaf Simei Lijf, 2. Sam. 16. og þotte vel giort ur þvi sem raada var. Salomon gaf honum Landsvist, þo med þvi moote, ad hann fære ecke ut af Jerusalem, 1. Reg. 2. Josua gaf Gibeonitunum Frid, og þad til ad hallda Loford sitt er hann villde ecke bregda, og lagde hann þeim þo nockurskonar Prældoom uppa, ad hoggva Trie og bera Vatn til Pioonustu giordarennar, Jos. 9. Enn hvad er Gud skylldugur ad hallda vid oss Mennena, sem Daglega brioꝛtum þann Eid er vier unnum honum i Skijrnenne, nær hann trwlofade oss sijnum Syne fyrer hanns Blood med Heilogum Anda? Jaa, hvad opt hofum vier rofed þad Heit, er vier so tijdt hofum giort honum i Skriptarstoolnum, ad aflaata og fiaa vid Syndunum? Og samt hefur hann ecke einasta uppgiefed oss, og Daglega uppgiefur ollum þeim, sem vid hann Fridmælast, alla Skulldena, og þau morg tiju Þusund Punda, er vier so tijdt verdum honum skylldugir, Matth. 18. helldur lofar oss Omælannlegrar Dijrdar eilijfre Þijngd, fyrer Munn sijns Þienara St. Pauls, 2. Cor. 4. ollum þeim sem bera vilia hid sæta Ok Christi, og hanns liettu Byrde. Jaa, ollum þeim ed sier til hanns snwa vilia fra sijnu illu Athæfe og vondre Breitne, allt framm under Daudastund-

enna

ena. Hvilijkur er þa þesse Fridur? Edur hvor fær hañ nooglega prijsad. Ecke hefur Drottẽ heited sijnum Børnum Veralldareñar Fride, miklu helldur seiger hañ, þeir skule hafa Angist i Heimenum, Joh. 16. eñ þvi hefur hañ lofad ad þeir skylldu hafa Frid i sier, Joh. 15. Ja, þañ Frid sem Verolldeñ kañ ei ad giefa, og þañ Frid sem eingeñ kañ af oss ad taka, Joh. 16. so leinge vier høfum Frid vid hañ, sem oss þeñañ Frid alleina giefed hefur og giefa kañ, eñ eingeñ añar. Þar verdur alldrei so tryggelega bued uñ nockra Veralldareñar Saatt edur Fridar Giorning, ad Meñ kuñe ad seigia ad hañ skule leinge stadfastur vera. Hañ kañ ad vara i tveggia Konunga Tijd þeirra a mille, medañ þeir lifa baader, og þo ecke alltijd. Hvad leinge hiellst Sætteñ a mille Syrlands og Samariam? er Achab og Benhadad giordu, 1. Reg. 20. Hvorsu vel efnde Ptolomeus þad hañ heited hafde Dootturs-Mañe sijnum Alexandro? edur Romveriar Gydingum? 1. Macc. 10. og 11. Eñ uppa þañ Frid mæ reida sig, er Gud heiter oss syndugum Moñum, þar er alldrei Lijge fundeñ i hañs Muñe. Eckert er tijdara eñ þad i Heimenum, ad þegar Tveir hafa Osætter vered, og þeir lætast þo sættast heilum Sættum og jafnvel sveriast Eyda æ, ad sa bregdur af er sijdañ fær Vallded meira, og fiñur sier allt til Ordsaka helldur eñ ad hañ ecke hefne sijns Vansa, sierdeilis ef hañ þykest hafa vorded under i Sætteñe, þvi er þesse Maalshættur Heimsins: Vakta þig fyrer þeim Vin er þu hefur sæst vid. Eñ þetta er ecke ad Ottast hiæ Gude, oll hañs Verk eru Myskun og Sañleike, Ps. 25. Hañ er trwr, siealfum sier kañ hañ ecke ad neita, 2. Tim. 2. Nema ef vier vilium kalla þad Brygdmælge, ad þær Hefnder koma ecke strax yfer vondar Giorder sem hañ hefur hootad þeim, eñ vier bregdum Daglega af, og ecke gietum vier uñ eitt Augnablik hallded vor Sære, þo hefur hañ ecke wtskwfad oss, ecke hefur hañ eñ nu broted þañ Frid vid oss, sem hañ giort hefur vid aumt Mañkyn fyrer sijns Sonar Dauda, Rom. 8. jafnvel þott þad jæta meige, ad a þessum Tijmum hafe allt Holld fordiarfad siñ Veg, ei sijdur eñ a Døgum Noa, Gen. 6. svo Meñ kuña ongva Orsok til þess ad færa, ad hiñ strange og Riettlæte Doomare ecke kollsteipe þessare vantrwudu Verolld, nema þa, ad hañ er Gud og ecke Madur, Hos. 11. Þetta munu Ofgar þykia er eg tala, eñ giætum ad, hvorsu fleire Mañeskiur þar eru nu i Heimenum eñ a Døgum Noa, hvorsu lijtell ad er Christeñdoomureñ hiæ Heidingiunum; Hvad fæer af Christeñdoomenum sem jæta þa riettu Trw, og hvad fæer af þeim sem hana jæta, er færa verduga Avoxtu heñe. Hvorneñ a þessu stendur, vet it Gud eirn, þad er ei Moñunum unt ad vita. Verda mæ ad þar sieu fleire Guds Børn eñ Meñ hyggia, þvi Elias visse jafnvel ecke ad þar voru so morg Þusund i Israels Rijke, sem ecke høfdu beygt sijn Knie fyrer Baal, 1. Reg. 19. Eñ ættu Meñ epter ytra Alite edur Mañlegre Skynseme ad dæma, þa kyñe einhvor ad vijsu ad ætla, ad i Holld þessare mundu ecke ollu fleire vera Riettlæter, epter þvi sem Tala reñur til, helldur eñ fyrer Flooded. Þetta skrifa eg alleina til þess ad Meñ þecke Guds Oumrædelega Giæsku og Trwfeste, ad hañ helldur vid oss eñ nu i Dag þad Sættmaal er hañ giorde vid Noa. Hvad miklu framar mun hañ þa hallda þa Saatt er hañ giort hefur vid sijna

Utvallda

Utvallda i Christo? Þesser og ad giæta, Brædur mijner, ad þott vier giørum Frid vid Meñena, sem oss Volldugre, Gøfugre og Sterkare eru, þa er ecke trwtt uñ ad þeir kuñe ad duga oss þott þeir villdu, nær adrer þeim sterkare rijsa a moote oss, þvi allt Holld er Hey, seiger Rødd Hroopandans, Es. 40. Lijted gagnade þad Juda og Ephraim ad þeir sendu til Konungsins af Assyria og Ægyptalande, þvi DRotteñ sagde: Hañ skal ecke kuña ad græda ydur, og ecke ad lækna ydar Saar, þvi eg em so sem grimt Leon a mote Ephraim, og so sem wngt Leon a mote Juda, Os. 6. Soddan Munur er nu a þeim Fride sem Verollden giefur, og þeim er Gud giefur: Sieu þeir so Mattuger, so Vinsterker, so Frændmarger sem þeir vera vilia; Eg a eirn Vin sem alldrei skal bregdast; Eg em Hañs, og Hañ er miñ, Cant. 6 Hañ er megnugur uñ ad setia Krook i Zenacheribs Naser, Es. 37. Hañ gietur dreckt Pharao og hañs Vøgnum, og Reidmøñum, Exod. 14. Hañ kañ ad slaa Jeroboams Her þott hañ hafe umkrijngt Abiam. 2. Paral. 13. og þockneft hønum ad laata vonda Meñ hafa Yfer hondena, þa vil eg seigia med David: Giøre hañ vid mig hvad Gott er, i hañs Auglite, 2. Sam. 15. Þad næger mier ad eg hefe Frid vid hañ sem er Gud Fridarens, 2. Cor. 13. Hañ giefur mier Frid i Offsooknunum, Rijkdoom i Armoodnum, Virdingu i Forsmaneñe, Heilbrygde i Siwkdomenum, Sadning i Hungrenu, Glede i Sorgeñe; Þad næger mier ad hañ er miñ Vinur, þegar aller mijner Viner hafa mig yfergiefed.

Seiged mier, hvad vill Verollden giora þeim er Gud hefur giort so lynda? ecke meir eñ eitt Barn einum Risa, edur Skollahvelpureñ Leonenu. Ef eg er i Lande einhvoriu þar sem Herskaatt er, eñ veit þo ad þar er Fridur i mijnu Lande, hvar eg hefe Bw mitt, mijna Vine og Frændur og allañ Lijkamlegañ Varnad, þa er eg þo betur til Frids þott eg sie medal Ovina staddur, eg er ei nema ein Mañeskia, eg vil seigia med Spekingnum; Eg ber allt mitt med mier, eg vil a einhvorn Haatt siaa til hvorneñ eg Lijfs afkomest og nae mijnu Fødur-Lande. Guds Børn eru ad soñu i Hers-Høndum, i Utlegd þessare, eñ þeirra Umgeingne og þeirra Borgar-Riettur er a Himnum, Phil. 3. Allt hvad þau hafa i Verolldeñe, þad er ecke þeirra, Gud gaf þad ad soñu þeim til Brwkunar og Medferdar, eñ þau hafa ecke fest Hiarta sitt þar vid, helldur hafa þau þad Gude aptur giefed, eru þad Gots edur Gardar, Metord og Virdingar, Gull edur Silfur, þad er ecke þeirra eiged, þad er Christs Fie allt samañ, og jafnvel sialft Lijfed, eñ þeirra Fasta-Eign er a Lande lifande Maña. Eg vil siaa til hvorneñ eg kuñe ad naa þangad Lijfs, hvar eingeñ skal Lijfed fraa mier taka, hvad mier alldrei mun bregdast, so leinge sem eg hefe Frid vid hañ, sem er Fridarens Gud, sem er Lijfsens Høfdinge, Act. 3. JEsus Christus, hvør ed daudur var, og siaa hañ lifer, Apoc. 1. So leinge, Eg veit miñ Endurlausnare lifer, so Ottast eg eckert Strijd, honum er ecke uñ Megn ad Leidseigia mier i giegnum miña Fiandmaña Hendur, Jaa, i giegnum sialfañ Daudañ iñ til Lijfsins, og ad laata mig lifa þoott eg deye, þvi hvort eg life edur dey, þa er eg þo hañs, Rom. 14. Þvi vil eg seigia: Daude hvar er þiñ Broddur, Helviite, hvar er þiñ Sigur? 1, Cor. 15. Gud er sa sem oss hefur Sigureñ giefed fyrer DRotteñ vorn

JEsum

JEsum Christum; Honum sie Lof, Dijrd og Heidur ad eilijfu, Amen. Og er nu
þetta sagt þar um̃, hvilijkur ad þesse Fridur sie, Epterfylger ad tala um̃ hvorneñ vier
eigum honum ad taka.

Pad er ecke noog, Guds Born, ad þyggia Grid af einum Konunge nema Meñ hall-
de þau. Zedechias Konungur took Grid af Nebuchadnezar, hvor ed gaf honum Kon-
ungs Rijke i Juda epter Frænda siñ Joachim, 2. Reg. 24. Eñ hañ giorde Uppreist
a moote honum og hiellt ecke Sættena, hvar fyrer hañ took hañ fangeñ, stack hañs
Augu wt og flutte til Babylon, 2. Reg. 25. Margur hefur sa teked Grid af Gude, i
Skijrneñe fyrer Christi Blood, sem skytst undañ honum aptur og gioreſt Satans
Madur, med Vantrw og Syndsamlegu Athæfe, og verdur þa hin seirne Villañ arg-
are hiñe fyrre, Matth. 27. Hvar med gietum vier þa vid hiñ Almattuga Frid halld-
ed? Ef vier erum hañs Þegnar vordner, þa eigum vier honum Skylldur ad giallda.
Hin fyrsta Þegnskyllda vor vid hañ, er audmiwkt Packlæte Hiarta vors fyrer þeñañ
haleita Velgiorning; Offred DRottne Lofgiordeñe, seiger David. Varla mæ
miña vera, Br. mijner, eñ ad vier Offrum honum Kalfum Vara vorra, Os. 14. Pad
er Lofgiordeñe, er sijnum Eingietna Syne, þvi saklausa Guds Lambe liet slatra a
Krossens Altare til ad forlijka Heimeñ vid sialfañ sig. Margur þykest ad soñu þeñañ
Skatt lwka Gude, ef hañ syngur honum eitt Psalm-Vers med Muñenum alleina, eñ
hvort ad Hugur fylge Maale, þad athuga Meñ ecke so giarna, so hañ mun hafa Orsok
til ad seigia vid marga þa sem lataſt þacka honum hier fyrer: Þetta Foolk nalægeſt
mig med Vorunum, eñ þeirra Hiarta er langt þar fra, Es. 29. Eñ hvorsu miog ad
Meñ brioote Guds Frid af sier med þessu Opacklæte, þad siaum vier medal añara a
þeim Tiju Lijkþrau er JEsus hreinsade, um̃ hvoria hañ sagde: Voru ecke Tiju hrein-
sader? Eñ hvar eru hiner Niju? Luc. 17. Fanst eingeñ sa ed aptur snere og giæfe
Gude Dijrdena, nema þesse Utlendingur? Og hañ sagde til hañs: Statt upp og gack
burt, þijn Trw giorde þig hoolpeñ. Hiner voru alleina a Lijkamanum hreinsader,
þesse bæde a Saalu og Lijkama, þvi eckert talade DRotteñ um̃ Trw þeirra, og mun
Saalareñar Heilbrygde hafa fared þar epter. Eg er og nærsta miog uggande um̃, ad
þar fiñeſt varla eirn a medal Tiju, sem þetta Hialpræde, þeñañ mykla Frid sem oss er
i Christi Dauda og Uppriſu bodadur, so þacke sem byriar. Flester lata sier nægia med
þad ad sijna sig Kieñemañenum i Kyrkiñe i Skriptar-Stoolnum i wtvortis Jat-
ningu Trwar siñar Einusiñe edur Tvisvar a Are, eñ hvort ad Samvitskañ kiemst vid
af Tilsiñingu Syndaña, hvort Elskañ til Guds er so miog heit, þar um̃ mætte efast hia
allmorgum, þvi añars mundu Meñ hafa meire Vidleitne a ad hafna Syndunum, og
Elskañ til Guds munde framar spretta wt med Verkunum, so hañ þar med yrde dijrk-
adur, þad er ad suwa aptur og giefa Gude Dijrdena, ad suwa sier fra sijnu Ogudlegu
Athæfe, og taka sijna Illsku Breitne fra hañs Auglite, Es. 1. Ef hañ er vor Fader,
Hvar er þa hañs Heidur? Ef hañ er vor HErra, Hvar er þa hañs Virding? Mal.
1. Pad er miñst verdt ad lofa Gud og þacka honum med Muñenum, þad giora og

Hrafns-Ungarner, seiger David, Ps. 147. og eru þeir ecke med hañs Sonar Bloode afrekader. Ecke kostade þad Gud nema eitt Ord ad skapa þa og allañ Heimeñ, Gen. 1. Eñ hvad seiger Paulus vid oss? 1. Cor. 6. Þier erud Verde keypter, þar fyrer dyrked Gud i ydar Lijkama, og i ydar Anda hvorier ad eru Guds. Hvorneñ skulum vier hañ dyrka i vorum Lijkama? Hvad seiger hañ eñ aptur, Col. 3. Deyded ydar Jardneska Limu, Saurlijfe, Ohreinleika, Lauslæte, vonda Gyrnd, Agyrne sem er Skwrgoda Dijrkan, fyrer hvort ad kiemur Reide Guds yfer Born Vantrwareñar. Legged af allt þvilijkt, Reide, Gyrnd, Illsku, Gudlostun, Nijdyrde fra ydar Muñe, þad er ad dyrka Gud i sijnum Lijkama, ad affnijda þessa Limu hiñs Gamla Mañsins. Postuleñ seiger, ad fyrer þvilijkt kome Guds Reide yfer Born Vantrwareñar, sierd hvad Omogulegt þad er, ad hafa Frid vid Gud, nema Meñ aflegge þesse Verk Myrkrañа, sem Von er ä, þvi ecke hefur Gud læted kvelia siñ Son til þess, ad vier þioonum Syndeñe i heñar Gyrndum, edur lætum hana drottna i vorum Daudlegum Lijkama, Rom. 6 Þvi hañ hefur ecke kallad oss til Ohreinleika, helldur til Helgunar, seiger Postuleñ, 1. Tess. 4. Eñ hvorneñ meigum vier Gud vegsama i vorum Anda? Þad er i Saalum vorum, þad er, ef vier færum Andans Avexte, hvorier eru þeir? Þad seiger oss Paulus, Gal. 5. Þad er Kiærleike, Fognudur, Fridur, Þoleñmæde, Goodgyrne, Goodsijse, Trw, Hoogværd, Bindende, og endar hañ so þetta Tal med añare Marks-Grein, sem alla Guds Þioonustu i sier iñebindur, seigiande: Eñ þeir sem Christi eru, Krossfesta sitt Holld med þess Gyrndum og Tillhneigingum Hvor sem þad Daglega giorer epter þvi sem Guds Ande fær i hañs Breiskleika verkad, hañ maa vera fullviss um Guds Vinattu, jafnvel þoott eingeñ giete fullkomeñ vered i þessu Daudlega Hollde, þvi ef vier gongum i Andanum, þa erum vier ecke under Logmaalenu, Gal. 5. Eñ þetta Frelse eigum vier ecke ad brwka til þess, ad laata epter oss Smaa-Syndernar, er vier so kollum, og ætla þad sie noog ad varast Stoor-Glæpena. Þad er eingeñ so lijtil Synd til, ad ei sie hun noog til ad fordæma Mañeñ ef Gud vill i Doom vid oss ganga. David bad Gud Forlaats a sijnum Heimuglegum Syndum, Ps. 19. Þvi mun þad ecke Ohult ad drygia hinar Smaau Vijsvitande. St. Paall sagdest jafnvel ecke skyllde Kiot eta, ef hañ visse siñ Brooder Hneixladest, 1. Cor. 8. Og mun margur hallda þad fyrer litla Synd, þad er alldrei lijtil Synd, sem Guds Riettlæte fordæmer, eñ hañ fordæmer allar þær sem vier litlar edur ongvar kollum. Þad er allt Synd sem Helvijte forþienar, Eñ þær forþiena allar þad, sem Madureñ lætur Vijsvitande epter sier, og liggur i þeim Viliande, jafnvel þoott ei sie þvilijkt af Moñunum kallad nema Guds Barna Brester. Smaa-Regned væter eins miog og Stoor-Droparner, Þær smaau Syndernar kuña ad verda hvad Skadvænastar, þvi vier reiknum þær ecke, og verda þvi flestar, og þoott þær sieu smaaar i vorum Augum, þa verda þær þo stoorar, nær vier byggium þeim leinge heima, Eirn lijtell Ormur, þegar hañ er svolgeñ i Magañ, þa etur hañ so leinge um sig, ad hañ verdur stoor, nema hañ añadhvort sie drepeñ, edur honum sie uppsellt. Eirn lijtill Pwke, þegar hañ er Einusiñe iñkomeñ i Hiarta

Mañsins, gietur vorded ad stoorum Diofle, ef hañ er laateñ Hindrunarlaus, og þegar hañ er so Vaxeñ, gietur hañ teked Sio Anda sier vere, Luc. 11. Meñ taka eirn lijteñ Dreing til Foosturs, ef hañ er Skaalkur, sem marger eru, þa giorer hañ sig ad Hws-boonda, nær hañ er fullordeñ, og rædur sijna Lijka iñ i Hwsed, þar til hañ med sijnum Fielogum drepur Hwsboondañ, ef hañ þorer, og giorer sig Herra af Gotzenu. So eru hinar litlu Syndernar; Pau daalitlu Born Satans, er vier leikum oss ad, medañ þau ung eru, þau verda vor Of Meñe um sijder, og taka vort Andlegt Lijf fraa oss, og eyda þeim Fiesiood wr voru Hiarta sem med Guds Bloode keyptur er. Sumt Ga-man og Gledskapur, sem heiter Kurteyse i Fyrstuñe, kañ ad verda ad Hædne og Spie-skap, so þegar Meñ hafa leinge vaned sig aa ad hæda Meñena, og þvi er hroosad af þeir-ra Lijkum, er leita sier Fordilldar i slijku, þa fer þeim so fram i Kunsteñe, ad þeir fara ad hæda ad Gude og hañs Heilaga Nafne. Pad þyker hiaa oss Saklijted ad leggia Guds Nafn vid Hiegooma ad Gamne sier i Daglegu Tale, edur kalla aa Andskotañ, eñ sa sem þetta hefur leinge tamed sier, honum mun ecke þykia myked fyrer ad brwka þad sama til ad liwga Lijf og Æru af sijnum Naunga, hañ sem reiknar þad fyrer ong-va Synd, ad hañ forsoome ad gaanga til Kyrkiuñar, og leikur sier ad Hiegoomanum aa Guds helgum Dogum, hañ kañ ad verda yfergiefeñ i so fraaleitt Siñe, ad hañ þeiñ-ke, ad þad sie ecke nema fyrer Sida Saker ad Meñ brwke helgar Tijder. Eg feige þetta til Dæmis um allt þad er Meñ giora aa moote hinum Bodordunum, sem hvor ei-rn kañ ad skilia, ef hañ vill giefa nockurn Gaum ad Framferde sijnu, og taka Vara at Saalu siñe. Fyrer þvi, ef þier vilied hafa Frid vid Gud, Br. mijner, þa droped þessa Smaa-Pwka, edur ad vijsu giored þa so Vanmeta, ad þeir ecke verde ydar Ofur-Ef-le, añars munud þier ecke Frid vid Gud hafa. Eñ Sokum þess, ad eingeñ af oss er so Adgiæteñ edur Varkaar, ad ecke falle Blettur aa vort Skijrnar-Fat aa hvorre Stun-du, Jafnvel þeirra sem bester eru, þa eigum vier i hvort Siñ, sem vier af nockurre Hro-sun verdum yferstigner, ad þvo hañ af med beyskum Ydrunar Taarum, ef vier vilium Frid vid Gud hafa. Jaa, vier eigum ad gaanga streingelega i Doom vid sialfa oss, og ecke laata vora Ydran stijga fram yfer almeñelegar Synder, þvi þær fordæma eins Mañeñ og hinar stooru, nema Meñ þeirra af Hiarta ydrest: Giætum þess, ad Gud er Riettlaatur, hañ er Eptergaangssamur og straangur Sooknare, hañ heimter ecke all-eina stoor Sumurnar, helldur vill hañ laata giallda hiñ sijdarsta Pening, Matth. 5. Hvar med faaum vier þessa Sekt loked nema med Christi Forþienustu, sem er Oendañ-leg: Eñ hun verdur ongvum tilreiknud, nema þeim, sem ydrast af Hiarta Syndaña. Ad soñu kuña Meñ ecke allra ad ydrast sier i Lage, hvor veit hvad opt hañ fellur? Ps. 19. Gietur þu uppreiknad alla þijna Ungdooms Breste? Hvor maa telia alla sauruga Paanka og Onytiu Ord? Pad er ad vilia telia Sandeñ og Bylgiur Siaafarens, Eñ þar vier erum oss þess Samvitande, ad vier so opt hrosum, so ad oll vor Reisa fra Vogguñe til Grafareñar, er varla añad eñ eirn sijfelldur Blood-Vadall, þa eigum vi er ad laata oss þad af Hiarta aangra, ad vier erum so under Syndena sellder, Rom. 7.

Jaa,

Jaa, i Samtale vid vora Vine og Naaunga, edur og nær vier sleppum oss i Gaman og Gledskap, þa byriar Riett-Christnum Mañe ecke einasta Adgiætnum ad vera, ad ei stygge hañ Gud med Muñe sijnum, helldur og i hvort Siñ, nær hañ kiemur til sialfs sijns aptur, ad hugleida hvort ecke hafe hañ rasad med siñe Tungu, og fiñe hañ þad, sem aan Efa optlega fiña maa, ad laata sig þess af Hiarta ydra og bidia Gud um Naad, ef vier vilium vera fullvisser uñ hañs Vinaattu, og ecke einasta eigum vier þær Synder ad fordast sem eru Riettlijnis a moote Guds skielselegre Haatign, helldur og ef vier vilium hañs Viner vera, þa eigum vier ad kappkosta ad halda Frid vid vora Brædur i Heimenum, Rom. 12. Hvad er þad fyrer Fridur er Drottenn spaaer uñ ad verda mune i Rijke Christi? Esa. 2. Ad þeir mune giora Sverdeñ ad Ploog-Jaarnum, og sijnar Staanger ad Liaaum, og ein Piood skule ecke ryckia Sverde a mote añare, og þeir skule ei framar læra Strijds Atferd. Hvad sijnest ydur, Born mijn? Mun þetta vera saa Fridur, sem Veroldeñ giefur? Ecke Teiknar til þess nu uñ Stunder, þar ein Piood rijs upp i moote añare, og Frændur og Naaungar berast Bana-Spioot epter, helldur er þad Fridur Guds sa ædre er ollum Skilninge, Phil. 4. Pad er oll Andleg Farsælld, sem Guds Postular, Paulus, Petrus, Judas, og Johañes i sijnum Opeñberunum jafneñ Oska Guds Sofnudum, eñ ecke er þad sijst Eindrægne Andans, sem oll Born hafa a mille sijn, hvar hellst þau eru i Heimenum: Sa sem ecke er i þessum Fridar Saattmaala iñebundeñ, hañ er ecke Limur hiñar sonu og Osijnelegu Guds Kyrkiu. Vakte sig þvi hvor og eirn saa er vill Christi Limur heita, ad ei ale hañ nockurt Hatur til sijns Naaunga. Og er þad ecke noog ad vier holldum Frid vid Vine og Frændur, Tollheimtumeñ og Pwtur giora þad og hid sama, Luc. 6. helldur bijdur Endurlausnareñ oss, ad vier elskum Ovine vora, Matth. 5. Pad Logmaal er þungt ad sonu Hollde og Bloode, eñ ecke so miog þeim sem epter Gude er skapadur, og leitast vid ad breita epter sijnum Lausnara, hvor ed beidde fyrer þeim er hañ kvolldu, Luc. 23. Eiger þu nockurn Ovin, Christeñ Madur, þa giæt þess ad Gud er þiñ beste Vinur, og Andskoteñ hiñ argaste Ovinur, gior þvi ecke þad hinum til Stygdar, eñ þessum til Pægdar, ad hatast vid þañ sem er þiñ Brooder epter Naatturuñe, fyrer hvorn Guds Sonur hefur Kvol og Dauda lided eins og þig. Ef þu hatar þiñ Ovin og þad so miog, ad þu villder hañs Dauda, þa gior honum Gott, siaa til ad þu faaer giort þier hañ ad Vin med goodu Atlæte, faaer eru so Hreckvijser ad þad takest ecke, eñ ef þu fær þvi til Vegar komed, þa hefur þu dreped Ovineñ, eñ frelsad þiñ Broodur og giefed honum Lijfed, 1. Joh. 5. Og afrekad Saalu eina Gude til Handa, sem er stærre Sigur eñ þott nockur hefde Kongarijkeñ under sig broted, þvi hun hefur Guds Sonar Blood kostad, hiaa hvoriu oll Verolldeñ er Fis ad reikna. Soddañ Hefnd er ecke einasta Saklaus, helldur og Gude kiær og af ollum hañs Bornum vel aaliteñ. Gud giæfe ad Christner Meñ villdu temia sier þetta Hugarfar, þa munde Fridur og Eindrægne halldast betur Maña a Medal, helldur eñ skiedur nu uñ Stunder, þa mundu Meñ Frid hafa vid sialfa sig og Samvitsku sijna, Frid fyrer Heimenum, þvi saa ed þvilijkt

 giorer

giører, hañ er af Gude fæddur, og yfervinnur Heimeñ, 1. Joh. 5. Frid fyrer Dioflenum, þvi hañ er Christi Barn, sem Dioflenum hefur wtsnarad, og troded hañ under sina Barna Fætur, Rom. 16. Ja; Frid vid hiñ lifanda Gud sem ollu rædur bæde a Himne og Jordu; J hvors Rijke ad Fridureñ og Riettlæted kyssa hvort añad, Ps. 85. hier i Timanum, eñ i Eilijfdeñe mun a Fridnum eingeñ Ender verda, Es. 9. Þeirrar Sælu Vistar niootande ad verda, uñ þu oss þijnum Bornum O! þu Stoore Gud Fridarens, Rom. 16. fyrer hiñ saña Fridarens Hofdingia JEsum Christum, Es. 9. Amen.

Fyrsta Suñudag epter Paska.

Gudspialled, Joh. 20. Cap.

EG ad Kvollde þess sama Þvott-Dags, þa ed Læresveinarner voru samañkomner ad lycktum Dyrum fyrer Hrædslu-Saker vid Gydinga, Kom JEsus þar, og stood i Mided, og sagde til þeirra: Fridur sie med ydur. Og þa hañ sagde þetta, Sijnde han þeim Hendurnar og sijna Sijdu. Eñ Læresveinarner glodduist vid, ad þeir saau HErrañ; JEsus sagde þa eñ aptur til þeirra, Fridur sie med ydur. Lijka sem Faderen sende mig, so sende eg ydur. Eñ sem hañ sagde þetta; Blies hañ a þa og sagde til þeirra: Medtaked þier Heilagañ Anda, hvørium hellst þier fyrergiefed Syndernar, þeim eru þær fyrergiefnar, Og hvørium hellst þier apturhallded þær, þa eru þær þeim apturhalldnar. Eñ Thomas eirn af þeim Toolf, sem kalladest Tvijbure, var eige med þeim, þa JEsus kom. Eñ hiner adrer Læresveinarner sogdu til hañs: Vier hofum sied HErrañ. Eñ hañ sagde til þeirra: Nema ad eg siaae Naglaføreñ i hañs Hondum, og ad eg laate miñ Fijngur i Naglaføreñ, og legge mijna Hond i hañs Sijdu, þa trwe eg ecke. Og epter aatta Daga voru eñ aptur hañs Læresveinar þar iñe, og Thomas med þeim, Kom JEsus ad lyktum Dyrum, stood i Mided, og sagde: Fridur sie med ydur. Sijdañ sagde hañ til Thomam: Riettu þiñ Fijngur hijngad, og skoda mijnar Hendur, Lypt upp þiñe Hende og legg i mijna Sijdu, og vert ecke Vantrwadur, helldur Trwadur. Thomas svarade og sagde til hañs: DRotteñ miñ og Gud miñ; JEsus sagde til hañs: Af þvi þu saast mig Thoma, trwder þu; Sæler eru þeir sem ecke siaa og trwa þo. Morg oñur Teikn giørde JEsus i Augsijn sina Læresveina, hvør ad eige eru skrifud i þessare Book; eñ þetta er þvi skrifad, so ad þier trw-

ed

ed þad, ad JEsus sie Christus Sonur Guds, og ad þier so trwader, hefdud Lijfed i hañs Nafne.

Exordium.

ÞEgar JESUS hafde læknad hiñ Limafallssiwka med þvi Orde, ad hañ sagde til hañs: Þier eru þijnar Synder Fyrergiefnar, Matth. 9. Þa prijsade Foolked Gud, er þvilijka Magt hefde Moñunum giefed. Ecke hefur þetta Foolk so undrast yfer sialfu Kraptaverkenu, þvi þeir voru þessu Alvaner af Frelsaranum, añars mundu þeir ecke hafa fært þeña veika Mañ til hañs, helldur yfer þvi, ad hañ læknade med Orda Tiltæke þessu, þvi þad hafde a þeim Døgum ecke heyrst ad nockur Madur hefde Valld til ad fyrergiefa Syndernar, hvar af Pharisæi tooku Orsok til ad bera sier þa Ohæfu i Muñ, ad hañ Gudlastade. Eñ hañ sem auglijste sitt Valld til ad fyrergiefa Syndernar med þessu Kraptaverke, so ad þeir ed þad saau, undrudust og prijsudu Gud, er þvilijka Magt hefde Moñunum giefed; Hañ same hefur og þetta Valld i Hendur feinged Syndugum Moñum sijnum Postulum, so sem vier strax heyrdum af Gudspiallenu, og ecke einasta þeim, helldur og øllum þeirra Epterkomendum, allt til Veralldareñar Enda, Matth. 28. Ad þeir i hañs Nafne fyrergiefa Syndernar, ecke so sem af sialfum sier, helldur so sem Christi Þienarar, og Raadsmeñ Guds Leindardooma, sem Paulus vottar, 1. Cor. 4. Eñ so miked, so haaleitt og so Guddoomlegt sem þetta Valld er, so Vandfared er og med þad, bæde fyrer þa sem þad i Hende hafa, og so hina er under þvi eru, ad hvøruger forgrijpe sig a hañs Dijrdlegre og Ognarlegre Haatign, sem ad er Høfundur þessa mikla Umbods; Og fyrer þvi ad a þessu rijdur, øll Velferd Christeña Maña, (sem er ad faa Kvittun Syndaña) þa vil eg nu ad þessu Siñe tala uñ þetta Tveñt, sem er. 1. Hvør ad sie Skyllda þeirra er ødrum eiga ad boda þeirra Fyrergiefning, og 2. Hiña sem hana þiggia eiga. Gud styrke oss i þessu Verke med Naad sijns gooda Anda, I JEsu Nafne, AMEN.

Utleggingeñ.

TVent er þad sem Christi Þienarar eiga i þessu Guds Eyrende ad athuga, sem er 1. Ad ecke bode þeir Kvittun Syndaña, þeim sem heñar eru Overduger. 2. Ad þeir hallde heñe ecke fyrer hinum, er hun med riettu tilheyrer. Hiner Fyrre eru med Tveñu moote, añadhvørt eru þeir faafrooder, edur og Ogudleger og hardsvijrader. Hverigum af þessum er Raadsmadur Christi ad boda Syndaña Kvittun: ecke þeim fyrre, þvi saa sem etur og dreckur Overdugur, hañ er sekur vid Holld og Blood Drotteñs, seiger Paulus, 1. Cor. 11. Eñ saa etur og dreckur Overdugur, sem ecke reyner og proofar sialfañ sig, eñ hvorneñ maa sa reyna sialfañ sig er ei þecker Syndena? Eñ hvorneñ maa hañ Syndena þeckia aan Logmaalsins Þeckingar? aan hvors ad jafnvel St. Paall ecke þeckte ad Gyrndeñ var Synd, Rom. 7. Þad er øllum Moñum kuñugt, ad eingeñ fær kvitta Syndena i Himnenum, utañ hañ bere Angur og Trega fyrer hana, eñ hverneg maa hañ laata sig angra þa Synd, er hañ þecker ecke? og er þetta þo ecke nema Helfteñ af Skylldu vorre. Ecke er þad noog ad þeckia Syndena og angrast af heñe: Litlu gagnade þad Cain og Judas þoott hiñ segde; Mijn Synd er meire eñ ad hun fyrergiefeñ verde, Gen. 4. Eñ þesse; Jeg hefe illa giort þad eg sveik saklaust Blood, Matth. 27. St. Peturs, Matth. 26. Davids, 2. Sam. 12. hiñar Bersyndugu, Luc. 7. og añarra soddañ Maña Þeckingu, skal hafa til þess ad faa Syndena kvitta; Þar fyrer sokum þess ad Blooded Jesu Christi hreinsar oss af øllum vorum Syndum, 1.

Joh. 1. og ad i eingum ødrum er Saaluhiaalpen, Act. 4. Pa kañ eingeñ ad faa hiaa Gude Lausn Syndaña fyrer utañ hañs Peckingu, og er þad ad søñu ecke noog ad Meñ vite, ad hañ sie fyrer Syndernar daeñ, Rom. 4. helldur og ad tileinka sier hañs Forþienustu, og trwa þvi fastlega ad þad saklausa Guds Lamb hafe eiñig sijnar Synder burtu tekeð, Joh. 1. Peim sem ecke er um þetta hvorutveggia alldeilis Sañfærdur i Hiarta sijnu, honum a Guds Pienare ecke ad boda Kvittun Syndaña, helldur ad undervijsa honum med allre Kostgiæfne Veg Saaluhiaalpareñar, og leida hañ til Christum med Heilsusamlegre Kieñingu. O! Gud giæfe ad þessu villdu giæta ecke einungis Kieñemeñerner, helldur og þeir ed Bornum og Hiwum eiga ad undervijsa og uppala i Aga og Umvondun Drottens, Eph. 6. Pa være eg vissum, ad ecke munde so optlega verda Helgedoomarner Hundum giefner, Matth. 7. nie Perlum fyrer Svijn kastad, sem mig ugger ad a stundum skie mune fyrer Vanræktarsaker þeirra er Gud hefur umboded ad taka Vara a slijku: Hvoriu vill eiñ Saalaus og Toomlaatur Leigulide svara hinum Alvallda Konunge a síjdarsta Deige, þegar hañ krefur siña Sauda Bloods af hañs Hende? eñ hañ hefur forsoomad ad undervijsa þeim, og ad giefa Guds Hiwum i riettañ Tijma þad honum byriad hefur, hañ hefur talad fyrer þeim þad sem var Hiegoome, haft fyrer þeim nockrar faanijtar Spurningar, sem lijtt til Saaluhiaalpar gagna, til þess ad sijnast vid ad giora eitthvad, og ad fyrra sig Vijtum, eñ alldrei lagt hiñ rietta Grundvoll Saaluhiaalpareñar i Mañaña Hiarta, ei kient þeim Syndena ad þeckia, ecke utlistad fyrer þeim heñar Greiner og Tegunder, ecke utmaalad hvorsu ad hun er vidurstyggeleg fyrer Gude, ei sijnt þeim Veigeñ til ad faa heñar Kvittun, edur vaked Angur og Trega fyrer sijn Afbrot i þeirra Hiarta, nie Krapt hiñar søñu Trwar er verkar fyrer Kiærleikañ, Gal. 5. Og i þessare Faakleñsku hleipur Vesælingureñ iñ ad Skriptar-Stoolnum og þyggur Kvittun Syndaña af Prestenum, jafnvel þott ecke sie hañ heñe nær, helldur eñ eirn Heidinge, sem eckert af Gude veit nie hañs Christe, og i þessu uppelst hañ; I þessu lifer hañ, og i þessu deyr hañ, og uppvaknar i Helvijte og Kvolunum, nema Gud vilie meire Myskun a giora, og ætlar sig þo ad vera Full-Christeñ, og ad Saala sijn mune strax i Himeneñ uppfliuga, sem hun skreppur ut af Lijkamanum, af þvi eingeñ sagde honum þad, og eigeñ ad þvi fañ, hvorsu sem hañ var O-froodur i sijnum Christeñdoome; Petta hid sama vil eg sagt hafa Forelldrum og Hwsbændum, hvorier i þessu vera eiga so sem Prestaña oñur Hond, þvi ef satt skal seigia, þa er þad Ofstlun fyrer eiñ Guds Ords Pienara, ad hañ giete lagt hvort Barn sier a Knie, og øllum allt þad kient sem þeir vid þurfa, sierdeilis i þessu faatæka Lande, eñ ad hafa alvarlega Umsioon hier um, rañsaka hverneg þad tilgeingur, aamiña þa sem eru Hyrdulauser, Leidrietta þa sem villt fara, straffa þa sem moote mæla, vijsa þeim wt af Guds Kyrkiu og Samneyte christeña Maña er ecke laata sig Leidrietta med hoogværum Anda, Gal. 6. þad a þeim ecke ad vorkyñast, eñ Gud naade hvoria Adstod þeir faa i slijku hiaa allmorgum; Osfande være ad ecke finnust þeir ed reidast ef ad slijku er fundeð, og leggia Hatur a Guds Pienara nær þeir vilia forda Saalum þeirra vid Eilijfum Helvijtis

Helvijtis Pijslum, þeir hafa þeirra Gudrækelegar Aminingar i Skimpe, og kalla þad Presta Firrur og Hlutseme, hvar fyrer? af þvi þeir sialfer eckert kuña, eñ skamast sijn ad læra þad gamler, er þeir nentu ecke unger ad nema, og vilia helldur steipa sier og Bornum sijnum og Hiwum i Afgruñ Helvijtis, eñ ad lata sig leidrietta, og er þad allt ofkuñugt af Faafræde hiña ungu i þessu auma Lande, hvad lijted ad hiner gomlu kuña mune. O! þier skynlausar Mañeskiur, kalled þier ecke þad hid argasta Mord, ef nockur fargar sijnu Lijfs-Afkvæme vijsvitande, og þo er þad Kiærleiks-Dygd, hia þvi, ad spara þeim þad er þeim meige verda til Saalar-Gagns, þvi þad er ad myrda Saalena, hvor ad er med Guds Bloode Endurleyst, Act. 20. Og er mykle miñe Synd ad bera wt Born sijn nijfædd, sem þo er hiñ verste Glæpur, þvi þa eru þau under Guds Myskuñseme, helldur eñ ad klekia þeim upp Fiandanum til Pioonustu. Hafed þier ecke heyrt hvorsu ad Drottenn vard reidur þeim er Offrudu Bornum sijnum Moloch fordum Daga? Levit. 20. og lietu þau gaanga i giegnum Elldeñ þeim Andskota til Dijrkunar, Devt. 18. Eñ hvad giora þeir betur sem lata sijn Born uppalast i ollu Neidelenise? Vited þier ecke ad þier hafed þau i Syndeñe gieted og fædt? Ps. 51. Hvad liggur þa añad fyrer honum sem af Natturuñe er Neideñar Barn, Eph. 2. helldur eñ eilijflega ad fyrerfarast, nema hañ lære hiñ saña Christeñdoom, so ad hañ meige umflya tilkomande Neide? Þier seiged vel, þau eru i Skijrneñe Endurfædd og Guds Born vordeñ, þad er vel, eñ hvorsu illa kieñed þier þeim ad hallda siñ Skijrnar Saattmaala, nær þau alldrei fa ad vita hvad Skijrneñ er, edur hvad þeim er veitt i heñe, hvorin þau hafe þar Gude lofad, edur hverneg þau eige ad bera sig ad hallda þad, edur fa þess Kvittun er þau afbriioota? O! Vei, O! Vei, hvorsu aumur er þesse Christeñdoomur; Bærelegra mun einum Tyrkia verda a Doomsins Deige, eñ slijkum Forelldrum, og eg vil hafa þetta sagt til þeirra einungis, sem Hyrdulauser eru um Velferd sijna og siña, og meina ad Gud hafe giefed sier Borneñ, alleina til ad leika sier ad, eñ ecke til hiña sem leggia nockra Rækt hier vid, er Gud giæfe ad sem flester være. Hiner adrer sem Guds Pienarar eiga Syndunum aptur ad hallda, eru þeir sem kañske hafa noog Vit a þvi er þeir eiga ad trwa og giora, eñ lifa alldeilis ecke þar epter, helldur gaanga fram i allskonar Syndum og Glæpum Ydrunarlaust, forsmaande Gud og hañs dijrmæta Ord, og hafande ad eingu þad þeim sagt verdur i Guds Stad. Slijker eiga med riettu ecke Samneyte ad hafa med odrum Guds Bornum, hvorier hellst sem þeir eru, Rijker edur Fatæker, Vesæler edur Volldugrr, þvi ef Paall seiger, 1. Cor. 5. Ad ef nockur sa er Brooder (þad er Christeñ) kallast, sie Frillulijfes Madur, Lastmaall, Agiarn, Skurgoda Dijrkare edur þess Hattar, þa skule Meñ einga Umgeingne med þvilijkum hafa, þa er þad auglioost ad þvilijkum a ecke Synda Kvittun ad boda, nema þeir ydrest af Hiarta og aflaate Glæpunum, og sa Kieñemadur er seiger þeim sijnar Synder kvittar i Guds Stad, hañ lijgur uppa Gud, er hañ leyser þad sem Gud hafde honum alldrei umboded, hañ tekur fram fyrer Hendur a Christe sem Meñ plaga ad seigia, og giorer hañ ad þeim Gude sem ad þocknast Ogudlegt Athæfe, Ps. 5. Stoor Van-

de

de liggur aa einum Kieñemañe i slijku, ef hañ vill fiñast Trwr. Ecke seige eg ad þeim skule fraavijsa Aflausn Synda siña, sem misgrunadur er um̃ einhvorn Glæp, þad maa hinum besta Mañe giora. Ein skæd Tunga kañ snarlega ad lioosta upp einhvorium Ohroodre um̃ goodañ Mañ, hvar til Þusund Dæme eru, slijkt aa ad eingu ad hafa, helldur ad afstijra svoddañ vondu Um̃tale um̃ Naungañ. Eiñ Guds Þienare aa ad vera Vandlætingasamur, eñ þo med Skynseme, og ecke byggia so vigtugañ Hlut sem ad er Lyklavalldsens Brwkun aa hvorium Þvættinge, Rom. 10. Eñ þessa þarf ecke vid, Br. mijner. Þar eru opeñberer Lester og Skam̃er sem ad eingu eru aktader, hverke af þeim ed þær fremia, og kañ skie ecke helldur so sem vera ætte af sumum sem þad ættu ad straffa. Hverneg mun þad tilgaanga med Guds Heilaga Nafns Vanbrwkun medal Ohlutvandra Maña? med Ydkun hañs Heilaga Ords? Mun ei fiñast þeir ed hafa þañ Dijrgrip ad Athlaatre og i Fijflskapar-Maalum? Hvad er tijdara eñ Ohlijdne og Otrw Barna og Hiwa vid Foreldra og Hwsbændur, vond Forlijkun mille Hioona, Hardydge Yferbodaraña vid hina aumu og vesælu sem under þeirra Vallde eru, so Meñ laata Vargana hlaupa frij eñ straffa Dwfurnar: Hatur og Ulfbwd, eru orden ad Kallmeñsku og Hugprijde, Meñ bera þad ecke einungis Heimuglega med sier i Hiartanu, hvar um̃ Kieñemadureñ ei kañ ad dæma, helldur sijna þad Daglega i Verkunum, i Ordunum, i Um̃geingneñe, Okur og Asælne, Myskunarleyse vid hiñ Volada og Naudstadda, Bakmælge og illur Muñsofnudur vid Naungañ: Allt þetta eru daudlegar Synder og maa ollum kuñugt vera, ad þær ei verda fyrergiefnar i Himnenum, nema Meñ ydrest þeirra aa Jorduñe, og þad vita Guds Þienarar, ad fyrer slijkt kiemur hañs Reide yfer þa ed þad fremia, Eph. 5. Nu seige eg þad ecke ad Meñ skule strax fraavijsa þeim er i þessu kuña seker ad fiñast, ef þeir sijna aa sier nockur Ydranar Merke, Jafnvel þoott Betruneñ verde ecke i einu svo merkeleg, hitt seige eg, ad þeir eiga þvilijka Syndara med allre Alwd og Kostgiæfne ad aamiña, og Leidrietta þa med hoogværum Anda er fundner verda i nockurre Hrosun; Gal. 6. Fyrst i Ein-Rwme, vilie þeir ecke þar vid skipast, þa i Tveggia Gudhræddra Maña Vidurvist; Laate þeir eñ þa ecke af nie leitest vid ad betra sig, þa veit eg ei betur eñ soddañ þverbrotnum Mañeskjium eige Syndernar aptur ad halldast, þad kieñer oss ecke einasta DRotteñ JEsus, Matth. 18. med þessum Ordum: Ef þiñ Brooder syndgar aa moote þier, þa far þu og aatel hañ aa mille þijn og hañs, ef hañ heyrer þier, þa hefur þu auñed þiñ Brooder, eñ ef hañ heyrer þier ecke, þa tak med þier Eiñ edur Tvo, svo ad i Muñe Tveggia edur Þriggia verde oll Ord stadfest, eñ vilie hañ ecke þeim heyra, þa seig þad Sofnudenum, eñ vilie hañ ecke Sofnudenum heyra, þa hallt hañ so sem Heidingia og Tollheimtumañ, helldur er og þessu aldeiles santhliooda Konunglegt Logmaal i þessum Londum og Rijkium, um̃ þau Afbrot sem ecke verda so hentuglega med Veralldlegum Riette stroffud, og ef DRotteñ skipar einum af Sofnudenum þañeg ad breyta vid þañ er honum aa moote brijtur, hvad myklu helldur mun þetta sagt vera Kieñemoñunum sem i Guds Stad vandlæta eiga. Take þvi ecke eiñ DRottens Þioon Vara aa slijku, þa er nærsta

sta hætt vid, ad hañ giore sig Hluttakara i añarlegum Syndum, og hafe Samfielag vid Ofrioossom Verk Myrkraña, hvert aa moote Postulans Bode, Rom. 1. Og er þetta nu sagt um̃ þa sem Guds Þienarar eiga ad apturhallda Syndena. Eñ þar fyrer hefe eg um̃ Kieñemañaña Skylldu talad i þessum Stad, ad eingeñ hate þa edur Ovyrde, þoott þeir giore Skylldu siins Embættis i slijku, þar þeim er so mykell Vande aa Hende.

Hvorier ad hiner sieu er Syndena skal leysa hiaa, er audsært af þvi sem allareidu er sagt um̃ hina, sem er alla synduga Meñ, hvorsu herfelega edur stoorkostlega sem þeir syndgast hafa moote Gude; Jaa, hvorsu leinge sem þeir hafa vellt sier i Syndunum, þa sem ad fulla Grein hafa aa ad reyna og proofa siaalfa sig, og laata sig af Hiarta Syndernar aangra, og losa Um̃boot med sañre Trw aa Christi Forþienustu, þvi hiñ Naaduge Giæskuñar Bruñur, vill eingañ þañ fraa sier reka sem til hañs kiemur, Joh. 6. þvi kallade hañ haarre Raustu fordum Daga og sagde: Komed til mijn aller þier sem Erfided og Þwnga erud þiaader, eg vil Endurnæra ydur, Matth. 11. Og gyllder þetta ecke einasta um̃ þaa sem eñ þa eru fullhrauster og kuña framveigis ad betra sig, helldur og um̃ hina sem fyrer Dandanum liggia, og jafnvel þa sem Maalenu tapad hafa, ef þeir eru med Rænu, og eiñ adgiæteñ Drotteñs Þienare merker þeirra Hiartañlega Epterlaungun, Angur og Trega fyrer Syndernar, þviad a hvorium Tijma, sem hiñ Ogudlege snijr sier fra siinu Ogudlegu Athæfe, þa skal hañ lifa og ecke deya, allra hañs Synda skal ecke ad Eilijfu miñst verda, seiger Drotteñ fyrer Muñ Ezechielis i 18. Cap. Og þott hiñ naaduge Gud sem allañ Dageñ utbreider siinar Hendur til Ohlijdugs Folks, Es. 65. sie jafnañ reidubueñ ad taka vid Syndaranum, nær hañ ydrast af Hiarta, þa eru hañs diupu Myskunar Ydur þo alldrei naakvæmare eñ i Daudanum, þvi þa veit hin eilijfa Giædska, sem ecke vill syndugs Mañs Dauda, ad ecke er Tijme til ad draga Naadena undañ. Og er þetta nu þañeg sagt um̃ þad hellsta sem ad Guds Ords Þienarar eiga ad taka Vara aa i þessu haaleita Efne, eñ fyrer þvi ad margur Einfalldur, edur og so Hyrdulaus kañ ad steita sig a þessu Naadareñar Frelse, þott alldrei giore Kieñemadureñ sitt Embætte so Athugasamlega, þa verd eg og nockud hier um̃ ad tala, og þad þess helldur, ad Andskoteñ er Þusund Viela Smidur, viñe hañ ekkert a þa einu Sijduna, þa leitar hañ a hina. Þesser eru og med tveñu Moote, añadhvort eru þad þeir, sem af Hyrduleyse og Oftrauste meina ad þeir faae Kvittun Syndaña ef Presturen þeim hana alleina tilseiger i Guds Nafne; Edur og hiner sem vegna Fiolda og Stærdar siña Misgiorda faa þvi varla trwad, ad Guds Þienare hafe Valld hier til, þoott þeir ydrest. Hvad vidvijkur hinum fyrra Hoopnum, sem vera mun ollu stærre, þa vite þad sierhvor eiñ, ad lijka sem Christur sagde vid Læresveinana fordum, Luc. 10. Hvor ydur heyrer, hañ heyrer mier, og meinte þo alleina i þeim Hlutum sem hier er boded i mijnu Nafne, og epter miñe Skyckan. So er þvi og vared, ad ef nockur Guds Ords Þienare, bodar þeim Kvittun Syndaña sem ecke ydrast og ecke trwa aa Guds Son og hañs Forþienustu, þa er hañs Þionusta Onijt, og verdur baadum

þeim til Dooms-Afeilis, Prestenum ef hañ þad veit, eñ hinum þott Presturen þad ecke vite, þvi maa hvors eins Samvitska bera honum liooſast Vitne hier um; Eñ ef Presturen afleyser Ogudlegan aan Vitundar siñar, þa er hañs Pioonustu haattad eins og einum Doomara, þeim ed geingur raangañ Doom epter folsku Vitne, samt er ecke Doomuren rietttur, þott hiñ er dæmde sie Saklans, so er og þess Blood yfer hañs Hofde, Ezech. 33. sem jaatar Synder sijnar fyrer Prestenum, eñ þo ecke af Hiarta edur med verdugre Ydran, eñ Guds Pienare er Sykusaka, jafnvel þoott hañs Pioonusta sie Ogylld i Himnenum, sokum þess Ydrunarleysis er hana þiggur. Pad er nærsta faavijslegt, ad eiñ Syndare meinar ad sier verde sijnar Yfertrodslur fyrergiefnar, þott ecke ydrest hañ þeirra edur hafe nockurn Asetning edur Vidleitne til ad betra siñ Lifnad, ef Kieñemaduren alleina leggur honum Hond i Hofud og bodar þeirra Kvittun. Giæt þess, O! aumur Madur, ad eingeñ hefur meire Mindugleika eñ saa vill, er honum gaf hañ. Nu er þad vijst, ad Gud tekur ecke vid Syndaranum nema hañ laate sig aangra Syndernar, og lofe ad betra sig: Pad skal alldrei fiñast i allre Ritningune ad Gud lofe Naad siñe nema Ydrande Mañe, hverneg villt þu þa vænta þess af Kieñemañsens Hende, sem Gud hefur honum alldrei i Hendur feinged? og hañ ecke sialfur vill edur kan giora vegna sijns straanga Riettlætis, sem honum eins skylldt er og Myskunsemeñ, og maa þad þier ecke gagna, þott ad Presturen sie þier samvitande i Hyrduleysenu, laat hañ ei draga þig aa Taalar, þott hañ eige ad vita betur eñ þu, þvi hañ giører i þvi Andskotans og ecke Guds Verk, ad boda þeim Kvittun Syndaña sem heñar er Overdugur. Pad er Diofulsins Slægd, ad giora lijted vor Syndeñe fyrer Mañenum, og kalla ad Meñ meige komast af vid Gud med eintoomre Jaatningu edur wtvortis Hegdan Lijkamans. Vara þig i Guds Nafne, vara þig, slijkt vill þier lijted gagna a þiñe Dandastundu, þvi hiñ Ogudlege skal deya fyrer sijnar Synder seiger Drotteñ, Ezech. 13. Jafnvel þo hiñ Riettlaate Gud, vilie krefia hañs Bloods af þess Kieñemañs Hende, er forsoomar ad seigia honum til Syndareñar.

Pad er merkelegt sem hier stendur i Gudspiallenu, ad aadur eñ DRotteñ fieck Læresveinunum i Hendur Lykla-Vallded, þa blies hañ aa þa og sagde: Medtaked Heilagañ Anda. Nu þoott Andans Gaafa sie ecke so rijk aa þessum Dogum hiaa Guds Pienurum so sem hun þa var, þar Vitnisburduren JEsu Christi er viddtekeñ af ollum þeim er Christner kallast, og jafnvel af þeim medkiendur sem ecke epter honum lifa, samt er eingeñ Efe aa þvi ad Guds Ande er i þeim og verkar med þeim sem hañ þar um bidia af Hiarta, og rækia sitt Embætte. Eñ hver sem ad bodar Ydrunarlausum Kvittun Syndaña, og hañ veit þad, hañ talar ecke af Guds Anda, þvi Andans Embætte er ad straffa Heimeñ um Syndena, Joh. 16. Eñ eckert er Stioornleyse meira, eñ ad seigia þa Synd kvitta sem ei er, og sa þad giorer, hañ stioornast ecke af Heilogum Anda, helldur dregur bæde sialfañ sig og adra aa Taalar. Nu kan einhvor ad þeinkia, fyrst ad Kvittun Syndaña er þar i foolgeñ, ad Madur ydrest þeirra og trwe Christs Forþienustu, hvad þarf eg þa Prestsens Pioonustu vid? Mier næger þad, ad eg ydrast og trwe.

trwe. Ey er hun þar fyrer Gagnlaus, Christeñ Madur, helldur Omissande, þvi fyrer utañ þad ad margur er veikur, margur Trwarlijtell, margur sturladur, margur freistadur, margur Efasamur, þa eru þetta Guds Ord og Fyrerheit. Hver ert þu þa sem forsmaaer Christi Skickan? Veitst þu betur hvad Syndugum Mañe gagnar til Saaluhiaalpar, helldur eñ hañ sem hier hefur hana afrekad med sijnum Dauda? Pad er vijst, ad Gud bæde vill og kañ ad giora þañ hoolpeñ sem ecke nær Heilagre Skijru, eñ hvor sem hana forsmaaer, þad verdur honum til Fordæmingar, og vidlijkt er i þessu; Sa sem ei kañ ad naa Prests Funde, þa er honum þad fullt, ad Guds Ande uppvekur i honum saña Ydran fyrer Syndernar og Trwna aa JEsum, og hañ hefur noog i hiñe Andlegu Nautn er DRotteñ um̃ talar hiaa Johañem, Cap. 6. seigiande: Hvør sem etur mitt Holld, og dreckur mitt Blood, hañ skal ecke Daudañ smacka ad Eilijfu, under hvoria ad Ande DRotteñs afleyser hañ med þeim Vitnisburde ad hañ sie Guds Barn, Rom. 8. Eñ sa sem forsmaaer þau Medol er Guds Sonur hefur skyckad og iñsett hier til, edur þykest þeirra ei vid þurfa, hañ maa ei Christeñ Mañ nefna, eñ þad munu þeir einer þykiast giora meiga, er Syndeñ ecke miog til Hiarta geingur, og heiter þad þa so, ad Heiler þurfa ecke Læknarans vid, Matth. 9. Hiner sem ad hun er ofþwng Byrde vordeñ, so ad þeir hafa ecke Frid i Beinum sijnum fyrer heñe, Ps. 38. Peir munu Alls-Hugar feigner verda þessum Myskunar Ordum: Hvad hier leysed aa Jordu, þad skal aa Himnum leyst verda, Matth. 16. Peir þyggia med allre Hiartans Audmykt eina Huggunar-Grein af Muñe Guds Ords Pienara, so sem eiñ Svala-Dryck af Guds Naadar-Bruñe uppauseñ. Eñ hvorier eru hiner? Eg Ottast þad mune meir vera Dofe Samvitskuñar, helldur eñ Heilbrygde, er þeir reida sig uppaa. Eg hefe talad vid suma Meñ, sem hafa laated sier um̃ Muñ fara, ad þau Ord er standa i vorum Skriptargaange: Eg er hin syndugasta og svijvirdelegasta Mañeskia sem verda maa bæde fyrer Gude og Moñum; Pau villdu þeir ecke so vidkañast, þvi ad þeir væru frij fyrer sumum Glæpum sem adrer drya, og sijnest þess vegna ad þad sie nockurskonar Hræsne fyrer Gude ad jaata sig ad vera hiñ stærsta Syndara. Eñ eg Ottast ad slijkt kome nockud af Nañsooknarleyse siaalfs sijns, hver þecker Mañaña Hiortu nema sa sem þau skapad hefur? Hver kañ ad vita hversu mykla Krapta eiñ hefur til ad mootstanda Syndeñe, nema hañ sem þa giefed hefur? Hvor veit nema eg sie stærre Syndare sem hañ meira laanad hefur, helldur eñ hiñ sem ad verr lifer fyrer Moñunum? Eg sie margañ drya þær Synder, sem eg vil bidia Gud ad vardveita mig fraa, eñ kañ skie ad miñ Skapnadur sie þañig ad eg hafe Vidbiood aa þeim, og er þad ecke mier ad þacka, eñ life þo epter Gyrndum mijnum i odru sem eg er Lundlageñ aa, og hañ er ecke giefeñ fyrer, verda maa og ad hañ hafe ecke þeiged so mykla Andans Naad tilad strijda i giegn Syndeñe sem eg. Eñ hvorsu opt mootstend eg nu Guds Anda, þegar hañ miñer mig aa ad giora þad ecke sem eg kalla litla Synd, edur laata af þvi sem eg er vanur til, eñ þyker ecke stoort i spuñed vera? Pegar eg þetta skoda, þa vil eg siaa til hvort þesse Synd kañ ecke ad verda so fordæmañlig i Guds Auglite, so sem hid versta

 Mord

Mord hiaa þeim sem ad Gud kañ skie ecke eñ þa so alvarlega Tuktad hefur med Stroff-
un sijns Anda, og hverneg sem þessu er vared, þa veit eg eitt, ad eingeñ veit betur hvar
Skooreñ ad hønum krepper, hélldur eñ sa sem hañ ber aa Fætenum. So þecke eg og
hiaa eingum fleire Synder eñ hiaa mier, þvi eg er eingum so margra samvitande, og þad
munu aller seigia, er Rañsaka Hiarta sitt ytarlega; Eñ sieu þar adrer syndugre, þad
veit Gud, eg veit þad ecke, og fell eg þa i Forundran yfer hañs Giæsku og Poleñmæde
yfer þeim, þvi mier þyker varla meiga aa þad auka ad hañ mig sparar. Hier seigest og
ecke; Eg hefe allar Synder drygt, hélldur allskyns. Margur er sa ed ecke hefur Mañ
veiged, ecke kreinkt sijns Naaunga Hwsfrw, ecke stoled med Leynd, ecke Fals-Vitne
bored; Eñ sa sem vill seigia, ad hañ ei hafe drygt neitt þvilijkt, hañ seiger under eins, ad
hañ hafe þesse Bodord hallded, sem eg þore ad seigia valla mune nockur vera, og þvi er
þesse Jaatning riett, og ecke einasta riett, hélldur þarfleg hvorium Christnum Mañe, og
hafe Meñ ecke añad til Dæmis hier um̃, þa hafa Meñ Ord Pauls, er hañ seiger: Pad er
sañarlegt Ord og i allañ maata verdugt ad medtakast, ad Jesus Christus er komeñ i þeña
Heim synduga Meñ Saaluhoolpna ad giora, a medal hvorra eg em hiñ meste, 1. Tim.
1. Og er þetta nu sagt um̃ þa, sem ad kalld-siñader eru i þeirra Jaatningu og Ydran
fyrer Gude. Eñ þott ad hiner sem ad ofbijdur Stærd siña Illgiorda, og Guds Rei-
de er þeir forþienad hafa, þoott þeir, seige eg sieu nær Guds Rijke, þa er þeim samt
nærsta hætt, nema þeir stioornest af Anda Drotteñs, sem bijr i hañs Orde, þvi Diof-
ulleñ er slægur, so sem hañ kañ ad mijnka Syndena fyrer hinum Toomlaata og Hyrdu-
lausa, so gietur hañ og stæckad hana fyrer hinum aangraada og Hugsiwka. Eñ laat
þier til Hugar koma Guds Barn, ad þad eru ecke Kraptar þiñar Naatturu, sem ad
uppvekia i þier soddañ Trega, hélldur er þad Ande Guds sem ad straffar Syndena þi-
 er til Leidriettingar, hañ sem ad sært hefur Hiarta þitt med Brodde Logmaalsins, Os.
6. hønum er ecke um̃ Megn ad græda þig med Smyrslum Evangelij. Saa sem vill
giora einhvorn kostulegañ Grip af Gullenu, hañ smellter þad aadur med Elldenum;
So lætur Guds Ande þitt Hiarta braadna i þier so sem añad Vax med Peckingu
Syndareñar, so þu verder þess kostulegre i Guds Auglite nær hañ svalar þier aptur
med Huggun siñe. Saa sem meir er fyrergiefed hañ elskar meir, sagde Drotteñ ford-
um vid Simon, Luc. 7. Eñ þu veitst ecke hvad miked þier er fyrergiefed, nema þier
lijtne alvarlega um̃ Hiartaræturnar wt af Tilfiñingu eilijfra Pijsla, sem þu hefur for-
þienad. Vert þvi Efalaus um̃ Kvittun Synda þiña, nær þu ert so a þig komeñ. Ad
søñu er þad satt, ad stoor Saar þurfa mikla grædslu, og ad Synder vorar sieu hin ver-
stu Saar, þad verdur ei wtskafed. Eñ David seiger, Forlaat mier Synd mijna fyr-
er þijns Nafns Skulld þvi hun er mikel, sieu þær nu miklar, þa er þo hañs Nafn meira,
hvorium Gud hefur giefed Nafn yfer øllum Nøfnum, Phil. 2. Hvort er hañs Na-
fn? Eilijfur Fader og Fridar Høfdinge, Es. 9. Par fyrer, so sem Fadereñ er Børn-
unum Lijknsamur, so vill hañ vera oss Myskunsamur. Hañs Naad yfergnæfer allañ
Skilning; Par fyrer kañ Syndeñ alldrei ad vekia so mikla Styriølld i aangraadu
Hiarta,

Hiarta, ad hvar sem ad hun yfergnæfer, þar yfergnæfe þo Naadeñ miklu framar, Rom 5. Gud doo ecke til þess ad þu skyllder orvænta, helldur trwa. Meira kostade hañ ad giallda fyrer þijnar Synder helldur eñ fyrergiefa sijdañ. Bæt þess vegna ecke þvi ofañ aa allar þijnar Synder, ad þu giorer honum þañ Oriett, ad hañ sem þolde hiñ smaanarlega Dauda og bitrustu Helvijtis Pijsler fyrer hinar verstu og hrooplegustu Skañer siña Ovina, hañ mune burtu reka fra sier eiñ ydrande Syndara sem til hañs kiemur i Nafne hañs Forþienustu. Hverke Ydranena nie Trwna tekur þu af sialfsum þier, hañ sem kveikte i þier Ydranena, hañ mun ei laata Trwna vanta, þvi hañ veit ad hin er Onijt aan þessarar. Þar fyrer, nær þu hefur hiñ mesta Ohocka a sialfsum þier, þa ert þu Gude hvad þeckastur, þvi meire Glede er i Himnenum yfer einum syndugum sem Ydran giorer, helldur eñ yfer 99. Riettlaatum, Luc 15.

Nu þecke eg suma Meñ og hefe þeckt, sem ad soñu ecke efast uñ Krapt og Verdugleika JEsu Forþienustu, nie Guds Omælañlega Myskunseme, ad þeim mune Syndernar fyrergiefast, ef þeir giora verduga Ydran, eñ þad liggur þeim yfermaata þwngt i Skape, ad þeir faae ei so heita Ydran giort, ad hun sambioode Stærd og Fiollda Syndaña, af þvi þeir eru sier hiña verstu Glæpa og Bodorda Brota medvitande, eñ þeir faae ecke so Hiarta sitt i sundurmared med Logmaalsins Hamre, sem honum lijke, er ecke bijr nema i sundurknosudum Hiortum, Es. 57. Og er þetta ad soñu ecke Ofyrersyniu, þvi eiga soddañ Mañeskiur ad kosta ollum Saalar og Lijfs Kroptum til ad sundurslijta og plaaga Hiarta sitt med jduglegre Miñingu þeirra Glæpa er þeir drygt hafa, og ecke sijdur Giæsku DRottens er þeir hafa stygt, helldur eñ hañs Reide, og mun þess Haattar Mañeskia fyrer jduglega Bæn og Vaña, aan alls Efa faa Gyrnd sijns Hiarta af honum, er þesse Foorn alleina lijkar, Ps. 51. Eñ þoott ad Taareñ reñe ecke af Augunum, þa er þad aa Stundum Naatturuñar Brestur, og heimter Gud þad af eingum sem hañ hefur ecke giefed honum. Noog er þad, ef hiñ iñre Madureñ klagar sig, aasakar, Sakfeller og straffar. Eñ ef þier virdast þijnar Synder eñ þa stærre, eñ ad þier lijke vid sialfañ þig, þa vit ad þetta er hin þægelegasta og mesta Yferboot hiaa Gude, sem af þiñe Hende maa frañkoma, og munt þu heyra med St. Paale; Laat þier nægiast mijna Naad, miñ Kraptur er i Breyskum maattugur, 2. Cor. 12. Og er ei Olijkt ad hiñ Alvijse Gud giore þier slijkt til Gooda, þvi ef þu þættest hafa ad fullu Ydran giort fyrer Syndernar, þa maa skie, ad þier være hætt vid ad falla til þeirra aptur. Hallt þier þess vegna vid hañs Myskunar Fætur, og slepp honum ecke fyrr eñ hañ hefur blessad þig. Hier er oss gott ad vera sagde Petur, þegar JEsus forklaaradest aa Fiallenu Helga; Vier vilium giora hier Priaar Tialldbwder, þier eina, Moysi eina og Eliæ eina, sagde hañ, Matth. 17. Eg gledst ad soñu med Petre af þessare Dijrdar-Sioon, 2. Pet. 1. og daaest ad heñe i allañ maata, eñ þore þo ecke ad Oska mier hiñar somu, aamedañ eg ber epter mier Lijkama þessa Dauda, þeñañ fwla Synda Seck, þeñañ vonda Ham, fullañ allra Gyrnda og Lasta, þvi eg kvijde vid ad mijn syndug Augu, er so marg illt hafa sied og vænt uñ þoott, ad þau mundu ecke standast þañ Himneska Dijrdar-

Liooma, mier munde hid sama i Hug koma og Manoha sagde fordum Daga vid Kvińu sijna, vid hvörium sied Eingel DRottens, þvi munum vid Eflaust deya, Jud. 13. Eñ mætte mier þad heppnast, O! HErra JEsu sem hiñe Bersyndugu fordum, ad skrijda ad þijnum blessudu Footum, og þvo þær i Tarum mijns Hiarta, og smyria med Oleo miñar Ydranar, Luc. 7. Pa villda eg seigia: Hier er mier gott ad vera, þar vil eg flatur liggia, þadañ skal mig eingeñ draga, þar skal mig eingeñ fordæma, þar skal eingeñ mier uñ mijnar Synder bryrla, helldur mun eg heyra þau Fagnadar Ord, hönum fyrergafst myked, þvi hañ elskade myked; Far i Fride, þijn Trwa giorde þig hoolpeñ. O! HErra, þegar vier kostum oss flater til Skarar Foota þiña, Ps. 110. Ecke med Ovinum þijnum, helldur med þessare Saka-Konu, þa laat þiñ gooda Anda mæla þesse Huggunar Ord i vorum Hiörtum. Bænheyr þad Naadarfulle Gud, fyrer JEsu þijns Sonar Forþienustu, og gief oss þar til þessa þijns sama Anda Styrk, og Adstod i hañs Nafne, Amen.

Añañ Suñudag epter Paaska.

Gudspialled, Joh. 10. Cap.

JEsus sagde til Gydingaña: Eg em goodur Hyrder. Goodur Hyrder giefur sitt Lijf wt fyrer sijna Saude, eñ Leigulideñ og hañ sem ecke er Hyrder, hvörs ad Sauderner eru ecke Eigeñleger; Nær hañ sier Ulfeñ koma, þa yfergiefur hañ Saudena, og flijr i burt. Og Ulfureñ grijpur Saudena, og Sundurdreifer þeim. Eñ Leigulideñ flijr, af þvi hañ er Leigulide, og gæter ecke Saudaña. Eg em goodur Hyrder, og eg þecke mijna Saude, og eg þeckest af mijnum; So sem Faderen þecker mig, og eg þecke Fodureñ, og eg legg mitt Lijf wt fyrer mijna Saude. Eg hefe og adra Saude, sem ei eru af þessu Sauda-Hwse, þa byriar mier og hier til ad leida, og þeir munu heyra mijna Rodd. Og þar mun verda eitt Sauda-Hws, og eirn Hyrder.

Exordium.

J Fyrra Pistle til Tim. 3. Seiger Postuleñ, ad þad sie mykell Leindardoomur Gudhrædsluñar, ad Christur sie Heidinginnum Predikadur. Gudhrædslu nefner hañ hier Christeñdoomeñ, So sem vijdar Añarstadar i sijnum Pistlum, Pad er hiñ saña Lærdoom uñ Frelsara Heimsins. Pad er sw Gledelega Hyrdersins Raust, er DRotteñ talar uñ hier i Gudspiallenu, hver og hefur fagurt lææted a medal vor, Pvi seiger hañ: Eg hefe og adra Saude sem ecke eru af þessu Sauda-Hwse, J hvörium hañ bender til Spaadooms Ezechielis 37. Cap. Hvar DRotteñ so talar: Miñ Pioon David skal vera Konungur yfer þeim, og þeir skulu aller hafa eiñ Hyrder, ad þeir gaange i mijnum Riettendum. Gledelegt er þetta ad heyra, Br. M. fyrer þad Foolk er sat i Myrkrunum, Esa. 9. Og fyrer þeirra Epterkomendur, sem erum vier. Eñ so Gledelegt sem þad er, so Hryggelegt er til þess ad vita, ad þeir eru so fææer sem þad vill rætast a nu a þessum verstu og sijdurstu Døgum, þvi syo feigens Hende sem ad utarger af Heidinginum

tookn

tooku a moote hinn fyrsta Christne-Bode ; Svo faaer eru nu þeir vordner, sem ecke drepe Heudenne vid þessare Guds Raad, og so sem ad Christur sañ varla þañ er hañ þeckte i siñe fyrre Tilkomu, So er ad ugga, ad hvad sem hañ tesur wr þessu ad koma, þa munne hañ valla fiña Trw a Jørdu, Luc. 18. Edur þa er hañ þecke fyrer sijna. Og fyrer þad, ad þad er so Alment vordeð, ad Daufheyrast vid Raustu hiñs gooda Hyrders, Þa vil eg wt af Evangelio tala uñ þa Hlute er tuña ad uppvekia oss til ad liaa heñe vor Eyru, so ad vier ecke wt af sofnum i Daudanum. Gief oss þar til þiñ Anda Himneske Fader, Fyrer JEsu Forþienustu, Amen.

Utleggingeñ.

Vakna upp þu sem sefur, og rijs upp af Daudanum, seiger Postuleñ, Eph. 5. so mun Christur upplijsa þig. Eñ hvar vid skyllde sa vakna er sefur i Syndunum? Hvar vid skyllde hañ upprijsa sem er daudur i þeim? Nema vid Raust hins gooda Hyrders, er sagde fordum Daga þa hañ framsette Epterlijkinguna uñ Sæded, Matth. 13. hvort ad er Guds Ord, hvor Eyru hefur ad heyra, hañ heyre. Guds Rodd er þetta eñ ecke Maña sagde Foolked þad er heyrde aa Tal Herodis, af þvi hañ talade so sniallt, Act. 12. Eñ eg maa þad ollu helldur færa heim til þessa gooda Hyrders Saudaña, þess Biskupsens med þa vellærdu Tunguna, Es. 50. Pad eru Guds Ord, eñ ecke Maña er hañ talar, og þykest eg noog hafa sagt, þegar eg seige, ad þad Guds Ord sieu. Þu syndugur Madur er þetta heyrer, laat þier þad til Hiarta gaunga, og hugsa hvor sa er sem vid þig talar, þad er eingeñ Jardneskur Hofdinge, ecke Konungur edur Keysare, og munder þu þo heyra þa med hiñe mestu Athyglę, eñ þad er DRotteñ Himens og Jardar, sa ed hefur Konungaña Hiortu sier i Hende, og oll Verollden leikur fyrer honum aa Reide-Skiaalfe þegar hañ talar, Prov. 21. Mykill maa vera Munur Abrahams Forfødurs og þijn, ad þegar hañ talade vid DRotteñ og þo i Mañs Lijke, þa vard hañ so audmiwkur ad hañ sagde: Nu villda eg þo tala vid DRotteñ þott ad eg sie Molld og Aska, Gen. 18. Og rak sa Guds Madur þo añara Eyrende og ecke sitt i þad Siñ, eñ þu sem ad liggur hrasadur medal Ræningia, Luc. 10. og gietur þier einga Biorg veitt, Jaa, þu sem vellter þier i Syndunum Daglega eins og eiñ Madur i siñe Hvijlu, þu villt ecke heyra þegar DRotteñ kallar i sijnu Heilaga Orde. Hugleid ad ef þu ætter ad taka Eyrende nockru af Hofdingia einhvorium, og þu svarader honum ollu odru eñ þvi sem til þess heyrde, edur þu lietest þad ecke heyra, munde hañ ecke braadlega reidur verda og reka þig aa Dyr? Edur laata i Fiotur kasta? O! hvad mykeð skilur þa Gud og Meñena? Hvorsu opt kallar hañ oss fyrer sig i sijnu Heilaga Orde? Hvorsu opt verda oss hañs Eyrende aa Hendur faleñ? Hvad tijdt bijdur hañ oss hvad vier giora skulum, og Ogiort laata? Eñ þad geingur eins fyrer morgum af oss, eins og Syrach skrifar uñ hiñ Heimska, ad þad er eins vid hañ ad tala og þañ ed sefur, nær þu hafder loked Ræduñe, spyr hañ epter hvad þu sagder, Syr. 22. Eins geingur þad morgum þeim ed Orded heyra edur lesa; Meñ muna þad varla medañ þad heyrt edur lesed er, auk helldur ad þeir fære þess nockurn Avort, Riett eins og St. Jacob talar hier uñ, ad ef nockur er Ordsens Heyrare og ecke Giorare, hañ sie lijkur þeim Mañe, er siñ Naatturlegañ Yferlit i Speigle skodar, Jac. 1. þvi hañ skodade sig, gieck burt og

gleymde

gleymde hvilijkur hañ var. So siaaum vier (ef vier þo sumer ad þvi giætum) i Heilögu Guds Orde, hañs Giæsku og vora Illsku, hañs Poleñmæde og vora Þvermoodsku, hañs O-wtseigiañlegañ Kiærleika og vort Hatur og Leida sem vier berum til hañs Riettenda, eñ vier gleymum þvi so flioott ad þad hefur lijteñ Stad hiaa oss til Apturhvarfs fraa Syndunum nie Lifnadarens Leidriettingar. Giætum þo ad þvi i JEsu Nafne, giætum ad hvørsu dijrmætt ad þetta Orded er, og hvad myked þad hefur kostad oss ad byrta. Þad er ecke eins og þad Orded er Gud talade i Upphafe, og skoop þar med Himen og Jord, Gen. 1. Ecke eins og þad hañ talade til vorra Fyrstu Foreldra, er hañ straffade þau fyrer Syndena, og rak þau wt af Paradijs, Gen. 3. Ecke eins og þad hañ talade til Israels Sona i Eydemorkeñe, og þeir beiddust undañ ad heyra þad, Exod. 20. Helldur er þad Lijfsins Ord, Joh. 6. fyrer hvort ad Guds Sonur hefur uppaa sig teked vort auma Holld og Blood, og i þessu sama Hollde lided allar Eymder Mañlegs Hollds, Hwngur, Þorsta, Klædleyse, Utlegd, Orbyrgd, Haadungar og Briixle Ogudlegra Maña, Offsookner, Fiotur, Hraaka, Hwdstrokur, Högg og Slög, og ad sijdurstu hiñ Smaanarlega Dauda aa Krossens Gaalga.

Allt þetta vañ hin eilijfa Haatign til þess ad Opeñbera þetta Lijfsins Ord sijnum Fiandmoñum er geinged hofdu i Sveit med Andskotanum. Og þo skamast sijn ecke eirn Giaalijfur og þverbroteñ Syndare ad troda þessa Guds Gaafu under Footunum, lætur naudga sier til ad heyra þad og læra, og kallar þeim veitt i sem Guds Sonar Umbod a Hende hafa, ef þeir faa þryst hønum til ad sijna sig under-Heyrn Guds Orda, seig mier þu sem ekur þier vid ad sitia under eiñe Predikun, hvert mun Guds Son hafa kostad meira ad faa sitt Ord þier Opeñberad, edur þig ad heyra þad? Þu munt nærre gieta er þu les hañs Pijslar-Sögu, hitt veit eg ad hañ laangade til ad lijda allar þær Kvaler sem þar i ritadar eru þiña vegna, eñ hvert þig laangar so til ad heyra þad Orded af Krossenum, þad bid eg sialfañ þig ad Hugleida. Seiged mier eñ aptur, hvers vegna mun hiñ goode Gud hafa uñed so miked til aumra Maña Saaluhiaalpar? þurfte hañ þess sialfur vid? Fiærre sie þvi: Himnarner wtskijra hañs Dijrd, og Festingeñ Verk hañs Handa, Ps. 19. Munde hañ hafa lided nockurn Skort a Dijrd siñe, þoott Mañeskiañ hefde Eilijflega kvalest i Helvijte? Nei, eins Vegsamlegt hefde vered hañs Riettlæte, so sem nu er hañs Giæska, þott eingum hefde hañ Myskunad, er hønum nockud veitt i vorre Þioonustu? Laangt fraa, þar standa frañe fyrer hønum Otal Þusund Himneskra Herskara, sem lofa hañ og prijsa aan Aflaats Nott og Dag, hverra Dijrdlegar Radder og Loffsaungvar laangt yfer gaanga vort syndugt Kvak, er vier laatunst vegsama Gud med hier a Jordune. Hvar fyrer lætur hañ þa sitt dijrmæta Ord Predika? Hverium til Gagns og Gooda? Þier, þier, O! þu Rænulaus og þverbroteñ Syndare, og þad wt af einskiærre Naad siñe, og þo leggia synduger Meñ þeña Himneska Leindardoom ad so-litlu, ad Meñ vilia naalægt allt añad heyra. Sie þad ei añad sem kuñe ad þvijnga oss til ad hafa Mætur a Guds heilaga Orde, þa lijtum til vorrar saurugrar Fædingar; Hvad vorum vier nær vier fæddunst i Heim þeña af Moodur Lijfe?

Lijfe? Reideñar Born, Eph. 2. Eintoomis Holld og Blood, Joh 3. Sem ei kañ Guds Rijke ad erfa, 1. Cor. 15. Eñ hvad erum vier nu? Guds Born og Erfingiar Eilijfs Lijfs, Gal. 4. Ef vier trwum aa Guds Son og vardveitum hañs Ord; Eñ hvar fyrer er þad skied? Mun ecke fyrer Guds heilagt Ord? Hvort ad er i Vatnenu og med Vatnenu, nær vier giorunst Guds Born af Reideñar Bornum i Heilagre Vatns-Laug. So er þa Guds Heilagt Ord hin fyrsta Mioolk, hvoria vier iñdreckum strax med Moodur-Mioolkeñe, fyrer hvoria vier odlunst hid Andlega Lijf, aan hvors hid Lijkamlega, er eckert añad eñ Daude. Eñ Gud nade oss auma og synduga, ad þegar vier drogunst aa Legg, þa velger oss vid þessare Barna-Fædu, aan hvorrar eingeñ Spekingur, eingeñ Meistare, eingeñ Doctor hefur þo fullordeñ giorst i Guds Þeckingu. Eñ hvad velldur þvi, Br. mijner? Pad medal añara, ad marger Ovitrer og Hyrdulauser Forelldrar, er sialfer kañ skie lijted edur eckert vita sier til Saaluhiaalpar, þeir leifa Bornunum fyrr ad veniast aa Brioost hiñar Giaalijfu Hooru Verralldareñar, helldur eñ aa hina skynsamlegu og Osviknu Mioolk er St. Petur dreckur þeim til af, 1. Pet. 2. ad þau vaxe i heñe. Giæted þo ad Saalum ydar, Christner Meñ, þoott þier ecke myked hyrded uñ Saaler Barna ydar, þvi Gud mun Eflaust kreſia þeirra af ydar Hende, Ezech. 33. sem vegna ydar Forsoomunar eilijflega glatadar verda. Eñ þoott ad þad hafe vered Forelldraña Skulld ad þau hafe ei uppfrædt nockurn aa hañs Ungmeñis Alldre, þa vite hañ samt, ad þad verdur hañs eigeñ Skulld þegar hañ kiemur til Vits og Ara, ef hañ fer aafrañ i slijku Ovite og Hyrduleyse; Par fyrer ef nockur er sa, ad hañ vante þad er hañ vita þarf til siñar Saaluhiaalpar, sem eg dylst ecke vid, ad fleire eñ færre vera mune, þa laate hañ sier uñ alla Hlute fram vera ant um, ad faa þess Leidrietting hiaa þeim sem betur vita, ef hañ elskar Saalu sijna, og skamest sijn ecke, þvi fyrer hvorium vill hañ skamast sijn? Ecke fyrer sijnum Saalusorgara, þvi ef þar er nockur Guds Anda Neiste i honum, þa mun hañ fagna þvi, ad eirn faafrodur Vesælingur vill leita Raads til hañs i sijnum Saaluhiaalpar Efnum; Ecke fyrer neinum Gudhræddum edur Vitrum Mañe, þvi so laangt er fraa þvi ad nockur sa sem Gud elskar mune hlæa ad þvi, ad þeir mundu kalla þad Lofs verdt, og vera eins Lynder og þeir sem i Himnenum eru, hvar meire Fognudur er yfer einum Syndara, sem Ydran giorer, helldur eñ yfer 99. Riettlaatum, Luc. 15. Fyrer hvorium skyllde hañ þa skamast sijn? Fyrer Gaarungum Veralldareñar sem jafnvel hlæa ad Gude og ollu þvi honum tilheyrer. Eñ þess er stoor Munur ad taka aa moote þvi Spotte sem einkis er verdt, og ad standa med Kiñroda fyrer Guds Doome aa sijdarsta Deige, og hverneg sem ollu þessu er vared, þa hygged ad, hvort ad sie miñe Mijnkun ad aller vite þad eiñ verde ad fara til Helvijtis fyrer Vanvitsku Saker, ellegar ad Leidriettast af odrum sem betur vita, so Meñ kuñe ad verda Erfingiar eilijfs Lijfs. Nu er þad ecke noog Guds Barn, ad þu kuñer þiñ Barna Lærdoom, og viter hvad þu aatt ad trwa, og nockurn Veigeñ ad giora, þar eru so morg Tilfelle sem ad oss mæta aa hiñe Hættusomu Reisu fraa Vogguñe til Grafareñar, bæde i Andlegañ og Lijkamlegañ Maata, ad sa sem vill

fara hina riettu Leid, hañ gietur ecke vered aan Leidarvijsers Guds Heilagra Orda, hvort David seiger ad sie Lioos aa sijnum Vegum og Lampe Foota siña, Ps. 119. Hañ sem þo var eiñ vitur Konungur. Med Guds Orde verdum vier Endurfædder, med Guds Orde Uppfrædder; Þau temia vorn Ungdoom, styrkia Fullordens Areñ, hugga Ellena. Hvad er eirn Unglingur sa ed ecke hefur Gud sier fyrer Augum? Hañ er eitt Raadlaust Villudijr, eiñ galeñ Fole, þvi seiger David: Hverneg kañ Æsku-Madureñ ad gaanga siñ Veg Ostraffañlega? Ef hañ helldur sier vid þijn Ord, Ps. 119. Þvi verdur morgum þeim er Guds Ord og goodar Menter forsmaa i Ungdoomenum, ad þeir elldast alldrei þoott þeir Attræder verde; Eñ hvar eiga þeir Gud ad fiña? Hvar eiga þeir hañ ad siaa? Nema i hañs Orde. Hvad er Madureñ þa hañ er fullordeñ aan Guds Orda? Laatum honum Rijkdoom hlotnast, hañ er Satans og Mañmons Þienare, nema hañ lære i goodum Verkum rijkur ad vera, sem Paulus bijdur, 1. Tim. 6. Eñ hvar skal hañ þad læra nema i Guds Orde? Laatum hañ setiast i Metord og Virdingar, hvad er hañ fyrer utañ Leidsogu Guds Orda? Eitt Skip fyrer utañ Stijre, nockurskonar Rik sem Vindureñ upp i Lopted feiker, þad siaaum vier (þvi verr) aa morgum Afglapa, sem ad Luckañ tiller upp i haaañ Sess, sialfum sier aa stundum til Spotts og Mijnkunar, eñ odrum til Skada og Meinsemdar. Elleñ er ad sönu i siaalfre sier heidarlig, jafnvel epter Guds Bode, Levit. 19. Oskande være ad hiner Ungu hefde þar epter Vilia edur Vit aa ad sijna heñe tilbærelegañ Heidur. Eñ eiñ gamall Madur fyrer utañ Otta DRottens, er Vidundur Veralldar, þvi Guds Otte er þad sem hañ aatte framar ollu ad læra aa sijnum Æfe-Stundum og kuña odrum ad kieña sem yngre eru, maa þvi sijnast ad hañ hafe lijteñ Avoxt Æfe siñar, ef hañ er Ungum verre i Þeckingu Guds og hañs Heilogu Orda. Seiged mier, i hvoriu er vor Christeñdoomur mest foolgeñ? J þeim Þremur Hlutum ad eg meina, ad ydrast Syndaña, ad trwa þær verde sier fyrer Christum fyrergiefnar, og so ad laata af þeim framveiges. Eñ hverneg villtu þeckia Syndeña, nema Guds Ord sijne þier hana? Þad er eiñ Speigell i hvorium Madureñ kañ ad skoda hvilijkur hañ sie. Ared edur Agnernar i Loptenu faaum vier ecke sied, nema i Soolar-Geislanum. Giætum þess, Brædur mijner, ad þoott oss sie i Bodordunum sagt, hvad vier eigum ad giora og Ogiort laata, þa er þad margt smaatt i Fare voru sem Bodordunum er mootstædelegt, og vier mundum ecke skynia nema oss være þad framar sijnt af Guds Heilaga Orde, sem ad er hiñ fegurste Geisle þeirrar blessudu Riettlætis Soolar. Eñ eingeñ er affsakadur þoott eige vite hañ Guds Vilia, þvi sa sem aan Logmaals syndgar, hañ skal aan Logmaals fyrerfarast, seiger Postuleñ, Rom. 2. Hvad eigum vier um sialfañ Gud ad tala? Lijted til hiña fyrre Dagaña sagde Moyses vid Jsrael, Lijtum til Heidingiaña, Fedra vorra, hverier ad geingu til Maallausra Skwrgoda og þioonudu þeim, 1. Cor. 12. O! hvorsu mættum vier þa hinum Allsvalldanda Gude Þacker kuña med graatande Taarum, ad hañ hefur oss sijna Haatign, sijna Giæsku, sitt Riettlæte, sijna Þoleñmæde og sijna Guddoomlega Speke opeñberad i sijnu Heilaga Orde, so ad nær vier verum vort

saurugt

saurugt Lijferne, er vier skodum i Speigle Logmaalsens, samañ vid hañs Guddoomleg-añ Tignar-Lioomа, þa faaum vier Vit aa ad skamast vor, ad ydrast, ad audmykia oss under Vollduga Guds Hond, og offra honum þeirre Foorneñe er honum alleina lijk-ar af vorre Hende, sem er Harmþrwngeñ og sundurknosadur Ande, Ps. 51. Nu þeg-ar vier hofum so þeckt Syndena, og siaaum oss ecke añad bwed eñ Eilijfar Helvijtis Pijsler, hvar villdum vier faa Boot vid þessu? Være oss þad ecke opeñberad i Guds Orde, ad hañs Sonur være i Heimeñ komeñ til ad kalla Synduga og ecke Riettlaata til Ydranar, Matth. 9. Þegar Andskoteñ lætur einum Glæpa-Mañe, sem allañ siñ Alldur hefur i Vondskuñe aled, Ofbiooda þær Syndernar sem hañ hefur lockad hañ til, so hañ aa skamt til ad Orvænta sier Guds Naadar, Hvar vill hañ faa Boot vid þessu? Ef ei hefde hañ þau Lyknar Ord Guds, ad so sañarlega sem hañ life, vilie hañ ecke Syndarans Dauda, Ezech. 33. og oñur þvilijk. Nu þegar þu aatt ad uppbyria hina niju Hlijdne, og sijna ad þu siert Guds Barn vordeñ af Præl Syndareñar, eñ Andskoteñ, Heimureñ og Hollded freista þijn, hvar villt þu faa Raad til ad wtslockva oll Elldleg Skeyte hins Prettvijsa, Eph. 6. nema i Guds Orde? Hver kieñer þier ad Krossfesta Hollded med þess Gyrndum og Tilhneigingum, Gal. 5. nema Guds Ord? Hver yfervinñur Heimeñ, nema sa sem fæddur er af Gude? 1. Joh. 5. Hvar fyrer? Þvi hañs Sæde er i honum, seiger Johañes, 1. Pist. 3. Hvort er þad Sæded? Þad er Guds Ord, seiger DRotteñ i Epterlijkinguñe hiaa Lucam, Cap. 8.

Hier verd eg og ad miñast nockud a vora Kyrkiugaungu, og Heirn Guds Orda i hañs Hwse. Þad er oss ollum vitañlegt, ad i sijnu Mustere hefur Gud sett Miñing sijns Nafns, þar vill hañ dyrkast og tilbidiast, Exod. 20. Þar eigum vier ad tala vid hañ i vorum Bænum, og heyra hañ aptur til vor talande i sijnu heilaga Orde, þar eig-um vier ad taka Riettendeñ af Kieñemañsens Muñe, þvi hañ er Eingell Drottens, Malch. 2. Ritningeñ er ad soñu Bruñur hiñs lifanda Vatns er Christur vill oss gie-fa, hver sem af þvi dreckur, hañ mun ecke þyrsta ad eilijfu, Joh. 4. Eñ vier meigum flester seigia eins og hin faavijsa Samariska Kviña sagde vid Jesum fordum, þad er diupt ofañ i Bruñeñ, eñ vier hofum eckert ad ausa med. Guds Ords Þienarar eiga ad vera oss i þessu so sem Rebecha var Eleazar Abrahams Sendemañe, ad hun joos Vatned upp af Bruñenum fyrer hañ og hañs Ulfallda, Gen. 24. eins og Jacob var Rachel, er hañ vellte hinum mikla Steine af Bruñenum, so heñar Fodur Hiord kuñe ad drecka, Gen. 29. Þeir eiga ad sundurkliufa Ord Sañleiksins fyrer oss, 2. Tim. 2. og giefa Guds Hiwum i riettañ Tijma þad þeim byriar, Luc. 12. Þvi hverneg mei-ga þeir trwa nema þeim sie Predikad seiger Paulus, Rom. 10. Haf þvi Raad Salo-monis er hañ seiger, Ecc. 5. Vakta þijnar Fætur nær þu geingur i Guds Hws, og vert helldur bweñ til ad heyra, eñ til ad giefa Offur hiña Heimsku. Soddañ Offur maa kalla þeirra Guds Þioonustu er byrtast i hañs Hwse, alleina fyrer Sida saker, eñ hugsa allt añad eñ um þad sem talad er. Nu veit eg þo, christeñ Madur, ad þu seig-er, þott mijner Þaankar kuñe ad hvarfla hijngad edur þaangad, jafnvel under Predik-

uñe, þa fæ eg ecke vid þvi giort, hvorsu vel sem eg villde. Eg veit þad er satt, og þad maa hvor Madur ødrum jaata, þvi Mañsins Þankar eru vonder fraa Barndoome, Gen. 8. Eñ hitt gieta Meñ vid giort, ad þeir sieu ei Laugdvølum i burtu nær Meñ under Guds Orda Heyrn sitia; Þvi Raad eru nockur vid þvi, B. M. ad miña verde af þessu helldur eñ kañ skie almeñelega skiedur. Eg vil ecke hier tala um Ogudlegar Mañeskiur er setia sig til ad hugsa allt añad eñ þad sem af Guds Orde talad er, til ad stitta sier med þær Stunder er þeir ættu Gude ad giefa. Um soddañ Andskotans Mustere vil eg ecke tala, hinum vil eg Raadleggia er giarnañ vilia Orded heyra, eñ faa þad ecke giort sem villdu þeir, fyrer Naatturuñar Breiskleika saker. Hid fyrsta er, ad nær þu geingur i Guds Hws, þa gior þad ecke af Yferdrepskap, helldur Alvoru. Eñ fyrer þvi ad sodañ Hugarfar tokum vier ecke af siaalfum oss, þa bidium Gud Iñelega um ad giefa oss Astundan og Epterteкt siña heilogu Orda, nær vier Iñgaungum i hañs Hws, hvad nær vier giorum af Hiarta, þa er eingeñ Efe a þvi, ad hañs Ande bidur fyrer oss med Oumrædelegum Andvorpunum, Rom. 8. og framkvæmer i oss þad gooda Verked. Hid Añad er Elskañ til Guds, hvoria vier ødlunst bæde med Bæneñe ef hun er alvarleg og ydugleg, svo og med sijfelldre Ihugan Guds Tignar og vors Overdugleika, hañs Orlætis og vorrar Parfar, hañs Giæsku og vorrar Illsku, hañs Poleñmæde og vorrar Pvermoodsku, og kañ oss alldrei ad bresta Orsok til þessa, þvi a hvoriu Augnablike medtokum vier hañs Naadar Velgiorninga, og a hvoriu Augnablike syndgunst vier a moote honum, so þegar vier berum þetta samañ i Hiarta voru, þott ei sie nema Kvolld og Morgna, þa kuñum vier ecke ad fara a mis vid þad, ad faa eina breñande Elsku til hañs sem oss Ogudlega og Synduga Orma sparar i Naad siñe, og giorer oss ei ad sijdur allt til gooda, þott vier hañ vijsvitande til Reide reitum. Nu er þad vitañlegt, ad ef vier elskum nockurn og virdum, þa vigtum vier hvort Ord er hañ talar, og þyker vænt um þad, og þott þad sie Heimska a Stundum, þa er vor Breiskleike so mikell, ad vier holldum þad Gullvægt hvad sem wt af hañs Muñe kiemur, og þvi skylldum vier þa ecke elska Guds Ord ef vier hañ elskum, þar þau eru i siaalfum sier dijrmætare eñ hid besta Gull, og sætare eñ Hunang og Hunangsseimur? Ps. 119. Eñ þa framar, hofum vier ecke Ynde og Gaman af ad heyra talad um þa Hlute er oss þyker vænt um? Sioo-Madureñ talar giarnañ um Siglingar, Strijdsmadureñ um Orlog, hinum Algiarna leidest alldrei ad heyra rædt um Fiaarablañ, Vijsenda-Mañenum um Heims Speke, Løgvitringnum um þess-haattar Hygginde, þvi hvar ydar Fiaarsioodur er, þar er ydar Hiarta, sagde Jesus, Matth. 6. Aller erum vier Onæmer a hid Gooda i Fyrstuñe. Eirn Unglingur þa hañ er fyrst settur til Menta, þa er honum leid su Ydia, eñ epter a fær hañ so mikla Lyst þar til, ad hañ gietur varla añad giort; So skal faa vita ad sier er vel framfared a Guds Veige sem elskar hañs Ord, fære Meñ fyrst Elskuna, þa er ecke ad ugga um Epterteкtena, þvi mijner Sauder heyra mijna Raust, seiger Guds Sonur hier i Evangelio. Og seiged mier, B. M. Um hvad ætte oss væña ad þykia, eñ um Saaler vorar, sem vier þo ecke vitum nema fraa oss tekn-ar

ar verde a hvoriu Augnablike, þvi skylldum vier þa ecke giefa hiñ mesta Gaum ad þvi er þeim hiaalpa kañ, ecke til nockurs Stundargagns, helldur til eilijfra Nota? Eñ þessa Elsku og Rækt til vorra eigeñ Saalna, munum vier ødlast ef vier venium oss aa ad bera samañ þa dijrdlegu Vist, sem øllum Guds Børnum er fyrerbueñ med Christo i hañs Rijke, og so Fordæmdra Pijsler i Helvijte, hvar þeir eta sijnar Tungur wt af Pijnu og Ofraun Kvalaña, Apoc. 16. J Pridia Maata Barn Guds, nær þier añarleger edur synduger Paankar i Hug fliuga under Guds Orda Heyrn, þa laat þa sømu verda þier til Uppvakningar, ad þu skameſt þijn, ad þu hafer þañeg saurgad Guds Mustere, og slaa þañeg Andskotañ med sijnu eigeñ Sverde, þvi ad vijſu mun þig aangra þad ef þu ert Guds Barn, ad þu ert so under Syndena selldur, Rom. 7. ad þu gietur ecke eina Stund vakad med Drottne, Matth. 26. Og nær þig þad aangrar, þa munt þu braadliga leita aptur til ad fiña Hugsvolun Saalu þiñe i þvi sem fyrer þier er talad af helgum Stad. Villdu Meñ nu þetta þrent gaumgiæfelega athuga, þa er eg fullkomlega viss um ad margur fære betre heim aptur i sitt Hws, Luc. 18. undañ Guds Orda Heyrn, helldur eñ mig ugger ad Meñ Almeñelega giore; Hvad Gud Naade. Nu er þad þo ecke noog B. M. ad Meñ heyre Guds Ord med Athygle, nema Meñ fære þar af Avøxt i Poleñmæde, Luc. 8. Vier eigum ad Rootfesta þad, so og Groodursetia i Hiartanu, ad nær vier freistunst af einhvørre Synd, ad vier þa strax høfum orugt Vijge, a mote heñe, i þvi sem vier høfum numed af Guds heilagre Kieñingu. Hvad giørde vor goode Meistare nær hañ var freistadur, þott ecke være honum hætt vid ad sigrast af Dioflenum, þa sloo hañ samt þañ Ovin med Guds Orde i þeilar þriaar Reisur so ad hañ skamadest sijn, og forliet hañ, seiger Gudspiallamadureñ, Matth. 4. Giør þu eins Christeñ Madur, eñ hverneg villt þu faa þad giørt, nema þu hafer numed þad og geimt i Hiarta þijnu? Og kuñer þu af einhvørre Freistingu yferstijgeñ ad verda, hverneg villt þu faa Lækning þar vid, nema af þvi sem þu kant af Guds Orde? J sama Maata nær þu fær Orsøk edur Tækefære til ad giora nockud gott, þa eiga Heiløg Guds Ord er þu hefur safnad i Fiesiood Hiarta þijns, ad miña þig þar aa, og giører þu ecke þetta þa maa þier þad ad litlu gagna, hversu Bænheitur, hversu Gudrækeñ sem ad þu situr under eiñe Predikun, þvi þad vill eins til gaanga og um Sæded, Luc. 8. þad er fiell i grijtta Jord og aa medal Pyrna, ad soddañ Mañeskiur añadhvort medtaka Orded med Fagnade, eñ hafa þo ecke nockra Root, þvi um Stundarsaker trwa þeir, og falla fraa aa Tijma Freistingareñar, edur og ad Pyrneñ, þad eru Sorg, Audæfe og Gyrnder Heims þessa vaxa upp med þvi og kefia þad, so ad þad færer eingañ Avøxt. Eg efast ecke um ad þar mune nockrer vera, sem aasetia sier Gudrækelegañ Lifnad nær þeirra Synder eru straffadar i Guds Orde, eñ hvad faaer þeir sieu, er fylle þad med Verkenu, er audsært af Ogudlegu Framferde Mañaña i Heimenum. Gud giæfe þar være eiñ Samaritan aa mille Tiju Gydinga, Luc. 17. Eiñ Abraham i Gerar, Gen. 20. Og Tiju Gudhrædder i Sodoma, Gen. 18. Þig ydrar af Hiarta þess er þu hefur Gude aa moote broted, og þu lofar ad syndga ecke vijsvitande framveiges. Eñ seig mier kiære,

re, nær ætlar þu til þess ad taka ad lifa betur? Munu þeir ei fæer er hlaupa strax wr Tollbwdenne med Levi og fylgia Christo epter, Luc. 5. Nær ætlum vier ad taka til ad elska Gud og hans Heilaga Ord, ad virda og ottast hans Nafn, sem oss byriar, ad heidra Forelldra og Yferbodna, Exod. 20. ad aga Born sijn og uppala þau i Otta Drottens, Eph. 6. Nær ætlar hinn Heiptræke ad taka til ad elska sinn Ovin, Matth. 5. Hinn Lauslæte ad giora Sattmæla vid sijn Augu, Job. 31. Hinn Agiarne ad læta af ad Stela, Ræna og Svijkia, Eph. 4. Lygarenn ad Rægia og Baktala, 1. Pet. 2. Nær ætlum vier ad hreinsa Hiortu vor af þessum Daudlegum Verkum og Svijvirdingum? Kann ske nær vier gietum ecke leingur, edur nockru epter þad vier erum dauder. Enn David seiger, Ps. 115. Ad þeir prijse ecke Gud sem ofann fara i Helvijted, og mun þad þa verda nockud umm seinna, ad giallda honum þa Skulld er honum ætte hver ad lwka. O! þu Naaduge Gud, skapa þu i oss hreint Hiarta, og gief oss einn nijann vissann Anda, Ps. 51. Snw þu oss DRottenn, þa er oss snwed, Jer. 31. Læt oss hafa Lysting vora i þijnu Logmæle, og tala umm þad Daga og Nætur, Ps. 1. Sieu þijn Heilogu Ord Epterlæte vorra Sælna, og þijn Riettinde framar af oss metenn enn Gnægd allra Audæfa. Israel sagde fordum Daga vid Moisen er Guds Reider sloou i Horeb: Vier vilium ecke framar heyra Raustena DRottens Guds vors, tala þu til vor, Exod. 20. Enn Moises hefur ecke Forgiefens sagt til þeirra: Einn Spamann mun DRottenn Gud ydar uppvekia ydur, af Brædrum ydar lijkann mier, honum skulud þier hlijda, Devt. 18. Lijkann ad sonnu, O! Moises, enn þo myklu betre, myklu ædre, myklu fullkomnare, hvor ed einn lijttlogande Hor-Kveik mun ecke wtslockva, edur brakadann Reyr i sundur briota, Es. 42. Pad ert þu O! HErra JEsu Christe sannur Gud og sannur Madur, þar fyrer seigium vier med fullu Trauste, ecke med Israel, helldur med Samuel: Tala þu DRottenn, þijner Pienarar heyra, 1. Sam. 3. Vier vilium hans Roddu heyra, er lætur oss seigia: Giored Ydran, þviad Guds Rijke er nalægt, Matth. 3. enn ecke ofmiog ottast Rodd hans er seiger: Bolvadur sie sa sem ecke helldur allt þad sem skrifad stendur i Logmalenu, Devt. 27. Vier aumer og vesæler Jardar Madkar, vilium honum heyra, er seiger: Komed til mijn aller þier sem Erfide dryged, og Pwnga ernd þiader, eg vil Endurnæra ydur, Matth. 11. Enn vier skielfunst ad heyra hans Raust, er seiger: Hver sem giorer þetta hann mun lifa i þvi, Levit. 18. Par fyrer tala þu til vor DRottenn, hvort helldur þad skiedur med Prumu Logmalsins til ad straffa i oss Syndena, edur i Blijdvidre Evangelii til ad hugga oss aptur, þa vilium vier Allshugar fegner seigia: Blessadur sie sa sem kiemur i Nafne DRottens, Matth. 21. Gief oss þad Hiartalag O! HErra JEsu fyrer þijna Forþienustu, Amen.

Pridia Sunnudag epter Paska.

Gudspialled, Joh. 16. Cap.

I þann

JPann Tijma. Sagde JEsus til sijna Læresveina. Jnnan lijtels Tijma munu þier ecke siaa mig, og þa enn innan lijtels Tijma munu þier enn siaa mig aptur, þvi eg fer til Fødursins. Þa søgdu sumer af hanns Læresveinum sijn a mille. Hvad er þad ad hann seiger til vor, Jnnan lijtels Tijma þa munu þier ecke siaa mig, og þa enn innan lijtels Tijma, munu þier siaa mig aptur, þvi eg fer til Fødursins? Þa søgdu þeir, Hvad er þad hann seiger oss, Jnnan lijtels Tijma? Vier vitum ecke hvad hann seiger. Enn JEsus formerkte, ad þeir villdu spyria hann ad, og sagde til þeirra: Þier spyried ad þessu ydar a mille, þad eg sagde ydur. Jnnan lijtels Tijma munu þier ecke siaa mig, og þa aptur innan lijtels Tijma munu þier siaa mig. Sannlega seige eg ydur, þier munud sijta og graata, enn Heimurenn mun fagna; og þier munud Hryggver verda, enn ydar Hrygd skal snwast i Fognud. Ein Kona, nær hun skal fæda, þa hefur hun Hrygd, þvi hennar Stund er komenn. Enn þa hun hefur Barned fædt, minnest hun ecke þess Harmkvæles fyrer Fagnadar Saker, þviad Madur er i Heimenn borenn. Og þier hafed nu ad sønnu Hrygd, Enn eg vil siaa ydur aptur, og ydvart Hiarta skal fagna, og ydvarn Fognud skal eingenn fraa ydur taka. A þeim Deige munu þier mig og Einskis spyria.

Exordium.

ÞAD verde mier ecke ad eg hroose mier af nockrum Hlut, nema af Krosse DRottens vors JEsu Christi, seiger St. Paall, Gal. 6. Adrer hroosa sier af Audlegd sinne og Nægtum eins og hinn rijke Daare, Luc. 12. Nockrer af Metordum sijnum eins og Nebuchadnezar, Dan. 4. Sumer af Able og Kallmennsku eins og Goliath, 1. Sam. 17. Herodes af sinne Maalsnille, Act. 12. og gaf eige Gude Dijrdena. Pilatus af Magt sinne, Joh. 19. Er hann þooktest hafa Valld til ad Krossfesta JEsum og ad laata hann Lausann. Hiner af stoorum Ættum eins og Gydingar, er søgdust hafa Abraham fyrer Fødur, Matth. 3. Og hvad er þad sem ad Drambseme þessarar giaalijfu Veralldar telur sier ecke til Gylldis, jafnvel vonda Hlute. Hinn Ogudlege Lamech hroosade sier af Foolskunne fyrer Kvinnum sijnum, Gen. 4. Og eru hønum aller þeir lijker, er stæra sig af Odygdunum, þa hefur Audskotenn sijnt Meistarastycke sitt i Hiarta Syndaraus, Hann fyrst kiemur hønum til ad drygia Glæpenn, og sijdann ad laata sier vænt umm hann þykia, Þvi ef ad Hroosunenn giører jafnvel hina bestu Hlute ecke Einungis Onijta, helldur og ad Synd, so sem Lausnarenn vottar, Matth. 6. umm þa er giørdu Goodverk til Fordilldar sier, ad þeir hafa sijn Laun wt-teked: Hvad mun þad vera þa ad stæra sig af Klækiunum? Enn Paulus er ecke so Lyndur, Hann hroosar sier af þvi sem Verølldenn kallar einkis Hools vert, af þvi sem hun forsmaaer, þvi sem hun undann flijr med Seglum og Arum, og skal helldur fremia allar Odygder, enn ad hun verde fyrer þvi, þad er Krossenn DRottens JEsu Christi, og þvi seiger Postulenn hier strax epter, Fyrer hvørn mier er Heimurenn Krossfestur, og eg Heimenum. Þad er alkunnugt, ad Krossenn var hid Smaanarlegasta Pijslarfære i þa Daga, og þvi var þad hønum valed sem er Konungur Dijrdarennar til þess ad bera þar-uppa vorar Synder. Enn so Hardlegt sem þad var, so mikla Andstygd seigest Paulus hafa a Heimenum, og slijkann Vidbiood hafe

hann

hañ a sier. Lijted hier, Christner Meñ hverneg þeir eru Skape farner, sem vordner eru Eitt med Christo, og hverra Kosta þeir eiga ad vænta sier i Heime þessum. Einga mun hañ hafa kiærare hafst af Moñunum, eñ sijna Elskulega Læresveina sem høfdu yfergiefed alla Hlute fyrer hañs Skulld, Matth. 19. Og þo seiger hañ þeim fyrer i þessu Heilaga Evangelio, Ad þeir mune Sijta og Grata, eñ Heimureñ mune fagna: Sama vill hañ hafa sagt eñ nu, þeim er hañ af Hiarta Elska. Og vil eg þvi alleinasta wt af Gudspiallenu tala uñ þa Hlute sem oss meige leida til ad bera hañs Ok Poleñmoodlega. O! Þu Krossfeste JESU, Hialpa oss þar til med Naad þijns Anda, Bænheyr þad O! HErra, fyrer þijna Forþienustu, Amen.

Utleggingeñ.

ÞOtt eckert añad være sem kyñe ad verka hia oss Poleñmædena i Mootlætenu, þa mættum vier þo hugleida hvadañ þad kiemur, sem er fra Gude; Hvort villt þu fyrer honum flya? Seiger nockud Leirkiered til þess er þad giort hefur; Hvar fyrer giorder þu mig so? Rom. 9. Og fyrst ad vier erum i Guds Hende so sem Leir, þa er þad Oviturlegt ad mögla a moote hönum, hvad hellst sem hañ vid oss giorer, hañ typtar oss sem oss giort hefur, hañ sem oss giort hefur, hañ hefur giort Himen og Jord, stioornar þeim, rædur þeim, og kañ ad eydeleggia þau nær sem hañ vill, þvi mun eg kieppa vid þvilijkañ Herra? Þvi vil eg glijma vid sialfañ mig, Og giora mijna Mædu eñ þa stærre med Oþoleñmæde? Oll Veralldareñar Raad duga ecke a moote hañs Vilia Prov. 21. Og aller Helvijtis Kraptar meiga ecke auka hinu miñsta vid mijna Plagu, fram yfer þad sem hañ asett hefur, þvi vil eg þa kijsa vid svoddañ Hatign, svoddañ Speke, svoddañ Almætte sem varer, Rædur og Stioornar? þegar Otal Hundrud Þusund (þvilijker Ormar sem eg) eru ad Mølldu vordner, þvi mun eg þa beria Høfdenu vid þañ Stein sem a mig er kastadur af so volldugre Hende? Þar fyrer, B. M. nær Mootlæted oss ad Høndum ber, þa hugsum til þeirrar Skylldu er vier eigum Gude ad giallda, sem er ad audmykia oss under hañs volldugu Hønd, 1. Pet. 5. Hvad ecke er so stoor Kunst i Medlætenu, jafnvel þott vier gleymum þvi optlegana. Eñ i Mootgangenum siest þad, hvoria Virding vier høfum a honum, og hvad miked vier vilium fyrer hañ viña. Lijtum til Jobs, þvi hañs Poleñmæde verdur oss af Postulanum sett til Epterdæmis, Jac. 5. Þegar Guds Hønd hafde svipt hañ øllum sijnum Børnum, allre siñe Aleigu, Prælum og Ambattum, þa sagde hañ: Gud gaf og Gud aftook, sie Nafn Drotteñs Vegsamad ad Eilijfu, Job. 1. Honum var David lijkur, þa hañ flwde fyrer Absalon og sagde: 2. Sam. 15. Seige hañ so, eg hefe ecke Þocknan a þier, sia hier em eg, giore hañ vid mig hvad gott þyker i hañs Auglite, hvar fyrer hañ og seiger, Ps. 39. Jeg vard Mallaus og opnade ecke miñ Muñ, af þvi þu giorder þad. Eins eigum vier Skape farner ad vera, Brædur M. ef vier wt af Gruñe Hiartans vilium tia vora Audmykt fyrer Gude, og ef vier erum nu skylldugir til þessa alleina fyrer þvi ad hañ er vor Gud og Herra og vor Skapare, hvad myklu framar erum vier þa Skulldbundner, þar ed hañ typtar oss alldrei nema sialfum oss til hiñs besta. Seiged mier, mun nockud Gud, sa ad er Bruñur allrar Giæsku, mun hañ nockud hafa Ynde af þvi ad plaga sijn Born? Og ecke giora þad myklu helldur þeim sialfum til

til gooda? Lætum oss ecke eigna Fodur Myskunsemdaña, 2. Cor. 1. þa Hardydge sein vier kollum hid vesta og grimlegasta a Fiandanum og hañs Limum, sem er ad hafa Gaman af Eymdum og Mootgænge syndugra Maña. Hvad þa? Munde oss þykia þad Stefnlegt Barn sem flijge i Hæred a Fodur sijnum nær hañ agar þad? Og er þvi ver og midur ad vier stroffum optlega vor Born og Pienara alleina til þess ad skeita Skape voru a þeim; Eñ hañ plæger ecke af Hiarta edur straffar Mañaña Born, Thren. 3. Þar fyrer er þad hid mesta Nænuleyse fyrer oss ad mogla under hañs Fodurlegre Hyrtingu. Seiged mier eñ aptur; Pegar eiñ Læknir byrlar oss swrañ Dryck til ad giora vorn Lijkama heilbrygdañ, edur hañ skier upp Saareñ so ad þau skule grooa, þess sliootara, styggiunst vier nockud vid hañ, edur moot mælum þvi er hañ vill giort hafa vid oss? Pad giorer eingeñ sa sem heilvita er og elskar Heilsu sijna, helldur þockum vier honum þar fyrer, og giolldum honum Laun þar a ofañ, jafnvel þott honum mistakest, sem optlega skiedur. O! Guds Barn, skyllder þu þa espast vid hiñ gooda Lækner? hvers miwka Græders Hond ad ijser þijn daudleg Saar, til hverra þu ecke kieñer fyrr eñ hañ lijfgar þau med Beyskiu Krossburdarens og ecke myklu helldur taka feigens Hende þar a moot, og giallda honum allar Packer þar fyrer? Ef eiñ Fader sæe sitt Barn framfara i allre Vondsku og illu Athæfe, og hañ ecke straffade þad, ef skie mætte ad þad Leidrietteſt þar vid, munde honum ecke a Halse leiged vera af ollum Moñum? J Sañleika, þvi hañ være þess verdur, hañ være Bodull og ecke Fader er þañeg breitte vid sitt eiged Holld og Blood, og þo vilium vier heimta af Gude, ad hañ læte oss bada i Roosum og lifa ad Munudum vorum, Jaa, fara fram i allskonar Gyrndum og Glæpum, og heita samt vor Fader, þar hañ er þo sa Gud, er ecke þocknast Ogudlegt Athæfe, Ps. 5. Værum vier aan Typtunar, þa værum vier Hiaa-Born og ecke Syner, Hebr. 12. Dæmed þvi sialfer B. M. hvert helldur þier vilied eiga Gud Fyrer Naadugañ Fodur og þola Hyrtinguna, edur ad hañ kañest ecke vid ydur, og læte ydur lifa ad eigeñ Villd ydar, og verde ydur so eiñ strængur og Ognarlegur Doomare, þegar þier eiged honum Reikningskap ad standa af Ordum og Giordum, sem ad er hin allra herfelegasta og skielfelegasta Olucka. Hvad sijnest ydur þa christner Meñ, mun þad ecke vera tilviñande ad þiggia eina Naaduga Refsing af sijns Fodur hende? og þott hun ætte ad vara uñ allañ vorn Alldur, sem miog siallдañ er, til þess ad verda kvittur vid oll þau Oskop sem ad dynia munu yfer Sælkiera Veralldar þessarar i Helvijte og Kvolunum fraa eiñe Eilijfd til añarar. Gud næde oss auma og synduga, vier berum opt og tijdum eina vanheila Saal i Heilbrygdum Lijkama. Pegar Lijkamanum lijdur vel, þa hyrdum vier a stundum lijtt uñ Sælena, hvor þo ætte ad siaa bæde fyrer sier og honum, þvi bæde skulu þau hin somu Kior hafa uñ alla Eilijfd; Eñ ef hun lætur epter honum þad hañ vill, þa vellteſt hun miog wr Tign siñe, bædum þeim til Obætanlegs Skada. Hver veit nema Prote Drambsemeñar edur Vatns-Sijke Agyrndareñar, edur Kallda Ohoossemeñar, edur Briooſt-Veike Ofundareñar, edur Dose Leteñar, edur Ede Reideñar og Heiptrækneñar, plæge Sælu þijna, og þu

fiñer þar ecke til. Varla er nockur su Sꜳl a medal vor, sem ecke hafe Snert af einhoriu þessu, eñ Krosseñ er su eina Heilsuboot, sem a vid ollu þvilijku. Vid Lijkamans Siukdoomum eiga adskiliañleger Drycker, epter þvi sem hvorium er hꜳttad; Eñ vid Sꜳlareñar Meinum ꜳ alleina Kross-Bikar Drottens Jesu, þott hañ sie beiskur nockud, þad ætte oss einu ad gyllda, þegar hañ giorer oss Heilbrygda, nema vier elskum meir Daudañ eñ Lijfed, Sottena meir eñ Heilsuna, Kroppeñ meir eñ Sꜳlena, og er þad þo ecke ad elska hañ, ad lꜳta þad epter honum, sem heñe mꜳ til Skada verda, þvi hañ skal þess eilijflega Giolld hafa, sem hañ i þessu frꜳ heñe dregur sier til Tijmañlegs og fꜳrseingelegs Munadar. Þar fyrer ef vier elskum vora Lijkame, og þad so miog, sem ad sijnelegt er a flestum, þa giorum þad þo fyrer þeirra Skulld, ef eige añars vegna, ad vier þockum Gude fyrer þad, hañ typtar þa hier, so þeir ecke sijdañ mæte eilijfum Plꜳgum i Helvijte, 1. Cor. 11. Þar fyrer Guds Barn, nær Drottens millda Hond slær þig a Einhvorn Hꜳtt til ad græda Sꜳlu þijna þar med, þa tak ecke alleinasta þar a moot med Poleñmæde, helldur og þacka honum fyrer þañ Nꜳdargiorning, ad hañ ecke vill yfergiefa þig i frꜳleitt Siñe edur i Gyrnder þijns Hiarta, Ps. 18. Og ef þu villt þacklꜳtur vera fyrer so stooran Velgiorning, þa sijn þad i Verkunum, er þu jꜳtar med Muñenum. Vier hofum allareidu heyrt nockud um þad hvar til ad Gud sender oss Krosseñ, sem er til þess, ad vier eige skulum hallda oss saklausa, helldur betra vort Lijferne. Sviptum þvi ecke Gud sijnum Asetninge, edur siꜳlfa oss þeirre Nꜳd er hañ hugde oss ad veita. O! hversu illa er þa fared med þessa Heilsusamlegu Guds Nꜳd, og hvad lijtel Not munt þu þa hafa þess syndugur Madur er þu lided hefur; Jꜳ, stoor Giolld: Þvi þad er ad giora Drotteñs Kross ad Ræningians Krosse, þad er riett so sem Petur seiger, 1. Pet. 4. Ad lijda so sem Þioofur og Illvirke, og so sem hañ, ed fellur iñ i añars Embætte. Hallt þad og ecke noog ad þu lꜳter af ad syndga þess vegna ad þu gieter ecke syndgad, añad hvert fyrer Heilsubreste, vegna Fꜳtæktar, edur fyrer Otta Saker vid Meñena. Þioofureñ stelur ecke helldur þegar hañ er bundeñ, og ecke fremur Hoorkalleñ sijna Gyrnd nær hañ er utelokadur, hvad ecke er þeirra Dygdum ad þacka, helldur ransaka siꜳlfañ þig, hvad þier mune hafa ꜳfꜳtt orded, hvers vegna Gud mune hafa lagt þeña Kross a þig, og munt þu þad skiott fiña þegar þu stijngur Hendeñe i þiñ eigeñ Barm, Exod. 4. Og nær þu þad fiñur, þa Rꜳd Boot a þvi, ydrast þess af Hiarta, og frem þad alldrei optar, helldur bid Gud ad giefa þier Nꜳd sijna til ad standa a moote þvilijkre Synd; Med svoddañ moote verdur þessum Himneska Lækner launad, añad heimter hañ ecke af oss. Þegar Jesus sꜳ þañ Mañ gꜳngande i Musterenu er hañ skomu ꜳdur hafde læknad hiꜳ Vatnenu Bethesda, þa krafde hañ einkis af honum, helldur sagde alleina: Siꜳ, nu ert þu heill vordeñ, syndga ecke framar, ad ecke hende þig añad verra, Joh. 5. Þar fyrer Christeñ Madur, hafer þu siukur vered, hafer þu ratad i Armood og Fiꜳrmissu, hafer þu vorded fyrer Arꜳsum og Ofsooknum Veralldar Maña, eñ ert aptur vordeñ fullhraustur, fullrijkur, og hefur feinged Magt yfer Ovinum þijnum, þa gialld eige þa Vanþock aptur a moote Gude

þijnum,

þijnum, hver ed sende þier Krossenn til ad betra þig, og lietta honum af þier, til ad sijna þier Giæsku sijna, gialld honum ecke so illa (seige eg) ad þu brwker Heilsuna til ad drija somu Synder med hverium þu vanst til Siukdomsins, Audlegdena til Ohoofs og Metnadar, Vallded til ad hefna a þeim sem vid þig ofgiort hafa, þvi ef vier slijkt giorum, þa hefde þad vered betra fyrer oss, ad vier hefdum leiged i Kør, og lifad i Armood og Forsmaan alla vora Daga, so ad Saalenn hefde kunnad hoolpenn ad verda a Deige Drottens, 1. Cor. 5. Nu eigum vier ecke alleina ad lijta til Guds Fodurlegrar Giæsku, i þvi ad lijda Polennmoodlega allt þad sem hann lætur oss til Handa bera, helldur og til hanns Oraskannlegu Speke og Vijsdooms, sem ad yfergnæfer allann Skilning.

Einn Fader kann ad vilia Barne sijnu vel, enn brestur kann skie Vitsmune til ad siaa hvad þvi gagnar, og þo hann bere Skyn þar aa, þa blindast vor Skynseme optlega af Holldlegre Elsku, enn vid þessu er ecke hætt hiaa hinum Alvijsa Gude. Þar fyrer laatum oss þad sagt vera, ad þoott vier eige skynium nie siaaum Guds Tilgaang, þegar hann neitar oss umm þa Hlute, er vier Oskum epter, þa er þad oss til hins besta, og eckert kann fyrer oss gagnligra ad vera edur upp ad hugsast, enn þad sem hann lætur vid oss frammkoma, ef vier giefum oss olldungis aa hanns Valld, og laatum hann raada. Israel beidde Gud umm Kiot i Eydemørkenne, Num. 14. Og hann gaf þeim þad til Hegningar þeim, þeir beiddu hann og umm Konung, 1. Sam. 8. Er þeim leiddest ad vera under hanns allra Vijsustu og Naadugustu Stiornan, og hann gaf þeim einn Konung i Reide sinne, Os. 13. Þar er einginn Efe aa, ad ef Barned mætte sialft raada, þa fære þad sier optlega ad Voda, og eins erum vier faavijser eins og Born i vorum Andligum Efnum, vier Oskum oss Heilbrygde, Audæfa, Metorda, allt þetta eru ad sonnu Guds goodar Gaafur, enn skadsamar þeim sem ecke kunna med ad fara, so ad Endurlausnarenn seiger. Jafnvel ef þijn Hond edur þinn Footur hneixlar þig, þa sniid þad af og snara þvi fraa þier, þvi betra er þier halltur og Handarvane inn ad gaanga til Lijfsins, enn ad þu hafer Tvær Hendur og Tvo Fætur, og verder i eilijfann Elld kastadur, Matth. 5. Ad sonnu heimter eige Drottenn af oss, ad vier so stoort Fraadunst vid hvoria þa Tilhneiging er vier freistunst af, þvi hann hefur giefed oss onnur Medol til þess, ad Krossfesta Hollded med, aadur enn til þessa kome, enn þad er hanns Meining, helldur enn ad vier skylldum i eilijfum Ellde pijnast, þa være oss þarfara ad laata Lijf og Limu. Hversu vijs og hversu Naadugur er þa hinn goode Gud, ad hann agar oss i Maata, og so, sem oss ad minstum Skada verda meige, til þess, ad vier kunnum ad ummflyia Helvijtis Pijsler, enn verda hluttakande Guds Barna Sælu aa Himnum med honum eilijflega? Og i þessum Guds Orannsakanliga Vijsdoome hofum vier jafnann eina stadfasta Huggun, þvi hanns Giæska og Medaumkan verdur hann alldrei vidskila. Fyrer þvi, þoott ad Mootlæted ofbioode oss aa stundum, og vier faaum varla under þvi rised, þa laatum oss til Hugar koma, ad þad er oss af honum uppaalagt, sem veit hve mykels ad vier vid þurfum og þolum. Stoor Saar þurfa mykla Grædslu, enn hann er trwr og freistar einkis yfer Megn framm, 1. Cor. 10. Ecke eitt Haar fellur af voru Hofde aan hanns Vilia, Matth. 10. Og myklu sijdur hefdum

vier vid so margar Prauter ad beriast, nema þad være epter hañs Skamte og epter hañs Velþocknan. Vier þurfum og ecke ad efast uñ, ad vier faaum Mootlæted stadest, þoott alldrei þyke oss so Ovænlega aahorfast, þegar vier kostum oss i hañs Myskunar-Fadm, og under hañs blessada Uñsioon og Fyrerhyggiu. Þar fyrer sagde David, þo eg raafe i myrkvum Dal og Daudans Skugga, þa hrædest eg einga Olucku, þvi þu ert hiaa mier, þiñ Vondur og Stafur hugga mig, Ps. 23. Og DRotteñ seiger vid hañ, þoott Þusund falle þier til añarar Handar, og Tiju Þusund til hiñar hægre, þa skulu þeir ecke nær þier koma, Ps. 91. So oruggur Kastale er DRotteñ þeim er hañ Ottast, jafnvel midt i Hormungunum, og þad geingur til eins og hañ sagde vid Lærersveinana hier i Gudspiallenu. Iñañ lijtils Tijma munud þier ecke siaa mig, og aptur iñañ lijtils Tijma munud þier siaa mig. Og so sem ad Læresveinarner skildu ecke i þad. Siñ hvad hañ sagde, helldur uppfylltest þeirra Hiarta af Hrygd, af þvi ad hañ sagde þad. So geingur þad og til fyrer Guds Bornum optlega i Mootlætenu, ad þau meina ad þau sieu yfergiefeñ, eñ samt heyrer hañ þeirra Graatbeidne, og þeirra Bæn er þocknanlig fyrer honum, eñ hañs Tijme er eñ þa ecke komeñ, Joh. 2. Hvort helldur ad eg lijt þeña fagra Heim, sem ad er harla goodur, so sem oll Guds Skiepna, edur eg þeinke uñ hiñ Ogudliga, sem Dioflleñ hefur tilbwed og nidursokt i hid Vonda, þa kañ eg hvorke ad orvænta i Mootgaangenum, eige helldur ad efast uñ Kvittun miña Synda, sem eru Orsok til Mootlætesins, þviad i hinum og jafnvel aa hinu miñsta Skrid-Kvikinde, sie eg auglioost Dæme hins Guddoomliga Almættis, Speke og Giæsku, ad þvi er ollu af honum so vijslega stioornad og nidurskickad, ad hañ þvi ollu vid Magt helldur, hvoriu i siñe Tegund fraa Heimsins Upphafe i so morg Þusund Ar, ad þar er ecke ein eñ nu undergeingeñ, og so veit eg þa fyrer vijst, ad honum er ecke uñ Megn, ad vardveita mig synduga Orm, sem ad epter hañs Mynd var i Adam skapadur, Gen. 1. og med hañs Sonar dijrmætu Bloode Endurleystur, 1. Pet. 1. Jafnvel midt i Sorgunum, midt i Araasunum, midt i Saalar og Lijfs sterkasta Ofbode, ef hañ vill laata þad yfer mig koma. Eñ nær eg þeña fyrer mier virde og allar þær Odaader sem af honum i frañe eru hafdar, Villur, Meinsære, Gudlastaner, Mañdraap, Hoordooma, Lijge, Þioofnad, Ofbellde, Raangsleitne, og alla þa Ohæfu, er Satan fær plantad i Hiortum Vantrwareñar Barna, þa tek eg mier þar af Huggun og fullnadar Traust, uñ hins Myskunsama Guds Fodurlega Giæsku, ad hañ ecke kollsteyper þessare vondu Verolldu, helldur med Rijkdoome sijns Laanglundar-Gieds, Rom. 2. vill leida so marga til Yferbootar sem aptur snwa vilia. Þvi veit eg, ad hañ mune ecke wtskwfa mier Overdugum Synda-Præl, edur laata mig einañ i Motlætenu, þott þad sie Straff miña Synda og Illgiorda, þar eg læt mig fyrer Krapt hañs Anda wt af Hiarta ydra Synda miña, og aa Daglega Baraattu vid eitt Ostijrelaatt Holld, sem kiepper i giegn Andanum, Gal. 5. Þvi hafe hañ veitt mier hid meira, sem er ad ydrast Syndaña þegar eg var eñ þa Satans Barn, þa mun hañ ecke synia mier hins miña, sem er ad vardveita mig i Mootgaangenum þa eg er hañs Þienare vordeñ fyrer hañs Naad, hveria

ia hañ ecke hefur giefed mier til þess ad hun skyllde aa mier Onijt verda, helldur til Lofs og Dijrdar sialfum sier, eñ mier til eilijfs Saalar Fagnadar. DRotteñ sagde Læresveinunum fyrerfram þessar Hormungar, af hvoriu medal añara sia maa hañs Guddoomlegañ Vijsdoom, og Giæsku ecke miñe. Heimureñ seiger alldrei nema Ogiæfu fyrerfram, jafnvel þoott hun sie honum vijs so vel sem ollum þeim er hañ elska, hañ predikar eins og hiner Ogudlegu, Prov. 1. sem Von er aa, þvi hañ er ecke añad eñ Samkunda, Apoc. 1. Andskotans, er hañ hefur safnad sier af Guds Utlogum og Ogudlegum Synda-Prælum, þeir seigia: Far þu med oss, vier vilium fiña myked Herfaung og aller eiñ Siood hafa, Prov. 1. Eñ ecke leggia þeir til hins, ad þeir skulu og aller eitt Hlutskipte hafa i þvi Dijkenu sem vellur af Ellde og Breñesteine, Apoc. 21. Pad vill ecke DRotteñ, hañ sagde fyrerfram bæde hier og optlega añarstadar Læresveinunum hvad aa þeirra Daga drijfa munde, og hid sama hefur hañ ollum þeim sagt er honum vilia epterfylgia med þessum Ordum: Hver sem vill miñ Læresveiñ vera, hañ take siñ Kross uppaa sig og fylge mier epter, Matth. 16. Eckert er þvilijkt Raad vid Mootgaangenum so sem ad bwast vid honum; Sa sem þad giorer Daglega, hañ hefur mykłu liett af Byrdeñe nær hun dettur aa. Bwunst vid Illu, þvi hid Gooda skadar oss ecke, seigia Meñ i gomlu Ordtæke. J Dag em eg heilbrygdur, eg vil þeinkia med mier hverneg eg verda munde ef eg vanheill yrde, eg vil venia mig a ad laata eige allt epter mier þad mig gyrner, so mier bregde sijdur vid ef þad kyñe mier ad Hondum koma, sem eg giæte ecke af mier kastad þott eg villde. J Dag em eg full-rijkur; Eg vil þo brwka Heimeñ so ad eg ecke Vanbrwke hañ, og so miked af þvi sem Gud hefur laanad, sem mier næger og mier soomer ad brwka, þa skal Faatæktteñ alldrei kasta mier i neitt Hugarvijl, ef eg kañ i hana ad rata; Eg vil hyrda þad Gud giefur, eñ ecke festa þar vid Hiarta mitt, þa mun mier þykia miña fyrer ad missa þad. J Dag ræd eg fyrer odrum, so ad aller hlijda mijnu Bode og Bañe sem eg er yferskipadur, þad Valld vil eg brwka i Hoofe og ecke med Offa neinum, þvi þar kañ ad koma, ad þeir raade fyrer mier og kuñe eg af þeim nockurn Ojofnud ad þola, þa lijd eg hañ med betre Samvitsku, hafe eg ecke aadur til hañs uñed. So skal Madur bwa sier i Hageñ, a medañ allt leikur i Lynde, kome þad ecke uppa er vier Raad fyrer giorum, þa er þvi Omake vel spillt; Alldrei visse eg Abata meire Skada, þvi ad miñsta Koste hugsum vier eige so illt a medañ, og lijklegt er ad vier munum ecke stæra oss so miog af Velmagteñe þegar vier bwunst vid hvorutveggiu. Nu þoott ad allt þetta sem eg hefe sagt, eige ad fijsa oss a ad lijda Poleñmoodlega þañ Kross er Gud oss a Herdar leggur, þa er þo ad hroosa þeirra Kiorum fram yfer alla Drotteñs Krossberendur, sem ecke einasta taka a moote hañs Ogun aan Moglunar, helldur og hafa Glede og Ynde af þvi ad lijda nockud fyrer Christi Saker. Eg vændest i Upphafe St. Paals Ordum, ad hañ skrifar, Gal. 6. Pad verde mier ecke ad eg hroose mier af nockrum Hlut, utañ af Krosse Drotteñs vors Jesu Christi. Þegar Paall brwkar þetta Ord sem hier stendur ad Hroosa, þa merker þad ecke so ad stæra sig af einhveriu, svo sem ad fagna og glediast af þvi, og ad hafa Ynde þar

af. Sama Orda Tiltæke brwkar hañ, Rom. 5. seigiande: Og ecke einasta þad, hellldur hroosum vier osseirnig edur gledium oss af Hormungunum, vitande ad Hormungeñ verkar Poleñmædena, eñ Poleñmædeñ Reinsluna, eñ Reinslañ Vonena, eñ Voneñ lætur alldrei til Skamar verda, hviad Elska Guds er wthellt i Hiortum vorum fyrer Heilagañ Anda sem oss er giefeñ. Þetta eru merkeleg og Gullvæg Ord, sieu þau riett yfervegud. Hvar fyrer gledur hañ sig i Hormungunum? hviad Elska Guds var wthellt i hañs Hiarta fyrer Heilagañ Anda sem honum var giefeñ. Heyrum þad Endurlausnareñ sagde vid sijna Lærefveina. Eg skal ecke lata ydur Munadarlausa, hellldur skal eg sia ydur aptur, Joh. 14. Þad giorde sa blessade Herra ad soñu epter sijna Upprisu, eñ hañs sijneleg Vist med þeim, droo þa ecke langt a Veg hefde hañ ecke sendt þeim H. Anda af sijnum Fodur; Þvi sagde hañ: Þad batar ydur ad eg fare i burt hiedañ, þvi, nema eg fare i burtu hiedañ, kiemur ecke Huggareñ til ydar. Þesse er hiñ same H. Ande, fyrer hvern ad Paulus seiger ad elska Guds sie wthellt i sitt Hiarta, hun giorer Christi Ok sætt, og hañs Byrde lietta, Matth. 11. Hun velldur þvi, ad hañs Bodord eru ecke þung, 1. Joh. 5. Hun deyfer alla Kvol, alla Hrygd, alla Armædu Veralldar þessarar, sa ed hana hefur fyrst odlast, hañ þarf ecke Mootlætenu ad kvijda, hañ Foottredur allar Hormungar, Honum er Heimureñ krosssestur og hañ Heimenum, þad sie eg bersijnelega a Christi Postulum er þeir voru glader af þvi, ad þeir mattu lijda fyrer Jesu Nafns Skulld, Act. 5. Þad sie eg a hañs H. Pijslarvottum langt framepter Æfe Christneñar, ad þeir geingu til herfeleguftu Kvala og Pijsla miklu gladare helldur eñ adrer til Giestabods.

O! HErra Gud, fagurt ma þeim vera Himnarijke a sijdañ, hvorium Gud er so sætur midt i Hormungunum, ad þeir fiña ecke til þeirra fyrer Elskuñe til hañs sem typtar þa. Ad þetta sieu ecke Ykiur, helldur ad þvilijker Guds Viner sieu til, þad votta eg med Pals Ordum, er hañ seiger, 2. Cor. 12. Eg em vel til Frids i Veikleikanum, i Forsmaneñe, i Naudunum, i Offooknunum, i Angisteñe fyrer Christum, þvi þa eg em Veikur, þa em eg Mattugur, og þad er þad sama sem DRotteñ heiter hier Læresveinunum, er hañ sagde: Ydar Hrigd skal snwast i Fognud. Ecke meinte hañ einasta þa Sælu-Von, er þeir attu vijsa med honum eilijflega i hañs Dijrdar-Rijke, helldur og Huggun Guds Anda i Mañraununum, þvi alldrei vorn þeir an Mootlætis hier a Jorduñe, og samt skrifar Paulus, ad þeir sieu so sem hryggver og þo jafnañ glader, 2. Cor. 6. Nu þoott oss vante myked a, ad vera so Algiorder i Elskuñe til Guds, sem þessar DRottens Hetiur voru, þa eigum vier samt ad kieppast epter þeir ra fullkomnu Dæme, so myked sem oss er mogulegt, og hugga oss i ollum Mañraunum vorum vid epterkomande Sælu, vitande þad, ad hin lietta Byrde Hormungareñar, sem varer um Augnablik, hun ablar oss yfergnæfañlegrar Dijrdar eilijfrar Pijngdar, 2. Cor. 4. Og þetta er þad Paulus seiger, Rom. 5. er eg strax amiñtest ad Poleñmædeñ verke Reynsluna, Reynslañ Vonena, eñ Voneñ late eige til Skamar verda, Hvar fyrer? Þvi ad Trweñ, er Voneñe jafnañ fylger, hun er Vera þeirra Hluta sem koma skulu, Heb 11.

11. Hvors vegna þeir ed bera Christi Ok, þeir eiga vijst Himnarijke, þad er Pantur epterkomande Farsælldar, vid hvorn hañs Brwdur gledur sig, þar til hañ kiemur, og iñleider hana i Lambsins Brwdkaup, so þegar hun hryggest af Mootlætenu, þa gledst hun eins myked edur meira af þeirre Dijrd, sem vid oss mun framkoma i eilijfu Lijfe, hvorrar eige eru verdar Mootlætingar þessara Tijma, Rom. 8. Þetta wtmaalar vor Lausnare med nærsta fogru Dæme hier i Gudspiallenu, þar ed hañ seiger: Ein Kona nær hun skal fæda, þa hefur hun Hrygd, þviad heñar Stund er komeñ, eñ þa hun hefur Barned fædt, miñest hun ecke þess Harmkvælis fyrer Fagnadar Saker, þviad Madur er i Heimeñ boreñ. Hvad viña Meñ ecke i þessum Heime fyrer Veralldar Hofdingia, og þad fyrer lijtil og Oviss Laun? Jaa, margur vogar Lijfenu og kañ skie siñe eilijfre Velferd aa stundum, og endest ecke til ad nioota þess, er hañ ætlar sier til Launa. O! Guds Born, þvi skylldum vier þa telia epter oss ad lijda nockud fyrer Himnarijke, fyrer hin eilijfu Launeñ, fyrer þad dijrmæta Hnossed, af hveriu þeir alldrei sleppa kuña sem riettelega Skeided hlaupa? 1. Cor. 9. Fyrer hina kostulegu Riettlætesins Coronu, 2. Tim. 4. sem þeim er afsijdis løgd, er hafa barest goodre Baraattu, hallded Trwne og goodre Samvitsku? Eiñ Madur sa ed situr i Tign og Heidre, mun hañ ecke þacka sijnum Fodur, ad hañ hefur hañ so vijslega uppaled, ad hañ maa reiknast þeirrar Æru verdur aa sijnum fullordens Alldre? Mun hañ nockud telia þau Vandar Hoggeñ, er hañ hefur sleigeñ vered? Og hvorsu ættum vier þa allar Þacker ad kuña vorum himneska Fodur, sa ed tugtar sijn Born upp til eilijfs Lijfs, til himneskrar Kongungs Tignar, til ad lifa og rijkia med honum eilijflega? Hvor mun þa miñast þeirra Taarañа sem hañ hefur fellt i þessum Eymdar-Dal, nema hañ sem ad hefur hellt þeim i siñ Siood, Ps. 56. og þa allareidu þerrad þau af siña Barna Augum, Apoc. 7. Þa mun þad verda uppskored i Dijrdeñe sem hier var saad i Hormungeñe, Ps. 126. Þa mun þeirra Glede-Saungur fagurt laata i hiñe biortu Jerusalem er Guds Dijrd upplioomar, Apoc. 21. Hverra Op og Veinan ad Heimsins Bornum var til Spotts og Athlaaturs hiaa Sorgar-Votnunum i hiñe dimu Babylon, Ps. 137. Verolldu þessare. Hverrar Æru og Vegsemdar oss uñe ad niota hin Blessada Guddoomsins Preñing fyrer JEsu Christi Bloods Krapt og Forþienustu, Amen.

A þañ Almeñelega Bæna Dag.

Pistilleñ, Esaiæ 55. Cap.

Leited DROTTens aa medañ Hañ er ad fiña, Kalled aa Hañ aa medañ Hañ er Naalægur. Sa hiñ Ogudlege laate af sijnum Veige, Og Illvyrkeñ af siñe Huxan, og snwe sier til DROttens, þa mun Hañ Myskuna honum; Og til Guds vors, Þviad i hiaa Honum er mikel Fyrergiefning.

Expo-

Exordium.

I Gamla Testamentenu tilsette DROTTeñ Eina Haatijd sem halldast skyllde Arlega i hinum Siøunda Maanade, og a Tijunda Deige sama Maanadar, er Meñ sijdañ kallad hafa Hreinsunar Haatijd. A þeim Deige var boded, ad Jsrael skyllde þvijnga Saaler sijnar, þad er siaalfa sig, so sem þar uñ maa lesa, Levit. 16. Þesse Haatijd er ad søñu afteken i Nija Testamentenu med øllum sijnum Foornum. Oss næger sw Eina og Algiørda Foorn sem Einusiñe er iñboreñ i þad Allra Helgasta af hinum Ypparsta Byskupe Saalna vorra, Ebr. 9. Eñ samt er þo Ydraneñ fyrer Syndernar ecke afteken, so leinge sem vier ecke leggium af ad Syndga, so leinge meigum vier ecke leggia af ad ydrast, eñ þad mun ei verda fyrr eñ Lijkame Syndareñar verdur med øllu afmaadur, Rom. 6. Þvi ætte med riettu allt Christens Mañs Lijf ad vera ein Hreinsunar Haatijd, edur ad minsta Koste ættum vier ad giefa oss nockra Stund a hvørium Deige til ad ydrast og jaata Synder vorar: Sa sem ætlar sier ad syndga nær Syndeñ flijgur hønum i Hug og ydrast sijdañ, hañ er ecke betre eñ sa sem ætlar ad draga Ydranena undañ til Daudans, þvi hañ veit ei nær hañ deya mune. Nu erum vier oss Medvitande þess, Brædur mynner, ad þar falla so marger Dagar wr hiaa oss, og kañ skie, þvi verr, ad nockrer þeinkia hier allsialldañ til; Þvi er nu þesse Dagur af Konungenum tilsettur, ad hañ sie vor Føstu og Bænadagur. Gud giæfe, ad hañ være þar epter halldeñ af oss med allre Gudrækne, so sem hañ er Naudsynlegur, og ad ecke syndust þeir, sem giøra Haad wr Føstuñe, med hverre þo Guds Heilager Meñ hafa þreyngt Bænum sijnum i giegnum Skijeñ Fordum Daga medañ Guds Foolk hiet Guds Foolk og Christneñ Christne, eñ sijdañ hun hiet Loami, þad er, Ecke mitt Foolk, og Meñ yfergaafu hiñ lifanda Gud, margur hver, eñ giørdu Magañ ad sijnum Gude, þa er Fastañ vordeñ ad Athlaatre, so vel sem øll Alvørngiesne i Guds Þioonkan; Meñ hallda epter Bloounum, eñ hafa slept Avextenum, so David munde seigia ef hañ nu lifde; Eg hulde mijna Saalu i Føstum, og þad vard mier ad Bryxle, Ps. 69. O! oss Aumar og Rænulausar Mañeskiur, mun hønum Fastañ Mislijka? Er seiger hiaa Joel, Cap. 2. Suwest til mijn af øllu Hiarta med Føstum og Graate og Harme. Og so ad þier vited ad þad ecke er ødruvijs i hinn Nija Testamentenu, Þa vil eg spyria ydur ad, hvert Gude mune ecke hafa þocknast Fasta Cornelii sem var Heideñ Madur? Er hañ sagde vid Petur, Act. 10. Nu er alla Reidu hiñ Fioorde Dagur ad eg hefe fastad, og er eg beiddest fyrer uñ hina Nijundu Stund i mijnu Hwse, þa stood hiaa mier Eiñ Madur i hvijtu Klæde er sagde vid mig: Corneli, þiña Bæna og Ølmusugiørda er miñst i Guds Auglite. Mun Endurlausnaranum hafa þoott Fastañ Onijt? Er hañ sagde vid Læresveinana þegar þeir gaatu ecke wtreked Tunglmeina Diøfuleñ, Þetta Diøfla Kyn verdur ecke wtreked nema med Føstum og Bænahallde. Verde Diøfulleñ wtrekeñ af ødrum med Føstum og Bænahallde, Matth. 17. Þvi skylldu Meñ ei kuña ad reka hañ wt fraa siaalfum sier? Verde Diøfulleñ wtrekeñ med Føstuñe, Þvi skylldu Meñ þa ei kuña ad faa Gude Jñbygt med heñe? Þvi þad er vijst, ad hvadañ sem Satan er wtrekeñ, þar vill Gud byggia; Þetta seige eg ei þess vegna, ad Fastañ viñe til nockurs i siaalfre sier, eñ þad vitnar allt Guds Ord, ad Bæneñ verde krøptugre fyrer hana; Fastañ maa eckert aan Bænareñar, Bæneñ verkar optlega aan Føstuñar. Fastañ hiaalpar til ad drepa hiñ Gamla Mañeñ sem er Andskote Bænareñar og alls Gudrækelegs Framferdis, Sie hun ecke i þeirre Vern giørd, þa er hun Hræsne. Heyrum hiñ gamla Syrach hier uñ, Sa sem þvær sig epter hiñ Dauda, og snerter aptur daudañ Mañ, Til hvers gagnar hañs Þvottur? Syr. 35. So er og sa Madur er fastar i sijnum Syndum, og giører aptur þær sømu; Hvad vañ hañ med þvi? Ad hañ Audmykte sig, Hvør mun heyra hañs Bæn? Esajas kieñer oss i upplesnum Pistle, hverneg þeirre søñu Føstu eige haattad ad vera, sem er, ad hiñ Ogudlege faste fyrer sijn vond Verk og Jllvyrkeñ fyrer sijna Hugsan, og þañig skipar hañ DRottens ad leita. Vil eg þvi wt af þessum Esajæ Ordum hugleida ad þessu Siñe hvernig vier eignm ad leita Guds, hvern vier so margfalldlega styggt høfum.

Hiaalpa

ed Hiálpa oss O! HErra til ad giøra so þetta þitt Verk, ad vier þig fundeð, og fundnum halldgietum. Bænheyr þad goode Gud, fyrer JEsum Christum, AMEN.

Utleggingeñ.

HVerneg vier eigum DRottens ad leita, þarf ecke langt epter ad leita, þad seiger sialfur DRotteñ oss, Jer, 50. með þessum Orðum: A þeim Dogum skulu Jsraels Syner koma með Bornum Juda, þeir skulu gaanga æn Aflaats grætande og leita DRottens Guds sijns. Gydingar leitudu hañs a hiñe sijdurstu Kvalaña Nottu með Sverdum og Staungum, með Lyktum og Logbrondum, Matth. 26. Vier skulum ei þañeñ leita DRottens, sem meðkieññum að vorar Synder hafa kvaled hañ, sem var frælsileñ Syndurunum, Ebr. 7. Hverneg skulum vier hañs þa leita? Með Harmþrwngnum og sundurknosudum Anda, þad er með sañre Ydran. Veigeñ vitum vier ad soñu aller til Christum, eñ þad fellur ecke ollum so liett ad gaanga hañ. Eina Christelega Ydran er hægt ad nefna, eñ þad veiter morgum bægt ad giøra hana, jafnvel þott oss breste alldrei Efne þar til, sem eru Synder vorar og Rangslætingar, er Daglega stijga upp i Himeneñ fyrer Gud. Margur læst ydrast og jæta sijnar Synder fyrer Gude; Eñ eg Ottast ad þegar Gud lijtur af Himnum ofañ yfer Mañaña Sonu, þa mune hañ fiña so marga Pharaons, Exod. 20. Sauls, 1. Sam. 24. Jeroboams, 1. Reg. 13. og Achabs, 1. Reg. 21. Ydran, þad er, Nytur fyrer utañ Kiarna, Sky fyrer utañ Vatn, Visnaðar Eykur Avaxtarlausar tvisvarsiññum uppræettar, so sem Judas Postule ad Orde kiemst i sijnum Pistle. Eñ Davids, 2. Sam. 12. Josuæ, Jos. 7. Ezechiæ, Es. 38. og Peturs, Matth. 29. Lijkar munu færre vera, hvad Gud Nædarsamlega betre. Hvad er þad þa Br. M. sem eins christens Mañs Ydran a ad hafa til ad bera? Tvent er þad sierdeilis. 1. Ad hun sie heit og alvarleg. 2. Ad hun sie ecke offein. Hvad hinu fyrsta viðvijkur, þa veit eg ad soñu ad hiñ Næduge Gud þiggur opt af oss Viliañ fyrer Verkeð, þvi hañ þecker vorn Vanmætt og Ofullkomlegleika; Eñ i Ydranar Verkenu heimter hañ af oss, ad vier frammleggium allt þad vier tilhofum og drogum ecke af. Sæ sem kiemur fram fyrer Gud til ad jæta sijnar Synder, og ad bidia um Kvittun a þeim, og ecke utheller sijnu Hiarta af fremsta Megne fyrer honum, ecke lætur Sæalar og Lijkamans Krapta verda samtaka i þvi, ad sundurmeria sitt Hiarta með Jhugan siña Jllgiorda og Guds Giæsku, sijns Tomlætis og hañs Riettlætis, siña Lijta og Helvijtis Ellds, sem þau hafa forþienad. Eg veit ecke seige eg, hvad miklu hañ er betre eñ Ananias og Saphira sem leyndu af Verde Akursins, Act. 5. Þvi eins og þau lugu ad Heilogum Anda, er skynbarlega bioo i Postulunum; So mætt þu og vita, ad nær þu kiemur i þiñ Bænastad, þa stendur þu i Guds Auglite sem alla Hlute sier, og jafnvel hin iñstu Filsne þijns Hiarta rañsakar. Gabba þvi ecke Gud með eintoomre wtvortis Hegdan, þvi hañ lætur ecke ad sier hæda, Gal. 6. Og hafe þig sæ Glæpur nockrum siñum hendt, þa vit, ad þad er ein hroopleg Synd i Guds Auglite; Jæ stærre eñ allar þijnar Synder, þvi hun apturhelldur ollum hinum, er þu ætter ad afþvo með heitum Ydranar Tærum. Gior þvi Ydran i Naf-

neDrottens, gior Ydran feige eg, og laat þig angra þad af Hiarta, ad þu Hafer kast-ad Hondunum til so veglegrar Guds Pioonustu. Villt þu vita hvad mikla Ydran ad Gud heimter af þier fyrer Syndená, þa vill hañ ad Beiskia Ydranareñar skule sam-biooda Stærd Syndareñar, þar fyrer, nær þu med sialfum þier les þitt Synda Registur fyrer Gude, þa hugleid hve miked Gaman edur Glede þu hafder af sierhvor-re Stoor-Synd sem þig rekur Miñe til, og bid Gud ad slaa a Hiarta þitt med Moy-sis Sprota, ad þu meiger hryggiast so miked sem þu gladdest adur, og verder þu hier um Bænheyrdur, sem aan alls Efa verdur ef þu bidur heitt, bidur Iduglega, Ioh. 16. og bidur i Jesu Nafne, þa munt þu einkis Imissa, þvi su Glede er þu af syndsamlegu Athæfe hafder, og ablade þier Hrygdar i Guds Auglite sijdañ, hun mun þier med ein-um ædre og meire Fögnude endurgollden verda, Nær þu fiñur, ad þu ert kvittur vid Gud, eñ sloppeñ ur Dioſulsins Nete. Pess gietur Paulus, 2. Cor. 7. Pier erud epter Gude hryggver vordner, so þier hafed eingañ Skada af oss feinged, þvi su Hry-gd, sem epter Gude er, hun verkar Ydran til Hiaalpræðis, hverrar ei þarf ad ydrast: Pegar þier vilied ydrast Brædur mijner, og þier setied ydur uppa Doom-Stool ydar Hiarta, til ad dæma sialfa ydur so þier verded ecke af Drottne dæmder, 1. Cor. 11. þa aalijted ecke Syndena epter Mañlegum Paanka; Vier fyrergiefum oss alltijd nockud sialfer, og fiñum eitthvad til Afsokunar. Konañ bar Sokena uppa Ormeñ, eñ Madureñ gaf Konuñe Skulldena, Gen. 3. Aaron seiger: Eg kastade Gullenu i Elldeñ og þar af vard þesse Kaalfur, Exod. 32. Eins erum vier aller Skape farner eñ nu i Dag ef vier laatum oss sialfraada, og vilium ecke laata Guds Anda vid oss raa-da. Metum þvi ecke Synder vorar epter vorum Pootta, helldur epter hañs Heilag-leika, hañs Riettlæte, moote hverium þær giordar eru. Metum þær epter Jesu saaru Pijslum, epter þvi Lausnargiallde sem Gud hefur loked i voru Hollde, þa munum vier sia hvad reidur Gud er þeim Syndunum sem oss jafnvel þyker lijted i spuñed a stund-um; Poott allur Heimureñ flite i Taarum um allañ siñ Alldur, þa megnade hañ ecke hina minstu Synd ad hreinsa i Guds Auglite, nema hañs Sonar Forþienusta giorde þau gylld. So stoor, so afskræmisleg er Syndeñ fyrer hañs Doome, eñ Christs For-þienusta verdur eingum til Lids, nema þeim, sem af Hiarta lætur sig aangra Syndena, ætla þvi ecke, ad þu muner komast af vid Gud med eintoomis Jaatningu Muñsins, nema Hugur fylge Maale. Saa sem alleina jaatar Syndena med Muñenum, eñ aangrar hana ecke i Hiartanu, hañ er eins og sa er tekur Umbwdernar af Saarenu, eñ leggur ecke Plaastureñ þar vid. Guds Sonur er ad soñu i Heimeñ komeñ til ad lækna þad sundurknosada, Es. 61. Eñ hvernig a hañ ad lækna þig Barn mitt ef Hiarta þitt er he-ilt og Obroted.

Par er eirn Gull-Kaalfur nærre þvi i hvors Mañs Hiarta, þad er Verolld þesse sem ad sierhvor af oss hefur einhvern Atrwnad a, epter þvi sem hver er Lyndur til, og jafn-vel þeir sem Gud elska vilia, þeim er eins haattad og þeim, er ad soñu tilbaadu Gud i Je-rusalem, eñ offrudu þo a Hædunum, 1. Reg. 22. So er þad fyrer oss aumum Møñ-um,

um, vær seigunst lata Gud ganga fyrer, eñ flester af oss hafa þo einhveria Hiaa-Trw; Sumer Rijkdoom, sumer Metord, og sumer Munade sijna, og a medañ vier hofum þa fram-hia Gude, þa er hætt vid, ad vier ecke af Hiarta ydrunst, þvi eigum vier ad breita vid þa eins og Moises giorde vid Kalfeñ, hañ brende hañ til Osku, kastade honum i Vatn, og liet allañ Israel drecka hañ i sig til Blygdunar sialfum þeim, ad þeir hofdu teked Egyptalands Svijvirdingar fram hia hinum lifanda Gude, Exod. 32. Svo eigum vier ad hondla vid Rachels Skwrgod, þeim er hun situr a, og leyner, Gen. 31. þad eru heimuglegar Gyrnder Saalna vorra, sem ecke eru audsienar ollum. Vier eigum ad lata Moisen breña þær til Osku med Elldingunum af Synai, og kasta þeim i Flood vorra Ydranar Taara, og drecka þær sialfer upp, so þær hverfe, Exod. 32. Alldeilis, og verde ad eingu, þad vardar ad litlu, þoott vier stondum rauder af Ovirdingu i Guds Auglite med Ephraim, Jer. 31. þvi hañ sier þær hvort sem er, Laban og Jacob kuñum vier ad pretta, Gen. 31. eñ ecke Jacobs Gud, Ps. 94. þvi hañ er Hiartnaña og Nijrnaña Rañsakare, og sier hvad i Myrkrunum er huled. Sundurrijfed ydar Hiortu, og ecke ydar Klæde seiger DRotteñ, Joel. 2. Gydingar plogudu a þeim Dogum ad rijfa sijn Klæde nær þeim rañ i Skap, añadhvert þegar þeim bar nockur Sorg til Handa, edur þeir vandlættu i Guds Stad, eins og Hræsnareñ Caiphas lietst giora, Matth. 26. Eñ hver Sorg skyllde oss meire tilfalla eñ sw, ad vid hofum hiñ gooda Gud stygdañ, um hvern skylldum vier meir vandlæta eñ um sialfa oss, þvi eingum erum vier so margs Ills medvitande, ef ecke i Verkunum og Ordunum, þa samt i Hugreñingunum. Eitt sundurrifed Fat gagnar til lijtils, sundurrijfum vor Hiortu med Ydraneñe, og þa munum vier fiña, ad jafnvel vort Riettlæte er ecke betra eñ Nidlags Fat sem Esajas vottar i 64. Cap. Þa munum vier hvad best wtlijta i Guds Auglite. Þegar vier athugum hvar fra vier erum fallner, þa mun hañ giefa oss eiñ nijañ Klædnad, so ad Mijnkun vors Fatleysis ecke siaest. Nu er þad ecke noog, ad Hiarta vort kloekne fyrer Gude um Stundarsaker, ef vier hverfum þo aptur til somu Synda, þa vill þad lijted gagna, ad vier hofum audmykt oss fyrer Gude. Þeirre Ydran er illa vared sem leggur Mañenum alleina uppa Hrygdena eñ ecke burt tekur Sektena. Eñ vid þad er ecke ad dyliast Br. mijner, ad þeirre Ydran er so haattad sem leiser Mañenum ad vellta sier aptur i sama Saur. Sa hiñ Ogudlege læte af sijnum vondum Veige, og Illvirkeñ af siñe Hugsan og snwe sier til DRottens, seiger Texteñ. Hier er þad ad merkia Born mijn, ad Spaamadureñ kallar ecke ad Meñ hafe snwed sier til Drottens, nema vier tokum vora Illsku Breitne fra hañs Auglite. Þad er alkuñugt, hversu ad hiñ Gudlause Amnon Sonur Davids Konungs breytte skamarlega vid Systur sijna Thamar, ad hañ rak hana wt af Hwsenu, er hañ hafde vanbrwkad heñar Lijkama, 2. Sam. 13. Eñ þo eigum vier eins vid Syndena ad breita, þvi hun er ecke betra verd, vier þeckium ecke heñar Lijte fyrer Blindu Holldsins, fyrr eñ Guds Ande ridur Smyrslum Ydranareñar a Augu vors iñra Mañs, Apoc. 3. Eñ nær hañ so giort hefur og vier fyrer Naad Guds þeckium vora Blygdan, þa eigum vier med ollu ad ryd-

ia Glæpunum burt wr Hiortum vorum, og eingu ad leyna af þvi Satans Herfange, sem Gud hefur bolvad, Jos. 6. helldur breña þad upp til kalldra Kola, ad svo myklu Leite sem mogulegt er i þessum Daudlega Lijkama, og Guds Giæska fær i oss verkad. Og fyrer þvi ad þessu er svo vared, þa eigum vier Daglega ad Endurnya vora Ydran, þvi Daglega aa hiñ gamle Adam i oss ad dreckiast og deydast. Ecke seige eg þad, ad Meñ giete Syndlaust lifad, þad er Guds eins ad syndga ecke, eñ þad er Gudhræddz Mañs ad ydrast Syndareñar og raada Boot aa heñe, eñ Gud tilreiknar ecke þeim sem eru i Christo þær Syndernar sem ad Ovilia edur Mañlegum Breiskleika kuña ad henda oss; Hitt vill hañ, ad Meñ skule Daglega ydrast, þvi Daglega syndgum vier og forþienum ecke añad eñ Straff. Gud hiaalpe oss, ef vier segdum ad vier hefdum ei Synd seiger Johañes, 1. Pist. 1. þa drogum vier oss sialfer aa Taalar, og Guds Sañleike er ecke i oss. Jaa, allt vort Lijf er ei nema Synd, være þad ecke bætt fyrer Guds Sonar Dauda, þegar vier hugdum ad lifa eiñ Tijma Syndlaust aafram, og vier lijtum aptur nær hañ lideñ er, þa mætte oss hrilla vid þvi sem vier hugdum bestad giora, og so margt Augnablik sem er þar i, so margur Pyrne-Broddur munde stijnga Saalu vora, nema D Rottens Forþienusta hefde giort Athafner vorar gylldar i Auglite hiñs straanga Doomara. Gud naade oss faraadar Mañeskiur, hversu ad vier erum under Syndena sellder. Sa sem vill skoda Stiornu nockra i eiñre Sioonar-Pijpu, hañ skal leita leinge ad heñe aadur eñ hañ fær komed Auga aa hana, og nær honum hefur þad tekest, er hañ so skiaalfhendtur ad hañ varla fær vidhalldest, so ad hañ ecke misse heñar aptur. So erum vier i Andlegum Efnum, vier skulum fyrst leinge þvinga hiñ Gamla Mañeñ aadur eñ vier faaum hina blessudu Jacobs Stiornu, Num. 24. JEsum riett siena, og nær vier þad odlast hofum, þa eru vorar Trwar-Hendur so Ostyrkvar, ad þar er nærsta hætt vid, ad hun kuñe ad hverfa oss aptur, nema Gud styrke vora Armlegge. Jaa, hiner bestu af oss eru eins og fylgespakur Hundur, hañ reñur ad somu Veigeñ epter sijnum Hwsboonda nockra Stund, eñ ef hañ sier eitt Dijr, eiñ Saud, eiñ Hest, eiñ Titling, þa hleipur hañ epter þvi. So eru og vorar Hugreñingar, vier reñum þeim til Guds i vorum Bænum under hañs Orda Heyrn, aa vorum Ydrunar-Tijmum, og kañ skie nockrer optlega þar fyrer utañ, eñ strax sem þar flijgur fyrer oss eitthvert Glis Veralldareñar, einhver Abata-Von, eitthvert Reide-Efne, eitthvert broslegt, sem oss þyker Skiemtan ad, jafnvel þoott þad aa Stundum sie Naunganum til Hneisu og Ohroodurs, þegar þetta edur añad þvilijkt, sem Verollden er full af bregdur fyrer oss, þa bregdum vier opt af Veigenum, og hlaupum epter þessu, og giætum vier þa lijtt undañfareña Synda er oss urdu so beiskar i Ydraneñe, ad þar var ecke Fridur i vorum Beinum fyrer Guds Ognan, Ps. 38. Ef vier laatum oss villa Oflaangt epter slijkum Hiegooma. Nu er þar þo eingeñ sem kuñe ad vardveita so vel sitt Hiarta; Jaa, eg maa seigia Muñ og Hendur, ad ecke verde aa fyrer honum i þesshaattar Hlutum, og þad Daglega, fyrer þvi siaaum vier og, ad vier hvern Dag; Jaa, a hverre Stundu hofum noog Ydranar Efne, og er þess betur þess optar, þvi sa er sier temur þad Hugarfar, hañ

hañ lærer bæde ad sia gior epter Athofnum sijnum, so og er lijklegt, ad hañ mune ecke hverfa aptur til Stoorglæpaña, þvi ef hañ so lærer ad ydrast Daglega þeirra Bresta, sem hañ fær varla edur ecke vidgiort, þa mun honum i Hug koma, hvad sart þad mune kvelia hañs Samvitsku ef hañ skyllde rata i nockurn Ogiørning. So eigum vier nu ad leitast vid ad afmaa Lijkama Syndareñar, Rom. 6. Pad er illa bygt, ad brioota eitt gamallt Hws nidur og tilla þvi upp aptur af somu Rofum. Meñ skulu ecke einasta deyda hiñ gamla Mañeñ er sig fordiarfar i Gyrndum Villudoomsins, helldur a þar ad uppriisa eiñ nijr Madur sa ed life i Heilagleika og Riettlæte fyrer Gude Æfenlega, anars geingur hiñ aptur, og eiñ Dioøfull sem einusiñe er wtrekeñ, hañ tekur sio adra Anda sier verre, Luc. 11. og hverfur aptur i þad Hws hvadañ hañ wt foor. Giætum ad hvernig þeir hafa breitt sem af Hiarta hafa ydrast. Petur var miklu Trwarsterkare epter þad hañ hafde til fulls Grated þad hañ hafde Trwna mist, Matth. 26. og fieck so meire Naad eñ hañ mist hafde, Act. 2. Eiñ stoor Syndare, sem af Hiarta ydrast hefur, hañ er miklu lijklegre til ad standa stodugur, helldur eñ eiñ sem meinar ad sier hafe eckert aorded, og er af Moñum goodur hallden. Gude er og miklu þægre soddañ Stoorbrota Mañs Ydran og Elska til Guds, sem optast mikel er, af þvi honum fyrergafst miked, Luc. 7. helldur eñ Ydrunarlaust Meinleise þess, er lijted edur eckert fiñur til Synda siña, þar fyrer sie Ydraneñ so heit, so kroptug og so alvarlig, ad þad beiskest i vorre Saalu sem aadur þootte sætt i Lijfernenu, og ad þad kvelie oss i Hiartanu, er aadur gladde i Holldenu, so opt sem vier miñunst a vorar eigeñ Synder, edur heyrum þær af odrum drygdar, og þa munum vier sijdur aptur a nij samþyckiast þeim Glæpunum er Drotteñ hefur oss eitt Siñ kvitta giefed. J Exod. 29. stendur ritad um Breñefoornernar, sem og voru Syndafoorner, ad þær aattu med heilu Lijke ad uppbreñast. J Levit. 1. Er Kieñemoñunum skipad, ad þvo Jñible soddañ Breñefoorna og svo Fæturnar. Nu bijdur St. Paall oss Rom. 12. ad vier skulum offra Gude Lijkame vora, eina lifande Foorn Heilaga, Gude þægelega, þad er sw Breñefoorn er honum lijkar i hinu Nya Testamentinu. Þvoum þvi Jñibleñ, þvoum Hiarta vort, bleytum þad wt i heitum Ydrunar Taarum, þvoum Fætur vorar af þeim Saurendum, er þær hafa atast i a hinum breida Veigenum sem liggur til Glotunareñar, Matth. 7. Drotteñ sagde vid Petur Joh. 13. Saa sem þveigeñ er, hañ þarf ecke ad þvo nema Fæturnar. Frelsareñ droo hier Dæme af þeim sem Laug edur Bad taka, þeir þvo Fæturnar sijdarst þegar Lijkameñ er allur þveigeñ. O! Guds Born, vier erum ad soñu aller þvegner, i Skijrnarlaugeñe, i hveria Jesu dijrmæta Blood er wtruñed, eñ vorar Fætur hafa sijdañ geinged a vondum Veige, og daglega eigum vier Leid i giegnum Fen og Oveige þessarar Verolldar. Eingeñ er so vel Skoofatadur, Eph. 6. So reidubweñ, ad framfylgia Evangelio Fridarens, ad ei sletteft nockud uppa. Forgiefens erum vier i Skijrneñe afþvegner, nema vor iñre Madur skijrest daglega i Taara-Floode vorrar Ydranar. Pad er ecke noog ad vera skijrdur i Jordan, vær skulum og skijrast i Mara, Exod. 15. Þvoum þvi Hiartad sem er Bruñur Jllskuñar, af hveriu fram koma

vondar

vondar Hugsaner, Matth. 15. Med christelegre Ydran, hreinsum Fæturnar med sama Hætte, og hiñ Ogudlege læte af sijnum Veige, leggium so þessa Foorn uppa Drotteñs Altare. Þegar Aaron hafde helgad Samkundu Tialldbwdena og Verksære Pioonustugiordareñar, og lagt Breñefoornena uppa Altared, þa gieck Elldur wt fra Drottne og fortærde þvi, Levit. 9. Þegar hin Nya Tialldbwd Guds, sem er Hiarta eins angraads Syndara, þegar hun er hreinsud og helgud med Ydraneñe, þa mun H. Ande i þvi byrtast i einum Ellds Loga, og uppkveikia i þess Mañs Hiarta eina breñande Elsku til Guds, er honum so margar Synder hefur tilgiefed, sa sem heñe hefur eitt Siñ naad, hañ hefur naad þvi gooda Hlutskiptenu, honum mun hægra ad mootstanda Syndeñe so leinge hun ecke slocknar, þa er ecke hætt vid ad hañ læte Syndena i sier drottna; Hun uppbreñer allt Sorp Veralldlegra Girnda i Hiartanu. Þegar Gedeon hafde lagt Breñefoornena uppa Kletteñ, epter þvi sem Eingell Drotteñs baud honum, þa riette Eingelleñ siñ Staf wt er var i hañs Hende og snerte Foornena, og þar spratt Elldur upp af Biargenu, og fortærde Kiotenu og hinum Osijrdu Braudunum, Jud. 6. Legg þijna Forn Christeñ Madur uppa þañ Stein sem Uppbyggendur forsmaadu, Ps. 118. Þañ wtvallda Hyrningar Stein, er Gud hefur sett i Zion Jesum Christum, Es. 28. Þar mun Elldur wt fra honum ganga; Ja, eiñ breñande Elskuñar og Trwareñar Elldur sem upptendrar þijna Foorn, so Gud sem bijr i Hædunum lukte eiñ Sætleiks Ilm þar af: Og hefe eg nu so um þad nockud talad hversu ad Ydraneñ eige kroptug ad vera til apturhvarfs fra Syndunum, og til Mootstodu þeim.

Nu þoott ad Meñ sieu um þad sañfærder i Hiarta sijnu ad eingeñ kuñe ad eignast eilijft Lijf, nema sa sem af Hiarta ydrast Syndaña og lætur af þeim, þa erum vier so treger til þessa Verks, og vier latum oss allt añad meir umhugad vera. Seiged mier, hver er sa ed seige, þar er nogur Tijme til ad verda rijkur? Til ad taka Veitslur og Virdingar? Til ad reisa til Giestabods? Seiger ein Jomfrw, þar er noogur Tijme til ad gyptast ef heñe bijdst þad Raad sem heñe lijkar? Edur sa hvers Asne edur Naut ad fellur i Pitt, ad þad sie noogur Tijme til ad draga þad upp. Eda ef Elldur kviknar i eins Mañs Hwse, ad noogur Tijme sie til ad slockva hañ? Eñ til þess ad kveikia vora Lampa, til ad fagna Brwdgumanum Christo, Matth. 25. Til ad draga sialfa oss upp wr Fene Syndaña, til ad slockva Baal Girndaña, sem Diofulleñ hefur upptenrdad i Hiarta voru, til þess kollum vier ad alltijd sie noogur Tijme, eins og hefdum vier Feste-Brief, af Gude uppa Lijfdagana. Þier vited hvad St. Paall seiger, Gal. 5. Holldsins Verk eru opeñber, sem eru, Hoordoomur, Saurlijfe, Ohreinleike, Lausung, Skwrgoda Dijrkan, Fiolkinge, Fiandskapur, Prætur, Kappgirne, Praattan, Sundurþyckia, Flockadrattur, Ofund, Mañdrap, Ofdryckia, Ofneytsla, og þessu lijkt, hvad eg seige ydur fyrer og hefe adur sagt, ad þeir ed þvilijkt giora, erfa ecke Guds Rijke, seiger hañ. Nu hafa aller af oss framed eitthvert af þessu edur þvilijku, kañ skie leingst Alldurs sijns, og sumer ecke eñ nu aflæted, eñ vier vitum ecke nær sagt verdur; Þu Daare, a þessare Noottu munu þeir þijna Saal fra þier taka, Luc. 12. og sumer fa einga

einga Advorun. Ecke kastar Daudeñ ollum fyrst i Bana-Sængena. Margur deyr so hañ sier ecke Daudañ fyrer Augum sier. J einu Augna-Bragde, i Svefne, midt i Syndunum kipper hañ sumum i burtu; Eñ þu veist ecke hvad hellst af þessu ad þier mune ætlad. Seig mier þa i Guds Nafne, seig mier, er þar alltijd noogur Tijme til ad ydrast? Er þad viturlegt, ad draga sijna Umboot undañ i Trauste længra Lijfdaga, eins og hefdum vier giort Sattmaala vid Daudañ? Vor Dauda-Stund er alltijd, þvi skyllde vor Ydrunar-Stund alltijd vera, þu seiger, þad tekst mier ecke, þvi medañ eg syndga giet eg ecke ydrast, þad er satt, þvi Ydraneñ kiemur ecke fyrr eñ epter Syndena, Gud giæfe ad hun kiæme þo jafnañ strax ad heñe drygdre, og mundum vier sialldnar syndga, fyrst þvi verdur ecke ækomed, ad vier hugsum til þess, nær Syndeñ griipur oss, hvad beisk Ydran þar verde æ epter ad fylgia ef Syndeñ æ ad verda oss fyrergiefeñ. Gud giæfe vier villdum giora eins og Dwfa Noa, Gen. 8. Hun flaug wt og kom aptur strax med eiñ Oliu-Kvist i Muñenum sem var Fridar-Merke. Gud giæfe seige eg, ad vier villdum eins giora þegar vier fliwgum wt af Guds Ørk med syndsamlegu Athæfe, ad vier villdum þa hverfa strax aptur i Ørkena, og fridmælast vid Gud, og ecke lijkiast Hrafnenum er alldrei kom aptur, Gen. 8. Br. M. So leinge sem vier erum i Syndunum, so leinge erum vier under Guds Reide, Joh. 3. So leinge vier æn Ydrunar lifum, erum vier under Satans Vallde, Act. 26. Vitstola mæ sa vera sem þetta vill eiga yfer Hofde sier: Eñ Gud frambijdur sijna Myskunseme med þeim Skilmaala, J Dag, J Dag medañ þu heyrer mijna Nodd þa forherd ecke þitt Hiarta, Ps. 95. Diofulleñ heiter oss og Guds Myskunseme med þessu Skilyrde: A Morgun, A Morgun, eñ ædur eñ þesse Morgun kiemur, þa kañt þu ad vera uppvaknadur i Helvijte og Kvolunum. Esau kom seint med Bræⅾena, þvi foor hañ æ Mis vid Blessanena, Gen. 27. Pharao þuste epter Jsrael wt i Hafed Rauda, Exod. 14. eñ villde flijta sier aptur til sama Lands er Siooreñ gein yfer Hofde honum, eñ þad var þa allt um seiña. O! þu syndug Mañeskia, þu sem meinar ad þar sie alltijd noogur Tijme til ad ydrast, þeink æ þetta Dæme, ef þu geingur Ottalaust æfram i hinu rauda Hafe bloodugra Synda og Jllgiorda, og þeinker alldrei til Apturhvarfs, hvad veitst þu nær Guds Reide-Flood steypest yfer þig, ad þier Ovorum, so þu gieter ecke aptur snwed. Spared Tijmañ seiger Paulus, Eph. 5. Pegar vier hofum myked ad sijsla Br. M. er oss þyker æliggia, þa kollum vier hvern Tijma, hvert Augnablik ad vera dijrmætt. O! seiged mier, liggur oss æ nockrum Hlut so miog sem ad komast i Satt vid hiñ Almættuga, þo lætum vier oss so lijted þar um ant vera. Ef nockur slepper goodu Tækefære til ad framkvæma einhvern Hlut sier til Gagnsmuna, þa hlæum vier ad honum, ef vier ecke hyrdum um hañ, aumkum hañ og ætelium ef hañ er vor Vinur, hende þad oss sialfa, þa ydrunst vier epter, eñ Diofulleñ hlær ad oss ad vier forsoomum ad taka æ moote Guds Giof medañ hun er fyrer Hondum. Margt kalla Meñ Heimsku i Verolldeñe, og hver af oss hlær ad odrum, eñ eingeñ er þvilijkur Dæraskapur sem sa er oss margа hender, þad er ad skioota Ydraneñe æ Frest. Hañ er syndgar i þvi Trauste, ad hañ

mune

mune gamall verda, hañ er lijkur þeim, er brijtur Skip sitt i þeirre Von, ad hañ mune komast til Lands a Flaka einum. Eg hefe ædur sagt, ad Syndeñ verde ecke fyrergiefeñ nema ad Ydraneñ ad nockru Leite sambioode heñe, hverium Deige næger sijn Piaaning seiger Endurlausnareñ, Matth. 6. Munde þad ecke verda oss noogu þwngt ad ydrast a hveriu Kvollde fyrer hvers Dags Synder, ef vier hefdum þeirra Registur vel uppskrifad i Hiartanu? Poott ecke skiootum vier þvi a Frest Dag epter Dag, Aar epter Aar; Mun ecke þesse Byrde verda nockud Þwng um sijder? Sa sem er odrum hadur og a ad viña Dags-Verk, ef hañ forsoomar framañ af Deigenum, mun hañ ecke þess betur meiga herda a sier þegar hañ tekur til Verksins? Sa sem hefur i Ungdoomenum lijtels agtad Syndena, mun ecke Ydraneñ verda honum þess þijngre i Elleñe ef hañ a Guds Rijke ad erfa? Vier vitum ecke hvad gamall David var þegar hañ sagde ad Syndernar væru sier of-þwng Byrde vordnar; Hvad mundu þær ecke vorded hafa hefde hañ dreged þær undañ allt til Daudans? Eingeñ er sa af oss, ad hañ legge hina þijngstu Klyfiar a hiñ veikasta Eyk, og þo vilium vier kasta allra vorra Lijfdaga Syndum uppa vorn Hrygg þegar vier erum so Ellemooder, ad vier hofum noog ad bera sialfa oss. O! hversu vijslega var þad þvi giort af David? er hañ beidde Gud ad laata sig ecke gialda siña Ungdooms Synda, Ps. 25. Eitt Saar er hægast ad græda medañ þad er nijtt. So er og Syndeñ, hun verdur best læknud ad ferskum Gierninge. A morgnana taka Meñ Læknisdoom iñ a toomañ Maga. Ydraneñ er Lækning Syndareñar, tem þier hana Barn mitt a Morgne þijns Alldurs, medañ þu fullhraustur ert; Þeink a þiñ Skapara i Ungdoome þijnum ædur eñ þeir vondu Dagarner koma, og þu seiger; Þad lijkar mier ecke, Eccl. 12. Paulus skipar oss ad krossfesta Hollded, Gal. 5. Eñ þad er lijtill Kross fyrer hiñ gamla Adam ad baña honum þad sem hañ gietur ecke haft Skiemtan af leingur, þad er ad vijsu ad offra Gude þvi hallta og lamada, Mal. 1. og mæla honum med Mæler hins Framanda, eñ Fiandanum med Israels Mæler. Þyrm Elle þiñe ef þu kant heñar ad bijda, og bijder þu ecke, þa munt þu fiña, ad þu hefur eingañ Skada nær Kvolld þiñar Æfe kiemur, þoott þad sie um Middeige þijns Alldurs edur jafnvel fyrr. Veit eg ad Gud hefur morgum snued a sijnum gomlum Alldre, eñ under þvi er ecke ad eiga, þott hañ sie Myskunsamur, hañ hefur alldrei lofad ad laata hañ kasta Ellebelgnum til ad ydrast, sem alldrei þeinker til ad afklædast hinum gamla Adam medañ hañ fullhraustur var.

Þu giorer mig ungañ aptur so sem eiñ Orn, seiger David: Ps. 103. Þad er aan Efa þess vegna, ad David endurnijade sijna Ydran Daglega. Eru ecke Tolf Stunder i Deigenum? Seiger Endurlausnareñ, Joh. 11. Eg heyre Vijngardsherrañ liet Verkameñ leigia um Elleftu Stund, Matth. 20. eñ sijdar ecke. Veit eg ad Gud hefur morgum i Andlaatenu myskunad, og hañ myskunar ollum sem hañs Naadar leita, eñ þau munu Dæmeñ færre vera, ad sa hafe snwed sier af Hiarta til Guds i Andlaatenu, sem hañ forsmaad hefur alla Æfe sijna. Spaamadureñ seiger i Textanum: Leited DROttens Medañ Hañ Er Ad Fiña, Kalled A Hañ Medañ Hañ Er Naalægur, so

sem

sem giore hañ Raad fyrer þvi, ad sw Tijd kuñe ad koma, ad hañ laate sig ei leingur fiña, ad hañ vilie ecke framar vera Nalægur, ad hañ vilie ecke heyra þoott vier margtalader sieum, og wt breidum bædar Hendur vorar, Es. 1. ad hañ iñeloke sig i einu Skye sem eingeñ Bæn kiemst i giegnum, so sem Jeremias ad Orde kiemst, Thren. 3. O! Guds Born, latum oss, latum oss ecke bijda epter þeirre Tijd, hver veit nær hun er? Hver veit nær Mæler Syndaña er uppfylltur? Hver veit nær Hofud-Eingelsins Lwdur kvedur vid i Skyum Himens? Snwed ydur þvi til DRottens Unger og Gamler, Rijker og Fatæker, Vollduger og Vesæler, Pa Mun Hañ Myskuna Oss, Og Til Guds Vors, Pvi Hia Honum Er Mykel Fyrergiefning. Eingeñ Hlutur er honum Omattugur, Luc. 1. So er og eingeñ Mæler hañs Myskunar, fra hañs Kniaam hefur eingeñ syniande fared, sem hañs leitad hefur med Angre og Trega. So fliott sem David jatade Afgiord sijna, so fliott liet DRotteñ seigia honum; Gud hefur þijna Synd i burt teked, 2. Sam. 12. Manasses stynur ecke fyrr i Bondunum, 2. Par. 33. eñ ad hañs Misgiorder eru fyrergiefnar i Himnenum. Miñ HErra JEsu, þu sagder Fordum vid Simon, Luc. 7. Peim sem lijted er fyrergiefed, hañ elskar lijted. HErra, þar er eingeñ af oss sem hier liggium a þiñe Footskor sem lijted er fyrergiefed. Morg Tiju Pusund Punda eru oss uppgiefeñ hinum verstu Skullda-Prionum. HErra, ef þad er mogulegt, þa gief oss ad vier elskum so myked, sem oss er tilgiefed. Vier erum fortapader Syner, sem hofum sooad vorre Fodurleyfd, eñ leitum þo aptur til Fodur-Hwsa, Luc. 15. DRotteñ þu hefur ruñed a Veg fyrer oss, og breidt wt þiñ Fadm a moote oss, þu hefur mætt oss a midre Leid og teked fagnande i moote oss; Lat oss þvi alldrei gleyma, og alldrei verda i so fraleitt Siñe yfergiefna, ad vier hverfum burt aptur til ad eta Draf med Svijnum, helldur ad oss smackest so þijnar Vister, þijner Urar og aled Fie, Luc. 14. er þu tilreider oss hier i Nadeñe, ad vier meigum sitia til Bords med Abraham, Isaac og Jacob i Dijrdeñe, Matth. 8.

Bænheyr þad goode Gud, fyrer JEsu Christi Forþienustu, Amen.

Fioorda Suñudag epter Paska.

Gudspialled, Joh. 16. Cap.

JEsus sagde til siña Læresveina: Nu fer eg til hañs sem mig sende, og eingeñ af ydur spyr mig ad, hvort fer þu? Helldur af þvi ad eg talade þetta til ydar, þa uppfyllltest ydar Hiarta af Hrygd. Eñ eg seige ydur þo Sañleikeñ, ad þad batar ydur, ad eg fare hiedañ. Pvi ef ad eg fer ei i burt hiedañ, þa kiemur eige Huggareñ til ydar. Eñ ef eg fer i burt hiedañ, mun eg senda hañ til ydar. Og þa ed hañ kiemur, straffar hañ Heimeñ um Syndena, og uñ Riettlæted, og uñ Doomeñ. Uñ Syndena, af þvi þeir trwdu ecke a mig. Eñ uñ Riettlæted, þviad eg fer til Fodursins, og epter

þad siaæ þier mig ecke. Eñum̃ Doomeñ, þvi ad Høfdinge þessa Heims er dæmdur. Eg hefe eñ nu margt ad seigia ydur, eñ þier kuñed ecke ad siñe ad bera þad. Eñ nær ed sa Sañleiksins Andeñ kiemur, þa mun hañ kieña ydur allañ Sañleik, þviad hañ talar ecke af siaalfum sier, helldur hvad hañ heyrde, þad talar hañ, og hvad Epterkomande er, þad kuñgiører hañ ydur, hañ same mun og auglijsa mig, þviad af mijnu mun hañ þad taka og kuñgiøra ydur. Allt hvad hellst Fadereñ hefur, þad er mitt. Þar fyrer sagda eg ydur, ad af mijnu mun hañ þad taka, og kuñgiøra ydur.

Exordium.

EG mun bidia miñ Fødur seiger Endurlausnareñ, Joh. 14. Og hañ mun senda ydur Eiñ añañ Tals-Mañ, þañ er blijfe hiaa ydur Eilijflega, Anda Sañleiksins, hvern Heimureñ fær eige medteked, þvi hañ sier hañ ecke, og þecker hañ ecke, eñ þier þecked hañ, þvi hañ mun blijsa hiaa ydur og i ydur vera. Læresveinar HErrans voru Sorgbitner af þvi ad hañ sagde þeim fyrer sijna Burtfør til Fødursins, Joh. 16. So sem vier strax heyrdum af Evangelio. Eñ til þess ad þeir skylldu ecke allt Ofmiøg Sturlast þar af, þa gaf hañ þeim þetta Blessada Fyrerheit, hvert hañ efnde strax epter sijna Himnafør, þar hañ sende Heilagañ Anda yfer þa med miklum Krapte og Undrunum, Act. 2. er fylgde þeim æ sijdañ i øllum þeirra Embættis Utriettingum, Og kañ hiñe Pridiu Guddoomsins Persoonu eckert Huggunarsamlegra Nafn ad giefast eñ þetta, ad hañ sie vor Tals-Madur, Rom. 8. Pvi ef Gud er med oss, hver er þa a mooteoss? seiger Postuleñ. Eñ ad H. Ande sie Gud, ber Skijrneñ vor lioosast Vitne um̃ þoott eige være þar til oñur Røk; þar vier verdum i hañs Nafne skijrder aasamt Fødur og Sonar, Matth. 28. Hañ er vor Tals-Madur i Hørmungunum, þvi hañ kieñer oss ad fyrer þær byrie oss iñ ad gaanga i Guds Rijke, Act. 14. Vor Tals-Madur i vorum Veikleika, þvi hañ ber vorum Anda Vitne um̃ ad vier sieum Guds Børn, Rom. 8. Vor Tals-Madur hiaa Gude, þvi hañ bidur fyrer oss med Ouum̃rædelegum Andvørpunum: Vor Tals-Madur i þvi ad undervijsa oss, þvi hañ leider oss i allañ Sañleika: Vor Tals-Madur i Efasemdeñe er oss optlega hender, søkum vors Overdugleika, þvi hañ er Pantur vorrar Arfleifdar, Eph. 1. Eñ so sem þad, ad Einum Tals-Mañe heyrer ecke alleina til ad forsvara og afsaka þañ er hañ ad sier tekur, og Hughreysta hañ og undervijsa, hverneg hañ skule haga sier fyrer Doomaranum edur sijnum Herra, helldur og er þad hañs Embætte, ad mootstanda hañs Ovinum, og ad sañfæra þa sem a mootemæla; So er þad og Heilags Anda Verk, ecke alleinasta ad hugga Guds Børn, og leida þau i allañ Sañleika, helldur og ad straffa og byrgia Muñeñ a þeirra Ovinum. Petta Embætte H. Anda er Jñefaled i þeim Ordum, er Guds Sonur talar hier i Evangelio, ad hañ mune straffa Heimeñ um̃ Syndena og um̃ Riettlæted og um̃ Doomeñ: Og fyrer þvi, ad þad þykia ecke so Andskileñ, Pa vil eg laata þad vera Jñtak miñar Einfalldrar Rædu i þetta Siñ, ad ufskijra þau. DRotteñ hiaalpe þar til med Raad sijns Anda, J JEsu Nafne, Amen.

Utleggingeñ.

NAEr hañ kiemur mun hañ straffa, edur Sañfæra Heimeñ um̃ Syndena, seiger Endurlausnareñ. Eingeñ Efe er a þvi, B. M. ad þetta aa ad skiliast um̃ hina stooru Vantrwareñar Synd, hver ed drottnade i Heimenum framar Veniu a Hiervistar Dogum vors Lausnara: Eg seige i Heimenum, þad er i Vantrwareñar Bornum, Eph. 2. svo ad bæde Gydingar og Heidingiar voru under þessare Synd, þar Gydingar

ar Oskudu Teikns seiger Paall, 1. Cor. 1. En̄ Gricker (þad eru Heidingiar) leitudu ad Speke, hiner villdu ecke trwa nema þeir sæe Teikn og Stoormerke, og þott þeir mæ- rg sæe, Oskudu þeir samt Teikns af Himne. Þesser leitudu ad Speke og meintu ad þeir med Nаatturun̄ar Skilninge feinge griped hin̄ Oran̄sakan̄lega Guddoomsins Dijrd- ar Lioома, sem uppfyller bæde Himen og Jord, hvern Guds Sonur var sendur til ad open̄bera. En̄ fyrer þvi ad han̄ vard Gydingum ad Hneixlan, en̄ Gryckium ad Heimsku fyrer þeirra Vantrwar saker, þa var Heilagur Ande wtsendur til ad san̄færa Heimen̄ um̄ þen̄an̄ Guds San̄leika. Ad þetta so eige ad skiliast, er Deigenum lioosara af Orsoken̄e er Drotten̄ færer hier til, sem er þesse: Af þvi þeir trwdu ecke a mig.. Han̄ talar um̄ þetta so sem ein̄ undan faren̄ Hlut, en̄ þa var allareidu komed ad han̄s Burt- for til Fodursins. Nu er þad kun̄ugt hversu liooser ad voru Spaadoomarner og Rit- ningarnar sem af honum voru, hveriar han̄ baud þeim ad ran̄saka, Joh. 5. samt villdu þeir ecke laata han̄ drottna yfer sier. Þeirra eigen̄ Sende-Men̄ baaru Vitne um̄, ad alldrei hefde nockur Madur talad so sem þesse talade, Joh. 7. Þo sogdu þeir ad han̄ Gudlastade, þeir saau han̄s Kraptaverk, og jaatudu ad eingen̄ kyn̄e þvilijkt ad giora, ne- ma Gud være med honum, Joh. 3. samt baaru þeir sier þa Ohæfu i Mun̄, ad han̄ være Samverskur og hefde Diöfulen̄, Joh. 8. Þeir hofdu fyrer Augunum han̄s allra heilagasta Lijferne, þo kolludu þeir han̄ Ofneytslu-Man̄ og Vijnsvelgiara, Vin Toll- heimtuman̄a og Bersyndugra, Matth. 11.. Þeir kun̄u ecke ad straffa han̄ um̄ nock- ra Synd, Joh. 8. Þo klogudu þeir han̄, so sem han̄ ed fraasnere Foolkenu og ban̄ade ad giefa Keysaranum Skatt, Luc. 23. Þesse var su Gudlausa Vantrwaren̄ar Sy- nd sem Jesus hier um̄ talar, hun verdur og a Stundum kollud Synd i Ritningun̄e framar odrum Syndum. Um̄ Jeroboam stendur vijda i Kongan̄a Bookum, ad han̄ hafe komed Jsrael til ad syndga, 1. Reg. 12. Þad er til Vantrwar og Afguda Dyr- kanar, ef þier værud blinder (seiger Lausnaren̄ vid Gydinga) þa hefdud þier ecke Sy- nd, en̄ nu þar þier seiged vier siaaum, þa blijfur ydar Synd, Joh. 9. Hvar eige kan̄ an̄ad meint ad vera en̄ Synd Vantrwaren̄ar, þvi fyrer utan̄ hana hofdu þeir þo mar- gar Synder; Jaa, þesse er sw hrædelega Synd er han̄ um̄talar, Joh. 15. 22. 24. Hefde eg ecke komed og talad til þeirra þa hefdu þeir ecke Synd, en̄ nu hafa þeir ecke þad þeir kun̄e ad skijla Synd sin̄e med, hvar fyrer min̄ Herra? þvi hefde þesse eina Synd i burtu vered, þa hefdu allar hinar afmaadar orded. Jaa en̄ aptur, hefda eg ecke giort þau Verk a medal þeirra sem eingen̄ kan̄ ad giora, þa hefdu þeir ecke Synd, en̄ nu hafa þeir sied þau, og hata bæde mig og min̄ Fodur, þetta er su stoora Vantrwaren̄ar Sy- nd sem ollum odrum framar Synd kallast i Ritningun̄e, hvar fyrer? Þviad medan̄ hun blijfur, blijfa allar adrar. Lækning Saalaren̄ar og allra vorra Meina er alleina sw Forlijkun sem Jesus giort hefur er han̄ bar vorar Synder uppa Tried, 1. Pet. 2. Hver sem þvi ecke trwer, þan̄ vill Drotten̄ ad H. Ande san̄fære, þviad med þvi ad trwa riettelega a han̄, verda allar adrar Synder i burtu teknar; vill han̄ þvi ad Heimuren̄ verde san̄færdur um̄ þessa einu Synd, þviad fyrer hana eina verda allar hinar bundnar

og aptur halldnar, þad giorer Jesus bert, Joh. 3. seigiande: Saa sem ecke trwer, hañ er þegar dæmdur, og aptur seiger hañ i sama Cap. Saa sem ecke trwer Syneñum, hañ mun ecke siaa Lijfed, helldur blijfur Guds Reide yfer honum; Jaa eñ framar: Ef þier ecke trwed þvi ad eg sie, þa munud þier deya i ydar Syndum, þad er, ad eg sie Lioos Heimsins, so sem hañ hafde skoñu aadur um sig vitnad, Joh. 8. Siaed hier, Br. M. ad Vantrweñ er ein Hofud Synd, og øllum ødrum meire. Og er nu audsært hier af, ad huu er sw Synd er Drotteñ umtalar hier i Evangelio, og þott ecke være añad til Vitnis hier uñ, þa eru þau Undur og Stoormerke er H. Ande byrte med siñ Guddooms Krapt under eins og Sakleyse, Almætte og Guddoom Christi, strax epter hañs Himnafor, til ad sañfæra Heimeñ uñ þessa skielfelegu Vantrwareñar Synd, edur hvad sijnest ydur uñ hina miklu Rausst er kom af Himne so sem þiootande Stormvidres, og fyllte upp Hwsed þar Postularner iñe voru, uñ þær Elldlegu Tungur er settu sig yfer sierhvorn þeirra, uñ þau adskiliañlegu Twngumaal er þeir toludu epter þvi sem H. Ande gaf þeim wt ad tala? Act. 2. Seiger ecke Lucas, ad þeir ed þad heyrdu hafe vorded fra sier numder og Tvijlraader, seigiande hver vid añañ: Hvad er þetta? Hvad virdest ydur uñ hina fyrstu Predikun St. Peturs, er hañ giorde i sama Siñe? Hvernig hañ sagde þeim ad Jesus af Nazareth hefde odlast Anda Fyrerheitesins af Fodurnum og wthell: þvi er þeir þa saau og heyrdu, og hvernig ad þeir skaarust i sijnum Hiortum er þeir heyrdu þetta og sogdu: Gooder Brædur, hvad skulum vier giora, seiged mier, Var ecke þetta ad sañfæra þa uñ hina hrædelegu Synd, ad þeir hofdu ecke trwad honum, helldur Krossfestu Hofdingia Lijfsins? Ad eg tale ecke uñ øll þau Undur og Jardteikner er fylgdu Christne-Bodenu i þa Daga, so ad hiner Griñu Heidingiar sem voru aan Guds i Heimenum, Eph. 2. Geingu Drottne til Handa og medtooku hañs Vitnisburd. Þvi hroosar Paall, seigiande: Eg hefe allt fra Jerusalem og þar uñ kriing, allt til Illyricum fullkomnad Evangelium Christi, Rom. 15. Nu þott ad þetta sie eigeñleg Meining Lausnarans i þessum Ordum sem nu hefe eg sagt og sijnt med nockrum Rokum, þa eigum vier þo ad vita, B. M. ad þetta Embætte H. Anda nær eiñig til vor, þvi Frelsareñ sagde vid þa, ad þesse H. Ande skyllde vera hiaa þeim Æfenlega, Joh. 14. Eñ þeir eru fyrer laungu komner til Hvijldar Drotteñs, samt hefur Gud ecke yfergiefed sijna Christne, þvi eigum vier eñ nu ad leita ad honum i hañs H. Orde sem i fyrstuñe var predikad ad honum samverkanda og styrkianda med epter fylgiande Taaknum, seiger Marcus, Marc. 16. Hvert hañ er eñ nu ecke vidskila ordeñ. O! hversu værum vier faavijser ad þeckia Syndena nema H. Ande sañfærde oss þar uñ i Guds Orde, Jaa, eñ þa epter þad vier hofum lært vorn Christeñdoom i Barnalærdoomenum, þa kollum vier margt þad Syndlaust ad vera sem þo er ein fordæmañleg Synd fyrer Gude, ef hañ vill i Doom vid oss gaanga, og þar ad auke þa maa þad kuñugt vera, hversu ad Christeñdoomenum er almeñeliga haattad Maña aa medal, þad sumer kalla sig vel Christna ef þeir trwa aa Gud, og þvi ad Christur hafe pijnst fyrer Synder Heimsins. Eñ St. Jacob helldur þad laangtum ødruvijse, þar hañ seiger:

Ad

Ad Trwen̄ sie daud aan Verkan̄a, Jac. 2. Nu ef su Trw er daud sem ad ecke verkar fyrer Kiærleikan̄, Gal. 5. so sem Paulus giorer Raad fyrer hin̄e somu Trw, er þad þa ecke Vantrw? Jaa, i San̄leika, hun er Vantrwn̄e verre, þvi su Trw af hverre Maduren̄ alleina þecker Gud, og veit ad han̄ er bæde goodur, og þo under eins Riettlaatur, en̄ forsmaaer þo han̄s Vilia og ecke aastundar ad læra han̄, so han̄ ad min̄sta Koste þeckia meige hvad laangt ad han̄ sie fraa þvi ad han̄ giete honum Fullnægiu giort, hun hiaalpar meir til ad fordæma ein̄ helldur en̄ Saaluhoolpen̄ ad giora, þviad Dioflarner trwa þvi ein̄ig og skielfast þar af, seiger St. Jacob, Jac. 2. En̄ seiged mier, hvar aa Holldlegur Madur ad faa slijka Peckingu nema han̄ san̄færdur sie þar um̄ af H. Anda? Petur seiger til Safnadan̄a i Asia: Pier foorud aller villt sem Sauder, en̄ nu erud þier um̄hverfder til Hyrders og Biskups Saalna ydar, 1 Pet. 2. Med honum tekur Paulus under, seigiande: Pier vorud Myrkur til Forna, en̄ nu erud þier Lioos i DRottne, Eph. 5. Hvar fyrer munde þad skie nema fyrer Verkan H. Anda sem bio i Ordenu og straffade Heimen̄ um̄ Syndena. Holld og Blood hefur ecke opein̄berad þier þetta, sagde DRotten̄ vid Petur, helldur min̄ Fader sem er aa Himnum, Matth. 16. Og hid sama maa eg seigia um̄ Peckingu Syndaren̄ar. Fyrer Guds Anda erum vier Endurfædder i Skijrnen̄e, Joh. 3. Endurnyader i Hugskotum vorum. Han̄ skapar i oss nijtt Hiarta, Ps. 51. Han̄ leider oss til JEsum Christum, aan hvers vier seingium ecke til han̄s komest, so sem vier medkien̄um i hin̄e Pridiu Grein vorrar Trwarjaatningar, en̄ hvar med giorer han̄ þetta? An Efa i Fyrstun̄e med Peckingu Syndaren̄ar. Seiged mier, hvert er þad Offred sem Gude þocknast? Er þad ecke harmþrwngen̄ og sundurknosadur Ande? sem David seiger, Ps. 51. Sw Saal sem ad hrygg er wt af Stærd Illskun̄ar, og geingur bogen̄ og veik; Pau Augu sem þreytt eru, Ein hwngrud Saal mun giefa þier Dijrdena og Riettlæted DRotten̄, seiger Baruch, Cap. 2. En̄ hvar vilium vier faa þessa Hrygd, Hver vekur i oss þetta Andlega Hwngur? Pad giorer Ande DRottens med Peckingu Syndaren̄ar, bæde i Guds H. Orde og so med sijnum kroptugu Jn̄vortis Hræringum, þegar han̄ dregur þa Skijluna fraa Augum Saalaren̄ar sem Andskoten̄ hefur heingt þar fyrer, og vier siaaum hversu vier hofum hin̄ gooda Gud til Reide reitt med margra Ara Ohlijdne, og sijner oss under eins Guds Oum̄rædelega Giæsku og Polen̄mæde yfer ollu þessu, sem morgum þeim hefur ad Skyndingu i burtu kipt, sem kan̄ skie ecke hafa meir syndgad en̄ vær. Hvad meined þier Br. M? Munum vier taka þessar Hugren̄ingar af siaalfum oss? O! Nei, þvi vier erum ecke megnuger um̄, af siaalfum oss til neitt gott ad hugleida, 2. Cor. 3. auk helldur ad fram̄kvæma, hvadan̄ þa, nema af H. Anda? hver ed san̄færer oss um̄ Syndena. Gydingar hofdu Logmaaled, af þvi þecktu þeir þo ecke Syndena; Eige meintu þeir sumerhverier ad illar Hugsaner væru Synd, jafnvel þoott Logmaaled segde þeim; Pu skallt eige gyrnast, Exod. 20. Par fyrer lijker DRotten̄ þeim vid Grafer Fram̄lidenn̄a, sem utan̄ voru prijdelegar, en̄ in̄an̄ fullar af allra Handa Opeckt, Matth. 23. Peim munde hafa þoott þad undarlegt, ad sa sem reiddest Broodur sijnum, skyllde vera

Raads sekur; Sa sem lite eina Kviñu til ad gyrnast hana, hañ hefde alla Reidu drygt Hoor med heñe i sijnu Hiarta, Matth. 5. Edur ad Madureñ være skylldugur til ad giora þeim gott sem vid hañ misgiorer. So mykell er nu Munur Bookstaffsins og Andans, hiñ deyder ef hañ er einsamall, þesse lijfgar, eñ brwkar Løgmaaled fyrst til ad deyda, þad er ad sundurmeria og kieña Syndaranum ad hañ sie Dauda sekur, og þañ eg iñelykur Gud alla under Ohlijdneñe, uppaa þad hañ myskune øllum, Rom. 11. Vite þier ecke ad þier erud Mustere Guds? seiger Paulus, 1. Cor. 3. Eg ætla ad so fare best Guds Pioonustañ i þessare Kyrkiu, ad Moises hafe Bassañ i Løgmaalenu, eñ Christur Tenoreñ i Evangelio, þvi hius gooda Hyrders Raust mun þo yfertaka og hærra lata eñ Moisis Reidarþruma. Pad er eiñ Gledelegur Tvijsaungur i Eyrum mæddrar Samvitsku, og þa ræteſt þad med fullu og øllu er D Rotteñ sagde Fordum Daga, Guds Rijke er iñe hiaa ydur, Luc. 17. Jafnvel Angred fyrer Syndena er Guds Børnum þeckara eñ øll Heimsins Kiæte hañs Sonum, og þau Taareñ er eiñ Syndare feller i Guds Siood, þau smacka honum betur eñ Vijn hiñar flaaraadu Dalilæ Veralldarenar heñar Fylgiumøñum. Og þvi seiger Lausnareñ hier strax epter; Ad H. Ande mune sañfæra Heimeñ um Riettlæted, af þvi hañ fare til Fødursins. Christur meinar hier i fyrstu sitt eiged Riettlæte og Sakleyse, þad hlaut aa epter ad fylgia, þegar Guds Ande hafde straffad Heimeñ um þa skielfelegu Synd, ad þeir trwdu honum ecke, helldur festu hañ uppaa Gaalgañ, er þeir kuña þo ecke ad straffa um nockra Synd, þa hlaut þad aa epter ad fylgia (seige eg) ad hañ sañfærde þañ sama Heim um hañs Riettlæte ad þeir høfdu Lijfsins Hertoga Krossfest, so sem Petur sagde þeim, Act. 3. þa kuñu þeir ad seigia ad hañ være Timburmañsins Sonur, Matth. 13. ad þeir þecktu Fødur hañs og Moodur, ad hañ være Samverskur og hefde Diøfuleñ, Joh. 8. Ad hañ fyrer Beelzebub Diøfla-Høfdingia ræke wt Diøflana, Luc. 11. Pa kuñu þeir ad giefa honum þad ad Dauda-Søk, ad hañ kallade sig Konungeñ Christum, Luc. 23. Jaa, ef hañ være Guds Sonur ad hañ skyllde stijga ofañ af Krossenum, Matth. 27. Pa var þad Tijme fyrer þig O! þu hiñ Gudlause Biskup Caipha ad rijfa þijn Klæde, af þvi hañ jaatade sig Guds Son ad vera, Matth. 26. Pa var Tijme til alls þessa þegar hañ ad sigrudum Dauda, Diøfle og Helvijte, upphafeñ yfer alla Himna, hafde sett sig til Kraptarens hægre Handar, og til Vitnisburdar um sitt Almætte, sitt Riettlæte og Dijrdarfulla Haatign, sende hiñ H. Anda yfer sijna Pioona og Ambaatter med stoorum Undrunum og Taaknum; Jaa, yfer sijna Standmeñ og Offooknara, so ad marger af Kieñemøñunum hlijdnudust Trwñe, seiger Lucas, Act. 6. Pegar umkomulauser Fiskemeñ raaku wt Diøflana, læknudu Siwkdooma, Opeñberudu leynda Hlute sem eingeñ Mañа kuñe ad vita, so sem Ananiæ og Zaphiræ Dæme vitna, Act. 5. Og þetta skiede allt i hañs Nafne sem hiner aadur høfdu kvaled, Hwdstrykt og aa Gaalgañ uppheingt mille Tveggia Spillvirkia. Med øllum þessum Guddomlegum Furdu-Verkum sañfærde nu H. Ande Verølldena i þa Daga. Pvi eg fer til Fødursins, seiger HErrañ. Petta hid sama brwkade H. Ande fyrer Muñ Peturs til ad sañfæra þa um

Christi

Christi Riettlæte er heyrdu aa Tal hans, Act. 2. er han vitnar af Spaadoome Davids Konungs um̃ Uppriſu og Uppſtigning DRottens JEſu, ſeigiande: Ecke er David uppfaren̄ i Himenen̄, er han̄ ſeiger ſiaalfur: DRotten̄ ſagde mijnum DRottne, ſit þu mier til hægre Handar, þar til eg legg Ovine þijna til Skara Foota þier. Vite þvi allt Jſraels Hws fyrer vijſt, ad Gud hefur giort han̄ ad Chriſte og Herra þen̄a ſama Jeſum er þier Kroſſeſtud; Og ad þeſſe ſie Meiningen̄ i Ordum Drottens, vottar þad ſem hier epterfylger: Og epter þad ſiaaed þier mig ecke. Ad ſon̄u ſaau han̄ Læreſveinarner epter han̄s Uppriſu, en̄ ecke med ſomu Aſijnd og aadur, ecke i Pioons Mynd, helldur ſo ſem ein̄ Sigurvegara, ecke ſo ſem þeir ſaau han̄ i Grasgardenum bunden̄ og ſiotradan̄, helldur Einglunum lijkan̄, þar han̄ gieck in̄ ad luktum Dyrum til þeirra, Joh. 20. Ecke ſo ſem eina Bolvan a Kroſſen̄ uppheingdan̄, Devt. 21. helldur uppriſen̄ af Daudum, ad Daudan̄s Pijnu uppleiſtre. Allt þetta vottade han̄s Riettlæte og Sakleyſe, þvi þad var Omøgulegt, ſo ſem Petur ſagde, ad han̄ kyn̄e af Daudanum hallden̄ ad verda, Act. 2. En̄ allra hellſt meinar Drotten̄ hier ſijna Himnafor, ad þeir mundu han̄ ecke ſiaa wr þvi, ad han̄ giordeſt fyrer þeim Oſijnelegur, og Skyed took han̄ burt fra þeirra Augum, Act. 1. Og er nu af þeſſu ollu Riettlæte Drottens ſan̄beviſad fyrer Vitnisburd H. Anda, ſem ſaam Dogum þar epter kom yfer Poſtulana med ſijnelegum Guds Krapte, ſo ad þeir Tungur toludu, Dioſla wtraaku, løgdu Hendur yfer Siwka og þeim batnade, ſøgdu fyrer Ovordna Hlute, ſo ſem han̄ aadur fyrer ſagde og ſeiger berlega hier i Gudſpiallenu med þeſſum Ordum: Nær ed ſaa San̄leikſins Anden̄ kiemur, þa mun han̄ kien̄a ydur allan̄ San̄leik, þvi han̄ talar ecke af ſiaalfum ſier, helldur hvad han̄ heyrde, þad talar han̄, og hvad epterkomande er, þad kun̄giorer han̄ ydur, han̄ ſame mun og vegſama mig, þvi af mijnu mun han̄ þad taka og kun̄giora ydur. Hvad ſijneſt ydur B. M. Er ecke þvilijkt ad ſan̄færa Heimen̄ um̃ Riettlæte Drottens Jeſu? Og af þeſſu Jeſu Chriſti allra helgaſta Riettlæte hanger vort Riettlæte, eg meina þad oſs tilreiknad verdur, þvi þad er Raunar han̄s Riettlæte, og þar fyrer heyrer oſſ og ſo til þetta Embætte H. Anda eige ſijdur en̄ þeim ſem lifdu a Poſtulan̄a Dogum: Og byriar oſs hier fyrſt ad athuga þau Ord er han̄ talade til Læreſveinan̄a, ſkom̄u ſijdar, Joh. 16. Jn̄an̄ lijtels Tijma munud þier ecke ſiaa mig, og aptur Jn̄an̄ lijtels Tijma munud þier ſiaa mig aptur, þvi eg fer til Fodurſins. Af hverium Ordum þad audſært er, ad Drotten̄ kallar ſijna Pijnu, ſin̄ Dauda, ſijna Greptran og Uppriſu i þeſſum Stad, ſijna Burtfor til Fodurſins, aaſamt Himnaforen̄e.

Nu er þad ollum Mon̄um auglioost, ad Riettlæte ſyndugs Man̄s er i þvi foolged, ad Chriſtur er fyrer oſs daaen̄, uppriſen̄ og til Himna faren̄: Þvi ſeiger og Paall, ad han̄ ſie daaen̄ fyrer vorar Synder, og uppriſen̄ oſs til Riettlætis, Rom. 4. En̄ forgiefens være han̄ daaen̄ og uppriſen̄, være han̄ ecke til Himna faren̄ og ſetſtur til Kraptarens hægre Handar til ad bidia fyrer oſs, hvadan̄ han̄ og hefur ſent oſs ſin̄ Anda ſa ed Trwna i oſs verkar, fyrer hveria Maduren̄ alleina verdur Riettlaatur fyrer Gude, Rom. 3. Allt þetta kien̄er han̄ beſt ſiaalfur med ſaam Ordum, Luc. 24. er han̄ ſagde vid Læreſveinana

nana under sijna Himna-For: Svo ër þad skrifad og so byriade Christo ad lijda og uppriijsa af Daudum aa Pridia Deige, og predika læta i sijnu Nafne Ydran og Syndaña Fyrergiefning hiaa ollum Pioodum, og kiemur þesse Partur Embættis H. Anda miog vel samañ vid hiñ Fyrra, þviad i Peckingu Syndareñar er Ydraneñ foogeñ, eñ Riettlæted i Fyrergiefningu Syndaña, og þvi vil eg taka mier hin gledelegu St. Pauls Ord i Muñ um þetta Efne, er hañ seiger: Rom. 8. Hver vill æsaka Guds Utvallda? Gud er sa sem Riettlæter, hver er sa ed fordæme? Christur er sa sem dæeñ er, Jaa, eñ framar uppriseñ, hver eiñig er aa hægre Hond Gude, sa eiñig er Medalgaangare fyrer oss. Sie þvi mitt Riettlæte ecke betra eñ Nidlags-Fat, Es. 64. Guds heilagur Ande hefur sañfært Heimeñ, sañfært Logmaaled, sañfært Diofuleñ, jaa, sañfært mijna aangrauda og sturlada Samvitsku, sem klagar mig um Fiollda miña Synda Daglega, hañ hefur sañfært þau seige eg um JEsu Christi Riettlæte, sem vorded er mitt, þvi hañ er Jehova vort Riettlæte, Jer. 23. og bæde mier og ollum stoor Syndurum af Gude giefeñ til Riettlætis, til Helgunar og eilijfrar Endurlausnar, 1. Cor. 1. Hafe Adam forþienad med hiñe fyrstu Synd ad verda wtrekeñ wr Paradys med sijnu Raanglæte, hafe hañ lokad heñe aptur epter sier og ollu sijnu Afkvæme; Hafe eg hañs syndugur Nidie fylgt honum epter i Raanglætenu, so þar er eckert nema Fordæmañlegt i mier, þad eg hefe af hinum fyrra Adam medteked, hvern Lucas kallar Guds Son, Luc. 3. eñ giorde bæde sig og mig og allt sitt Hyske ad Diofulsins Bornum fyrer Ysertrodsluna, þa sañfærer þo Guds goodur Ande mig um þad, ad hiñ eilijfe Guds Sonur, hiñ añar Adam, sem ër DRotteñ af Himne, 1. Cor. 15. hver ad hefur Davids Lykil, og upplijkur so eingeñ kañ aptur ad læta, Apoc. 3. Hañ hefur bæde mier og ollum þeim upploked Rijke Himnaña, sem med Angre sijns Hiarta skrijda ad Footum hañs og seigia: Fader, Eg hefe syndgast i Himeneñ og fyrer þier, Eg em ei verdur ad kallast þiñ Sonur, gior mig svo sem eiñ af þijnum Leigu-Moñum, Luc. 15. Hverier eru mijner Oviner? Hvar eru mijner Aklagendur? Pad er Logmaaled, þad er Heimureñ, þad er Diofulleñ, þad er mijn eigeñ Samvitska, eg Ottast þa ecke, þegar Drotteñ er mier Naadugur fyrer mijns Endurlausnara Riettlæte. Peir eru Bodlar Guds nær hañ er reidur, eñ þeim sem i Jesu Christo er vid hañ sattur og kvittur, gieta þier eckert Mein uñed, ecke Logmaaled, þvi hañ er komeñ Logmaaled upp ad fylla, Matth. 5. Ecke Heimureñ, þvi hañ seigest hafa Heimeñ sigrad, Joh. 16. Ecke Diofulleñ, þviad Hofdinge þessa Heims er dæmdur, Joh. 14. Ecke mijn Samvitska, þvi Johañes seiger, ef ydar Hiarta fordæmer ydur, þa er þo Gud meire ydar Hiarta, 1. Joh. 3. Og Petur seiger um Skijrnena ad hun sie Sattmaale goodrar Samvitsku, 1. Pet. 3. Pott eg hafe hañ ysertroded, þa veit eg þo ad hañs Blood er wtruñed i Skijrnar Saeñ sem mig Overdugañ Præl hefur elskad meir eñ siaalfañ sig. Jesus er bæde Gud og Madur, Guds Eingieteñ Sonur og þo Davids Sonur, Matth. 1. Par sie eg Gud hefur straffad a Gude mijnar Synder, og þañ Mañ og miñ Broodur epter Holldenu, i hvorium ad bijr oll Filling Guddoomsins Lijkamlega, Col. 2. Hefur hañ ad afrekadre miñe

Endur-

Endurlausn sett sier til hægre Handar ; Þar fyrer gietur hañ ecke straffad hans Riettlæte a mier, hvers Rææanglæte hañ straffade a hønum, þegar hañ giordest Bølvan fyrer mijnar Synder, Gal. 3. Sem eilijfa Bølvan forþienad hefe.

Gud hefur alldrei uñed meira Frægdar-Verk, helldur eñ þa hañ leyste oss ÿnduga Orma wr eilijfu Bañe. Odrum Siñum hefur hañ ætt ad skipta vid þad sem eckert var, so sem þegar hañ giørde Himen og Jord af eingu Efne, Gen. 1. Edur vid Skiepnur sijnar, so sem þegar hañ liet Soolena standa kyrra, Jos. 10. Klauf Hafed i sundur, Exod. 14. Sende Plaagur yfer Egyptaland og añad þvilijkt, eñ i vorre Endurlausn ætte hañ ad bijta vid siaalfañ sig og sitt Riettlæte, hveriu eige maa raska, þvi er eg þess fulløruggur, ad hañ lætur ecke svoddañ Stoorvirke til O-nijtes verda aa þeim sem treysta aa Forþienustu hans Eingietens Sonar þoott ad synduger sieu, þviad ÿnduga og ecke Riettlaata er hañ komeñ ad kalla til Ydranar, Matth. 9. Hvad skulum vier þa hier til seigia seiger Paall, Rom. 6. Skulum vier dvelia i Syndunum, so ad Naadeñ yfergnæfe? Fiærre sie þvi. DRotteñ seiger hier i Gudspiallenu, ad heilagur Ande mune sañfæra Heimeñ um Doomeñ, af þvi ad Hofdinge þessa Heims sie dæmdur. Hver ad sie þesse Hofdinge, er audvitad, þad er Satan, hver hiñ same kallast Diøfla Hofdinge, Matth. 12. Eñ þar fyrer kallast hañ so, ad Heimureñ liggur i hinu Vonda, 1. Joh. 5. Eñ hañ er alls Ills Høfundur, hønum þioonar mykell Herskare i Heimenum, allra hellst Mañeskiañ med adskilianlegum Syndum og Glæpum, so ad hañ er megtugur i Bornum Vantrwareñar seiger Paall, Eph. 2. þad er i Heimsins Bornum, hañ er dæmdur, Toñ fyrer Toñ, Auga fyrer Auga seiger Logmaaled, Levit. 24. Satan var øll Orsok i þvi ad Christur var deyddur, Kvaleñ, Hwdstryktur, og mætte Helvijtis Pijsler þola, er Syndeñ hafde tiluñed ; Þar fyrer er hañ dæmdur til Myrkraña Hleckia eilijflega i Helvijte, 2. Pet. 2. Hañ er dæmdur, þad er sigradur og wtrekeñ, so seiger Drotteñ hiaa Joh. 12. under sijna Pijnu. Nu er Doomur Heimsins, nu mun Hofdinge þessa Heims verda utsnaradur. Þad er alkuñugt hversu ad Satan drottnade i Verølldeñe ædur eñ Jesus kom i Heimeñ, jaa, ædur eñ hañ sigrade Diofuleñ a Krossenum, hversu ad øll Lond voru full af hiñe verstu Afgudadyrkan, og siaalfre Guds Pioonustu a medal Israels Barna hafde hañ so spillt, ad þegar hañ sem Logmaaled hafde wtgiefed kom i Heimeñ, hañ þeckte ecke Guds Logmaal hiaa sijnu Foolke, þar fyrer klagar hañ, Marc. 7. seigiande epter Esaja: Þeir dyrka mig forgiefens er þeir kieña þañ Lærdoom sem eru Maña Setningar, þvi þier gaanged fram hiaa Guds Bodordum, og hallded Maña Setningar; Þvott Bikara og Kiera, og margt añad þvilijkt giøred þier. Eñ þegar Guds Ande var uthelltur yfer allt Holld, so sem Joel hafde fyrer spaad, Joel. 2. þa urdu hier a snogg Umskipte, so sem Lucas skrifar i Postulaña Giørningum, 2. So hefur nu Drotteñ Jesus utreked Diofuleñ ur sijnu Rijke med Guds Fijngre, Luc. 11. sem er H. Ande, vordeñ siaalfur Hofud alls Hofdingiadæmis, og hefur flett hiñ sterka Hervopnada ollum sijnum Herklædum a hver hañ treiste, Matth. 4. So Diofulleñ hefur siaalfur naudugur bored Vitne um hans Almætte og Gud-

dooms Krapt, þvi lijste hañ medal añara af Muñe Stwlkuñar sem rañ epter þeim Pal-le og hañs Forunautum i marga Daga, og hroopade: Þesser Meñ eru Þioonar Guds hiñs hædsta sem boda ydur Veg Velferdareñar, Act. 16. Þañeg at Dioful-leñ sialfur ofañ i sig allar Gudlastaner siña Verkfæra. Og þegar þeir flettu hiñ H. og Riettlaata sijnum Klædum, og heingdu hañ nakeñ uppa Tried, þa hefur hañ under eins afklædt Hofdingia-Dæmeñ og Magtar-Volldeñ, og þau opeñberlega til Skodunar framleidt, Col. 2. hroosande Sigre yfer þeim a Krossenum. Og um þeñañ Doom sem nu þañig er yfer Dioflenum geingeñ, sañfærde Guds H. Ande Heimeñ, ecke einasta þa Ogudlegu sem mattu þreifa a slijku, helldur og alla þa sem hañ umsnere til Hlijdnes Christo og giorde honum Þioonustu-bundna, og þad sama verkar hañ eñ nu i Dag i Guds H. Orde, þegar þad er hreint og klaart, og med Alvoru nockurre og Nokseme kient og predikad, þvi jafnvel þott ad Diofulleñ sie bundeñ, þa lætur hañ þo ecke af ad skioota sijnum Ørvum a Guds Her. Þar fyrer Christner Meñ, fyrst ad vor Konungur hefur so mikeñ Sigur uñed a Dioflenum, og so Vegsamlegañ Doom yfer honum feinged, þa laatum oss ecke þa Skom henda ad vier yfergiefum Hertoga Lijfsins, eñ gaungum i Sid med Fiandanum aptur, edur þioonum honum framveiges i Syndeñe og Ogudlegu Athæfe a moote Samvitskuñe; Verum miñuger þess Eids er vier soorum hinum lifanda Gude i Skijrneñe, ad vier jaatudum honum og ollum hañs Stoormerkium, eñ afneitudum Fiandanum og ollum hañs Svikum og Vielum. Ecke hefur Guds Sonur þeña dijra Sigur uñed fyrer sialfañ sig; Þeirrar haaleitu Guddoomsins Þreñingar Oraskañliga Riettlæte var fullnægt fyrer hina fyrstu Synd Diofulsins, þegar hañ var wtsnaradur af Himne. Gud took Riett siñ af honum fyrer sialfañ sig i eilijfum Kvolum, fyrer oss synduga Orma og Guds Ovine er þesse fræge Sigur uñeñ, sijnu Lijfe, siñe bitru Kvol og Dauda hefur hin eilijfa Giæska til þess kostad ad faa Herleidinguna ad Herfaange teked, Eph. 4. og oss Sigureñ giefed, med þessu dijrmæta Lausnar-giallde hefur hañ oss heilagañ Anda afrekad, til ad kieña oss ad þeckia Syndena, ad þeckia hid saña Riettlæte sem er af Trwñe, og til ad endurnya vor Hugskot, so ad vier gietum ef vilium Gude þioonad.

Verum þvi eige so Opacklaater edur sialfum oss vonder, ad vier slockvum H. Anda, 1. Tess. 5. med vijsvitande Glæpum og Illgiordum i giegn vorum Frelsara, sem oss hefur so dijru Verde keypta, og þar hañ hefur wthellt honum i vor Hiortu fyrst i Skijrneñe, sijdañ Daglega naalægt i sijnu H. Orde, ef vier forsmaaum þad ecke, þa seigium ecke ad þad sie oss Omogulegt Gude ad þocknast, 1. Cor. 3. Þvi hañ kañ alla Hlute framar ad giora, eñ vier kuñum ad hugsa edur mæla, þar sem hañ fiñur goodañ Vilia. Þad er Slægd Diofulsens, ad hañ breiter vid oss eins og þeir sem Moises giorde fra sier iñ i Canaans Land, þeir sogdu illa af Landenu, Num. 13. So breiter og Satan, hvar sem hañ hefur vaned Hollded a sijnar Kræsingar, þad eru Skañer og Løster, ad hañ kallar þad Omogulegt Gude ad þocknast, þar hañ sie eiñ straangur Herra, sem ad uppskiere þar hañ ecke saade, Luc. 19. Þad lijgur þu Satan, þvi fyrer utañ þad ad allt

allt hvad vier giorum er ecke utañ Haalfverk sem Postuleñ vottar, 1. Cor. 13. og verdur þad so af Gude þeiged; Pa styrker Andeñ vorn Vanmaatt seiger Paulus, Rom. 8. Og hañ bregdst alldrei þessum sem bidia um hañs Adstod, og allt hvad vier giorum gott, ef so maa nockurt heita, af þvi vier giorum, þad er hañs Verk i oss, hañ verkar þad ad Guds Bodord eru eige þwng, 1. Joh. 5. Hvar fyrer? Þviad Elska Guds er wthellt i vorum Hiortum fyrer H. Anda sem oss er giefeñ, Rom. 5. Hañ giorer Christi Ok sætt, og hañs Byrde lietta, Matth. 11. Hvar fyrer? Þviad Elskañ til JEsum yferviñur alla Hlute, og þad er eins og St. Paull seiger: Eg formaa alla Hlute fyrer hañ sem mig maattugañ giorer Christum, Phil. 4. J Christelegu Lijferne er myklu meire Glede og Unadsemd, jafnvel i þessum Heime, helldur eñ i allskyns Fullsælu Veralldareñar; Eñ ef vier eige til þessa fiñum, þa velldur þad þvi, ad Vane Syndareñar er allt ofrijkur i oss vordeñ; Reynum til fyrst og tokum til ad beriast Kallmañlega, Siaaum til hvert vier ei fiñum Adstod H. Anda, og þegar vier fyrer Guds Naad hofum yferuñed, hvad aan alls Efa skiedur ef vier leggium nockurn Hug aa vort Maal, þa muñum vier ecke vilia umskipta þóott allur Heimureñ i Bode være, og kalla Strijded lijtelsvert hiaa þeirre Glede er vier fiñum i Vinaattu Guds, og i goodre Samvitsku, eñ þad maa eige undañdraga Christeñ Madur. Tef ecke ad snwa uñ til DRottens, seiger hiñ gamle Syrach. 5. Cap. og skioot þvi ecke aa Frest Dag fraa Deige. Giorum oss vidskila Ogudlega Verolld þessa og heñar Athæfe, strax sem Andeñ kallar til vor af Opeñberingar Bookeñe, seigiande: Gaanged wt af heñe mitt Foolk, ad þier verded ecke Hluttakande i heñar Syndum, og medtaked af heñar Plaagum, Apoc. 18. Og þetta lætur Gud aa hverium helgum Deige klijngia fyrer vorum Eyrum. Pegar Loth fordum Daga tafde ad gaanga wt af Sodoma, þa took Eingelleñ i Hond honum, og droo hañ haalfveigis naudugañ wt þadañ, so ad hañ ecke tijndest i Baalenu med odrum, Gen. 19. O! hversu opt tekur hiñ Naaduge Gud i Hond vora med Krosseñum, med Epterdæmunum, med hinum straungu Logmaalsins Hootunum, og dregur oss nauduga wt af vondre Verolldu þessare, ad vier ecke fyrerforunst med heñe. Loth beidde Leifis ad hañ mætte bwa i Zoar sem var naalæg Sodoma, Gen. 19. eñ hañ tafde þar ecke leinge, hefur og ecke þorad Sokum þess hrædelega Straffs, er kom yfer hinar Borgernar. Gior slijkt hid sama Barn Guds, þegar þu ert Einusiñe fyrer Guds Naad wtgeingeñ fraa Heimenum, sem er riett ein Sodoma, þa stadnæmst ecke i Naagreñenu, þad er, kappkosta ad deyda alldeilis hinar fornu Syrnder; Rek wt Ambaattena, Gal. 4. þad er syndumspillta Naatturu med Syne heñar, vondum Vana, ad so myklu Leite sem þier er mogulegt. Drep hiñ gamla Mañeñ, so ad Christur meige i þier lifa, añars er hætt vid, ad þoott Zoar sie lijtil, þa kuñe hun ad verda ad Sodoma fyrer Naagreñis Saker, og þig meige aptur laanga til Kiot-Katlaña i Egyptalande. Og hefe eg nu so talad uñ þetta þrefallda Embætte H. Anda, hvad eg hygg Guds Orde samhlioodavera, og under þvi er faleñ allur vor Christeñdoomur, sem er i Fyrstu ad þeckia Syndena til ad ydrast. JEsu Christi fullkomna Riettlæte til þess ad trwa ad oss verde hun

fyrergiefen̄. Og Doom Andskotans til þess ad afneita honum og øllu han̄s Athæfe, og hænger þetta so hvert af ødru, ad eckert mæ an̄ars missa, ef vor Christen̄doomur æ fullkomen̄ ad vera. En̄ þu vor Gud sem rijkur ert af Nææd, kien̄ þu oss ad þeckia Synder vorar, og ad ydrast þeirra af øllu Hiarta, og nær þu reiser oss æ Fætur aptur wr voru Dupte og Øsku, med Trwn̄e æ þin̄ Eingieten̄ Son, þa giør oss hinar fyrre Synder so leidar, ad vier stuggum vid þeim so sem an̄are Opeckt, en̄ kien̄ oss ad lifa Sparsamlega, Gudrækelega og Riettferduglega i Heime þessum, ad vier mættum Ostraffanleger finnast i Tilkomu JEsu Christi vors Frelsara, og af honum in̄leidder verda i hid fagnadarsæla Lambsins Brwdkaup. Gief oss þar til þin̄ H. Anda Nææduge Fader, fyrer þan̄ sama þin̄ Eingieten̄ Son JEsum Christum, Amen.

Fimta Sun̄udag epter Pæska.

Gudspialled, Joh. 16. Cap.

OG JEsus sagde til sin̄a Læresveina: San̄lega, San̄lega seige eg ydur, Hvørs þier bidied Føduren̄ i mijnu Nafne, þad mun han̄ giefa ydur. Hijngad til hafe þier Einskis beded i mijnu Nafne; Bidied, þa munu þier medtaka, so ad ydar Fognudur sie Fullkomlegur. Þetta hefe eg talad i Ordskvidum til ydar, sa Tijme kiemur, ad eg tala eige leingur i Ordskvidum til ydar, helldur mun eg kun̄giøra ydur Open̄berlega af mijnum Fødur. A þeim Deige munu þier og bidia i mijnu Nafne. Og eige seige eg ydur, ad eg mune bidia Føduren̄ fyrer ydur, þviad sialfur Faderen̄ elskar ydur, af þvi þier elsked mig, og trwed þad, ad eg sie af Gude wtgeingen̄. Eg em af Fødurnum wtgeingen̄, og komen̄ i þen̄an̄ Heim. Eg fyrerlæt og aptur þen̄an̄ Heim, og fer til Fødursins. Og han̄s Læresveinar seigia þa til han̄s: Siææ, nu talar þu Berlega, og mæler øngva Ordskvidu. Nu vitum vier, ad þu veitst alla Hlute, og þu þarft eige ad nockur spyrie þig. Fyrer þad trwum vier, ad þu siert af Gude wtgeingen̄.

Exordium.

DROTTENN Gud þin̄ er Ein̄ Fortærande Elldur, sagde Moyses Fordum Daga vid Israels Sonu, Devt. 4. Kvijda mætte Ein̄ Aumur Syndare fyrer, sem eckert an̄ad giører en̄ ad forþiena Daudan̄, ad koma fram̄ fyrer so Dijrdarfullan̄, so Ognarlegan̄ Gud, hvers Reide ad bren̄ur yfer þeim sem han̄ hatar, allt til nedsta Helvijtis, Devt. 32. Hverneg mun Eitt Hææsm-Stræ, Ein Vatns-Boola kun̄a ad bwa vid svoddan̄ ein̄ Fortærande Elld, þa skulum vier fram̄ fyrer han̄ koma, þvi, hver vill dyliast fyrer han̄s Auglite? Nu þvott ad þad Vitan̄legt sie, ad vorar Synder adskilie millum vors Guds og vor, Esa. 59. Þa hroopade þo Fader Myskun̄semdan̄a: Kvomed til mijn aller þier sem Erfided og Þwnga erud þiææder, Eg vil Endurnæra ydur, Matth. 11. Hvar fyrer þvott ad Gud sie Ein̄ Fortærande Elldur, sem Paulus

us ad Orde kiemst, Hebr. 12. Pa meigum vier jaata þad um oss satt ad vera er hañ skrifar Gydingum til i sama Brefe og sama Cap. Pier erud komner til Fiallsins Zion, og Borgar Guds Lifanda Jerusalem hiñar Himnesku, og til margra Þusunda Einglaña, af hverin vier siaaum hvad miked oss er veitt i Christo JESU DRottne vorum, ad vier sem fiærre vorum, hverra Fedur ad vorn aan Guds i Heimenum, Eph. 2. Vier erum fyrer hañ vordner Guds Heima-Meñ, og vor Borgar-Riettur er a Himnum, so sem Paall seiger, Phil. 3. Eñ med hverin Moote saaum vier þa Saurugar Mañeskiur hellst nærre komed þessum Guddoomsins Dijrdar-Liooma sem ad bijr i þvi Lioose sem eingeñ fær til komest, 1. Tim. 6. Pad skiedur i hañs H. Orde og Sacramentunum, eñ ecke sijdst i eiñe Audmiwkre Christens Mañs Bæn, þar hiñ Vesæle talar vid hiñ Volldugа, hiñ Lijtlaatе vid Doomarañ, Prælleñ vid Herrañ, Eiñ Syndugur Ormur vid Himens og Jardar Skapara, So sem þa Madur vid Mañ talar, og Eiñ Vinur vid añañ, Exod. 33. Hvar eiñ Harmþrwngeñ og Sundurkrameñ Ande þreinger sier i giegnum Skijeñ med Oumræddelegum Andvarpunum fram fyrer Guds Tignar-Stool i Himnenum, og verdur af hønum Bænheyrdur, so ad Himnarijke lijdur Ofrijke, Matth. 11. Og til þessa Samtals bijdur oss nu hier i Dag Eingell hiñs mykla Raads, þar hañ seiger hier i Gudspiallenu: Sañlega seige eg ydur, Hvers þier bidied Fødureñ i mijnu Nafne, þad mun hañ giefa ydur. Eñ hier er nockur Vande a, B. M. sem er, ad vier høgum so Bæneñe, ad vier sieum visser um Bænheyrsluna, og fiñum til heñar, (þvi hañs Fyrerheit bregdast alldrei). Og þvi vil eg nu tala nockud þar um a þessu Stundarkorne, hverneg Bæneñe eige haattad ad vera, og er sierdeilis i þvi Tveñt ad athuga, sem er, 1. Ad hun sie Heit og Alvarleg. 2. Ad hun framkome af Trwudu Hiarta. Eñ hañ sem alla Hlute kañ framar ad veita, eñ eg kañ fyrer ad mæla, Hañ styrke oss hier til med Raad sijns Anda, fyrer JEsum Christum, Amen.

Utleggingeñ.

ÞEgar vier vilium Offra Gude Bænum vorum og Packargiordum, þa hugleidum fyrst allra, hversu skielfeleg Haattign þad er, sem vier komum fyrer, sem er Konungur Konungaña og DRotteñ DRottnaña, 1. Tim. 6. Sa ad er allrar Verallдareñar Doomare, Gen. 18. og i hvers Augum ad Himnaña Himnar eru ecke hreiner, Job. 15. So langt er fra þvi, ad nockurt Saurugt meige nærre hønum koma, þegar hañ reidur er, eñ vier erum aller so sem sa Ohreine, seiger Esajas, 64. Cap. og jafnvel vort Riettlæte er so sem Ridlags Fat. Hvad hellst sem ad snerter þetta Fiall, þad skal Dauda deya, þar skal eingeñ Hønd snerta þad, añars skal þad grijtast edur i Hel skoted verda, hvert helldur þad er Madur edur Kvikinde, sagde DRotteñ fordum vid Moysen, under þad hañ utgaf sitt H. Løgmaal aa Fiallenu Syna, Exod. 14. So hrædelegt, so Ognarlegt er hañs Tignarvellde þegar hañ vill þad sijna. Nu vilium vier seigia ad hañ sie blijdkadur fyrer Sonarens Forþienustu sem satt er, eñ þess er ad giæta B. M. ad þeim einum mun hañ blijdlega taka, sem fyrer Christi Blood fram koma, eñ þeim einum mun Christi Blood og hañs Forþienusta þar til gagna, sem heñar leita med Angradu og sundurknosudu Hiarta. Laat þier þvi til Hugar koma syndugur Madur, þegar þu fellur fram fyrer Gud i þijnum Bænastad, hvilijkur Haaske þad sie ad koma nærre þessum breñanda Ellde, nema þu aadur so tilreiddur siert, ad þu faaer hañ slocktañ med Taarum þijns Hiarta. Þegar þu hefur nu Jhugad hvilijkur ad Gud sie, og hversu reidur syndsamlegu Athæfe, þa athuga hvilijkur ad ert sialfur þu, Molld og Aska, so sem Abraham sagde, Gen. 18. Gieteñ og fæddur i Syndeñe, Ps. 51. Og af

Nætturuñe til Reideñar Barn, Eph. 2. Ad soñu Endurfæddur i Skijrneñe fyrer Christi Blood og Guds Vinur kalladur. Eñ hversu opt hefur þu nu rofed þiñ Skijrnar Sættmæla, og ecke loked þijn Sære hinum allra Hædsta? þu hefur vered bueñ til ad giora allt þad sem hañ hefur bañad, og nærsta tregur til ad framkvæma þad hañ boded hefur, og hafe Guds Naad verkad nockud gott med þier, þa hefur þad þo af þiñe Hende vered Ofullkomed, og gietur eingañ Vegeñ stadest i hañs Auglite sem er fullkomeñ og heilagur, so lengt er fra þvi ad þad meige sambiooda þvi illa sem þu giort hefur, edur afplana þad, þvi þu giorder þo eckert añad eñ þad þu ætter ad giora, Luc. 17. Og er þo vel ef þad so er, þegar þu hefur hvad bestur vered, eñ reikna nu upp med sialfum þier allt Ydiuleyse i Guds Vijngarde, alla Hiegoma Panka, oll Onytiu Ord fyrer utañ Stoorglæpena; Ogudlegañ Verknad, Ord og Hugsaner, og þoott ad Guds Reide og hañs Doomur sie eñ nu ecke felldur yfer þijnar vidurstyggelegar og Klækiafullar Athafner, þa er hañ ecke þier lijkur þott hañ siae þad og þeige, Ps 50. Helldur er þad añadhvert ad hañ med Poleñmæde siñe vill draga þig til Ydrunar, Rom. 2. Ellegar og ad hañ lætur þig vaxa til Kornskierutijmans, þar til þu æsamt hinu Illgresenu verdur upphoggveñ og i Elld kastadur, Matth. 13. Til ad giallda honum þar, med eilijfum Pijslum, þad sem þu ecke villder luka honum hier i Naadeñe med Angre þijns Hiarta, og Aflæte vondra Verka a medañ þar sagdest eñ þa i Dag, Ebr. 3. Ber nu allt þetta samañ vid hañs Guddoomlega Hætign, nær þu villt bidiast fyrer, hversu hañ er volldugur eñ þu vesæll, hañ heilagur, eñ þu allur i Synd, hañ hreiñ eñ þu hefur saurugar Varer; Og þegar þu þetta giorer med Athygle nockurre, þa er lijklegt ad þier mune helldur eñ ecke reña i Skap vid sialfañ þig, ad þu syndugur Ormur hefur so moodgad hañ a hvers Footskør þu liggur, og Valld hefur til ad spyrna þier med Lijfe og Saalu ofañ i eilijfañ Elld, Matth. 10. Og framar þessu, þa hugleid hañs Giæsku vid þig framkomna, þvi ad þu Ottast alleina hañs Magt og Vellde, þad er Præls Otte eiñ, er jafnvel Dioflarner hafa og skielfast þar af, Jac. 2. Eñ þott hañ sie ecke Onijtur Mañenum sem alltijd æ apturkvæmt til Guds, ef hañ ydrast og er i þvi ollu betur vared eñ Dioflunum, þa er hañ þo ecke einhlijtur til Sæluhialpar, þvi Meñ eiga ecke einungis ad Ottast Gud, helldur ad elska hañ eiñeg, og kiemur Otteñ hellst af Ihugan hañs Mættar og Riettlætis, eñ Elskañ af Tilfiñingu hañs Giæsku.

Vilier þu þvi audmykia þig fyrer honum wt af Hiarta i Bæneñe, þa læt þier i Hug koma, hvilijkur þu varst þegar þier var kastad iñ i Heimeñ so sem odru Hræe, I Andlegañ Mæta daudum i Uppruna Syndeñe, og hverneg hañ hefur þig med Vatne og Anda Endurgieted i Skijrneñe, Joh. 3. Til eiñar lifande Vonar, 1. Pet. 1. Og giort þar vid þig Sættmæla goodrar Samvitsku, 1. Pet. 3. Eg vil eige fæ mier þad til Orda hversu ad hañ goodur er, og ad hañs Myskunseme varer Eilijflega, Ps. 118. Og ecke einasta fæder allar lifande Skiepnur, Ps. 145. helldur og Mañeñ, hvor ed af sialfum sier til er hiñ allra verste og Opæcklætaste af ollum Guds Handaverkum sem hañ er yfer skipadur. Og þott ad vier allt þetta heimtum af honum, so sem med Sialf-

Skylldu, og moglum þegar nockud kañ ad breſta, þa miñeſt hañ ecke aa vorar Illgiord-
er, ecke aa þa Glæpena ſem ad hañs Eingieteñ Son kvaled hafa, helldur aa ſijna myklu
Myſkunſeme ſem vered hefur i fraa Upphafe, Pſ. 25. og aalijtur Forþienuſtu Sonar-
ens, hveria Syndareñ þo marg opt forſmaaer, og ſvipter oſs ecke i burtu midt i voru O-
gudlegu Athæſe, til þeſs ad hañ faae dreiged oſs til Ydranar, jaa, ſparar margañ þañ
ſem hefde forþienad ad eiga Saalu Fielag med Core Datan og Abiram, hveria Jord-
eñ ſvalg i ſig lifande, Num. 16. af þvi þeir forſmaadu hañs Bodord. Laat þeſſa O-
uñrædelega Giæſku þijns Skapara ſmellta þitt Hiarta, nær þu kiemur frañ fyrer hañ
ad bidia þier Fridar af honum er þu ſo ſtoorkoſtlega hefur til Reide reitt, og Daglega
moodgar, og halltt þad fyrer vijſt, ad þu muner Erindeslaus fara, uñ hvad hellſt ſem
þu bidur, nema þu fyrſt af Alvoru bidier uñ Kvittun Syndaña, þvi hier uñ maa eg
ſeigia þad ſem hañ ſagde er blindur var boreñ og JEſus læknade, Joh. 9. Eg veit ad
Gud Bænheyrer ecke ſynduga, og meinte hañ þar med Heidingia og Ogudlega Meñ.
Eñ hvad ſkulum vier ſeigia? Þar er eingeñ Chriſteñ ſo heilagur, ad hañ ſie ecke Heid-
ingium verre, nema hañ þigge Kvittun Syndaña af Gude med ſañre Ydran, þvi hañ
veit Veigeñ til Lijfſins og geingur hañ ecke, Luc. 12. DRotteñ hafde þañ Formaala
fyrer þeim Haalfviſna er þaade Heilbrygde Lijkamans af honum: Þier eru þijnar
Synder fyrergiefnar, Matth. 9. Eñ myklu ſijdur meigum vier odlaſt Lækning Saal-
areñar nema vorar Synder verde i burtu teknar. Og þeſſar Hugreñingar ættu nu ad
bleita vor Hiortu fyrer Gude, þegar vier offrum honum vorum Bænum, ſo ad ecke hen-
de oſs þad ſem David bidur hinum Ogudlega, Pſ. 109. Ad hañs Bæn verde ad
Synd, hvad þo aan Efa ſkiedur, nær vorar Bæner eru eige nema Flapur Muñſins, og
ecke af Root Hiartans. Eg vil eige uñ þad tala hvada Þorf ad Syndareñ hefur aa
ad bidia Gud. Vitum vier ecke ad allar vorar Lijfs og Saalar Heiller þær haaunga
alleina af hañs Myſkunſeme? Hvad er Madureñ? Ein Vatns-Boola, ein Gufa er
ſieſt uñ Stundarſaker og hiadnar ſijdañ, Jac. 4. Eñ hve myklum Haaſka er þeſſe
Vatns-Boola, þeſſe Reikur underorpeñ? Þar er ecke ſo veſæl Skiepna i Heimenum,
ad eige kuñe hun ad viña oſs Mein, nema Gud ſæe fyrer Raade voru: Ein Mijfluga
kañ ad taka af oſs Lijfed, þad vier Etum og Dreckum kañ ad ſaalga oſs ef til vill, eñ hvad
vilium vier þa tala uñ hina megtugu Ovine Saalna vorra, Diofuleñ ſem er Þuſund
Viela Smidur, Heimeñ ſem er hañs Eyrends-Reke og vort eiged Holld, hvers Gyrnd-
er ad i moote Saaluñe ſtrijda, 1. Pet. 2. Hverneg kuñum vier þeſſum ad veriaſt ne-
ma med Bæneñe? Vier ſiaaum þad aa hinum Bænarlauſu, hveria Gud hefur yfer-
giefed i fraaleitt Siñe, og einſkis ſvijfaſt ad giora Gude aa moote, ſleppande Taumnum
vid Andſkotañ, Heimeñ, og ſitt eiged Holld, leifande þvi ſijnar Gyrnder ad rækia, Rom.
13. Þar til þeir munu uñ ſijder af þvi Skadſemd, jaa, eilijfa Fyrerdæming uppſkie-
ra, Gal. 6. Og þvi munde Endurlauſnareñ leggia ſo rijkt aa vid ſijna Læreſveina uñ
þeña Hlut, hefde hañ eige vitad ad þeir mættu ecke þeſs aan vera ad bidia: Vaked og
bidied ſo ad þier falled ecke i Freiſtne, Matth. 26. Og aptur, Vaked og bidied þvi þier

vited ecke nær Tijmeñ er, Marc. 13. Nu kañ einhver ad þeinkia, Eg giet ecke ydrast Synda̋ña, og ecke rækelega eda heitt beded, nema Gud giefe mier þad, og verd eg þad af honum med Bæn ad þiggia i fyrstu, eñ þa er eg syndugur kalldur og hardur og i allañ Maata illa skickadur til ad bidia Gud, allt kañ þetta satt ad vera, eñ seig mier, Christeñ Madur, gietur þu ydrast þess er þu tilgiörer Moñunum? Vijst gietur þu, þad sia Meñ jafnvel a morgum Skalk, ad hañ ydrast epter þegar hañ er bueñ ad fremia Glæpeñ, þvi skyllder þu þa ecke laata þig angra þad þu hefur Gude a moote broted, ef þu nenter einhvorn Tijma ad hugsa um framferde þitt og Guds Riettlæte. Gietur Stoorbrota Madureñ beded Koñungeñ um Lijf sitt? Edur sa Hungrade um Mat? Pad gieta bader þeit, og þad af Alvoru, jafnvel med graatande Taarum, hvad mun þvi vallda, ad þu gietur ecke beded hiñ Almattuga Gud Pañeg? Pad gatu þo Heidingiar, þeir Taarudust fyrer sijnum Afgudum þegar Hungur edur Drepsott þryste þeim þar til, so ad Livius skrifar, ad jafnvel þeirra Hofdings-Kviñur hafe soopad Godahofeñ med sijnum Haarlockum, med vidlijkre Atferd, þott Olijku sie samañ ad jafna, so sem þegar hin Bersynduga kraup ad Jesu Footum, og þvode þær med Taarum sijnum, og þerrade þær med Haarlockunum, Luc. 7. Nu er oss Christnum Moñum i slijku ollu betur vared, þar vier hofum medteked heilagañ Anda i Skijrneñe, so ad eg þore ad seigia, ad þar er eingeñ til Vits og Ara komeñ, hvers Hiarta ad Guds Ande hafe ecke einhvern tijma, ja, optlega snert og skored med Peckingu Syndaña og sijns eigeñ Overdugleika, eñ hvad velldur þvi ad hier er ecke meira af vorded hia sumum? Pad ad vier hyrdum ecke um ad foostra Andañ med Bæneñe, miklu helldur slockvum hañ med Ogudlegum Paunkum, so hañ fær ecke Rwm i oss þeirra Hluta vegna sem honum eru so gagnstæder, og hañ hefur Audstygd a, Agyrnd, Ofund, Heipt, Hatur, Loste, Drambseme, Elskañ til þessa fallvallta Heims, og þvilijker Giester sem hañ vill ecke eiga Samsæte med, eñ vier hofum einga Vidleitne a ad rijma wt ur Hiarta voru, hvad þo morgum Heidingia hefur tekest ad miklu Leite, ecke var Hundrads Hofdingeñ umskoreñ so Meñ vite, og þo verkade Gud Audmyktena og Trwna i hañs Hiarta, ja, þvilika Trw sem ad Hofundur Trwareñar hafde ecke funded i Jsrael; Eñ hvern Vitnisburd hafde þesse Madur af Olldungum Gydinga? Pad seiger oss Lucas, Cap. 7. Verdur er hañ þess (sogdu þeir) ad þu veiter honum þad þvi hañ elskar Piood vora, og hefur vora Samkundu uppbygt: Ecke var Cornelius skijrdur þegar hañs Bæner og Olmusugiorder stigu upp fyrer Gud, Act. 10.

Sia hier, hversu Reidubwen ad Gud er til ad hialpa goodum Vilia; Laat vera ad þijn Bæn sie kolld i fyrstuñe, meinar þu ecke ad Gud þecke ad Mañsins Paunkar eru vonder i fra Barndome, Gen. 8. Eñ lat hañ siña Viliañ hia þier, sijn honum ad þu hafer Astundan til ad bidia, og vert þess fulloruggur ad hañ mune hialpa þier med Naad sijns Anda. Heideñ var hin Canaaniska, Matth. 15. samt þreitte hun med Bæneñe vid JEsum, eige hefur hun teked þad af sialfre sier, eñ þad Ord stendur stodugt seiger Postuleñ, 2. Tim. 2. Gud þecker sijna, hañ þeckte Hiartans Gyrnd heñar og

Epter-

Epterlaangan, og þvi hefur hañ hiaalpad heñe til ad strijda vid sig; Orvænt þier ecke slijkrar Mysskunar af honum þar þu ert hañs Barn vordeñ og Christo iñplantadur i Skijrneñe. Þu seiger, eg villde giarnañ af Alvoru beded gieta. Seig mier, hefur þu beded Gud uñ ad hiaalpa þier til ad bidia? Þu seiger Jaa, eg hefe beded, eñ eg maa spyria, hvad opt? Hvad marga Daga? Vikur? Maanude? Ar? Edur hversu opt aa Deige hefur þu beded? Hefur þu þreitt vid Gud med Bæneñe? Hefur þu kostad til þess ollum Saalar og Lijfs Kroptum ad bidia? Vera maa ad so sie, eñ eige trwe eg þvi ad þu siert þa ecke Bænheyrdur, og fiñer þu ecke til þess, þa er ad vijsu nockurs Aboota vant, af þvi sem þu aatt til ad leggia, þviad ef hiñ Ranglaate Doomare sem JEsus tekur Dæme af hiaa Lucam Cap. 18. Ef hañ liet þo sigrast af Eckiuñar Bæn til ad giora heñe Riett, þa gior þu ecke Fodur Mysskunsemdaña, 2. Cor. 1. þañ Oriett, þad þu ætler ad hañ sie hardwdigre eñ þesse Gudlause Madur var. Miñ Tijme er eñ þa ecke komeñ, eñ ydar Tijme er jafnañ til Reidu, sagde Lausnareñ, Joh. 7. Madureñ er nockud gruñsær til þess ad skignast i Underdiup Guds Leindar Raads, edur ad þeckia Tijma og Hentugleika sem Fadereñ hefur i siñe Hende, Act. 1. Þu seiger, Drotteñ bañade sijnum Læresveinum ad bidia morgum Ordum eins og Heidingiar, Matth. 6. þad giorde hañ blessadur til ad vorkyña þier og mier, þvi hañ visse ad Hiarta Mañsins er frasnued Gude eñ fwst a Hiegomañ. Eñ ecke misþocknast honum laangar Bæner, þær sem af trwudu Hiarta framkoma, þess vegna var hañ og sialfur allar Nætur a Bænum, Luc. 6. Par fyrer seiger og Lucas 18. Cap. ad hañ hafe framsett þessa Epterlijkingu uñ Doomarañ til þess, ad þeim byriade jduglega ad bidia og ecke Toomlaatum ad vera. Eg seige ecke helldur, ad þu skuler so miog leinge i einu bidia, þvi Illska Mañlegs Hiarta þoler þad ecke, eñ bid þa þessoptar, og heiter þad samt jduglega ad bidia. Þu seiger; Eg fæ eige vid þvi giort ad mier sliuga i Hug marger añarleger Þaankar nær eg bid, þad er illt; Bid Gud ad taka slijkt fra þier, ad ecke verde þijn Bæn ad Synd, þvi soddañ er ad vanhelga hina bestu Guds Þioonustu. Eñ seig mier; Þegar þu lijdur Hungur og Þorsta, edur hefur Brest a Lijkamlegum Munum, gietur þu þa ecke beded so ad þu ecke uñ añad hugser? Ad vijsu gietur þu, eñ trw þu mier, ad hid sama munde verda ef þu lieter þig hungra og þyrsta epter Riettlætenu, Matth. 5. hvad þu munt braadlega odlast, ef þu af Hiarta rañsakar hversu stoorañ Skort þu hafer a þeirre Hroosan, sem fyrer Gude gyllder, Rom. 3. Og hver sem ad þessum Veikleika er undervorpeñ, honum vil eg raada til ad bidia helldur optar eñ leinge i einu, þvi nockud af slijku kañ ad Orsakast af Skapsmunum, sem ecke er so hægt vid ad giora, jafnvel þott Guds Kraptur kuñe alla Hlute ad verka i þeirra Breiskleika sem hañ af Hiarta Ottast, og eingeñ Efe er a þvi, ad sa sem elskar Gud uñfram alla Hlute, hañ hefur Ynde af þvi ad tala vid hañ i sijnum Bænum, og þarf ecke stoorum ad þvijnga Nautturuna þar til, þegar hañ hefur fyrst eignast Elskuna a Gude, og hañ kañ alldrei ad vanta Orsok til ad bidia Gud, Elskañ miñer hañ a sierhvern Guds Velgiorning til Þacklætis, a siñ eigeñ Vanmaatt til ad bidia uñ Hiaalp, a sijnar Synder til ad ydrast þeirra

ra, og a Guds Dasemdarverk honum til Loſgiordar, ſvo ad þott ecke hafe hañ lœng-
ar Bœnagiorder, ſem og kañ ſkie eige leiſe ſumra Maña Umſvif og Añrijke, jafnvel þott
eitt ætte ad vera Naudſynligt, Luc. 10. þa ſamt bidur hañ Oaflaatañliga, og er þol-
ugur i Bœneñe epter Bode Poſtulans, Rom. 12. Hver þegar hañ Iklæder Riett-
trwadañ Mañ Guds Herſkrwda, Eph. 6. þa giefur hañ honum þeſſa Yferhoſn ad
Endingu, ſeigiande, med allre Bœn og Fyrerbeidſlu, bidiande a hvorium Tijma i
Anda, og verande œrvakrer til þeſſ ſama med ollu Polgiœde. Og er nu ſo wt-talad
uñ þad ſyrra er eg hiet œ ad miñaſt. Eñ þad Sijdara epterfylger med faam Ordum
af ad ſeigia.

Ecke þyrfte Riett-Chriſteñ Madur añad til þeſs ad taka fra Saalu ſiñe allañ Eſa
uñ Bœnheyrſluna, helldur eñ þeſſe bleſſud Ord er vor Endurlauſnare hier talade til
ſiña Lœreſveina: Hvers Pier Bidied Fodureñ J Mijnu Nafne, Pad Mun Hañ
Veita Ydur: Eñ fyrer þvi ad JEſus talade þetta til ſiña Aſtvina, hverium hañ gaf
þañ Vitnisburd, ad Fadereñ elſkade þa af þvi þeir elſkudu ſig, Joh. 16. Pa kyñe
Syndaranum, ſem Daglega reiter Gud til Reide, ad ſliwga i Hug, ad þetta bleſſada
Fyrerheit nœe ecke til ſijn, þviad hañ ſie þeſs Overdugur; Eñ eg mun framveiges ſijna,
ad þad ollum þeim tilheyrer er hañs leita med œngrœdu Hiarta, ollum þeim er hañ bid-
ia i Anda og Sañleika, Joh. 4. Ollum þeim ſem eru ſtadfaſter i Bœneñe, Rom. 12.
So ſem eg nockud uñtalade i hinum fyrra Parte Rœdu miñar. Pad kieñer JEſus
ſiaalfur oſs, er hañ ſagde i Bœneñe til ſijns Himneſka Fodur fyrer Lœreſveinunum: Eg
bid ecke einaſta fyrer þeim, helldur og fyrer þeim ſem fyrer þeirra Ord munu œ mig tr-
wa, Joh. 17. Guds Sonur kom ecke i Heimeñ til þeſs ad kalla Riettlaata, helldur
ſyndugá til Ydrunar, Matth. 9. Pvi vill hañ allar ydrande Mañeſkiur Bœnheyra,
og hvad meira er, ad þar er meire Glede i Himnenum yfer einum Syndara ſem Ydran
giorer, helldur eñ yfer Niju og Nijutigu Riettlaatum, Luc. 15. Ecke hømludu Synd-
ernar Hoor-Konuñe ſem Judar villdu grijtt hafa, ad fa þeirra Kvittun hia Guds
Syne Fordum, er hañ ſagde vid hana; So fordœme eg þig eige, far burt og ſyndga ei-
ge framar, Joh. 8. Ecke bœgdu Syndernar Tollheimtumañenum fra ad gaanga
Riettlaatare heim aptur i ſitt Hws, helldur eñ Phariſœeñ, Luc. 18. Ecke leit JEſus
til Synda hiña añara Tollheimtumañaña og Berſyndugra, ad hañ ecke þar fyrer æte
og drycke med þeim, Matth. 9. Hvar fyrer? Af þvi þeir ydruduſt Syndaña. So
er þad nu vijſt, ad Syndeñ gietur ecke hindrad Bœnheyrſluna, þegar hun er jaatud fyr-
er Ydranena, og afþveigeñ fyrer Forþienuſtuna, þvi þad Ord blijfur Æfeñlega ſtod-
ugt: Hvern þañ ſem til mijn kiemur, vil eg ecke fra mier reka, Joh. 6. Nu þoott ad
þeſſu ſie ſo vared, Br. M. þa eigum vier ad giæta ad, hvar uñ vier bidium, ef vier vil-
ium ad Trweñ ſie bygd œ hinum rietta Grundvelle, og ad vier ecke bidium af Gude
þeirra Hluta ſem añadhvert i ſiaalfum ſier eru Oleifeleger edur oſs ſkadleger, ſo ad vier
ecke reyngium Sañſøgle Guds, þoott vier ecke Bœnheyrder verdum, nær vier þañeg
bidium. Pad ſem vier eigum uñ ad bidia, er añadhvert Lijkamlegt edur Andlegt. Uñ
Lijkam-

Lijkamlega Hlute eigum vier med Fororde ad bidia, so sem vier optlega heyrt hösum, þad ber til þess, ad vier ecke vitum hvers vier eigum ad bidia, vier meigum og ecke alls þess bidia af Lijkamlegum Hlutum sem Hollded edur Lijkamenn heimter; Riett er ad bidia um̃ Heilsu og Heilbrygde, Fot og Fæde, Vernd og Vardveitslu fyrer Lijkamlegum Ovinum vorum, Luckv og Framgaung i voru Erfide; þviad allt þetta a ad skiliast under Daglegu Braude i DRottenlegre Bæn, en̄ um̄ allt þetta a med Fororde ad bidia, þvi jafnvel þott ad ecke sie þad lagt til hin̄ar Fioordu Bænaren̄ar, þa stendur þar þo strax fyrer framan̄: Verde þin̄ Vilie so a Jordu sem a Himne, so ad ef hinum gooda Gude sem veit hvad oss er fyrer bestu, ef honum þocknast ad vier skulum hafa nockurn Brest a þessu, a Heilsun̄e, a Daglegre Atvin̄u, ef vier hliootum Oriett ad lijda og vera Forsvarslauser i Heimenum, þa eigum vier samt einga[n̄] veigen̄ ad efast um̄ Guds Trwfeste, þvi han̄ hefur aan Efa heyrt vorar Bæner, þar eckert hender oss aan han̄s Vilia, og komande mun han̄ koma og ecke tefia, Hab. 2. Og þetta a ad vera Grundvollur Trwar vorrar þegar a moote blæs, þvi ef vier vilium i þvi Bænheyrder verda, ad han̄s Vilie verde a oss so sem i ollu odru, þa eigum vier ecke ad vantreysta þvi, ad vier sieum Bænheyrder þoott oss nockud vante, og þad þess sijdur ad værum vier aan Typtunar, hverrar aller eru hluttakande vordner so sem Paulus seiger, Heb. 12. (han̄ meinar Guds Viner) Pa hefdum vier Orsok til ad efast um̄ hvert vier værum af honum elskader edur eige, þvi hvern han̄ Son sem han̄ elskar þan̄ agar han̄. Paulus seiger en̄ aptur, ad vier værum aumaster allra Man̄a, ef vier trijdum alleina a Christum i þessu Lijfe, 1. Cor. 15. En̄ eg vil þvi vid bæta, ad vier værum og allra Man̄a heimskaster, ef vier elskudum Gud alleina fyrer þessa Heims Velgeingne, eins og han̄ hafe ecke Pusundsin̄um betra tilbued þeim sem han̄ elska, 1. Cor. 2. Par er ecke nema Svikræde a þeim Hædunum, sagde Jeremias vid Juda, Cap. 3. talande um̄ Skwrgoda Hosen̄, og so er þvi vared um̄ Velgeingne þessara Tijma, þegar hun geingur sem hædst, þa er hun a stundum eige nema Svik og Pretter, hveria þo margur Daare giorer ad sijnum Gude, edur ad min̄sta Koste, þeir sem Gudhræddder þykiast vera, elska hin̄ san̄a Gud alleina fyrer þa Hlute sem han̄ jafnvel giefur Ovinum sijnum, og verda þeim Orsok til eilijfrar Glotunar sem þad misbrwka, þar fyrer ottast eg ad þeir sem alleina elska Gud fyrer slijka Hlute, ad þeir elske han̄ ecke riettelega, jafnvel þott han̄ eige fyrer allar sijnar Gaafur ad elska, eg veit og hverge i Ritninguñe boded, ad Men̄ skule bidia um̄ miken̄ Veralldar Aud, edur Metord, og allra sijst um̄ Fall edur Slis Ovina sin̄a, er margur Heiptrækur virder þo meir en̄ stoora Fiesioodu, jaa, kostar ollu þvi han̄ a til ad svala Giede sijnu a þeim han̄ hatar. Miklu helldur sie eg ad Gude fiell vel i Gied Bæn Salomonis, er han̄ beidde han̄ um̄ Speke til ad dæma Foolked med. So veit eg nu hverke leyst nie boded i Guds Orde, ad bidia um̄ þvilijkt, og ecke er þad i hin̄e stuttu en̄ þo fullkomnu Bæn sem Drotten̄ hefur oss epterlaated: Gief Oss i Dag Vort Daglegt Braud, þad er han̄s Atkvæde, hvad Paulus best wtleggur, 1. Tim. 6. Nær vier hösum Fæde og Klæde, þa verum anægder þar med. Miklu helldur sie eg hitt boded,

ed, ad Meñ eige skule vera Hugsiuker um̃ hvad þeir skule eta edur drecka, edur hveriu vier skulum klædast; þviad vor Himneskur Fader veit ad vier høfum alls þessa Þorf, Matth. 6. Jaa, ad vier skulum leita fyrst Guds Rijkis og hañs Riettlætis, þa mune oss allt gott til leggiast, þvi eigum vier ad trwa, þvi Gud kañ ecke ad liuga, og gyrnast eige framar, vilie Gud veita oss meira, þa tokum̃ þad med Packlæte, og brwkum so ad vier sieum rijker i goodum Verkum epter Postulans Bode, 1. Tim. 6. Og sa sem nu bidur Gud um̃ Tijmañlega Mune, hañ hafe þetta fyrer Grundvoll Trwar siñar, og þeinke under eins til þess er Jacob skrifar; Þier gyrnest og þier hafed þo ecke, þier ofunded og metest, og megned þo ecke ad hreppa, þier strijded og beriest, og hafed þo ecke, af þvi þier bidied ecke, þier bidied, og faaed þo ecke af þvi þier bidied illa, til þess ad þier hafed til ad kosta uppa ydvarn Munad, Jac. 4. Hvad hinum Andligu Gaafunum vidvijkur, Trwñe, Voneñe, Poleñmædeñe, Kiærleikanum og odrum goodum Dygdum sem þar af spretta, þa eigum vier þeirra ad bidia aan Forords; Hvar fyrer? Þviad þar af maa allañ Efa draga ad þær eru Gude þacknæmelegar, þad er Vilie Guds ydar Helgan, seiger Paulus, 1. Tess. 4 Eñ vor Helgun gietur ecke framkvæmst nema fyrer H. Anda, þar fyrer hver sem vill heilagliga og Christelega lifa, hañ bidie Gud af ollu Hiarta um̃ siñ Anda, og trwe Ordum Frelsarans aan allrar Efaseme, er hañ sagde: Ef ad þier sem vonder erud kuñed ad giefa Bornum ydar goodar Gaafur, þvi mun ecke Fader miñ Himneskur giefa þeim heilagañ Anda er hañ þar um̃ bidia, Luc. 11. Hier um̃ talar so Jacob Postule, Cap. 1. Eñ ef nockur af ydur þarf Skynsemdar vid, þa bidie hañ Gud, hver ed giefur ollum Einlæglega, og telur ecke epter, og mun honum giefed verda; Eñ bidie hañ i Trwñe, efande um̃ eckert. Hver er þesse Skynseme er Jacob talar hier um̃? Þad er a þeim Hlutum er hañ framañ til i sama Cap. eggiar christna Meñ a, seigiande medal añara, v. 2. Halldeð þad fyrer hiñ mesta Fognud Brædur mijner, þegar þier falled i adskiliañlegar Freistingar, og þott hañ meine hier sierdeilis wtvortis Mootlætingar, þa verdur þo Guds Bornum hid mesta Mootlæte ad þeirra eigeñ Hollds og Bloods Freistingum og Tilteigingum; Eñ Guddoomlega Speke H. Anda skal til þess hafa ad yfirviña slijkt, og til ad skynia hvilijkt Gagn ad Freistingeñ epter sig leider, nær hun er sigrud, eñ þa Skynseme er ecke ad fiña hiaa Holldlegum Mañe, þvi hañ skyniar ecke þad sem Guds Anda er seiger Paulus, 1. Cor. 2. Og eige verdur hun feingeñ nema med Bæn af Gude, og er þad nu aan alls Efa vijst ad sa sem bidur Gud um̃ H. Anda, þar til, hañ gietur ecke hiaa þvi sneidt ad verda Bænheyrdur, þvi hañ sem þvi losad hefur, er Jehova, Mal. 3. og um̃breitest ecke, og eckert hañs Ord mun a Jordu falla. Hvad velldur þa þvi B. M. ad þar fiñst Skortur hiaa allmorgum a slijkum Astgiofum Andans? Hvar er hin forna Trw? Elskañ til Guds, Kiærleikeñ, Poleñmædeñ og adrar christelegar Dygder? Meñ verda so lijtt varer vid þær i Heimenum, so ad hætt er vid ad Mañsins Sonur mune eige fiña Trw a Jordu, Luc. 18. nær hañ kiemur, hvad af hveriu. Eñ hvad mun þvi vallda B. G.? Nema ad Meñ eru so almeñelega Toomlaater i þvi ad bidia Gud um̃ hiñ Heilaga Anda, sa ed plante þesse himnesku Aldine i Akre vors Hiarta.

So sem þad ad Gudhrædslañ (þad er hiñ sañe Christeñdoomur) er eiñ Hlutur sem er til allra Hluta nytsamlegur, 1. Tim. 4. So verdur hun ecke feingeñ nema med Riettrwadre Bæn af Gude. Þetta Diofla Kyn verdur ecke wtreked nema med Fostum og Bænum sagde DRotteñ, Matth. 17. uñ Mein hins Tunglsiwka, hvern hañs Læresveinar gaatu ecke læknad, sokum Vantrwar siñar, v. 20. Og so er þvi haattad uñ Þvermoodskuñar Dioful, er synduger Meñ eru plaagader med, hañ verdur ecke wtrekeñ nema med Bæn og Andvarpan. Þu læst vel bidia Gud, eñ hve mykil Alvara þvi fylge, er af Bænheyrsluñe audsied, þvi ecke eru Guds Fyrerheit Onijt vordeñ seiger Paall. Phariseæarner villdu hafa grijtt HErrañ er hañ sagde þeim Sañleikañ, Joh. 8. Eñ hversu opt seiger hañ þier satt i sijnu H. Orde uñ sijna Reide, sitt Riettlæte, sitt Vandlæte yfer Syndeñe, og aptur uñ sijna Giæsku, sijna Elsku og Myskunseme vid þa sem Ydran giora; Siaa til ad þu ecke grijter Christ DRottens er þu tekur aa moote ollu þessu med einu Stein-Hiarta, edur hverneg villt þu Bænheyrdur verda ef þu so giorer? Hvad velldur þessu, nema ad Meñ Rañsaka ecke Lifnad siñ, so þeir meige ydrast, ecke Rootfesta Guds Ord i Hiarta sijnu so þeir meige trwa, og ecke kieppast vid ad lifa þar epter so Meñ fære Avoxt i Poleñmæde, og þo undrast Meñ ad þeir ecke Bænheyrder verda, Joh. 4. JEsus kom til hiñar Samarisku fordum Daga vid Jacobs Bruñ, og beidde hana uñ ad drecka, Joh. 4. Hañ kiemur eñ nu til Saalar þiñar i Dag, hañ þyrster epter heñar Velferd, og gyrnest ad dryckiast af Taarum þijns Hiarta, so hañ meige giefa þier lifande Vatn ad þig eige þyrste Eilijflega. Bid Moysen ad vellta Steinenum af Bruñenum med Hende Logmaalsins, og mun Hofuded verda braadlega fullt af Vatne, og þig laanga epter DRottne sem er þiña Meina Grædare, þvi betra er þier ad Ormur Samvitskuñar stijnge Saalu þijna hier i Naadeñe, so hun vakne vid og faae lited uppaa hañ sem fyrermyndadur var i Eyrormenum er Moises heingde uppaa Tried þeim til Lækningar, sem af Eytur-Ormunum bitner voru, Num. 21. helldur eñ ad hiñ eilijfe Ormur kvelie þig sa ed alldrei deyr, og sa Eldureñ þijne þig sem alldrei slocknar uñ Allder Allda, Es. 66. Giær þessa Barn Guds og hreinsa Hiarta þitt af daudlegum Verkum med sañre Ydran, ef þu villt Bænheyrdur verda, þvi nema þu leitest hier vid af ollu Hiarta, þa hesur þu ekkert Fyrerheit uñ Bænheyrsluna i andlegum Efnum, sem þu kuñer ad styrkia Trw þijna vid, verdur so Bæneñ forgiefens, þvi aan Trwareñar er Omogulegt Gude ad þocknast, Ebr. 11. Og hier siaaum vier Orsokena hvar fyrer Meñ ecke uñ Andlega Hlute Bænheyrder verda, þar fyrer nær þu kiemur i Guds Hws, edur hvern añañ Bæna-Stad, til ad færa Gude þitt Offur, þa siaa til ad þu flytier eige þaangad med þier nockurt þad sem Gude mislijkar; Syndlaus gietur þu eige frañkomed, og þad er þar fyrer ad þu kiemur til Guds, ad þu ert syndugur, eñ laat eckert Groom Illskuñar drottna i þijnu Hiarta, Rañsaka þau iñstu Fylsne þiñar Samvitsku, hvert þar er eingeñ Gyrnd, eingeñ syndsamlegur Asetningur, og eingeñ sa Giestur sem H. Ande ecke vilie bwa vid, og fiñer þu nockurn, þa rek Diofuleñ fraa þier med Reide-Svip, so ad þu Guds Vinur verder. Og nær þu

so giorer, maatt þu vera fulltrwa um̃ Ord DRottens, er hañ sagde, Matth. 21 Hvad helst sem þier um̃bidied, ef þier trwed, þa skulud þier þad odlast, og er þad Maala sañast, Br. M. ad þetta eru ecke lijtel Fyrerheit ad hafa soddañ Frelse hiaa honum sem ollum Hlutum stioornar bæde aa Himne og Jordu. Eñ so sem þad er myked, so skal og myked til þess viña, Himeneñ er hærre eñ so, ad þar sie so audstocked upp i hañ, Guds Jerusalem er ram̃bygdare eñ so og heñar Port þreingre eñ ad eiñ Veralldar Asne, klyfiadur af Syrndum og Sorgum þessa Heims giete broteft þar iñ, og þvi er þad Oska Raad er Syrach giefur, Cap. 18. seigiande: Adur eñ þu bidst fyrer, þa tilbw þitt Hugskot ad ecke siert þu eins og sa Madur sem freistar DRottens, og þad med þvi mote sem nu strax sagda eg, þvi so sem Gud giefur einlæglega, so vill hañ og bedeñ vera af einlægu Hiarta. Edur seiged mier i Guds Nafne, seiged mier; Hvad er þad ad Meñ bidia Gud ad taka fraa sier hinar vondu Syrnder? Ofund, Drambseme, Agyrne, Reide, Heiptrækne, eñ bera kañ skie Hiartad fullt fram̃ fyrer hañ af ollu þessu, þad er ad gabba Gud og riett ad freista DRottens, so sem Syrach seiger: Alldrei hefur Gud heited þvilijku Skape neiñe Bænheyrslu, þar er ecke vid ad dyliast. Paulus skipar oss ad bidiast fyrer i ollum Stodum, upphefiande heilagar Hendur aan Reide og Efaseme, 1. Tim. 2. Postuleñ fraaskilur þad Tvent sem hañ visse ad mest hindrar Bænena, sem er Reidená og Vantrwna, og er sialfsagt um̃ Reidena, þvi þad er vor gamall Skilmaale vid Gud, sem aa hverium Deige Endurnyast, ad Gud fyrergiefe oss vorar Skullder, eins og vier fyrergiefum vorum Skulldunautum, og vil eg raada hinum Hefnegiiruga, ad hañ alldrei lese Drotteñlega Bæn aa medañ hañ er þañeg Skape fareñ, þvi eingeñ af ollum hañs Bæñum mun verda heyrd, nema su eina, og hañs Synder med soddañ moote ecke ad Eilijfu fyrergiefnar. Vier bidium Gud fyrer allañ þañ Oriett sem hañs Eingieteñ Sonur saklaus þolde, ad hañ ecke vilie miñast vors Raanglætis, eñ vier laatum oss alldrei wr Miñe falla þad Lijtilræde sem vor Brooder oss tilgiorde. Er ecke þetta ad heimta af sijnum Samlags-Pioon, þad sem myklu miña er eñ DRotteñ hafde oss uppgiefed, Matth. 18. Hvilijkt Raanglæte er þetta? Pvi er einsætt fyrer þañ sem vill þiggia Bæn sijna af Gude, ad hreinsa vel Hiarta sitt af slijku, þvi ef vier eigum ad bidia fyrer Ovinum vorum, Matth. 5. under eins og vier bidium fyrer sialfum oss, ef vier vilium kallast Born vors Fodur sem aa Himnum er, þa er lijkast ad vier munum ecke eiga ad ala Hatur til þeirra i Hiarta voru, og er þeim best sem hætt er vid slijku, ad hañ snwe þessu Hatre aa sialfañ sig og Metnad siñ, þad hañ syndugur Ormur dyrfest ad koma fram̃ fyrer hid hrædelega Tignarvellde hins lifanda Guds med þvilijku Skape; Ad soñu er Efasemeñ til mykillrar Hindrunar i Bæneñe, eñ þo er lijklegt, ad hiñ goode Gud vorkyñe heñe meir og hiaalpe heñe, sierdeilis ef hun fram̃kiemur af Hugleidingu vors Overdugleika, þvi honum er vor Vanmaattur kuñur. Ecke rak DRotteñ fraa sier Fodur hins Tunglsiwka, er sagde: Eg trwe Herra, eñ hiaalpa þu Vantrw miñe, Marc 9. Ecke Læresveinana er þeir baadu: Auk þu oss Trwna, Luc. 17. Ecke Konungs-Mañeñ þott hañ aavijtade hañ um̃ Vantrwna, Joh. 4. Ein veik Trw, hun er

er þo Trw, eñ hañ vill ecke brækadañ Reyr i sundurbriota, nie lijttlogande Hor-Kveik wtslockva, Es. 42. So heyred nu þetta B. M. og lated ydur Mal mitt i Eyrum loda. Eñ þu, fyrer hvern ad allar vorar Bæner eru Jaa og Amen, Herra JEsu Christe, bid þu þiñ himneska Fodur fyrer oss, ad vor Trwa þrotne ecke, Luc. 22. Og veit oss epter afstadna Baraattu þessa Heims, ad odlast Verdlaun vorrar Trwar, 1. Pet. 1. Þier med Fodurnum og H. Anda sie Lof, Prijs, Heidur og Packargiord, nu hiedañ i fra og uñ alla Eilijfd, AMEN.

A Uppstigningar Dag.

Gudspialled, Marc. 16. Cap.

ENN seinast er þeir Ellefu saatu til Bords, Opeñberade hañ sig, og ævijtade þeirra Vantrw, og Hiartans Hardwd, þad þeir hefdu eige trwad þeim, sem hañ høfdu sied Upprisen. Og hañ sagde til þeirra: Fared wt uñ allañ Heimeñ, og prediked Evangelium allre Skiepnu. Hvør hañ trwer og verdur skijrdur, skal Hoolpeñ verda. Eñ hver eige trwer, sa skal Fordæmdur verda. Eñ Teikneñ er þeim munu fylgia er trwa, eru þesse. J mijnu Nafne skulu þeir Diøfla wtreka, nijar Tungur tala, Høggorma upptaka. Og ef þeir drecka nockud Bañvænlegt, þa skal þad þeim ecke granda, Yfer Siwka munu þeir Hendur leggia, og þa mun þeim batna. Og epter þad, ad DRotteñ JEsus hafde talad vid þa, vard hañ uppnumeñ til Himens, og situr til Guds hægre Handar. Eñ þeir geingu wt, og predikudu Allstadar, DRottne Samverkanda, og Orded Styrkiande, med epterfylgiande Teiknum.

Exordium.

ÞAD er Riettvijst hiaa DRottne seiger Paulus, 2. Tess. 1. Ad Endurgiallda Þvijngunena þeim sem ydur þvijnga, eñ ydur sem Þvijngader erud Endurnæring medur oss i Openberan DRottens vors JEsu Christi af Himnum med hañs Megtugum Einglum. Eñ ef þad er Riettvijst hiaa Gude ad Endurgiallda oss þañeg sem þo til Einkis uñed høfum nema fyrer hañs Forþienustu sem hefur ervidad i vorum Syndum, Esa. 43. Hversu var þad þa Maklegt og Riettvijst, ad Christur Jñgeinge i sijna Dijrd epter þad hañ hafde lided þad sem vier med vorum Syndum høfdum forþienad? Ef þier elskudud mig, þa mundud þier glediast af þvi ad eg seige ydur þad eg fer til Fødursins, seiger DRotteñ, Joh. 14. Vier høfum heyrt, Br. M. a fyrerfarande Haatijdum og Helgum Døgum, hversu DRotteñ var i Faatækt aleñ, Luc. 2. Ad hañ var Landflootta fyrer Ofrijke Herodis, Matth. 2. Ad hañ var lastadur þa hañ Gott giørde, Matth. 12. Offsooktur þa hañ talade Sañleikañ, Joh. 8. Hverneg hañ var Bundeñ, Hwdstrijktur, Þyrnum krijndur, Hrakeñ wt af Jerusalem, berande siñ Kross, og ad Sijdustu a Gaalgañ uppfestur so sem añar Jllrædis Madur, og midt i þessum bitru Pijslum Hæddur, og med Galle og Edike dryckiadur, og øll þesse Hegning laa a hønum til þess ad vier hefdum Frideñ, Esa. 53. O! Hversu byriade oss þa ad fagna og glødum ad vera, þar vier heyrum i Dag, ad hañ er Jñgeingeñ

geingeñ i sijna Dijrd, vordeñ Himnum ædre, og setstur a hægra Veg Gude Fødur, sierdeilis þar hañ ecke Einasta er i Hædernar uppstijgeñ, Ps. 68. Helldur og Gaafur ødlast handa Møñunum, Eph. 4. Hvers vier høfum noted, yfer hveria Lijklegt er ad Heims Endereñ sie komeñ, 1. Cor. 10. Hverium hañ ecke sijdur eñ nockrum ødrum hefur bwed Braut til Himnarijkis og Eilijfrar Guds Barna Sælu med siñe Himnafør. Og þar oss verdur nu slijkur Fognudur bodadur a þessare Dijrdlegu Haatijd, þa laatum oss gaanga nær Evangelio, og af þvi Hugleida hina sierlegustu Velgiørninga og Averxte DRottens Uppstigningar. Hiaalpa oss til þessa Gudhrædsluñar Eyrendis Naaduge Fader med Krapte þijns Anda, Fyrer JEsum Christum, Amen.

Utleggingeñ.

ÞEsser Dijrmætu Avexter Uppstigningareñar vors DRottens, eru med Tveñu Moote. Adrer koma mest hønum vid, eñ adrer oss alleina. Hvad vidvijkur þeim fyrre, þa er þad ecke mijn Meining ad DRotteñ JEsus hafe sialfum sier nockud forþienad med siñe Kvøl og aññare Pijningu hier a Jorduñe, oss er hañ fæddur, oss er hañ giefeñ seiger, Esajas, Cap. 9. Fyrer oss er hañ bundeñ, Hwdstrycktur og a Krosseñ negldur, hañs Eyrende a Jardrijke var ecke ad afreka sialfum sier nockurt Agiæte, þvi hañ kuñe ecke aagiætare ad verda eñ hañ var i Upphafe siña Vega, helldur ad leysa Mañkyned wr eilijfum Prældoome. Þa Vegsemd er hañ auglijste i siñe Dijrdarfullu Himnafør, hana meddeilde hañ Mañdoomenum strax sem hañ var gieteñ i Moodur-Lijfe, þoott hañ sijnde hana miøg sialldañ a sijnum Hiervistar-Døgum, so hañ yrde oss ad ollu samlijkur, ad frøateke ñe Syndeñe. Þvi er hañ þa med Dijrd og Heidre Coronadur? Ebr. 2. Þvi þad var Omøgulegt ad hañ kyñe af Daudanum hallden ad vera, Act. 2. Þegar Gud blessadur um Allder hafde afloked hinu stoora Þrekvirke Mañkynsins Endurlausnar i voru Hollde, þa var allt fullkomnad, þa þocknadest Gude ad upphefia vort Holld er hañs Sonur Jklæddest a siñ Tignar-Stool sier til hægre Handar. Hverier eru þa Avexter þesser er Christur epter Mañdoomenum hefur ødlast i siñe Himnafor? Þad seiger oss Marcus i Gudspiallenu, ad hañ hafe vered uppnumeñ til Himens og sitie til Guds hægre Handar. Þetta er ei so ad skilia Børn mijn, ad Drotteñ sie uppfareñ i þeña sijnelega Himen er vier lijtum med Augum vorum, jafnvel þott hañ epter alvijsre Raadstofun Guds, sijnelega uppnumeñ være fra Jorduñe allt þar til Skyed took hañ fra Augum Læresveinaña, Act. 1. Vor Lausnare er uppfareñ yfer alla Himna, sem Paulus skrifar, Eph. 4. Þad er i þañ Dijrdlega Himen, hvar Guds Oumrædeleg Haatign lioomar, hveria eingeñ Madur kañ ad siaa og lifa, Exod. 33. Þvi er hañ ecke i þeña sijnelega Himen uppstijgeñ, hañ er uppfareñ i þañ Himen hvar hañ uppfyller alla Hlute sem Paulus vottar, Eph. 4. Eñ aller Hluter eru ecke i hinum sijnelega Himne, þvi skulum vier ecke meina ad hañ sie vid hañ bundeñ, jafnvel þott hañ uppfylle hañ, so sem allt aññad. Hañ er setstur til Guds hægre Handar sem hier stendur. Nu er Guds hægre Hønd allstadar, þvi þad er hñs Dijrd og hñs Almætte, þad er hañ sialfur, sem ecke er nema Maattur og Dijrd; Eñ Himnaña Himnar taka hañ ecke so sem Salomon vottar, 1. Reg. 8. Nu fyrst DRotteñ JEsus er upphafeñ til Guds hægre Handar, þa er hañ ecke so i þeña sijnelega Himen uppfareñ, ad hañ ecke undereins

eins sie allstadar, J þañ Himen hvar Gud bioo ædur eñ Himineñ var skapadur, þæng-
ad er Christur upphafeñ, hverneñ kañ hañ þa ad vera iñeluckttur i þeim skapada Himne,
i þañ Himen hvar Gud mun uñ Alldur og Eilijfd stioorna, ræda og skijna, þegar hin-
er skopudu Himnar forgæanga, og hañ hefur þa eins og añad Fat samañ broted, Hebr.
1. J þañ sama Himen er Guds Sonur uppstijgeñ, þvi er þad of-smætt ad hugsa uñ
þa Tign sem Gud hefur siñ Eingieteñ Son prijddañ med, ad ætla ad hiñ skapade Him-
en sie alleina hañs Hæsæte. Vier skulum og ecke þad meina, ad þoott so kvede ad hier
i Textanum ad vor Frelsare sitie til hægre Handar Guds, ad Gud hafe Hendur, edur
ad hañ sitie so sem Madur, ad vier ei follum i þa Villu sem Paulus ber uppa Heiding-
iana, Rom. 1. Ad þeir hafe breytt Dijrd Oforgeingelegs Guds, i Mynd forgeinge-
legrar Mañeskiu, þvi jafnvel þott Ritningeñ tale þañeg a stundum, þa talar hun so ad
Maña Plagsid. Og þott ad Gud hafe sig i Mañs-Lijkan opeñberad, so sem Esajæ
6. i Openberunum Johañis, og vijdar, þa eru þad Okvæde ad hugsa ad hañ so i Raun
og Sañleika sie, helldur er Gud eiñ Ande so sem Johañes vottar, 4. Cap Hverneg
vilium vier þa Jmynda oss nockud hægra edur vinstra hia honum sem uppfyller Himen
og Jord, og er allt i ollu Omælañlegur, Osynelegur og Orañsakañlegur, helldur er
þetta sagt til ad wtmæla þa Tign sem Guds Eingieteñ Sonur hlaut i Uppstigninguñe
epter Mañdoomenum; Hin hægre Hlid var hia ollum Pioodum virduglegre a þeim
Dogum eñ su vinstre. Þegar Bersabee gieck iñ til Salomons Konungs, fagnade hañ-
Moodur siñe, og sette hana a hægra Veg sier, 1. Reg. 2. æn Efa þess vegna, ad hañ
hefur viliad veita heñe hiñ mesta Heidur nærst siælfum sier. Drottningeñ stendur þi-
er a hægre Hond seiger David, Ps. 45. er hañ kvedur uñ Brwdkaup Christi og hañs
Uñustu Christneñar. So er nu med þessu meint ad Frelsareñ epter Mañdoomenum
sie Gude nærstur ad allre Tign, Magt og Vellde, Gud Fader og Guds Sonur eru
jafner epter Guddoomenum ad allre Tign, þeirra Hæsæte, þad er þeirra Dijrd, hun
er ein, þvi Fadereñ er i Synenum, og Sonureñ i Fodurnum, Joh. 14. Þvi nærst er
Guds Sonur epter Mañdoomenum er situr honum a hægra Veg, siælfum Gude næ-
rstur, siælfur siælfum sier nærstur, hañ er siælfum sier ædre og siælfum sier lægre, þvi
hañ er bæde Gud og Madur, og er þo hañs Mañdoomur ollum Skiepnum ædre, þvi
hverium af Einglunum hefur hañ nockurn Tijma sagt? Sit þu mier til hægre Handar,
seiger Paulus, Ebr. 1. og þessa Tign Mañdoomlegrar Næatturu Christi wtmælar hañ
greinelega med fogrum Ordum, Eph. 1 seigiande: Gud Fader hefur sett Christum a
hægre Hond sier i Himnenum, længt fyrer ofañ allañ Hofdingsskap, Valld, Magt og
Herradæme og oll þau Nofn sem nefnast, ecke einasta i þessare Olld, helldur og i hiñe
sem verda mun. So er þa DRotteñ JEsus sitiande til Fodursins hægre Handar,
afklæddur ollum þeim Eymdum og Harmkvælum er hañ bar i voru Hollde, vordeñ
Konungur og Kieñemadur ad Eilijfu, so ad i hañs Nafne skulu oll Knie sig beigia, bæ-
de a Himne og Jordu, og under Jorduñe, Phil. 2. Þad er ad hañ lifer og rijker ad
Eilijfu; Þvi þad sem David kallar ad sitia a hægra Veg Gude, Ps. 110. þad kallar

Paulus ad rijkia, seigiande: 1. Cor. 15. Honum byriar ad rijkia, þar til hañ leggur alla Ovine til Skarar Foota hañs. Og er nu þetta sa Avoxtur og Nytseme er Drottne sialfum tilheyrer, jafnvel þott ad ei sieum vier helldur Hlutlauser af heñe, sem sijdar mun sagt verda.

Eñ hvad vidvijkur þeim Avoxtum sem oss syndugum Moñum til Gagns og Nytseme spretta af DRottens Himnafør, þa er hiñ Fyrste, Sending H. Anda. So seiger hañ sialfur; Nema eg i burt fare, þa kiemur ecke sa Huggareñ til ydar, Joh. 16. Þetta sitt Fyrerheit efnde DRotteñ a Hvijtasuñudogum, so sem alkuñugt er, og er þad ecke lijtill Velgiorningur Br. M. ad hañ sende siñ H. Anda yfer sijna Postula, hañ leidde þa i allañ Sañleika, so ad þeir fylldu Leyndardooma Guds Rijkis, ad oss yrdu þeir sijdañ opeñberader, hañ giorde Kraptaverkeñ fyrer þa, og styrkte þar med Christne-Boded, so ad þad Hiálpræded sem fyrst var bodad af JEsu Christo, yrde og stadfest hia þeirra Epterkomendum sem Paulus vottar, Hebr. 2. Hañ kiende þeim ad forsmaa alla Hlute hia Drottens Krosse, og hallda þa fyrer Preck ad vera, til ad avinna Christum, oss til Epterdæmis, so ad þeir uppfylldu Leyfar JEsu Christi Pijsla a sijnum Lijkama, sem er hañs Christne, Col. 1. Nu þo ad þetta sie eiñ Hæleitur Velgiorningur, ad hañ wthellte sijnum Anda so rijkuglega yfer Postulana, þa hofum vier eingvu miña þeiged ef vier riett adgiætum. Hid mesta Erfide skal til þess hafa ad leggia Grundvolleñ under eitt Hws, so var og ad Christs Kyrkiu. Hiñ fyrsta Stein lagde Gud i Pijnu sijns Sonar, þegar hiñ dijrmæte Hyrningar-Steiñeñ var af Uppbyggendum wtkastadur, 1. Pet. 2. Þar uppa byggdu Postularner og adrer helger Meñ, er vordu Lijfe sijnu og allre tijmañlegre Velferd siñe til þessarar Byggingar. Þess gietur Paulus, Eph. 2. seigiande: Ad vier sieum bygder uppa Grundvoll Postulaña og Spamañaña, þar Christur er sialfur Hyrningar Steiñeñ. Giæted ad þessu er eg seige, Br. M. þess meira sem lijdur a Bygginguna, þess miñe Þwnga hefur þad ad bera sem Ovarlega er lagt. Þoott vier eigum Daglega ad þiaa vorn eigeñ Lijkama fyrer Guds Rijke, hvad er þad hia þvi sem Postular Guds og adrer helger Meñ urdu ad lijda oss til Epterdæmis; Þeir bæru Hita og Þwnga Dagsins, Matth. 20. Medañ heitast var, medañ Hædeige var Christneñar. Vier erum um Elleftu Stundu kallader: Gud wthellte yfer þa sijnelegum Astgiofum Andans, til ad styrkia Kieñinguna, til ad styrkia þa so þeir giæte Offsooknernar þolad, þu hefur ecke miñe Astgiof þeiged Christeñ Madur. Fagned ecke yfer þvi sagde JEsus ad Andarner eru ydur undergiefner, helldur hinu, ad ydar Nofn eru skrifud a Himnum, Luc. 10. Bileam, Num. 22. Saul, 1. Sam. 10. og Judas, Matth. 10. hofdu og soddañ Gæfur um Hrijd, þar fyrer voru þeir þo ecke fullsæler. Sw var hin ædsta Gaafa DRottens, ad hañ gaf sijnum Þienurum ad vera eitt med sier, eins og Fadereñ og hañ eru eitt, ad hañ vardveitte þa fyrer Heimenum, þoott hañ tæke þa ecke burt wr Heimenum, Joh. 17. Og þessa Gæfu hefur hañ þier og sendt Christeñ Madur, ef þu villt moote taka, hañ hefur so Endurgieted þig i Skijrnar-Laugeñe med heilogum Anda, ad þu gietur samsint hañs Orde, hañ

hañ Endurnyar þig Daglega med hinum sama Anda (nema þu mootstander honum) so þu gietur trwad a Gud, heyrt hañs Ord, tamed þitt Holld, bored hañs Kross og elskad Naungañ. Mier virdest DRottenn hafe sonnu Atferd vid sijn Born i Sendingu heilags Anda eñ nu i Dag, so sem hañ hafde vid sijna Lærestveina sem Von er til, þvi DRotteñ hiet þeim þvi, þar hañ seiger hia Joh. 14. Eg mun bidia Fodureñ ad hañ sende ydur eiñ añañ Huggara, ad hañ blijfe hia ydur eilijflega. Þegar hañ kom til þeirra ad luctum Dyrum og opeñberadest þeim, þa blies hañ a þa og sagde: Medtaked þier H. Anda, Joh. 20. Ecke var þesse Blastur heilagur Ande, helldur hefur hañ bwed i honum eins og i hinum mykla Storme a Hvijtasuñuñe, þo var Mañlegur Veikleike so mykell hia þeim, ad þeir ecke trwdu fyrer Fagnadar Saker; Ja, þott hañ opeñberade sig fyrer þeim Nijusiñum epter Upprisuna þa trwdu þeir varla, so ad Matthæus seiger, ad þegar hañ talade vid þa a Fiallenu i Galilea, þa hafe sumer efast, Matth. 28. og under hañs Uppstigningu voru þeir so Ofrooder i þessu, ad þeir spurdu hañ, hvert hañ þa villde upprietta Israels Rijke, Act. 1. Eñ er hañ hafde meddeilt þeim ad nyu heilagañ Anda, og blessad þa, og þeir sau hañ til Himens faranda, þa jokst þeim so Kraptur, ad þeir geingu glader heim og prijsudu Gud seiger Lucas, Act. 2. Eñ epter 10. Daga wthellte hañ yfer þa hinum sama Anda med myklum Undrunum og Teiknum, so þeir efudust alldrei sijdañ; So fer Madureñ eñ nu ad vaxa, þar til hañ verdur Fullordeñ epter Maata fullkomens Alldurs JEsu Christi sem Paulus adkvedur, Eph. 4. J Skijrneñe medtokum vier heilagañ Anda: Ecke er Vatned Ande, helldur bijr hañ i Ordenu, hvert ed samlagast Vatnenu, hañs giæter ecke miked i Hiarta Ungbarnsins, þo vita Meñ ad hañ bijr þar, þviad slijkra er Guds Rijke seiger JEsus, Luc. 18. Þegar vier drøgunst a Legg, verdur hañ jafnañ Samfara Ordenu hia þeim sem þad læra, Þott ei þecke Borneñ JEsum grant, helldur eñ Lærestveinarner hier. Þegar oss aukast Vitsmuner og vier faaum Epterteckt nockra, þa samverkar hañ jafnañ Guds Orde. O! Born mijn, er ecke þetta ein stoor Astgiof H. Anda? Ad eitt Ungmeñe lætur sier skiliast þad, sem ei gaatu skiled edur villdu skilia hiner vijsu Heims Spekingar, Philo, Celsus, Porphyrius, Lucianus, og adrer miklu fleire, og þott þad eckeskilie so grant, þa temur Guds Ande so Mañlega Skynseme og verkar so i Einfelldne Barnsens, ad þad giefur siñ Skylning fangeñ under Hlijdne Trwareñar, 1. Cor. 10. So þvi dugar til Saaluhialpar. Er þad ecke ein stoor Guds Giof? ad vier sem fæddunst Reideñar Born, Eph. 2. Vier siaum þo hvilijkañ Kiærleika Fadereñ hefur oss giefed, ad vier meigum Guds Born kallast, 1. Joh. 3. Hver kieñer oss þad? Mun ecke heilagur Ande sa ed ber Vitne vorum Anda hier um? Rom. 8. Er þad ecke ein Oumrædeleg Guds Gaafa, ad þegar vier syndgunst og hofum forbroted vora Arfleyfd, jafnvel med Stoorglæpum sem vorre Saalu verda a stundum ofur þung Byrde, ad vier hofum þa Tals-Mañeñ a Himnum, Mañeñ JEsum Christum hiñ Riettlaata? 1. Joh. 2. Sem oss sender siñ H. Anda af sijnum Fodur til ad straffa i oss Syndena so vier ydrunst, til ad kieña oss ad hañ sie Forlijkun fyrer allar

Veralldareñar Synder so vier trwum, til ad Endurnya oss i Anda vors Hugskots, so vier gietum lifad nijum Lifnade. Þegar Tveir Konungar sættast, þa seliast þeir Gisla a, so ad Vinætta þeirra skule tryggvare vera, edur sa meire tekur af þeim miña til þess ad treysta sier hañ. Eñ Gud nade oss faraadar Mañeskiur, hvad þurfte Gud ad taka Pant af oss Prælunum? Utlogunum, Obootamoñunum, hvad þurfte hañ oss Pant ad setia? Og þo hefur hañ so giort. Hañ hefur teked af oss eiñ Pant sem er vort Holld og Blood, og sett þad a hægra Veg sialfum sier, ecke til þess ad hañ trijde oss betur, þvi hañ visse ad vier Daglega mundum riufa vor Sære, helldur ad vier kyñum honum þess betur ad trwa. Eingeñ hefur um Alldur sitt eiged Holld hatad, helldur fooſtrar hañ þad og nærer, seiger Paulus um Mañ og Konu, Eph. 5. Fyrst Guds Eingieteñ Sonur hefur giort vort Holld ad sijnu Hollde, fyrst hañ hefur trwlofad sier Christnena so sem adra Brwde, þa er þad vijst ad hañ elskar þa sem eru Holld af hañs Hollde og Bein af hañs Beinum, er so heitt elskade oss, ad hañ gaf sitt Lijf i Daudañ fyrer sijna Ovine, Rom. 5. Hañ mun ei forsma sijna Brwde sem skipar fyrer Muñ St. Paals syndugum Moñum ad elska sijnar Ekta-Qviñur eins og Christur Soſnudeñ, Eph. 5. helldur læta Drottninguna standa sier a hægre Hond Jskrijdda hinu besta Gulle, Ps. 45. Og til frekare Stadfestu hier um, hefur hañ, upphafeñ a siñ Tignar-Stool, sendt oss eiñ Pant af siñe Hende, þad er heilagur Ande sem er Pantur vorrar Arfleyfdar, Eph. 1. hver og bidur fyrer oss med Oumrædelegum Andvorpunum, seiger Paulus, Rom. 8. O! hvilijk er Astgiof þesse? Hver vill skipta heñe vid Læknisdoomana? Vid Tungumæleñ? Vid Jardteiknagiordena? Og siaum vier af þessu ad Guds Sonur hefur eingu miña veitt oss i siñe Uppstigningu eñ Postulunum, honum sie Dijrd og Prijs ad Eilijfu Amen.

Hin Oñur Nytsemé sem vier hofum af Christi Uppstigningu, er sw, ad hañ situr til Fodursins hægre Handar og bidur fyrer oss. DRotteñ baud i gamla Testamentenu Aaroni og hañs Sonum ad þeir skylldu blessa Folked, Num. 6. Þeirra Embætte var og ad bidia fyrer þvi. Lucas skrifar, Cap. 24. Ad þesse vor Ædste Kieñemadur (hvers Fyrermynd ad var Aaron i morgum Hlutum) ad i þvi hañ var ad blessa þa, hafe hañ vered numeñ fra þeim. O! eiñ gledelegañ Vidskilnad, O! eina Elskurijka Kvediu, O! eina kroptuga Blessan, þesse dijrmæta Blessan, liggur eñ nu i Dag yfer hinum Andlega Jsrael, þegar hañ tilbidur Gud i Anda og Sañleika, Joh. 4. So ad hvers vier bidium Fodureñ i hañs Nafne, þad vill hañ giora, Joh. 16. DRotteñ stie upp af Fiallenu Oliveti, Act. 1. Þvi hañ hafde þa wt til Bethania (seiger Lucas Cap. 24.) er stood a sama Fialle, fra þessu Fialle reid DRotteñ sijdarst iñ til Jerusalem, ad hañ Offrade siñe dijrmætu Foorn sijns Lijkama, med hverre hañ Verolldena Endurkeypte, Fridstillte Gud, eñ braut under sig Dioful eñ og allañ hañs Her, og trood hañ under siña Barna Fætur. Med þa somu Foorn uppstijgur hañ hier, vordeñ Kieñemadur ad Eilijfu, Ebr. 7. Ecke epter Skyckan Aaronis, helldur Melchisedechs, og byrtest med heñe fyrer Guds Auglite jafnadarlega so opt sem eiñ ydrande

Synd-

Syndare vid þarf. Þess gietur St. Paall, Hebr. 9. seigiande. Ei er Christur iñ-geingeñ i þad Heilaga sem med Hondum er giørt, hvert ad er Fyrermyndan þess sañar-lega, helldur i sialfañ Himeneñ til ad byrtast nu Auglite Guds fyrer oss. Hañ byrt-est nu Guds Auglite seiger Postuleñ, og var þad nockru epter hañs Uppstigningu, teikn-ande þar med, ad þetta sie eitt siifellt Offur, Olijkt þvi sem umgietur, Num. 28. Hver-iu Israels Syner aa Stundum ræntet voru af sijnum Ovinum, 2. Paral. 36. Eñ þetta kañ eingeñ ad hindra, eingeñ fraa oss ad taka. Diøfulleñ med allre siñe Magt fær þvi ecke spillt so leinge vier trwum aa Guds Son. Nofn Israels Sona voru rit-ud aa Briooft-Skiolld Aaronis, Exod. 28. Med hvern hañ iñgieck i þad Allra-Helg-asta, so sem til eins Miñes-Teikns fyrer Gude. Miñ HErra JEsu, þu eilijfe Kieñe-madur, þu blessader þijna elskulega Lærisveina med Kieñemañlegre Blessan, aadur eñ þu iñgieckst i Himeneñ, þu barst þa ecke aa þijnu, helldur fyrer og i þijnu Briooste til ei-lijfrar Miñingar fyrer þijnum Himneska Fodur; Jaa, ecke einasta þa, HErra, helld-ur og alla þa sem aa þig sijdañ trwad hafa og trwa munu allt til Enda Veralldareñar, þar þu ert eiñ Kieñemadur freistadur aa allañ Haatt lijka sem vier, þo aan Syndar, Ebr. 5. uppaa þad þu kuñer ad sampijnost vorum Eymdum. O! hversu er þesse Gu-ds Giøf æskeleg? Hvad maa Gledelegra veitast einum Syndara, sem eckert hefur añ-ad eñ Daudañ og Helvijtis Pijsler forþienad, þegar hañ aa ad mæta fyrer þeim hræde-lega Doome, hvar ed tebla er um hañs eilijfu Saaluhiaalp, hvad maa honum seige eg gledelegra veitast eñ þad, ad hañ hefur Doomarañ fyrer Fodur, og siñ Broodur fyrer Tals-Mañ, hver vill laata sier þar Hug fallast, hver vill mistreysta Søk siñe, þvi vil eg aalykta þetta med Paals Ordum, hver er sa ed fordæmer? Christur er sa sem daaeñ er; Jaa, hver ed uppriseñ er, hver og situr aa hægre Hond Gude og bidur fyrer oss, Rom. 8.

Hin Pridia Gagnseme er vier synduger Meñ hofum af Uppstigningu vors Frelsara er sw, ad hañ þar med hefur afrekad og tilbwed oss eilijfa Dijrdar-Vist i Himnenum, so seiger DRotteñ sialfur hiaa Johañem, Cap. 14. J mijns Fodurs Hwse eru mar-gar Verur, añars segda eg ydur: Eg fer burt og tilbij ydur Stad, eñ eg mun koma aptur og taka ydur til mijn sialfs, ad þier sieud þar sem eg er. Pad er merkelegt ad hañ seiger, ad þier sieud þar sem eg er. Nu er þad vitanlegt ad hañ er i Guds Himen uppfareñ, og situr til Kraptarens hægre Handar; Pad er ad soñu honum einum æt-lad ad sitia a hægra Veg Gude, samt erum vier þess fullvisser, ad hver og eiñ af oss he-fur sijna Deild i Christi Lijkama, 1. Cor. 12. Hvar fyrer þar sem mitt Holld rijker, þar kalla eg mig rijkia, þar sem mitt Hofud drottnar, þar drottna eg sem er Limur þess sama Lijkama. Pad er eiñ undrunarlegur Hlutur, og ein stoor Dypt Audæfaña og Guds Speke, ad Mañeskiañ gieteñ og fædd i Syndeñe, Jaa, su ed alldrei kañ Synd-laust ad lifa hier i Lijkamanum, Jaa, margur sa ed vellter sier i Endeme Syndaña hiñ mesta Hluta Æfe siñar, hun skal þo ef hun ydrast og trwer a Christum, verda Einglun-um jøfn seiger Postuleñ, þeim Himnesku Aundum er siñ Skapara ecke hafa i hinu miñ-sta styggdañ, og siaa hañs Auglit aan Aflaats, Matth. 18. Jaa, hvad meira er, ad

 vier

vier skulum samlijker verda Christi dijrdlegum Lijkama, Phil. 3. sem aan Efa ber laangt af Einglaña Dijrd. Hveriu sæter þetta Br. M? Hver fær þad skiled? Drottningeñ stendur þier til hægre Handar, skrijdd hinu besta Gulle, seiger David i Brwdkaups Vijsuñe, Ps. 45. Christur epter Mañdoomenum situr a hægra Veg Gude, þad merker ad hañ sie honum nærstur ad Tign og Heidre, eñ honum til hægre Handar stendur og ecke situr Brwdureñ, Ps. 45. Christeleg Kyrkia, so miklu er hun O-ædre sem Von er til, og þo næst honum ad Tign og Heidre, so ad hier maa siaa ad Mañeskiañ i Dijrdeñe verdur Einglunum jofn ad vijsu. Hvad ætte Christeñ Madur um þetta ad hugleida? Mætte ecke Hiartad braadna af Audmykt so sem añad Vax, nær hañ þetta heyrer? Mun honum ecke til Hugar koma med Abraham þad hañ sie Dupt og Aska, Gen. 18. og ecke þess verdur ad siaa iñ fyrer Himnarijkis Dyr, auk helldur ad standa a hægra Veg Guds Syne i hañs Dijrd. Eñ hvar fyrer er syndugum Jardar-Leyr þvilijkur Soome veittur? Fyrer Drotteñs Uppstigningu til Himens, fyrer þa dijrmætu Foornena er hañ hefur einusiñe iñbored i þad allra Helgasta. Brædur mijner, kollum vier ecke eiñ Hlut so mikels verdañ sem hañ kostad hefur. Nu er Guds Blood med hveriu Syndareñ er Endurkeyptur, Act. 20. Þess miklu ædra og kostulegra Einglunum, sem hañ hefur þeim ædra Nafn, þad er Heidur og Virdingu odlast sem Paulus aavijkur, Hebr. 1. Eñ nu hefur hañ ecke Einglana helldur Abrahams Sæde uppa sig teked, i þvi hefur hañ lided, i þvi er hañ uppriseñ, uppstijgeñ og setstur til hægre Handar Gude Fodur. Er þa ad undra Born mijn þott hañ giore oss Einglunum jafna, þar hañ hefur oss med sijnu eigeñ Bloode endurleyst? Act. 20. hverium hañ og giefur sitt Holld og Blood til ad eta og drecka, Joh. 6. hvert nu situr a hægra Veg Gude i Dijrdeñe. Plaga ecke Konungarner ad hefia Ættmeñ sijna til Virdinga, alla þa sem i Hlijdne vid þa standa, og siaa ei giarnañ adrer sieu þeim fremre? þvi mun ei DRotteñ Jesus hverium allt Valld er giefed bæde a Himne og Jordu, Matth. 28. vera eins lyndur vid oss sem erum Limer hañs Lijkama, 1. Cor. 12. hveria hañ skamast sijn ecke Brædur ad kalla, Ebr. 2. Pañeg hefur nu Gud upploked oss Himnenum i sijns Sonar Uppstigningu, og giefed oss ad sitia aasamt med Christo a honum seiger Paulus, Eph. 2. O! hversu eru allar Heimsins Virdingar, Audur og Epterlæte, Hiegoome ad reikna hia þessare Tign, þessare Sælu, þessum Himneska Fiesiood, og þo er Mañeskiañ so daarleg ad hun tekur allt þetta fram fyrer þessa Dijrdar-Vist med Gude og hañs Utvolldum.

Þar er i flestra Maña Naatturu nockurskonar Hugprijde, ef eg maa so kalla, jafnvel þoott flester hana vanbrwke, þad er ad komast sem hædst, og eru þad sierdeilis Tvo Fioll sem Meñ eru ad klyfrast uppaa alla sijna Æfe, þad er Magtareñar og Vitskuñar, eñ þar eru so faaer sem leitast vid ad komast uppaa Zions Fiall, Ebr. 1. og naa Þienustu hiaa hinum Alvallda Konunge sem Gud hefur þar yfer sett, Ps. 2. Hversu Andhæles geingur þetta Br. M. jafnvel fyrer þeim sem eru Kongborner i Skijrneñe? þeir taka ecke betur Vara aa Tign siñe eñ so, ad þeir selia hana fyrer Glis Veralldareñar eins og Born þau er kaupa vilia þad er þeim vænt um þyker fyrer dijra Dooma. O! hversu

vijsare og volldugre munu þa hins eilijfa Konungs Syner og Brædur verda i hañs Rijke, þvi þeir munu Einglana dæma seiger Paulus, 1. Cor. 6. Pad er Dioflana, þeir munu Gud þeckia so sem þeir verda af honum þeckter, og siaa hañ og hañs Dijrd, ecke so sem i Speigle edur Raadgaatu eins og hier, helldur Auglite til Auglitis, 1. Cor. 13. og er þo hin minsta Pecking sem eiñ Einfalldur Guds Dijrkare hefur aa Christo hier i Lijfe, myklu vijsare eñ allt Mañ-Vit Heims Spekingaña, þvi Paulus seiger, 1. Cor. 1. Ad Gud hafe giort Speke Veralldar þessarar ad Heimsku, og ad Heimska Guds sie Moñum hyggnare, og Veikleike Guds Moñum oblugre. Pegar Magt heideña Maña gieck sem hædst, og Vijsdomur Gydinga stood i Bloma sijnum ad þeirra Hyggiu, þa voru hiner so Vollduger, og þesser so vijser, ad þeir heingdu Konung Dijrdareñar uppaa Gaalgañ, hveriertveggiu sier til Skamar og sijns Hofdingia, Fiandans Rijke til Nidurdreps, so hañ hefur alldrei vidriett sijdañ. Pañeg er Magt Myrkraña og Skynseme Holldsins, þau eru Volæde hiaa Guds Barna Veikleika, og Heimska hiaa þeirra Einfelldne i Guds Augum, sem eiñ er Vijs og alleina Volldugur, Rom. 16. Og þott nockur være Einvallds Drotteñ yfer ollum Heime þessum, og visse alla Naatturu Hlutaña, hvad munde þad vera hiaa þeirre Dijrd, þeirre Speke og þeirre Sælu sem hiñ miñste i Himnarijke er prijddur med, þvi ef hañ er meire eñ Johañes Baptista, hvers Lijke ei var af Konu fæddur, Matth. 11. Pa munu hiner naa skamt til þess, jafnvel i Haadeige Magtar siñar. Og hefe eg nu so talad fyrer ydur, Br. M. uñ hina sierleguſtu Avexte DRottens Uppstigningar, hverrar hiñ fyrste heyrer honum siaalfum til, sem er ad hañ er iñgeingeñ i sijna Dijrd, og eigum vier ad glediast þar af, ad hañ er fareñ i burtu hiedañ, ef vier elskum hañ so sem hañ sagde fordum vid Læresveinana, sierdeilis þar vier erum ecke Hlutlauser þessarar Dijrdar, hañ so sem Frumgieteñ og Eingieteñ Sonur hins Hæsta, hefur teked hiñ mesta Arf, maa oss ei nægia þad Ettleidingunum, ad vier erum Samarfar Christi og Erfingiar eilijfs Lijfs? Rom. 8. Maa þad ei duga oss Landraada-Moñunum, ad vier hofum Arfs-Von i Omælanlegrar Dijrdar eilijfre Pijngd? 2. Cor. 4. Gud hefur giefed sijnum Syne Endemork Veralldareñar til Arfleifdar, Ps. 2. Ecke so Fioll og Dale, Jord og Skooga, Votn og Sioo, og allt hvad þar iñe bygger, so sem hañs elskulega Brwdur sem hañ hefur wtvaled af ollum Pioodum og Tungumaalum, aadur eñ Grundvollur Veralldareñar var lagdur, Eph. 1. Pess hofum vier noted Aumingiarner, sem liggium under hinu ytsta Heims-Skaute þessu; Vier erum hañs Arfur, og hofum vier siaalfum oss alldrei betur vared. Hiner adrer Avexterner heyra oss Moñunum til, hañ hefur Rijkuglega wthellt yfer oss Heilogum Anda, so vier Riettlætter fyrer hañs Naad yrdum Erfingiar eilijfs Lijfs, Tit. 3. Hañ situr til Guds hægre Handar, og bidur fyrer oss, Rom. 8. So ad allar vorar Bæner eru Jaa og Amen. Hañ hefur opnad oss Himeneñ og tilbued oss þa Sælu-Vist er eg fyrer skomu umtalade. Nu þar Gud Fader i sijnum Syne, Guds Sonur af Fodurnum sendur, og heilagur Ande sem af baadum þeim frameingur, þad er oll heilog Guddoomsins Preñing hefur audsijnt oss þvilijkañ Kiærleika sem aadur er

sagt

sagt i Drottens Uppstigningu, þa stijgum nu upp aptur a mööte hønum i vorum Hugskotum, hañ hefur vort Holld upphafed; Laatum hañ ecke Forgiefens hafa sendt ofañ siñ Anda til vor aptur, ef vier erum uppriśner med Christo, þa leitum þess sem þar uppe er, hvar Christur situr til hægre Handar Fodursins, Col. 3. Par sem ydar Fiesiood- ur er, þar er ydar Hiarta sagde Endurlausnareñ, Matth. 6. Ef vier høfum medteked heilagañ Anda sem hañ hefur rijkuglega wthellt yfer oss i Endurgietningar Vatns Saanum, hvar skyllde þa vor Fiesioodur vera? nema i hønum, i hverium ad byggia all- er Fiesiooder Vitskuñar, Col. 2. Postular Drotteñs horfdu upp i Himeneñ epter høn- um, Act. 1. Lyptum og Augum vorum upp fra þessum Jardneska Hiegooma, og sky- nium þad sem þar uppe er, lyptum þeim til Hædaña hvadañ oss kiemur Hiaalpeñ, for- smaaum Heim þeña med øllu þvi sem i hønum er, þvi hañ mun fyrerfarast; Gaungum þvi wt af Heimenum, ad ecke tortijnunst vier med hønum.

DRotteñ hafde Læresveinana wt til Bethania, þegar hañ stie til Himens, Luc. 24. Hvert hañ er fareñ, þad vited þier og Veigeñ þecked þier, Joh. 14. Bethania merker Faatæks Mañs Hws; Ef þier vilied epter hønum uppstijga, þa giørest Andlega Vol- ader, þviad slijkra er Himnarijke, Matth. 5. Falle ydur Rijkdoomur til, þa fested ei Hiarta ydar vid hañ; Giøred Faatækum gott, so þier sieud i Gude rijker, og þeir med- take ydur i eilijfar Tialldbwder, Luc. 16. Elias foor nakeñ til Himna, 2. Reg. 2. So meiged þier og slijta fraa Hiarta ydar allt Veralldlegt Yferlæte, ef þier vilied hønum fylgia. DRotteñ var nakeñ Krossfestur, Nakeñ var hañ i Lijfblæuñe vafeñ, hana skilde hañ epter i Grøfeñe. Nakeñ hefur hañ uppriśed, Nakeñ uppstijged, jafnvel þott hañ hafe klæddur sijnst fyrer Læresveinunum; Pu aatt og ad Krossfesta hiñ gamla Mañeñ, þu aatt ad greptrast med Christo, og upprijsa med hønum, Rom. 6. aadur eñ þu fær uppstijged. Afklæd þig og so med hønum; Laat ecke eina Flijk Veralldligra Muna þijngia Hiarta þitt, so þu meiger fliwga upp i Hæder nar eins og añar Ern ept- er þijnum Frelsara; Brwka so Heimeñ, ad þu ecke vanbrwker hañ. Slijt fraa þier alla Elsku til Veralldareñar; Laat ecke heñar Pwnga-Voru draga þig nidur þegar þu aatt ad stijga til Himens, hvar vor Borgar-Riettur er, hvadañ vier og væntum DRottens JEsu Christi, Phil. 3. Hønum med Fodurnum og H. Anda sie Lof, Prijs og Heidur um Allder Allda, Amen.

Siøtta Suñudag epter Paaska.

Gudspialled, Joh. 15. og 16. Cap.

JEsus sagde til siña Læresveina. Eñ þa ed sa Huggareñ kiem- ur, hvørn eg mun senda ydur af mijnum Fødur, sem ad er Sañleiksins Ande, hvør af Fodurnum framgeingur, Hañ mun bera Vitne af mier, Og þier munud mier Vitne bera, Pviad þier hafed i fraa Upphafe hiaa mier vered. Eñ þetta tala eg þvi til ydar, so ad þier hneixlest ecke. Pviad þeir munu forboda yd- ur

ur, og sa Tijme kiemur, ad hvør hañ Lijflætur ydur, Sa meinar sig ad giøra Gude þægt Verk. Og þetta giøra þeir ydur, af þvi þeir þeckia hvorke Fødureñ nie mig. Eñ þetta tala eg þvi til ydar, ad nær su Stund kiemur, ad þier miñest þess, ad eg sagde ydur þad. Eñ þetta sagda eg ydur eige i Upphafe, þvi eg var hiꜳ ydur.

Exordium.

EIngeñ kañ Tveimur Herrum ad þiona, Þvi añadhvert hatar hañ þañ Eina, og Elskar hiñ Añañ, edur ad hañ adhyllest þañ Eina, og Forsmꜳer hiñ Añañ; Þier gieted ecke under eins Gude þionad og Mam̃ona, seiger Endurlausnareñ, Matth. 6. Eñ þad sem hañ hier seiger um̃ Mam̃on, hver ad er Gud þessa Heims og hañs Barna, þad vill hañ sagt hafa um̃ siꜳlfañ Heimeñ. Omøgulegt er under eins Gude ad þiona og so Heime þessum, þad eru Tveir so Olijker Hwsbændur, ad hvør þeirra rekur añars Þienara i burtu frꜳ sier, og þad þess vegna, ad þeir so Olijker eru, Þar fyrer ꜳvarpar St. Jacob Postule Veralldarenñar Þꜳfugla þañeg, 4. Cap. Þier Hoor-Kallar og Hoor-Konur, Vited þier ecke, ad Heimsins Vinꜳtta er Guds Ovinꜳtta? Fyrer þvi, sa sem vill vera Vinur Heimsins, Hañ giørest Guds Ovinur. Og fyrer þvi, ad þessu er nu so vared, þa hlioota Guds Børn adskilianleg Mootlæte og Hørmungar ad lijda, um̃ hvert Efne eg hefe nockud fyrer skøm̃u talad, er eg Oska ad goodañ Stad funded hafe i ydar Hiørtum. Eñ søkum þess, ad margur sa ed vill Gude þocknast, hañ þoler liwflega þad sem Gud leggur siꜳlfur a, so sem eru Siwkdoomar, Fꜳtækt, Astvina Misser og añad þvilijkt; Eñ þad sem af Mañaña Hende kiemur, þad er oss bꜳgara ad þola, og optlega upptendrast vort Hiarta af Neide og Hatre til þeirra, af hverium vier meigum nockurn Ojøfnud lijda, sierdeilis nær þad fram̃ vid oss kiemur fyrer Sakleyse, edur og i Stadeñ þess, er vier Gott hugdumst giøra, slijkt er ad søñu Mañlegt, og eingeñ Lꜳer þad ødrum, Maña a medal, þviad flester eru so Lynder. Eñ ef vier adgiætum, ad þad kiemur eckert fram̃ vid Guds Børn, sem ad ecke sie epter hañs Forsiꜳ og Tillꜳtseme, þa eigum vier þvi eins vel ad taka sem kiemur af Mañaña Hende, so sem hinu er hañ siꜳlfur a oss leggur, þvi ecke eiñ Titlingur fellur a Jørdu ꜳn vors Himneska Fødurs Vilia, Matth. 10. Þvi mun oss þa nockurt þad henda sem ad hañ ecke vill ad vid oss fram̃kome? og þetta er þad sem ad DRotteñ JEsus fyrer-seiger sijnum Læresveinum i þessu Heilaga Evangelio um̃ Ossookner vondra Maña, og seigest þess vegna tala þad til þeirra, ad þeir hneixlest ecke, og ad nær su Stund kiæme, ad þeir þa miñtust þess, ad hañ segde þeim þad, og vill hañ þad sama sagt hafa øllum sijnum Børnum um̃ allañ Heimeñ. Þvi vil eg wt af þessum Spꜳdoome DRottens, sierdeilis Tvent Hugleida i þetta Siñ, Sem er. 1. Ad vier sieum skyllduger til ad giegna þvi med Poleñmæde, er vier lijdum af vondum Møñum Sakleysesins og Guds vegna. 2. Ad vier eckert rꜳngt giørum til ad um̃flija þeirra Ofbellde. Hier til hiꜳlpe oss goodur Gud, fyrer siñ Son JEsum Christum, Amen.

Utleggingeñ.

ÞEir Munu Forboda Ydur seiger Drotteñ, Og Sa Tijme Kiemur, Ad Hver Hañ Lijflætur Ydur, Hañ Meinar Sig Ad Giøra Gude Þægt Verk. Vid hveria sagde Frelsareñ þetta? Vid sijna elskulega Læresveina, hverier honum ꜳn Efa hafa af Møñum kiæraster vered, hverier ad hofdu hañs Vitne um̃ þad ad Fadereñ elskade þa af þvi þeir elskudu sig, og allt þetta rættest a þeim sem vonligt var. Hver sem athugar Hwdstrokur St. Pauls, 2. Cor. 11. Fꜳngelse Peturs, Act. 12. Lijflꜳt hins elldra Jacobi, Act. 12. og Beinbrot hins yngra. Jꜳ, hversu ad aller Guds heilager Meñ og Vottar Jesu Pijslar eru herfelega wtleikner, so sem lioost er af Christendooms Sog-

 unum

unum; Hañ mun þad jaata, ad eckert Ord DRottens sie a Jordu falled. Nu fyrst honum þocknast hefur ad laata sijna kiærustu Vine þetta lijda af Vondum Moñum, þvi skyllder þu og ecke fyrer Guds saker lijda vilia, þad sem einhvor Ohlutvandur vid þig aflaga giörer? Og taka þvi so sem ödrum Krosse af DRottens Hende. Ad so-ñu reiner ecke a þad fyrer oss i þessu fataæka Lande ad þola Offsookner edur Lijfslaat fyrer Evangelij Lærdoom edur Christi Vidurkieñingu, samt eiga Meñ þo Gud ad dyrka med goodum Verkum, med þvi ad hiaalpa hinum Saklausa, og þeim sem Orietteñ lijdur til Riettarens, mootstanda þeim sem illa giöra, og margur lijdur Oriett fyrer Saklese, og fyrer þad sem hañ med soddañ Hætte gott giörer, eñ aller þeir ed þañ Veg lijda, þeir lijda fyrer Guds Saker. Gud hefur boded ad hiaalpa þeim sem Rangindeñ lijda og under þryckter eru af Ofrijkis Moñum; Villt þu ecke frelsa hiñ faangada sem til Dauda er Dæmdur, og þañ sem ad liggur vid Lijflaate, þar þu seiger: Siaa vier þeckium ecke þeña, meinar þu ecke, ad hañ sem rañsakar Hiartad, hañ merke þad? Og hañ sem tekur Vara a Saalu þiñe, hañ þecke þad? Mun hañ ecke giallda hverium Mañe epter Verkum sijnum seiger Salomon, Prov. 24. Þetta vill nu hiñ ædste Doomare hafa sagt þeim sem meire Maattar eru og kuña ad hiaalpa þeim sem Oriett lijda, seiged mier, Mun hañ Syknsaka vera ef hañ giörer þad ecke? Nei, litlu betre eñ hiñ sem Oriettañ giörde, eñ þott hañ meige Araasum mæta þar fyrer, þa a hañ þad ad lijda med Poleñmæde, fyrer Guds Saker.

Gud hefur boded ad elska Naungañ, og þad ecke einasta med Orde og Tungu, seiger Postuleñ, helldur med Verke og Sañleika, 1. Joh. 3. Eñ hvad er tijdara i Heimenum, helldur eñ Vanþacklæte fyrer Goodgiördernar? Drambseme Ohlutvandra Maña er so haa-vör og so Rijklundud, ad hun þykest eingum vera uñ neitt skylldug, hversu myklar Velgiörder sem hun þiggur, og alla Hlute vill hun med Siaalf-Skylldu hafa, eñ gielldur hin verstu Laun fyrer allt undañfared, ef ecke er Grædge heñar fullnægt i hverium þeim Hlut er hun hafa vill. Full er Verolldeñ af slijkum Siaalfbyrgingum, þeir sem nu fyrer slijku verda, sem margur er, þeir lijda Guds vegna, þvi þeir lijda fyrer þad sem Gud hefur boded, hvert þeir meiga ecke Ogiört laata, ef þeir vilia Christner Meñ heita, og Guds Viner, þvi hver sem sier siñ Brodur Naud lijda og apturlykur sitt Hiarta fyrer honum, hverneg maa Guds Kiærleike i honum vera? seiger Johañes, 1. Pist. 3. Og meiga þeir þad ecke reikna þott ad Heimureñ giallde Illu aa moote Goodu, þvi Paulus seiger, Rom. 12. Ef Ovin þiñ hungrar, þa gief honum ad eta, og þyrste hañ, þa gief honum ad drecka, og meigum vier ecke vera vandare hier uñ eñ Fader Myskunsemdaña, hver ad i giegn siñe Owtseigiañlegre Goodgyrne þoler hina mestu Opock af syndugum Moñum, og lætur þo rigna yfer Vonda og Gooda, og sijna Sool uppreña yfer Naunglaata og Riettlaata, Matth. 5. Þvi skulum vier ecke meina, Br. M. ad þetta sie alleina sagt til Postulaña, edur þeirra sem lifdu aa þeim Dogum, þvi eingeñ er sw Stiett sem ad nockur Madur lifer i, ad eige mæte hañ Andstreyme og Adkaste Veralldar, ef hañ leggur Kapp a ad giöra Verk DRottens Guds

sijns

ſijns trwlega. Pvi er æ verr og midur, ad þeir eru fleſter ſem ſkioota þeſſu Omakenu hia ſier, uppa þad þeir meige i Fride véra: Hvad er ecke eiñ Guds Ords Pienare, ef hañ er Vandlætingaſamur i ſijnu Embætte? Mun honum ecke Ovilld og Mañhatur bwed vera? Eñ ſeiged mier, mun hañ þar fyrer meiga laata af ad ſtraffa, Ogna og aamiña? Edur elſka þa og þeirra Velferd er honum ſo illa launa hiñ meſta Velgiorning, er af ſyndugum Mañe kañ vid añañ giordur ad vera? Mun hañ ecke meiga þeinkia hid ſama og Paulus? Er hañ ſagde: Gal. 1. Hefde eg hijngad til Moñum þocknaſt, þa være eg ecke Chriſts Pienare. Og þetta er riett ad taka ſiñ Kroſs uppaa ſig og fylgia JEſu epter, Matth. 10. Sa giorer vel ſem lijdur med Poleñmæde þad Gud aa hañ leggur, og hañ gietur ecke af ſier kaſtad, eñ ſa giorer eñ þa betur ſem med fwſum Huga geingur i Bardagañ aa moote Fiandanum og hañs Verkfærum, þar hañ kyñe þo ad ſkioota ſier undañ, ſem marger giora, hañ er eiñ Guds Kappe, og maa vænta ſier þeirrar Kvediu ſem Gedeon fieck af Einglenum Fordum, DRotteñ er med þier þu Hetia, Jud. 6. Hvad ſkulu Meñ tala um eiñ Riettviſaŋ Doomara, ef Meñ eiga þo fyrer morgum þvilijkum Raad ad giora i hreckviſre og ſkynlauſre Olld þeſſare. Eñ ef nockur er ſa, er vanda vill ſitt Embætte med Rokſemd og Stioornſeme nockurre, og hallda uppe Chriſtelegum Riettendum, þa er honum ecke einaſta aa Harlſe leiged af þeim er þvi mæta, ſem ecke er ſo ad undra, þvi blindur er hver i ſiaalfs ſijns Sok, helldur og af þeim er þad eckert vidkiemur og eige ſkynia hvar um þeir dæma; Jaa, mæter Araaſum af þeim er ſiaalfer ættu hvad meſt Riettenum fram ad fylgia, hverier ad brwka Logeñ eins og Reikne-Peninga, þa er Meñ laata merkia ſo mykla edur litla Tolu, ſem Meñ ſiaalfer vilia. Aller þeir ed nockrum Oſkunda fyrer verda af ſo hreckviſum og heimſkum Moñum, þeir lijda fyrer Guds Saker, þvi hañ er ſa ed ſagt hefur fyrer Muñ hins viſaſta Konungs; Sa ſem Riettlæter hiñ Ogudlega og ſakfeller hiñ Riettlaata, þeir eru baader eins Svijvirding fyrer Gude, Prov. 17. Og eru ecke alleina þeir ed i Guds Stad vandlæta eiga med Ordum, edur þeir ſem yfer Rietteñ ſkipader eru, þeſſum Mootgaange vondra Maña undervorpner, helldur hefur Diofulleñ ſijn Verkfære nærre þvi i hveriu Hwſe, til ad ſpilla Chriſtneñe og goodum Sidum. Eiñ vandlaatur Hwsbonde maa ſlijku mæta af ſijnum Hiwum, af ſijnum Bornum aa Stundum, Jaa, af odrum wt i fraa, ſem ecke hyrda um ad vanda Raad ſitt, og aamæla þeim er adra vilia hafa aptur af Illu, giefa þeim ſtijfeñ Ord, og kalla ad þeir eige eckert med ſig, þeir mune brwka ſijna Sidu þeim ad Packarlauſu. Petta er ecke lijtel Skap-Raun, Born M. fyrer þa ſem ottaſt Drotteñ og aangraſt af ad ſiaa Ogudlegt Framferde, og ſiaa fyrer þeirra Tijmañligar og eilijfar O-farer eñ faa þo eige vid þeim giort ſokum Pvermoodſku og Straakſkapar hiña er þeir villdu leidriett hafa, Jaa, þad er þeim meira Angur helldur eñ margt þad er a ſiaalfum þeim liggur. Eñ aller þeir ed fyrer þvilijkt lijda meiga nockurt Adkaſt, Illyrde edur añad verra, þeir lijda fyrer Chriſti Saker, þvi Gud hefur ſkipad ad uppala ſijn Born i Lærdoome og Umvondun Drotteñs, Eph. 6. Hañ hefur boded ad vier ſkulum leidrietta þa er viller fara med hoogværum Anda, Gal. 6.
 Jaa,

Jaa, sa ed þad ecke giorer nær hañ sier siñ Broodur villt fara, hañ samþyckest honum, og giorer sig Hluttakara i aañarligum Syndum, 1. Tim. 5. Og hefe eg nu þañeg sijnt, Br. M. ad sierhver eiñ af oss gietur aatt Hlut i þessum alvijsa Spaadoome Drottens, ef vier vilium þyckia fyrer Gud edur vandlæta i hañs Stad, þvi alldrei þrijtur þar Andskotans Born þau er giefe þeim Orsok þar til er Drotteñ ottast, og eyra þvi illa ad hañs Dijrdarfulla Nafn sie vanvirdt, hañs Ord forsmaad og hañs Setningar vijsvitande under Footum trodner, og þott ad Moñum sie Ohætt uppa Lijf og Landsvist, þa er þad eige þeirra Giæsku ad þacka, sem allt Gudlegt Skick og Riettende forsmaar þvi hañ sem ad hatar eiñ Guds Ords Pienara fyrer Heilsusamlega Kieñingu, edur eiñ Yfervallds Mañ fyrer riettañ Doom, Jaa hañ sem bolvar Fodur og Moodur, Hwsbændum edur odrum þeim sem hañ leidrietta vill, hañ er ecke laangt fra þvi ad taka Lijfed af honum, edur reka hañ wr Lande, ef hañ þad þyrde vegna Hefndareñar. Nu er þessu so vared sem eg sagt hefe Brædur mijner, og þvi verdur eige mootsagt, eñ allt þetta eigum vier þoleñmoodlega ad lijda fyrer Guds Saker, og ecke hatast vid þa er vier meigum þola þad af, helldur giora skylldu vora med Poleñmæde. Giætum þesser Frelsareñ seiger hier i Gudspiallenu: Ad þeir ed giore þetta, meine sig ad giora Gude þægt Verk, so kuña og hiner Skynlauser ad vera, ad þeir ætle sier sie Oriettur gior, og þeir ed þeim vel vilia, giore þetta af Ossa og Illgyrne, Laat þier þo til Hugar koma syndugur Madur, ad þad er Oriett fyrer Gude þijnum, hverium þu þioonar, ad hatast vid so faaraadar Mañeskiur, þvi þeir eru ecke Haturs, helldur Medaumkunar verder, hversu vollduger edur vijser, hversu rijker edur sterker sem þeir eru, þa eru þeir allra Skiepna Vesælaster, er so hafa gleymt Gude og siñe Velferd, ad þeir skynia ecke hvad þeim er til Gagns edur Ogagns. Petta giora þeir seiger Frelsareñ, af þvi ad þeir þeckia hverke Fodureñ nie mig.

Ef ad Hundur bijtur nockurn, edur Hestur slær hañ, honum kañ Madur ecke so ad reidast so sem einum Mañe sem Gud hefur Vit og Skyn giefed, eñ hiñ Ogudlege, sa ed seiger i sijnu Hiarta, þar er eingeñ Gud, Ps. 14. hañ er argare eñ Hestar og Mwlar, hverium Meñ hlioota Beitsle og Bitel i Muñ ad leggia, Ps. 32. Og þvi skyllda eg þa vilia hefna mijns Vansa aa soddañ Andskotans Viñu-Dijre, sem ei veit hvad þad giorer? Meñ laata Oods Mañs-Verk vera saklaust vid Kongeñ epter Logunum, og þvi skylldu Meñ þa ecke hafa vidlijka Myskun vid hañ, sem so er yfergiefeñ i fraaleitt Siñe, ad hañ hverke þecker Gud nie hañs Christ? og ecke myklu helldur leitast vid ad Leidrietta hañ, helldur eñ vilia hañs Olucku. Lijt til þijns Endurlausnara þar ed hañ hieck aa Krossenum, og beidde fyrer Yfertrodslu-Moñum, jaa, þeim er giordu aa moote honum þa allra stærstu Svijvirding, sem nockurn Tijma hefur frameñ vered aa mille Himens og Jardar, og þo villde Bruñur Giæskuñar laata þetta fyrer Afbotun gyllda; Peir vita eige hvad þeir giora, Matth. 27. Og hversu lijted er þad nu sem þu maatt lijda af þeim sem ecke eru kañ skie ollu syndugre eñ þu fyrer hañs Skulld, hiaa þvi sem hañ leid Saklaus þiña vegna. Par fyrer, nær sem einhver Veralldareñar Sonur

moot-

mootmæler oss, þegar vier giorum Guds Verk, þa hugleidum hvilijk Vegsemd þad er, ad lijkiast hañs Eingietnum Syne i þvilijku, og spillum ecke þeim Heidre med OPoleñmæðeñe, þvi ef vier giorum þad viliuger, þa hofum vier Laun, eñ giorum vier þad naudsuger, þa er oss þad þo uppalagt, seiger Paulus uñ sig, 1. Cor. 9. Og þeinkium ecke ad Lærespveirneñ sie yfer Meistaranum, hafe þeir Hwss-Fodureñ Beelzebub kallad, hvad munu þeir giora vid hañs Heima-Meñ? Matth. 10. Og þessa Ihugan munum vier lata spekia Hiarta vort, ef vier meir ængrunst af þvi sem Gude er i þessu æ moote giort, helldur eñ siælfum oss, og blondudum ecke hverutveggia þessu samañ. Og mæ þad ecke letia oss, þoott ad lijted vilie æorkast vid vora Tilhlutan i Guds Stad. Heyrum hvad siælfur Christur seiger, Es. 49. Eñ eg sagda, eg erfidade forgiefens, og fyrerkiæme so mijnum Styrkleika fyrer eckert og til Onijtes, þo ad mitt Mælesne sie Drottens, og mitt Embætte mijns Guds, eñ þar uñ ber Raun Vitne, hverneg hañ blessadur Holldenu Iklæddur lagde allañ Hug æ Guds Eyrende: Hver hefur þvilijk Mootmæle, Hædungar, Brixlaner, og allra Handa Ovyrdingar þolad fyrer Guds Verk sem hañ? Eckert er tijdara i Heimenum, eñ þad, ad hañ skipast ecke vid þeirra Adgiorder, sem Guds Eyrende reka, samt vill Gud þad þo giora lata, sijnu Nafne til Dijrdar, og þeim til Nota er þad medtaka, eñ hinum til þess stærre Fordæmingar, og mæ þig einu gyllda syndugañ Mañ, med hveriu Moote þu Gud dyrkar. DRotteñ JEsus visse ad Judas var GlotunareñarSonur, samt talade hañ Guds Eyrende fyrer honum, advarade hañ þad sama Kvolld og hañ sveik hañ uñ Noottena, Joh. 13. æmiñte hañ i þvi hañ sveik hañ, Matth. 26. Þu verdur fyrer Ovyrdingu af Heimenum, eñ seig mier; Er nockur Virding stærre? nockur Nafnboot so fogur, so sem Guds Barn ad heita? Nu seiger Endurlausnareñ, Matth. 5. Blessed þeim er ydur bolva, giored þeim gott sem ydur Offækia, so ad þier sieud Born ydar Fodur sem æ Himnum er, þar fyrer, hver sem hugleider eilijfa Himnarijkes Glede og Fognud Guds Barna, og ecke reinger Sañsogle Christi, honum mun lijted þykia fyrer ad lijda nockur Hallmæle og Aræser af Vitlausum Moñum hier i Heime fyrer þad Dijrdlega Verdkauped, sem er nooglegt æ Himnum, Matth. 5. Hier til lijtur David er hañ seiger, Ps. 27. Eg munde snart hafa yfergiefed mig, ef eg eige tryde ad eg siæ munde Giæsku DRottens æ Lande lifande Maña. Og vilium vier þeirra Dæmum fylgia er JEsus talade þetta vid og þeirra Samþioona, þa skulum vier ecke fiña, ad þeir hafe stoorum Opoleñmooder ednr reider vorded, nær þeir voru falsklega æklagader fyrer Herrum og Landsdoomurum. Hvad skal eg tala uñ hid saklausa Lambed, Guds Eingieteñ Son? þegar þeir sogdu hañ være Samverskur og hefde Diofuleñ, Joh. 8. Svarade hañ alleina þessu: Ecke hefe eg Dioful, helldur vegsama eg miñ Fodur. Þegar Judas sveik hañ, Vinur hvar til komst þu hijngad? Matth. 26. Þvode Svikarans Fætur, Joh. 13. Skomu ædur eñ Diofulleñ foor i hañ; Þegar Biskups Þienareñ sloo hañ, Joh. 18. Hafe eg illa talad, þa bevijsa þad, og hafe eg satt sagt, hvar fyrer slær þu mig? O! þier aller hañs Viner, oll hañs Born, aller hañs Lærespvein-

ar, aller sem vilied hönum i Dijrdeñe epterfilgia; Komed hijngad og læred af hönum, þvi hañ er Hoogvær og af Hiarta Lijtelaatur, Matth. 11. So var hañ Poleñmoodur sem ecke visse af Synd, 2. Cor. 5. og aatte þo alls Valld, bæde a Himne og Jordu, Matth. 28. Eñ þu sem Daglega syndgar og ecke forþienar añad eñ Straff, munt þu ecke jaata ad Gud hafe allañ Riett til ad straffa þig? Jaa, þad munt þu ad vijsu jaata; Eñ seig mier, mun hañ þa ecke friaalst eiga med hveriu moote ad hañ typtar þig, mun Barned nockud sijsla um vid Fodureñ, hvert helldur ad hañ straffar þad med Hende edur Vende? Þad heyrdest ecke a Job, Cap. 1. hver oss er settur fyrer Poleñmædeñar Epterdæme, hvert helldur ad Gud liet Elldeñ falla af Himne og breña hañs Eigur, ellegar ad þeir af Chaldea og Saba ræntu hañs Gotze; J öllu þessu syndgade ecke Job seiger Ritningeñ, helldur sagde hañ: Gud gaf og Gud aftook; Sie Nafned Drottens lofad ad Eilijfu. Þad er ein Hræsnisfull Poleñmæde ad seigiast vilia þola allt þad sem Gud leggur a, eñ vilia eckert Moñunum lijda; eins og þeir giore nockurt þad er hañ leifer þeim ecke, sa sem Lijflaataft a, hañ fyrergiefur Bödlenum, eñ slær allre Skulldeñe uppa Domarañ; Nu gietum vier ecke giefed Gude Skulldena, þvi vier jaatum ad vier hofum til alls þessa uñed sem hañ a oss leggur, og þvi skylldum vier þa reidast hañs Bödlum sem eru vonder Meñ? þoott hañ leyfe ad þad a oss framkome sem hañ visse ad þeir af sialfs Daadum mundu Oriett giora, sierdeilis þar vier erum sialfer vonder, þar fyrer hversu sem þad er Oriettvijst af þeirra Hende, þa er þad af Guds Alfu riett, og eckert añad eñ vor forþient Laun, og viiie einhver þvi ecke trwa ad Gud stioorne i þañ Maata Verkum Omilldra Maña, sijnu Nafne til Dijrdar eñ sijnum Bornum til Leidriettingar (þvi allt verdur þeim til gooda er Gud elska, Rom. 8.) Hañ lese þad er stendur i Bæn Postulaña, Act. 4. J Sañleika komu þeir samañ yfer þiñ H. Son Jesum, hvern þu smurt hefur, Herodes og Pontius Pilatus med Heidingiunum og Jsraels Foolke til ad giora allt þad er Hönd þijn og þitt Raad hafde aasett ad skie skyllde. Hafe nu Guds volldugа Hönd epter sijnu alvijsa Raade stioornad ogudlegra Maña Verknade og Athöfnum i Fordæmingu sijns Eingietens Sonar þier til Saaluhiaalpar og Myskunar, Christeñ Madur, þa laat þig ecke undra þott hañ stijre þeim til ad aga þitt lauslaata og drambsama Holld, til ad temia þig lijfadañ Kaalf, eins og Ephraim, Jer. 31. þier til Andligrar Heilsubootar, helldur minst þess nær ed vonder Meñ þier raangt tilgiora, ad þu hafer þad med þijnum Syndum forskulldad, og munt þu braadlega snua þvi Hatrenu er þu fær til hañs, er vid þig afgiorde, a þijna eigeñ Synd, med Harmþrungnum og sundurknosudum Anda, þad er þad Offred sem Gude lijkar, Ps. 51. So giorde David Konungur, 2. Sam. 16. Er Simei bölvade hönum, og kastade Steinum a hañ, eñ Abisai sagde: Þvi skyllde þesse daudur Hundur bölva mijnum Herra Konungenum? Eg vil fara og taka hañs Höfud af, eñ Konungureñ svarade: hvad hefe eg med ydur þier Börn Zeruja, hafe Drotteñ skipad hönum, bölva þu David, hver vill seigia? Þvi giorer þu þañeg? Og er nu so vttalad um hiñ fyrra Parteñ.

Hvad hinum sijdare Partenum vidvijkur, þa aa oss þad sagt ad vera, ad vier eigum fyrer eingum Mañe svoddañ Virdingu ad bera, edur ad nockurs Mañs Elsku edur Otta so myked ad laata, ad vier þess vegna styggium vorn Gud aa moote Samvitskuñe. Þad er oss vitanlegt, Br. M. ad noogu eru margar Synder vorar sem oss henda af vors eigeñ Hollds og Bloods Tilteigingu til ad fordæma oss, þoott ad ecke styggium vier hiñ gooda Gud med þvi ad taka syndugа Meñ frañ fyrer hañ. Gud bijdur i sijnu H. Logmaale; Þu skallt ecke hafa añarliga Gude fyrer mier, þad er hid fyrsta og hid ædsta Bodord, Matth. 22. Og þegar þad er broted, þa eru oll broteñ, eñ hvad giora Meñ, þegar þeir giora alla Hlute ad Mañaña Villd, hverfu Ogudleger sem þeir eru, eñ kasta Guds Bodordum aa Bak sier aptur? Er þad ecke ad dyrka eitt lifanda Skwrgod? Jaa, þañ sem er verre eñ eitt Skwrgod, þvi eiñ Tre-Stobbe er saklaus þoott hañ sie dijrkadur: Hiaa-Trw Mañaña giorer hañ ad Svijvirdingu, eñ sa sem ottar odrum til ad giora Odygder og sierhvad þad sem Gud hefur bañad, hañ er Diofull, og saa ed hañ dyrkar, hañ dyrkar Diofuleñ, þu seigest ecke dyrka hañ þoott þu giorer þad sem hañ bijdur, þu viter ad Gud sie ædre og ollu betre, og hañ eiñ eige ad dyrka, þad er illt ad þu veitst þad, þad vill fordæma þig eñ þa meir, helldur eñ ef þu þad ecke visser. Eñ seig mier; J hveriu er nu Guds Dyrkun iñefaleñ? J þvi ad trwa aa hañ, Elska hañ og Ottast, og giora epter hañs Bodordum. Eñ seig mier aptur, hvern Ottast þu meir, Gud edur Mañeñ, nær þu hrædest hañ sem ecke kañ ad deyda nema Lijkamañ, eñ forsmaaer Gud sem Lijfe og Saalu gietur kastad i eilijfañ Elld, Matth. 10. A hvern trwer þu meir, nær þu þykest einkis Purse, er þu hefur Mañsins Vinaattu, aa medañ þu hræsnar fyrer hañs Borde, eñ so lijted reider þu þig uppaa Gud sem þig skapad hefur, fædt og forsorgad, ad þu viñur þad til ad missa hana ecke, ad þu giorer alla Hlute sem Gud bañad hefur? Hvern elskar þu meir? Er þu villt jafnvel fara til Helvijtis fyrer Mañeñ, eñ fyrer Guds Saker stendst þu ecke ad sïaa hañs Reide-Svip, er þu meinar ad hafa nockud af þiñe Tijmañlegre Velferd i Hende sier. O! Vei, O! Vei, er ecke þvilijkt ein hrædeleg Afguda-Dijrkun, og myklu verre eñ oll Svijvirding Heidingiaña þeirra er af Gude eckert vissu? Paulus seiger, 1. Cor. 8. Ad Skwrgoded sie eckert, og hræddust þeir þo Skwrgodeñ er þau dijrkudu, eñ Christner Meñ, hverium Gud er i Holldenu Opeñberadur, þeir Ottast Meñena meir eñ Gud, jafnvel þoott hañ sie allt i ollu, og þykiast vel hafa komed Kaupe sijnu, ef þeir faa sellt Guds Vinaattu fyrer Mañsins Kiærleika, edur til ad umflya hañs Oblijdu. DRotteñ seiger fyrer Muñ Oseæ Spaamañs, Cap. 2. um Gydingaña Samkundu; Hun þecker ecke ad eg er sa sem gief heñe Korned og Mustena og Oliuna, og eg fæ þeim aanægianlega Sylfred og Gulled, af hveriu þeir giora Baal, hverfu vel aa þetta heima hiaa þeim, er hiñ goode Gud veiter alla Hlute yferfliootañlega til Notkunar, eñ þeir ecke einasta wtsïwga Hws Eckna og Fodurlausra, Matth. 23. Og selia hiñ Volada fyrer eiñ Skoo, Amos. 2. Helldur og giora sier eiñ Afgud af þessu i Hiarta sijnu, hvert ed vera ætte Mustere H. Anda? 1. Cor. 6. Þad er Svijvirding Foreidsluñar i helgum Stad, og þad er þeim ecke noog ad þeir

dijrke

dijrke hañ einsamler, helldur eins og Nebucadnezar liet wthroopa, ad hver Madur under Lijfs-Straff skyllde dyrka Bel, so vilia þeir fyrer þessa Svijvirdingu af øllum heidrader verda, og ad aller hlijde þeirra Bode og Bañe, hverſu ſem þad er Oriett og Ogudlegt, og þesse Varmeñe Ottast Meñ framar eñ Gud og hañs Sañleika, edur hvad er tijdara eñ þad? Ad nær eiñ Lijtelmagne æ vid eiñ Magtar-Mañ, þorer eingeñ Muñenum upp ad liwka, eingeñ Sañleikañ ad vitna, þeir hlaupa i Felur, og hafa adskiliañleg Undañbrøgd til þess ad Odygdeñ verde ecke ſtroffud, eñ Sañleikureñ i Lioos leiddur, jæ, giefa sig helldur Fiandanum sijnum Fodur, helldur eñ ad þeir stygge hiñ Vollduga, og jafnvel a stundum þañ sem þeim kañ eckert Mein ad viña; Ecke er þetta Christeñdoomur, bærelegra mun einum Ærligum Heidingia verda a Doomsins Deige, Matth. 11. Helldur eñ þvilijkum Diøfulsins Hamhleipum. Hvad kuña Meñ þo ad sia þad a einum daudligum Mañe, hverſu Vollldugur sem hañ er, ad Meñ Otteſt hañ meir eñ Gud? Hañ kañ ad fyrra þig allre þiñe Aleigu, þad gietur og Gud a Augabragde, hañ kañ ad steipa þier wr Heidre þijnum, mun Gude nockud bægt um þad vera? Hañ gietur sett þig i Fiotur og Jærn, Gud gietur sleiged þig med skiædum Siukdoome, hañ gietur teked Lijfed af þier, og er þo ecke hætt vid því i Lande voru, eñ Gud kañ ad deyda eilijfum Dauda, og setia þa er hañ forsmæ, i þad Fængelse hvadañ eingeñ Endurlausn er, Matth. 18. hvert er nu meira? Eg vil taka til þess mesta Skadrædis er Meñerner kuña ad giora, þad er Daudeñ, eñ hvad er hañ hia Helvijte? Pad er so Ognarlegt, ad eg er viss um, ad ef nockur mætte sia Pijsler Fordæmdra, munde hañ hlaupa wt i Pusund Daudans Hættur, til þess hañ sæe þær alldrei optar, og þo flija Meñ med Seglum og Arum undañ eiñe Vatns-Booln, sem þo kañ ecke ad skada oss nema a Lijkamlegre Velferd, og þad þo ecke framar eñ Gud leifer honum.

Nu ef þu ætter allt þad er þu kiærast hefur ad missa, fyrer hvern er þier skylldara ad missa þad? Fyrer Gud edur hiñ Ogudliga? Mun Madureñ hafa skapad þig? Hefur hañ giefed ydur Lijfed? Hefur hañ forsorgad þig fræ Moodur-Lijfe? Hefur hañ giefed þier Gots og Peninga? Hefur hañ upphafed þig til Heidurs? Hefur hñ verndad þig og allt þad þier vidkiemur? Mun eige lijkara ad þu misser þad hañs vegna ef missast skal, sem gaf þier þad i Fyrstuñe, og því hefur ollu vid Magt hallded, allt til þessa Dags, helldur eñ hiñs sem þier gaf eckert af þessu? Pvi þad hañ kañ skie gaf þier, þad took hañ af Guds, og jafnvel þoott hañ hafe stoled því fræ Naunganum, og er vijssastur til ad taka þad fræ þier aptur og længtum meira, þad fyrsta honum reñur i Skap vid þig, því so er Vinætta Heimsins. Eg vil eige þar um tala, ad sa sem hræder eiñ til ad giora Oriett Einusiñe, hañ hefur hañ fyrer Skulldbundeñ Præl i øllum Skommum og Odygdum sijdañ, og vilie hañ ecke, þa er honum Oluckañ bweñ, því so plagar Heimur þesse ad launa sijnum Pienurum; Jæ, hañ skal ecke viña sier hiñ miñsta Ohagnad til ad forsvara hañ ef hañ yrde af ødrum þar um sooktur, helldur mun hañ svara eins og Gydingar Judæ, hvad kiemur þad vid oss? sia þu fyrer því, Matth. 27. Og kuña þeir sier ecke betre Side, helldur eñ þeirra Foringe Diøfulleñ, því so breiter hañ

vid

vid þa er honum liæst til Pioonustu, hañ teiger þa fyrst til Syndareñar, og launar þeim sijdañ med eilijfu Helvijtes Bæle, og þañeg er þad ad ottast Meñena framar eñ Gud. Eñ hverneg launar nu Gud aptur þeim er stoduger standa i hañs Pioonustu, og ecke ottast Mañeñ? Pad mæ oss af Dæmunum kuñugt vera; Hañ launar ollum good-um Launum bæde hier og Eilijflega, satt er þad ad morg eru til þess Dæme ad hañ hef-ur giefed sijna Astvine i Mañaña Valld, þo alldrei so ad hañ ecke hafe vered þeim til añarar Handar. Eg er vissum ad St. Paall, er hañ stood fyrer Festo og Agrippa, Act. 26. hefur unad miklu betur Hag sijnum helldur eñ hver af hañs Aklagendum, hver-ia Reideñ og Hatred so plægade ad þeir eyrdu eingu nema þeir feingu honum i Hel kom-ed, añars hefde hañ ecke Oskad þeim ad þeir være þvilijker sem hañ. Pegar hañ hafde 14. Daga hrakest i Siæfar-Olguñe, og aller orvæntu sier Lijfs, sende DRotteñ siñ Eingel til hañs, Act. 27. Og liet seigia honum, Ottast ecke Paall, þier byriar ad ko-ma fyrer Keysarañ, og hversu ad hiñ mættuge Gud hafe mættugur i honum vered fyr-er Keysarans Doome, þvi lijser hañ, 2. Tim. 4. seigiande: J mijnu fyrsta Forsvare var eingeñ hia mier, helldur yfergæfu mig aller, eg Oska ad þad verde þeim ecke tilreik-nad, eñ Drotteñ var hia mier og styrkte mig so ad Evangelij Bodskapur yrde fullkom-nadur fyrer mig, og þad heyrdu allar Piooder, og eg vard Frelsadur af Muñe Leonsins. Og þott ad Gud tale ecke so bersijnelega vid oss a þessum Dogum, so sem hañ þa talade vid Paal, þa talar hañ samt i sijnu H. Orde, og dregur allañ Efa af þvi ad sa sem hon-um treyster i ollu Erlegu, ollu riettvijsu, ollu Guds Eyrende, hañ mun alldrei til Skam-ar verda, þott hañ sijnest ad hafa ossi i Mañaña Valld giefed um Stundarsaker, þvi þad Ord stendur stodugt, Gud þecker þa sem hañs eru, seiger Postuleñ, 2. Tim. 2. Drot-teñ er miñ Styrkur, eg ottast ecke, hvad mun mier Madureñ giora? seiger David, Ps. 117. Eiñ goodur Fader þegar hañ hefur strijkt Barned, þa kastar hañ a stund-um Vendenum i Elldeñ og breñer hañ, og so breiter Gud vid Skælkana, hveria hañ brwkar optlega til ad hyrta sijn Born med, þvi skylldu Meñ þa ottast þa, nær Meñ ha-fa so sterkañ, so riettvijsañ og so giæskurijkañ Forsvars Mañ sem Gud er? þad mun gaunga þeim eins og St. Paall spaaer, 1. Tim. 3. um Villu-Meñena a sijnum Dogum, hverneg hañ samlijker þeim Jannes og Jambres er mootstoodu Moisi, so standa þesser i giegn Sañleikanum (seiger hañ) fordiarfader Meñ i Hugskotum, frahverfer Trwñe: Eñ þeir munu eige meiru framkoma, þviad þeirra Fæsiña mun ollum opeñber verda so sem og hiña vard. Og þott ad Guds Astviner ecke eige ad fagna yfer Olucku Fiand-maña siña, miklu helldur bidia Gud ad giefa þeim Leidrietting til Ydranar, sem Paulus bijdur, 2. Tim. 2. og seigia; Verde þiñ Vilie, þa samt er þetta ein Obrygdul Huggun fyrer þa sem reka Guds Eyrende nær þeim mootmællt verdur, ad hañ er þeirra Styr-kur sem ad jafnvel seiger til Siæfar-Hafsins, hingad skallt þu komast og ecke leingra, hier skulu þijnar stolltar Bylgiur leggia sig, Job. 38. Nær vier erum i Vinættu vid hañ, þa kañ eingeñ Ovinur ad granda oss, og nær hañ er Ovinur, kañ eingeñ Vinur ad hiælpa oss, þvi skyllde eingeñ voga hid miñsta moote Gude ad giora fyrer Otta edur

Elsku Saker vid hañs Ovine, þeir vega aller miña eñ eckert, Ps. 39. I mier hafed þier Frid, eñ i Heimenum hafed þier Angist, vered Otrauder eg hefe Heimeñ yferuñed seiger Frelsareñ, Joh. 16. Hvad kuña oss Meñerner ad giora, offækia oss, Feflet-ta, hallmæla, bryxla og vanvirda; Eg vil þad allt þusundsiñum helldur lijda, eñ ad vita mier i minsta Maata Von hañs Oblijdu, þvi ad flya undaañ Mañsins Vallde under Guds Reide, þad er ad hlaupa undañ Snæ-Liooseñu til ad verda fyrer Reidarslagenu, hversu miklu betra eř, jaa, miklu gledelegra alla Hlute ad þola fyrer Christi Nafns saker, epter þeirre Mælingu sem hañ veit ad sier hver eiñ bored gietur, og oss mun þarflegast; Jaa, Dijrdarsamlegast og Fagnadarsælast verda, þa vier munum i hañs Rijke med hönum eilijfum Sigre hroosa, þvi hver sem hitt wtvelur, hañ maa ad þessu tveñu vijsu gaanga, añadhvert Eilijflega ad fyrerfarast med Heimenum, edur ad taka so mikla Ydran fyrer þad sem hañ liet epter Heimenum a moote Guds Vilia, sem kañ ad sambiooda þeirre Ohamingiu er hañ hugdest ad umflya. Pad sie fiærre ad eg selie þier mijna Fodurleifd sagde Naboth vid Achab fordum. 1. Reg. 21. er hañ falade hañs Vijngard til Kaups; Pad forbioode Gud, miñ Herra Jesu, ad eg selie þañ Himneska Arf, sem þu hefur mier afrekad med þijnu allra helgasta Bloode, fyrer Veralldareñar Frid, hver ad er Reide og Fiandskapur i giegn Gude; Hvad er eiñ Vatns-Drope hiaa Siaafar-Hafenu? Hvad er eitt Sandkorn hia allre Heims Bygdeñe? Hvad eru Mootlætingar þessara Tijma hia þeirre Dijrd sem vid Guds Börn mun openber verda? Rom. 8. Hvad er hin lietta Byrde þessarar stundlegu Armædu hia eilijfre Pijngo Dijrdareñar? Gud giæfe Meñ villdu hier um þeinkia, þa munde þeim sijdur ofbiooda allt Yferlæte og Skarkale Veralldareñar Sona, hverier ad eru ein Gufa er siest um Stundarsaker, seiger Jacob, Cap. 4. og hverfur sijdañ, eñ sa eiñ er stadfastur sem varpar allre siñe Ahyggiu uppa hañ, sem alltijd er hiñ same, og hvers Ar ad þrotna ecke, Ps. 102. Par-fyrer vil eg seigia med Postulanum: Eg em vel til Frids i Veikleikanum, i Forsmaaneñe, i Naudunum, i Offooknunum, i Angisteñe fyrer Christum, þvi þa eg em veikur, þa em eg Maattugur. Petta Siñe og Hiartalag virdst þu O! Gud ad veita ollum þijnum Bornum sem a þig vona, og beriast under Merkium þijns Sonar i Utlegd þessare, þar til þu iñleider oss i eilijfa Himnarijkis Vist til ad medtaka þijn Naadar-Fyrerheyt med ollum Guds Bornum. Veit oss þad og gief Himneske Fader fyrer Arnan og Forþienustu þijns Eingietens Sonar JEsu Christi, AMEN.

A Hvijtasuñu Hmtijd.

Gudspialled, Joh. 14. Cap.

OG JEsus sagde til siña Læresveina. Hver hañ elskar mig, sa mun vardveita mijn Ord, og Fader miñ mun elska hañ, og til hañs munum vid koma, og hiaa hönum Vistarveru giora. Eñ hver hañ elskar mig eige, sa vardveiter ecke mijn Ord

Ord. Og þad Orded sem þier heyrdud, er ecke mitt, helldur Fødursins þess sem mig sende. Þetta talade eg fyrer ydur, a medañ eg var hiaa ydur. Eñ Huggareñ sem er hiñ Heilage Ande, hañ er miñ Fader mun senda ydur i mijnu Nafne, hañ sialfur mun kieña ydur alla Hlute, og miña ydur a allt þad sem eg sagda ydur. Miñ Frid læt eg hiaa ydur, Miñ Frid gief eg ydur, eige so sem Heimureñ giefur, þa gief eg ydur. Ydvart Hiarta hriggest ei nie skielfest. Þier heyrdud þad eg sagda ydur, Eg fer burt og kiem aptur til ydar, Ef þier elskudud mig, þa gleddust þier vid þad, ad eg sagda ydur, ad eg fer til Fødursins, þviad Fadereñ er mier meire. Og nu sagda eg ydur þad, adur fyrre eñ þad skiedur, so ad þier trydud þvi, þa ed þad være skied. Hiedañ i fraa mun eg ecke tala margt vid ydur. Þviad þessa Heims Høfdinge kiemur, og med mig hefur hañ eckert. Helldur so ad Heimureñ þecke þad eg elska Fødureñ, og þad eg giøre so sem Fadereñ hefur mier boded.

Exordium.

I EXOdi Bookar 25. Cap. Talar DRotteñ þañeg um̃ sijna Vist medal Israels Sona: Þeir skulu giøra mier Eiñ Helgedoom, og eg skal bwa a medal þeirra. O! miñ Gud, Hvilijker eru þesser þijner Velgiørningar? Þad mætte noog þykia ad øll Naatturañ ber Vitne um̃ Guds O-wtseigianlega Giæsku, ad Himnarner fram̃telia hañs Dijrd, og ad Festingeñ kuñgiører hañs Vegsemd, Ps. 19. So ad Meñ kyñu ad leita ad honum af hañs Skiepnum, og ad hañ hefur ecke laated sig vera aan sijns Vitnisburdar, þar hañ veiter oss gooda Hlute, giefande oss Regn af Himne ofañ, og hagkvæma Tijma til ad bera Avøxt, uppfyllande Hiørtu vor med Fædslu og Fögnude sem Paulus seiger, Act. 14. Noog mætte allt þetta þykia seige eg, þoott ecke hefde hin Ogrijpanlega Haatign sett Boolfestu sijna medal Syndugra Jardar-Madka, sem eru Dupt og Aska. Nu þyker oss þesse Vegsemd Israels Sona Forkunar Væn og Vegleg, Br.M. so sem hun og i Raun og Sañleika er. Eñ vier høfum þo i Christo øllu meira þeiged, þvi Dijrd hiñs sijdara Mustereins, sem er hañs Christne hier a Jørduñe, hun er vordeñ miklu meire eñ hiñs fyrra, So sem DRotteñ spaade fyrer Muñ sijns Þienara Haggæi, Cap. 2. Edur hver Hlutur maa þar vid jafnast, ad Orded vard Holld og bygde med oss, Joh. 1. Ad i Einum Adams Syne bijr øll Fylling Guddoomsins Lijkamlega, Col. 2. Ad Guds Eingieteñ Sonur er Hluttakande vordeñ Holds og Bloods, eins og Smaa-Børneñ, Ebr. 2. Eñ þoott ad þetta sie Upphaf og Grundvøllur Heilsugiafareñar, þa munde oss ecke ad fullu stoda Holldtekia DRottens, Nema hañs Fødurleg Giæska hefde giørt eñ framar vid oss, og efnt þad er hañ lofade hiaa Zach. Cap. 6. seigiande: Siaa eiñ Mañ, hvers Heite ad er Græñ Kvistur, Hañ mun bloomgast i sijnum Stad og uppbyggia DRottne eitt Mustere, 1. Cor. 3. Þad er Guds Kyrkia i Mañaña Hiørtum, i hverium Christur bijr fyrer Trwna, Eph. 3. Og hañ er þar sialfur Kieñemadur i sijnu Haasæte og Raad Fridarens a mille beggia, Zach. 6. Nu þoott ad þesse Naavist Guds sie øllum Møñum fram̃boden, þa naade þad DRotteñ, ad so faaer verda heñar Hluttakande, Eñ hvad velldur þvi, nema ad Meñ leggia ei miøg Kapp þar a ad iñbiooda þessum Gieste? Vier høfum hañs Ovine iñe hiaa oss, med hverium hañ vill ecke Samsæte eiga, þeim vilia Meñ ecke wthijsa, og þvi missa þeir hañs Naalægdar og Velgiørninga, er so kynder eru; Eñ

 so

so ad aller þeir ed leggia nockurn Hug a þetta, meige vita med hverium Kostum hønum meige iñbiooda, þa hefur JEsus þad sagt med berum Ordum i upplesnu Gudspialle, þar hañ seiger: **Hvør hañ elskar mig, sa mun vardveita mijn Ord, Og Fader miñ mun elska hañ, Og til hañs munum vid koma, og hiaa hønum Vistarveru GJORA.** Þesse Dijrmætu Ord vil eg nockud framar yfervega fyrer ydrum Kiærleika, Og af þeim framtelia þa hellstu Hlute er eiga ad locka Hiørtu vor til ad Elska Gud hiñ Ypparsta Gooda, fram yfer allt añad. Hañ virdest ad kveikia i oss sijna Elsku, So vier þetta Eyrende so framkvæmt gietum, ad hønum sialfum lijke, Fyrer JEsum Christum, Amen.

Utleggingeñ.

TVær eru Verallder Br. M. oñur Sijneleg, i hverre vier lifum, oñur er þar uppe, hvadañ vier væntum Frelsarans JEsu Christi, um hveria St. Petur talar ad i heñe mune Riettlæted byggia, 2. Pet. 3. Hina siaum vier med Lijkamlegum Augum, þessa med Trwareñar, þvi Trweñ er Vera þeirra Hluta sem koma munu, Heb. 11. og hun sijner þad sem ecke er Sijnelegt. Hvert sem vier nu helldur reñum Saalareñar edur Lijkamans Augum, og lijtum i krijng oss med Athygle nockurre, og Gaumgiæfne þeirra Hluta er fyrer oss bera, þa gietur Christeñ Madur ecke hia þvi sneidt, ad elska Gud allra Hluta Skapara fram yfer alla Hlute. Lijt, Christeñ Madur, aa hiñ fagra Skapnad Heims þessa, hversu kostulegur hañ er, hañ hafa heidner Meñ aa Latinu kallad Mundum, fyrer hañs Fegurdar Saker, og Grikker i sama Maata Cosmon, Sokum hañs Prijde. Athuga hin fogru Himensins Lioos, hversu þeim er vijslega nidur skipad, þau hafa siñ afmarkadañ Gaang allt fraa Veralldareñar Upphafe, allt til þessa Dags, so alldrei hefur eñ nu þroted Noott nie Dag, Vetur nie Sumar, Hita edur Kullda i hagkvæmañ Tijma, Gen. 8. Vird fyrer þier Naatturu Dijrañà, Fuglaña, Fiskaña, Grasaña, hver so eru prijdeleg, ad Salomon i allre siñe Dijrd var eige so skrijddur sem eitt af þeim, Luc. 12. Eñ seiged mier, fyrer hvern hefur Gud allt þetta skapad? Seiger ecke David, Ps. 8. Þu hefur sett hañ (Maneñ meinar hañ) yfer þijn Handaverk, og lagt alla Hlute under hañs Fætur. Sagde ei DRotteñ Gud i Upphafe Skopunar? DRottned yfer Fuglum Loptsins og Fiskum Siaafarens, Gen. 1. Itrekade hañ ecke hid sama epter Flooded vid Noa og hañs Epterkomendur? Gen. 9. Sagde ei St. Paall, ad hañ hefde af einu Bloode giort allt Mañkyn? Act. 17. ad þad bygde alla Jardar-Krijngluna, og hañ hafe afmarkad Tijmana med sijnu Bode, og sett Endemork Bygdum Maña? Seig mier, Christeñ Madur, hvern skyllder þu helldur elska eñ þañ, er so vel hefur til þijn giort wt af Einskiærre Giæsku siñe, Eñ eingre þiñe Forþienan? Þyker þier nu nockud Iñdællt edur Elskuverdt aa þessum Guds Skiepnum sem hañ hefur lagt under þijnar Fætur, þier til Nota og Epterlætis, þa gleym ecke ad elska hañ þo um fram alla Hlute sem þetta hefur þier giefed, þad heiter ad fara aptan ad Sidunum, ad þacka Þienaranum, sem fæ er þad sem Hwsbooñdeñ giefur, edur ad virda Ambaattena meir eñ DRottninguna. Eñ stærre Oriettur er Gude gior i þvi, ad elska hañs Skiepnur fyrer þad Gooda sem hañ hefur sæmt þær med, fram yfer hañ sem er Bruñur og Uppspretta alls hins gooda. Laat þvi sia, Christeñ Madur

Madur, ad þu temier þier Lunderne St. Pauls, er hañ sagde, Phil. 3. Ad soñu reikna eg alla Hlute Skada ad vera fyrer Yferburde Peckingareñar JEsu Christi mijns DRottens, vegna hvers eg hefe alls a mis fared, og reikna Preck ad vera, so eg avviñe Christum. Þegar þu hefur nu þañeg hiñ meira Heim i giegnum skodad, og þu fier eckert i honum þad er ei drage þig jafnvel naudugañ til ad elska hiñ gooda Gud fram yfer alla Hlute, þa skoda og hiñ miña, sem er Madureñ, þad ert sialfur þu, hañ er og med Tveñu moote Andlegur og Lijkamlegur. Lijt fyrst til þess Lijkamliga; Hver hefur myndad þig i Moodur-Lijfe? Hver hleypte þier þar samañ eins og ødrum Oste? Job. 10. Þad giorder ecke sialfur þu, ecke Forelldrar þijner; Þijnar Heudur hafa giort mig og tilbwed mig seiger David, Ps. 119. Hver hefur leidt þig wt þadañ so dasamlega i Lioos þessa Heims? Hver hefur giefed þier heilbrygda Saal i heilbrygdum Lijkama? Alijt hversu þiñ Skapnadur er vegsamligre eñ allra añara Dijra a Jorduñe, hver þo ecke hafa Gud a neiñ Veg stygdañ, eñ þu reiter hañ til Reide Daglega. Pockuest þier nu nockud a sialfum þier, og þyke þad vænt og veglegt sem Gud hefur til þijn lagt, so sem þad og er i allañ Maata, þa laat hañ þo fyrer gaanga er giorde þig so vegleg- añ, og sæmde Drottnara allra Hluta under Himnenum, med siñe eigeñ Mynd i fyrstu Skøpun. Athuga hvad hañ hefur þier meira giort, hañ hefur ecke slept þier Forstodulausum iñ i Verølldena; J honum lifer þu, ert þu og hrærest þu, Act. 17. Hañ hefur giefed þier alla Hlute a nægiañliga til Notkunar, Act. 14. Hañ lætur sijna H. Eingla, Ps. 91. þa Himnesku Anda þioona þier og vardveita fra øllu vondu, øllum Slisum, allre Ogiæfu, Jafnvel midt i Syndeñe, hveria þu gietur ecke vid þig skiled allt so leinge ad þu ert i Holldenu: Eru þeir ecke aller Þionustusamer Andar, seiger Postuleñ til Hebr. 1. wtsender þeim til Þioonustu er Saaluhiaalpena erfa skulu? Ja, Andskoteñ sialfur sagde epter Davids Muñe vid vorn Frelsara, Matth. 4. Þad sem satt var, og þo i illre Meiningu. Skrifad er, sagde hañ, ad hañ mune biooda Einglum sijnum um þig, ad þeir bere þig a Hondum sier, ad ecke steiter þu Foot þiñ vid Steine. Seig mier, hver þiña Vina edur Vandamaña tekur so Vara a þier? hverium er so miøg um þig hugad? Skyllder þu ecke hata Fodur og Moodur, Syne og Dætur fyrer hañs Skulld? Luc. 14. ad þu mætter verda hañs verdugur. Elska þvi ecke jafnvel þitt Lijf allt i Daudañ hañs vegna, sem þier hefur Lijf og Lijkama giefed, og vert miñugur þess er Christur seiger, Matth. 10. Sa sem fiñur sijna Saalu, hañ mun tapa heñe, og sa sem tapar Saalu siñe miña vegna, hañ mun fiña hana. Eg vil ei margt tala um Saaleua, sem er hiñ ædre Partur vors Skapnadar, miñst a Christeñ Madur, hvad añ þu ert, Lijkameñ er ad soñu af Leyr Jardar, eñ Saaleñ af Gude (med hveriu Moote veit hañ best sialfur) og mest fyrer þa Skulld seiger Lucas. 3. C. Ad Adam hafe Guds Sonur vered, þvi sialfur Gud blies lifande Anda i Mañ sins Naser, Gen. 2. Ef vier erum nu skylldugér ad elska Fodur og Moodur, af þvi þau hafa oss gieted og fædt i Heim þeña; Hvad myklu framar er þad skylldugt, ad vier leggium alla Ast a hañ, af hvers Dijrdar-Liooma vier og vor Ande i Fyrstuñe kveiktur er? Vel talar St. Paall hier

er um̃, Act. 17. Seigiande: Nu, þar vier erum Guds Afſpreinge, þa byriar ad vier ei þeinkium, ad Gud lijkur ſie Gulle og Sylfre edur Steinum, nie vel ſmijdadre Lijkneſkiu edur Maña Pauũkuin. Eñ ſo ſem þad er Ovidurkvæmelegt, ſem Poſtuleñ hier um̃ talar, ſo er þad og Afgudadyrkuñ ſtoor og merkelig Gudloſtun, ad elſka nockud af þeſſu jafnframt honum, og mæ þad ollum heilvita Moñum ſiælfſagt vera, hvilijkur Glæpur þad ſie ad liæ ſo gofugañ Hlut ſem Sæleñ er, til Prælkunar Syndeñe, edur Verralldareñar Munum, hver ed mun fyrerfaraſt med ollu þvi ſem i heñe er, þar fyrer æminer Johañes næſta heilnæmliga, ſeigiande: Elſked ecke Heimeñ, nie þad ſem i Heimenum er; Ef nockur Heimeñ elſkar, þa er ecke Kiærleike Fodurſins i honum, 1. Joh. 2. Eñ Gud, af hverium Sæla vor iñblæſeñ er, hañ blijfur, og hañs Ar þrotna ecke, Ebr. 1. Athuga hin ſkynlauſu Dijreñ, þoott þau ſieu dæſamlega ſkopud, þa hafa þau ecke Skyn æ þeim Hlutum er fyrer þau bera; Ei rañſaka þau ſitt Edle, ecke er Framſijne hiæ þeim mykel, eingeñ Hæverſka, Sidſeme, Adgreining Goods edur Ills, og allra ſijdſt Pecking Skaparans. Skyllder þu nu ecke ſyndugur Madur elſka hañ fram̃ yfer allar Skiepnur? er ſo myked meira hefur lagt til þijn helldur eñ añara Skiepna, ſem ad Sooleñ er Saurnum biartare, þar Madureñ er eitt Dijr fullt af Ræde og Skilninge, hañ kañ Grein æ Illu og Goodu, hañ gietur wtvaled hvert hañ vill, hañ veit hvad ſoomer edur ei, hañ eiñ kañ ad læra ad þeckia Vilia ſijns Herra, hañ hefur uppfunded allañ Hagleik, allar Kunſter og Liſter i Heimenum, hañ hefur wtreiknad Himenſins Hlaup, og veit Tijma og Stunder fyrerfram̃, hañ ſkygneſt iñ i Leynda-Dooma Nætturuñar, ſo ad Guds O-wtſeigianlig Vitſka, ſem Nætturuna hefur ſkapad, wtbrijtur ſig i Skynſeme Mañſins um̃ allt Nætturuñar Rijke, epter þeim Mæta ſem hun fær vidteked i þeſſum daudlega Lijkama; Eñ þo er þad fyrer ollu, ad hun þecker Gud ſiñ Skapara, og æ hañ Koſt ad trwa æ hañ ſier til Myſkunar og Sæluhiælpar, i hveriu ad er iñefaleñ Endurſkopun hiñs iñra edur Andliga Mañſins. Peink til þeſſ Chriſteñ Madur, ad þu fædeſt i þeña Heim Reideñar Barn, og daudur i Syndunum, Eph. 2. Þvi hvad ſem af Hollde er fædt þad er Holld, Joh. 3. eñ Holld og Blood erfa ecke Guds Rijke, 1. Cor. 15. Eñ Gud hefur af Oumrædelegre Elſku til þijn, endurgieted þig til eiñar lifande Vonar, 1. Pet. 1. og ſett þig i ſijns Sonar Rijke, Col. 1. So þu meiger Guds Barn kalladur verda og Samarfe JEſu Chriſti, og til þeſſa hefur hañ ecke vared Gulle nie Silfre, helldur ſijns Eingietens Sonar dijrmætu Bloode, þvi ſo ſeiger Paulus, Act. 20. Ad Gud hafe med ſijnu eigeñ Bloode Hiordena Endurleyſt, og þetta giorde hañ þegar þu eñ varſt hañs Ovinur, Rom. 5. Madureñ mætte ſeigiaſt æn Guds i Heimenum epter Falled, ſo ſem Pæll um̃ Heidingiana talar, Eph. 2. ædur eñ Gud took Adam i Sætt aptur. Allt hañs Hyſke mætte kvijda vid ad deya, eñ ſkamaſt ſijn ad lifa, eñ hañs Owtſeigianligu Giæſku og himum diupu Myſkunar Ydrum, i hverium hañ vitiade vor uppruñeñ af Hædum, Luc. 2. Peim er ad þacka ad vier hofum frijañ Tilgæng til Hæ-Stools Myſkunareñar, Act. 5. og ſkoñunſt vor ecke, þvi hañ ſkamaſt ſijn ecke ad kalla oſſ ſijna Brædur, Ebr. 2. Vier

kvijdum

kvijdum ecke vid Daudanum, þvi hvert sem vier lifum eda deyum þa erum vier Drottens, Rom. 14. Og þott vier deyum sem a hañs Nafn trwum, þa skulum vier samt lifa, so vier erum þess fullorugger, ad hverke Daude nie Lijf, hverke Einglar nie Hofdingia-Stiett, nie Vellde, hverke Hæd nie Dypt, eda nockur oñur skopud Skiepna fær oss skiled vid þañ Kiærleika sem er i Christo JEsu Drottne vorum, Rom. 8. Hvad sijnest ydur? Br. M. skylldum vier ei biooda honum allar Aster, er vier hofum so Oteliande Velgiorder þeiged af? hañ ed fyrergiefur oss Daglega so margar Synder, hañ ed ecke vill gleyma oss, þott ad Moodereñ gleyme sijnu einasta Barne, Es. 49. hvers Hiarta ad brestur so hañ hlijtur oss Myskunsamur ad vera, Jer. 31. Pad fyrsta vier snuum oss til hañs af ollu Hiarta. Pañeg breiter hañ vid vorn iñra Mañ, og so sem hañ forsorgar þañ ytra edur Lijkamañ, so lætur hañ ecke helldur hiñ aan Forsorgunar. Pad kieñer JEsus oss i Textanum er hañ seiger: Hvor Sem Elskar Mig, Hañ Vardveiter Mijn Ord. Matur er Mañsins Meigeñ, seiger Ordtæke gamallt, eñ so sem Lijkameñ ecke þrijfast kañ aan Fædsluñar, so kañ og ecke Saaleñ aan Guds Orda, þvi þau eru heñar Foodur; Par fyrer seiger Endurlausnareñ ad þau sieu Lijf og Ande, Joh. 6. Er sa nockur er elskar einhvern ad hañ hate hañs Maal? Fiærre er þvi, helldur kieppunst vier vid ad eiga sem optast Tal vid þa er vier uñum vel, þar fyrer, ef vier seigiunst Gud elska, þa afrækium ecke hañs Ord. Meñ hallda ad sa Lijkame sie ecke heilbrygdur sem velger vid Matnum, og hverium hañ verdur ecke til Notkunar; Dylst og ecke þar vid Christeñ Madur, ad þijn Saala er ecke heilbrygd, og ecke elskar þu Gud, so sem byriar, ef þu hefur Leida a hañs Orde, og þykia þeir Tijmar leingster er þu att ad hlijda þvi. Eñ hvad seiger Paulus hier um̃? 1. Cor. 16. Bolvadur vere sa sem ecke elskar Drotteñ vorn JEsum Christum, þad er, hañ mun eilijflega fyrerfarast, og ecke einasta er þad Merke þeirra er Gud elska, ad þeir vardveita hañs Ord, helldur er þad Avoxtur hañs Elsku. Eñ hvad er ad vardveita hañs Ord? Pad er ad giora epter þeim, ef ecke ad fullu, þvi þad er syndugum Mañe Omogulegt, samt eigum vier ad leggia allt Kapp þar a, eñ Elskañ til Guds er ecke Ydiulaus, hun orkar þvi, ad Guds Bodord verda ecke þwng so sem Johañes seiger, 1. Epist. 5. So ad hver sem Gud elskar, hañ hefur sijna Lyst-ing i Logmaale DRotteñs og talar um̃ hañs Vegu Daga og Nætur, Ps. 1. Verdur so Ydkaneñ ad Natturu fyrer þeim sama Mañe, og hañ um̃ sijder eiñ Ande med Gude, 1. Cor 6. Endurnijadur epter Mynd þess er hañ skapad hefur, Col. 3. Eñ þvi vellldur Elskañ til Guds ad oss þyker Fæda þesse sætare eñ Hunaang og Hunaangs Seimur, Ps. 19. sem Von er til, þar vier fiñum i þvi Krapt epterkomande Alldar, Hebr. 6. nær vier tijnum þa Molana er detta af þvi himneska Borde, med Trwareñar Muñe. Pvi skylldum vier þa ecke um̃ alla Hlute fram̃ stunda Elskuna til Guds er so margt gott med sier færer.

Eg vil ei tala um̃ þad, er hier stendur i Gudspiallenu: Og Fader Miñ Mun Elska Hañ. Eingeñ kañ ad seigia þad, hvad gott þad sie ad vera elskadur af Gude, nema hañ, sem Gud elskar; Pvi ef nockur elskar Gud, hañ er fæddur af honum seiger Paall,

1.

1. Cor. 8. Og þegar Riett-trwud Mañeskia hefur siina Unadsemd i DRottne, og gledur sig i hañs Elsku meir eñ i nockru Giestabode, þa fiñur hun hversu gott er ad vera af Gude elskadur, þviad vor Elska á Gude, er Avoxtur hañs Elsku til vor, þær kuña ecke ad skilia helldur eñ Sooleñ og Byrtañ, þad vottar sa Læresveiñ sem JEsus elskade, 1. Ep. 4. Vier elskum hañ þess vegna, ad hañ elskade oss fyrre. Hver sem þeinker med sier, hversu Vijs, hve Mátugur, hve Giæskufullur, hvad Obrygdull, hversu Trwr ad Gud er, hañ mun seigia ad Abraham hafe goodur Hlutur i Skaut falled, þegar hañ var Guds Vinur kalladur, Jac. 2. Eñ ecke átte Abraham, ecke Lazarus, Joh. 11. ecke Postular Christi, Joh. 15. alleina þetta Nafn, helldur aller Abrahams Syner epter Andanum, Rom. 4. Pad eru aller Riett-trwader sem elska Gud, þeir eru eins vel til þess borner, þeim til heyrer ūm Alldur og Æfe þad Fyrerheit er Gud gaf Abraham, Gen. 17. Ad hañ villde vera hañs Gud og hañs Sædis epter hañ; Pañ vantar fátt sem Konungureñ elskar, hañ gietur sæmt hañ med Tign og Heidre, hañ gietur veitt honum Fullsælu Fiár, hañ gietur láted hañ lifa ad Munudum siinum, epter þvi sem hañ er lyndur til, eñ þo gietur hañ ecke giort hañ Fullsælañ, ei megnar hañ ad fá honum alltijd Heilsuna aptur ef hun missest, ei gietur hañ giefed honum Samvitskuñar Frid, og allra sijdst má hañ honum Himnarijked veita. Eñ hvad vill hañ vanta sem Gud hefur til Vinar, hañ rædur eiñ fyrer ollu þessu. Jeg veit Meñ seigia, ad Guds Viner sieu optlega Vesæler, Siwker, Sárer, Offsookter, Underþrycker, og á alla Vegu adþreyngder; Eñ þad er eckert Stoormerke fyrer Gud, ad hañ láte Vine siina una vel Hag siinum, nær þeim ad Oskum geingur eins og Abraham, Isaac, Jacob, David, Salomon og adrer fleire, eñ þegar hañ lætur Postulana gánga glada wt frá Rádenu nær þeir hwdstrykter voru, Act. 5. Pa Daniel siingur Gude Lof i Leona-Grofeñe, Dan. 7. Pa Paulus og Sylas eru kaster i Myrkva-Stofuñe, Act. 16. Pa siá Meñ hversu goodur hañ er, hversu hañs Elska viñur alla Hlute, hvilijkur sa Fridur eñ er sem Verollden má ei giefa, og hvad mátugur hañs Kraptur er i Breiskleikanum. Gud náde oss auma synduga Meñ; Hvad viñum vær ecke fyrer Hiegoomañ i Verolldeñe, sem oss lyster til? Hvad sparar hiñ Stoorláte fyrer Metord? Hiñ Agiarne fyrer Aud? Hiñ Heiptræke fyrer Tepun Ovina siña? Og siñ er vid hveria Heimskuna bundeñ, og þegar Meñ eru so med myklu Erfide komner til añars meira, þa gieta þeir þo ecke sagt: Et og Dreck Sála mijn, Luc. 12. Og Dijred á Morkeñe sem hefur sitt Fooshtur, er sællra eñ þeir, þvi þad ber ei Ahyggiu fyrer Morgun-Deigenum, eñ ad ná Guds Vináttu, hyrda so fáer uñ, jafnvel þoott þa sie allt feinged, þa hun er feingeñ, þvi hañ elur Oñ fyrer siinum og veit hvers ad þeir vid þurfa. Allt þetta færer Guds Elska med sier; Eñ uppá þad ad Frelsareñ láte oss vita hversu heitt hañ elskar þa ed hañ elska og vardveita hañs Ord, þa seiger hañ hier: Og Til Hañs Munum Vid Koma Og Vistarveru Hiá Honum Giora. Er ei so, Br. M. ad vier heimsækium þa giarnañ er vier kiæra hofum? Epter þessum Mañlega Plagsid talar Christur, hañ þarf ecke ad ferdast lánga Vegu til ad heimsækia oss, þvi hañ er Gud, hañ er allstad-

allstadar, hañ er ecke langt fra sierhverium einum af oss. Eñ Frelsareñ kallar hier ad koma til vor, þegar hañ kiemur med siñe Verkan og Ástgiofum i Hiartad; Hañ hafde sköñu ádur sagt i þessum Capitula: Eg mun bidia miñ Fodur ad hañ sende ydur Anda Sañleiksins, sa ed blijfe hia ydur ad Eilijfu, Joh. 14. Eñ hier seigest hañ ásamt Fodurnum vilia sialfur koma, so sem Son er til, þvi hvar Fader og Sonur er, af hverium Andeñ framgeingur, þar er og sialfur Andeñ. Christur seigiest vilia sijna sig þeim ed sig elska, eñ hañ sijner sig ecke nema fyrer H. Anda, þvi hañ er þad, er vitnar uñ hañ og leider oss i allañ Sañleika. Þegar þu nu, Christeñ Madur, situr under Heyrn Guds Orda, og þu fellst a þad sem þar er af Guds Alfu talad; Þegar þu ydrast þiña Synda sem þier verda þar fyrer Augun leiddar, þegar þu trwer þo, ad hvar sem Syndeñ yfergnæfer, þa mune Nádeñ yfergnæfa miklu framar, Rom. 5. Þegar þu fær Leida a Syndeñe og Kappkostar ad lifa nyum Lifnade; Þegar þu i Mañraununum fær Huggun nockra af þeirre Sælu-Von sem þeim er heiteñ, er bera Krosseñ epter Christo; Þegar þu hrærest til Medaumkunar yfer hinum Volada, og til Vandlætingar moote hinum Ogudlega, nær þitt Hiarta breñur i þier, Luc. 24. er hañ talar vid þig i sijnu Orde, og þu vid hañ i þijnum Bænum, þegar þu wteys þijnu Hiarta fyrer honum, og hañ eys þar iñ aptur Hugsvolun sijns Anda; Og i einu Orde ad seigia, þegar þu fiñur i Hiarta þijnu Elskuna til Guds og Naungans, sem alldrei kuña ad skilia, þegar þu allt þetta fiñur, þa matt þu fullvissum þad vera, ad øll heilog Guddoomsins Preñing er ad Vistum med þier, og þu kant ecke ad fara a Mis vid þad, ad þu siert Guds Barn, Rom. 8. Ecke einasta seigest Endurlausnareñ ásamt sijnum Fodur vilia koma til vor, helldur Vistarveru hia oss giora. O! hvilijkt er þetta, Br. M. Hvadañ kiemur mier þad ad Mooder Drotteñs mijns kiemur til mijn? sagde Elizabeth fordum vid Mariam, Luc. 1. Eñ meir er þad ad sialfur Drotteñ Drottnaña vill til vor koma; Ecke so sem hañ kom i Hollded med Þræls Mynd, helldur med sijnum Guddoms Krapte i vor Hiortu; Eñ þad er eñ þa mest ad hañ vill Vistarveru hia oss giora. Þegar vorer Viner heimsækia oss, þa tefia þeir siallðañ leinge, og þess kiærare sem þeir eru oss, þess meira Angur lata þeir oss epter ad Skilnade, eñ Christur hefur lofad, ad hañ vilie ecke lata oss epter eina, helldur vera hia oss allt til Veralldareñar Enda, Matth. 28. Ef vier yfergiefum hañ ecke, þa mun hañ oss alldrei yfergiefa, nema vier slockvum Andañ, 1. Tess. 5. þa mun hañs Lioos i oss æfeñlega breña, og vier i vorum Anda glooande verda. Vorer Viner giora oss Kostnad, þa þeir vitia vor, jafnvel þott þad telie eingeñ epter þeim sem hañ elskar; Eñ hiñ Almattuge og alleina rijke Konungur Dijrdareñar er ecke kostnadarsamur þar sem hañ er ad Heimbode; Hañ færer alls nægter med sier, þvi allt Silfur og Gull er hañs, og øll Dijreñ a Morkeñe, Ps. 50. Ecke vill hañ neinum tilseigia ef hañ hungrar, eñ ef hañ lætur sijna Elskendur vanta þetta so sem hañ opt giorer, þa giefur hañ þeim i stadeñ Allsnægta; Þad Siñe er lætur sier sijna Luckw nægia, hvad St. Paull kallar Aviñing Gudhrædsluñar, 1. Tim. 6, og þau þiggia eins vel af honum eiñ Bita Brauds, so sem full Hws Audæfa. Þegar Christur uñgieckst hi-

er a Jorduñe, kom hañ alldrei so i nockurs Riett-trwads Mañs Hws, ad hañ ei kiæme med Blessan. Hañ var eñ ecke i Heimeñ boreñ þa hañ kom i Hws Zachariæ og Elizabethar, og þau aſamt Barnenu i Moodurkvide fylltust af heilogum Anda, Luc. 1. Hañ kom i Hws Peturs og færde Moodur hañs Heilsu sijna, Matth. 8. Hañ kom i Capernaum og gaf hinum Limafallssiuka sijnar Synder kvittar, so hañ spratt upp og gieck, Matth. 9. Hañ kom i Jairi Hws, og færde hañs Doottur Lijfed aptur. Hañ kom i Landsaalfur Tyri og Sidonis og rak Dioſuleñ wt af Dottur hiñar Canaanisku, Matth. 15. Hañ kom i Hws Zachæi, og gaf þvi Hwse Velferd a þeim sama Deige, Luc, 19. So þad maa satt um hañ jaata sem Petur sagde, ad hañ hafe geinged um kring, giort gott og grædt alla sem Underþrycktèr voru af Dioflenum, Act. 10. Eñ ef hañ þvilijkt giorde þegar hañ bar vorar Synder og erfidade i þeim, Es. 43. Hvad miklu stærre Hlute mun hañ nu giora, þar hañ situr til Kraptarens hægre Handar, og er þo ad Vistum med oss aſamt Fodur sijnum og H. Anda? Hier um maa eg seigia eins og Paall, Rom. 5. Ef vier erum sætter vid Gud þegar vier vorum hañs Oviner, fyrer Dauda hañs Sonar, þa munum vier eñ framar nu i Saatt komner holpner verda fyrer hañs Lijf. Gud blessade Obed Edom medañ Ørk Drotteñs var i hañs Hwse, 2. Sam. 6. Hier er Ørk Saattmaalans a millum Guds og Maña JEsus Christus, sem er Naadarstooll fyrer hañs Blood, Rom. 3. Hvada Blessan mun honum ecke fylgia? Mig skal þad ecke undra þott ad Guds Bornum i hverium hañ bygger, þyke lijted koma til Yferlætis Veralldareñar, þar hañ sem bijr i Himnenum, hverium ad þioona Þusund og tijusiñum hundrad Þusund H. Eingla, hañ hefur bwed sier Vist i þeirra Hiarta hier a Jorduñe sem hañ elska og hañs Ord vardveita. Þesse er su oñur Verolld, er eg i Upphafe talade um, hver ed uppbyriast hier i Naadeñe eñ fullkomnast sijdar i Dijrdeñe, þa Gud verdur allt i ollu, um hveria Esajas Spaamadur Cap. 64. og Paall Postule Samsaga verda, 1. Cor. 2. Ad þad hafe ecke Auga sied og ecke Eyra heyrt, og ei hafe þad i nockurs Mañs Hug edur Hiarta komed, hvad Gud hafe þeim fyrerbued er hañ elska. Hana ad byggia, heñar niootande ad verda, og i heñe eilijft Lof ad sijngia vorum Gude, sem oss hefur Sigureñ giefed, uñe oss siaalfur hañ fyrer Son siñ JEsum, Amen.

Añañ Dag Hvijtasuñu.

Gudspialled, Joh. 3. Cap.

JEsus sagde til Nicodemum. So elskade Gud Heimeñ, ad hañ gaf wt siñ Eingieteñ Son, til þess, ad aller þeir sem a hañ trwa, fyrerfarest ecke, helldur ad þeir hafe eilijft Lijf. Þvi eige sende Gud Son siñ i Heimeñ, ad hañ fyrerdæmde Heimeñ, helldur ad Heimureñ frelsest fyrer hañ. Hvør aa hañ trwer, fyrerdæmest eige. Eñ hvør hañ trwer eige, hañ er nu þegar dæmdur, þvi hañ trwer ecke a Nafn Eingietens Guds Sonar. Eñ þesse er Doomureñ,

ureñ, ad Lioosed kom i Heimeñ, og Meñerner elskudu meir Myrkred eñ Lioosed, þviad þeirra Verk voru vond. Hvør sem illa giører, hañ hatar Lioosed, hañ kiemur og eige til Lioossins, ad eige straffest hañs Verk. Eñ hvør sem Sañleikañ giører, hañ kiemur til Lioossins, so hañs Giørder verde kuñar, þvi þær eru i Gude giørdar.

Exordium.

TRwuduin Er Allt Møgulegt, Seiger Ritningeñ, Marc. 9. Þad hefur Christeñdoomureñ frañ yfer adra Speke, ad hañ verkar alla Hlute med Guds Krapte. Sijnast mætte ad Abraham Fader Trwadra hafe vered nockud Holldlega Siñadur, þegar hañ sagde vid Gud, er hañ hiet hønum siñe Giæsku; Hvad villt þu giefa mier? Eg em Barnlaus, Gen. 15. Þviad i þad Siñ hefur Guds Vinur ecke lited nema epter Tijmañlegre Farsælld, Eñ Gud giørde betur vid hañ, Þvi hañ þeckte hañs Hiarta, og gaf hønum ecke einasta eiñ Son vid eiñe alldradre Kviñu, Gen. 21. Helldur og þar ad auke eiñ Son af hañs Lendum, i hverium ad Blessadar eru allar Þiooder, Gen. 22. Þad er JEsus Christus, Matth. 1. Gud Blessadur uñ Allder, eñ þo fæddur af Fedrunum epter Holldenu, Rom. 9. Sa sem hañ a, hañ er alldrei Barnlaus, alldrei Arflaus, alldrei Hiaalparlaus, þvi hañ a hañ, hver ad er DRotteñ sem er Maattugur til ad hiaalpa, hverium Gud hefur giefed Endemørk Veralldareñar til Arfleifdar, Ps. 2. Þad Barn sem oss er fædt og þañ Son sem oss er giefeñ, a hvers Herdum ad er Høfdingia Doomureñ, hvers Nafn hañ kallar, Undarlegur, Raad, Hetia, Sterkur, Fader Eilijfdareñar, Fridar-Høfdinge, Esa. 9. Þeña siñ Eingieteñ Son seiger sialfur Sonureñ ad Fadereñ hafe wtgiefed fyrer Heimeñ i þessa Dags Evangelio, til þess ad aller þeir sem a hañ trwa, skule ei fyrerfarast, helldur hafa eilijft Lijf, Af hverium dijrmætu Ordum eg vil Tveñt Hugleida. 1. Hversu Vegleg ad sie þesse Gaafa. 2. Hvar til hun gagne oss. Þu goode Gud sem oss hefur hañ sialfur Overdugum giefed, Styrk oss med Raad þijns Anda, ad vier mættum þetta Dijrmæta Eyrende so framkvæma ad þier lijke, fyrer JEsu Christi Forþienustu, Amen.

Utleggingeñ.

MEñ plaga ecke alleina ad virda eina Gaafu af þvi, hversu dijrmæt hun er i sialfre sier, helldur og hinu, af hverium hun er giefeñ, og med hveriu Giede ad hun er wtelaateñ: Eg virde meir þañ Skeink sem giefeñ er af Konungenum, helldur eñ af mijnum Lijka, og sa er mier hvad kiærastur, er eg þigg af Fødur mijnum edur Vin þeim sem er eins og sialfur eg. Nu heyrum vier i Textanum, ad þesse Astgiof sie fraa Gude komeñ, eckert kañ þvilijkt ad seigiast edur nefnast, so myklu ædre sem Gud er øllum sijnum Skiepnum, so myklu er þesse Skeinkur Dijrdlegre øllu þvi er adrer giefa, eige sijdst fyrer hañs Skulld sem giefed hefur. Landstioornareñ i Epheso, er hañ villde stilla til Frids Borgar-Mwgeñ, sem Demetrius hafde uppæst a moote þeim St. Paale, Act. 19. Hañ kañ eckert gylldara til ad sefa þa med eñ þad, ad hañ sagde, ad Bijlæte hiñar myklu Dianæ i Epheso være af Himnum ofañfalled. So var nu Andskoteñ kroptugur i Børnum Vantrwareñar, ad Heidingiar skipudust alleina vid þad, sem aadur voru so Olmer ad Ærslum giegnde, af þvi þeim þotte þad Soome so mykill, ad þeirra Fulltrwe skyllde fraa Himnum komeñ vera. Ættum vier þa ecke, Christner Meñ, ad leggia hina mestu Vyrdingu, Ast og Elsku a þad sem vier vitum komed vera fraa hinum saña Gude, hver ed øllu stioornar bæde a Himne og Jordu, og jafnvel þad sem vier køllum ha-

ñs miñstu Gaafur, sem þo eingar litlar eru, aukhelldur þad, ad hañ hefur giefed oss siñ Son. Jacob seiger, ad øll good Giøf og øll fullkomeñ Giøf kome ad ofañ fraa Fødurnum Liosaña, Jac. 1. Eñ af hveriu Giede ad Fader Liosaña hafe oss giefed þessa Giøf sem er ollum meire, þad seiger hañ oss sialfur i Gudspiallenu med þessum Ordum: Svo Elskade Gud Heimeñ. Laangt vorum vier fraa þvi synduger Ormar, Utlæger fraa Gude og hüs Helgedoome, ad þad være nockurt hiaa oss neina Symdeñ ein er mætte hræra Gud til Medaumkunar, auk helldur hañ kyñe ad elska oss fyrer nockra vora Verdskulldan edur Agiæte. Mañeskiañ var so aa sig komeñ epter Synda-Falled, ad Ritningeñ talar þar so uñ epter Mañlegum Plagsid, Gen. 6. Gud ydrade þess ad hañ hafde Mañeñ skapad, og samt elskade hañ oss þo so, ad hañ gaf oss ecke nockra Almeñelega Gaafu, so sem þegar hañ lætur rigna yfer Vonda og Gooda, og Soolena upp reña yfer Raanglaata og Riettlaata, Matth. 5. helldur siñ Eingieteñ Son, og þad ad fyrra Bragde, ædur eñ vier hofdum Vit aa, edur nockra Atburde til ad elska hañ. J þvi er Kiærleikureñ, seiger Johañes, 1. Pist. 4. Cap. Ecke ad vier elskudum Gud, helldur ad hañ elskade oss og wtsende siñ Son til Forlijkunar fyrer Synder vorar. Eg ætla ad vorum fyrstu Forelldrum yrde næsta Raadfaatt i Paradys, þegar þau hofdu Gud stygdañ, mundu þau hafa nockra Vidleitne ad blijdka hañ? Mundu þau gieta hitt uppaa þetta Guddoomlega Vijsdooms Raad? ad Gud skyllde Madur verda til þess ad forlijka Heimeñ vid sialfañ sig, faavijs voru þau til þess, Atburderner voru þeir einer ad fela sig, þvi þau voru nakeñ, Gen. 3. Og ad bera Skulldena af sier hvert uñ sig, þesse voru Urræðeñ einasta. O! hvilijk Dypt Audæfaña og Guds Speke, Rom. 11. Sneña braust wt hin Guddoomliga Elska af hañs Hiarta, strax er hañ hafde lagt hiñ Riettvijsa Doom aa Mañeñ ad hañ skyllde deya, lagde hañ þa Lyknarfullu Boot med, ad Kviñuñar Sæde skyllde i sundur merla Hoggormsins Hofud, Gen. 3. Þetta sitt Myskunar-rijka Fyrerhelt hefur hañ efnt i Sendingu sijns Eingietens Sonar hijngad i vort auma Holld fæddañ af Kviñuñe, eñ þa þegar vier vorum hañs Ovin-er, Rom. 5. Þegar vier eñ þa vorum dauder i vorum Syndum, þesse er hin Guddoomliga Elska er DRotteñ prijsar hier i Gudspiallenu, og þad ecke uñ Skor frañ, þvi Paulus talar hier uñ, Rom. 8. Ad Gud hafe ecke þyrmt sijnum Eingietnum Syne, helldur giefed hañ wt fyrer oss alla, hañ sparade hañ ecke til ad fædast i Armood, ecke til ad verda Land-Flootta, ecke til ad þola Skañer og Haadungar af þeim sem hañ took undañ eylijfre Skøm og Haadung. Ecke til ad lijda Krossens Dauda fyrer þa er hañ deyddu, og ecke til ad þola Helvijtis Pijsler fyrer þa sem hofdu giort Samband vid Daudañ og Saattmaala vid Helvijte, Es. 28. Hañ sparade hañ ecke fyrer Syndena sem Gude alleina illa lijkar, Ps. 5. helldur giorde þañ, i hverium hønum alleina vel þocknast ad Synd, jafnvel þoott ecke visse hañ af Synd, 2. Cor. 5. Eingeñ elskar nockurn meir eñ þad, ad hañ giefur sitt Lijf wt fyrer hañ, seiger Lausnareñ, eñ Gud elskar siñ Son eins og sitt eiged Lijf, þviad hañ er Lioome hañs Dijrdar, Hebr. 1. Hañ er sa sem er i hañs Skaute, eñ fyrer þvi, ad Gud kuñe ecke einsamañ ad deya, liet hañ siñ Son

Soñ deya i Mañligu Hollde, i Mañligre Nattturu er hañ af Fedrunum hafde, hver fyrer þvi ad i honum bijr oll Fylling Guddoomsens Lijkamlega, Col. 2. Þa heiter hañ sa Madur sem honum er nærstur, Zach: 13. Jaa, hañs Sonur, jafnvel epter Mañdoomenum, ecke eiñ Sonur, er sie Ættleidingur, so sem vier erum fyrer hañs Skulld, helldur Guds himneska Fodur Natturlegur Sonur fyrer Jbwd Guddoomsens, þvi Texteñ seiger, ad hañ hafe wtgiefed siñ Eingieteñ Son. Hvad ecke aa ad skiliast epter Guddoomenum alleina, helldur og epter Mañdoomenum eingu sijdur, þviad i honum hefur hañ Kvol og Dauda lided, og allt þad er hañ vañ til Arnadar og Myskunar syndugu Mañkyne. Eingeñ vill missa siñ Son, Jacob villde ei voga sijnum yngsta Syne i þa Hættu, ad laata hañ fara med sijnum Brædrum ofañ til Egyptalands, þoott þeir neyddu hañ þar uñ, Gen. 42. og þeim lææge Lijfed aa. Eñ Gud gaf oss siñ Son Obedeñ, og ofurselldi hañ i Daudans Kvol fyrer oss, sem ecke vorum Syner, helldur Reideñar Born og af Natturuñe til Satans Prælar, Eph. 2. Kviñañ su sem umgietur, 1. Reg. 3. hun villde helldur ad su sem ecke var Mooder skyllde eignast siñ Son, helldur eñ Lijfed være af honum teked, so miog elskade hun sitt Lijfs Afkvæme, hun villde viña þad til, ad Ovina sijn mætte hafa Glede af Barnenu, so þad mætte þo Lijfe hallda, þvi heñar Ydur tendrudust upp sijns Sonar vegna, seiger Ritningeñ. Eñ hiñ eilijfe Bruñur Giæskuñar vitiade vor fyrer sijn Myskunar Ydur, og elskade so Heimeñ ad hañ wtgaf siñ Eingieteñ Son i Daudañ, uppa þad, ad aller þeir sem a hañ trwa hefdu eylijft Lijf. Þegar Drotteñ spaaer uñ Giæsku sijna, er hañ vilie audsina sijnu Folke fyrer Christum og i Christo, þa tekur hañ so til Orda, Malach. 3. Eg skal tiaa þeim Myskunseme, so sem eiñ tiaaer Myskun sijnum Syne þeim er stundar hañ. Miñ Herra og miñ Gud, vier meigum þad med Kyñroda medkieña, ad þu hefur sijnt oss meyre Myskun eñ þijnum Eingietna Syne a hañs Dauda Deige; Hañ vard ecke Bænheyrdur er hañ beidde, ad Reideñar Kaleikur mætte fra sier takast, Matth. 26. Jaa, ecke þott hañ beidde i heilar þriaar Reisur; Eñ hvers vier bidium þig i hañs Nafne, þad villt þu veita oss, Joh. 16. Þad skal skie, (þad eru þijn eigeñ Ord) ad aadur eñ vier bidium þa villt þu bænheyra, Es. 65. Þiñ Eingieteñ Sonur fieck einga Vægd, jafnvel þott eingeñ kyñe ad straffa hañ uñ nockra Synd, Joh. 8. eñ vier hofum Myskun odlast sem til alls ills hofdum uñed. Þiñ Sonur fieck eckert ad svala sier med i hiñe bitru Þijnu nema Gall og Edik, Matth. 27. Laater þu oss nockud til handa bera til þess ad lijkiast honum; Laater þu oss drecka hañs Kaleik, Ps. 119. hier i Naadeñe, þa kriddar þu hañ med svolun þijns H. Anda. Þu dreiper a oss med Sætleik epterkomande Alldar, og leider oss fram ad ferskum Votnum, so miklu betre Koste hofum vier nu Prælarner ad bwa vid, eñ þiñ Eingieteñ Sonur. Hver er sa af oss ad hañ ecke hafe þar hañ meige Hofde sijnu ad halla? Matth. 8. Hver er so offsooktur, pijndur og kvaleñ sem hañ var? A hverium hefur þvilijk Hegning leiged? Satt er þad ad hañ er iñgeingeñ i sijna Dijrd, Luc. 24. ad ollu þessu afloknu; Eñ vier sem ad varla drepum hinu miñsta vors Fijngurs i þiñar Reide-Flood, Luc. 16. sem gieck yfer Hofud honum; Vier skulum og iñ-

 gaanga

gꜳnga i hañs Dijrd ef vier trwum a hañ, og er þad Mꜳla sañast ad vier viñum so lijted sem eckert til þeirrar Dijrdar sem hañ hefur oss med siñe Kvøl afrekad; Þott vier bærum Jobs Kaun, Job. 2. og Gihesi Lijkþrꜳ allt fra Vøgguñe til Grafareñar, hia þvi sem hañ þolad hefur fyrer vorar Synder, honum sie Lof, Dijrd og Heidur um̃ Allder, Amen. So hefe eg nu allt hijngad til nockud talad um̃ Agiæte þessarar Himnesku Gꜳfu; Epterfylger ad tala um̃ heñar Gagnseme.

Nytseme eins Hlutar metum vier af Tveñu, añadhvert ad hañ gagnar oss til ad um̃flya hid Vonda, edur til ad ødlast hid Gooda. Hverttveggia fiñum vier i Utsendingu Guds Eingietens Sonar; Þad Fyrra kieñer hañ oss i Gudspiallenu med þessum Ordum: Ad Aller Þeir Sem A Hañ Trwa Fyrerfarest Ecke. Tvent hefur og Drotteñ til þess giort, ad þeir skule ecke fyrerfarast sem ꜳ hañ trwa. Fyrst þad, ad hañ hefur lided þeim til Epterdæmis, þad Añad, ad hañ hefur lided þeim til Forlijkunar. Um̃ hid fyrra talar St. Petur, 1. Pist. 2. seigiande: Christur er dꜳeñ fyrer oss, og hefur oss epterlꜳted þad Dæme ad þier gꜳnged i hañs Footspor. Þegar hiñ gamle Adam sem bijr i øss, ꜳ ad leggia wt þau dijrmætu Ord sem Paulus skrifar, Rom. 8. Ad sa sem ecke þyrmde sijnum eigeñ Syne, helldur gaf hañ wt fyrer oss alla, hvar fyrer skyllde hañ ecke giefens veita oss alla Hlute med honum? Þa skilur hañ þau um̃ þad sem honum lijkar; Honum þyker ecke myked koma til þess Lijfssins Brauds sem af Himnum er ofañ komed, Joh. 6. Hañ vill Kiøt hafa, Num. 11. Og er ecke til Frids ella, þad er Sælgiæte Holldsins og þess Munadur, hañ etur sig fullañ þar af, þar til þad geingur wt um̃ hañs Naser og sꜳlgar þeim er ala hañ so Kappsamlega, so þeir drepast Þusundum samañ, og verda Helvijtis Ellds-Matur ad sijdurstuñe: Eñ þegar Paulus nefner hier alla Hlute, þa meinar hañ þa ed Sꜳluñe gagna, þad er audsært af øllum þessum sama Capitula, hvadañ Ordeñ tekeñ eru; Hvar af vier sꜳum, Br. M. ad ecke er Guds Sonur oss til þess sendur, ad vier skulum lꜳta epter Holldenu þess Gyrnder ad rækia, Rom. 13. ef vier vilium ꜳ Guds Son trwa, so vier fyrerførunst ecke, helldur so sem hañ er Einusiñe dꜳeñ Syndeñe, seiger Paulus, Rom. 6. þad er fyrer Syndena, og deyr ecke framar, so eigum vier heñe Daglega ad deya, og med honum Daglega ad upprijsa, ad vier ei framar lifum i heñe, so sem hañ hefur sigrad Heimeñ, so eigum vier ad forsmꜳ Heimeñ, og so sem hañ hefur wtsnarad Dioflenum og troded hañ under siña Barna Fætur, Rom. 16. So eigum vier ad reka hañ wt wr Hiarta voru, med øllu hañs Hyske. Vier eigum ecke ad hafa eina Klauf epter ꜳ Ægyptalande, Exod. 10. helldur breña upp þañ Amalechita med øllu hañs Gotze Kviku og Daudu, 1. Sam. 15. med sañre Ydran og Aflꜳte Syndaña, so ei verde Israels Rijke fra oss teked. Þad kieñer oss Paulus, 1. Cor. 11. Ef vier dæmdum sialfa oss, þa yrdum vier ecke dæmder, Eñ þegar vier dæmunst af DRottne, þa verdum vier leidriett-er, so ad vier ecke Fordæmunst med Heimenum. Þañeg er oss nu Christur sendur til Epterdæmis, bæde i Lifnadenum og so i Krossburdenum; Hverutveggia er Omissande til þess ad um̃flya Topunena; Eñ forgiefens hefde hañ lided oss til Epterdæmis, nema

ma hañ og hefde lided oss til Forlijkunar, hvar fyrer til Forlijkunar? Þvi vier vorum missætter vid Gud, hvers vegna? Fyrer Syndena; Hvad hafde Syndeñ forþienad? eylijfañ Elld med Dioflenum og ollum hañs Arum. Hver hefur Syndena burt teked? þad hefur Guds Sonur giort er hañ bar hana uppa Tried, seiger Petur, 1. Pet. 2. Þvi sagde Johañes Skijrare, er hañ leit Christum koma til sijn; Siaed þad Guds Lamb sem i burtu ber Heimsins Synder, Joh. 1. Til þessa þyker Heimenum lijted koma; Eg trwe hañ dyliest vid ad þar mune so heitt i Satans Badstofu, sem Prestarner seigia, añars mundu Meñ ecke bidia sier og odrum so optlega Helvijtis, sem Meñ giora; Eñ vilied þier ecke trwa þeim, þa trwed Guds Orde, trwed Ritninguñe. Eg veit ad ydur þyker þad lijted Heimsins Bornum, ad þier skulud alldrei uñ Æfe Gud siaa i Dijrdeñe, þvi þier hafed alldrei sied hañ nie hyrdt uñ ad siaa i Nadeñe, eñ so þyker Paale þad miked, ad hañ seiger: Ogudleger munu straffast med eylijfre Glotun, fiarlæger Auglite Guds og Mætte hañs Dijrdar, 2. Tess. 1. Eñ hlusted til hiñs ad þar mun verda Op og Taña Gnijstran, Luc. 13. Þeir munu eta sijnar Tungur wt af Pijnu, Apoc: 16. Þessar Pijsler eru Vægdarlausar, Jac. 2. Og ecke so sem þessa Heims Mootlæte, hvar Meñ saa nockra Linun a stundum; Þeirra Ormur mun ecke deya, og þeirra Elldur ecke wtslockna, Es. 66. Þad er eylijf Smaan, Dan. 12. Eylijf Hegning, Matth. 25. Og Þoka Myrkraña, Jud. v. 13. Sem uñ Eylijfd er tilbueñ hinum Ogudlegu, 2. Pet. 2. Ef þier nu hafed nockra Lijkamliga Tilfiñing, ef þier varla lifad gieted þa ydur vantar Sælgiæte ydar og veniulegañ Adbunad, ef þier gieted ecke af ydur bored nær þier faaed Hofudverk edur Sijdu-Stijng, hvad mun þa verda i Ellds-Dijkenu sem vellur af Ellde og Breñesteine, Apoc. 21. Ef ein lijtil Vanvirda er þier so kalled i þessu Lijfe, kvelur so ydar Hiarta, ad þier svijfest einkis til ad hefna ydar, hvad mun þa verda hin eylijfa Skom? Þier munud þeinkia ad eingeñ hafe yfer odrum ad stæra sig a þessu Forsmaanareñar Lande, eñ giæted þess ad þier munud kveliast i Augsijn H. Eingla, Apoc. 14. hverra Lagsmeñ ad eru Guds Utvallder, er þier Foot-troded hafed i ydar Velmagt. Þier munud siaa alla Heilaga i Guds Rijke, Luc. 13. eñ ydur wtkastad, jaa, margañ þañ sem þier Oriett giort og uppsvelgt hafed, og ecke reiknad verdugañ ad þurka ydar Skoo, þa munud þier siaa til Bords sitia med Abraham, Isaac, og Jacob i Rijke Himnaña: Þegar hiner Fordæmdu Glotunareñar Syner siaa þetta fyrst, þa mun Ofundar Ormureñ taka til ad bijta af Allvoru, þa mun ecke duga ad sefa hañ med Lijflaate Abels, Gen. 4. Nie Mansale Josephs, Gen. 37. edur Draape Naboths, 1. Reg. 21. Þvi hañ mun alldrei deya, Es. 66. Og vilied þier ecke odrum Guds Moñum trwa hier til, og seiged, ad hverke Esajas, Jacob, Petur nie Judas hafe vered i Helvijte, ad þeir kuñe þar fra ad seigia, so sem margur Gloopur lætur sier uñ Muñ fara, þa trwed þo Guds Syne. O! þier hin Vantrwada Kynslood, hañ var i Helvijte þegar hañ kvalldest fyrer ydar Synder, so þier skylldud ecke fyrerfarast helldur hafa eylijft Lijf. Eingeñ kañ betur ad seigia oss hverneg þar er hattad, helldur eñ hañ sem þad hefur tilbwed handa Dioflenum, hañ ed siaalfur hefur þol-

ad Helviitis Piisler, hñ ed siaalfur er þaangad ofañfareñ til ad predika Ondunum i Fangelsenu, 1. Pet. 3. Pad er til ad straffa þa. Hañ er Guds Sonur, hañ ber alla Hlute med Orde siins Kraptar, Ebr. 1. Allt Valld er honum giefed bæde a Himne og Jordu, Matth. 28. Og vard Helviite honum þo so heitt, ad hñ sveitteſt Bloodenu, Luc. 22. Og hroopade a Krossenum, Gud miñ, Gud miñ, þvi hefur þu yfergiefed mig? Matth. 27.

O! Vatns-Boola, O! Hey-Stráa, munt þu þa gieta bwed vid þeñañ fortærande Elld? Og þu skallt þar þo eiliiflega bwa, nema þu ydreſt og trwer a Soneñ, Joh. 3. Vilied þier nu ecke Guds Syne trwa, þvi þad er so gamallt, ad honum er liitt trwad af Heimenum, þa trwed þo Dioflunum, þier erud vaner þeim ad trwa þoott þeir liwge, giored þeim ecke hañ Oriett ad trwa þeim ecke, nær þeir satt seigia. Pegar DRotteñ rak hina morgu Diofla wt af hinum Ooda Gadareno, Marc. 5. þa bædu þeir hañ ad skipa sier ecke i Underdiwpeñ, Luc. 8. þad er i Helviite, þvi so kallaſt þad, Apoc. 9. og viidar, so kvidu þeir vid þeim Loga, sem alvaner voru Kvolunum. Seig mier, mun þier ecke bregda vid, ef þier yrde ad Skyndingu burt kypt wr ollu þiinu Sælgiæte og steypt i Helv... og Kvalernar eins og hinum Riika? Luc. 16. J þetta Siñ toludu Dioflarner A...ru, þvi þeir raaku sitt eiged Eyrende, eñ ad þier liwga þeir, syndugur Madur, og maala upp fyrer þier Helviite eins og adra Konungs Holl, trw þeim ecke, þvi Fader þeirra er Lygare i fraa Upphafe, hañ stood ecke i Sañleikanum, ei helldur þeir, þar fyrer eru þeir i Helviite ofañ steipter, og bundner Myrkraña Hleckium, 2. Pet. 2. Til ad frelsa oss fraa þessum Oskopum er nu Guds Sonur wtgiefeñ, til þess er hañ Fæddur, Hwdstryktur og a Krosseñ negldur; Eñ Gudspialled seiger oss eñ nu meira, Helldur Ad Hañ Hefde Eiliift Liif, stendur hier. Pad er vitanlegt af St. Pals Ordum, Eph. 2. Ad vier fædunſt dauder i Syndeñe, þad Naatturlega Liif færer med sier Andlegañ Dauda. Nær tokum vier til ad deya? Pegar vier lifnum i Skiirneñe, fññur Mooder vor Christeleg Kyrkia med oss fyrst eitt Andlegt Liifs-Mark, fyrer hvern? Fyrer hañ sem af Gude er wtgiefeñ til þess ad Heimureñ skyllde hafa eiliift Liif, so seiger Paall, Tit 3. Ad Gud hafe riikuglega wthellt yfer oss heilogum Anda fyrer JEsum Christum vorn Heilsugiafara, so ad vier Riettlaater fyrer hañs Naad yrdum Erfingiar eiliifs Liifs; Eñ sa sem skal eiliifs Liifs niota, hañ verdur hier i Liife fyrst ad lifa Andligu Liife, þad hliootum vier i Skiirneñe, sem sagt er. Pess gietur St. Petur, er hañ seiger, ad Gud hafe Endurgieted oss til lifande Vonar, 1. Pet. 1. Eñ þad kañ audvelldlega aptur ad missaſt, so vel sñ þad Liikamlega, nema hiñ iñre Madureñ, sñ i Fyrstuñe er eins og Briooſtmylkingur a sig komeñ, nema hañ sie Daglega nærdur og Endurniiadur, þvi lætur Paulus þetta fylgia hvort odru seigiande, Tit. 3. Ad Gud hafe oss hoolpna giort fyrer Endurgietningar Laugena og Endurniiungar heilags Anda. Peñañ Andlega Voxt og Proska odlunſt vier eins vel fyrer Christum so vel sem hid Andlega Liif i Fyrstuñe; Pad kieñer oss Paulus, Eph. 2. seigiande: Vier erum Guds Verk skapader i JEsu Christo til goodra Verka, hvor Gud hefur tilbwed ad vier gaungum i þeim. Saaleñ velldur þvi ad Liikameñ vex, ecke giorer þad Fædslañ alleina, helldur er hun

hun so sem nockurskonar Medal, i hveriu ad verkar Mañsins Ande honum til Proska, þar til hañ fullvaxeñ er. Christur er vort Andlegt Lijf, hañ er Lijf hins iñra Mañsins. Fædañ er Guds Ord, i þvi verkar hañ med sijnum Anda, þar til vier naaum ad vaxa epter fullkomnum Mæler Christi Alldurs, sem Paulus ad Orde kiemst, Eph. 4. Og þetta Andlegã Lijf, er mest foolged i Deydingu Holldsins, þau Tvo eru hvort aa moote odru; Eins Lijf er añars Daude, hiñ gamle Madureñ og hiñ nije, sem epter Gude er skapadur, þeir berast Bana-Spioot epter, eñ sa er Munureñ, ad hiñ gamle fær saalgad hinum nya i einu, so hañ aa stundum alldrei vidraknar aptur, eñ hiñ nye fær alldrei so dreped hiñ gamla, ad hañ ecke aptur gaange. Til Faanga verdur hañ tekeñ fyrer Guds Krapt, eñ alldrei verdur honum so fyrerkomed, ad ei briootest hañ uñ so leinge vier erum i Holldenu. Vel sie þeim er gieta lagt hin sterkustu Fiotur aa hañ, og þvi kallast hañ daudur, þegar hañ naaer ecke ad frañkvæma sijnar Gyrnder, þegar Meñ hepta Reidena og Gyrndena, og adrar Tilhneigingar sem af þeim vaxa med Christi Anda, þa heiter hiñ gamle Adam daudur, þvi lijser Paulus er hañ seiger, Col. 3. Þier erud dauder og ydar Lijf er foolged med Christo i Gude. Hver hefur nu afrekad oss þetta Lijf? Þad hefur Christur sem ad er vort Lijf, eñ var wtgiefeñ i Daudañ fyrer oss, so vier hefdum eylijft Lijf. Þad vottar Paall eñ aptur, Gal. 2. seigiande: Eg em Krossfestur med Christo eñ lifé þo samt, ecke eg nu, helldur lifer Christur i mier, eñ þad eg life i Holldenu, þad life eg fyrer Trw Guds Sonar er mig elskad hefur og wtgiefed sialfañ sig fyrer mig. Af þessu Lijfe frañkiemur hid eilijfa Lijf sem aadur er sagt. Meñ biooda ecke daudum Moñum til Bords, helldur lifande, so mun og eingeñ Bordsettur verda med Abraham Isaac og Jacob, nema Daudeñ hver ad er Sendebode, hitte hañ lifande i Christo. Hier seiger i Gudspiallenu, Ad Gud hafe so Elskad Heimeñ: Þad er alla Meñ, þvi aller vill hañ ad hoolpner verde, og komest til Sañleiksens Vidurkieñingar, 1. Tim. 2. Eñ þvi velldur Fiandmadureñ sem er Mordinge Saalnaña, ad hañs Guddoomlege Kiærleike fær þvi ei til Vegar komed ad aller hoolpner verde. Þvi stendur hier, ad þetta eilijfa Lijf hlotnest þeim alleina sem a Guds Son trwa, eñ hvilijk Gaasa er þetta Lijf Born mijn? Vier kuñum ecke ad leida oss i Hug nie Hiarta hviljikt þad sie nema hvad vier af Guds Orde heyrum, nema hvad Guds Ande sijner oss so sem fyrer Speigel og i Raadgaatu, 1. Cor. 13. Þegar hañ lætur oss þad smacka, og vekur i oss Sætleik epterkomande Alldar, þad er Gnogt Fagnadarens og gledelegt Lijserne til Fodursins hægre Handar, Ps. 16. Vorer Lijkamer verda Einglunum jafner, Luc. 20. Jaa samliker Christi Dijrdlegum Lijkama, Phil. 3. Þeir munu einkis vidþurfa, ei Fædslu ei Fatnadar, þvi Guds Rijke er ecke Matur nie Dryckur, helldur Fridur og Fognudur i H. Anda, Rom. 14. Þeir munu Dijrdeñe Jklædder verda og skyna eins og Sool i Rijke sijns Fodur, Matth. 13. Vorar Saaler munu i Ouñrædelegum Fognude lifa, 1. Pet. 1. Dijrdleger Hluter verda i þier talader þu Borg Drottens, seiger David, Ps. 87. Er hañ spaaer uñ Christnena, eñ Paulus seigest hafa heyrt i hinum þridia Himne Ouñrædeleg Ord sem eingeñ fær wt-talad, 2. Cor. 12.

12. Veralldareñar Sælgiæte er alldrei so miked, alldrei so margvijslegt ad ei faae Meñ Leida a þvi, þeir sem hafa sijna Unadsemd þar i, verda þo ad kridda þad med Aflaate nockru. Eiñ skal hungra aadur eñ Matureñ smackar vel, hañ skal þyrsta aadur eñ Dryckureñ þyker honum goodur, eñ i Sælu Himnaña er eckert Aflaat, eingeñ Bid epter nockru, þvi so sem Einglarner siaa jafnañ Guds Fodur Andlit, Matth. 18. so munum vier og giøra þar vier erum Einglunum jafner, i hveriu oll Sæla er foolgeñ. Job i ollum sijnum Mañraunum huggar sig þar vid einasta, ad hañ mune siñ Endurlausnara siaa med þessum Augum (seiger hañ) Job. 19. þad er med sijnum Lijkamlegum Augum. Þegar Paulus hafde eitt Siñ vered i Himnenum og sied Guds Dijrd, þad var honum so miñesstædt, ad hañ wr þvi villde alla Hlute lijda fyrer Christi Saker, og þañeg eru þeir lynder sem Gud Opeñberar sijna Dijrd i Hiartanu med Von epterkomande Dijrdar. Eñ ef þañeg er vort Faangelse, B. M. hvilijkt mun þa Kongs Rijked verda? Þad er ecke ad undra, þott hin saña Guds Kyrkia stynie og Andvarpe i Himeneñ epter Guds Barna Sælu, Rom. 8. þar Guds Andlit lijser yfer heñe, þott ei siaaum vier hañ hier Auglite til Auglitis, helldur so sem i Speigle og i Raad=Gaatu, 1. Cor. 13. Aristoteles var eitt Siñ spurdur ad, hvad Frijdleikeñ være, eñ hañ svarade, ad þad være fyrer blindañ Mañ ad spyria ad. O! oss auma, þott oss af ollu Hiarta laange epter ad siaa hiñ lifanda Gud., þa faa Meñ þad ecke fyrer Blindu Holldsens, og er þo Epterlaungun þesse, miklu iñdælle eñ allur Fognudur Veralldareñar. Gud hafde lagt miked til Moisen, og prijdt hañ med kostulegum Gaafum fram yfer adra Meñ, og þo var hañ ecke aanægdur, nema hañ mætte siaa Gud, þad var honum ecke noog ad tala vid hañ, eins og Madur vid Mañ, Exod. 33. helldur villde hañ og siaa hañs Dijrdar Liooma, hefde hañ þad maatt, og lifa. Þvilijk er nu Guds Barna Sæla i eilijfu Lijfe, og miklu meire ædre og Dijrdlegre, eñ ad nockur syndug Tunga faae wt=talad. Hugleided nu christner Meñ, hvilijka Astgiof Meñ þeiged hafa i Utsendingu Guds Eingietens Sonar, hañ er utgiefeñ til þess ad ei skylldud þier fyrerfarast, ecke breña i hinum glooande Helvijtis Ofne, ecke verda Lagsmeñ Dioflaña i Myrkraña Faangelse, ecke bera eilijfa Skom̃ og Forsmaan sem þier med ydar Syndum hafed forþienad; Hañ er wtgiefeñ til þess ad þier hafed eilijft Lijf; Eilijfa Sælu, Eilijfañ Fognud og Unadsemd um̃ Allder Allda, hvar þier siaa munud so sem þier erud siener, og þeckia so sem þier frædder verded, 1. Cor. 13. Þier munud siaa Guds Haatign er ydur hefur skapad, gledia ydur i hañs Elsku er knwde hañ til ad giefa ydur þeña siñ Son. Þier munud siaa ydar Frelsara er ydur hefur leyst med sijnum Dauda wr eilijfu Bañe, þier munud siaa ydar Holld og Blood upphafed a Guds Tignar=Stool honum til hægre Handar; Þier munud siaa H. Anda fram̃gaangande af Fodur og Syne, þañ gooda Anda Guds sem ydur hefur Endurgieted, Endurnijad, leidt i allañ Sañleika, straffad i ydur Syndena, huggad ydur aptur, styrkt ydur i Mootgaangenum, og þa munud þier fyrst siaa ad Harmkvæle þessara Tijma væru ecke verd þeirrar Dijrdar sem ydur er

þa

þa auglijst, Rom. 8. Børn mijn, hveriu vilied þier nu giallda fyrer þessa stooru Elsku? Hvers krefur hañ af ydur? Einkis nema ad þier elsked hañ aptur i moot, hvar med verdur þad giort? ecke med Orde og Tungu helldur eñ Naaungañ, helldur med Verke og Sañleika, 1. Joh. 3. Gude vár Alvara ad giefa oss siñ Son. Laatum oss vera þad Alvoru ad elska hañ aptur. Ef þier elsked mig, þa vardveited mijn Bodord, seiger Christur, Joh. 14. Giorum so, þa laatum vier hañ siaa, ad vier elskum hañ, edur ef riett skal seigia, vier siaaum þad sialfer og fiñum þad, þvi ecke þarf hañ ad leitast epter hvert vier elskum hañ sem rañsakar Hiortun og Nijrun, eñ ef vier vilium vita sialfer hvert vier elskum Gud edur ei, þa spørum eckert fyrer hañs Skulld, eins og hañ þyrmde ecke sijnum Eingietnum Syne fyrer vora Skulld, þviad i þvi auglijste hañ sijna Elsku. Breñum upp allar vorar Tilhneygingar med Elskuñe til hañs, hun er eiñ Elldur, ef vier erum Abrahams Syner, Joh. 2. Ef vier hofum Trw Abrahams, þa giorum Abrahams Verk, Jac. 2 Hañ villde Foornfæra sijnum eigeñ Syne og trwde Gude ad hañ munde kuña ad giora hañ lifande af Daudum, Rom. 4. Giorum eins, offrum Gude þvi sem oss kiærast er, þad er Vilieñ vor; Laatum ecke epter honum eins og David Syne sijnum Adoniæ, þegar hañ saa ad hañ villde rijkia; Hañ var so Barnsaar ad hañ nente ecke ad aangra hañ; Breytum i odru epter David, eñ ecke i þessu, helldur drepum vorn Vilia þegar hañ vill giora Uppreist a moote Guds Vilia, og seigium: Verde þiñ Vilie, þa mun Gud hañ aptur lifande giora med sijnum Vilia, so ad vier vilium þad sem hañ vill, og ad hañs Vilie framkvæmest a oss, sem er saa ad vier eignunst eilijft Lijf; Þad veite oss Gud Fader af Naad siñe og Myskun, J JEsu Nafne, Amen.

Þridia Dag Hvijtasuñu.

Gudspialled, Joh. 10. Cap.

JEsus sagde til Phariseaña: Sañlega, Sañlega seige eg ydur. Hvør hañ geingur ei iñ uñ Dyrnar i Sauda-Hwsed, helldur stijgur hañ iñ med ødrum Hætte, Sa er Þioofur og Spillvyrke. Eñ sa sem geingur iñ uñ Dyrnar, hañ er Hyrder Saudaña, fyrer hønum lijkur Dyravørdureñ upp, og Sauderner heyra hañs Rødd. Og hañ kallar sijna Saude med Nafne, og leider þa wt, og þa hañ hefur sijna Saude wtlaated, geingur hañ frame fyrer þeim, og Sauderner fylgia hønum epter, þviad þeir heyra hañs Rødd. Eñ ødrum Añarlegum fylgia þeir ecke epter, helldur flya þeir fraa hønum, þviad þeir kieña ei Añarlega Rødd. Þessa Maalsgrein talade JEsus til þeirra, eñ þeir vissu eige hvad hañ sagde þeim. Þa sagde JEsus eñ aptur til þeirra: Sañlega, Sañlega, seige eg

ydur, Ad eg em Dyr Saudaña. Og aller hverier hellst sem fyrer mier
komu, þeir voru Þioofar og Spillvyrkiar, og Sauderner hlijddu
þeim eige. Eg em Dyrnar, ef nockur geingur iñ uñ mig, sa mun
frelsast, hañ mun og gaanga wt og iñ, hañ skal og fiña sitt Food-
ur. Eñ Þioofureñ kiemur ei til añars eñ hañ stele, drepe og fordiarfe.
Eñ eg er komeñ til þess, ad þeir hafe Lijf og fulla Nægd.

Exordium.

ERT þu sa sem koma mun, Edur eigum vier ad vænta eins Añars? Søgdu Johañis Lære-
sveinar vid Christum, Matth. 11. Er þeir voru sender fraa sijnum Meistara til ad spyria ad,
hver hañ være. J hverium Ordum þad er ad athuga, ad Messias hefur nefndur vered a þeim
Døgum SA SEM KOMA MUN, Añars hefde þesse Spurning vered nockud myrk og O-
skilianleg. Þu ert Christur Sonur Guds, hañ sem koma skal i Heimeñ, sagde Martha Fordum
vid Lausnarañ, Joh. 11. Og munde hun ecke hafa aavarpad hañ þañig, hvern hun þeckte kom-
eñ ad vera, nema Messias hefde so Almeñelega kalladur vered. Þetta maa vijdar siaa i Nya
Testamentesins Bookum, og hafa vijser Meñ Gydinga i þessu lited til Spaadoomaña i Gamla
Testamentenu, hvar ed svo adkvedur uñ Messiam, ad hañ mune koma, Svo seiger Esajas;
Siaa ad Gud ydar Hefnd kiemur, ydar Endurgialld, hañ kiemur til ad frelsa ydur, þa munu
og Augu hiña Blindu uppliwkast, og Eyru hiña Daufu vpnast, þa mun hiñ Hallte dansa so sem
Hiørtur, og Twnga hiñs Maallausa sijngia, Esa. 35. Til hvers Spaadooms medal añara
Frelsareñ bender Johañis Læresveinum, er þeir friettu hañ ad, hvert hañ være sa sem koma
munde. Þetta upplijser þau Ord er vor Endurlausnare talar i þessa Dags Evangelio, er hañ
seiger: Ad aller þeir sem fyrer hañ komu hafe vered Þioofar og Spillvirkiar, hvar hañ mein-
ar epter mijnum Faafroodum Skilninge þa sem fyrer hañ komu og eignudu sier Nafu hiñs mik-
la Hyrders og villdu frelsa Gydinga af Vallde Romveria, eñ boñudu ad giefa Keysaranum
Skatt, Þvilijker voru Tevdas og Judas Galilæus, uñ hveria Gamaliel talar i Postulaña
Giørninga Book. 5. Cap. Eñ hvernig sem þvi er vared, þa talar DRottēñ hier ecke uñ Spaa-
meñena er voru Riettlætesins Predikarar og spaadu uñ hañs Tilkomu, og tøludu af hañs Au-
da, helldur añadhvert uñ þessa sem nu hefe eg nefnt, edur Einhveria þeirra Lijka, þoott Søg-
urnar greine ecke uñ þa, Eñ fyrer þvi ad DRotteñ visse fyrer, ad epter sijna Hiervist a Jord-
uñe mundu upprijsa Fals Christar og Fals Spaameñ, ecke sijdur eñ fyrer sijna Tilkomu i Heim-
eñ, þeir ed koma mundu til Guds Barna i Sauda-Klædum, eñ Jñra voru þeir glepsande
Vargar, Matth. 7. Þa seiger hañ hier i Gudspiallenu, hvert ad sie Merke hiñs saña og mik-
la Hyrders Saudaña, epter hveriun adrer Hyrdarar eiga ad breita, er hañ sett hefur yfer
Hiardernar, Act. 20. So og a sijna Saude, er hañs Raust alleina eptersylgia. Vier vilium
af Gudspiallenu þetta Tveñt Hugleida. 1. Hverneg Kieñendunum eige haattad ad vera. 2.
Hverneg Tilheyrendurner eige ad skicka sier. O! Þu sem ert Hiñ Mikle Hyrder Saudaña, fyr-
er Blood þess Eilijfa Testamentis, HErra JESU Christe, Styrk oss hier til med Fulltijnge
þijns gooda Anda, Bænheyr oss fyrer þijna Forþienustu, AMEN.

Utleggingeñ.

ÞAR Vor Endurlausnare nefner HYRDer i Gudspiallenu, þa meinar hañ i fyrstu
sialfañ sig, þvi hañ er Hofdinge Hyrdaraña, sem Petur vottar, 1. Pet. 2. Aller
adrer Hyrdarar hafa sitt Embætte af honum, þeir sem ad hañs Vilia eru setter yfer
Hiordena, þvi byriar ollum þeim hañs blessudu Dæme ad fylgia, og er þad sierdeilis
Prent

Prent sem þetta heilaga Gudspiall vijsar oss til, sem er. 1. Ad þeir sieu iñ um̄ Dyrnar geingner, þad er riettelega kallader. 2. Ad þeir laate Saudena heyra sijna Raust. 3. Ad þeir gaange undañ þeim. Hvad hinu Fyrsta vidvijkur, þa seiger Paulus ad soñu, Hebr. 5. Eingeñ take sier þeñañ Heidur til, helldur sa sem kalladur verdur af Gude so sem Aaron. Þvilijk Kallan brwkast ad soñu ecke nu, og jafnvel ecke i gamla Testamentenu epter þad Gud skipade Konungana yfer sitt Foolk. Spaameñena kallade hañ ad soñu, eñ Kieñemeñerner voru af Konungunum setter. So skickade Salomon Kongur Zadoch Kieñemañ i Stad Abiathars, 1. Reg. 2. og Josaphat tilsette Prestana i Hwse DRottens, 2. Chron. 17. Olle þad þvi, ad æ medañ Gud hafde siaalfur Stioornena i Jsrael, þa skipade hañ ollum Hlutum fyrer Medalgaungu Moysis og aññara siña Pienara, Sijdañ hefur hañ feinged Konungunum þvilijkt i Hendur, og ødrum Valldstiettum, epter þvi sem hveriu Lande hagar. So var og Aaron bæde kalladur og vijgdur fyrer Medalgaungu Moysis, Exod. 28. DRotteñ JEsus kallade ad soñu sijna Postula siaalfur, Matth. 10. Eñ epter hañs Dijrdarfullu Himnafor voru hañs Kyrkiu-Pienarar af Moñum kallader, þvi Matthiam og Barnabam wtvøldu Postularner, jafnvel þoott Hlutureñ ad Guds Vilia fielle yfer Matthiam, Act. 1. Biskuparner i Epheso voru af Moñum kallader, ecke sijdur eñ þeir sem Titus Crijtar Biskup nidurskipade um̄ Borgernar, Tit. 1. og kallar St. Paall ad þeir sieu af H. Anda setter yfer Hiardernar, Act. 20. So skickudu þeir Paulus og Barnabas Olldungana i Lystris og Iconio, Act. 14. Og þesse Skickan hiellst allt þaangad til Gud gaf sijnum Sofnudum Christeñ Yfervolld. Þetta seige eg til þess, ad eingeñ Guds Pienare efest um̄ sijna Kallan, þegar hañ er af Christelegu Yfervallde kalladur, sem Gud hefur þetta um̄boded, nema hañ hafe med Svikum og Prettum, Gaafum og Mwtum stolest iñ i Sauda-Hwsed, þa er hañ eingu betre eñ Pioofur og Spillvirke, og hefur sier eingrar Guds Adstodar ad vænta i sijnu Kalle og Embætte, hversu vel sem hañ þykest ad sier vera. So eru þeir nu af Gude kallader, sem eru af Konungenum kallader, edur þeim sem hañ hefur þad Valld i Hendur feinged, þvi hañ er Guds Um̄bods-Madur a Jorduñe, eñ þeir hañs, sem af honum setter eru, þo med þvi moote, ad þeir ecke brwke nein Oleifeleg Medol hier til, og er þad ecke lijtil Huggun fyrer þañ sem a Daglega Mootstodu ad veita Satan og vondum Moñum hañs Pienurum, ad hañ er af Gude kalladur i þa H. Stiett, þvi maattugur er Gud ad vardveita sijna Pienara er honum treysta, og ei brestur hañ Viliañ til þess, þeir eru skrifader i hañs Hondum, Es. 49. Hver vill þeim granda fram̄ yfer þad hañ leifer. Eg vil um̄ þa seigia eins og Bileam sagde um̄ Jsrael Fordum, þvi skyllde eg bølva honum? Hiñ sterke Gud bølvar honum ecke, þvi skyllda eg stugga vid honum? Jehova stuggar ecke vid honum, Num. 23. Eñ hañ leifer eckert nema þad sem er til hañs mykla Nafns Dijrdar, og þeim fyrer bestu, er honum af Trw og Dygd þioona, og er Sæmd ad taka þvi af hañs Hende, hverium sem honum lijkar þvi ad skipa, þeir meiga ad vijsu tilreikna sier þad sem

Paulus um̃ sig skrifar, er hañ seiger: Eg veit hverium eg hefe trwad, og eg em full-trwa, ad hañ er mættugur ad vardveita þad sem eg hefe honum til-trwad, 2. Tim. 1. Nu er þa ecke noog, Br. M. ad Meñ sieu kallader, nema Meñ giøre og Guds Verk med allre Athygle. Judas var kalladur, Matth. 10. og gieck i fyrstu iñ um̃ Dyrnar, þvi hañ hafde medteked þetta Embætte med þeim, sagde Petur, Act. 1. Eñ hañs Setur vard i Eyde, og hañs Biskups-Doom medtook eirn añar. Og þvi vil eg tala um̃ i ød-ru Lage, hverneg oss byrie ad foostra Guds Saude. Sauderner Heyra Hañs Rødd, seiger i Textanum. DRotteñ talar hier epter Sidveniu Gydinga Lands og añara Landa, þar ed Hyrdararner brwkudu og eñ nu brwka i Dag eina Hliood-Pijpu til ad kalla samañ Saudena, so ad þoott margar Hiarder sieu æ Beit i einu Haglende, samt þecker hver ein Hiørd sijns Hyrders Must, og skilur sig wr ødrum Sauda-Flock nær hun lætur. Ef Rødden skal heyrast, þa skulu Meñ hroopa. Þetta Ord, Rødd, þijd-er optlega Kieñingu i Ritninguñe. Þar er Rødd eins Hroopanda i Eydemørku, seig-er Esajas 40. Hvad Johañes Baptista þijder uppæ sig og sijna Kieñingu, Joh. 1. Þvi skipar og Gud Kieñemøñunum ad upphefia sijnar Radder so sem adrar Bæsun-ur, Es. 58. Þad er hin Andliga Hyrders Pijpa, hveria ad hañ, sem er hiñ mykle Hyrder Saudaña, Hebr. 13. hefur oss sijnum Smala-Møñum i Hendur feinged, hve-rs Eign ad Sauderner eru; eñ til þessa heyrer mykel Kostgiæfne og Astundan, Br. M. Ætled ecke ad þad mune einu gyllda hvad þier hrooped, nog Hæreyste meiga Meñ heyra æ stundum, þad þytur um̃ Eyrun eins og añad Stoorvidre, eñ þvi er ecke so hætt ad sem Þytnum er kom yfer Postulana, Act. 2. J hverium ad bioo H. Ande, þvi þad er ecke Guds Ord sem sumer Meñ tala i helgum Stad, eñ hañ bygger alltijd i sijnu Or-de er hañ i Fyrstu iñblies i Hiortu Postulaña og añara Guds Maña; Þad er eins og Sterkvidred sem Elias fañ i Hellrenum æ Guds Fialle Horeb, 1. Reg. 19 Þad klauf i sundur Fiolleñ og braut Klettana, eñ Gud var þo ecke i Vedrenu, so eru Kieñingar sumra Maña, þær skafa iñañ Eyrun æ Foolkenu, eñ eckert kiemst i Hiartad, þvi þar er eckert af Skynseme, eckert af Ræde, og eckert af Guds Orde, þad er Sky fyrer utañ Regn, so sem Judas Postule talar um̃ Guds Dyrkun sumra Maña. Hvad mun vallda þessu Br. M.? Þvi Meñ hyrda so lijted um̃ ad safna þvi i Kornhlødu Hiarta sijns, er Guds Hiwum byriar ad giefa. DRotteñ kallar hañ Þioon sælañ, Luc. 12. er giefur þeim siñ Verd i riettañ Tijma. Hier af mæ siæ hvad stoor Framsijne og Arvekne ad heimtest af einum Guds Ords Þienara, sa sem æ ad giefa hverium einum i riettañ Tijma þad honum ber, hañ mæ adgiæteñ og ecke toomlætur vera; Sie nockur sturladur, sie hañ Ofroodur, sie hañ hyrdulaus, sie hañ þverbroteñ, sie hañ Efasamur; Ad øllu þessu æ eiñ Guds Þioon ad giæta, og læta eckert Verk, einga Syslan edur Um̃svif Tijmañligra Hluta sig hindra fræ, ad giefa sierhverium af þessum i riettañ Tij-ma þad sem þeim ber, ef hañ vill giora Verk DRottens Guds sijns trwlega. Og nema vier so giørum, þa er ecke ad dyliast þar vid, ad vier munum ecke einasta Launeñ

misſa

missa, helldur og þar a ofañ straffader verda, so sem hiñ vonde Pioon er groof sitt Pund i Jordu, Matth. 25. Vered þvi kostgiæfner, og ætled ecke ad þad sie noog ad vier hofum Hroos af Moñum, þvi ef vier leitum epter þvi, þa erum vier ecke Christi Pienarar, Gal. 1. Og uñ allt frañ þa lærum sialfer Guds Vilia ad þeckia, af hañs Orde, þar i a eins Guds Pienara Kieñing foolgeñ ad vera, ad kieña Moñunum ad þeckia Syndena, ad fa hana kvitta og ad fordast hana. Holldum vier ecke so i Bwskap vorum, ad þoott Foodred sie gott, þa varde myked uñ hverneg þvi sie hagtært, ætlum ecke ad þad mune vera odruvijs i Andlegum Hlutum. Meñ seigia ad Foolked skule ecke syndga, eñ þo giora Meñ a stundum ecke so skilmerkelega Grein a millum Goods og Ills, so hiñ Fafroode lære ad þeckia Syndena, og þad velldur þvi, ad margt þad sem lioott er verdur Dygd hallded, edur ad miñsta Koste eingeñ Okostur. Meñ seigia þeir skule ecke syndga, eñ ei seigia Meñ so glogt hverneg þeir skule varast Syndena, edur leggia þeim Raad af Guds Orde, hverneg þeir skule sia sig vid þeirre edur þeirre Synd, er einhver kañ ad vera hneigdur til. Meñ seigia ad þeir skule ecke syndga, eñ tala nærsta dauflega þar uñ, hvad hver Synd epter sig leider. Guds Reide nefna Meñ ad soñu, eñ ræda ecke so skilmerkelega uñ þad, fyrer hver Verk hun openberast af Himnum ofañ yfer Mañaña Born, jafnvel þoott Meñ sia þau Daglega fyrer Augum sier, og nær Meñ þañeg breyta, ætla sumer ad sie vel predikad Guds Ord, og ad þeir sieu gooder Verka-Meñ i Christi Akre, eins og hañ hafe ecke sialfur Merke sett uppa siin Ord, þar ed hañ seiger, ad þau sieu Liif og Ande, Joh. 6. Eñ sumra Maña Kieñingar eru daudt Hiegooma-Rugl, og ablar meir Bana eñ Liifs. Pegar St. Paall er ad tala Maale voru, 1. Cor. 9. Ad Meñ skule hafa Upphellde af Pioonustuñe, þa færer hañ til siins Maals þa Logmaals Grein er stendur, Devt. 25. Pu skallt ecke Mwlbinda þad Naut sem þresker, eñ eg ætla ad ei þurfe ad Mwlbinda oss suma, þegar Guds Eyrende a ad tala, vær giorum þad sialfer a stundum, edur og Otteñ edur Fie-Gyrndeñ, eñ þegar eta skal rijfum vier Mwleñ af, og uppfyllum so þad sem DRotteñ seiger fyrer Muñ Ezechielis uñ Voku Meñena i Juda: Aller eru þeir Maallauser Hundar og kuña ecke ad giellta, Ezech. 56. Eñ þesser graadugu Hundar verda þo alldrei sadder. Petta vil eg hafa sagt þeim ed brwka Nafn Evangelij til Abata alleina, og þad er þo allt añad eñ Evangelium er þeir tala. Ecke þañeg Brædur mijner, helldur filged Bode Peturs er hañ seiger, 1. Pet. 5. Foostred Guds Hiord sem ydur er a Hendur faleñ og giefed giætur ad heñe, ecke af Naudung helldur fwslega, verande ecke skiemelegs Avinings giijruger, helldur med fwsum Huga, og ecke so sem drottnande yfer Sofnudnum, helldur so sem þeir ed sieu Fyrermyndan Hiardareñar. Gud hefur sett oss yfer Hiord siina, þvi eigum vier Hyrdarar ad vera og ecke Drottnar, þvi eiñ er vor Drotteñ JEsus Christus hiñ mikle Hyrder Saudaña, þad ma og eingeñ Affsokun vera þott sumer hafe lijtel Laun; Hvad hafde Paulus og Barnabas, og hiner Postularner? Sa sem pioonar Christo fyrer lijted, hañ hefur stærra Lien af Gude þeiged eñ hiñ sem hef-

hefur yferfliootanlegt, so eg þore ad seigia, ad hañ mun fegur skijna i Dijrd sijns Herra eñ hiñ, þott bader giere þeir eins vel Skylldu sijna. Giætum og i þridia Maata þess sem Petur miñer oss a, ad vier sieum Fyrermyndan Hiardaña. Pad er Almeñelega hallded, ad af Oheilum Forelldrum kuñe ecke heilbrygdt Afkvæme gieted ad verda; Nu eru Kieñemeñerner Andleger Fedur allra þeirra sem þeim til-trwad er, eñ ef þeir eru lijttvander ad Hlut sijnum, og hyrda ecke um hverneg þeir lifa, og eru i þañ Maata Andlega vanheiler, hvernig meiga þeir Gude Andleg Born fæda. Sönakorn mijn seiger Paulus vid þa i Galatia, med hveria eg aptur ad nyu þwngbweñ er, þar til Christur myndadest i ydur, Gal. 4. Eñ hverneg gietur Christur vorded i þeim myndadur, hverra Mooder, þad er Kieñemañsins Saal afneitar ollu Christelegu Athæfe, eñ hlijder Dioflenum i Ogudlegu Frañferde, og þott ad Gud kuñe ad framkvæma sitt Verk i sumra Tilheyrenda Hiortum fyrer Naad sijns Anda sem ad verkar i Ordenu, þa er þad ecke hinum Rangsnwna Kieñe-Fodur ad þacka; Ad soñu hefur hañ med siñe Pioonustu vered Medal til, ad hun er i Skijrneñe endurfædd; Verda maa og ad hañ tale þad eitthvad af Predikunarstoolnum, er heyrer til Saaluhiaalpar og Lifnadarens Betrunar, eñ hvad gagnar þad? Pegar hañ hvad mest aamiñer og eggiar a hinar Andlegu Dygder, Kiærleikañ, Myskunsemena, Hoogværdena, og i einu Orde ad seigia a Deydingu sijns Holldz og Bloodz, þa sijner hañ þo i Verkunum, ad þeim Hlutum sie Omogulegt af stad ad koma er hañ bijdur af Predikunarstoolnum, leggiande so þad Ok a Herdar Læresveinaña er hañ ecke snerter med hinum miñsta Fijngre, Matth. 23.

O! vei, O! vei, Hvilijk Gudlostun er þad, nær Embætte Forlijkunareñar er þañeg brwkad Andskotanum til Pionustu? Petta er eñ mesta Landraada-Sok i giegn Gude, þvi þad er ecke einasta hañs Pegna undañ honum ad raada, helldur brwka þa a moote honum, eñ giefa sig i Lid med Satan, hver ad er svareñ Ovinur hins Alvallda Konungs. O! hversu skielfeleg mun þeirra Pijna verda um alla Eilijfd er þañeg vanbrwkad hafa Myndugleika sijns Embættis, so eg er viss um, ad hver sem kyñe ad leggia Eyrad vid Helvijtis Muña, og mætte heyra Oop og Taña-Gnijstran hiña Fordæmdu, þa mundu þo Kieñemañaña Hliood yfertaka, eg meina þeirra sem hafa leidt hañs Hiord, sem med Guds eigeñ Bloode er Endurkeypt, Act. 20. a Veg Glotunareñar, bañande so Moñum iñ i Himnarijke, og siaalfer koma þeir þar ecke iñ, Matth. 23. Fyrer þvi DRottens Kieñemeñ, verum ecke eins og Vordur þær ed standa at Heidum uppe, og vijsa ad soñu Vegeñ, eñ ecke fara þær wr Stad so þær leide hiñ Vegfarande til Hybijla, ecke eins og Klucka, sw er hanger fyrer Kyrkiu-Dyrum, hun kallar Foolked til samans til Guds Orda Heyrnar, eñ siaalf heyrer hun eckert. Treyste og eingeñ þar uppa, ad hñs Embætte sie Heidarlegt, edur ad hañ hafe Guds Umbod at Hende, nema hañ gange verduglega þeirre Kallan hvar iñe hañ er kalladur, Eph. 4. Malmureñ i eiñe brosteñe Klucku kañ goodur ad vera, eñ samt er hun ecke miog hæf til Pionustugiordareñar, so er og Embætted jafnañ Heidarligt, eñ þad lijdur Vanvirdu at

stundum

stundum fyrer Ofkyckun og illa Breitne þess sem þad Starf er aa Hendur faled. Edur seiged mier ; Hvad kuña Tilheyrendurner ad þeinkia aňad um̃ haň, sem ei giører nema bender med Fijngrenum til Guds Vegar, eñ sialfur geingur haň ecke, helldur eñ þad, ad aňadhvert meine þesse Madur eckert af þvi haň talar, edur og ad sa Gud, er haň kieñer, mune ei vera somiog vandur ad Lijfernis Haattum syndugra Maña sem haň seiger? Laate Meñ sier þoi ecke nægia þar med, ad þeirra Kieñingu er hrosad, Jaa, ecke þott hun sie nytkillrar Hroosunar verd i sialfre sier, nema Meñ framkvæme þad i Verkunum er Meñ tala med Muñenum. Eg vil hier um̃ vidlijkt seigia, og Endurlausnareñ fordum vid Læresveinana, Luc. 10. Fagned ecke af þvi ad Andarner eru ydur undergiesner, helldur af þvi ad ydar Nofn eru skrifud aa Himnum. So vil eg seigia: Gledjest ecke so þar af, ad þier hafed af Gude þeiged goodar Gaafur til ad kieña, helldur meir af þvi, ef ydar Sofnudur Leidriettest, geingur aa Guds Veige, elskar Gud og haňs Ord, ef haňs Rijke uppbyggest aa medal ydar, eñ Andskotans verdur nidurdreped. Gledjest af þessu Br. M. og legged allt Kapp þar aa, hvad ydur audvelldlega takast mun, ef þier fylged Bode St. Pauls, er hñ skrifar til Timotheum: Vert Fyrermyndan hiňa Trwudu i Ordenu, i Umgeingneñe, i Kiærleikanum, i Andanum, i Hreinlijfenu, 1. Tim. 4. Og hefe eg nu nockud talad um̃ Skylldu Kieñemaňaňa. Eptersylger med saam Ordum ad seigia um̃ Tilheyrendaňa Skylldu, Hun er Tvofolld, Ein vid Gud, og Oñur vid haňs Pienara, Hin sijdare haanger af hiñe fyrre; Og þvi vil eg fyrst þat um̃ tala.

Hier stendur i Gudspiallenu: Sauderner Fylgia Honum epter, Pvi þeir Peckia haňs Raust. Eg hefe nockrum Siňum þar um̃ talad i Bock þessare mijner Elskaňleger, hvad oss eige ad knya til þess ad heyra Raust DRottens sem er haňs Ord, þvi vil eg þess færra þar um̃ tala i þessum Stad, jafnvel þott alldrei sie good Vijsa of opt kvedeñ. Hier stendur ad Sauderner Fylge Hyrdernum Epter, Af Pvi Ad Peir Heyra Haňs Raust: Hvad er þad, honum epter ad fylgia? Hyrdereñ er Christur, þad er ad fylgia honum epter, ad lifa Christelega. Hvad er ad lifa christelega? Pad er ad hallda Guds Bodord, ef ecke fullkomlega sem Omogulegt er, þa þo ad þvi Leite sem oss er mogulegt. Haňs Matur og Dryckur var ad giora haňs Vilia sem haň sende; So a oss eckert so kiært ad vera sem ad giora haňs Vilia, Joh. 4. Elska skallt þu Drotteñ Gud þiñ, þad er hid ædsta og mesta Bodord, Matth. 22. Eñ hvad seiger Christur? Joh. 14. Ef þier elsked mig þa vardveited mijn Bodord. Haň vegsamade Guds H. Nafn fyrer Moňunum: Ef vier vilium honum epter fylgia, þa laatum oss þad fiarlægt vera ad misbrwka haňs Nafn til ad leggia þad vid Hiegooma, eñ þo miklu sijdur ad liuga vid þad, sveria edur Fiolkynge fremia. J einu Orde ad seigia, Christur sem ecke var Logmaalenu undergiesen, haň uppfyllte allt Logmaaled; So eigum vier af fremsta Megne ad æfa oss i Hlijdne allra Guds Bodorda, og ecke skamta oss sialfer hvad miked edur lijted vier vilium hallda þar af. Ecke ad elska alleinasta Fedur og

Moodur, eñ hata alla adra, ecke ad vera einasta Meinlaus i Umgeingne, og Goodvikeñ vid Naungañ, eñ kreinkia hañs Husffrw edur Frændkonur; Ecke alleina ad vakta sijn Augu fyrer Lauslæte, eñ stela þo Naungans Gotze og svijkia hañ i Kaupum og Sølum. Ecke er þad noog ad læta hañs Fiemune kyrra, eñ Baktala hañ þo og Ofrægia, ja, liwga uppa hañ Lijtum og Skomum; Bera Fals-Vitne a moote honum, edur neita honum Sañleikans Vitnes, sem er allt hid sama. Ecke duger þetta Br. M. Ecke er þad Christo epter ad fylgia, þvi sa sem er sekur i einu af Bodordunum, hañ er brotlegur i øllum, Jac. 2. Par fyrer, er ad þvi vijsu ad gañga, ad sa sem lætur epter sier nockud af þessu, og dryger þad vijsvitande a moote Samvitskuñe, hañ er ecke af Christi Sauda-Hwse. Hvad er hañ þa? Hañ er Bræd Ulffins, sem er Andskoteñ, og mun honum ad eilijfu Herfange verda, nema hañ snwe aptur, eñ hvernig vill hañ fæ þad giørt, nema hañ heyre Raust hiñs gooda Hyrders, nær hañ kallar. Þvoed ydur, hreinsed ydur, taked ydar Illsku Breitne fra mijnu Auglite, læted af Illu og læred gott ad giøra, Esa. 1. Þesse er hañs Raust, og ef þier af Hiarta ydrest ydar vondra Verka, og læted ydur ængra ad þier hafed Gud styggdañ, þa lætur hun eñ þa hærra, er hañ seiger: Komed til mijn aller þier sem erfided og Þunga erud þiader, eg vil endurnæra ydur; Taked a ydur mitt Ok og læred af mier, þviad eg em hoogvær og af Hiarta lijtelætur, og munud þier fiña Hvijld Sælum ydrum, Matth. 11. Þesse er Raust hiñs gooda Hyrders i allre Ritninguñe, i øllu Guds Orde, og þañeg æ eins Hroopanda, eins Predikara Raust ad vera i Eydemørku Veralldar þessarar. Þier vited B. M. ad vier Daglega syndgumst; Lastaña Greiner spretta ydulega wt wr þeirre Molld sem vier erum giorder af, sijdañ Fiandmadureñ sæde þar Illskuñar Sæde, þær verdur af ad høggva, so odt sem þær vaxa. Med hveriu þa? Med Guds Orde sem er eitt tvijeggiad Sverd og framgieck af hañs Muñe, er Johañes sa gañga æ mille Lioosastiakaña, Apoc. 1. Guds Ord er eiñ Elldur, sa ed breñer upp øll Saurende Gyrnda og Lasta sem oss eru medfædd, þad er eiñ Hamar er sundurmer Hiørtu vor, so þau verde Bwstadur Guds, og sundurknosar vorn Anda, so hañ verde þad Offred sem Drottne lijkar, Ps. 51. Hier uñ talar hañ so hia Jeremiam. 23. Er ecke mitt Ord so sem Elldur, seiger Drotteñ, og so sem eiñ Hamar sa ed Kletteñ i sundur molar? Guds Ord er eiñ Elldur sem sagt er. Aaron sagde førdum sier til Afsbotunar; Miñ Herra, eg kastade Gullenu i Elldeñ, og vard þar af þesse Kalfur, Exod. 32. Riett-trwads Mañs Hiarta er hveriu Gulle dyrmætara, kostum þvi i þeñañ Elld, þar af mun siælfkrafa vaxa eirn Kalfur, ecke Svijvirding Egyptalands so sem Aarons Kalfur, helldur ein lifande Foorn og Gude þacknæmeleg, sem eru Kalfar Vara vorra, Os. 14. Þesse er sw Skylldañ er vier eigum Gude ad giallda, og giølldum vier, ef satt skal seigia, Br. M. ecke i hañs, helldur i vorar Parser. Jardneske Hyrdarar fæda Saudena fyrer Ullena og Mioolkena, eñ Drotteñ fæder sijna Saude fyrer alls eckert; Einkis krefur hañ af þeim, nema ad þeir skule Ottast sig og elska, og ætte þad

þad ecke ad vanta Christner Menn, þvi ef vier elskum vora Landar-Drottna fyrer þad þeir giefa oss Fot og Fæde, og vinnum þeim alltijd þo nockud til Þarfa. O! þvi skylldum vier þa ecke elska hinn gooda Allsheriar Drottenn, er ecke einasta fæder og fooſtrar Lijkame vora, helldur og eliir Saaler vorar a þessu himnesku Manna, ja a sijns Eingietens Sonar Hollde og Bloode, sem er Lijfsins Brand af Himnum ofann komed, Joh. 6. Verum þvi ecke so Illgiarner a moote sialfum oss, ad vier daufheyrunst vid þessa gooda Hyrders Raust, hver ed fooſtrar oss i lystelegum Grashaga, og leider oss ad ferskum Votnum, Ps. 23. Øll syndugs Manns Olucka kiemur þar af, ad hann liær ecke Guds Raustu Eyru, hverneg meiga þeir trwa nema þeim sie Predikad? seiger Paall, Rom. 10. Enn eg maa spyria, til hvers skulu þeir predika, nær eingenn vill heyra? Og hverneg a Guds Ord ad verka i Hiartanu nær þad kiemst ecke i giegnum Eyrun, sem eru Dyr Hiartans. Lamparner voru fyrst kveikter i gamla Testamentenu aadur enn Reykelsid var tendrad, Exod. 27. og so verdur Skilningurenn fyrst ad upplijsast, ad Manneskiann þecke Gud og sialfann sig aadur enn Gyrndenn kviknar, og Audmyktenn lifnar til ad afneyta sialfum sier, enn elska Gud. Enn hvar er slijka Guds Giof ad faa, nema i hanns H. Orde, þau eru Lampar þeir, Ps. 119. sem Reykelse vorrar Ydranar, vorrar Trwar, vorrar Bænar, Reykelse Elskunnar til Guds og Naungans skal tendrast med, so þeirra Ilmur stijge upp fyrer Guds Haasæte og samteingest þar Drottens Forþienustu oss til Forlijkunar. Og er nu so wt-talad um Skylldu vora aa moote Gude vorum i þessu.

Enn hvad vora Skylldu aahrærer vid Kiennendurnar sem oss eru i Guds Stad setter, þa er hun nærsta mykel. Eg mun þykia bermælltur vered hafa um þeirra Skylldu i hinum Fyrra Parte Rædu minnar, og vil eg þvi viked hafa til þeirra sem ecke taka Vara aa sijnu Embætte, og lijted hyrda um hverneg þeir kienna edur lifa; Enn Gude eru Packer ad kunna, ad hann hefur giefed oss marga sijns Ords Kiennendur, þa ed bæde predika þad hreint og klaart, og so prijda Kienninguna med Lastvoru Framferde. Þesser hafa stoorann Myndugleika af Gude, Born mijn. Hiaa þeim aa þad heima sem Drottenn seiger, Luc. 10. Hver hann forsmaaer ydur, hann forsmaaer mig. Ecke er oss ad þeim ad leita, sem ecke finnest Mannlegur Breiskleike hiaa, Gud hefur nærsta Vægdarsamlega hondlad vid oss i þvi, so sem ollu odru, ad hann hefur ecke sendt oss Eingla af Himnum til ad kienna oss, þvi vier mundum ecke standast þeirra Naalægd, helldur synduga Menn eins og vier erum, og hefur prijdt þa med Einglanna Nafne, Malach. 2. til ad laata oss vita, ad þeir sieu hanns Sendebodar til vor, hveria hann vill laata medtaka i sijnu Nafne. Hverke Petur nie Paall, edur nockur annar af Postulunum voru aan Mannligs Veikleika. O! hvad munum vier þa vera, sem eingann veigenn erum þeirra Lijkar? Kiennemennerner i gamla Testamentenu aattu ad forlijka fyrer sijnar eigenn, aadur enn þeir Offrudu fyrer Foolksins Synder, Hebr. 7. Enn ei ad sijdur villde DRottenn ad Foolked skyllde þeim hlijded og undergiefed vera, so ad hann seiger: Hver sem ecke vill Kiennemann-

enum hlijda, hañ skal deya, Devt. 16. Nu þoott ad þetta Logmaal sie af-teked, ad so myklu Leite sem Lijkamans Straffe vidvijkur, þa er þad samt og ædur vijst, ad hver sem ecke hlijder einum Drottens Kieñemañe i ollu þvi sem hañ honum i Guds Nafne riettelega bijdur, hañ deyr Andlegum Dauda, hañ er ecke Christelegrar Kyrkiu lifande Limur, hañ er daudur i Synd þeirre er hañ vill ecke ræda Boot æ, og nema hañ hlijdnest DRottens Pienara og ydrest af Hiarta ædur eñ hañ deyr, mun hañ eilijfum Dauda deya. Pier vited hvad DRotteñ sagde Fordum Daga um Phariseos og Skriftlærda, Matth. 23. Ad Meñ skylldu giora epter þvi sem þeir segdu, eñ ecke epter þvi sem þeir giordu, af þvi þeir sœte æ Moysis Stoole: Hversu mykłu framar byriar oss þa ad hlijda Raadvondum Kieñemoñum er undañ oss gæanga i Otta DRottens, og eru Ostraffanleger sem Paulus ad Orde kiemst, 1. Tim. 3. Pad er, hveria Meñ ei kuña ad straffa fyrer nockurn Glæp edur Hneixlissama Umgeingne, þoott ei sieu þeir fyrer Gude Syndlauser. So eigum vier nu vorum Kieñe-Fedrum ad hlijda, i þvi þeir oss biooda Guds og sijns Embættis vegna, eins og siaalfum Gude, þvi þeir eru Verkanautar Christi, og Raadsmeñ hañs Leyndardooma, sem Paulus vottar, 1. Cor. 4. Par fyrer seiger og siaalfur Christur, Luc. 10. Hver ydur heyrer, hañ heyrer mier. J Odru Lage eigum vier ad heidra og elska vora Kieñe-Fedur. Pad bijdur Paulus oss, 1. Tim. 5. seigiande: Peir Olldungar sem vel forstanda, halldest Tvofalldligs (þad er mykels) Heidurs verduger, allra hellst þeir sem ervida i Ordenu og Lærdoomenum, so sem eru Trwlynder Kieñe-Fedur medal vor Br. M. Og þvi skylldum vier ecke heydra Guds Sendeboda, ef vier hañ heidrum? Hvilijkt er þa Rænuleyse sumra Maña, er þeir hatast vid sijna Kieñe-Fedur af þvi þeir straffa hiaa þeim Synder og Leste, og vilia hafa Saalum þeirra hoolped wr Glotuneñe? Par fiñast Ogudleger Skaalkar, er ecke svijfast ad leggia Hendur æ siñ Saalusorgara, þeir ed skiema hañ wt i Ordum sijnum leynt og lioost. Hvad er ad giallda Jllu gott ef þvilijkt er ecke? Hvad er ad giora Uppreist æ moote Gude, ef ecke er þetta? Og eru þeir eingu betre sem Magtena hafa, og svoddañ Glæpe ecke einasta Ohegnda læta, helldur og taka slijka Ohæfu i Forsvar, sem Dæme munu til giefast. Vel er þad satt, ad Guds Pienare æ alla Hlute ad lijda fyrer hañs Saker, eñ þo mæa hañ beidast Riettar sijns nær so vid ber, þvi ecke einasta hañ, helldur og hañs Herra er i slijku Vanvirdtur. O! hvilijkt Nidurdrep er þad Christi Rijke, þegar soddañ Gudleyse er ecke straffad af þeim sem þar til Valld hafa af Gude og Konungenum. Egyptsker stroffudu þañ æ Lijfenu, sem ecke hiaalpade einum Ferdamañe wrRæningians Hondum ef hañ kyñe; Giœte þeir ad þvi sem Magt hafa til ad straffa þa sm Guds Pienurum Ofbiooda med Orde edur Verke, hvilijk Guds Reide yfer þeim hæanger, i hveriu Faare þeirra Lijf og Saal vera mune, þegar hañs Hefnd vaknar einhvern Tijma, nær þeir ecke hiaalpa þeim i riettre Sok, sem af Gude eru setter til ad hiaalpa Saalum Ohlutvandra Maña wr Kverkum Satans, sem er Ræninge Saalnaña. So eru þeir og nockrer, sem Andskoteñ hefur so blindad med Foolskuñe,

Foolsku̅ne, ad nær ein̄ Christi Pienare seiger þeim til Syndaña, vilia þeir ecke þiggia Guds Lijkama af hañs Hende, þeir giora sier Þusund Mein fyrr eñ þad skule a þa gaanga, og sæta giarnañ þeim Tijma, nær einhver aña flytur Guds Pionustu i Kyrkiune. Þessa eru morg Dæme, þvi verr, og þetta giora sumer af þeim, ed seigiast vera nockud, þoott ei kuñe þeir Presteñ um̄ nockra Sok ad klaga, og nefna þetta Samvitsku Veike sijna, hvar i þeir fara ei miog villt, þvi Diofulleñ plaagar Saaler þeirra med Heipteñe, sem þeir leggia a þañ er þeir ættu næst Gude og Konungenum ad elska. Seiged mier, mun ecke Satan hlæa ad slijkum Daaraskap? Og mun ecke DRottens Lijkame fordæma þa merkelega, nær þeir stelast til ad medtaka hañ med svoddañ Hiartalage moote sijnum Kieñe-Fodur? Mun ecke hañs dijra Blood, med hveriu Syndareñ er Endurkeyptur hroopa Bolvan i Himeneñ yfer þeim? Pad Auga sem spottar siñ Fodur, edur forsmaaer Hlijdne Moodur siñar, þad munu Hrafnarner wtkroppa, seiger Salomon. Eñ seiged mier, Eru ecke Riettsiñader Kieñendur Fedur vorer? Prov. 30. Seiger ecke Paulus, 1. Cor. 4. Eg hefe gieted ydur i JEsu Christo fyrer Evangelium. Þeir eru og riett-kallader þessu Nafne sem gooda Forstodu veita, þvi so sem vorer Lijkamleger Forelldrar eru Medal til ad fram̄kvæma Naatturuñar Verk, so eru og hiner Andlegu, sem eru Riettsiñader Ordsins Pienarar, Medal til þess, ad fram̄kvæma Guds Verk i oss, sem er ollu ædra, þvi a þa eingu sijdur ad elska og virda. Eñ þad kalla eg ad hiñ graaduge Hrafn Diofulleñ hafe alla reidu þeirra Saalar Augu wtkroppad, sem hata so nockurn Guds Ords Pienara, sem er hañs Fader, ad hañ vill ecke þiggia af honum þa Guds Pioonustu er hañ a ollum Christi Limum ad veita, og giorer sig þañeg Guds Rijkis Overdugañ. Heyred þvi St. Pauls Ord af Pistlenum til Hebr. Cap. 13. Hlijded ydar Leidtogurum og heyred þeim, þeir ed vaka yfer ydar Saalum, so sem þeir ed þar fyrer eiga Reikningskap ad giora, so þeir giore þad med Fognude og ecke med Andvarpan, þvi þad er ydur Oþarflegt. Pad er hiñ ædste Fognudur Guds Ords Pienara, sem vilia Trwer fiñast, ad þeir faae nockud aorkad med sijnu Ervide, og þvi kallar Paulus þa i Philippis siñ Fognud og sijna Coronu, Phil. 4. Þvi seigest hañ ecke þurfa Hools-Brefaña vid, er hañ skrifar Corinthiis til, þviad þeir sieu sitt Bref skrifad i Hiarta sijnu, sem skiled og lesed verde af ollum Mon̄um, 2. Cor. 3. Aptur er þad hin mesta Sorg, nær þeir faa eingu til Leidar komed vid suma Meñ, nær þeir siaa fyrer fram̄, ad þeirra Sauder vegna Þvermoodsku siñar deya wt af fraa þvi heilnæma Foodre Guds Orda, ecke Tijmanlegum, hellldur eilijfum Dauda. Augustus Keysare sagde um̄ Born sijn, er skickudu sier illa, og midur eñ hañs Tign soomde, ad þau være sijnar Priaar Akomur. So meiga trwer Guds Pienarar seigia um̄ þad Illgresed er Diofulleñ saaer nidur i Guds Akre, sem þeir eru yfersetter. Þad eru þeirra Akomur, þeirra Meinsemder, þad eru Illsku-Kijle og Graftrar-Mein sem eta i kriingum sig med vondum Dæmum, og eitt Swr-Deig, sem spiller ollu Deigenu ef til vill, nema þau læknud sieu.

J Pridia Maata eigum vier Saalusorgurum vorum ærlegt Upphellde ad veita, þad baud sialfur DRotteñ hiaa Matth. Cap. 10. er hañ sende þa wt ad predika; Verdur er Verka-Madureñ siña Launa, sagde hañ. Pad hefur hañ Jtrekad fyrer Muñ St. Paals, hver þo ervidade sialfur med sijnum eigeñ Hondum, so hañ ecke legde Pijngsle a Søfnudeñ i Corintho; Hañ seiger i hinu fyrra Sende-Brefe til þeirra, Cap. 9. Hver fer nockurn Tijma i Hernad uppa siñ eigeñ Kostnad? Hver plantar Vijngard og etur ecke af hañs Avexte? Hver fæder Hiordena og etur ecke af Miolk Hiardareñar? Pier seiged vel Br. M. vier giorum so, vier giolldum Kieñefedrunum þad Løgeñ oss tilseigia, þad er satt, morgum fer vel i þvi, þeir eru og sumer er meira giora eñ Løg-Skylldañ bijdur, og hafa þeir hiaa Gude Launa ad vænta sem ecke vill laata eiñ Vatns-Dryck Olaunadañ vera sem giefeñ er i Lærosveins Nafne, Matth. 10. Pad er jafnvel hid miñsta sem hañs Pienurum er til Gooda giort, uñ hveria hañ sier i Lage talar i þessum Stad, þoott þad og meige til Faatækra heimfærast. Eñ so munu aptur a moot fiñast þeir sem ecke eru so miog Adgiætner i slijku, þeir ed greida þad þeim greida byriar med Jlln, med Eptertølum, med Raangsleitne i þvi er sijst hagar, og a hinum Ohentugasta Tijma, og þyker þad nærre þvi verst allra Skullda loked, sem gollded er Drotteñs Pienurum, og kalla ad Prestar hafe ecke miked fyrer sijnu Braude. Ecke giet eg sagt ad þvilijkar Mañeskiur elske miog Saaler sijnar, þvi añars mundu þeir hyrda meir uñ siñ Saalusorgara. Lijted vita þeir af hvad Kieñemañlegu Embætte fylger, hver Mæda, hver Uñhyggia, hver Astundan, ef þad af Alvoru nockurre giort er. Seiged mier, mun þad lijtel Mæda ad þeir vaka yfer ydar Saalum med Bæneñe til Guds? Med Kostgiæfne i hañs heilogu Orde sem ydur skal Predikast? Munu þeir hrista þad Foodur wt af Ermeñe, er sierhverium ydar giefa skal i riettañ Tijma? Mun ei þurfa Omak og Adgiætne til ad þeckia so hvern eiñ af þeim sem Guds Pienara er tiltrwad, ad hañ giæte boded þad hverium einum sem honum er hagañlegast? Leggia ydar Kieñefedur ecke optlega sitt Lijf i Hættu fyrer ydar Velferdar Skulld? Meiga þeir ecke taka a sig þa Pyckiu og Ovilld vondra Maña, nær þeir seigia þeim til Syndaña? Byriar þeim ecke ad þvijnga siñ eigeñ Lijkama ad ecke predike þeir odrum, og verde sialfer ræker? 1. Cor. 9. Og hvad allra þijngst er, ad þeir skulu giora hinum alvallda Doomara Himens og Jardar Reikningsskap fyrer Saaler ydar a Deige alls Hollds og svara til ef nockur tapast, hvert þad er af hañs sialfs Vijtum edur Kieñemañsins Vanrækt. Vilied þier seigia mier þa ad eiñ Prestur viñe ecke fyrer sijnu Braude? Edur honum sie ofgiefed þad hañ nijtur. Pier seigest giallda þad þier erud skylduger, so er þad fyrer Moñum; Eingeñ kañ meira wt ad heimta. Eg seige ecke helldur ad þier skulud giefa fram yfer Skylldurnar, sem noog Upphellde hafa, og sialfer ættu helldur ad leggia af vid adra eñ taka fra þeim. Eñ hina er viña þurfa Bake brotnu,

þeir og þeirra Born og Kvinur fyrer Lijfs-Næringu sine, sokum lijtels Uppheldis, sem vijda er, þa ættu Men ad þeckia framar odrum so sem Paulus bijdur, 1. Tess. 5. Seigiande: Eg bid ad þier þecked þa sem Ervida a medal ydar, og ydur Forstodu veita, Og kiena ydur; og ad þier hafed þa yfer Maata kiæra fyrer þeirra Verks Skulld. Ad þeckia, Merker hier ad Elska, So sem Postulen leggur þad siaalfur wt, Ecke Einasta med Orde og Twngu, helldur med Verke og Sannleika, 1. Joh. 3. Eg þecke mijna Saude, og eg þeckest af mijnum, seiger JEsus, Joh. 10. So sem Gud þecker oss, þad er Elskar, so eigum vier ad þeckia vora Kiene-Fedur; En hverneg þecker Gud oss? Þaneg, ad han giefur oss alla Hlute aanægianlega til Notkunar, 1. Tim. 6. So eigum vier ad meddeila þeim ollum Giædum sem oss uppfræda i Ordenu, Gal. 6. Hvad medtokum vier af Guds Hende fyrer þeirra Medalgaungu? Andlegt Foodur Saalna vorra. Heyred þa hvad Paulus seiger hier um, 1. Cor. 9. Ef vier hofum saad ydur hid Andlega, er þad þa myked, ad vier uppskierum ydvart hid Lijkamlega? Þu gielldur allar Skylldur Prestenum, þad er gott, han kan ei meira ad heimta; En ef þu sier þin Saalusorgara Naud lijda, Hwngra, Þyrsta edur Klædlijten vera, og þu hiaalpar honum ecke, ef þu hefur Raad þar til, þa hefur þu eingan Veigen loked þijna Skylldu Gude, sem er bæde þin og hans DRotten; Þvi ef Postulen seiger, ad Guds Kiærleike sie ecke i þeim ed so breyter vid Einhvern anan sem Naudstaddur er, 1. Joh. 3. Hvernig maa han vera i þeim er so giorer vid sin Kiene-Fodur, sem honum er framar odrum Vanda bunden. Hugsa þvi ecke med þier, ef þu att Faatækan Saalusorgara, þan er ræker sitt Embætte; Hvad er mier vandara en þeim sem lifa i odrum Sofnudum? Þegar eg gielld og gief eins og þeir, þa hefe eg afloked Skylldu mine, þvi Gud hefur giort betur til þijn en hans, sem ekkert þarf af ad leggia vid sin Kiene-Fodur, þar han hefur giefed þier Orsok til ad leggia Skulld in hiaa siaalfum sier, ecke þess vegna, ad han kune nockrum skylldugur ad verda, helldur Saker sina Fyrerheita. Eg Paall hefe skrifad med mine eigen Hende, eg skal betala, sagde han Fordum i Sende-Brefenu til Philemonem; En eg er Gud alleina rijkur; Eg hefe talad fyrer Mun mijns Eingietens Sonar, ad ein Vatns-Dryckur i Læresveins Nafne skule ei Olaunadur vera, seiger DRotten, Matth. 10. Saa sem vill siaalfum sier vel, han giore vel vid sin Kiene-Fodur; Saa sem siaalfan sig elskar, han elskar Saalu sijna; Hver ed sijna Saalu elskar, han elskar Gud sem hana skapad og frelsad hefur; Saa ed Gud elskar, han elskar hans Þienara, Saa ed hans Þienara elskar, han sier Ogiarnan ad þeir Naud lijde ef han fær vid þvi giort. Þar fyrer, Saa sem vill siaalfum sier vel, han vilie under eins sijnum Saalusorgara, sem honum er i Guds Stad settur. En Gud Allsheriar, sa ad er Fader vor allra, han stioorne oss so hier i Naadene, bæde Yferbodnum og Undergiefnum, ad vier þeckium so hver anan, ad vier um sijder af

hinum

hinum Ædsta Biskupe og Hyrder Saalna vorra, mættum þeckter verda og inn leidder a Land lifande Manna; So þar verde Eitt Sauda-Hws og Einn Hyrder. Pad Bænheyre hinn Naaduge Gud, fyrer JEsum Christum, A M E N.

